DOCUMENTE BÂRLĂDENE

VOLUMUL I

Cărţi Domneşti de scutiri, acte de proprietate, inscripţii şi însemnări, adunate dela Bisericile din oraşul Bârlad

Cu două planuri în facsimile

de

PREOTUL IOAN ANTONOVICI
Econom-Stavrofor. Licenţiat în Teologie. Profesor de Religiune. Membru în Consistoriul Superior Bisericesc.

BÂRLAD

DOCUMENTE BÂRLĂDENE

VOLUMUL I

Cărţi Domneşti de scutiri, acte de proprietate, inscripţii şi însemnări, adunate dela Bisericile din oraşul Bârlad

Cu două planuri în facsimile

de

PREOTUL IOAN ANTONOVICI

Econom-Stavrofor. Licenţiat în Teologie. Profesor de Religiune. Membru în Consistoriul Superior Bisericesc.

BARLAD
TIPOGRAFIA NECULAI P. PEIU

PREFAȚA

Ocupându-mă, acum câți-va ani, cu cercetări asupra Școalelor din Bârlad, anume ale acelora care-și datoresc înființarea inițiativei particulare [1]*, avuiu atunci prilejul ca să dau peste mai multe documente locale și totodată să se nască în mine dorința de a scrie Istoria orașului Bârlad. Mai inainte însă de a face aceasta, luat-am hotărârea de a publicà în trei volume, în curs de câți-va ani, toate hrisoavele și zapisele aflate, cum și pe acele ce eventual, până la sfârșit, voiu mai aflà.*

De rândul acesta dau la iveală actele de proprietate ale Bisericilor din Bârlad, cu inscripțiunele de pe obiectele sfinte și cu insemnările adunate de prin cărțile vechi. Toate aceste mărturii istorice pe timpul cât se întind, dela 1700 încoaci, cuprind date de mare preț nu numai pentru trecutul sfintelor Lăcașuri, dar și pentru trecutul orașului. In deosebi, însemnările de prin cărți, grupate la un loc, alcătuesc niște mici cronice locale.

In volumul II voiu publicà Documentele Casei Obștiei, și în al III pe acele găsite pe la diferite persoane particulare, care au sau au avut proprietăți în lăuntru sau în împrejurimele orașului Bârlad.

La sfârșitul volumului de față am alăturat în facsimile: O închipuire de hartă din anul 1813, în care se arată întinderea locului pe care se află Biserica sfântului Ilie, cu clopotnița, școala și chiliile sale; și un plan al orașului Bârlad, partea cât a ars în anul 1851 Aprilie 17. Cel întăi aflat între hârtiile Bisericii sf. Ilie, iar cel de al doilea la Academia Română.

Terminând, din adâncul sufletului aduc mulțămirile mele tuturor onoratelor persoane cari au binevoit a mă sprijinì pentru a putea scoate de sub tipar această publicațiune.

Preotul I. Antonovici.

Bârlad, 26 Septemvrie 1911.

---

1). Ca rezultat al acelor cercetări am scris despre «Frații Gheorghie și Neculai Roșca Codrianu, fundatorii Liceului și ai Școalei secundare—profesionale de fete», Bârlad, 1908, Tipografia Gh. V Munteanu.

Norme de transcripțiuni.

Ѫ=â
Ъ=ă și â
Ꙟ=î, la începutul cuvintelor
Ѣ=ea
Ꙗ și Ѧ=ia, ea
Ю=iu
И și І sau Ї=i
Ч=ci, ce
Ц=ț
Ш=ș
Щ=șt
Г=gh
Џ=ge, gi
Ж=j.

Punctuațiunea s'a modificat, pentru ca Documentele să se poată ceti mai cu înlesnire. La transcripție s'a pus *ă* ori de câte-ori cirilicul ъ a fost găsit întrebuințat în loc de i.

Cuvintele nedescifrabile sunt însemnate prin puncte. Iscăliturile cu propriul condeiu s'au imprimat cu cursive.

DOCUMENTE BÂRLĂDENE

1. Cărțile domnești de scutiri și actele de proprietate ale bisericii Domneasca.

I

1712 (7220) Ianuarie 18. *Nicolae Vodă Mavrocordat, motivat fiind de perderea cărților de milă, întâmplată în vara anului 1711, cu prilejul arderii târgului Bârlad de către Tătari, scutește pe 2 preoți și 2 diaconi de dajde împărătească, dajde domnească, deseatină de stupi, goștină de oi și de mascuri, pogonăritul de vii, și de alte dări și angării; asemine și 2 țârcovnici și 2 poslușnici—de toate dările și angăriile; și întărește preoților să aibă a-și luà venitul, după obiceiu, la ziua târgului: 4 bani de vită, 2 potronici de cal, 2 bani de toată dugheana, și câte 2 ocă de fiecare car de pește.*

Ion Nicolae Alexandru voevod bojiiu milost. gospodar zemli Moldavscoi. Adecă au venit înainte Domniii meale rugătorii noștrii preoții și diaconii dela bisearica cea Domnească din târgu den Bârlad, care iaste zidită de răposatul Vasilie Vodă, jăluind pentru cărți de milă ce-au avut pă obiceaiu dela alți Domni de demult, le-au perit cărțile astă-vară pă răscoale, când au prădat Tătarâi țeara de gios, la zilele lui Dumitrașco Cantimir Vodă: că s'au hainit și au arsu de tot și târgul Bârladului și sfintele bisearici și totul.

Pentru aceaia Domniia mea m'am milostivit și le-am înnoit carte păcum au avut obiceaiu de milă și dela alți răposați Domni bătrâni, ca să fie în pace de *dajde înpărătească* și de *dajde domnească*, și de toate dările și angheriile precât

pentru *deseatina de stupi* şi *goştina de oi şi de mascuri, pre câte bucate vor avè 2 preoţi şi 2 diaconi, să aibă scuteală pe obiceaiu*, precum (se) scutesc şi alţi preoţi domneşti de prin tralte târguri, de pre la alte bisearici domneşti ; aşijderea şi pentru *doi ţărcovnici şi 2 posluşnici* ce vor fi aceştei sfintei bisearici, iarăşi să fie în pace de toate dările şi angheriile, nici târgoveţii la nimic de dânşii să nu să ameastece, făr decât ei să fie de posluşanie la sfânta bisearică, păcum iaste obiceaiul lor; aşijderea le-am întărit Domniia mea ca să aibă preoţii a-şi luà şi venitul lor *după obiceaiu* la zioa târgului : 4 bani de vită, 2 bani cela ce vinde şi 2 bani dela cela ce a cumpărat ; şi de cal 2 pot(ronici), 1 pot dela vânzător şi 1 pot dela cumpărător ; şi câte doi bani de toată dughiana şi de carul de peaşte 2 ocă de peaşte ; şi dintr'altele după obiceaiu. Pentru aceaia d-voastră boiari şi toţi slujitorii şi *olăcarii*, şi *podvodarii*, şi *conăcarii*, şi *mezilgiii*, şi *vornicii de Bârlad*, şi *şoltuzul cu pârgarii*, văzând carte noastră iar voi toţi să le daţi bună pace, întru nimic val să nu le faceţi, nici bucatele lor pentru târgoveţi sau pentru alţi ţărani, să nu le trageţi, caci ei sânt rugători la sfânta bisearică, ca să nu li se stingă pomana şi mila acelor luminaţi Domni ce-au fost mai înnainte de Noi; că cine s'ar ispiti a le face val cât de puţin păste cartea Domnii meale, de mare certare va fi. Aşijderea să fie în pace şi de pogonărit de vii. Aceasta scriem. Gen. 18,7220.

Tvorago Gptva. Axentie uricar.

NOTE. Transcris după manuscrisul No. 237, fol. 404—5, dela Academia Română. Publicat de d-l Iorga, pe scurt, în Stud. şi Doc., VI, p. 417.

Despre *arderea Bârladului* în 1711 de către Tătari, aflăm şi din o altă carte a lui Neculai Voda Mavrocordat, dată la 1712 Maiu 18, în care-i vorba de judecata urmată între Ion Paladi şi fraţii Gavril şi Toader Costachi, pentru nişte mori ce le aveau din jos de târgul Bârladului, în dreptul satulai Cetăţuia şi, în care carte, între altele se spune : «Deci, când au fost după răscoale, acmu ce au venit Moscalii în ţară, şi *dând Tatarii în pradă au ars târgul Bârladului, cum şi pe aiurea în ţara de gios*» ; şi cevà mai departe, reproducându-se spusele lui Gavril Banul, fostul vornic la Fruntişeni, continuă astfel : «Lovind Tatar'i la tabăra lor, şi fiindu-le preotul lor (a Fruntişenilor) la ţarină cu alţi oameni la acea vreme, dupăce s'au dus Tatarii au eşit el şi cu alţii afară la câmp, ca să-i ...

aflat, *iară târgu Bârladului erà ars peste tot...*; după aceia iarăş dede samă acel Gavril Banul, că au mai eşit la câmp să mai cerce de acel preot şi de alţi oameni, şi au găsit pe popă tăet bucăţele....» (Din o Condică inedită, doc. 62, a d-lui I. Em. Paladi, mare proprietar şi fost deputat, intitulată : «Adunare de toate scrisorile», întocmită în an. 1767).

Dajde împărătească,—dare în folosul Impărăţiei turceşti ; *dajde gospod sau domnească*,—în folosul Domnului ţării ; *deseatină de stupi*,—dijmă sau zeciuială din stupi ; *goştină* (gorştină) *de oi şi de mascuri*,—dijmă de oi şi mascuri, care la început se luà pentru turmele ce se păşteau prin munţii domneşti (*gora*—munte) şi mai pe urmă din orice localităţi ; *ţârcovnici*,—dascali ; *posluşnici*, servitori, mai ales pe la viile şi prisăcile episcopiilor, mănăstirilor, bisericilor şi boerilor, pentru care se aduceau în deobştie oameni de peste hotar, ne supuşi la bir cu locuitorii ţării ; *olăcarii*,—vestitorii sau curierii, cari duceau în grabă pe cai iuţi : ştiri, porunci şi scrisori în interesele ţării şi a împărăţiei turceşti; *mezilgiii*, *menzilgiii* (mezil—poştă), căpitanii sau oamenii poştei, cari luau cai dela locuitori pentru căruţele de poştă, ce se întrebuinţau spre a transportà pe slujbaşii domneşti şi împărăteşti (turci) şi bagajele lor ; *podvodarii*, —slujitori cari râdicau pe locuitori cu care cu boi şi căruţe cu cai pentru cărăturile sau transporturile proviziilor ce erau de trebuinţă curţii domneşti, precum : fân, vin, sare, ghiaţă, etc. ; *conăcarii* (*conac*—popas, gazdă), acii cari ingrijau de conace sau gazde pentru încuartirarea slujbaşilor domneşti şi împărăteşti (turci), sau a acelora pentru care li s'ar fi poruncit să aibă o aseminea grijă; *vornicii de Bârlad*,—cei 2 dregători cari înlocuiau pe Marele Vornic al ţării de jos în treburile vorniciei, dânsul dator fiind a stà în capitala ţării pe lângă Vodă ; *şoltuzul cu pârgarii*,—primarul cu consilierii comunali.

(A se vede : *Melhisedec*, Cronica Huşului, pag. 30—80, 124 şi 143 ; şi Revista pentrn Ist. Arh. şi Filologie de sub Direcţia lui Gr. G. Tocilescu an. II, pag. 679. şi an. III, 206 şi 217).

II.

1733 (7241) Maiu 25. *Constantin Vodă Mavrocordat scrie tuturor celor ce umblă cu orice fel de slujbă a domniei la ţinutul Tutovii, ca să dee pace la 2 preoţi şi 2 diaconi de dajde domnească, desetină de stupi, goştină de mascuri şt de oi, şi de alte dări şi angării, cum şi la 2 ţărcovnici şi 2 posluşnici de toate dările şi angăriile, şi târgoveţii la nimic cu dânşii să nu-i amestice. Le mai întăreşte preoţilor ca să aibă venitul la ziua târgului dela vitele ce s'ar vinde, şi câte 2 bani de toată dugheana dela neguţitori, şi de carul de peşte câte 2 ocă, scutindu-i şi de pogonărit.*

gpdar zemii Moldavscoi. Scriem Domniia mea la boiarii și la toți slujitorii, carei veți umblà ori cu ce fel de slujbă a Domnii meale la ținutul Tutovii și la târgul Bârladului; facem știre tuturor pentru rugătorii noștri : doi preoți și doi diaconi dela sfânta bisearică domnească den târgu den Bârlad, ce-i zidită de răposatul Domn Vasilie Vodă ; daca ve-ți vedeà carte Domnii meale, să aveți a le dà pace de dajde domnească și de alte dări și angarii de toate câte ar fi pre alți preoți în țara Domnii meale, nimărui nimic să nu deà ; așijderea și pentru deseatina de stupi și de goștina de mascuri și de oi, vor scutì pe obiceaiu, precum scutesc și alți preoți după la bisearicile domnești ; așijderea și pentru doi țârcovnici și doi poslușnici acei sfinte bisearici, ce vor hi de poslușanie, iarăși să fie în pace de toate dările și angariile, — nici târgoveții deacolo den târg la nimic cu dânșii să nu se amestece, făr-decât ei să fie de poslușanie la sfânta bisearică, dupăcum iaste obiceiul lor ; așijderea le-am întărit Domniia mea acestor preoți, ca să aibă a-și luà venitul lor după obiceaiu la zioa târgului : 4 bani de vita ce s'ar vinde, 2 bani să deà vănzătorul și 2 bani să dea cumpărătorul ; și 2 pot (ronici) de cal, 1 pot să deà vânzătorului, 1 pot cumpărătorul ; și câte 2 bani de toată dughiana după la neguțitori ; și de carul de peaște 2 ocă de peaște, și dentraltele de toate pe obiceaiu, precum le scriu testamenturile și dela alți Domni-ce-au fost mai înainte de Noi, de milă și de întărituri ; așijderea și pentru pogorăritul de vie încă să aibă pace acei preoți și diaconi ; nici bucatele lor pentru alții să nu li să tragă. Pentru aceia dumnevoastră boiari și slujitori, și olăcari, podvodari, conăcari, mezilgii, și vornici de Bârlad, și tu șoltuze cu pârgarii, toți să aveți a le da bună pace, întru nimica de dânșii să nu vă atingeți ; câci Domniia mea m'am milostivit și le-am înnoit și le-am întărit, mila ce-au avut, ca să fie în pace de toate aceste câte scriu mai sus ; iar cine le ar face cât de puțin val peste carte Domnii meale, unii ca aciia vor fi de mare certare dela Domniia mea.

Aceasta scriem. 7241 Mai 25.

NOTA. Transcris după acelaș manuscris, ca și documentul prece-

III

1737 (7245) Fevruarie 4. *Grigorie Ghica Voevod dă preoților bisericei Domneasca o carte de apărare de dajdea gospod și de poclonul vlădicescu.*

† **Ion Grigorie Ghica voevoda bojieiu mlstiiu gspdar zemli Moldavscoi.** Dat-am carte Domnii meale preuților dela bisearica gspd, din târgu din Bârlad, să fie volnici cu carte Domnii meale a să apără dispre slugele sfinții sale părintelui Episcopului de Roman, carei vor îmblà strângând dajde pe preuți, ca să dea bună pace acestor preuți ce vor fi la biserica gsd, *și de dajde gsd și de poclonul vlădicescu ;* pentru căci așià am socotit Domniia mea, că să cade acești preuți și posluși, să nu fie supărați niciodată, nici cu dajde gsd, nici cu pocloane. Și carte aceasta dela mâna lor să nu se ia, să le fie pururea de apărare, și nime să nu ste în potriva cărții Domniei meale.

(L. P. D.) It. 7245, Fevr. 4.

NOTĂ. Dajdea vlădicească sau poclonul episcopiei, după Dimitrie Cantimir, erà de 200 aspri sau bani și o piele de vulpe ori de jder (Descr. Mold. p. 147, citat de d-l Iorga în Istor. Bis. Românești, I, p. 77). De plata poclonului vlădicesc scuteau pe unii preoți nu numai Domnii, ci și însăși Episcopii respectivi, și nu numai preoți dela orașe, dar și dela sate. Posed în original o astfel de carte autografă, din 7 Decemvrie 1771, dela Leon Episcopul Romanului, în care, acesta, zice : «Pentru un preot dela biserica ot satul Măscurei din ținutul Tutovii, fiind acea bisărică cu puțin popor pentru chivirnisala ce de indestul și ctitorul acei biserici, d-lui med (elnicerul) Lupul Bujonalul (Bujoranul) fiind neputincios a-l ajută pe preot, s'au dat această carte dela noi preotului acei bisărici, ca să nu fie supărat la *banii pocloanilor noastre.*

Molitfa ta protopoape, și voi slugile noastre, ce veți strânge pocloanele, întru nimica să nu-l supărați pe acesta preot, și carte (aceasta de scuteală) dela el să nu o luați.»

IV

1741 (7249) Maiu 15. *Grigorie Ghica Voevod împuternicește pe Costantin Roset vel vornic (al Țării de jos) și pe cine va pune acesta vornic la târgul Bârladului, a căută și a cercà gloabe, șugubine, morți de om,—venitul vorniciei, în ținuturile : Tutova, Tecuciu, Putna, Covurluiu și Fălciu,—rânduind dela cine

și în ce chip să se iee unele gloabe de vornici, iar altele de protopopii respectivi.

Noi Grigorie Ghica Voevod bojiiu milost. gpodar zemli Moldavschii. Dat-am cartea Domniii meale cinstit și credincios boiarului nostru dumnealui Constandin Roset vel vornic și pă cine va pune dumnealui vornici la târgul Bârladului, să fie volnici cu cartea Domniii meale a căutà și a cercà gloabe, șugubine, morți de om, venitul vorniciii, ținutul Tutovei, a Tecuciului, a Putnii, Covurluiul, Fălciiul. Și ori unde ar aflà sau păn târguri sau păn sate domnești, boerești, călugărești, feate, mueri văduve a fătà, să aibă a le luà gloabă : de fată mare 20 de lei, de mueri 12 lei, dela cei ce le vor fi făcut,—iar dela fămei numai ciobotele câte 2 ughi pă obiceaiu. Insă—într'acest chip poruncim să urmeaze, dupăcum scriem mai jos : pentru preuți, diaconi, țârcovnicii călugări, feciorii de popă, nămeții lor, oamenii bisericești, de se vor întâmplà vreunii dintr'acești să facă pe cinevà a fătà din mirenci, fieștecare dintr'acește să aibă a-i globi potropopul care a fi, iar vornicii vor luà 2 ughi ciobotele dela fămei fiind mireancă ; iar de se va întâmplà despre parte fămeiască să fie a fătà ori preoteasă, sau diaconeasă, sau țârcovnice, sau fată de popă, sau călugăriță, fiind făcut de vr'un mirean, sau neam, ginere de popă fiind mirean, să nu fie de oameni bisericești, să ia globa pântecelui oamenii dumnealui vornicului, pentru că bărbatul iaste obiceaiu de dau gloaba pântecelui, iar fămeia va certa-o potropopul și va luà ciobotele pe obiceaiu ; de va fi din oamenii bisericești fămeia, pentru rudenii, pentru cuscrii, cumetrii, sânge amestecat, de s'a tâmplà a fătà, să ia vornicii gloaba pântecelui, iar potropopul va luà ciobotele, și să-i cearte și să-i judece pe pravilă pentru sânge amestecat ; iar de se va tâmplà vr'o greșală fără pântece, să nu fie a fătà, de acești ce-or fi sânge amestecat, iar potropopul să-i judece cu pravila și să-i globească. Pentru morți de om, negăsindu-se ucigașul, să plătească *12* sate după împrejur mort (moartea) de om pe obiceaiu și ciobote să dea; iar prinzându-se tâlharul ucigaș să ia ciobotele oamenii lui vel vornicu, și pă tâlhar să-l dea pă mâna lui vel armaș. Așijderea pentru târgeveți den Bârlad și ocolul târgului, de fapte reale, de furtișaguri, de bătăi, de greșeli ce-or fi, cine ar face, ori din Moldoveani, sau Armeni, sau Jâdovi, cine ar fi pă greșelile ce ar aveà, vornicii de Bârlad să-i judece, să-i globească pă fieștecare dupăcum îi va fi vina ; așijdere să aibă a luà și venitul vornicii den târgu, din cară cu peaște, 2 potronici, 2 ocă de peaște; de bute de vin, de cofă de orilcă iar câte 2 pt, 2 ocă de băutură; și alte venituri ce-ar fi, să aibă a luà și a urmà la toate pe obiceaiu; alt nime să nu se amestece. Aceasta poruncim. 15 Mai let 7249.

Transcris după manuscrisul No. 237 dela Academia Română, fol. 404. Il pun între doc. bis. Catedrale Domneasca, pentrucă în el ii vorba de atribuțiuni date protopopului, care, în multe rânduri la Bârlad, a fost dintre preoți acestei biserici.

In urma unei cărți domnești dela Scarlat Grigorie Ghica voevod, din 1758 (7266) Martie 27, s'a luat autorității bisericești dreptul de a globi pe cei vinovați. «Prin aceasta, zice mult regretatul Ep. Melhisede, s'a făcut bine; căci în puterea acelui drit se vor fi făcut multe abuzuri. La căutarea pricinilor bisericești, nu trebue să fie motive materiale ci numai morale». (Cronica Hușilor, pag. 265).

Prin *gloabă* se înțelege cred o amendă sau pedeapsă pentru vină, iar prin *ciobote*—o taxă sau plată pentru osteneală.

V

1754 (262) Maiu 15. *Mateiu Ghica Voevod scutește pe 2 preoți și 2 diaconi de dări și le întărește foloasele avute la ziua târgului, scutindu-i și de pogonărit pentru câte pogoane de vie dânșii ar aveà ; în aceaș timp scutește și 2 țârcovnici și 2 poslușnici de toate dăjdiile și angariile.*

† Ion Mateiu Ghica VVoda bojieiu mlst. gpdar zemli Moldavscoi. Scriem Domnie mea la boeri și la toți slujitorii, cari viți înblà ori cu ce fel de slujbi a Domnii mele la ți(nu)tul Tutovii și la târgu Bârladului; facem știri tuturora pentru rugătorii noștri, doi preuți și 2 diaconi, dila sfânta bisărică gpd, din târgu din Bârladu, dacă viți vedeà carte Domnii mele, să aveți a le dà pace di dajdie gpd i vlădicească și di alte dăjdi și angărâi di toati câte ar fi pe alți preuți în țara Domnii meli, ii nemăruia nimică să nu dè. Așijdirea și pentru desetina de stupi și goștina de mascuri și

de oi, vor scutì pe obiceiu, precum scutescu și alți preuți di pre la bisăricele domnești. Așijdire și pentru 2 țircovnici și 2 posluș.iici a sfintii bisărici gd, ce vor fi de posluşanie, iarăși săfie în pace de toate dăjdiile și angăriile; nici târgo-veții, di acolo din târgu, la nimică cu dânșii să nu-i ames-tice, fără decât să fie de posluşanie sfintii bisărici gpd, du-păcum esti obiceiul lor. Așijdirea le-am întăritu Domnia mea mila acestor preuți ca să aibă a-și luà și vinitul lor după obiceiu, la zâoa târgului: 4 bani di vită, ce să vinde, 2 bani să dè vânzătoriu și 2 bani să dè cumpărătoriu; și 2 pot. de cal, un pot. să dè vânzătoriul și un pot. să dè cumpărătoriul; și câte 2 bani de toată dugheana dela neguțitori; și de carul de pește, câte 2 ocă de pești;—și dintralte din toate după obiceiu, precum le scriu testamenturile și dela alți Domni. Așijdirea și pentru pogonăritul de vie încă să aibă pace pe câte pogoane vor aveà preuții și diiaconii, măcar că Domnie mea am făcut milă diopști di am râdicatu pogonăritul dila toată țara, hotărând ca să nu fie în toată Domnia noastră, cât a fi voia lui Dumnăzău ca să fim cu Domnia țării aceștia; nici bucatile lor, pentru alții să nu se ia. Pentru aceia deci, boieri, slujitori, olăcari, podvodari, conăcari, mezâlgii și vor-nicii de Bârladu, și tu șoltuză cu pârgarii toți, să aveți a le dà pace, pentru nimică de dânșii să nu vă atingeți, că Domnia mea le-am întărit mila aceasta; iară cine va face mai multă supărare, unii ca aciia vor fi de certare. Aceasta poroncim.

(L. P. D.) 7262 Mai 15.
Procit. vel logofăt.

(In dos) S'au trecut la condică. *Ion*

VI.

1755. (7263) Fevruarie 4. *Ion zet (ginere) lui Zabanos-chi cu soția sa, Maranda, și cu fiica lor, Ioana, vând preo-tului domnesc, Ion sân Toader Sivii, și preotesei sale, Mariei, trei case și o pivniță între case, în târgul Bârladului, drept 200 lei; în acelaș timp cumpărătorii lasă ca, după moarte, să fie*

aceste acarete a bisericei domnești, spre a lor pomenire cum și a acelora dela cari le-au cumpărat.

Adică eu Ion zet Zabanoschii și eu Maranda, soțul mieu, și cu Iona, fiica noastră, făcut-am acest adevărat zapis la mâna preotului Ion sân Toader Sâvii, preut domnesc, și a preotesei molitvii sali, Marii, precum să să știe că noi de nimi sâliți, nici asupriți, ci di a noastră bună-voe am vân-du(t) a noastră dreaptă ocină și moșie, trii casă o pivniți între casă, cari sânt dela părinții nștri, în târgu în Bârlad: în fâța târgului, în gios, spre amezi-zi, până în casa preu-tului (?) Buvnilă Costandin; iar spre răsărit până în locu-lui Crâstei Țifârdan; la (a)pus până în locul lui Doiboi; iar in sus, spre ameazi-noapte, până în uliți. Și le-am vândut drept două suti de lei; iar preutul Ion, înpreună cu preoteasa me (sic) Marie, după moarte lor le-au dat danie sfintii bisearicii domnești, care este hramul sfintii Adormiri a Pre-cistii, să fie preutului pomană, și preotesii, și a tot neamu dela car(i) a vândut preotului casăli aceste. Iar de s'ar ispitì cineva din nemul preutului Ion sau a preoteasăi mele (sic) Marii, sau din neamul acestora ce ce-au vândut casăle, să fie blăstămați (de) Domnul Dumnezău și de Maica Precista,—pârâși să le fie sfânta bisearică la înfricoșatul Județ. Și, când am vândut noi preutului casăle, s'au tâmplat mulți oameni bătrâni și preuți, *și am dat și scrisorile cele vechi și diețile* ce am avut noi dela părinții noștrii. Iar și cându au dat preotul danie casăle sfintii bisearici, iara și mulți oameni bătrâni și preuți, cari mai gios s'or iscălì, *și vameși și mor-tàsipi, și vameși și vornici,* care ne-am tâmplat și ne-am și iscălit.

It. 7263 Meț. Fevr. 4

Eu Ion zet ● Zabanoschii am vândut. Eu Maranda ● soț dinpreună cu fiica me Iona ●

Erei Manole protopop, m'am tâmplat. *Vasili Cost.* martur. *Constantin Cozma, martur.* Costandachi post. ● am iscălit. *Preutul Lupul. Eu priutul Dimofti. Eu preutu Vasile Praja. Eu Dămian, nepot, zet popii lui Hrițcu. Eu Irodiac. Nichita. Eu Ștefan Tătaru, staroste* de sorunari (?), martur.

Și eu *preutul Tănasă Buciumaș* am scris zapisul cu zisa dumilor-sale Ion și Marandii. *Vasil(e) Buzănschie.*

(Adaos făcut mai jos)

Și eu preutul Ion sân Toder Sâvii din Bârlad, preut domnesc, dinpreună cu preoteasa-mi Marie, fata Gafiții, le-am dat cu a noastră voe sfintii bisearici domnești din Bârlad, ori cine i-ar orândui Dumnezău din preuții să aibă a ni pomeni; iar preuții să-și țină vinitul dela aceste dughene pe an, să pomeniască aceste nume: *Irei Ioan, Papadia Marie. Toder, Anița, Dumitrașcu, Gafița,* i cead ih (și fiii lor).

Erei Ion sin Toader Siva.

Marie preoteasa.

NOTĂ. După actul original, ce are deasupra, pe învălitoare, următoarea vechiă notă: »Zapisul lui Ion Zabanoțchi și a Marandii, ce-au cumpărat preutul Ion dughene și le-au dat bisericei domnești.»

Adaosul făcut, prin care preotul Toader Siva dăruește dughenele cumpărate, îi scris cu aceiași mână și desigur în acelaș timp cu actul de vânzare—cumpărare, de mai sus; semnătura însă este a preotului dăruitor, care își semnează și pe preoteasă.

VII

1758 (7267) Decemvrie 26. *Costantin Băcalu, ginerile lui Cristian Olarul, împreună cu soția sa, Tofana, și cu copii lor, vând preutului Ion Hrițcu, preotesii și copiilor acestora, o dugheană, în Bârlad, pe ulița cea mare, ce vine dela podu gospod și merge spre biserica gospod, în preț de 120 lei.*

Adecă eu Costandin Băcalu, zet lui Cristian Olarul ot Bârladu, înpreună și cu femeia mea, Tofana, și cu copiii miei, făcut-am adevărat zapisul nostru la mâna dumilor-sale *preotu Ion Hrițcu*, i a preotesii, i a copiilor, precum să să știe că am vândut o dugheană a noastră în târgu în Bârladu, *pe ulița cea mare, ce vine dela podul gosp(od) și merge la deal spre bisearica gosp(od).* Care se hotărăște despre soare-răsare cu locul preotului Ion Hrițcu, și despre soare-apune să hotărăște cu locul lui Hrizei, zet lui Ion Doiboi. Care această dugheană este făcută cu dre(a)ptă munca noastră, și locul dughenii ne este dat de târgoveții de Bârlad, înpreună și cu alți boeri ispravnici, ce-au fost din locul gospod, dupăcum

arată și scrisorile vechi ce le-am dat la mâna dumnilor-sale, stânjâni 7 i trei palme, fruntea locului, și lungul 6 stânjâni 1 palmă. Și tocmiala ne-au fost, prețul dughenei cu locul ei drept o sută și două zăci lei, bani gata; și văzându noi, plata deplină în mâinele noastre, am vândut de a noastră bună-voe, de nimeni siliți nici asupriți.

Și, când am vândut această dugheană, am întrebat toate neamurile și rudeniile mele, și răzășii dupe înpregiuru și nimine nu s'au aflat ca să-m cumpere; deci, luând plata deplin în mâinile noastre, am vândut-u-o dumilor-sale, să fie ocină și moșie în vecii, să stăpânească cu pace înpreună cu giupâneaasa d-sale și cu copii, și cu nepoții, ne clântiți; iar de ar aveà a-l supără pe d-lui pentru dugheana aceasta oricâtu de puținu, să aibu eu a răspunde la toate pricinile ei. Și pentru credința ne-am și iscălit mai gios, ca să fie de mare credință. Lt. 7267 Dech. 26.

Costantin Bacalu și Tofana.

† Erei Andrei Brăescul potropop.

Erei Manole proin protopop ot bi(se)rica gospod.

Erei Vasile Praja.

Eu Ion Doiboi și fâmee me Mărie, răzeș, am pus degetul ●.

Eu Hriza zet lui Ion Doiboi, am priimit cu voe me ● răzeș.

Erei Costantin ot biserica gd. Toader Bole căpitan Lupul..... Toader Jomir biv vel stol, m'am tâmplat. Vasilachi stol. (Ne descifr.) (Ne descifrabil) *Gavril Tudori. Vasile Gălcă. Dămiian Blănar.*

VIII

1759 (7267) Ianuarie 25. *Ioan Teodor Voevod scrie slujitorilor împlinitori ai poruncilor domnești dela Ținutul Tutovii și târgul Bârladului, ca să dee pace la 2 preoți și 2 diaconi de dajde domnească și vlădicească, și să le scutească câte 50 stupi de desetină și câte 50 oi de goștină, cum și la 2 țârcovnici și 2 posluşnici să le dee pace de toate dările și angăriile. Așijderea întărește preoților și foloase la ziua târgului și dintr'altele de toate după obiceiu, scutindu-i și de pogonărit.*

† **Cu mila lui Dumnezău Noi Ioan Teodor VVoda Domn țărâi Moldovii.** Scriem Domnie me la boerii și la toți slujâtorii, carii viți umblà ori cu ce feliu de slujbă a Domniii mele la ținutul Tutovii și la târgu Bârladului; facem știre tuturor pentru rugătorii noștrii, doi preoți și doi diaconi, ce sânt la bisărica Domnească, din târgu din Bârlad; dacă viți vidè carte Domniii mele, să le dați pace de dajde domnească și vlădicească, și de alte dări și angherâi de toate câte ar fi pe alți preuți în țara Domnii mele, iai nimărui nimic să nu de; așijdere și desetină de stupi să aibă a-i scutì, pănă la cinci zeci stupi de om; și la vremea goștinii de oi pănă la cinci zeci de oi să se scutiască *pre obiceiu*, precum scutescu și alți preuți gpd. Așijdere și pentru doi țârcovnici și doi posluşnici a sfintii bisărici, ce vor fi de posluşanie, iarăși să fie în pace de toate dările și angherăile, nici târgoveții de Bârlad la nimic cu dânșii să nu-i amestece, ce să fie de posluşanie sfintii bisărici, dupăcum este obiceiul lor. Așijdere le-am întărit și Domnie me mila acestor preuți, după cărți ce ni-au arătat și dela alți luminați Domni, ca să aibă a luà venitul lor, după obiceiu, la zia (ziua) târgului, câte 4 bani de vita ce se va vinde,—însă 2 bani să dè vânzătoriul și 2 bani cumpărătoriul; și 2 potronici de cal, un potronec să ia dela cumpărătoriu și un potronec dela vănzătoriu; și câte 2 bani să ia de toată dugheana dela neguțitori; și dela carul cu pește să ia câte două ocă de pești, și dintraltele din toate după obiceiu, dupăcum le scrie testamenturile dela toți fericiții Domni. Așijderea și pentru pogonăritul de vii să aibă pace, pe câte pogoane ar avè preuții și diaconii, măcar că pogonăritul s'au ertat de tot, dar, de s'ar și întâmplà vreodată să fie, iai tot să aibă pace. Și nime bucatile lor pentru alții să nu le ia. Și să aibă pace de olac și de conace, și dispre ispravnicul de târgu și de cătră târgoveți, și de șoltuzul și de pârgari. Și cum poruncim așè să se urmeză. Și desătina de stupi ce-or avè mai mulți decât arătăm mai sus, să plătească boerești; într'alt chip să nu fie. Vălt. 7267 Ghen. 25.

Ion Ioan Voevoda.

(L. P. D.)

S'au trecut (în condică). *Dumitrașc 3 logofăt procit.*

IX.

1762 (7270), fără lună și zi. *Grigorie Ioan Voevod scutește pe 2 preoți și 2 diaconi de dajdea domnească și vlădicească, 50 stupi de desetină, 50 oi de goștină,—iar de vor avé mai mulți stupi să plătească boerește; asemene 2 țârcovnici și 2 posluşnici,—dându-se acestor de al doilea de vel visternic și pecetluituri roșii, să fie in pace de toate dările și angăriile; întărește apoi preoților și venitul dela ziua târgului, scutindu-i și de pogonărit.*

† **Cu mila lui Dumnezău Noi Grigorie Ioan Voevod, Domn țărâi Moldovii.** Facem știre cu acest hrisov a Domnii meale tuturor cui să cade a ști, că iată au venit înnainte Domnii-me rugătorii noștrii preuții și diiaconii ce sintu la biserica domnească, din târgu, din Bârladu, și ni-au arătat hrisoave, atâta dela Domnia sa Scarlat Grigorie Ghica VVod și dela alți luminați Domni, ce-au fostu mai înnainte de Noi, cât și dela Prea Inălțat părintele Domnii me ale Măriia Sa Ioan Teodor Voivoda. Domniia mea însuși având a ne arătà următor a celor din nainte noastră luminați Domni, n'am trecut cu videarea obiceaiul de milă ce-au avut, și aseminea hotărâm printracestu hrisov a Domnii-me pentru doi preuți și doi diiaconi să fie în pace de dajdea odmnească și vlădicească și de alte dări și angărâi de toate ori și câte ar fi în țara Domnii meale, iai nimărui nimică să nu dea. Așijderea și deasetina de stupi să aibă a scutì de om câte cinci zăci de stupi; și la vreamea goștinii, câte cinci zăci oi de goștini pre obiceaiu, precum scutescu și alți preuți domnești. Așijderea și pentru doi țircovnici și doi posluşnici a sfintei bisearici, ce vor fi de posluşaniia, care posluşnici să fie cercetați de dumnalui vel vist, dându-le și pecetluituri roșii pe feațile și chipurile. Și așà să fie în pace de toate dările și angherâile; nici târgoveții de Bârladu la nimică dânșii să nu-i amestice, ce să fie numai de posluşaniia sfintii bisearici. Și deseatina de stupi ce ar aveà mai mulți decât arătăm mai sus, vor plăti boiarește. Așijdirea li-am întărit Domnia mea mila acestor preuți, ca să

câte 4 bani de vită ce să va vinde, însă 2 bani să dea vânzătoriul și 2 bani cumpărătoriul; și 2 potroneci de cal, un potronec să ia dela cumpărător și un potronec dela vânzătoriu. Și câte 2 bani să ia de toată dugheana dela neguțitori; și de carul cu peaște să ia câte doo ocă de peaște; și dintr'altele din toate să ia, după obiceaiu, dupăcum le scriu testamenturile dela toți fearicițîi Domni. Așijdirea și pentru pogonăritul de vii să aibă pace pre câte pogoane ar aveà preuții și diaconii, măcar că pogonăritul s'au ertat de tot,—dar, de s'ar și întâmplà vreo dată să fie, iai tot să aibă pace. Și nime bucatele lor pentru alții să nu le ia. Și să aibă pace de olac și de conace, și despre ispravnicul de târgu și de căt(re) târgoveți, și de șoltuzul și de pârgari. Și cum poroncim așà să se urmeze. Și pohtim și pre alți luminați Domni, carii de Dumnezău vor (fi) orânduiți în urma noastră cu Domniia aceștii țări, din fiii și neamul nostru sau dintralt neam, să nu strâce această puțină milă ce am făcut Domniia mea cu preuții dela această sfântă bisearică gpd, ce mai vârtos să deà și să întăriască, pentru a Domniilor sale vecinica pomenirea. Scrisu-s'au hrisovul acesta în Eși cu mâna lui Simion Burgheale. Lt 7270.

(L. S. D.)

Ion Grigorie Ioan VVoda

Costd. Greceanu logofăt, procit.
S'au trecut la condica Divanului.

X.

1775 Iulie 29. *Ioniță Praja, fecior Lupului Praja, fiind om holteiu (neînsurat), dănuește bisericii domnești un loc de dughaenă, în Bârlad, care loc s'a numit mai înainte Crâșma Pascului.*

Adică eu Ioniță Praje sin Lupul Praje, de aici din târgul Bârladului, scriu și adeverez cu această încredințată scrisoare a me precum m'am socotit eu singur întru sine-mi, fiind om cu capul holteiu, neavând cununie în viața me, și

mei, și a tot neamul meu, și am dăruit adică am dat danie sfintii bisericii Domnești, de aice din târgul Bârladului, unde să numește hramul sfintii Adormirii Precuratii Fecioarii Marii, un loc de dugheană, de aici din târgu din Bârlad. Care loc de dugheană l'am cumpărat eu cu bani dila un Ion Brașovan brat Crăciun Brașovan, și acel Ion Brașovan l'au avut cumpărătură dila un Dumitru Pascul, care loc s'au numit mai înnainte Crășma Pascului,—alăture cu casa lui Ilieș Pandazi, despre răsărit; care loc, măsurându-se cu stânjinul, s'au găsit frunte locului despre uliță 6 pol gospod stânjini, iar înapoi păn în drumul ce merge pi din dosul acestor locuri, ce scrie mai sus, s'au găsit 12 pol stânjini. Deci, dupăcum Duhul Sfântu m'au îndemnat de am dat danie acest loc de dugheană sfintii biserici de mai sus numită, am dat și această încredințată scrisoare a me sfintii biserici,— de acum înnainte să fie dreaptă moștenire. Și am dat și zapisile cele vechi de cumpărături în mâna preuților ce-ar fi osârduitori la sfânta slujbă a sfintii biserici. Și piste danie me aceasta nime să nu să scoale cu vre o pricină asupra sfintii biserici, fiindcă eu am cumpărat această moșie cu bani gata, munca me; ia(r) cari s'ar sculà să facă vre o supărare preuților, sau cari ar *tăuși zapisul meu s'au l'ar mistui,* ca să întunece pomana ce am făcut de voia me, unul ca acela să fie blăstămat de Domnul Dumneză(u), și de Precurata Maica sa, și de 318 sfinți părinți dila Nichie, și de mine ne ertat. Și când s'au făcut această scrisoare s'au tâmplat și alți oameni buni și preuți di pe la alte sfinte biserici, cari s'au iscălit mai gios, și eu încă am pus degitul. Let 1775 Iuli 29.

Eu Ionițe Praje sin Lupului Prajii și a Aniții maica me.

E(u) *preut Vasile Praja m'am tâmplat la această danie.*

Eu preot Ioan sin pop(a) Dimofti m'am tâmplat la această danie.

Erei Ghiorghie Brăescul proin prot(opop), m'am tâmplat la această danie.

aici de Bârladu, cu zisa lui Ioniță Prajii sin Lupul, și am și iscălit. *Enachi Nica căpit.*

NOTĂ. Dosariul în care se află acest act este întitulat de epitropia «bis. Domneasca așà: «Dughenele No. 102 și 102, strada Ștefan cel Mare, «al cărui loc sub ele s'au plătit de sf. biserică, după docom. Epitrop. târgu«lui No. 459, din 4 Februarie 1817, soma de stânjini 37».

Tot în acest dosariu se mai află 2 acte: 1) O învoială din 1845 Decemvrie 10, făcută inaintea Protopopului de Tutova, Econom Constantin (Vrabi) și între Epitropia bisericii Domneasca și neguțitorul Frumuzache Fendulea,—dându-se acestui din urmă 5 palme din locul bisericii, cu dreptul ca pe viitor chiriașii locului bisericii să poată eși pe din dos pe locul dughenelor lui Fendulea; 2) O altă invoială din 1872 Aprilie 11, făcută între aceleași părți, prin care se modifică invoiala din 1845, dându-se bisericii alte avantaje,—în locul a acelei de atunci, cum: permiterea de a-și lipi acareturile de zidul dughenei lui Fendulea, facerea unei reterade și pavarea huidiții.

XI.

1779 Fevruarie 20. *Constantin Dimitrie Muruz Voevod întărește ca 2 preuți și 1 diacon să fie scutiți de dajde domnească și vlădicească și de alte dări și angării ce ar fi pe alți preoți; apoi la vremea desetinei să li se scutească câte 5o stupi, la a goștinei câte 5o de oi, și la a vădrăritului câte 600 vedre vin peste tot.*

† **Cu mila lui Dumnezău Noi Costandin Dimitrie Muruz VVoda Domn țării Moldaviei.** Facem știre cu acest hrisov al Domnii meale, că, viind înnainte noastră rugătorii noștri preoții i diiaconii dela biserica gpod, din târgul Bârladului, unde iaste hramul Adormirii Prea Svintei Stăpânii noastre Născatoarei de Dumnezău și pururea Fecioarei Mariii, arătatu-ne-au hrisoave de miluire ce au avut svânta biserica aceasta dela alți luminați Domni de mai înnainte. Și, rugându-se ca și Domnie mea să miluim și să întărim, n'am trecut cu vedere rugăminte lor, ce, printracest hrisov al Domnii meale milostivindu-ne, intărim și hotărâm: Ca *doi preaoți și un diiacon* a aceștei biserici *să fie în pace* de dajde domnească și vlădicească, și de alte dări și angarii de toate oricâte ar fi pe alții, aceștia întru nimica să nu fie supărați; așijdere la vreme disetinii să aibă a scuti de om câte cinci zeaci stupi, și la goștină câte cinci zeaci

oi de omu; cum și la vreme vădrăritului încă să scutiască piste tot șase sute vedre vinu de vădrărit. Și, ca să fie mila aceasta statornică, am poruncit Domnie me să să pue și la ponturile acestor slujbe, când se vor strigà la *cochii vechi.*

Deci poruncim Domnie mea d-voastr(e) boeri slujbași și alții, ce ve-ți fi cu aceste de mai sus arătate slujbe, văzând hrisovul acesta cu toții să urmați pre deplin cum să arată mai sus, și nime peste poronca noastră să nu cuteze a le face supărare măcar cât de puținu.

Și poftim Domnie me și pe alți luminați Domni pe care sfântul Dumnezău va orânduì în urma noastră cu Domnie acestii țări, să nu surpe miluire aceasta, ce mai vârtos se adaogă și să întărească pentru al Domniilor sale vecinică pomenire. 1779 Fev. 20.

(L. P. D.)

Ion Constandin VVod.

Vel logof. procit.

(In dosul hrisovului) S'au trecut la condica Divanului de Ioan Necolai, condicar.

XII

1792 Septemvrie 1. *Alexandru C. Moruz Voevod scutește biserica pentru una sută stupi i sfini de desetină, una sută oi de goștină și șease sute vedre vin de vădrărit, pe 2 preoți și 1 diacon de dajde domnească și vlădicească și de alte dări și angării, ce ar fi pe alți preoți și diaconi.*

Noi Alexandru Constandin Moruz VVod boj. milost. gsd. z. Moldavscoi. Să face știre cu acest hrisov al Domnii mele pentru biserica gspd, din târgul Bârladului, unde să prăznuești hramul Adormirii Prea Svintii Stăpânij noastre de Dumnezău Născătoarei și pururea Fecioarii Marii, că, viind preoții deacolo și arătându-ne hrisovul de miluire ce are această svântă biserică dela cielanți Domni de mai înnainte, s'au rugat ca să li să întărească și de către Domnie mea acea miluire. Deci, Domnie me, dupăcum pentru alte svinte Dumnezăești lăcașuri cu cele ce s'au socotit s'au agiutorat, asemine și pentru biserica aceasta, și iată prin hrisovul a-

bucate, adecă: una sută stupi i sfini de desetină şi una sută oi de goştină şi şase sute vedri vin de vădrărit, pe aceste bucute, fiind drepte a pomenitii biserici, nici un ban să nu plătiască, nici să să supere; aşijdere şi pentru doi preoţi şi un diacon, a aceştii bisărici, să fie în pace de dajdea domnească şi vlădicească, cum şi de alte dări şi angării ce vor fi pe alţi preoţi i diiaconi,—aceştia întru nimică supăraţi să nu fie. Drept aceia poroncim Domnie mea slujbaşilor desătnici, vădrari şi goştinari, i altor zapcii, cu toţii să aveţi a urmà întocma preacum să porunceşte prin hrisovul acesta.

Poftim dar Domnie mea şi pe alţi fraţi luminaţi Domni, pe care svântul Dumnezău îi va orândui în urma noastră cu Domnia aceştii ţări, su nu strâce această milă, cea mai vârtos să adaogă şi să întăriască pentru a Domniilor sale vecĭnică pomenire.

Scrisu-s'au hrisovul acesta la Scaunul Domnii mele, în oraşul Eşii, întru cea dintăi Domnie a noastră la Moldaviia.

La anul 1792 Sept. 1.

(L. P. D.)

Alexandru Constandin VVd.

Vel log. procit.

Ghiorghie . . . 3 logofăt.

(In dosul hrisovului) S'au trecut la condica Visteriei.

Constandin Burcă pit.

XIII

1795 Iulie 3. *Alexandru Ioan Calimah Voevod hotărăşte ca 2 preoţi şi 1 diacon să fie în pace de dajde vlădicească, cum şi de toate alte dări şi angării, ce ar fi asupra altor preoţi, scutind de tot omul şi câte 50 stupi i sfini de desetină, 50 oi de goştină, şi peste tot 600 vedre vin, din drepte viile lor, ce vor avè la ţinutul Tutovii.*

Cu mila lui Dumnezău Noi Alexandru Ioan Calimah VVod, Domn ţării Moldaviei. Să faci ştire cu acest hrisov al Domniei meli pentru rugătorii noştri preuţi i diiaconi dela bisărica gpod, din târgul Bârladului, unde să prăznueşte Adormire Prea Sfintii Născătoarii de Dumnezeu,

carei, prin jaloba ce au dat cătră Domnie me, rugându-să cà, după hrisoavele de milă ce au avut dela alţi luminaţi Domni, ce au fost mai înainte de Noi, să li să întăriască şi de către Domnie me aceli miluiri. A cărora ru(gă)minte ne trecând Domnie me cu videre, iată, făcând milă, li s'au dat acest al nostru Domnesc hrisov, prin care hotărâm: ca doi preuţi şi un diiacon, ce vor fi slujitori la această bisărică, să fie în pace de dajdie vlădicească, cum şi de toati alti dări şi angării, ori câte vor fi asupra altor preuţi, ei întru nimică supăraţi să nu fie. Aşijdere şi la slujbili vistieriei să aibă a scutì de tot omul aceste bucate, adică: câti cinci zăci stupi i sfini de desătină, şi câti cinci zăci oi de goştină, şi la slujbă vădrăritului să scutiască piste tot şase sute vedri vin de vădrărit, ce vor face din drepti viile lor, ce vor avè la ţinutul Tutovii, pe aceste bucate să nu plătiască nimărue nici un ban.

Drept aceia poroncim Domnie me slujbaşilor desătnici i goştinari i vădrari, cum şi altor slujbaşi, ce viţi fi orânduiţi cu orice slujbi şi poronci de îndeplinire, cu toţii să urmaţi întocma precum să cuprinde prin hrisovul acesta.

Poftim Domnie me pe alţi fraţi luminaţi Domni, pe carii Svântul Dumnezeu îi va orândui în urma noastră cu Domnie aceştii ţări, să nu surpe această miluire, ce mai vârtos să adaogă şi să întărească, pentru al Domniilor sale vecĭnică pomenire.

Scrìsu-s'au hrisovul acesta la Scaunul Dominii mele, în oraşul Eşii, intru cea dintăi Domnie a noastră la Moldavie, în anul dintăi.

La let 1795 Iulie 3.

Noi Alexandru Calimah VVod

Vel vist, procit.

S'au trecut la condica Visteriei.

Constandin Burcă clucer.

XIV

1795 Septemvrie 4. Căpitanul Alecsă vinde lui Iordachi săn Eftenii „o casă cu chimniţa (pivniţa) şi cu locul ei, ce este la căsăpii“ drept 110 lei. Pe acest loc îl aveà cum-

mâna cumpărătorului și toate zapisele cele vechi. (Semnați) *Alecsă căp. Manthos Dimitriu, martiro* (cu litere grecești) *Vasile Iașanu post. martur.* Eu Constantin Brânză, martur. (Alte 2 semnături nedescifrabile.)

(După o însemnare din aceiași zi)

In putere dreptului de protimisire, cumpătorul, Iordachi sân Iftenii, trece casa ca vânzătoare către giupâneasa *Safta Săcăroi*,—semnând, acum, pe lângă vânzător și cei câți-va martori arătați mai sus, și*: Stoica abageru martur.*

XV

1796 Septemvrie 15. *Iacov (Stamati), Mitropolitul Moldovei, sloboade o carte de blestăm, cu care să se serviască Maria, fiica sardariului Dediul Codreanu, la alegerea și dezbaterea din înpresurare a moșiei Fruntișenii din jud. Tutova.*

Iacov cu mila lui Dumnezău Arhiepiscop și Mitropolit Moldovei. Facem știre prin această carte de blăstăm, precum ne-au arătat Marie, fiica sărdarului Dediul Codrianu, pentru moșie Fruteșanii ce o are la ținutul Tutovei, că să înpresoară de cătră alți megieși și înpregiurași, de acolo, și vrând acum ca să o aleagă și să o dezbată din înpresurare, spre descoperire dreptății și a adevărului au luat dela noi această carte de blăstăm asupra tuturor acelora oricarii vor fi fiind, pentru vechile hotară și alte semne despărțitoare, pe unde și la ce loc s'au urmat din vechi driapta lor stăpânire. De nu vor arătà, ci lăcomindu-să la strâmbătate cu nedreptate de vor tăgăduì, sau, părtinind vreunii părți, vor mărturisì strâmbu, (de) unii ca aciia iată zicem: să fie blăstămați de Domnul Dumnezău și de Precurata a sa Maică, de slăviții 12 Apostoli și de 318 svinți părinți dela săborul Nicheii; în viața lor procopsală să nu vadă, ostenelile și sudorile lor să fie spre pierzare; 'herul, petrile să putrezască și să să râsâpască iar trupurile lor, după moarte, să stè întregi și ne dezlegate; și de cătră Arhieria noastră încă să fie blăstămați; iar de vor urmà dreptății, mărturisănd adivărul în frica lui Dumnezău, să fie ertați și blagosloviți, amin.

1796 sept. 15

NOTĂ. Maria, fiica lui Dediu Codreanu, a fost măritată mai întăi cu Ilie Carp și apoi cu spatarul Panaite Cazamir; dânsa a murit în 1810, fără copii, rămânând Fruntișenii ca moștenire fratelui său, Ion Codreanu (A se vedeà lucrarea mea: «Frații Gh. și N. R Codreanu.» pag. XI și XII, Bârlad, 1908, G. V. Munteanu).

XVI

1801 Aprilie 6. *Ștefan postelnicul hotarnic și Constantin Cârjeu mazil, fiind însărcinați de boerii ispravnici, hotărăsc moșia lui Barbălată din hotarul Galbini, județul Tecuciu.*

HOTARNICĂ

partea lui Barbălată ot Galbini.

Facem știri cu această mărturii a noastră că, aducându-ni preotu Gheorghii, i diiaconu Toder Râpă, i Ion Mogâlde, i Vasâle Mogâlde, i Toderașcu Trifan, i poroșnicul Coste Mehălachi, un cinstit răvăș a dumisali boerilor ispravnici, scriindu-ni ca să mergem la moșiia Galbini;—și mergând la numita moșie, am poroncit di s'au strânsu toți răzășii și înprejurașii moșii Galbinii, ci să numești acè parte de moșii bătrânu Dumitru Gaftiș; și strângându-să toți răzășii și înrebându-i prin carte di blăstăm: acestu bătrânu, Dumitru Gaftiș, în câte părți se imparti? ei ne-au arătat ca să împarti în doo părți, care la jumătati di parti o trage Toderașcu Trifan cu neamul lui; și la o jumătate di parti o trage preotul Gheorghii Fâică i Lupu Barbălată, i Ion Mogâlde, i diiacon Toder Râpă, i Macsân Rusu, și cu neamul lor. Și după dreptatea părților lor, așà s'au învoit înaintea noastră neamul lui Barbălată și cu Toderașcu Trifan: și după a lor bună învoială, întăi am (fă)cut stânjân di 8 palmi și fùnii di 20 stânjâni; întăi am mersu din zarea dealului dispri răsărit, undi esti o peatră hotar vechiu, între Vicoleni și între Galbini, și din piiatră în sus am început a trage; întăi s'au dat patru stânjâni i o palmă poroșnicului Coste Mehălachi, ci o are cumpărătură cu zapis, însă trei stânjeni i o palmă di'a un Vasâle Hudrei, i un stânjân parte lui Ștefan i Neculaiu Mogâlde, după dreptate ce i s'au ales i s'au pus peatră hotar; și di acole în sus s'au dat 66 stânjâni preutului Gheorghii Fâică, i Lupului Merăuță, i diiaconului Toder Râpă, i lui Ion

Mogâlde, i lui Vasâle brat lui, ci să trag din bătrânu Dumitru Gaftiş, şi i s'au pas piiatră hotar; şi di acole tot în sus s'au dat 70 stânjâni partea lui Toderaşcu Trifan cu neamul lui, şi s'au pus piiatră hotar; şi de acolo am mersu la şăsul Zeletinului, la mijlocul moşii, şi iarăş am început a trage din piiatra din gios în sus, şi s'au dat 4 stânjâni poroşnicului Coste Mehălachi, şi s'au pus piiatră hotar; şi di acole tot în sus s'au mai dat 58 stânjâni, parte preotului Gheorghii, i Lupului Mereuţă, i diiaconului Toder Râpă şi cu neamul lor, şi s'au pus piiatră hotar; şi di acole tot în sus s'au mai dat 62 stânjâni, partea lui Toderaşcu Trifan cu neamul lui, şi s'au pus piiatră hotar; şi di acole drept în zare dealului dispri apus, undi esti hotar vechiu, şi di acole am început a trage în gios, cari s'au dat 70 stânjâni, parte lui Toderaşcu Trifan cu neamul lui, şi s'au pus piiatră hotar; şi di acole tot în gios s'au mai dat 66 stânjâni, parte neamului lui Dumitru Barbălată, şi s'au pus piiatră hotar; şi di acole tot în gios s'au dat 14 stânjâni, una palmă, parte poroşnicului Coste Mehălachi, şi s'au pus piiatră hotar. Şi pănă acole s'au încheet toată moşiiă bătrânului Dumitru Gaftiş, 141 stânjâni şi 4 palmi. Osăbit mai înştiinţăm pentru zăci pogoni pol, ci au vândut neamul Bărbălăteştilor, din drept hliza ci i s'au venit lui Toderaşcu Trifan, acum la hotărât; au rămas neamul Bărbăleteştilor, ca să-i de lui Toderaşcu Trifan 10 pogoni pol loc pentru loc, însă patru pogoni vii lucrătoare şi 6 pogoni pol curături. Şi pentru o casă ci au venit pi hotaru lui Toderaşcu Trifan, ne-am învoit noi răzăşii să fii în paci di *dijmă*. Şi spre încredinţare, după a lor bună învoială, am dat şi noi aceastâ mărturii hotarnică la mâna răzăşilor, ca să stăpânească cu paci.

181 (1801) Ap. 16.

Ştefan . . . post. hotarnic

Costandin Cărjeu mazil

Toderaşcu Trifan. Aniţa Bostănoi. Mariia diiaconiţa Lupu Merăuţă. Preotu Gheorghii răzăş. Macsân Rusu răzăş. Gheorghii răzăş. Ion Croitoriu răzăş. Iona Apostului. Tinica răzăş. Savin monah râzăş. Eu diiaconu Toder răzăş. Ioniţă Barbălată. Vasâle Mogâlde. Ion Mogâlde răzăş. Ion Gavrălaş răzăş. Merăuţă răzăş.

XVII

1803 Iulie 25. *Alexandru Moruz Voevod scuteşte biserica pentru drepte bucatele sale, 200 stupi i sfini de desetină, 200 oi de goştină şi 800 vedre vin de vădrărit; pe 2 preuţi şi 1 diacon —de dajde domnească şi vlădicească, cum şi de alte dări şi angării ce ar fi pe alţi preuţi şi diaconi; aşijderea şi 5 liudi, oameni streini, ce şi-ar aduce biserică de peste hotar, să fie scutiţi şi apăraţi de tot birul şi de alte dări şi angării.*

Cu mila lui Dumnezău Ion Alexandru Constandin Moruz VVoda, Domn ţării Moldaviei. Să face ştire cu acest hrisov al Domnii mele pentru bisărică gpod, din târgul Bârladului, undi să prăznueşte hramul Adormire Pre Sfintei Stăpânii noastre de Dumnezău Născătoare şi pururea Fecioarei Mariei, că viind preoţii de acolo şi arătându-ne hrisoavele de miluire ci ari această sfântă biserică dela cei mai dinainte luminaţi Domni, s'au rugat atât ca să li să întăriască şi de cătră Domnia me ace miluire, cât şi ca să li să şi mai sporiască cu ceia ce se va socotì. Deci, Domnia me, dupăcum pentru alte sfinte Dumnezăeşti lăcaşuri cu celi ce s'au socotit s'au agiutorat, asemine şi pentru biserica aceasta n'am lăsat'o neagiutorată, ci prin hrisovul acesta, hotărâm ca la slujbile Visteriei să aibă a scutì aceste bucate, adică: două sute stupi i sfini de desătină şi două sute oi de goştină, şi opt sute vedri vin de vătdărit,—pe aceste bucate, fiind drepte a pomenitei bisărici, nici un ban să nu plătiască nici să să supere. Aşijdire şi pentru doi preoţi şi un diiacon, a aceştii bisărici, să fie în pace de dajde domnească şi vlădicească, cum şi de alte dări şi angării, ce vor fi pe alţi preoţi i diiaconi, aceştie întru nimică supăraţi să nu fie. Osebit şi pentru *cinci liudi* oameni streini ce-şi va putè găsì şi aduce de acum înnainte dintr'alte ţări de piste hotar, *cari,* fiind adeveriţi prin mărturie dregătorilor de margine că sànt streini şi că n'au fost niciodată birnici într'acest pământ, să fie scutiţi şi aparaţi de tot birul Visteriei şi de toate alte dări şi angării, ori câte vor fi asupra

altor lăcuitori ai ţării aceştie, ei cât de puţin întru nimică să nu fie supăraţi, rămânând să fie numai pentru slujba bisăricii.

Drept aceia poroncim Domnie me d-voastre dregători ai ţinuturilor i slujbaşilor desătnici, i goştinari şi vădrari şi altor zapcii, cu toţii să aveţi a urmà întocma precum să poronceşti prin hrisovul acesta.

Poftim dar Domnie me şi pe alţi fraţi luminaţi Domni, pe cari sfântul Dumnezău îi va orânduì în urma noastră la Domnia aceştii ţări, să nu strice această milă, ce mai vârtos să adaogă şi să întăriască pentru a Domniilor sale vecinică pomenire.

Scrisu-s'au hrisovul acesta la Scaunul Domniei mele în oraşul Eşii, întru a doua Domnie a Noastră la Moldavie, în anul dintăi. La anul 1803 Iulie 25.

Alexandru Constandin Muruz VVod

(L. P. D.)

Vel logafăt, procit.

S'au trecut la condica visteriei.

Cost. Veisa, medelnicer

XVIII

1804 Iunie 10. *Şerban Blănarul, avănd un loc de casă lăngă puţul Nacului, la marginea drumului ce trece pe lăngă biserica gospod, il dărueşte acestei bisărici, spre a fi pomenit împreună cu tot neamul.*

Adecă eu Şerban Blănariul, din târgul Bârladului, scriu şi mărturisăsc cu această adivărată a me diiată, precum să să ştii că di nimine sâlit nici asuprit, ci de a mea bună voi am dat un locu di casă sfintei bisărici Domneşti, unde să prăznuiaşte hramu Adormirii Măicii Preacurati, *care locu este dat şi mii di bătrânii târgoveţi, ce am tras cu dânşii la toati havaelile împărăteşti şi domneşti.* Şi locul aceştii casă este lângă *Puţul Nacului,*—faţa locului dispi răsărit este patru stânjâni gospod, şi spre apus păn în *drumul ce merge pe lăngă bisărica gospod,*—pe acestu locu l'am dat dreptă ocină şi moşii sfintei bisărici. Şi părinţii ce să vor afla slujitor

la această sfântă bisărică, să aibă a pomenì numile părinţâlor, împreună cu tot neamul, făcând şi pomelnicu de vii şi de morţi. Şi nimine din feciorii şi nepoţii i strănepoţii miei să nu aibă a faci cât de puţin supăr sfintei bisărici, fiindcă de a me bună-voi am dat. Şi această diiată s'au scris în casa sfinţii sale părintelui protopop Ion Dămiian, întânplându-să şi alţi oameni, preuţi şi mireni bătrâni şi tineri, pre cari rugându-i s'au iscălit şi de marturi, punând ei numile şi degitili în loc de peceţi, ne ştiind carte să iscăliască. 1804 Iuni 10.

Eu Şărban Blănariu adiverez.

Erei Ioan Praja m'am tâmplat. Vasile Iaşanu postelnic. Iordachi Iftimiu. (Ne descifrabil).

XIX

1806 Fevruarie I. *Alexandru Constantin Muruz Voevod învoeşte bisericii Domneasca ca, pentru lucratul viilor şi alte trebuinţi ale ei, să-şi aducă 8 oameni streini de peste hotar, cari să nu fi avut vreo-dată amestic la bir cu locuitorii ţării, şi cari oameni, aducăndu-se prin spatarul Mihalache Cerchez, să fie supt povăţuirea protopopului Ioan (Dămian).*

Ion Alexandru Constandin Moruz VVod cu mila lui D-zău Domn ţării Moldaviei. Fiindcă acest lăcaş Dumnezăesc, biserica Domnească din târgul Bârladului, unde să cinsteşti şi să prăznueşti hramul Adormirei Pre Svintii de Dumnezău Născătoare, ne având nici un acaret sau cât de puţin venit, ca să poată întimpinà trebuincioasele cheltueli a bisăricii, şi aflându-să în toată vreme în mare lipsă, s'au găsit acum unii din poporăni, carei, având răvnă a-i face agiutoriul ce li-au fost prin putinţă, au dat danie bisăricii opt pogoane vie dela ţinutul acela al Tutovei; şi, findcă bisărică nu are chip a le putè lucrà, ca să nu rămâe lipsită şi de acest agiutor, stricându-să şi părăginându-să viile, i să dă şi de cătră Domnie me această carti, prin care hotărâm: cà, pentru lucru viilor şi alt agiutor al bisăricii, să aibă a scutì opt ludiu, oameni streini, ce va putè găsì şi aduce de piste hotar, care să nu fi avut nici într'o vreme vre un amestic de bir cu lăcuitorii ţării. Cu a cărora

oameni, căutare și aducere, cerând să să însărcinează d-lui spat(arul) Mihalache Cerchez, ca unul ce ar fi și ctitor la bisărică, poroncim Domnia me d-voastre dregători de pe la margini ca ori unde va găsi acești oameni, să fie slobod a-i luà și a-i duce la ținutul Tutovii, dându-i și răvaș d-sale sau omului ce va avè triimis spre încredințare că sânt cu adevărat streini. Și, ducându-i la Tutova ca să-i așăzi, ori la viile bisăricii, ori în târgul Bârladului, poroncim Domniia me d-voastre ispravnici: întru nimică să nu-i supărați, nici la bir, nici cu alte havalele, ce vor fi asupra altor lăcuitori birnici, ce să rămâe numai pentru slujba și agiutorul bisăricii, dându-i supt povățuirea *Protopopului Ioan*, carele iaste purtător de grajă bisăricii. Poroncim Domnie me și altor zapcii, ce veți fi orânduiți cu orice slujbe și poronci, de cătră toți să să urmeze întocmà, precum mai sus să arată, ne supărându-să acești opt oameni întru nimică. 1806 Fevr. 1.

(L. P. D.)

S'au trecut la condica.
Ianacachi Gane ot vist.

XX

1807 Noemvrie 19. *Șeapte răzăși de moșia Galbenii, ținutul Tecuciului, hărăzesc bisericei Domneasca 75 stânjini de moșie, răscumpărați dela căpitanul Coste Mihălachi cu dreptul de protimisis, în 68 lei.*

Eu Lupul Merăuți, i Macsân, și Ioniți Barbălată, i preutul Toader, i Vasili Mogâlde, i Ioan Mogâlde, i Ioan Gavrilaș, răzăși de moșie Galbinii, ținutul Tecuciului, știut să faci că pentru o parte de moșii, din trupul aceștii moșii Galbinii, adică șapti zăci și cinci stânjâni, ce au fostu vândutu Necolaiu și Ștefan Mogâlde, i Vasili Hudreș, căpitanului Coste Mihălachi în 68 lei,—după giudecata ci am avut ni s'au hotărât după dreptate și cu protimis a răscumpără noi această parte de moșii, dând acei 68 lei înnapoi căpitan(ului) Coste, precum carte de giudecată dela isprăvnicie Tecuciului din let 1805 Noemvrie 28 pe largu arată. Acmu dar, de a noastră bună vòi socotindu-ne spre pominire sufletilor noastre, am

făcut dànii acești șapte zăci și cinci stânjâni sfintii biserici gpod din târgul Bârladului, unde să cinstești și să prăznuești hramul Adormirii Maicei Domnului, care de acmu și in veci să aibă a stăpânì această moșii de cătră sfânta biserică,— dându și toate zapisâle și carte de giudecată în mâna purtătorilor de grijă a sfintii biserici, cu a cărora putere în veci să o stăpânească sfânta biserică. Și spre mai adevărată credință ne-am iscălit, rugând și cinstita isprăvnicie Tutovii de au încredințat dànie aceasta. 1807 Noemvrie 19.

Erei Toader ot Nătești.

Eu Macsân Rusul ne știind carte am pus degitile.

Eu Lupul Bă(r)b(ă)lată ne știindu carte am pus degitul.

Eu Sâghi (Savin) călugăru ne știindu ca(r)te am pus degitul.

Toader Anăstasă martur.

Dela Isprăvnicie Tutovii

Viind și înnainte noastră și arătând că de a lor bună vòi au făcut această dànii, s'au încredințat și cu ale noastre iscălituri. 1807 Noembrie 20.

(Nediscifrabil).

Văzând și noi această dànii urmată de cătră răzășii noștrii sfiintii bisărici gpod din târgu Bârladului, în coprindere mai sus arătată, din hotarul moșii Galbinii, ce s'au răscumpărat dela poroșnicu Coste, fiind și noi următori întru aceasta, am afirosit și părțile noastre ce avem întru această răscumpărătură sfintii bisărici, în spre pomenire vecinică a părinților și a tot neamul nostru, care să o stăpânească în veci nestrămutat. Și pentru mai mare credință ne-am iscălit. 1815 Mart 27.

Eu diiaconul Ion Făică adiverez. Eu Ion Moghilde polcovnic adiverez.

Dela Isprăvnicie Tutovii

Viind înnainte noatră Ioan Mogâlde polcovnic înpreună cu cielați mai sus iscăliți, și arătându că, cu bună voe și primire lor, au încredințat și ii danie ce au făcut'o ne-

murile şi răzăşii lor sfintii bisărici, la anu 1807 Noemvrie 29 cu iscăliturile lor, s'au încredinţat şi de cătră noi.

1815 Mart 27.

(Două semnături nedescifrabile)

XXI

1813 Iunie 26. *Scarlat Alexandru Calimah voevod, amintind de cutremurul din 1802, care a stricat biserica Domnească, precum şi de privilegiul dat acestei biserici de Alexandru Moruz Voevod în a doua sa Domnie (1802—1806), adecă ca numai această bisărică să aibă a ţinè şi a vinde dohot şi păcură în târgul Bârladului pe timp de 5 ani, şi ca folosul ce va eşi să se întrebuinţeze atât în lucrul zidirii bisericii, cât şi în cheltuiala Şcoalei elineşti ce să află la această biserică,—reinoeşte acel privilegiu hotărând a-l avè în veci, şi adaoge a scutì biserica de dajde pentru 200 stupi şi sfini de desetină, 200 oi de goştină, 800 vedre vin de vădrărit, cum şi 2 preoţi şi 1 diacon de dajde domnească şi vlădicească; osebit biserica să-şi mai poată aduce încă 5 oameni streini.*

Cu mila lui D-zeu Noi Scarlat Alexandru Calimah Domn ţării Moldaviei. Să face ştire prin acest hrisov al Domnii mele pentru bisărica gospod, din târgul Bârladului, că prin jalba ce au dat preoţii, dela această bisărică, ni-au arătat că această biserică lipsită fiind de alt agiutor, au avut dela toţi luminaţii Domni cei mai din nainté oareşcare cuprindere de milă cu care s'au agiutat în trebuinţele sale; apoi mai în anii trecuţi, din pricina cutremu(ru)lui ce au fost, stricându-să şi risipindu-să de istov bisărica, încât au fost trebuinţă ca să o oboare cu totul şi să o zâdiască de iznoavă din temelie, după jaloba ce au dat preoţii cătră luminatul Domn fratele nostru, Alexandru Muruz VVd, ca să fie înlesnită cu ceia ce s'ar socotì cătră aceasta, şi înpreună arătându-se mijlocitor şi duhovnicescul nostru părinte Preaosfinţie sa Kirio Kir Veniamin, Mitropolitul ţării, cu îndemnare duhovnicească şi cu rugăciune cătră Domnia sa spre a-i să face oareşcare agiutor întru aceasta; Domnie sa, socotind, i-au dat prin carte gospod vânzarea dohotului şi a păcurii pe cinci ani, ca să fie a sa; hotărând că într'această vreme

numai bisărica să aibă a ţiné şi a vinde dohot şi păcură în târgul Bârladului, şi folosul, ce va eşì, să să întrebuinţeze **atât în lucrul zidirii bisăricii, cât şi în cheltuiala şcoalei elineşti ce să află la această bisărică.** După care arătari de jalobă au făcut cerire cu rugăciune ca să i să învoiască şi de către Domnie mea; şi, văzându din hrisoavele ce ni-au arătat miluirile ce au avut această bisărică, nu am trecut cu vederea rugăminte ce ni-au făcut, ce iată, prin acest hrisov al Domnii mele, asămine întărim şi hotărâm: ca la slujbile Visteriei să aibă a scutì 200 stupi i sfini de desătină; 200 oi de goştină; şi 800 vedre vin de vădrărit, din drepte viile sale ce va avè; pe aceste bucate fiind drepte ale sale, întru nimică nu are să fie supărată. Aşijderea şi 2 preoţi şi 1 diiacon dela această bisărică să fie nesupăraţi de dajea domnească i vlădicească, şi de toate alte dări. Osebit şi 5 liudi, oameni streini, ce-şi va aduce de acum înainte de peste hotar, fără bir şi fără nici un amestic cu lăcuitorii aceştii ţări, luând adeverinţa dregătorilor marginii pe unde îi va treci, cu arătare de numeli lor şi din ce partea i-au adus şi în ce vreme, şi aducându-o la Visterie spre încredinţare că sânt streini, precum să arată, ca să fie cunoscuţi aceşti oameni, sa fie apăraţi şi scutiţi de tot birul Visteriii, şi de orice alte dări şi havaleli vor fi asupra altor lăcuitori,—ca să rămâe pentru slujba bisăricii.

Deosăbit facem Domnie mea milă numitii bisărici şi-i dăm şi orânda dohotului şi a păcurii, din târgul Bârladului, care, precum au (fost) avute până acum, hotărâm Domnie mea ca să o aibă şi de aice înnainte pentru totdeauna privileghiu statornic şi ne strămutat, spre a fi de agiutoriul bisăricii şi înlesnirea stărei sale; şi nimeni alţii să nu fie volnici a aduce şi a vinde păcură sau dohot de acum înnainte, în numitu târgu, fără a să învoì cu bisărica, urmându-să aceiaşi rânduială care să păzeşte şi la alte târguri, unde este dată vânzarea acestor lucruri prin hrisoavele luminaţilor Domni de mai înainte.

Poftim dar Domnia mea şi pe alţi fraţi luminaţi Domni,

aceştei ţări, nu numai să nu strice acest agiutor de milă, ci mai vârtos să adaogă şi să întărească pentru a Domniilor sale laudă şi vecinică pomenire.

Scrisu-s'au hrisovul acesta la Scaonul Domnii mele în oraşul Eşii, întru a doua Domnie a noastră la Maldavie, în anul dintăi. La lit. 1813 Iunie 26.

Ioan Scarlat Alexandru Calimah VVod.

(L. P. D.)

.... vel vist procit

S'au trecut în condica Visteriei de hrisoave.

Costand. Veisa.

XXII

1817 Fevruarie 4. *Epitropia târgului Bârladului adevereşte că pentru 403 stânjini ce are biserica gospod, loc cuprins cu binale şi stârp, au plătit părintele Iconom Ioan Damian 765 lei.*

Epitropii târgului Bârladului

(Introducerea ca în toate documentele date de Epitropii Casei Obştiei, după care urmează :) Deci pentru patru suti opt stânjeni ce ari biserica gospod, loc cuprinsu cu benali şi stărp, au şi plătit şapti sute şasă zăci şi cinci lei, sfinţiesa *părintele Ioan Dămian Iconomu*, la analoghia banilor ce s'au socotit pentru emaş şi che'tuele urmate, adică :

Lei	*stânjeni*	
120	69	—Rateşu dela Spataru Constandin Sturza din gios de casa lui Grigori băcalu, ce-au fost a d-sali lui Dămian.
60	37	—Crâşma din *uliţa mare*
46	35	—Locu cu o casă, din gios de casa Pârţoaii
97	54	—Crâşma dela *podul Cananăului.*
44	34	—Un loc stârp între rateşu Botencii şi între Costandin Spânu zăt Angheluţi Tăbăcaru.
63	36	—Locu casăi ce şădi Grigori Babă lângă Dima băcalu.
185	103	—Hanu dela spatar. Mihalachi Cerchez.
150	40	—Patru dugheni la poarta bisărcii, loc din ograda bisăricii.
765	408	fac (urmează încheerea obşnuită).

Pavăl Duca. Sandu Bou. Ioan Gheorghiu.

No. 459. (L. P. T. B.)

XXIII

1819 Iunie 20. *Carte de blăstăm scoasă de stolnicul Ioan Codreanul dela Veniamin Mitropolitul Moldovei, asupra satelor: Slobozia, Vârlezenii, Grăjdenii, Fruntişenii şi Delurenii,—pentru ca locuitorii acestora să mărturisească adevărul, când vor fi intrebaţi despre hotarele şi marginile moşiilor Fruntişanii şi Dealu-mare, sau despre alte semne despărţitoare de moşiile de prin prejur.*

Veniamin cu mila lui D-zeu Arhiepiscop şi Mitropolit Moldaviei. După jalba ce-au dat Innălţimei Sale, la 12 a curgătoarei luni, d-lui stolnicul Ioan Codreanul, luând poruncitoare carte gospod către d-lui spatarul Ioan Jora, ca să meargă la moşiile sale, Fruntişenii şi Dealu-mare, ce le are la ţinut. Tutovei, lângă târgul Bârladului, şi prin cartea de blăstăm să dovedească cele drepte şi adevărate despărţiri a moşiilor d-sale stolnicului despre moşiile megieşite, drept aceasta, spre descoperirea dreptăţii şi a adevărului, să dă această a Noastră Arhierească carte de blăstăm asupra tuturor locuitorilor, carei s'au aflat din învechimi şi carii să află acum locuind atât prin satele moşiilor ce sânt alăturate, adică *Slobozia, Vârlezenii, Grăjdenii, Frunteşănii şi Delurenii*, să murturisească ori carei vor fi ştiind pentru cele vechi margini şi hotară a Fruntişănilor şi Dealu-mare, sau alte semne despărţitoare de moşiile împregiurate, adecă pintre Vârlez şi Dealu-mare, i pintre Popeni şi Fruntişani, i pintre Grăjdeni şi Fruntişani, i pintre moşia Cetăţuia a d-sale vorniculuiConstantin Palade,—pe unde şi la ce loc s'au urmat din vechi dreapta stăpânire, atât hotarul moşiilor Fruntişanii şi Dealu-mare; căci, ori carei ne vrând a arătà adevărul în frica lui Dumnezău şi lăcomindu-să la nedreaptă apucătură, vor tăgăduì cât de puţin ştiinţa ce vor avè, s'au isterisându-să, ori pizmuind şi părtinind vre unii părţi, vor mărturisì strâmbul,—pentru toţi unii ca aciia zicem : De viiaţa lor, de ostenelile lor, de sudorile lor, de chivirniselile lor şi de dobitoacele lor, parte să nu aibă, ci ca fumul şi ca praful cel din drum ce-l spulberă vântul de prea faţa pământului, toate să le fie lor

vere preptului Iov diavolul să-i stingă; oftând și tremurând, târându-să pe pământ, ca Cain să rămâe în toată viiața lor, moștenind lângă acestea și bubile lui Gheizi; fămeile lor să rămâia văduve, copiii lor săraci, cerșitori, și lipsiți de tot feliul de procopsele, și îngrabă giudecata lui Dumnezeu să-i agiungă la cele văzute de ochii lor; ca și ei sânguri să-și viia în cunoștință mărturisind și nevrând adevărul și pocăindu-să, și cei ce vor vedè să ia pildă a să ferì de nedreptate și a nu să supune blestămurilor; iar carei vor mărturisì tot adevărul în frica lui Dumnezeu să fie ertați și blagosloviți, Amin. 1819 Iunii 20.

No. 1216.

Veniamin Mitropolit Moldaviei

NOTĂ. Se găsește această carte între hârtiile bis. Domneasca, rămasă desigur dela protopop. Ioan Damian, care, între anii 1819 și 1820, fusăse rugat de Isprăvnicie a ascultà și sf. sa verbal pe martorii aduși pentru hotarele moșiilor Codreanului, dupăcum se poate vedè din următoarea înștiințare: «Prin țiduia cinst. Isprăvnicii, viind față Onosie Strătilă și Gheorghie Strătilă, împreună cu o mărturie ce o dau d-lui stolnicului Codreanu, pentru științele ce au de hotarăle dispărțitoare din vechiu între moșie Fruteșanii și moșie Grăjdenii, precum au auzit și ei dela părinții săi, și dela alți bătrâni ai lor, i-am catahisit să arăte adevărul: de este dată cu cuget curat această mărturie, precum au auzit din bătrâni și nu este cu vre-o părtinire; și au arătat că mărturie ce au dat este dreaptă și adevărată și cu cuget curat dată. Și n'am lipsit a înștiință cinstita Isprăvnicie. *Ioan Iconom*» (Doc Casei Roșca-Codreanu din Bârlad, inedite, vol. II, fila 130).

XXIV

1819 Noemvrie 15. *Marghioala Racoviță dăruește trei dughene bisericii Domneasca, pentru pomenirea părinților săi, a spatarului Gheorghie Costandachi și a spătăresei Zmarandei Costandachi.* Pentru trei dugheni ce li-au avut cumpărati răposații părinții noștri dela un Stoian Blănariul, în târgu Bârladului, pe *ulița jidovemei*, după diiata ci ne lasă răposata maica noastră, le dă danie sfintei mănăstire Domneasca din târgu Bârladului, spre pomenire dumilor-sale răposaților, anume: spat. Gheorghie Costandachi și spătăresei Zmarandei Costandachi. Și s'au dat această adeverință la mâna

cà de astăzi înainte să fie deplin stăpân pe dânsele; iar scrisorile pentru dugheni să vor trimiti mai pe urmă. Și pentru mai adevarata credința urmează a me iscălitură.

(1)819 Neomvr. 16.

Marghioala Racoviță (Ne descifrabil).

NOTĂ. Din dosarul cu «Documentele dughenilor No. 244, din piața sf. Prooroc Ilie, acăror loc de sub ele s'au plătit de sf. biserică, conform doc. casei propriet. orașului No. 459, din 4 Febr. 1817, cuprinzând soma de 35 stânjini domnești».

XXV

1823 Iunie 9. *Ioan Sandu Sturza Voevod întărește privilegiile bisericii Domneasca și slujitorilor ei, întocmai cum fusăse date de Alexandru Calimah Voevod.*

Cu mila lui Dumnezău Noi Ioan Sandu Sturza Voevod Domn țării Moldaviei Să faci știre prin acest hrisov al Domiei mele pentru bisărisa gpd, din târgul Bârladului, că prin jalba ce au dat preoții dila această bisărică, ni-au arătat că această bisărică lipsită fiind de alt agiutor, au avut dila toți luminații Domni cei mai dinainte oareșcare cuprindere de milă, cu care s'au agiutat în trebuințile sale. Apoi, mai în anii trecuți, din pricina cutremurului ci au fost, stricându-să și râsâpindu-să de istov bisărica, încât au fost trebuință ca să o oboare cu totul și să o zidiască de iznoavă din temelie, după jaloba ci au dat peuții către luminatul Domn Alexandru Muruz VVod, ca să fie înlesnită cu ceïa ci s'ar socotì către aceasta,—și împreună arătându-să mijlocitor și duhovnicescul nostru părinte Preosfinție sa Kirio Kir Veniaminu, Mitropolitul țării, cu îndemnare duhovnicească și cu rugăciune către Domnia sa, spre a i să face oareșcare agiutor întru aceasta. Domnia sa, socotind, i-au dat prin carte gpd vânzare dohotului și a păcurii pe cinci ani, ca să fie a sa,—hotărând ca într'această vremi numai bisărica să aibă a țânè și a vinde dohot și păcură în târgul Bârladului, și folosul ci va eșì să se întrebuințăzi atât în lucrul zidirii, cât și în cheltuiala școalii ce să află la această bisărică;—

proestoşi dintre care unul să fie şi duhovnicul meu, şi patru lumânări să se pue la patru colţuri a năseliei; la câte opt aceste lumânări să se lege câte o basma de matasă; aseminea să se pue basmale de matasă şi la lumânările tuturor preoţilor, diaconilor şi la trei dascali dela biserica sfinţilor mucenici Haralambie şi Minà; şease zeci lumânări se fie câte o litră una, aceste să se pue la testemelele cele mai bune ce sunt de preciul cinci lei şi să se dee preoţilor şi diaconilor; şese zeci lumânări se fie de cinci zăci dramuri una şi puindu-se la testemelele cele cu preciul de trei lei, să se dee dascalilor; care tot din aceste tesmele şi lumânări să se pue la prapuri şi fanare; iar şeasă ocă şi jumătate lumânări să fie de înpodobit biserica şi de înpărţit la norod.

500 Adică cinci sute lei să se facă două sute sorocoveţi nemţeşti, şi la fie care testemel la preoţi, diaconi, să se lege doi sorocoveţi şi la dascali, la fiecare, câte unul, la întăiul proestos ce va sluji la prohodul meu să-i lege în basmaua de matasă patru spre zece sorocoveţi şi la dohovnicul meu şase sorocoveţi.

96 Adică nouă zeci şi şease lei să se dee la două-sprezece biserici pentru tragerea clopotelor, de fie care biserică câte opt lei.

100 Adică una sută lei să se cheltuiască pe un rând vesminte hasă simplă, pentru înbrăcarea mea peste antereu ce voi fi îmbracat.

30 Adică trei zeci lei să se plătiască preoţilor acelor care mă vor unge cu untul de lemn şi mă vor îmbracă cu vesmintele.

350 Adică trei sute cinci zăci lei, aceşti bani să se cheltuiască cu facerea capitilor, a colivei, a pomenilor, ce au a fi la înmormântarea mea şi facerea secriului.

140 Adecă una sută patru zeci lei să se cheltuiască cu facerea mormântului ce are a fi de cărămidă şi deasupra mormântului să se pue peatra ce o am pregătită şi sapată, ce este în grădina bisericii, rămânând a se plăti

andru Calimah VVod, prin hrisov i s'au dat această miluire bisăricii ca să o aibă de veci. După care arătari de jalobă au făcut cerire cu rugăciune ca să i se învoiască și de cătră Domniia mea milile ce au avut,—întărindu-să și orânda vânzărei dohotului și a păcurii, ca să o aibă și de acum înnainte.

Drept aceia, cercetând Domniia mea și văzând, din hrisoavele ce s'au arătat miluirile ci au avut această bisărică, nu am trecut cu videre rugăminte ci ni-au făcut, ci iată, prin acest hrisov al Domnii mele, asemine întărim și hotărâm ca, la slujbile Visteriei, să aibă a scuti: 200 stupi i sfini de desătină; 200 oi de goștină; și 800 vedri vin de vădrărit, din drepti viile sale ce va avé; pe aceste bucate, fiind dredte ale sale, întru nimică nu are să fie supărată. Așijdere și doi preoți i un diiacon dela această bisărică să fie ne supărați de dajde Domnească, vlădicească, și de toate alti dări. Osebit și: (loc alb) liudi, oameni străini, ce-și va aduci de acum innainte de peste hotar, fără nici un amestic cu lăcuitorii aceștii țări,—carii adeveriți fiind prin mărturia dregătorilor marginii că sânt străini și fără nici un amestic de bir cu locuitorii țării aceștia, să fie apărați și scutiți de tot birul Visteriei și de orice alti dări și havaleli vor fi asupra altor lăcuitori,—aceștia să fie ne supărați la nimică, ca să rămâia pentru slujba bisăricii. Deosebit facem Domniia me milă numitii bisărici și întărind ca orânda dohotului și a păcurii, din târgul Bârladului, precum a avut'o până acum, hotărâm ca să o aibă și de aice înnainte pentru totdeauna privileghiu statornic și nestrămutat,—spre a fi de agiutoriul bisăricii și înlesnire stărei sale; și nimene alții să nu fie volnici a aduce și a vinde păcură sau dohot în numitul târg, fară a să învoi cu bisărica, urmându-să aceiași rânduială care să păzești și la alte târguri, unde iaste dată vânzare acestor lucruri prin hrisoavele luminaților Domni de mai înnainte.

Poftim dar Domniea mea și pe alți frați luminați Domni, carii din pronia Dumnezăiască să vor orândui la Domnia acestii țări, ...

milă, ci mai vârtos să întăriască cu adăogire celor prin putință pentru a Domniilor sale laudă și vecînică pomenire.

S'au scris hrisovul acesta la Scaonul Domniei mele în orașul Eșii, întru cea dintăi Domniia noastră la Moldavia, în anul întâi.

La let 1823 Iunie 9.

Noi Ioan Sturza Voevod

(L. P. D.)

Petrachi Sturza vel vist, procit.

S'au trecut în condica vist. de hrisoave

Costad. Veisa pah.

XXVI

1827 Fevr. 1. *Epitropii bisericii Domneasca, jăluindu-se Domnului că neamul Duculesc ar fi scos hrisov pentru ca orânda dohotului și a păcurii să fie a bisericii Vovidenia până se va găti și-și va plăti datoriile, îl roagă ca acest privilegiu, dat de veci bisericii gospod, să nu se strice, și aceasta încă și pentru cuvintele că biserica are nevoie de a fi învălită de iznoavă și ține scoală de învață psaltichie copii de pomană, fără nici o plată de bani.*

Prea Inălțate Doamne,

Jăluim Inălțimii tale că la anu trecut, 1824 Noemvrie 1, Iconomul Ioan Dămian, cel mai întâi unul din ctitorii bisericii gpd, de aice din târgul Bârladului, cu scrisoare ne-au lăsat pe noi epitropi și purtători de grijă aceștei biserici gpd, undi ni-au încredințat și luminatile hrisoave dila luminații Domni de mai înainte, precum și a Inălțimii tali, după venirea în strămoșescul scaun, de privileghiuri ce are biserica aceasta gpd, prin care luminate hrisoave, pe lângă alte miluiri, i să faci dar și *orânda dohotului și a păcurii din acest târg, de veci.* Acum după jaloba ce au dat neamul Duculesc, epitropii bisericei Vovidenia, au adus luminate poronci gpd, ca această miluire a bisericei gpd, precum și a giugăritului, ar fi vremelnici, iar nu date de veci prin luminatile hrisoave, și că s'au dat bisericei Vovidenia acest irat a dohotului și a păcurii până când să va găti biserica Vovidenia, și să va plăti de toate dato-

riile. Milostive Doamne, Noi ne rugăm Inălțimei Tale, ca să te milostivești asupra acestei biserici, ca să nu se strice acest privilegiu, după luminatile hrisoave ce are, mai ales că acum neapărat cere trebuința ca să o învălim din iznoavă, fiindcă plouă într'ânsa, și alte chipuri nu avem cu ce să o acoperim, dacă i se va luà și acest puțin venit ce-l are cu luminatile hrisoave. Și, pe lângă aceste, biserica aceasta gpd ține și școală de învață psaltichie și copii de pomană, fără nici o plată de bani. Și va rămânè mare pomenire Inălțimii tali. Ai Innălțimii tali pre plecați slugi.

(Semnați)) *Toader Corodeanu stolnic* i *Toma Brașovanul* epitropi bisericii gpd, din târgul Bârladului. (Pe contra pagină) D-ta vel vist. pune la cale. 1827 Febr. 1.

No. 1256 *Sturza vt. logof.*

NOTĂ După o veche copie.

XXVII

1827 Martie 18. *Visteria însărcinează pe Isprăvnicia Tutovii să cerceteze jalba dată la Vodă de către epitropii bis. Domneasca și se vadă cuprinsul cărților ce biserica Vovidenia ar avè pentru orânda dohotului și a păcurii, cum și sub ce feliu de împrejurări s'au slobozit.*

VISTERIA

Către Cinstita Ispravnicie ținutului Tutovii.

Să trimite d-voastre copie di pi jaloba ci au dat către Măria sa Vodă epitropii bisăricii gpod, din târgul Bârladului, din care pre largu veți înțălegi arătare ci fac pentru miluirea ci prin hrisoave Domnești ari această biserică, de a fi orânda dohotului și a păcurei, din acel târg, numai a aceștii bisărici; și că această orândă a dohotului și a păcurei, precum și giugăritul târgului, s'ar fi dat acum bisericii Vovidenii, din acelaș târg, după osebite cărți gospod. Deci, fiindcă, după cercetarea ce s'au făcut, orânda aceasta a dohotului și a păcurei s'au găsit cu adevărat dată bisăricei gpd după luminatile hrisoave Domnești, dila Domnii de mai înnainte, și dila însuși Măria sa Vodă, care hrisoave să găsesc și în condica Visteriei trecute ...

hrisoave nu s'au găsit în condică vre o carte slobozită, ca să să iae acest venit și să să dea bisericei Vovidenii (mai vârtos pentru venitul giugăritului acelui târg, ci iaste a târgoveților, fiind și târgul i moșia târgului a târgoveților),— Visteria nu știe cum s'ar fi slobozit acest feliu de cărți gospod, ci arată jăluitorii, în potriva hrisoavelor pomenite. Pentru aceia dar, să scrie d-voastre ca să cercetați cu deamăruntul cuprinderea acelor cărți, ci ari biserica Vovidenia, supt ce feliu de împregiurări s'au slobozit și, trimețând întocma copie di pi aceali cărți gpd, să înștiințați pre largu, spre a să faci căzuta lucrare și punere la cali.

...... vt. vist. 1827 Mart 18

NOTĂ După o veche copie.

XXVIII

1830 Iunie 5. *Iconomul Constandin (Cocul), Protopopul Bârladului, aducând la cunoștința Mitropolitului Veniamin că slugerul Vasile Chirul și pitarul Ilie Vârgolici voesc a luà iratul dohotului și al păcurii dela biserica gospod și a-l dà bisericii Vovidenia, îl roagă de a mijloci să nu se știrbiască drepturile bisericii gospod.*

Inalt Preosfinție Stăpâne,

Fiindcă bisărica gospod, de aici din târgul Bârladului, ci se cinstește cu hramul Adormirii Maicii Domnului, prin mila și mijlocire Preosfinții voastri s'au făcut miluiri dela Pre luminații Domni cu hrisoave de miluiri, cari hrisoave să alăturează Preosfințiii Voastri pentru iratu dohotului și păcurii, spre a fi de agiutor a acestui sfânt lăcaș; acum de doi ani, sculându-să un sluger Vasâli Chirul și un pitar Ilie Vârgolici, voesc a luà iratul sfintei bisărici și pe supt cumpăt a-l vinde cu publicații dela sâne făcută, și banii îi primesc cu numi că-i intrebuințază la bisărica cu hramu Intrare în bisărică, tot din acest târgu, cari hrisoave înfățoșându-le dumnelor boerilor ispravnici și arătându-le că vor iar să vânză iratul sf. bisărici și pe anul acesta, tot cu numele bisăricii Intrare în bisàrică, mai adăogând a zâci că acest irat esti a târgului, iar nu a bisăricii gospod ...

rămas fără ogradă și fără chilii și struncinată de cutremur, și alt agiutor nu ari de nicăiure, spre a întimpinà cele de nevoe și trebuincioasă, la acest sf. lacaş. Şi vecinică pomenire va rămânè Preaosfinții Voastre.

1830 Iunie 5.

(Iscălit) *Costandin Iconom Prot. Bârladului.*

NOTĂ. După o veche copie.

XXIX

Iași, 1830 Iunie 9. *Mitropolitul Veniamin poftește pe Divanul împlinitor al Cnejiei Moldaviei, ca să iee în băgare de seamă cele ce se arată prin raportul Protopopului Constantin, din Bârlad, cu priviri la asuprirea ce se face bisericii gospod și deci să se facă dreptate bisericii.*

Către Cinstitul Divan împlinitor al Cnejiei Moldaviei. Si va pliroforisâ Cinstitul Divan din alăturatul raport a Iconomului Costandin, din târgul Bârlad, pentru asuprire ce să faci bisăricii gospod, la cari să cinstești hramul Adormirei Maicii Domnului, din acel târgu, de către sulgeriul Vasili Chirul și pitarul Ilii Vârgolici; că această biserică are acest irat miluire dela luminații Domni, iarăș să va pliroforisâ Cinstitul Divan din hrisoavele ce va înfățoșà aducatoriul aceștia. Poftesc dar ca să să iae în bagari de samă dreptățile bisăricii și să i să întoarcă acest venit iarăș în al ei folos, precum l'au avut și mai înnainte, și (pe) cari pomeniții cu ră credință îl stăpânesc.

(Iscălit) *Veniamin Mitropolit Moldaviei.*

NOTA. După o veche copie.

XXX

Iași, 1830 Iunie 14. *Divanul împlinitor al Cnejiei Moldaviei scrie către Comisia 3-a reveduitoare ca, luând în băgare de seamă documenturile, să pună la cale cele jăluite de Protopopul Bărladului la Mitropolitul în privința asupririi bisericii gospod din partea slugerului Vasile Chirul și pitarului Ilie Vârgolici*

Divanul înplinitor al cnejiei Moldaviei, No. 13520, 1830 Iunie 14, Iași.

Către Cinstita Comisii al 3-le reveduitoare în Cnejie.

Din alăturatile aici copii, atât de pi jaloba Protopopului de Bârlad către Innalt Preosfin[illegible]

lit, cât și de pi adresul Innalt Preosfinției sale către acest Divan, va luà lămuriri ace cinstită comisii de asuprirea ce ar fi pătimind bisărica gospod din Bârlad, la care să cinstești hramul Adormirii Maicii Domnului, despre slugerul Vasâli Chirul și pitarul Ilii Vârgolici. De aceasta cu căzuta cinste adresarisând pricina în cercetarea acei comisii, pe temeiul instrucțiilor ce ari, poftești Divanul să binevoiască ca, întru înfățoșare amânduror părților, luând în bagari de samă documenturile ce vor avè și o parte și alta, precum va găsi cu dreptul să pui la cali, bine voind a faci cunoscut și Divanului de aceasta.

(Două semnături ne descifrabile)

D-lui spat. Alecul Sturza, d-lui banul Sion și d-lui medelnicerul Costandin Panaite, vor bine-voì a cercetà cu scumpătate pricina și a face știut Comisâii și înprejurările ei și socotința dumilor sale.

(Ne descifr.) hatm. Balș spatar. E. Merememovici

Săm. casăi răsurilor,
Vasile Drăghici sărdar

XXXI

1831 Martie 31. *Comisia 3-a reveduitoare aduce la cunoștința Divanului că biserica gospod are dreptate, și că a făcut cunoscut Isprăvniciei de Tutova ca să nu îngădue înstrăinarea venitului păcurei dela sfânta biserică.*

Comisie 3-le reveduitoarea No. 639, 1831 Mart 31, Tutova.

Către Divanul înplinitor al Cnejiei Moldaviei.

Cu cinsti priimindu-să la această comisie otnoşinie cinstitului Divan cu No. 13520, din 839 Iunie 14, înpreună și cu alăturatili copii di pi jalba Protopopului de Bârlad, i a adresului Inalt Preosfințitului Mitropolit; prin aceasta iarăși cu cinsti să faci cunoscut cinstitului Divan că Comisie, îndată ce i s'au fost înfățoșat pomenita otnoșenii în cuprindere ei, au și pășit cu lucrare cuviincioasă, și, după cercetare, încuviințându-să dreptățile bisăricii Domnești, de aice din Bârlad, la care să cinstești hramul Adormirii Maicii Domnului, cu hrisoavile fericiților întru pomeniri Domni ne putându-se oborâ,—căci și vreme, în câtă s'a aflat stăpânire sfintii

bisărici, sfinţăsc hrisoavile, s'au hotărât cinstitii Ispravnicii de acest ţinut ca să nu îngădui înstrăinare venitului păcurii de la sfânta bisărică; iar când d-lor târgoveţii nu să vor mulţămi, atunci sfinţie sa Iconomul şi Potropopul ţinutului, spre îndestulare să va înfăţoşà cu hârtie cercetării la stăpâniri. Pentru cari, spre a fi ştiut şi cinstitului Divan de această lucrari, prin aceasta cu cinste i să faci cunoscut.

Balş spatar. Procuror, *Merememovici.*

Secretar comisii, *Nastasiu*

NOTĂ. După actul original.

XXXII

1832 Septemvrie 18. *Costachi Die ban afieroseşte bisericii gospod o icoană, Maica Domnului, ferecată cu argint şi poleită cu aur, dimpreună şi cu alte câteva lucruri de valoare, şi care icoană o aveà numitul dela cumnatul său, Aga Costachi Parlapan.*

Daniea ci fac di a mea bunăvoe.

Carile mai giosu voiu iscălì cu a mea iscălitură, fac ştiut prin acest al mieu înscris: că însuşi cu a me bunăvoinţă afierosescu o sfântă Icoană, Maica Domnului, ferecată cu argint, poleită cu aur; care sfântă Icoană au fost rămasă supt a me epitropie dela să(vâr)şitul din viaţă aga Costachi Parlapan, cumnat al mieu, unde şi de însuşi răposatul au fost afierosâtă ca, la oricari bisărică să vă îngropà trupul său, acolo să rămâe sfânta Icoană spre vecinica pomenire. Pentru aceasta dară, văzând şi eu că i-au fost bun scoposul, o am dat de veci sfintei bisărici gospd de aici, din oraşul Bârlad, ci să prăznueşti hramul Adormirii Maicii Domnului, unde i să odihneşte şi trupul răposatului. Pentru care zic: că oricare din neamul nostru să nu aibă nici o pretenţie de a mai ceri sau a mai strămutà această sfântă icoană dela pomenita biserică. Şi această hârtie va rămânè spre vecinică pomenire între celelalte hârtii ale sfintei bisărici. Şi spre siguranţa aceştie danii urmează a me iscălitură.

1832 Septemvrie 18.

Costachi Die ban.

Faţă am fost şi eu la luare acestei sfinte icoane mai sus pamenite. *Ioan Gheuca* (pisalt?).

(Adaos cu mâna dănuitoare).

Cari lucruri să află cari în gios să arată.

A	
1	Olandeji.
1	Candilă de argint.
1	Lift de aur.
7	Ineli.
1	. . . . .
1	. . . . .
33	Rubeluţi.
2	Poftali

XXXIII

1833 Maiu 15. *Maria, fiica Zoiţii Săcăroaei, vinde un loc stărp ce-l are pe vatra vechi a târgului, lui Manolachi Ivanovici, în mărime de 26 stj. proşti şi cu preţ de 575 lei.*

Eu, ce mai gios numită, încredinţăzu prin acest zapis al meu la mâna d-sale Kir Manolachi Ivanovici, precum ştiut să fie că, prin bună alcătuire ce am săvârşit, am vândut d-sale un loc sterpu, ce-l am eu în dosul dughenilor pe *vatra vechi,* în număr de două-zăci şi şase stânjâni proşti, cu săvârşit preţ drept 575 lei,—cari bani i-am primit toţi diplin. Pentru cari loc am şi hârtii vechi, din let 1795, săpt. 4, şi docoment scos dela cinstita case supt No. 104, cari le-am dat toate în mâna d-sale; locul este siguripsit şi plătit de toate dările şi analoghiile ce au fost asupră-i. Şi pentru ca de acum înnainte să fii d-lui stăpânu de veci pi arătatul mai sus loc, am dat d-sale acest zapis, întru cari, ni ştiind carte, mi-am pus numile şi degitul în loc de iscălitură, rugând şi pe cinstită casa epitropiii di au încredinţat.

1833 Maiu 15.

Eu Maria fiica Zoiţâi Săcăroai, vânzătoare, adeverez.

Şi mie soţul iscălitii mai sus vânzătoare, fiindu-mi cu bună primiire făcută această vânzare, am iscălit. *Costachi Popoiu vornic porţii.*

Și Eu Chiriechiei......băcalu, am fost fați la această vâznari, și am iscălit prin punire de deget, ne știind carte.

(urmează încredințare Epitropii moșiei orașului Bârlad, sub No. 112, din 15 Maiu 1833, prin punerea sigiliului și semnăturile: P. Dobranici, Eftimiu M. și Hg. Chiriac Calciu; iar la condică au trecut Costandin Gheorghiu).

XXXIV

1842 August 28. Neguțitorii: Tanasă Chiriac (căldărarul), Ivanciu Boiul, și Haim jidovul, și Izdrail jidovul, iau cu bezmăm pe 40 ani, un loc al bisericei gospod, pe care aceasta îla veà dăruit de spatarul Mihalachi Cerchez, cu obligație ca numiții neguțitori să plătească câte 400 lei (vechi) pe an. In caz când nu vor urmà cu plata în mod regulat, pe lângă reziliarea contractului, să aibă a perde orice binà vor aveà clădită pe acel loc. In înscris neguțitorii mai declară: „Se însemnează și aceasta că în prejma locului acestue mai fiind și alte dugheni a altor neguțitori, noi suntem datori a-i înlesnì și pe aciia spre a nu li să închide porțile, plătind și ei analoghie de bezman cătră noi, și noi cătră biserică; iar acelor ce nu s'ar învoì a plătì analoghie de bezman, noi sântem în dreptate a le închide porțile, ca să nu fii slobozi a umblà pe locul bisăricii.

NOTĂ. Actul îi încredințat și de Protoieria de Tutova cu No. 63, din 28 August 1842, prin semnătura Protop. Constantin (Vrabie) Iconom, și punerea peceții Protopopiei.

In condițiunile arătate mai sus, în anul 1849 Mai 13 s'au mai luat și un rest de 7 stj. 4 palme din locul dăruit de spatarul Cerchez, de alți 2 neguțitori, Neculai Băgătoiu și Toder Țone, pe 33 ani și cu începere dela 28 August acel an. Și acest act îi întărit de Protopopul Constantin (Vrabie) Iconom cu No. 108, prin semnătura sa și punerea peceții Protopopiei.

XXXV

1843 Noemvrie 23. Parascheva, văduva răposatului Eni, din târgul Bârladului, primind dela epitropul Ioan Liga 180 lei, trece în stăpânirea bisericii Domneasca căsuța ce o

aveà făcută „pe locul din ograda numitei biserici", în scopul „pentru ca să dezgrop ciolanile mortului meu bărbat".

Actul se scrie de *Ioan Ghinea preot* și să întărește în aceiași zi sub No. 191, de Protoiereul *Constantin* (Vrabie) *Iconom*, prin a sa semnătură și punerea peceții.

XXXVI

1845 Maiu 6. *Șatrarul Manolachi Ivanovici trece în de veci vânzare către Manolachi și Ioan Drăgănescu, în preț de 925 lei, locul cumpărat dela Zoița Săcăroae, în mărime de 26 stj. proști, pe vatra veche a' târgului.*

Zapis de vecinică vânzari

Prin cari gios iscălitul șatrar, Manolachi Ivanovici, fac știut prin aceasta din parte me ci dau la mâna lui Manolachi și Ioan, fii răp(osatului) căpitan Ioniță Drăgănescu că, prin bună alcătuiri și tocmală ci am săvâșit cu dânșii, le-am vândut un loc stărp di pi vatra vechi a târgului Bârlad, în sumă de douzăci și șasă *stânjăni proști*; pe cari loc îl am cumpărat dela Mariia, fiica Zoiții Săcăroai și soțul ei D. pitar Costachi Popovici, cu zapis din 1833 Maiu 15, întărit și de Epitropiia moșii târgului la acelaș an supt No. 112; mărginit, acest loc, în suma stânjănilor arătați, atât cu actul din 1795 săpt. 4, precum și cu documentul Epitropiei din 833 Apr. 16, cu No. 104, în preț drept 925 lei, adică nou suti douzăci și cinci lei, pi cari bani i-am și primit acum dela dânșii toți deplin după tocmală; cărora le-am teslimarisât și nomărul a trii bucăți docomenturi, ci le-am păstrat și eu până acum asupra acestui loc. Și dar, de astăzi și în veci, atât numiții cumpărători dela mine, Manolachi și Ioan, vor stăpânì pacînic și nestrămutat, precum și umașii lor, pentru care urmează a me iscălitură, poftind totodată și pi osăbiti feți, ci s'au întâmplat la săvârșire aceștii vânzări, a iscălì de marturi. 1845 Maiu 6.

Manolachi șatrar

Iordachi Popa paharnic martur, am fost fați la această vânzare. Medelnicer Buhnilă. N. Alecsă p(itar) martur. Ion Di-

XXXVII

1898 Iulie 3. *Epitropia bisericii Domneasca cumpără o dugheană cu locul ei dela Hristache Ioan, în strada Ştefan cel Mare, cu preţ de 11,000 lei.*

Act de veşnică vânzare

Intre subsemnaţii H. Buzescu Econom, Gavril Mihălcescu şi Th. Găţulescu, în calitate de Epitropi bisericii Domneasca din urbea Bârlad pe de o parte, şi d-l Hristache Ioan comerciant din Bârlad pe de altă parte, a întervenit următoarea convenţiune:

Eu subsemnatul Hristache Ioan declar prin aceasta, că dugheana mea cu locul ei, din acest oraş Bârlad, strada Ştefan cel Mare, desp. III, No. 33, megieşită la apus cu imobilile proprietatea: a bisericii Domneasca; a lui W. Dulberg; a lui Flacs şi a lui I. Abeles; la răsărit cu imobilul d-lui Gh. D. Criste; la mează zi tot cu imobilul d-lui Gh. D. Criste; în întindere ca lungime şi lăţime cum se arată în actul meu de proprietate, autentificat de Trib. de Tutova sub No. 2263, din an. 1869 Iunie 13,—am vândut de veci bisericii Domneasca din Bârlad, liberă de orice sarcină şi fără să-mi rezerv vreun drept asupra ei, cu preţ de 11,000 lei, adică unsprezece mii lei, cari bani am primit la facerea acestui act.

Deodată cu transcrierea acestui act voiu mai dà Epitropiei bisericei Domneasca şi următoarele acte costătătoare a proprietăţii mele pe această dugheană:

I-o Act de veşnică vânzare, autentificat de Trib. de Tutova sub No. 2160, din 1869 Iunie 3 zile, prin care sus numita dugheană trece în proprietatea d-lui Dimitrie Vasiliu.

2-o Act de veşnică vânzare autentificat de Tribunalui de Tutova sub No. 2263 din 1869 Iunie în 13 zile, prin care sus numita dugheană trece în proprietatea subsemnatului Hristache Ioan.

Epitropia bisericii Domneasca va intra în deplina stăpânire a acestei dugheni, ce-i vând, imediat ce-i voiu remite acest act de veşnică vânzare. Subsemnatul Hristache Ioan

ca vânzător mă oblig către biserica Domneasca ca cumpărătoare a imobilului sus arătat, de a o face să se bucure în linişte de imobilul ce l'a cumpărat şi de a o aparà de orice tulburări şi evicţiuni; în care caz toate cheltuelile necesitate pentru aceasta mă vor privì pe mine.

Subsemnaţii Epitropi bisericii Domneasca din Bârlad, declarăm prin aceasta că cumpărăm pentru zisa biserică Domnească dugheana d-lui Hristache Ioan sus arătata, liberă de orice sarcine pentru suma de 11,000 lei, adică unsprezece mii lei, cari bani i-am plătit la săvârşire acestui act.

Drept care am format prezentul act subscris de noi părţile contranctante, urmând a fi autentificat şi transcris la Tribunalul Tutova conform legei.

Făcut astăzi 2 Iulie 1898 la Bârlad.

(Semnaţi) Epitropi: *H. Buzăscu Econom, G. Mihălcescu, Th. Găţulescu.*

Vânzător: *Hristachi Ioan.*

Scris şi redactat de mine: *V. Simionov.*

(Urmează Procesul-Verbal No. 1172 din 3 Iulie 1898, prin care Trib. de Tutova, prin jud. instr. T. Grigoriu, asistat de Gh. Plesnilă grefier, dă autentificare actului de mai sus).

2.—Documentele bisericii sfântului Dimitrie.

I

1777 Martie 16. *Mai mulţi neguţitori bătrâni şi tineri, din târgul Bârladului, urmând poruncii Domnului Grigorie Alexandru Ghica spre a cercetà de se află în Bârlad nişte loc domnesc fără de pricină cu stăpânirea cuiva, găseşte 5 jum. stj. pe uliţa veche, ce merge spre ocolul făcut nou la movilă, pe care îl dau bisericii sf. Dimitrie.*

Adică noi târgoveţii de Bârlad bătrâni şi tineri, carii mai gios ne-am iscălit, dat-am aceasta adevărată scrisoare a noastră la mâna preuţilor oricarii s'or întâmplà a slujì la sfânta biserică, ce să prăznueşti sfântul marele mucenic Dimitrie, aice în târgul Bârladului, precum să să ştie că din

ispravnici, orânduindu-ne ca să cercetăm de se află niștecare loc domnesc făr de pricină cu stăpânire cuiva; noi cercetându s'au aflat cinci pol stânjâni, însă pe ulița vechi, care merge în gios spre ocolul ce s'au făcut acum nou la movilă, dingios de drumul ce merge după casa Zabanoschioaei și a lui Pantazi,—însă din vale de uliţe despre răsărit și innapoi di uliță spre răsărit, zeci stânjâni;—care acest loc, din poruncă și cu voe noastră, l'am dat ca să fie vecinică pomenire la sfânta biserică pentru sufletele răposaților părinților noștri, și pentru sufletile noastre,—să aibă a-l stăpânì orice preuți ar slujì la sfânta biserică, și să facă orice le-ar trebuì pe acestu loc. Care pentru aceasta după porunca ce ne-au venit de către Pre Innălțatul și luminatul Domnul nostru Grigorie Alexandru Ghica Voevod, și prin știre d-lui pah. Constandin Pălade, i a d-lui Jic. Mihalachi Cerchez, fiindu ispravnici ținutului, am dat și dela noi această scrisoare, cumcă acestu loc n'are nici o pricină despre nimene. Și dupăcum știm am și întăritu cu iscăliturile noastre, iar carii n'am știut carte am pus degitile.

Let. 1777 Mart 16.

Eu Niculiță Cimbala om bătrân târgovăț am pus degetul. Eu Ștefan Siva vornic ot târgu am pus degetul. Eu Gavril Rațe om bătrân din târgu am pus degetul. Eu Darie Ciobotar am pus degetul.

Vasile Cocul.

Eu Lupul Bode blănar am pus degetul. Eu Toader Chiper om bătrân am pus degetul. Eu Vasile sin Neculiță Cimbala am pus degetul.

NOTA. Pe foaia de deasupra se află următoarea însemnare: «Zapisul Crâșmii din târg dela uliță».

Constatăm că *Ocolul de vite*, de lângă movila pe care se află astăzi biserica sf. Voevozi, s'a înființat în anul 1777.

II

1786 Martie 24. *Alexandru Ioan Mavrocordat, motivat de cererea preoților Ioan și Manolalachi, scrie ispravnicilor de Tutova ca să aleagă locurile de dugheni și partea de moșie dela Fântânelii, [illegible] bisericii sf. Dimitrie.*

Noi Alexandru Ioan Mavrocordat VVoda bojiiu milost. gpdar z. Moldavscoi. Credincioși boerii Domnii mele, d-lor Lupul Balș biv vel serdar, Gheorghie Costandachi biv vel stolnic, ispravnici de ținutul Tutovii, sănătate. Să face știre d-vostre că prin jaloba ce au dat Domnii mele preotul Ioan și preotul Manolache dela biserica sfântului Dimitrie din târgul Bârladului, dela acel ținut, au arătat că sfânta biserică ar fi având câteva locuri de dugheni în târgul Bârladului, date danie cu scrisori de ctitorii bisericii, cum și o parte de moșie în Fântânelile din bătrânul Bene, tot la acel ținut, iarăși dată danie de ctitorii bisăricii,—și, ne fiind stăpânite, atât locurile aceli de dugheni, cum și parte ace de moșie, au cerut ca după dovezi scrisori să să aliagă și să să stâlpască cu pietre hotară de către megieșii de pe împrejur. Deci, iată scriem d-voastre, întăi să cercetați, atât pentru locurile acele de dugheni din târgul Bârladului, cât și pentru ace parte de moșie, de sint cu adivărat date danie cu scrisori de ctitorii sfintei bisărici, și aflându-se jaloba numiților preoți adivărată și nefiind nici un fel de pricină la mijloc, atunci să rânduți din mazilii acelui ținut pe cine veți socotì ca să meargă la stare acelor locuri de dugheni i parte de moșie; unde, adunând pe toți răzășii di pe împrejur cu scrisorile lor, după scrisori dovezi ce va fi având sfânta biserică, se aleagă atât locuri cât și ace parte de moșie de către megieșii di pe împrejur, stâlpindu-le și cu pietre hotară, și cu măsuri în stânjâni, atât în lungu pe amândoă marginile i pe la capete, cât și în curmeziș prin mijloc. După care hotărâtură ce vor face rânduiții mazili, să de și mărturii hotarnice pe fieşte care loc și parte ace de moșie, cu arătarea stânjânilor în lungu și în lat, și pietrile hotară și alte sămni pe la locurile ce s'au pus și acum s'au deosebit unul de către altul, și de către megieșii di pe împrejur, iscălite de rânduiții mazili, de toți răzășii și megieșii di pe împrejur și alții carii se vor întâmplà la hotărât; pe cari mărturii hotarnice cercetându-le și d-voastră, și fiind făcute cu bună dreptate și cu priimire tuturor răzășilor și a megieșilor, să le adiveriți și cu ale d-voastre iscălituri; iar cât la

hotărât va naşte pricină la vre unul dintraceli locuri sau parte ace de moşie, atunci acelor de pricină cu pietre hotară să nu se stâlpască, ci precum va fi pricina se daţi mărturie cu arătare pricinii la partea ce se va cădea, făcând şi hartă asemine de stare fieşte-cărue loc, iscălită de d-voastre şi cu zi de soroc, după vreme lucrului, viind amândoa părţile aice, se li se dè hotărâre dupăcum a fi cu dreptul. Aceasta scriem.

1786 Mart 24.

NOTA. Pe partea de deasupra, a acestei porunci Domneşti, în afară de pecetea Domnească întipărită în ceară roşie, se află următoarea adresă: „Credincioşi boerii Domnii mele, d-lui Lupul Balş biv vel serdar i Gheorghie Costandache biv vel stolnic, ispravnici de ţinutul Tutovii, dătise zdràviem". «De hotărât. Pi preuţii dela biserica svântului Dimitrie din Bârlad»

„Procit. vel logof."
„S'au trecut la condică"
Andrei condicar

III

1799 August 22. *Listă de scrisorile pentru locurile ce biserica sf. Dimitrie le are în târgul Bârladului, cum şi pentru părţile de moşie ce le are pe afară.*

TUTOVA.

Târgul Bârladului

Precum să se triacă la condică bisăricii sfântului mucenic Dimitrii toate scrisorile pentru locurile ce li ari aici în târgul Bârladului, şi de părţi de moşie ce li are pe afară.

1799 Avgust 22.

Pentru locul de danie dela Preotu Grozav, de lângă biserica Vovidenia.

1. Hotarnica vornic. Angheluţi Agărici şi altor bătrâni târgoveţi, din anul 1774 April 10.

2. Hotarnica rânduiţilor de cinstita isprăvnicie cu cercetare în doă rânduri, din anii 1795 Iulie 6 şi din 1799 August 21.

Pentru locul dela Căsăpie, danie dela răposatul protopop Manolachi Boul.

1. Zapisul târgoveţilor Bârlădeni pe numili lui Sandul, fecior sârbului Ciobotar, din 7272 Săpt. 13.

2. Hotarnica rânduiţilor de cinst. isprăvnicie pentru măsura şi arătare locului, din 1799 August 20.

Pentru locul crâcîmii din uliţa ce merge asupra movilii, danie dela bătrânii târgoveţi.

1. Zapisul bătrânilor târgoveţi, danie sfântului Dimitrii, cu arătare de suma stânjânilor şi pe larg cu cine să megieşeşte, din 1777 Mart 16.

Pentru locurile de dugheni, dintre locul răposatului vornic Lupu Costachi şi dintre locu Marii fiica protopopului Gheorghii, cu pivniţi şi cârcîmă.

1. Zapisul lui Crâste Ştrianga bărbier *cu pecetea târgului Bârlad*, din anul 7207 (1698) Octomvrie 25.

2. Zapisul lui Necolai Boul pentru un loc de dughiană, ci-au dat dànii sfântului Dimitrii, din anul 7264 (1755) Săpt. 1.

3. Zapisul lui Manolachi Boul şi soţia sa Ilinca cu care au vândut 4 pol stjâni loc lui Iosăp jidovu, dela care au răscumpărat preotul Gheorghii Brăescul, din 7270 (1762) Mart 15.

4. Zapis de dànii pe 2 stânjâni, 2 palmi, dela preotul Gheorghii Brăescul protopop, din răscumpărătura dela Iosăp Jidovul, din 1776 Ghenar 28.

5. Răvaşu lui Manoli, ficior Mariii, fata protopopului Gheorghii Brăescu, prin care dă voe maicăi sale să vândă locul său cu pivniţi şi cu casă, din 1793 Iulie 14.

6. Zapisul Mariii, fata preotului Gheorghii Brăescu protopop de schimbul ce au făcut, dându-şi locu ei pe din gios alăture cu locul vornicului Lupul Costachi, şi luâd 50 lei pentru pivniţa ce făcusă pe locu bisărici, din 1793 Noemvrie 19.

Diverse alte acte

1. Carte gospod poroncitoare către cinstita isprăvnicii, pentru parte de moşie dela Fântânele, ci o are bisărica dànie din 1786 Mart 24.

1. Un Zapis de danie dela Dumitra Boaia, fiica lui Crâste Bulichi, pentru părţile de moşie din hotaru Huşilor ot gura Tutovii, din 7270 Mart 1.

1. Un zapis de danie dela Ioan Cârji diiac, fecior Marii și Mariia sor Dumitrii Boaia și fată lui Cârste Bulichi, pentru părțili de moșie din hotaru Hușii ot gura Tutovii, carile zapis ari să-l triimată dela Galați și apoi să va treci la condică cu veleatu și luna lui.

Toate aceste scrisori li-am lăsat la mâna d-lui giupânului Ioniți Popa și a preoților dela sfiti Dimitrii, ca să le triacă la condica bisăricii, cu întocma precum scrie fieșticarili scrisoare, ne lăsând lipsi măcar una din slovi, și ace condică să se incredințăzi și cu iscăliturile cinst. ispranici.

Ioan Cârji diiac

IV

1800 Aprilie 14. *Vasile Bărcan cu soția și copii săi își vinde toată via din podgoria Priponeștilor lui Sandul Bou, din Bârlad, cu suma de 122 lei 90 bani.*

Adică eu Vasile Bărcan din satul Priponeștii, înpreună cu soție mea, Paraschiva, și cu feciorii mei, Iftimi i Ion și Iancul, dat-am adivărat zapisul nostru d-lui giupânului Sandul Bou, să se știe că de a noastră bună voe am vândut d sale toată vie ce o avem *in podgorie* Priponeștilor, ce este alăture cu a d-sali, cu loc cu tot, atât baștină cât și cumpărătură, adică trei pogoane fără pol *hiler* lucrătoare i giumătate pogon stărp cu o poiată; însă cu această tocmală: pe vie lucrătoare să-mi de d-lui câte patru zăci lei de un pogon, iar pe locu stărp câte opt lei de pogon,—care fac peste tot una sută douăzăci lei, *90 bani*; și într'această tocmală întră și pomii ce sânt în vie și pe loc stărp, cum și patru căzi, i un călcător, i o deji, și un ciubăr, i o pâlni. Și acum înnainte am luat treizăci lei, iar cei lalți bani toți să mi-i de d-lui la măsurătoare viii și s'or treci în dosul acestui zapis. Deci de acum înnainte d-lui, i feciorii d-lui, nepoți și strănepoți, să stăpânească în veci neclătiți, ca pe o driaptă ocină și cumpărătură ce am vândut cu bună voe noastră; iar când despre cineva ar eși cât de mică pricină, ori pentru locul viei, sau ori pentru ce altă, noi să avem a răspunde. Și la facere acestui zapis s'au întâmplat și alți

oameni cinstiți; iar noi pentru mai adevarată credința am iscălit însuși, îndatoriți să fim a dà și zapisile vechi ce avem pe aceste vii. 1800 Apr. 14.

Vasile Bărcan. Paraschiva, Iftemi, Ion, Encu, de bunăvoe nostră am vândut. *Erei Manole Brăescul.*

(și alte 4 semnături nedescifrabile).

NOTĂ. Pe contra pagină a actului se vorbește de numărarea prețului, cum se spune mai sus.

V

1812 Ianuarie 21. *Casandra cu soțul ei, Ion Mihălachi, și Maria cu soțul ei, Constantin Râpă, vând un pogon de vie cu loc cu tot, din Priponești, lui Sandu Bou, cu tocmală 50 lei.*

Adică eu Căsandra dinpreună cu soțul meu Ion Mihălachi, fata lui Pătrașcu Gâful, și eu Maria, fata Antonâi, din înpreună cu soțu meu Constantin Râpă, nepoată di fată lui Pătrașcu Gâfu, dat-am adivărat zapisul nostru la mina dumisali giupânului Sandu Bou, știut să fii că am vândut un pogon di vii cu loc cu tot, însă vii paragină, și vie esti în sat ot Priponești, lângă vie dumisali, ci să mäjâeșești cu dunalui (dumnealui) despre soare-răsare,—cu tocmală drept 50, adică cenzeci lei. Care acest pogon di vie l'a avem și noi dat di zestre dila părintili nostru Pătrașcu Gâfu; și acestu pogon precum să arată să aibă dumnalui a-l stăpâni di astăzi înnainte, atât dumnalui cât și fii d-sali, nepoți și strănepoți, în veci. Și întrebând pi toati nemurile noastri, n'au vrut nimine ca să cumpire, pi care ne-u dat și mărturie la mâna noastră ca să vindem noi. Și pentru mai adivarată credinți ne-m pus numile și degitile. 1812 Ghenari 21.

Eu Casandra, fata lui Pătrașcu Gâful, vânzătoare.

Eu Ion Mihălachi, soțul Căsandrii, pi cari mai gios ne-m pus degetul și numile.

Eu Märie, fata Antonâi, nepoată lui Pătrașcu Gaful, vânzătoare.

Eu Costantin, soțu Mariei, am (pus) numele și degetile.

Și am scris eu *Vasili* cu zâsa lor și (sânt) martur.

VI

1812 Fevruarie 16. *Gheorghie Pătraşcu vinde lui Sandu Bou o jumătate pogon şi un hiler de vie parağină şi o hirtă de loc stărp, în preţ de 50 lei pogonul.*

Adică eu Gheorghii Pătraşcu, cari mai gios mă voi iscăli, dat-am adivărat şi pre încredinţat zapisul mieu la mâna dumisale cuconului Sandul Bou, precum să să ştii că am vândut dumisale giumătate de pogon şi un *hiler* de vii parağină, şi o *hirtă* di loc stărpu, pre care vìi am vândut cu loc cu tot în preţ de 50 lei pogonul. Şi am vândut di bună voe me, di nimine sâlit sau pentru vre un *cusur* de datorii. Deci dumnealui are a stăpânì, cum si feciorii dumisale, aşijdere şi nepoţii d-sale, şi pân la cel mai mic a dumisale, cu pace şi ne supărat; şi eu sau soţul meu, sau feciorii mei, sau nepoţii mei, să nu aibă voi, sau alt neam di al meu, ca să scoale pentru ca să o răscumpere, fiind dată de bună voe tuturor. Şi pentru mai adivărată credinţă m'am iscălit însuşi cu mâna me, cât şi pre soţie me şi pre sora me. 1812 Fevruarie 16.

Eu Gheorghi Pătrăşcu vâ(n)zătoru, am iscălit.

Eu Paraschiva, soţul meu, am iscălit.

Eu A(n)tonei sor lui Gheorghi Pătrăşcu, am iscălit şi am pus şi degetul.

(O notă) 35 lei 20 părale am luat pi trei firte vie părăğină cu locu.

Şi eu dascalul Ion sân Marin Ciobotaru am scris acest zapis cu voe amândorora părţilor şi sânt martur.

VII

1823 Iulie 15. Vâlcul Sârbul bacal ia cu bezmăn un loc a sf. Dimitrie, situat „din gios de biserică între Constandin Fteodosiu şi între căpitan Donciul", cu câte 30 lei pe an, pe care loc să-şi facă o bină.

VIII

1823 Septemvrie 27. Grigore Toma băcal ia cu bezmăn un loc a bis. sf. Dimitrie „între dughiana Stancului şi între Neculai Mocanu", cu câte 30 lei pe an, pe care loc să-şi facă o bină.

IX

1823 Septemvrie 27. *Epitropii bisericii sf. Dimitrie vând băcalului Grigore Toma o dughiană, iar locul de sub ea i-l dă cu bezmăn câte 30 lei pe fiecare an.*

Ştiut să fii că, având bisărica sfântului marilui mucenic Dimitrie di aice din târgul Bârladului o dugheniţă făcută de Ion Dimofti şi dată dànii sfintii bisărici, pe locul bisăricii, şi ne având biserica nici un folos dela dânsa, pentru ca să nu vìi în ce de sfârşit netrebnicie, ne-am învoit cu d-lui Grigore Toma bacal şi i-am vândut dughiana în doă sute lei, bani pe care i-au răspuns bisericii toţi deplin acum la facerea aceştii scrisori; şi locul de supt dughiană, ci este drept a bisericii, i s'au dat cu bezmăn ca să plătiască câte trei zeci lei pe tot anul, şi la începutul a fieştecărue an să dei banii bezmănului înnainte, după cari să aibă a-l stăpânì în veci. Iar când d-lui n'ar urmà cu plata bezmănului la începutul fieştecărue an, atunce plătindu-i-să de către biserică benaoa ce va avè pe acest loc, şi să-l lipsască din stăpânire, după zapisul ce au dat şi d-lui bisericii. Şi pentru ca să fii ştiut tocmala ce are cu bisărica, i s'au dat această adeverinţă 823 Sept. 27.

Ioan Liga caminar. *Iordachi.*

X

1826 Iulie 18. *Ctitorii, Epitropii şi Slujitorii bisericii sf. Dimitrie, din Bârlad, aducând la cunoştinţa Domnului ţării începerea zidirii din temelie a acestei biserici, năzuesc la mila Mării Sale ca să dăruiască sfântului lăcaş spre ajutor venitul giugăritului şi a cotului, cum dăduse un asemine ajutor şi pentru zidirea bisericii sf. Spiridon, tot din acest târg.*

Prea Innălţate Doamne,

Bisărica sfântului Dimitrie din târgul Bârladului, *fiind cu totul picată şi slabă, încât ne fiind (in) stari di a să mai sluji sfânta Leturghii într'insa, şi chipu numai cu agiutoriul poporenilor de a să zidi din temelie precum cu agiutoriul lui Dumnezău s'au început, ni fiind,* năzuim la mila Innălţimii voastri să să răversă asupra acestui sfânt lăcaş, şi spre

agiutoriu să i să dăruiască *venitul giugăretului şi a cotului,* din acest târgu, *spre săvârşire gătirii sfântului lăcaş, precum iarăşi din milostivirea Innălţimii voastre, au fost dat spre agiutoriul sfântului Spiridon, tot din acest târgu, cari acum cu agiutoriul Mântuitoriului să şi săvârşaşti sfânta Leturghii, ni lipsindu-i nimică.* Şi, pentru această milostivire ci o ceri sfântul lăcaş, va rămânè nimuritoare şi vecĭnică, ne ştersă pomeniri Innălţâmii voastre.

La a Innălţimii voastre milă, pre plecaţi.

Toţi ctitorii, epitropi şi slujitori a sfântului lăcaş, prăznuitor sv. Dimitrii din târgu Bârladului.

(Pe contra pagină, sus :) D-lui vel vist. cercetând şi dacă aceste iraturi nu vor fi date cuiva, să ne facă cunoscut. 1826 Iulie 18. No. 25.

(Ne descifrabil)

(Pe pagina ultimă a foei a doua, sus :) D. logofătul Visteriei va cercetà şi îmi va face cunoscut.

XI

1826 Iulie 24. *Vel visternicul scrie către Ispravnicii ţinutului Tutovii că Epitropii bisericii sf. Dimitrie, din Bârlad, în scopul de a face meremetul acestei biserici au cerut la Măria Sa Vodă să li se dee venitul giugăretului şi a cotului târgului Bârlad precum mai fusăse dat şi pentru zidirea bisericii sf. Spiridon, şi deci dumnealor Ispravnicii, cercetând în ce chip şi de către cine s'au dat acest irat, şi de este cu mulţămirea obştiei de a se mai da, să pună la cale înlesnirea cerşută până va lua sfârşit meremetul .*

VISTERIE

Cătră cinstita isprăvnicie ţinutului Tutovii

Ctitorii şi epitropii sf. biserici din târgul Bârladălui, a sf. Dimitrie, prin jaloba cătră Mărie Sa Vodă au făcut arătare că acest sf. lăcaş învechindu-să acum cu totul încât nici Sfânta Liturghie mai nu ar fi cu puţinţă să să săvârşască, ar avè trebuinţă negreşit de meremet, făcând rugăminte cà, spre înlesnire şi agiutor în cheltuelile unui meremet

ci trebui la această bisărică, *să se dei bisăricii venitul giugăritului şi a cotului, din acel târg, precum acest venit s'ar fi dat şi în agiutorul zidirii bisericii sf. Spiridon de acolo (care acum au luat tot sfârşitul lucrului).* Drept aceia să triimiti d-voastre şi jaloba numiţâlor, din care mai pre largu vă veţi pliroforisi, şi să scrie d-voastre ca să cercetaţi prin d-lor epitropii târgului : ce venit iaste acela şi cum în ce chip au fost dat bisericii sf. Spiridon, şi de cătră cine, precum şi dacă iaste prin mulţămirea obştiei a să da acest *irat* bisericii, spre înlesnire la zidirea ei sau meremetisirea, dupăcum s'au zis mai sus ; şi dacă biserica aceasta a sf. Dimitrii să va găsì vrednică de un agiutor ca acesta, şi epitropii să vor uni cătră aceasta (precum nici iaste îndoială, fiind un lucru iarăşi de obşte folositor), veţi puni la cali spre a să faci înlesnirea cerşută ca să o aibă pără ce va luà sfârşit meremetul ; iar de va mijlocì vre o pricină din partea obştiei şi a Epitropilor târgului, veţi triimete d-voastre înştiinţare la Visterie, arătătoare pre largu cum au urmat în anii trecuţi slobozirea venitului acestuia cătră ceilaltă bisărica a sf. Spiridon.

........*Vel vist.* 1826 Iulii 24.

NOTĂ. Pe partea de deasupra a actului, în afară de pecetea imprimată cu ceară roşie «vel vist, 1821,» îi trecută şi adresa : «Visteria cătră cinst. isprăvnicie ţinut. Tutovii, pentru bis. sf. Dimitrie.»

XII

1830 Octomvrie 26. Grigorie Toma ia cu bezmăn un loc a bis. sf. Dimitrie „din gios de ograda bisăricii dispre miază-zi," cu tocmală câte 50 lei pe tot anul ; „şi ne dând banii la începutul anului, atunce să fiu lipsit de pe locul acesta, şi epitropii ce vor fi atunce îmi vor plăti benao, după preţuire ce vor face dregătorii ţinutului ce vor fi atunci." Actul să dă epitropului bisericii, primind şi numitul neguţitor un alt act dela epitrop, cu aceiaşi dată,—semnat de *„Constandin (Cocu) Iconom Protopop Bârladului".*

XIII

1831 Martie 18. *Adeverinţa Iconomului Costantin (Cocu)*

pentru trei documente a moşiei Huşii ot gura Tutovii, proprietate a bisericii sf. Dimitrie.

Trei scrisori documenturi pentru moşiea Huşii ot gura Tutovii, ce este afierosită la besearica sf. Dimitrie din Bârlad, li-am priimit ca să le înfăţoşez la giudecată, în pricina ce urmează pentru această moşie cu megieşii. Şi va stà aceastǎ a me adeverinţă în hârtiile bisericii.

1831 Mart 18.

Costantin (Cocu) Iconom.

XIV

1831 Aprilie 23. Ivan Sârbul ciobotar încredinţază prin al său zapis ce-l dă Iconomului Constantin Cocul epitropul bis. sf. Dimitrie că a luat cu bezmăn un loc „din gios de biserică din trupu ogrăzii bisăricii," cu tocmală câte 20 lei pe an, pe care să-şi ţină o binà.

XV

1831 Aprilie 23. Manole ciobotar încredinţază prin zapisul ce-l dă părintelui Iconom C. Cocu, epitropul bis. sf. Dimitrie, că a luat cu bezmăn un loc „din gios de biserică, din trupul ogrăzii bisăricii", cu tocmală 25 lei pe an, pe care să-şi aibă o binà,

XVI

1831 Decemvrie 2. *Gheorghie Bou, fecior răposatului Sandu Bou, dărueşte bisăricii sf. Dimitrie 5 pogoane vie şi jumătate hiler loc în podgoria Priponeştilor.*

Gios iscălitul sardar Gheorghii Bou fac ştiut prin aceasta, că răposatul tatăl meu, Sandul Bou, s'au aflat multă vremi epitrop bisăricii sfântului Dimitrie din târgul Bârladului, până la anul 1820 August, când s'au şi săvârşit, şi au rămas socotelile bisăricii ne încheiate. Şi că, pentru o pricină ca aceasta, neputându-să bin(e) dosluşi cu câtă sumă au rămas răposatul tatăl meu datoriu sfintii bisărici, afară di ceia ci s'au maì dat după săvârşire sa de cătră d-lui banu Ioan Oatul, sumă de şapte suti zeci lei, din banii ce ari a dà, pentru celi rămasă în mâna sa, care se arată în osebit izvod, ce să găseşti la noi supt a d-sali iscălitură; aşà dar, pentru uşurarea sufletului părintelui meu de sarcina unei aşà datorii, şi spre a fi ne ştiarsă pomenire părinţilor mei şi a tot niamul nostru dela sfântul jărvelnic ca nişte ctitori şi epitropi ci au fost, am dăruit de veci cătră această sfântă biserică cinci pogoane şi pol hileriu loc, unde au fost viile tatălui meu. Şi care loc şi vie esti în podgorie Priponeştilor, dela ţinutul Tutovei, driaptă cumpărătură a părintelui meu, după zapisile ce sânt şi care acum totodată li-am şi dat împreună cu aceaste în mane(le) dumilor sale epitropilor, spre vecinică stăpânire a acestui sfânt lăcaş asupra acestui loc, fiind puternice dumilorsale epitropilor cu această dànii a face orice ar socotì mai de folos pentru bisărică, a-i vinde adică sau a-l ţinè. De aceasta şi urmează a me iscălitură.

1831 Dech. 2.

Gheorghii Bou sard.

NOTĂ. In 1845 Dech. 14, giudecătoria ţinutului Tutovii, la stăruinţa epitropiei bisăricii sf. Dimitrie, prin cererea sa din 26 Noemvrie 1845,—cu adreea No. 5025 insărcinează pe paharnic Ioan Vişan ca să meargă la Priponeşti şi să aleagă pogoanele de vie, proprietate a bis. sf. Dimitrie, pe care le avè dela Sandul Bou,—prin actul de mai sus dat de feciorul său Gheorghii Bou. (După adresa originală a judecătoriei şi după copia de cerire a epitropiei, ambele păstrate între hârtiile bis. sf. Dimitrie).

XVII

Roman, 1832 Iulie 27. *Meletie Episcopul Romanului, luând cunoştinţă despre înoirea bisericii sf. Dimitrie, trimete popořănilor arhierească blagoslovenie şi părintesc îndemn ca într'o unire să ajute fiecare spre a se aduce întru ispravă acest plăcut lui D-zeu lucru.*

Arhierească blagoslovenie triimitim dumilorvoastre.

Precum dela d-voastre asemenea şi dela Protoiereul dintr'acel oraş, Bârladu, ni-am înştiinţat că aveţi dorinţă spre înnoirea bisericii sv. Dimitrie de acolo, şi dar, blagoslovindu-vă gânditoriu pentru această sufletească râvnă ce aveţi, părinteşte vă îndemn ca într'o unire să agiutaţi fieştecare

după putință, spre a să aduce întru ispravă acest plăcut lui D-zeu lucru, dela carele dorim a vi să durui prin rugăciunile sf. Dimitrie cele spre îndoita fericire.

Al d-voastre în Hst. Părinte sufl.

Meletie Episcop Romanului.

Roman, 1832 Iulii 27.

NOTĂ Pe partea de deasupra a actului stă scris această adresă: «Cinstiți a noștrii sufletești fii, dumilorsale poporănilor neguțitori și alții dela bis. sf. Dimitrie din orașul Bârlad, cu blagoslovenie».

XVIII

1833 Aprilie 16. *Epitropia moșiei târgului Bârladului, adeverind că, pentru 26 stânjăni proști, a primit suma de 16 lei, întărește veșnica stăpânire asupra locului pe care se află un bordeiu și pe care l'a avut Zoița Săcăroaea.*

Epitropia moșiii târgului Bârladului.

(Inceputul obișnuit) Deci pentru 26 stânjâni proști loc măsurat împregiur, cu un bordeiu, ce au avut Zoița Săcăroae pe vatra veche, între locu stârp a răposatului Eni Hagi Dima *la căsăpie* și între locu bisăricii sfântului Dimitrie.

Stânjâni proști.	
6	Fața despre răsărit, pi lângă hudițe
7	Innapoi margine despre
6	Fundul pe despre
7	Margine despre
26	Fac de giur-împregiur, pentru care au și plătit

șasăsprezece lei prin d-l Gheorghe Alexiandriu, la banii analoghiei, socotiți pentru emaș și cheltuelile urmate. Și pentru ca să fie știut banii ci au dat, locul cuprins, și, spre întărirea vecinicii stăpâniri asupra acestui loc, i s'au dat această scrisoari întărită cu pecete târgului și încredințată cu a noastre iscălituri. 1833 April 16.

Panainte Dobranici. Eftimie M. Hg. Kiriac Calciul.

(L. P. M. T. B.) Trecut, *Constantin Gheorghiu.*

No. 104.

XIX

1835 Oct. 26. Constantin Vulpe cizmariu încredințază prin zapis că a luat cu bezmăn un loc di două dugheni „despre răsărit din trupul ogrăzii bisăricii“, cu tocmeală câte 60 lei pe an.

Cu aceiași dată și Iconomul C. Cocu dă un act pentru acelaș locru la mâna numitului cizmariu.

XX

1835 Oct. 26. Costandin Rață cizmar și Ion Căzacu chitar încredințăză prin zapisul ce-l dau la mâna epitropilor bis. sf. Dimitrie, că au luat cu bezman un loc „despre răsărit, în colțul de miază-zi, din trupul ograzii bisericii,“ câte 50 lei pe an,—pe care să-și țină o binà.

XXI

1836 Oct. 26. Gheorghie sân Ștefan cizmariul, ia cu bezmăn un loc „din gios de bis. din trupul ogrăzii bisericii,“ câte 40 lei pe an.

XXII

1838 Fevruarie 19. Ion sân Toader Moisi dă un zapis la mâna ctitorilor bis. sf. Dimitrie, prin care adeverează că ia cu bezmăn un loc „lângă poarta bisericii, dispre apus, unde au mai fost un șopron a tatălui meu,“ cu câte 20 lei pe an.—Actul, în afară de bezmănar, se contra semnează și de: *Stoiciu Ilie* și un alt nume nedescifrabil.

XXIII

1838 Maiu 29. *Gheorghie Ștefanovici dăruește bisericii sf. Dimitrie o dugheană ce o făcusă pe locul acestei biserici, ca să fie pomenit în veci.*

Dànii bisăricii sfântului Mariului mucenic Dimitrii din orașul Bârladului.

Eu cel mai gios iscălit prin punere degitului meu în loc di peceti, iată că eu de a me bună-voe fac dughe(a)na me, care este făcută de mine tot pi locul sfântului marilui mucenic Dimitrii, din acel oraș, ca să fie dànii bisăricii pentru

sufletul meu, ca să fiu pomenit în vec, fiindcă Dumnezău îmi ştii sfârşâtul vieţăi mele. Care, de acum înnainte, are toată voia sfânta bisărică de a stăpânì în bună paci di cătră mine cât şi di cătră alţăi ori şi cine, ca pe un acaret ci esti făcutu însuşi din sudoarea me, ne mai având trebuinţă (drept) nici neamurile mele, fără decât numai sfânta bisărică; carili şi pi urmă sculându-să cinevà cu preoprotimisis pentru dughe(a)nă, rămâne a-şi căutà cu mine, rămâind dughe(a)na în stăpânirea sfintii bisărici. 1838 Maiu 29.

⊕ Eu Gheorghii Ştefanovici, adeverez. (Nedescifrabil).

Eu Ghiorghi sân Ştefan Oltenescu m'am întâmplat faţă.

NOTĂ. Pe partea de deasupra actului are însemnarea următoare: «Danie lui Gheorghi Stefanovici cizmar pentru binaoa di pi locul bisăricii».

XXIV

1841 Martie 22. Epitropia bis. sf. Dimitrie aduce la cunoştinţa Isprăvniciei Tutovii că săvârşitul din viaţă Diaconul Manoli Bostaca au rămas dator bisăricii cu 600 lei (vechi): 200 lei, capite, datorie a tâtâni-său, a preotului Ioan Bostaca, cu zapisul încă din 1809 Apr. 10; 200 lei, dobânda acestora, cap la cap; 200 lei, ce Diaconu i-au afierosit la facire bisăricii şi nu i-au dat.

Şi fiindcă lada cu lucrurile răposatului se găseşte în bisărică, pofteşte pe (Isprăvnicie) ca această ladă să stee tot în bisărică, până când ea se va despăgubi,—fiindcă după toată legea biserica să protimisăşte a se dispăgubi din rămasele morţilor datornici.

XXV

1845 Septemvrie 12. Invoiala de schimb dintre fraţii Manolachi şi Ioan, fiii răposatului Căpitan Ioniţă Drăgănescu din Bârlad, şi dintre Epitropii bisericii sf. Dimitrie, prin care cei dintăi, în locul unei dughene ce maica lor Ancuţa cu diata din 1838 Martie 13, dăruisă sf. Dimitrie,—dăruesc acum în skimb un loc stărp, *) tot în Bârlad, în marime de 26

*) Fără a-i arătà, în acest act, sitauţia, ci numai persoana dela cine şi dânşii il cumpărase.

stjâni proşti. Această învoială de schimb pe lângă că este încredinţată de Episcopul Veniamin (Roset) al Romanului la 14 Sept. 1845, este încredinţată şi de judecătoria ţinutului Tutovii cu No. 4432 din 18 Oct. 1845.

XXVI

1845 Noemvrie 17. *Scrisoarea Iconomului C. Vrabie către Iconomul Ioan, din Botoşani, prin care il roagă să-i răspundă de unde şi în ce chip se pot luà cei 200 galbeni, lăsaţi prin testament de Antohi Bou, deacolo, parte ca donaţie, parte pentru suma cu care părintele său, Sandu Bou, a rămas dator bisericii sf. Dimitrie, din Bârlad.*

Cu ce în Hristos frăţască dragoste mă închin sf. V. Părinte Iconoame,

Trecutul din viaţă Sandu Bou, părintele răposatului medelnicer Antohi Bou, când se aflà în viaţă au fost epitrop bisăricii sfântului Dimitrii de aici din târgul Bârlad, după a cărue treceri din viaţă pe la anul 1823, viind răposatul medelnicer au căutat socotelili între casa părintelui său şi între bisărică; dar n'au putut stà până să le săvârşiască ci au lăsat din partea sa pe răposatul ban Ioan Oatu, cu cari împreună săvârşind epitropii de atunce socotelili, numai pecât s'au putut desluşi, au scos pe Sandu Bou dator bisăricii cu 2331 lei 30 parale, din care au şi răspuns ban Oatu 710 lei, ce avè a da Boului din banii cumpărării unei casă de aice şi a nişte vite, şi au rămas dator Boul bisăricii cu 1621 lei 30 parale. Pe la trecutul an 1841, d-lui paharnicului Ştefănachi Scântei ca ctitor a bisăricii întâlnind pe răposatul med. Antohi Boul, i-au vorovit despre această datorii a părintelui său, şi au adus ştiinţă că răposatul med. au făgăduit cătră d-lui a dispăgubì pe biserică, atât de capite cât şi de dobândă, şi a mai afiorosì însă şi din partea sa cu prilejul venirei sali aice, spre disgroparea şi pomenirea părinţilor săi, cari să găsăsc îngropaţi la această bisărică, însă, pără a nu împlinì această făgăduinţă, s'au săvârşit din viaţă. Acum am luat oarişcari ştiinţă că la săvârşirea sa ar fi lăsat a să dà din averea sa bisăricii a-

ceştie un condeiu di 200 galbini, de care dacă va fi aşà neapărat trebuì să fi ştiind şi sf. Voastră; vă rog dar să aveţi bunătate a cercetà şi a aflà de undi şi cum se pot luà aceşti bani, şi să mă înştiinţaţi cu întoarcere aducătorului scrisorii aceştie, ca împreună cu epitropii de acum să punem în râni duială cerire lor. Pentru care veţi avè şi sf. Voastră vecinică ctitorie la acest sf. lăcaş, ce are nevoe de asemine agiutor, iar eu pentru totdeauna voi rămânè dator poruncilor S. V., ca unul ci mă cinstesc însemnându-mă, al Sf. V. in Hristos frati şi plecată slugă.

(Semnat) *Constantin Vrabie Iconom.*

NOTĂ. După o copie ce să păstează între hârtiile bis. sf. Dimitrie.

XXVII

Iaşi, 1845 Noemvrie 29. *Iconomul Ioan din Botoşani, aflându-se în Iaşi, făgădueşte că, întorcându-se acasă, se va interesà să observe diata răposatului Antohi Bou şi să se înţeleagă cu cucoana acestuia asupra celor 200 galbeni, de care îi vorbeşte Iconomul Vrabie.*

Cu frăţasca în Hristos dragoste mă închin sfinţâi tale Cinstite Părinte Kir Costantini!

Cu toată cinstea priimind frăţască scrisoarea sfinţâi tali din 17 a lunii aceştia, aice în Iaşi, unde cu trebuinţă mă aflu venit la Mitropolie, şi unde şi trimisul sfinţei voastră, aflând dela rohatca eşirii spre Botoşani că mă găsăsc în capitalie, nu s'au mai trudit spre Botoşani (că cu adevărat *degeaba* ar fi umblat) m'au găsit aice. Deci asupra celor propusă mie de sfinţâia voastră (înţelegând pre larg pricina) cu cinste vă răspund: că pân ce n-oi merge acasă la Botoşani nu voi putè slujì nimica în *predmètul* cerşut, iară cu mila Domnului Ceriului mergând acasă sănătos mă voi sirguì în tot chipul a aflà, şi vă făgăduesc că ce voi aflà vă voi înştiinţà pre larg, atât dela cucoana răposatului medelnicer Bou, cât şi din diiata răposatului, de pe care ştiu bine că am copie şi pare-mi-să că-i trecut cevà în diiată pentru ace bisărică. Apoi, oricum ar fi şi aş aflà, eu vă voi

înştiinţà prin ocazionu ce să va găsì din aceli părţi la hanul lui Evangheli din Iaşi. După care apoi mă însemnez şi sânt al sfinţii V. frate în Hristos şi slugă.

Ioan Iconom

1845 Noemvrie 29.

din Iaşi.

XXVIII

Botoşani, 1845 Decemvrie 20. *Iconomul Ioan înştiinţază pe Iconomul C. Vrabie că în adevăr răposatul Antohi Bou a lăsat bisericii sf. Dimitrie 200 galbeni şi că cucoana Mărioara va venì la Bârlad, în vara viitoare, spre a plătì această sumă.*

Cu frăţască dragoste mă închin sfiinţii Voastre, Părinte Iconoami Kirio Costantini,

Aşà precum prin a sfinţii-Voastre cinstită scrisoare din 17 Noemvrie trecut mi-aţi propus pentru banii 1621 lei şi 30 parale ce răposatul Sandul Bou au rămas a dà besericii sfântului Dimitrie de acolo din Bârlad, precum şi dacă răposatul medelnicer Antohi Bou de aice, fiiul celui mai sus zis, au afierosit cevà (când erà în viiaţă) pomenitei beserici (precum aţi fi luat ştiinţă) şi să vă înştiinţez. Eu v'am răspuns la ace scrisoare dela Eşi (pentru că atunce mă găsăm acolo), dar numai de priimirea ei şi cu făgăduiuţă că, mergând la Botoşani, voi înştiinţà cu desăvârşire de adevăr; deci, viind şi întrebând chiar de dumneii c. c. (cucoana) Mărioara, ce-i soţie răposatului medelnicer, au spus că iaste lăsat de răposatul prin diiată cu adevărat a să dà pomenitei beserici 200 galbeni, cu care crede că s'a exoflisì şi datoria de 1621 lei. Las că şi în copiia dieţii ce-i la mini (a răposatului) găsăsc trecut 200 galbeni a să dà la beserica sfântului Dimitrie din Bârlad, dar şi dumneii n'au tăgăduit; însă iaste *vadeluită* dumneii prin diiată ca păn în patru ani să înplinească câte răposatul rândueşte; şi dar dumneii au făgăduit că în vara viitoare negreşit va merge acolo ca să înplinească datoriea cu carea o au însărcinat soţul dumneii. Eu, după o creştinească datorie şi poftirea ce mi-aţi făcut, cu cinste vă

aduc la știință, fiind al sfinții-Voastre frate în Hristos și slugă plecată.

Ioan Iconom *1845 Dech. 20*
Botoșani.

XXIX

1847. Aprilie 9. *Căminarul Ioan Liga, informându-să că Antohi Bou, feciorul lui Sandu Bou, prin diata lăsată în mâna soției sale, Mărioara, a hărăzit bisericii sf. Dimitrie 200 galbeni pentru datoria părintelui său, scrie Iconomului Ioan, din Botoșeni, ca să vorbiască cu soția răposatului și să iee înțelegere de chipul cum s'ar pute mai nimerit a se primi acei bani.*

In corespondenția urmată între S. V. și între părintele Iconomul Const. Vrabii, de aice den târgul Bârladului, încunoștiințați prin răspunsul S. V. din 20 Decemvrie a anului 1845 că d-neii c. c. (cucoana) Mărioara Bou au făgăduit a venì aici, la Bârlad, spre a-și înplinì datoria cu cari o au însărcinat boeriul d-neii, răposatul medelnicer Antohi Bou, pentru sufletili părinților săi, și spre a răspunde și 200 galbeni lăsați, prin deiata răposatului, bisăricii sfântului Dimitrii pentru datoria părintelui său. Să înțelege însă că d-neii c. c, nu s'au putut înlesnì să vie în vara trecută precum au făgăduit, și fiindcă bisărica ari neapărată trebuință de bani, în lipsa părintelui Iconomu Costandin Vrabii, eu, ca unul ce mă găsăsc epitrop bisăricii, rog pe S. V. ca pentru hatârul sfântului Dimitrie, precum atunce ați priimit osteneli a cercetà a vorovì cu d-neii c. c. și a răspunde, să faceți bunătate și acum a vorovì cu d-neii și dacă nu ari înlesnire nici acum a venì aici pentru a d-neii însăcinări pusă de răposatul boeriul d-neii să avem răspunsul S. V., ca să triimetim înnadinsu cu hârtii formalnică în căutare și priimire banilor, cari sânt drepți bani bisericești. Vă rog, cinstite Părinte Iconoame, nu vă supărați pentru ce deadreptul îndrăzneală fără a vă avè cunoștința, căci nevoia bisăricii și hotârul sfântului Dimitrie m'au îndemnat a ceti bine corespondenția S. V. cu părintele Iconomul Vrabii, din cari m'am încredințat că sufletul S. V. este plin de bunătăți, de adevăr, și de iubire de cele sfinte.

1847 Apr. 9.

(iscălit) *Ioan Liga Caminar,*

NOTĂ. După o copie ce să păstrează între hârtiile bis. sf. Dimitrie, scrisă de mâna caminar. I. Liga, care în 1847 erà epitrop acestei biserici.

XXX

Botoșani, 1847. Iunie 4. *Iconomul Ioan răspunde căminarului Ioan Liga că, în toamna viitoare, însăși cucoana Mărioara Bouaia, venind la Bârlad, pe lângă dezgroparea morților va face și înplinirea datorii către biserică.*

Cu plăcăciune mă închin dumitale C. C. Ioane,

Priimind a dumitale cinstită scrisoare, din 9 April, și înțelegând pre larg cele în ea cuprinsă, cu cinste răspund: că voința d-neii c. c. Mărioarei Bouaei iaste tot aceia ce și în trecutul an au fost, încredințând acum, atât cătră mine cât și cătră neguțtoriul aducătoriu scrisorii d-tale,—că în toamna viitoare d-neii sângură va merge acolo spre râdicarea pomenirii și a dizgropării morților ce ari acolo, când va face și înplinirea datoriei cătră beserică, aceia ce de cătră răposatul boeriul d-sali prin diiată s'au lăsat.

Eu ne lipsind pe d-ta a încunoștiință și a mă însemnà precum și sânt a dumitele duhovnicesc smerit rugător și plecată slugă.

1847 Iunie 4 zile *Ioan Iconom*
Botoșanii

(P. S.) Binevoid mă rog a nu vă supărà de întârzierea răspunsului, căci înpregiurări au fost.

NOTĂ. Pe partea de deasupra a foiei a două, ce a servit de învăluitoare, se află adresa: «Cinstită mâna d-sali C. C. Ioan Liga vel caminar cu plecăciune, la Bârlad.»

XXXI

1849 Septemvrie 11. *Stoici Ilie băcalu vinde trei dughene lui Costantin Macarie băcalu, în 2000 lei, nu însă și locul de sub ele, care este a bisericii sf. Dimitrie, și pentru care trebue a plăti bezmăn câte 108 lei pe an.*

Eu Stoici Ilie băcal încredințez printr'acest zapis la mâna dumisale giupânului Costandin Macarie băcal, știut să fie că am vândut d-sale trei dugheni a mele ce le am pe locul bisăricii sfântului Dimitrii, din sus de bisărică, în colțul despre răsărit, și umblă cu bezmăn una sută și opt lei; **și la tot începutul anului are să-și dei bezmănul. Și eu le-am**

vândut cu tocmală hotărâtă cu doo mii lei,—şi banii me-am priimit toţi *pe şân* la facere zapisului; şi d-lui să aibă a stăpânì în pace, atât d-lui, cum şi urmaşii d-sale. Şi eu am vândut benao, dar nu locul, că locul este a bisăricii. Şi sculându-să cinevà asupra d-sale să le întoarcă, eu să am a răspunde toată cheltuiala. Şi, pentru că le-am vândut de veci d-sale, am pus pecete me în loc de iscălitură, neştiind carte. 1849 Săpt. 11. (L. P.) (Stoiuci Ilie).

Eu Costantin Vulpi am fost faţă. (o semnătură nedescefr.)

Epitropie bisăricii sfântului Dimitrii

Binaoa aceasta, fiind dreaptă a vânzătoriului, o va stăpânì cumpărătoriul, plătind bezmănul până când locul va fi trebuitoriu bisăricii, şi atunce ori să va învoì cu bisărica sau îşi va râdicà binaoa. 1849 Săpt. 11. *Ioan Liga ban Iordachi* au scris zapisul cu zâsa amândoror părţilor.

XXXII

1874 Fevruarie 5. *Gheorghie Vulpe vinde două dughene bisericii sf. Dimitrie, ce erau construite pe locul acestei biserici, în preţ de 440 galbeni.*

Act de eternă vânzare.

Prin care subscrisul Gheorghie Vulpe, fiiul defunctului Constandin Vulpe, declar prin prezentul act că doue dughene cu toate atenansele sale construite pe locul bisericii sfântului Dimitrie, din acest oraş, în puterea dreptului meu de succesiune le-am trecut în eternă vânzare a zisei biserici a sfântului Dimitrie, reprezentată prin d-l epitrop, în puterea dreptului ce şi d-l epitrop are de a le cumpărà, în urma estimaţiunii făcută de trib. local, şi aceasta atât după cererea mea cât şi autorizaţiunea Onor. Minister de Interne,—cu preţ de 440, adică patru sute patru zeci galbeni, bani care, acum la formarea prezentului act, i-am primit toţi deplin în manule mele. Şi această vânzare fiindcă o fac liberă de orice sarcini şi a căriia stăpânire garantez atât cu cât şi d-l Panaite Goiu, cu care împreună solidar subscrim aice, şi cu care ne dispenzem de beneficiul acordat de legi pentru

răscumpărare; iar titlul vechiu al stăpânirii noastre pe aceste dugheni, fiind pe locu zisei biserici, şi care este zapisul d lui epitrop din 1835 Oct. 26, l-am predat tot acum d-s. epitropului, ne mai având nici o valoare în ceia ce priveşte stăpânirea mea. Şi despre toate cele ce precedem, am format prezentul act, şi pentru a avè forma de autenticitale l'am subscris şi cerut transcrierea lui în condicile respective ale trib. de judeţ, predându-l ds. epitropului pentru recunoaştere în viitor de eternă proprietate pe aceste acarete a bisericii sf. Dimitrie din acest oraş. 1874 Fevruarie 5.

G. Vulpe.

(Urmează autentificarea Trib. Tutova, prin Procesul-Verbal No. 919 din 8 Fevruarie 1874, subscris de V. Mitre, preşedinte, şi I. Antonescu, membru, cum şi de grefierul G. Marinescu, şi întărit cu sigiliul respectiv; transcrierea s'a făcut la No. 39 din condica pe 1874;—iar la finele actului declară şi M. Vulpe, fratele lui Gh. Vulpe, că consimte la vânzare şi se dispenzaze de orice beneficiu acordat de legi pentru răscumpărare).

XXXIII

1885 Decemvrie 20. *Sava Savin vinde Epitropiei bisericii sf. Dimitrie un loc cu dugheana şi atenansele de pe el, situat în strada Principală, cu preţ de 8100 lei noi.*

Act de vânzare—cumpărare

Intre subsemnaţii Nicolae Manoliu, Economul George Pohrib, Epitropii bisericii sf. Dimitrie, din com. Urbei Bârlad, şi Sava Savin, domiciliat în comuna Bârlad, s'au făcut următoriul act de vânzare—cumpărare.

1) Noi Epitropii bisericii sf. Dimitrie, în virtutea votului consiliului comunal, dat în şedinţa sa dela 5 August 1885, aprobat de comitetul permanent al judeţului Tutova la 1 Oct. 1885, şi care s'au confirmat de Majestatea Sa Regele cu Inaltul Decret No. 2701, publicat în Monitorul Oficial No. 188, acest an, declarăm prin prezentul act că am cumpărat dela d-l Sava Savin pentru biserica sf. Dimitrie locul cu dugheana şi toate atenansele ce sunt construite pe el,

din urba Bârlad, strada Principală, ce o are cumpărată și d-sa prin mezat cu ordonanța de adjudecare a Tribunalului de Tutova No. 6, din 27 Octomvrie 1872, după stăpânirea actuală.

2) Acest loc cu dugheana și cu toate atenansele de pe el l-am cumpărat în preț de 8100 opt mii una sută lei noi, plătit în argint sau hârtii ipotecare, pe care-i vom numărà : 4500, acum la facerea acestui act și 3600 cel mult până la 1 Aprilie anul viitor 1886, din cifra anume prevăzută în budgetul bisericii pe exercițiul 1885—86, și pentru care primire va urmà mandate conform legei de comptabilitate publică.

3) Eu Sava Savin declar că am vândut epitropiei bisericii sf. Dimitrie locul cu dugheana și cu atenansele după el, din urbea Bârlad, strada Principală, ce l-am cumpărat cu ordonanța de adjudecare a Trib. de Tutova No. 6, în preț de 8100 lei, și că biserica va intra în proprietate chiar de astăzi, respectând contractul de închiriere a actualului locatar până la 23 Aprilie viitor, când expiră.

4) Prețul vânzărei acestui imobil în sumă de 8100 lei mi s'au numărat: 4500, acum, și 3600 lei până la 1 Aprilie viitorul an 1886, în argint sau bilete ipotecare, când voiu eliberà recipisa mea epitropiei pentru a fi eliberată de această plată.

5) Eu vânzătorul voiu fi răspunzător de orice evicțiuni către epitropia Bis. sf. Dimitrie.

6) Chiria imobilului ce vând o voiu primi-o eu până la 23 Aprilie, de oarece semestrul sfântului Dimitrie e dejà trecut.

7) Docomentele de proprietate fiind ordonanța Tribunalului mai sus menționată, o am încredințat epitropiei bisericii, având suficientă garanție despre respunderea cu exactitate a restului de 3600 lei.

Făcut astăzi 20 Decembrie 1885 în comuna urbei Bârlad.

(Semnați Epitropi): *Gh. Pohrib Iconom.* *M. Manoliu.*

Vânzător: *S. Savin*

(Urmează autentificarea Trib. Tutova prin Pocesul Verb.

No. 5389 din 21 Dec. 1885, cum și ordonanța de transcriere prin Proc. Verb. No. 5390, din aceiași zi, semnate ambele de *Sc. Popescu* și *N. Badu*, cum și de pentru Gref. *N. Bercea*, actul transcriindu-se sub No. 715 vol. III, 21 Dec. 1885).

NOTĂ. Din ord. de adj. No. 6, din 7 Aug. 1872, se vede că imobilul de mai sus, trecut în propr. d-lui S. Savin, fusăse a defunctului Z. Caracaș.

3.—Documentele bisericii Vovidenia.

I

1754 (7262) Maiu 9. *Ursul, fostul staroste de cizmari, împreună cu fiii săi, vinde o casă la mahalaua Silitrii lui popa Ion, feciorul lui Toader Siva.*

Adică eu Ursul ce-am fostu staroste de cizmari, ficior lui Nistor, împreună cu ficiorul me(u) Rusa și fiică-me Gafița, făcut-am zapisul meu la mâna molitfii sale preutului Ion snâ Toader Siva și a preutesei Marii, pecum am vândutu-i casa me la *mahala(ua) Silitrii* în preuțu cinci zăci de lei: care casă am făcut'o eu, și cu zapis de danie care l'am dat (în) mâna preutului Ion, și cu grajdu și ogradă și locul pivniței câtu-i ograda. Și me-au dat banii deplin toți pecum me-au fostu tocmala, și noi i am dat acest zapis să-i fie lui în loc de uric, și să-i fie pomană lui și preutesei și a ficiorilor lui și a nepoți ș'a strenepoți, să fie moșie în veci neclătit. Ș'am întrebat și pe alți răzeși ai mei și n'au vrut nime să cumpere. Și, cându am făcut acestu zapis, au fost și alți oameni buni, carii s'au iscălit, și noi, pentru credință, as detele (am pus degetele). let. 7262 Mai 9.

Ursul ● ce am fost staroste de cizmari. Rusa ● snâ staroste. Gafița ● fata Ursului. *Eu preotu Vasile Praja m'am tâmplat. Eu Neculai Diaconu. Staroste* ● *Toader Praja.* Stahie llicel. Todosie. Costantin Bungean. Costantin Doiboi. *Și eu preutul Lupul am fost față la tocmală ș'am scris zapisul snât simzenii (?)* Păvălașco Bungean. ● Ion Bungean. ● *Eu Barbul zăt Țăfârdan martur. Și eu preotu Tănasă Bucumaș m'am tâmplat.*

NOTĂ. După zapisul original.

II

1767 Iunie 1. *Constantin, feciorul preutului Panfile, vinde hătmanului Vasile Razu două dughene cu o pivniță și un loc stărp, din târgul Bârladului, cu 150 lei.*

† Adică eu Constandin sin popei lui Panfile ot târgul Bârladului, făcut-am acest încredințat zapis al meu, la cinstită mâna dumisali giupânului Vasile Razul hatman, precum să să știe că eu de a me bunăvoe de nime silit nici asuprit am vândut dumisale a me dreaptă ocină și moșie: două dughene cu pivniță și cu loc stărpu, cát să află înnapoi cum arată mai gios stânjâni(i), care dughene sint aice în târgul Bârladului, la uliță, în rândul dughenilor jidovești. Și le-am vândut dumisale într'o sută și ci ci zăci de lei, bani gata, și locul este în frunte,—patru stânjini din casa Cerbului jădovului până în casa frățânemeu, preutului Panaite, și în lungu — cinci sprăzeci stânjâni adică înnapoi, dupăcum stăpânesc și jidovii și frații mei. Deci, văzând și eu plată deplină în mânule mele bani gata, i-am dat și eu acest zapis al meu, ca să-i fie d-sale driaptă ocină și moșie, și cinstitii giupânesii d-sale, și coconilor și nepoților, strănepoților d-sale în veci. Și, când am vândut eu aceste dughene, am întrebat pe frații mei și toate neamurile mele, și nime nu au fost cumpărător, și s'au iscălit mai gios; și tâmplându-să și alți oamini străini și neguțitori și preuți și orășeni la aciastă vânzare, toți s'au iscălit. Și pentru ca să fie mai încredințat zapisul n eu am mers și înnaintea dumisale postelnicului Antiohie Carage și a altor boeri, ce s'au întâmplat; și de acum să aibă d-lui hatmanul Razul a-ș face și întăritură Ispisoc Domnesc, după zapisul meu acesta, și pentru credința am iscălit. Lt. 1767 Iunie 1

† *Eu Costantin sin popa Panhile* am vândut împreună cu soțul meu Maria. † *Eu preutu Panaite m'am iscălit fiind cu voe me.* † *Erei Manole proin protopop.* † *Erei Costantin protopop.* † *Erei Gheorghie Brăescul.* † *Erei Ioan sin pop(a) Anghelută.* † *Erei Ioan sin popa Manoli.*

Eu Chiriac bacal m'am tâmplat. *Eu Ionetă zet Magdei.*
Eu Stavăr Pantazi m'am întâmplat. *......vtori pah. mart.*

Făcându-să această tocmală înainte noastră am iscălit și noi. *Antiohie Carage postelnic). Toder Bole căpit. Șefan Duca căpitan.* (Alte 2 semnături nedescifrabile)

NOTĂ. După zapisul original, scris pe o coală hârtie riglată, din care s'a perdut foaia a doua, fiind neîntrebuințată. Pe la 1753 preutul Manole a sfințit ca protopop biserica dela Cârțibași, făcută de preutul Ștefan Bostaca. (Lucrarea mea, *Istoria com. Bogdana* 1906, pag. 358).

III

1767 Iulie 1. *Constantin, feciorul preutului Pamfilie, vinde lui Manolache Brânză două dughene cu pivniță și un loc stărp cât se află în dosul lor, în târgul Bârladului, cu 150 lei.*

Adică eu Constantin sin popii lui Pamfile de aice de târgul Bârladului, dat-am acestu încredințat zapis al meu, la mâna dumisale lui Manolache Brânză, precum să să știe că eu de nime silit nici asuprit, ci de a mea bună voe, am vândut a me dreaptă ocină și moșiia, doao dughene cu pivniță, și loc stărp cât să află înnapoi, cum arată mai gios stânjini(i), care dughene sint aice în târgul Bârladului, la uliță, în rândul dughenilor jidovești, parte din sus, și li-am vândut dumisale, mai sus numitului cu preț—150—lei adică una sută și cinci zăci de lei, bani gata, și locul dughenilor este în frunte, patru stânjini din casa Cerbului jidovului, până în casa frățânimeu preutului Panaite și înnapoi —cinci spre zăci stânjini, dupăcum stăpânește și frații mei. Deci, văzând și eu plată în manule mele ban(i) gata, i-am și dat dila mâna me acest încredințat zapis la mâna dumisale ca să-i fiia dreaptă ocină și moșiia, și nevestei dumisale, și copiilor, nepoților, strănepoților, în veci. Și când am vândut eu aceste dughene am întrebat pe frații mei și toate neamurile mele, și nime nu s'a aflat să cumpere, și s'au și iscălit mai gios, și încă am iscălit ca să-i fie de bun(ă) credință.

Lt. 1767 Iulia 1.

† *Eu Co(s)tantin sin popii Panhile am vândut împreun(ă) cu Mari(a) soțu meu.* † *Erei Constantin proin protopop.* † *Erei Manolache Boul protopop. Alisandru Ranete.*

Dimitrie sin Mihalache Blănar ot Bârlad. † *Eu preot Vasile Praja m'a(m) tâmplat.* † *Erei Costa(n)tin Bostan.*

† Erei Panaite. † Erei Ion Manol(e) m'am tâmplat. Eu Arsenie Mandre m'am tâmplat la acest zapis. Irodiacon Şărban Eşan. † Erei Ion sin pop(a) Dimofte m'am tâmplat.

Toader Duca martur. Ştefan Duca martur. (O semnătură în greceşte nedescifrabilă).

NOTA. Cuvintele: *şi loc sărp cât se află înnapoi*,—însemnează locul din dosul dughenilor, aceste fiind în frunte sau având faţa în linia uliţei sau stradei.

IV

1770 Aprilie 25. *Alexandra Ţăfărdăneasa dă ca danie nepotului său Toader Vidră patru stânjini de loc ce îi aveà moştenire dela părinţi în oraşul Bârladului.*

† Adică eu Alexandra Ţăfărdăneasa care mai jos me-am pus degetul ca să să crează, dat-am adevărat zapisul meu la mâna nepotului meu Toader Vidră, precum să să ştie că din locul ce mi-au lăsat dela părinţii miei i-am dat şi lui patru stânjini de loc. Carele loc este între pivniţa ginerilui nostru D. Gavrilă Dinga şi pe din gios este iar locul părinţilor miei, carele pe acest loc să aibă a-şi face case şi altele ce ar vre pe acest loc, şi să ştie oricine şi moşiile atât a numitului meu nepot şi nepoate şi copiilor dumilor sale în veci neclintit; şi alţi nepoţi di ai lui ce mai am să n'aibă a-l supărà cât de puţin. Şi când am făcut acest zapis au fost mulţi oameni buni şi de cinste, pentru credinţă mi-am pus degetul ca să să crezà 1770 April 25.

● Eu Alexandra Ţăfârdăneasa mătuşă lui am dat cu voia mè. Acest loc—şi danie este.

Eu Neculiţă Cimbala sânt martur. Eu Ioniţă Mandre sânt martur. Eu Vasile Vidră am fost faţă. Eu Pricopi martur. Eu Ioniţă Buidacu martur. Eu Toader Cabaol martur.

Acest zapis am scris cu zăsa babii Alexandrii.

Constantin logofăt

NOTĂ. Un *Ionaşc Ţăfârdan* trăià în Bârlad pe la an. 1638 April 24 (Uricarul, XXI, pag. 256).

V

(Fără dată, către 1770). *Mai mulţi târgoveţi dăruesc bisericii Vovidenia un loc, 3 şi jum. stânjini faţa, 6 şi jum. stânjini înnapoi, spre apa Bârladului, spre a-şi face pe el orice va voi.*

Adecă noi târgoveţi din târgu Bârladului, bătrâni şi tineri, care mai gios n(e)-am pus degetile ca să se crază, dat-am adivărată scrisoare noastră, pentrucă am dat o bucăţă de loc sfintii bisărici, unde să prăznueşti hramu Intriri în bisărică a Pre-sfinti Născătoare de Dumnezeu şi Purure Fecioare Marii. Şi locu este : în faţă tri(i) stânjâni pol şi înnapoi, spre apa Bârladului, 6 pol ; dar locul este între locul *binalii* (?) Cimbali şi între locu lui Ţâfârdan. *Şi am dat acestu locu în locu gospod*, ca să-ş facă pi loc sfânta bisărică or ce-ar vre, pe acel locu. Şi pentru credinţa am pus şi degitele ca să să crază.

Eu Niculiţi Cimbala am pus degitul ca să să crază ● Eu Gheorghi Proca am pus degitul ● ca să să crază. Eu Vasile Vidră am pus degitul ● ca să să crază. Eu Toadir Vidră am pus degitul ● Eu Leon am pus degitul ● Eu Crăste Curile am pus degitul ● Eu Vasile Neculiţa am pus degitul ● Eu Ion Ţâfârdan am pus degitul ● Eu Lupu Bode am pus degitul. ● Eu Neculai Ciup(itul) am pus degitul ●

VI

1772 Iunie 7. *Alegerea şi hotărârea a două locuri de peste podul gospod, dăruite bisericii de Ştefănică Duca şi Vasile Pârcălabul ispravnic.*

Din porunca d-sale pah. Iordache Lambrino, ispr. de ţinutul Tutovei, fiind noi rânduiţi ca să alegem şi să hotărâm două locuri ce le are biserica Vovidenia în *Podeni*, la *capul podului gospod*, carele locuri sunt date danie de Ştefănică Duca şi de Vasile pârcalab ispravnicul. Noi, după poruncă, am mers la numitele locuri, şi după dovezi şi scrisori, după cum am aflat, am măsurat locurile din dugheana Preotului Ioniţă a Cojocăriţei şi spre pod, faţa locului,—şi am găsit 13 stânjeni, iar alăturea cu drumul cel mare şi în jos am măsurat şi găsit 17 stânjeni, în care s'au însemnat locurile ne având despre nimine nici o supărare. Şi după cât am aflat starea

locurilor, înştiinţăm pe d-sa; iar cea după urmă (hotărâre) rămâne la înţelepciunea dumnevoastre. 1772 Iunie 7.

Plecaţi slugi d-voastre,

Constantin Căpitanul.

(Două iscălituri cu litere greceşti nedescifrabile)

NOTĂ. După o copie adeverită în an. 1887 Aug. 28 de epitropia de atunci a bisericii Vovidenia. N'am găsit actul original. Podul Gospod— se înţelege podul cel mare de lemn, ce este în mijlocul oraşului peste râul Bârlad. Dela acest pod şi-a luat numele şi mahalaua Podenii din partea de răsărit a oraşului Bârlad. Drumul cel mare,—drumul de pe strada Dunărea ce merge pe dinaintea bisericii sf. Neculai Eşanu şi apucă spre bariera Trestiana şi de aici înainte, pe drumul vechiu, peste capătul de sud a Dealului Mare, în valea Trestienii, Grăjdeni, etc., disfăcându-se apoi dela un loc, într'un drum ce duce peste Prut şi în altul spre Galaţi.

VII

1764 Iunie 28. *Zapis de vânzare şi de schimb între Maria Rosetoaea băneasa, din Iaşi, şi Dumitru Otmache, neguţitor din Bârlad.*

Adiveresc eu Maria Rosetoae băneasa, cu această încredinţată a mea scrisoare la mâna d-lui Dumitru Otmache neguţitoriul, precum să să ştie că având eu trebuinţă de casă care să-mi fie pentru odihna vieţei mele, am făcut tocmeală cu d-lui şi mi-a vândut casele sale ce are aicea în Eşi, care sunt în mahalaua St-lor Părinţi Aftanasie şi Chiril, la uliţa Muntenimei, însă cu această tocmeală: pe schimb şi pe bani gata. Şi schimb am dat d-sale o pivniţă cu casa ei şi două dughene cu tot locul lor, cât le ţine ograda, ce le am în târg în Bârlad, iar bani gata i-am dat 2250 lei, adică două mii două sute şi cinci zeci lei. Şi după zapis de vânzare şi de schimb ce am luat şi eu dela d-lui Dumitru Otmache, pe casele sale, asemenea zapis am dat şi eu la mâna d-sale, ca să aibă a stăpânì pivniţa cu casa ei şi dughenele cu tot locul lor, fără nici o pricină. Care această scrisoare ce am dat eu la mâna d-lui Dumitru Otmache, m'am rugat şi dumilor sale veliţilor boeri ai Divanului de au întărit şi cu a dumilor sale iscălituri. Şi eu încă cu însu-mi mâna mea m'am iscălit şi mi-am pus şi pecetea. 1774 Iunie 28.

Maria Rusetoae băniasa (L S.)

Şi înaintea noastră amândouă părţile de schimbătura ce s'au învoit de au făcut, şi bani gata ce au mai dat pe case, am iscălit.

A. Balş logofăt. Arghiri post(elnic).

(alte 4 iscălituri nedescifrabile).

Acest Zapis de schimb şi de vânzare s'au scris de mine Iordache vt(ori) logofăt, cu cuvântarea d-sale bănesei Mariei,

VIII

1775 Februarie 16. *Alisandra Ţifârdăneasa donează bisericii Vovidenia un loc de casă, în târgul Bârladului, în întindere de 3 stânjini liniari în faţă şi 6 stânjini liniari în dos.*

Eu Alisandra Ţifârdăneas(a), soţ răposatului Barbului. di aici din târgul Bârladului, scriu şi mărtu(risesc) cu această încredinţat(ă) scrisore a me, pentrucă, după moartea soţului meu, m'am socotit singură cu minte me încă fiind sănătoas(ă) şi în minte, am dat danii sfintii biserici, unde să prăznueşti hramul Intrării în Biserică a Prea sfintii şi purure Fecioarii Marii, un loc de casă: 3 stânjini în faţă şi şese stânjini înnapoi, din locul lui Ţifârdan dispre soare răsare, dupăcum Duhul Sfântu m'au îndemnat de am dat dànii sfintii biserici acel loc ci scrii mai sus. Am întărit şi dànii cu această scrisore a me ca să fii poman(ă) la sfinta biseric(ă) di mai sus numit(ă), pentru sufletul meu şi a răposatului soţului meu şi a tot nemul nostru. Iar de s'ar sculà ciniva din nemul nostru ca să strici această dànii, unul ca aceala se fii ne ertat de mini şi de Dumnezeu şi pricopsal(ă) se n'aibă nici ertare în veci, şi am iscălit. 1775 Fevruar 16.

Eu Alisandra Ţifârdănes(a) am dat această dànii Eu Vasili Vidră, nepot Ţifârdănesei, am iscălit şi am pus şi degetul Eu Gheorghie Armanul, nepot, am pus degetul *Eu Preotul Vasile Praja duhovnic am iscălit. Erei Panaite.* Eu Toader Vidră am pus degetul Eu Neculiţa Cimbala m'am tâ(m)plat. Eu Costa(ntin) Raţi m'am tâ(m)plat. Eu Ion Bou bătrân am pus degetul Eu Lazor Vidră am pus degetul Eu Ştefan Siva m'am tâ(m)plat. Eu Dima Curilă m'am tâ(m)plat. Eu Leon m'am tâmplat.

IX

1777 Martie 1. *Toader Vidră se împrumută cu 60 lei dela fostul protopop Gheorghie Brăescu, pe timp de un an și cu dobândă din zece doisprezece (20 la sută).*

Adi(că) eu Toader Vidră, ot târgul Bârladului, dat-am adivărat zapisul meu la mâna sfinții sale părintelui Gheorghie Brăescu proin protopop, tij din Bârlad, precum să să știe că, având eu trebuință de bani,m'am rugat la sfinție sa și mi-au făcut bine cu 60 lei, adică șasă zeci de lei, de acum pănă întru un an, însă banii cu dobândă din zeci doisprezeci. Deci, venindu vadeoa, să nu am voe sau cuvântu a zici ca să înnoescu zapisul păn la altă vadè, ce atunci la zioa însemnată să-i am a dà sfinții sale toți banii cu mulțămită, făr de nici o pricină. Iar tâmplându-să a merge la giudecată, câtă cheltuială sau plinială s'ar face să fie tot despre mine. Și pentru crezare am pus degetul. Let. 7285 Mart 1.

● Eu Toader Vidră plat(nic) am pus degetul.

Eu Gheorghie Enache m'am tâmplat și sint martur. Eu Gheorghie Grosul tij martur. Eu Constandin zet Grosul tij martur. Eu Toader sin Babii martur. *Și eu Constantin Pelin dascal am scris cu zisa lui și sint martur.*

(O însemnare) Și s'au mai scăzut din șasă zeci lei, din a(ces)t zapis, doozăci și cinci lei, și au rămas ca să-mi mai dè ceilanți bani ci arat(ă) zapisul, cu dobânda lor.

(A D A O S)

Adică eu Toader Vidră dat-am adevărat scrisoare me la mâna lui Gheorghe sin popei lui Gheorghi Brăescul, precum să să știe că, apucându-mă cu omu gospod pentru zapisul acesta de 60 lei, adică de șese zeci de lei, și eu, ne având nici o facere pentru banii aceștia, încă m'am rugat dumisale ca să mă mai aștepte păn la sfete Dimitre, să am a-i dà banii cu mulțămită și fără nici o pricină. Iar întâmplându-să ca să să mai ostenească cu omu gospod, câte ciobote și înpeluială (împlineală) s'ar face să fie toate despre mine. Și pentru credința mi-am pus și degetul

● Eu Toader Vidră platnic. 7287 Agost 19.

NOTĂ. Din adaosul făcut, sub zapis, rezultă că în an 1779 (7287) fostul protopop Brăescu nu mai trăià, probabil că murise în an. 1778.

X

1777 August 1. *Prețeluirea în 125 lei a lemnului întrebuințat de Staicu Sârbul la facerea a trei dughene și a unei pitării pe locul proprietate a răposatului Vasile Duca.*

Din porunca dumisali zinnițerului (jignicerului) Mihalachi, ispravnicu de Tutova, ne-au rânduit ca să prețuim trii dugheni și o pitării, carile făcuse un Staicu Sârbul pe un loc adică 8 stânzini, ce l-au fostu dat răposatul Vasili Duca cu vade păr la cinci ani. Și acu, împlânindu-să vadeo la let 1777 Avgust 1, s'au prețuit acele lemnu toti acelor dugheni, ce sântu mai sus arătate drept 125 lei, adică o sută și doozeci și cinci lei, cu totu edecul dughenilor, ci s'au aflat acù față. Însă această așăzari s'au făcut cu Anton Sârbul, fiindu pus în dugheni de Staicu Sârbul, în locul lui. Și după această așăzare ci am socotit noîi, ne făcându-se hatâr nici la o parti nici la alta, să de dumnalui giupânul Ștefan Duca o sută și doozeci și cinci lei, ci sântu mai sus arătați, lui Anton Sârbul, adecă pe acestu lemn ci s'au prețuit de noîi, pe trii dugheni și o pitării. Și dumnalui giupânul Ștefan Duca să aibă de astăzi înnainti a stăpânì dughenili și cu moșiie sa după d(r)eptu ci este, fiind volnic a le dà orcui erâ hi voîe (i-ar fi voe) dumisali. Și pentru mai adivărată crădința am dat și noîi această mărturii a noastră la mâna dumisali giupânulu(i) Ștefan Duca cari mai zos (jos) ne-(a)m iscălit anumi. Let 1777 Av 1

Constantin staroste de negustori am fostu. Eu Irimie Eșanu negustor am fostu.(două semnături nedescifrabile).

(A D A O S)

Fiindcă dup(ă) șase luni mai bine au arătat acest Anton Sârbul cum că nu este priimit (mulțămit) cu această socoteală ce este mai sus arătat(ă), de aceşti ce sint rânduiți de d-lui jâcn(icerul) Mihălache, cari sânt și iscăliți,—de iznoavă și-au mai cerut dreptat(e) și la d-lui cluc(erul) Grigoraș Costache, fiind ispravnic la acest ținut al Tutovii, și d-lui orânduindu-ne pe noi ca să cercetăm de iznoav(ă) această pricină, de este făcută cu vr'un interes. Deci noi dup(ă)

poruncă am mersu la acele dughene și foarte cu amărunt socotindu cât s'au văzut cu ochii acu, iar ce au fost atunci nu știm, și așè am socotit că mai mult sânt încărcate decât drept. Numai socotindu pentru cei răposați am lăsat și noi mai bine să fii încărcate dughenele tot cum sânt, care adeverinți am și iscălit și noi în frica lui Dumnezeu; iar ce de pe urmă rămâne la buna înțelepciune dumisale.

1778 Fevr. 16.

Mănolache Boul Prot(opop). Ion..... (o semnătură nedescifrabilă).

Și văzând și eu învoiala care s'au învoit înnainte acestor al doilea rânduiți luători de samă pentru pricina aceasta a li dughenilor și am iscălit. G. Kostache cluceriu.

NOTE. *Preotul Manolache Boul* se află ca protopop și pe la an. 1767. Dânsul, după cum știu dintr'o hotarnică (innedită), din an. 1780 August 1, a fost ginere Catrinei Cluceroae, și aceasta—fiică lui Anton Mogâlde, egumenul mănăstirei Florești (din jud. Tutova). Din Diata făcută de acest călugăr în an. 1757 Aprilie 1, și pe care o dă *«la mâna lui Manolache Boul»* (spunând că-i este genere), pare că acesta nu erà la acea dată încă preot. *Anton Mogâlde* se trăgeà după mamă din neamul Cupăreștilor și a fost preot în satul Popeștii de pe Tutova, de unde, după ce i-a murit preoteasa, s'a dus pe la an. 1725 la mănăstirea Floreștii, unde s'a călugărit și în curând se vede că a ajuns și egumen. Aceasta rezultă din Diata sa, din 1757, unde ne spune că «sunt 32 de ani, de când țiu sfânta mănăstire». Ca egumen a făcut multe îmbunătățiri la Florești.

XI

1779 Noemvrie 5. *Vasile, feciorul lui Ursache, vinde un loc de casă situat dinsus de podul gospod, în dreptul altarului bisericii Vovidenia, lui preotul Ioniță, în 10 lei.*

Adică eu Vasile, fecior lui Ursache din târgul Bârladului, dat-am adivărat zapisu mieu la mâna sfinției sale, precum să să știe că di nimini silit nici asuprit, ci di a me bună voi, am vândut un loc de casă, care loc îmi este și mie dela moșul mieu Ursache, drept 10 lei adică zici lei bani (gata). Și di acum înnainte să aibă sfinția sa a stăpânì locul acesta, ce este din sus de pod(ul) g(os)p(o)d, în dreptul oltarului biseric(ii) Precistii, pe malul Bârladului, ca pre o ocină și moșie ci este, ne având nici o supărare dispri nimeni.

Și când am făcut acestu zapis au fost toți târgoveții bătrâni, și pentru credință am pus digitul ca să să crează. 1779 Noemvrie 5.

Eu Vasile sân Ursache am vândut pl(a)t(nic).

Eu Vornicu Niculiță Cimbala martur. Eu Ioniță Pârțul martur. Eu Anton Grigoriță martur. Eu Roman Grigoriță martur. Eu Ion Țâfârdan martur. Eu Constandin Rață martur. Eu Vasili Vidră martur. Eu Vasile Dăcoa (Duca?) martur. *Eu preutu Vasile Praja m'am tâmplat. Constantin Rați. Gheoeghie Zini(ca) martur. Eu Gheorghi Enache m'am tămplat. Eu M(i)h(a)l(a)ke........*

NOTE. *Podul gospod*—podul cel mare de lemn ce este peste râul Bârladului; numit așà pentru că să fi fost făcut, într'un rând, de un domnitor. *Biserica Precistii*,—Vovidenia.

XII

1781 Martie 1. *Andrei Grigoraș vinde lui Vasili Vidră un loc în 30 lei.*

Adică eu Andrei Grigoraș împreună cu soțul meu Maria și cu toți ficiorii miei, cari mai gios ne-am pus digitile, ca să să crează, dat-am adivărat zapisul nostru la mâna fratilui nostru Vasili Vidră și a fimii sali Paraschiva, precum să să ște că de nimini siliți nici asupriți, ci di de a noastră bună voe am vândut a nostru drept loc ce-l avem di baștină: adică din pivnița lui Vasili Vidră curmeziș 9 stânjini, și spre soare-răsare, alăture cu Gheorghi Ianachi, 12 stânjini —drept 30 lii. Dici și noi văzând plata diplin în în mâinile noastre, am vândut-o dumnilor di mai sus numiților ca să li fie ocină și moșie în veci neclătită; atât dumnilor, cât și ficiorilor săi și nepoților în veci neclătită. Și când am vândut această moșie, am întrebat pi toati neamurile noastri și nu s'au aflat nimini cumpărător. Și când am făcut acest zapis, s'au întâmplat mulți oamini di cinsti, cari mai gios au iscălit. Și pentru mai adivărată credință am pus digitile ca să să crează, 1781 Mart. 1.

● Eu Andrei Grigoraș am vândut cu toți ficiorii miei.
● Eu Maria soț lui am vândut. ● Eu Costandin sân

lui am vândut. Eu Panaint sân lui am vândut. Eu vornicu Niculiță Cimbala martur. Eu Ioniță Pârțul martur. Eu Pavăl Tataru martur. Eu Ioniță Sârbul martur.

Costandin Pârțul logofăt.

XIII

1783 Iunie 18. *Isac, feciorul Leibei jidovul, vinde lui Nistor un loc de pivniță.*

Adică eu Isac, feciorul Leibei jid(ovul), din târgul Bârladului, dat-am adivărat zapisul meu la mâna d-lui jupânului Nistor, precum să să știe că având eu un loc de pivniță dila tatăl meu Leiba, care și el l'au cumpărat dila un Gheorghie Tufă. Și acest loc de pivniță iaste dinnainte pivniții d-lui răposatului vornic Manolachi Bogdan, și pe dinsus și pe dispre apus se hotărăști cu locul lui Țifârdan. și dispre răsărit cu locul lui Gheorghie Cimbalii. Acest loc i l-am vândut d-sale drept treizăci lei bani, și banii mi-au dat deplin, deci d-lui să aibă a stăpânì locul cu pace. Și când s'au făcut acest zapis s'au tâmplat mulți oamini cari mai jos s'au iscălit, și eu, pentru credința, am iscălit jidovești. 1783 Iunie 18.

Isac feciorul Leibii (cu litere jidovești).

Am scris cu voia lui Isac. *Eu Vasili Pelin diac.*

NOTE. Diacul Vasile Pelin a scris în 1794 o listă de documente a moșiei Suceveni (*Istoria com. Bogdana*, pag. 135).

XIV

1790 Octomvrie 26. *Preoții: Matei Brăescu și Ioniță (Cojocarul), adeveresc că Gheorghie Scandaluolu și cu Eni fratele său, au luat cu bezmăn 2 locuri ale bisericii Vovidenia,— pentru care să plătească câte 40 lei pe an.*

Adică noi preoții ot biserica Vovidenii Precistii, ot târgul Bârladului, carii mai gios ne vom iscălì, dat-am zapisul nostru la mâna dumisale jupânului Gheorghie Scandaloului la mâna dumisale jupânului Eni brat lui, precum să să știe că am luat două locuri de dugheni cu bezmăn. Care locuri de dugheni sînt date dànii sfintii biserici, unul de Ștefănică Duca și unul de Vasile părcălabu, brat lui. Cari locuri sint peste apa Bârladului la capul podului, ci se hotărăște cu preutu Ioniță Cojocaru despre răsărit și despre apus, alături cu *drumul cel mare ci mergi in jos*; și fața locului esti 12 stânjini, și înnapoi esti 17 stânjini. Și acele locuri s'au dat dumilor-sale cu bezmăn, să aibă a dà câte 40 lei pe tot anul, pre cari bani să aibă a-i da toți la începutul anului. Și așà să aibă a-l stăpânì dumnelor, și copii din copii dumilorsale, și nimini să nu fii volnic ca să-i scoață; și să aibă a-l stăpânì cu pace, cu prețul de mai sus arătat. Și noi spre încredințare ne-m iscălit. 1790 Octomvrie 26.

Erei Mateiu Breiascul. Eu preutul Ioniți am iscălit **șam din păreli e pre casii** (și am din păretele prispei casei) *5 palmi di* **luc** (loc). *Manole Bacal-bașa eram față.* Eu Sandu *ot feredeu* am fostu la această tocmală. Eu Chiriac băcal eram față. *Și eu am fost față la acestu zapis și m'am iscălit. Toader Dascal. Costandachi dascal ot Vovidenii am scris.*

NOTĂ. Din semnătura preotului Ioniță reesă că, în acel loc, aveà și el 5 palme necuprinse cu gard. Cuvintele *ot feredeu* ne spun că în Bârlad pe la 1790 erà un feredeu sau bae.

XV

1791 Noemvrie 1. *Ilie, ginerile lui Chiricuță, vinde jupânului Zanet un loc de dugheană, în târgul Bârladului, drept 20 lei.*

Adică eu Ilie zet Chiricuță, împreună cu soțul meu Todosie, a (m) vându(t) noi aice o moșie anumi Horgeștii, vânzând'o d-sale pitarului Vasile și cu schimbu dându-mi d-lui un loc de dugheană în târgu în Bârlad, și acu l'am vândut d-sale giupânului Zanet drept 20 di lei, adică doozeci lei. Și banii aceștie i-am luoat pentru cumnatu-meu Todir, fiind-că este bolnav, și am dat acest zapis al nostru la mâna d-sale giupânu Zanet să a(i)bă d-lui a (s)tăpânì în pace. Și pentru mai mari credința am iscălit. Velet, 1791 Noemvrie 1.

Eu Ilie m'am iscălit și am vândut împreună cu Todosâea. Dumitru Groza. Eu Neculai Brăescul am scris cu zisa lor.

XVI

1792 Iunie 10. *Măsurarea și hotărârea a două locuri de peste pod, date danie bisericii Vovidenia de frații Ștefănică și Vasile Duca.*

Din porunca dumisale pah(arnicului) Iordache Lambrenou, isp(ravnicul) de ținutul Tutovei, fiind noi rânduiți ca să alegimu și să hotărâm 2 locuri ce le are biserica Vovidenia în *Podeni*, la capul podului gospod, carele locuri sunt date danie de Ștefănică Duca și de Vasile pârcălabu, brat lui, noi după poruncă am mers la numiteli locure și după dovezi și scrisori, dupăcum am aflat, am măsurat locurili : din dughiana priotului Ioniță (a) Cojocăriții și spre pod față locului, și am găsit 11 stânjâni ; iar alături cu *drumul cel mare* și în gios am măsurat și am găsit 17 stânjâni, în carele s'au însemnat locurili ne având dispri nimini nici o supărare. Și dupăcum am aflat starea locurilor înștiințăm pe dumneta ; iar cea dupe urmă rămâne la înțelepciunea d-tali. Plecati slugili d-tali. 1792 Iunie 10.

Costandin Căpitan (două semnături cu litere grecești ne descifrabile).

NOTĂ. *Podeni* se numește mahalaua din partea de răsărit a orașului Bârlad. Numele și l'a luat desigur dela podul cel mare peste care, din partea de apus, se trece într'acolo.

XVII

1798 Ianuarie 1. *Ivan Chitarul și Tănasă Grecul iau cu bezmăn locurile din păscărie, obligându-se a plăti câte 18 lei pe an.*

Adică noi, cari mai gios ne vom iscăli, făcut-am adivărat și încredințat Zapisul nostru la mâna sfințăi sale părintelui Manoli ci să află slujitor la biserica Pre Sfintei Stăpâni noastre de Dumnezeu Născătoare, ce să prăznuești praznicul Intrărei în Biserică ; precum să se știe că am luat un loc cu bezmăn din locurile bisăricii, pe cari loc(uri) se află beneua lui Tănasă Grecul i a lui Ivan Chitarul, și pe acel loc să avem noi a plăti bezmanul câte opt-spre-zăci lei pe tot anul ; și banii să avem a-i da întru acestaș chip, anume : la începutul anului 9 lei și la giumătate de an iar 9 lei.

Și noi tot așà să avem a urma dupăcum arată mai sus zapisul, ne având a supără mai mult acela loc ; și hotarăle locului arată dupăcum arată hotarnica. Și pentru

mai adivarată credință am pus degetul, ne știind carte. 1793 Ghenar 1.

Eu Ivan plat(nic). Eu Tănasă Grecul plat(nic) 'Εγω...... δὰσκαλος μαρτήρ *Erei Grigore proin prot(opo)p. am fostu fată. Erei Gavrilă Brăescu am fostu față. (Nedescifr.) martur.*

NOTĂ. Locurile de care e vorba, în acest zapis, sunt acele de peste pod, din păscărie, pe care chiriașii își aveau dejà o bină, de unde se vede că dânșii mai ținuse cu chirie acele locuri și mai înnainte.

XVIII

1799 Fevruarie 16. *Paraschiva, soția răposatului Vasile Vidră, dăruește bisericii Vovidenia un loc de dugheană.*

Adică eu Paraschiva, soț răposatului Vasile Vidră, încredințăz cu această scrisoare a me întru cinstită mâna sfințiilor sali părinților sfintei bisărici ot Vovidenia, precum să să știe că am dat un loc de dughiană sfintei bisărici, care loc este în ulița ce merge în gios dinspre soari-rasăre, ci să hotărăște pe din gios cu locu cuconului Costachi Iamandi, și pe din sus cu locu lui Sămion Croitoriu. Cari loc ni este și noo dat cu zapis di Bârlădeni din locu g(os)pod din leat 1775 Marti 5. Și am dat și zapisu ci-l aveam dila Bârlădeni în mâna părinților. Cari loc est față în uliță trei stânjeni ; înnapoi șase stânjeni, dupăcum arată zapisu. Cari loc a fost dat cu bezmăn lui Gheorghe Megheciu di Lazor fratele răpousatului Vasile Vidră câte 20 lei pi an, și au făcut și dughiană pe dânsu, cari dughiană acum o stăpânești ficioru lui Gheorghe Meghiciu. Și fiindcă după împărțială ce ni s'au făcut înainte Preosfințiisali părintelui Veniamin, Episcop Romanului, au rămas Lazor di n'are nici o treabă cu aceste locuri, dupăcum împărțala Preosfinției sali arată. Și am mai dat un loc sfintei bisărici ci-l avem cumpărătură din dosu dughenei dela Andreiu Grigoraș cu zapisu din lεt 1781 Martie 1, care loc este doisprezăci stânjăni lungu și nouă curmezișu. Cari locuri le-am dat de a me bună voe fiindcă și răposatul hotărâse ca să le dei tot sfintei biserici, să fie pomană pentru sufletele noastre și a părinților noștri, *Și părinții sfintei biserici să fii datori a pomeni la sfintele leturghii ca pe niști noi ctitori,* și să aibă a stăpâni biserica cu

paci în veci neclătită. Şi la facere aceştei danii au fost şi alţi oameni cinstiţi, cari mai gios să vor iscăli. Şi pentru mai adevărată crediinţă am pus degetul în loc de peceti, ne ştiind carte. 1799 Fev. 16.

Eu Paraschiva soţ răposatului Vasile Vidră am dat. *Costandin....... Toader Apostu. Costandin Perieţianu căpitan am iscălit.*

Leon Pintelei am fost faţă. Eu Gheorghie Proca martur. *Manoil erei ot sfeti Dumitri am fost faţă. Ioan ere(i) ot s(fe)te Dimitri am fostu faţă. Ioniţă Săhăidăcariu martur. Erei Ion Praja.*

XIX

1800 Ianuarie 18. *Constantin Alexandru Ipsilant Voevod scrie ispravnicilor de Tutova ca, având în vedere jalba dată de preotul Manoli, să hotărască nişte locuri ale bisericii Vovidenia.*

Noi Costantin Alexandru Ipsilant Voevod cu mila lui Dumnezeu Domn ţării Moldaviei. Cinstiţi credincioşi boerii Domnii meli, dumnevoastră isp(ravnici) de ţinutu Tutovii, sănătate. Dintr'această jalobă a preotului Manoli dela biserica Vovidenia din Bârlad veţi înţelegi arătare ce faci că locurile ci le-ar fi având numita bisărică acolo în Bârlad de danie, s'ar fi înpresurând de către megieşi şi au cerşut ca prin cercetare să să hotărască. Pentru care scriem dumnevoastă, să mergeţi unul din dumnevoastră la starea acelor locuri şi, adunând pe toţi megieşii de faţă, să faceţi cercetare atât din scrisorile megieşilor cât şi a bisăricii; şi, ce înpresurare se va cunoaşti ca să pricinueşti la locurile acele a bisericii, să îndreptaţi, puind şi pietre hotară pe la locurile cuviincioasă; după care să daţi bisericii şi mărturie hotarnică în măsuri şi în semni iscălită şi de toţi megieşii pe obiceiu. Iar născând vre o pricină, acolo pietre să nu să pue, ce cu mărturie şi hartă prin zi de soroc vor veni la Divan. 1800 Ghen. 18.

XX

1800 Decemvrie 9. *Ilinca, preuteasa preotului Costantin Balaban, vinde preotului Manole dela biserica Ducăi 4 stânjini de loc cu 35 lei; apoi, acest preot, îi vinde bisericii Vovidenia.*

Eu, cari mai gios am pus degitul, dat-am adevărat zapisul mieu la mâna sfinţii sali părintului Manole dela *bisărica Ducăi* precum să se ştii că, avându eu patru stânjini de locu rămas dela părinţi, având-o părinţii mei iar cumpărat dela un Toader Vidră, i'am vândut de bună-voia me părintelui Manoli cu trii zăci şi cinci de lei. La cari de astăzi înainte să aibă sfinţia sa a-l stăpâni cu bună paci, atât sfinţia sa cum şi ficiorii sfinţii sali, nepoţii, strănepoţii sfinţii sali, în veci, de nimene supăraţi întru nimica. Şi, luându şi eu deplina bani gata în mâna me, am dat acestu zapes la mâna sfinţii sali, şi am şi iscălit. 1800 Dechv. 9.

Eu Ilinca preuteasa preutului Costandin Bălăban, fata preutului Gheorghie Brăescul, am vândut de bună-voia me.

Eu am scris cu zisa mamei şi am iscălit. Toader.......

(A D A O S)

Banii ce să arată printracest zapis mi i-au întors sfânta biserică Vovidenia şi aceşte patru stânjini de locu rămân ai bisăricei că să stăpânească în vece.

Eu preutu Manole a(m) primit.

NOTA. *Biserica Ducăi*,—Vovidenia, ce e făcută de familia Duca.

XXI

1801 Iunie 16. *Preotul Ioniţă Cojocariul vinde două case lui Toader Jomirul cu 250 lei; iar la 1805, rudele sculându-se cu judecată, cumpărătorul a mai dat şi acestora 140 lei.*

Prin această scrisoare a me, cel mai gios iscălit, încredinţăz la mâna lui Toader Jomirul precum să se ştie că *având eu două casă* cu odăile lor şi cu pivniţă, în târgul Bârladului, *la capul podului despre răsărit, pi moşia dumisale cucoanei Catrinii Spătăresăi Sturzcaia*, care casă să megieşesc despre răsărit cu crâşma lui Ioniţă Răzmiriţă, iar pe dispre apus cu crâşma lui Tănasă Capsămonul, ci o ţine cu bezmân dela biserica Vovidenii, ci au fost dată sfinţii bisărici de d-lui pârcălabu Vasâli Duca; iar despre amiazăzi să megieşăşte cu Ivan Ciuchitul, şi pe despre miază-noapte

cu *drumul ci merge delu pod la răsărit.* Pe care loc măsurându-l s'au găsit faţa locului despre miiază-noapte şapte pol stânjâni, iar pe dispre amiiază-zi, dosul despre Ivan Ciuchitul, şasă stânjâni; iar lungu, spre amiiază-zi şi spre miiazănoapte, doăzăci pol stânjâni. Pe care le-am vândut dumisali cu preţ de două sute cinci zăci de lei, care bani i-am luat deplin în mânile mele. Şi fiindcă eu am întrebat pe megieşii de pe împrejur şi nici unul nu mi-au răspuns preţul de sus arătat, d-lui să aibă a stăpânì cu pace, atât d-lui cât şi ficiorii d-sali, nepoţi şi strănepoţi, în veci. Şi la facere acestui zapis s'au întâmplat mulţi oamini cinstiţi, bătrâni şi tineri, cari mai gios să vor iscălì cu numi de marturi. Şi pentru credinţa am iscălit însuş cu mâna me. 1801 Iunie 16.

Eu Preutul Ioniţi am vândut. Neculai Ioan Bunda. Eu Vasâle Dumitru, nepotul preotului Ioniţă Blănaru, am vândut. Eu Iancul brat vânzătoru. Şi acest zapis l'am scris cu zâsa numitului de sus...... şi martur. Eu Gheorghe Covrigel am fost faţă la această iscălitură a nepoţilor.

(Adaos făcut de vânzător) Erăşi sculându-să cineva din nimurile meli să fii suptu blăstăm(ul) Maicii Domnului.

(Alt adaos) Fiindcă vânzare aceasta ce să făcură di moşul nostru, preotul Ioniţă Cojocarnul, numitului cumpărătoriu di sus pomenit, dupăcum pre largu să vedi vânzare prin zapis; şi acum la an. 1805 Iunie 26, cu protimisâs de rudenii, trăgând (în) giudecată la cinstita Isprăvnicie, ca să o răscumpărăm, dându-mi-să dreptate şi de cătră giudecată; apoi noi, pe urmă sfătuindu-ne, ne-m socotit şi stând la învoială cu moşu Toader Jomir cumpărătoriul, ne-u mai dat piste preţul tocmelii din zapis, arătat, încă 140 lei, adecă una sută patruzăci lei. Pe care bani luându-i în mâna noastră, îi întărim şi noi această vânzari şi cu iscaliturile noastri, cu cari să aibă di acum înainti a stăpânì în paci şi nesupărat de nimine. Iar dacă vreunii din niamurili noastri s'ar mai sculà ca să-l superi, noi să fim îndatoriţi a răspundi, d-lui să nu fie supărat. Şi pentru credinţa ne-m pus numili şi degitul. 1805 Iulie 26.

Eu Ioniţă Vârlan, nepot di sor preutului Ioniţă, adeverez.

Eu Gavri(li)ţă sân Gheorghii a Enăchioi, nepot de nepoată, adeverez.

Eu Ion Vârlan, adeverez. *Eu Vasile Iaşanu postelnicel, martur. Vasile Popa pitar, marturu. Iancul Eşanu faţă.*

Isprăvnicia Tutovei

Viind înnainte is(pravniciei)... ..Enăchioai, am arăt(at).... ca asa ce au fost..... Cojocariu ...... cari ...... învoială ce au făcut ...... şi de noi s'au întărit.....

NOTĂ. Foaea din urmă a zapisului fiind ruptă, nu se pot ceti din întăritura isprăvniciei decât vorbile arătate.

XXII

(Probabil 1806). *Preotul Ioniţă (Cojocarul), din călugărie Ieromonahul Elisei, dărueşte bisericii Vovidenia două case ale sale de pe malul Bârladului.*

De vreme ce întâmplare iaste ne văzută şi însuşi îngerilor necunoscută, pentrucă numai la Dumnezeu sintu toate cunoscute, drept aceia eu preotul Ioniţă, din târgul Bârladului, dela bisărica sfântului Neculai, am socotit mai înnainte până a nu mă cuprinde sfârşitul şi până îm(i) sint minţile întregi şi sănătoasă; am socotit si-m(i) fac diiată şi si-m(i) dovidesc toate gândurile: am o bucată de loc din gios de locul lui Gheorghie Cimbală, şi lui (îi) iasti dat de soacră-sa Păscăloai, iar al meu loc iaste drept altariul bisăricii Vovidenii, pe malul Bârladului, cu doă casă pe acel loc de mai sus arătat; şi am socotit cui să le dau şi la ce mână să rămâi, care acum le-am dat Maicii Domnului, la sfânta bisărică, unde să cinsteşte şi să prăznueşte Intrare în Bisărică, şi unde-m sânt părinţii mii îngropaţi; şi preoteasa mea Safta şi fiică-me Dumitra. Şi oricine din neamurile mele să n'aibă puteri cât de puţin a supără sfânta bisărică; iar cât voiu fi eu în viiaţă să aibu eu a stăpâni şi a luà acel venit de pe acele doă casă să-m fie pentru să-l ivirnisala bătrâneţilor mele; iar ginerile mieu Dumitru să nu supere bisărica întru nimică, că eu i-am dat la logodnă dooă *chiv-*

niță cu dooa bordei, și s'au prăpădit, însă eu n'am fost vinovat să-i fac casă, iară eu i-am făcut *o crâșmă* cu odaea ei și *o chitărie* cu odae ei și cu tot idicul ei; și am făcut pe locul bordeiului o *rachirii* la gura chivniții, care am cheltuit eu cu toate aceste, ci sânt mai sus arătate și sînt date lui, 1200 lei. Și pentru mai adevărată credință am și iscălit.

Eu Ermonah Ilesei, popa Ioniți ot târgu Bârladului.

NOTĂ. Aceasta-i prima diată ce-și face preotul Ioniță, pe care a înmânat'o, spre păstrare, unui monah Miftodi, dupăcum insuși spune în diata ce face din nou în anul 1809 Martie 5.

Aceasta primă diată n'are dată; dar, fiindcă e făcută *cu trei ani înainte* de cea de a doua, din 1809, i-am dat ca dată 1806.

Preotul Ioniță a mai făcut și o a treia diată tot în înțelesul celor două dintăi, și care poartă data 1809 Iunie 10, și este întărită și de Isprăvnicia Tutovei.

XXIII

1809 Martie 5. *Preotul Ioniță (Cojocariul), iar din călugărie Ieromonahul Elisei, dăruește bisericii Vovidenia 2 case ale sale din malul Bârladului, spre pomenirea sa și a familiii sale.*

Adică eu preotul Ioniți, din târgu Bârladului, dela biserica sfântului Erarhu Neculaiu, dat-amu zapisul mieu la mâna dumilorsale titorilor dela sfânta biserică care să numești și să prăznuești Intrarea în Biserică, adică Vovidenia, precumu ca să si știe că amu doo casi pi locu bisericii, pe malul Bârladului, și socotindu-mă eu le-amu datu danie bisericii să fie pentru pomenire morților mei, fiindu și părinții și priotesa și fiică-me acole sintu îngropați. De câtu să rămâe alte nemuri streini, am socotit să rămâe bisericii. Măcar că într'o casă ședi Nechita și emu (i-am) luatu 45 lei pe 3 ani și emu (i-am) datu scrisori la mână, apucându-mi-si cu vicleșugu, dar să nu si ție în samă. Er el si șadă pe acei bani trii ani, și dela plinira acelor trei ani să rămâe biserica stăpânu pe amandoo casile că sintu încredințate și danie date sfinti biseriei. *Mai este o danie dată la părintele Miftodi di trii ani* tot dată sfintii biserici și pentru mine cât voi fi în viață să-mi porte grijí din chirie casilor câte trii zeci di lei pi an ca să-mi fie de chevernisala bătrâneților meli. Și pentru mai adevărată credința am iscălit. 1809 Marti 5.

Ermonah Elesei, adică popa Ioniți Bârlădenu, am dat. Sofronie Ieromonah, nacealnic ot Lipova. Monah Visarion, față și martur. Preotu Toderu am scris cu zisa preotului.

A făcut și pomelnicu

Morți

Ermonah Elisei, Nede, Iuliana monahia, Safta, Dumitra, Zoița, Ilinca, Dima și tot nemul.

Am scris cu mâna me, Ermonah Elisei.

Meletie monah, am fost de față.

NOTĂ. Ieromonahul Elisei pare a-și fi ales ca loc de odihnă, pentru restul zilelor, mănăstirea Lipova, ce erà pe la 1809 în județul Tutova, iar dela 1833, cu rotunzirea circumscripțiilor administrative, în județul Vasluiu. In pomelnicul, ce-și scrie cu mâna sa, se pune însu-și în fruntea listei celor morți,—de unde se vede că dânsul își prevedeà sfârșitul apropiat.

XXIV

1809 Iunie 10. *Ieromonahul Elisei dăruește bisericii Vovideniei 2 case făcute pe locul acestei bisericei, ca să-i fie pomană.*

Știut să fie că, viind la vrâsta bătrânețelor și ne având altă după ostenelile meli ca să rămâi în urmă pomenire de cât doă casă, ci sânt câte cu doă odăi, ce le-am făcut eu cu cheltuiala și osteneala me, pe locul sfintei biserici Vovedenii, m'am socotit și de a me bună-voință le-am făcut dânii numitei de sus sfintei beserici, ca să fie pomenire sufletului părințelor și a frațelor mei și *a soții mele preutesăi Saftei* și a fiilor mei, și mie în urmă după săvârșire me. Și nimine să nu fie volnic a strică danie me, căci zicu pentru unii ca acee ce să vor ispiti ca să strici afirosâre ce am făcut pentru pomenire sufletelor noastri: să fie supt blestemul Domnului nostru Isus Hristos și a Prea curatei Maicei Sali și a tuturor sfinților părinți. Iar sfânta bisărică, unde să prăznuește hramul Intrărei în Beserică, să aibă a le stăpânì în veci cu pace neclătită. Și pentru mai adivărata credință m'am iscălit însuși eu cu a me mână, rugând și pe alți

boieri și negutitori, oameni de cinste, de au iscălit marturi câți s'au întâmplat la facere acestui zapis. 1809 Iuni 10.

Ermonah Elisei am dat di a me bună-voe. La facere acestui zapis, fiind și eu față, am iscălit: Iancu Jora pahar. Alecu Costachi (?). Ioniță Popa, martur. Față fiind la facere acestei dieți am încredințat'o și cu a me is(călitură): Ioan Prot(opop). Și eu am scris cu zisa și voe părintelui de mai sus iscălit: Nicolai Epuri.

Isprăvnicia ținutului Tutovei

Viind și înainte noastră numitul Ermonah și arătând că de a sa bună-voe au făcut danie aceasta, s'au încredințat și de noi. *Ioan Stolnic* (ne descifrabil). 1809 Iunie 14.

(O însemnare) Aceasta danie ce-au dat socrul nostru, preotul Ioniță, am datu și eu cu bună voe dinpreună cu fii mei, Dumitrul, Vasile și Iancu.

(Altă insemnare) La această învoială ce-au făcut giupân Dimitri cu biserica Voviden(iei), la let 1810 Martie 19 zile, m'am întâmplat și eu față. *Costandin preot Coco.*

NOTĂ. Din ultima însemnare, a preotului C. Coco, se vede că cel ce face prima însemnare, fără a o iscăli, se numește Dumitru și că acesta a fost ginere preotului Ioniță.

XXV

1810 Septemvrie 19. *Velică Brânză se împrumută la Costin Pangrate cu 300 lei, punându-i amanet o dugheană de lângă mungerie și un loc de dugheană din ulița cea veche.*

Adică eu Velică Brânză dat-am adevărat și încredințat zapisu meu la mâna d-sale cuconului Costin Pangrate precum să se știe că, la trebuința de bani ce am avut, m'am rugat d-sali de mi-au făcut bine cu trei sute de lei, cu dobândă din zăce doi spre pe an,—cu vade de giumătate de an. Și am dat în potriva acestor bani amanet o dugheană ce o am a me lângă *mungerie*, și un loc de o dugheană cu loc de pivniță în *ulița cea vechi*. Și am dat și toate zapisăle locurilor și a dughenei cà, când la vadè nu vor fi banii cu dobânda lor, să rămâe de istov a dumisale, și eu să nu am

a răspunde nici un cuvânt. Și pentru mai adevărată credință am pus degitu. 1810 Săpt. 19.

● Eu Velică Brânză plat(nic).

Iordache, am scris zapisul cu zâsa numitului de sus.

(O însemnare) *Trii sute lei am priimit din zapisul acesta, iar dobânda am ertat'o pe șapti ani. 1817 Maiu 2.*

Costin cluceriu.

XXVI

1815 Ianuarie 22. *Alegerea și hotărârea a 2 stânjini de loc cuveniți Catrinei, sororii lui Velică Brânză, de alți 2 stânjini de loc cuveniți acestui din urmă.*

Târgul Bărlad

Din poronca cinstitei isprăvnicii Tutovii, fiind noi rânduiți ca să mergim și să dispărțim doi stânjini de loc și să-l și hotărâm a clironomilor vătav(ului) Enachi, ce-au ținut pe Catrina, sora lui Velică Brânză, din patru stânjini de loc ci le rămăsăse dela părinții lor, acestor doi frați, ne împărțiți între dânșii,—pe cari stânjini de loc, numitul Velică Brânză, îi supusăse supt amanet la d-lui cluceriu Costin Pangrate pe lângă doi stânjini de loc ai săi pusăse amanet și pe cei lalți 2 stânjini a surorii sale Catrinei, fiind toate scrisorile în mâna sa. Care stânjini de loc sânt în *ulița vechi*, între dugheneli răposatului Ioaniță Poapa și între dughenili răposatului Ioan Antohie. Deci noi, după poruncă, am mersu la fața locului și, strângând pe toți megieșii și înpregiurașii acestui loc de prin prejur, și apoi noi am făcut stânjin de opt palmi cu palma de om de mijloc; am măsurat întâi fața locului dispre *ulița vechi* și am găsit patru stânjini fața și dându-i în două au rămas doi stânjini a clironomilor Catrinii, sora lui Velică Brânză, în partea despre apus, pi lângă dughenili răposatului Ioan Antohie, ci s'au zis mai sus; iară doi stânjini a lui Velică Brânză au rămas în parte despre răsărit pe lângă dughenili răposatului Ioniță Poapa. Și măsurând și înnapoi, din margine uliții vechi în sus pe lângă locul lui Ion Antohie, margine pe dispre apus, am găsit cinci spre zăci stânjini, după cuprindere zapisilor vechi; și măsu-

rând și margine pe din sus, fundul locului, iarăș am găsit 4 stânjini și, dispărțindu-i iarăș în doă, adică 2 stânjini clironomilor Catrinei și 2 stânjini lui Velică Brânză,—dându-se clironomilor Catrinii acei 2 stânjini, tot despre apus, pe lângă locul răposatului Ioan Antohie, și 2 stânjini a lui Velică despre răsărit, tot pe lângă locu răposatului Ioniță Poapa. Și așà s'au încheet măsoriște acestui loc, și de alegire, și despărțire, și hotărâre ce s'au făcut acestui loc. Ne fiind nici o pricină despre alți megieși și înpregiurași, s'au pus și petri hotară despărțitoare acestor doi stânjini de giur-împregiur. Și spre îndreptare am dat și noi această mărturie hotarnică la mâna clironomilor Catrinii, sora lui Velică Brânză, ca să-i fie de îndreptare. 1815 Ghenar. 22

Toader Corodeanu vameș. *Costachi Agărăci.*

● Eu Dumitra fata lui Ion Antohi, răzeș cu acestu loc dispre apus, am pus degetul.

Dela Is(prăvnicia) Tutovii

Cercetându-se și de către noi hotarnica aceasta și nefiind nici o pricină, s'au încredințat și de către noi. 1815 Ghenar 23

. . . . . Spatar

NOTĂ. Palma cu care s'a măsurat, fiind arătată pe marginea actului original prin niște linii trase cu cerneală, are lungimea de 24 c. m.

XXVII

1815 Martie 12. *Zanet Zarafoul dăruește bisericii Vovidenia un loc de pivniță ce-l avea pe vatra târgului, pe loc gospod, ca să-i fie pomană.*

Zanet Zarafoulu biv vel pitar încredințăz cu această scrisoari a me pentru un loc de pivniță ce am aice în târgu Bârladului, *pe vatra târgului pe loc gospod,* la poarta bisăricii Vovidenia, care loc și eu îl am cumpărat dela Ilii Chiricuți la let 1791 Noemvrie 1, și Ilii Chiricuță l'au avut luoat în schimbu dela răpousat pitar Vasili Nistor. *Care loc fiind alăture cu țintirimul sfintii biserici* Vovideniii, unde să cinstești și să prăznuești hramul Intrării în Biserică, cu bună-voia și primire me l'am dat danii sfintii bisărici, spre pomenire sufletilor noastri, cari de acum înnainti să aibă a stăpâni sfânta bisărică cu bună paci tot locul ca pe o dreaptă ocină și moșii. Și pentru mai adevărată credință am iscălit cu însuși mâna me grecești, dându și toati scrisorile vechi ce am avut pe acest locu. 1815 Mart 12.

Ζανετ Σαραφόλος πιτάρ

Costachi Cerchez căminar, martur. (două semnături nedescifrabile).

. . . . Iamandi, martur. Costin clucer, martur.

Dela Isprăvnicia Tutovii

Viind și înnainte noastră dumnalui pitar Zanet și arătându-ni că daniia aceasta ce au făcut către svânta bisărică este cu bună-voia și primire dumisali, s'au încredințat și de către noi. 1815 Mart 12.

(Ne descifrabil).

XXVIII

1817 Maiu 2. *Casandra, soția răposatului Velică Brânză, vinde epitropilor bisericii Vovidenia doi stânjini de loc cu 400 lei, pentru a se plăti de o datorie a bărbatului său la cluceriu Constantin Pangrate.*

Adică eu Casandra, soțiia săvârșitului Velică Brânză, di aice din târgul Bârladului, care mai gios am pus numile și degitul, înpreună cu urmașii mei, dat-am adivărat și încredințat zapisul meu la mâna d-lor ctitorilor di sfânta mănăstire Vovidenii precum să să știe că, având doi stânjâni loc di dugheni alăture cu ograda sfintii bisărici, prin bună tocmală m'am învoit cu d-lor și i-am vândut diveci, cu tocmală patru sute lei, bani pi carili i-am și priimit întru mânule meli. Cu care bani mă aflam datoare la d-lui cluceriu Costandin Pangrate, la care să face și dobânda acestor bani doă sute zăci lei și d-lui mi-au iartat mii, dându-i sfintii mănăstiri Vovidenii danii. Care stânjâni, doi stânjâni gospod sânt curmezișul și cinci sprăzăci lungul, ci se începi din fața uliții vechi și merg în sus păr unde să împlinesc,—pe cari și zapisăle locului acestuia, cele vechi, le-am dat la d-lor, ca să rămaia în veci moșiia sfintii bisărici. Și la fa-

cirea acestui zapis s'au întâmplat multe obrază cinstite, pe care au și iscălit marturi. Și pentru mai mare credință, dându acest zapis, am pus numile și degitul. 1817 Maiu 2.

Eu Casandra soțiia lui Velic Brânză înpreună cu copii mei adiverez.

Eu Mile Brânză am fost față și sânt martur.

Eu Nicolai Andrei martur. *Costandin preot (Coco), am fost față. Toma Vasiliu am fostu față. Față fiind și eu la facire acestui zapis am iscălit martur* (ne descifrabil).

Epitropii Casăi Opștiei

Vânzare aceasta fiind săvârșită prin știre Casăi Opștiei s'au încredințat și cu ale noastre iscălituri și pecete târgului. 1817 Maiu 4.

Iancu ban. Pavăl Duca sluger. Sandu Boa ....Gheorghiu. (Ne discifrabil). Vasile Chenciu.

(L. P. T. B.)

XXIX

1817 Iunie 22. *Actul prin care se constată că biserica Vovidenia a plătit la epitropia moșiei târgului Bârlad suma de 31 lei, analoghia ce s'au sacotit pentru 34 stânjâni loc în ulița veche, alăture cu foasta cafine a lui Ioniță Popa, și deci i se întărește vecinica stăpânire asupra acestui loc.*

Epitropii târgului Bârladului

După alcătuire ci s'au făcut pentru plata moșiei din înpregiurul târgului Bârladului, ci s'au cumpărat de veci dela dumneii Profirița Micliasca, soție d-sali spatarului Neculai Dimachi, cu una sută opt zăci mii lei de cătră toată opștie târgului Bârladului, opștiasca mulțămire fiind ca toată soma banilor acestora să să analoghisască, o parte asupra emașului trebuitoriu pentru vitele lăcuitorilor târgului, cari emaș să rămâe opștesc, și o parte de bani să să analoghisască asupra moșiei, ce prisosăște la câmp pentru hrană, cari moșie în stânjâni să să înpartă pe toți locuitorii târgului,— și, pe câți stânjâni va plăti fiiște-cini, să rămâe vecinic stăpânitoriu. Și, fiindcă întru această alcătuire s'au socotit chi-

purili cele mai lesnitoare spre înplinire banilor cu ușurința celor săraci, s'au hotărât ca plata emașului și a cheltuelilor urmati în pricina giudecăților ce-au avut opștie cu stăpânitorii cei mai dinainte a moșiei, să să analoghisască asupra lăcuinților, acareturi și locuri slobode, ce are fiești-cine în cuprinsul târgului, după măsoriște ci s'au făcut locurilor înpregiur. *In cari analoghii s'au cuprinsu și lăcuitorii ci să află cu binali și lăcuință pi drept locu târgului ci să numește vatra vechi,* ca unii ce cu toții di opști sânt părtași la emașu lăsat pentru trebuința opștiască; și la plata stânjinilor de moșie dila câmp, iarăș cu toții să fie părtași, fără să fie vre o dată siliți a dà dejmă cineva pi stânjinii ci va plăti fiește-cine din câmp. Deci, pentru triizăci și patru stânjâni loc ce are biserica Vovidenia cumpărat în ulița veche, alăture cu cafineoa lui Ioniță Popa, ce au fost mai înainte, și cu locul ogrăzii bisăricei, au și plătit trii zăci și unul lei la analoghie ce s'au socotit pentru emaș și cheltuelile urmate. Și, pentru ca să fie știut banii ce-au dat pe locul ce ari cuprinsu, spre întărire veșnicii stăpâniri asupra acestui loc, s'au dat această scrisoari întărită cu pecete târgului și încredințată cu a noastri iscălituri. 1817 Iuni 22.

. . . . Agă.

Gheorghiu. Toader Corodeanu vameș. Vasile Chenciu.

(L. P. T. B.)

No. 508—trecut.

XXX

1817 Septembrie 7. *Costantin Anăstasiei vinde giupânului Gheorghie un loc în mahalaua din gios, pe vatra târgului, cu 1950 lei, pe care și dânsul îl cumpărase dela Donciu, ficiorul lui Ivan Dobrovici.*

Costandin Anăstasăi, mai gios iscălitul, încredințăz prin această scrisoari a me ce dau d-sali giupânului Gheorghi, precum știut să fii că, prin bună-tocmală și învoiri ce am făcut amândoi, i-am vândut d-sali de veci un loc, aice în în târgul Bârladului, *în mahalaoa din gios pe vatra târgului* pe carili loc și eu il am cumpărat dela un Donciu sân Ivan

Dobrovici cu zapis din let 1806 Marti 12. Și tocmala ni-au fost 1950, adică una mii noă sute cinci-zăci lei, pe carili bani i-am și priimit toți deplin acum înnainte, după tocmală. Și am dat d-sali și toate zapisâli i alti scrisori ce am pe acest loc. Deci, de astăzi înnainte și în veci, atât d-lui cât și fiii, nepoții și strănepoții d-sali, să aibă a stăpânì acest loc după cuprindire scrisorilor ce am dat d-sali, ne supărat de nimine niciodinioară,—fiindcă, ca un drept lucru al meu ce au fost, l'am vândut d-sale. Și, pentru ce vecinică a d-sali stăpâniri pe acest loc, urmează a me iscălitură. 1817 Săpt. 7

Costandin Anăstasăi vânzătoriu.

Ioniță Langa (?), răzăș, cu voea me. Bratoi Stoica, răzăș, cu voe me. Eu Mihălachi Grecul ne științâ cartii am poftit pe *d-lui Kir* Bratoi di mau iscălit. Ἀναστάσης Γεωργίου. *Petre Dobrovici. Poftit fiind de numitul vânzător, am scris eu zapisul acesta și sânt martur, Gheorghi Digiratu.*

XXXI

1819 Ianuarie 20. *Hagi Chiriac, în schimbul unei huidițe, ce erà a bisericii Vovidenia de eșit în uliță, dă acestei biserici 1400 lei cu care în puterea dreptului de protimisis răscumpără dela Neculi Mungiul un loc de dugheană, ce erà lângă țintirimul bisericii.*

Eu Hagi Chiriec încredințăz cu această scrisoari a me ctitorilor sfintii bisărici Vovideniii, precum știut să fii că Zmaranda, soția lui Costandin Miticiu, fiica lui Gligoraș Șlicariu, având o dugheană cu locul ei zăstri în *ulița vechi, care merge la răsărit și la apus pi lângă bisărica Vovideniia,* și scoțându-o la vânzari cu bună voia atât a soții sali, cât ș a părintelui său, au și vândut'o lui Neculi mungiu în 1400 adică una mii patru suti lei, prin zapis la 1818 August 7, în care zapis a vânzării esti iscălit, atât soția sa, Constandin Miticiu, cât și tatal său, Grigoraș Șlicariu. Și fiind dugheana aceasta lângă țântirimul bisăricii și bisărica să protimisă ca să o cumperi, dar ni având chipu ca să o cumperi, și ca să nu se înstreinezi de locul aceștii dugheni, fiind lângă țântirimul sfintii bisărici, m'am alcătuit cu d-lor ctitorii și

am dat eu acești bani sfintii bisărici de au răscumpărat dughiana cu locul ei dela Neculi mungiu. Și mii, în potriva acestor bani, mi-au dat ctitorii sfintii bisărici o huidiță, cari erà a bisăricii de eșit în uliță, întri dughenili dumneii slugeresei Casandrii Burchii și întri dughiana me. A cărue mărimi locu a hudiții iasti curmezâș, în fața uliții, la răsărit și apus, un stânjân și trii palmi gpod; iar lungul, în sus și în gios, din fața uliții până în ograda bisăricii, noă stânjâni. Iar locu dughenii răscumpărate dela Neculi mungiu doi stânjâni gpod și o palmă curmezâș, în fața uliții, la răsărit și apus; iar lungul, în sus și în gios, tot noă stânjâni. Și dar, fiind intru mulțămire de îmbe părțâli alcătuire și schimbul, aciasta să va urmà în veci ni clintit, stăpânind sfânta bisărică locul dughenii mai sus arătat, și eu locul huidiții, ci s'au dat. Și spre credința urmează a me iscălitură și peceti, rugând și alti obrazi streini de au încredințat de marturi. Și asămine scrisoari mi s'au dat și mii, iscalită de d-lor ctitorii sfintii bisărici. 1819 Ghenar 20.

Χ. Κυριάκος Πέτρου. Μαρία . . . .

Eu Ioncio Ștefa(n), martur. Eu Dima, nepot Hagi Chiriac, adiverez. H. Chiriac Calciul adiverez.

XXXII

1821 Martie 29. *Costantin, feciorul Mitului, vinde bisericii Vovidenia doi stânjini loc cu 250 lei (vechi).*

Adică eu Costandin fecior Mitului Profor, din târgul Bârladului, care mai gios mă voi iscălì însuș su mâna me, dat-am adivarat și încredințat zapisul mieu la mâna d-lui pah(arnicului) Pavel Duca, epitropul sfintii bisărici Vovedenia, precum știut să fie că eu, având un loc de dughiană, aice în târgu Bârladului, lângă numita sfântă bisărică, la ulițe, între dughiana lui Nistor Popa și între dughiana lui Panaite franzolagiu, pe cari loc îl am de pe maică-me Catrina, ce și ea l'au avut zăstre dela părinții ei, care loc fiind în sumă de patru stânjâni, și doi stânjâni trăgând și luând matușa me, Casandra Veliceață, pe care i-au avut dela bărbatul ei Velică Brânzi, și vânzându-i mai înnainte

sfintii bisărici mai sus pomenite,—doi stânjâni ce au rămas ai miei, dintr'acel loc, de a me bună voi i învoială şi tocmală ce am făcut cu d-lui, i-am vândut sfintii bisărici cu preţ 250 lei, adică doă sute cinci zăci lei, pe cari i-am şi priimit toţi deplin în mânuli meli. Şi de acum înnainte sfânta bisărică să aibă a stăpâni acest loc în bună paci, despre nimine supărat, ca pe un drept loc al sfintii bisărici. Şi acest loc, fiind plătit de mini la *Obştiia târgului*, după docomentul ce am din 1815 Iuli 29 supt No. 199, nu am dat docomentul sfintii bisărici; căci, acel docoment, îl am cuprinsu şi pe alte locuri, ce mai am în târgu Bârladului. Iar doă scrisori ce mai am pe acest loc, una din let 1815 Ghenar 22, iscălită de vameşu Toader Corodianu şi de Costachi Agărici, încredinţată şi de d-lui spătar Ioan Jora, ispravnic dintr'ace vremi, şi un răvaş tot dela d-lui din 815 Ghenar 16, către *protopopul Ioan Dămianu*, şi cu înştiinţare protopopului în dos, aceste scrisori le-am dat sfintii bisărici împreună cu locul. Şi pentru mai adivărată credinţa am iscălit însuş cu mâna me, iscălind şi alţii cari s'au întâmplat faţă, de marturi. 1821 Martie 29.

Eu Costantenu sânu Metu am vândut di voie me.

Mitu Profir, părintili vânzătoriului, adiverez. *Cu zisa şi priimire vânzătoriului am scris eu, Iordan Popăscul.*

Şi noi, întâmplându-ni faţi la darea acestui zapis, sintem marturi: G. Cuza spatar, martur; Costandin medelnicer, martur; Ilie Vârgolici, martur.

Isprăvnicie Tutovii

Viind şi înnainte noastră şi arătându că vânzare aceasta esti cu bună-voi şi că s'au priimitu şi toţi banii, s'au încredinţat de către noi. 1821 Mart 30.

Ioniţă Oprişan ban. Costachi Cerchez căminar.

XXXIII

1823 Aprilie 1. *Invoiala făcută între Pavel Duca, epitropul bisericii Vovidenia, şi între Neculiţă sân Tănase Păcurariul, ca acesta şi fraţii lui cât vor trăi să stăpanească locul bisericii de peste Bârlad, la capul podului, pe care erau 3 dughene, plătind bezman pe fie-care an numai câte 60 lei (vechi)*

Pavăl Duca biv vel ban, epitropul sfintii bisărici Vovidenia Precistii, ştiut fac prin acest zapis ci dau la mâna lui Neculiţi sân Tănasâi Păcurariul, că având el dela părinţi găsât un loc cu dughiană pisti Bârlad, la capul podului, pi cari loc de dughiană nici o scrisoari alta nu au avut decât un zapis dela Gheorghii Scandalolu că au cumpărat părintele său Tănasâi benaoa aceia (numai zicând),—iar pentru loc arată că nu ari triabă cu dânsul. Şi, în urma acelui zapis, apoi să vedi acum găsindu-se în scrisorile sfintii bisărici că parintile său s'au învoit cu un preot, cari slujă la bisărică în vreme aceia, pentru bezmanu locului câte noă lei pe an. După cari învoială s'au găsât şi câti-va ţiduli că au plătit tatăl său, iar dila o vremi, di când s'au găsit trecuţi noă ani, n'au mai plătit nimică. Găsindu-se acum în scrisorile sfintii bisărici şi scrisoare de giudecată ci au avut niamul mieu Duculescu cu acel vânzătoriu către tatul său, în cari să vedi şi sfârşită giudecata şi dată hătărâre, că bisărica să plătiască aceia ci s'au hotărât atunce 250 lei adică două suti cinci zăci lei, şi să-ş iai dughenili, să nu mai aibă trebuinţă Scandalolu, a căruia şi scrisoare ci avè dila bisărică di învoială pentru bezman se găseşte acum în scrisorile sfintii bisărici. Acum am vrut eu ca un epitrop, după aflare scrisorilor arătati, să puiu stăpâniri pi dughiană, după cuprindire scrisorilor, şi să întorc cheltuiala câtă se va găsi cu cali.

Pentru cari pricină înfăţoşându-ne înnainte giudecătoriului rânduit, prin cercetare ci ni s'au făcut, au cunoscut şi el că dreptul aşà urmează. Şi stând ni-am învoit cu dânsul adică să stăpâniască el locul arătat mai sus cu dughenile ci să află acum făcuti pi dânsul, cari sânt trii dugheni; pără la sfârşitul viiaţii sale; şi să dei pe fiişti-cari an câti 60 lei, adică şasă-zăci lei, urmând cu dare banilor aşà: la începutul anului giumătati di bani, şi la giumătati di an să istovască datul banilor, cari începutul di an să faci acum, 1823 April 1,—iar la sfârşitul viiaţii sali să rămâi dughenili di sus arătati di veci a sfintii bisărici. Cari vor fi datori cliro-

nomii săi a li faci teslim sfintii bisărici în stari precum astăzi se află, cari prin diosebită scrisoari di cercetari, ci se arată că s'au făcut la fața locului de stare dughenilor, se vede.

Și deci dar, după această di bună-voinți a me învoială ci am făcut, după cari și eu am luat asemine dila Niculiți sân Tănasăi, se va urmà a i se lăsà arătațile dugheni cu bezmănul ci să îndatorește, câti 60 lei pe an până la sfârșitul viiații sale, după cari vor rămânè dughenili sfintii bisărici de veci. Iar până atunce, afară de bezmanul arătat, să nu fii supărat numitul di cătră nimine, nici să-l poată nimine a-l dà afară din acesti dugheni. 1823 April 1.

Pavăl Dăcă ban, adiverez. Gheorghi Buzdugan, martur. Ilie Vârgolici, martur.

Și, fiindcă el mai ari patru frați și surori anumi: Bălașa, Stama, Iliana și Costé, pentru aceia dar alcătuire aceasta di mai sus, va fi atât pără la moarte sa cât și pără la moarte fratilui i surorilor sale ; iar, după moarte lor, apoi vor rămânè binalile a' sfintii bisărici, precum mai sus se arată, întocmai precum astăzi se află. 1823 April 1.

Pavăl Duca ban, adiverez.

La această alcătuiri întâmplându-mă di față și eu și, arătând că cu buna priimiri s'au făcut, m'am iscălit și eu martur. *Mihai Iamandi postelnic. Ioan Iamandi spatar, martur. Ioan preot, martur.*

Isprăvniciia Tutovii.

Viind fați și înnainte isprăvnicii și arătând că alcătuire și învoiala aceasta esti făcută cu bună-voia și priimire îmbe părțili, s'au încredințat și de cătră noi. 1823 April 7.

Alecu Sturza spatar.

NOTA. Pe lângă originalul de pe care am transcris acest document, se mai află și o copie ce poartă la urmă o adeverire a Epitropiei orașului Bârlad în cuprinderea următoare : «Copia aceasta posläduindu-se din cuvânt în cuvânt și, fiind întocmai cu orighinalul, se încredințazc. 1833 Iulie 17.

Ioan Liga Comr. P. Dobranici. S. Costandin Gheorghiu.

XXXIV

1824 Martie 25. *Alexandru Agbașă se obligă ca pe 3 și jumătate stânjini loc, pe care bisărica Vovidenia îi aveà la ulița veche, să facă o binà și s'o stăpânească 20 de ani, dând și bezmăn câte 60 lei (vechi) pe an. Iar după plinirea terminului să se prețeluiască binaua și plătindu-i-se aceasta de epitropi să rămâe a bisericii.*

Condraht.

Ce dau d-lui boeriului Pavel Duca biv vel ban, prin care se face știut că având d-lui cumpărați patru stânjâni loc în *ulița veche*, adică doi stânjâni curmezișul, cumpărați cu patru sute lei, la anul 1817 Mart 2, dela Casandra soția lui Velică Brânză, în fața uliții, și doi stânjâni tot curmezișul, alăture, cumpărați cu doă sute și cinci zeci lei, la anul 1821 Mart 29, dila Costandin sin Mitul ; iar lungime acestor locuri iaste, din fața uliții și în sus, în număr de cinci spre zece stânjâni gospod, precum ar fi glăsuind zapisăle și scrisorile vechi. Și, fiindcă aceste locuri sint alăture cu țintirimul sfintei besărici Vovideniia dispria apus, s'au găsit de cuviință a fi a besăricii, pi cari d-lui li-au și dat, și biserica va răspunde d-lui în potriva banilor ce-au dat, în cumpărătoare acestor locuri, din alte locuri ce mai ari. Și, spre a nu șidè locurile stărpe și fără nici un folos, m'am alcătuit cu d-lui boeriu, ca un epitrop și ctitor ce iaste din parte sfintei besărici, dându-mi cu bezmen trei stânjâni și giumătate de loc, iar giumătate stânjân să rămâi pentru *hudiță*, să am a face pe acest loc binà de cărămidă sau și de peatră, și să o stăpânesc doă zeci de ani. Insă pe tot anul să fiu îndatorit a dà bezmen sfintei besărici câte șasă zece lei, la începutul fiești-căruiia an, care să încep dela 1823 Oct: 26. Și la înplinire de doă zăce ani, prețeluindu-se binàoa și plătind-o sfânta besărică, să rămâi cu locul ei a bisăricii.

Și pentru de a să păzì întocma și ne strămutată această alcătuire, făcută cu îmbe părțile primire, am dat acest contraht la mâna d-lui boeriului, încredințat cu a me iscălitură și ali altor obraze străine ce s'au întâmplat față,

priimind şi dela d-lui asemine cu iscălitura d-sali. 1824 Mart 25.

Alexandru Agbaşà, adiverez. Gheorghi Oprişan pah, martur. Costandin medelnicer, martur. (Ne descifrabil) martur.

Isprăvnicie Tutovii

Viindu şi înnainte aceştei isprăvnicii şi arătându că cu bună voi şi priimire amândura părţilor s'au făcut scrisoare aceasta, s'au încredinţat şi de cătră noi. 1824 Mart 25.

Ianacachi Lambrino spatar.

(Insemnări)

60 lei am dat pi anu întâi ci să împlineşte la 1824 Oct 26.

183 lei, adică o sută optzăci şi trei lei ce au dat *răposatul* prin *preotul Theodor* i *preotu Iordachi în lucru bisericii* prin trei ţiduli anul 1827.

357 adică trei suti cinci zăci şi şapti lei s'au dat acum de clironmii răposatului Iani Hagi Hristu rămăşiţa bezmenului.

540 pi anii trecuţi, dupăcum arată pren condrat. 1833 April 28.

60 Şease zeci lei am primit bezman pentru un an (în greceşte).

120 adică una sută doă zăci lei au dat Kir Eni Hagi Hristu pe doi ani bezmanu *boltii*, dila 1834 păn 1836 Oct 26.

(Adaos de învoială)

Indeplinindu-se termenul de doă zăci ani a Contractului acestue, cari de cătră soacră-me Soltana, soţie răposatului Alexandru Agbaşà, s'au dat zestri fiicii sale Tarsăţa, soţia me, m'am alcătuit din nou cu dumnealor epitropii şi ctitorii svintei bisărici, cà benaoa boltă, ce esti făcută de cătră socrul mieu pe acest locu, să o mai stăpânesc încă doă-zăci ani, şi să plătesc bezman pe fiişti-cari an câte una sută trei-zeci lei, la începutul anului. Şi la înplinirea acestor doă zeci ani să se preţeluiască benaoa şi să o plătiască bisărica întocmai precum glăsueşti Contractul acesta a socrului meu ; cu aceasta că, ne urmând eu cu plata bezma-

nului pe fiişti cari an, să cad în catigorie §—1517 din Condica ţivilă. Şi pentru credinţă am iscălit. Anul 1843 Oct. 26. Ioan Hagi Hristu (cu lit. greceşti). Soltana Agbaşà Tarsâţa Hristu (născută Agbaşà). *Costachi Alesandru am fost martur.*

La facire aceştii alcătuiri am fost faţă şi fiind în folosul besăricii am iscălit.

Protoereu ţinutului Tutovii, **Costandin Vrabii Iconom.**

NOTĂ. Un exemplar de contract, în senzul acestuia, este dat şi de Pavel Duca lui Kir Alecsandru Mangalianul (Agbaşà). Se vede că acesta, sau strămoşii lui, erau veniţi aici dela Mangalia. Nu mai transcriu şi acest contract, întrucât în el nu este vorba decât de acelaş lucru.

XXXV

1825 Septemvrie 2. *Epitropia moşiei târgului Bârlad, adeverind că neguţitorul Tănasă Căldărariu a cumpărat un loc prin soltan mezat dela casa răposatului boeriu aga Petrache Negre, ce plătise partea cuvenită la analoghia pentru emaş şi cheltuelele urmate, îi întăreşte dreptul de stăpânire asupra acelui loc.*

(Introducerea cunoscută, după care urmează:) Deci, pentru 20 stânjâni şi 2 palme, adică doă zeci stânjâni şi doă palme gpod loc, măsurat înpregiur, ce au avut casa răposatului boer Petrache Negre di *vatra veche*, în dosul *uliţii veche*, despre amează-zi——însă :

stânjâni	*palme*	
5	1	parte despre răsărit, alăture cu locul lu Drăgan Căldărariu.
5	1	parte despre apus, alăture cu un loc slobod a obştiii.
5	—	parte despre miază-noapte, alăture cu locul vătavului Ştefan.
5	—	parte despre amiază-zi alăture cu locul răposatului *protopop Manolachi Boul.*
20	2	Fac, care loc, prin soltan-mezat, au trecut în vânzare la neguţitoriu Tănase Căldărariu, pentru care au şi plătit casa răposatului boeriu aga Petrachi Negre, 57 adică cinci

zăci și șepte lei, la banii analoghiei ci s'au socotit pentru emaș și cheltuelele urmate,—însă:

LEI	
30	capite
27	dobânzi.

Și pentru ca să fie știut banii ci au dat și locul ci au avut, spre întărire veșnicii stăpâniri asupra acestui loc, s'au dat această scrisoare neguțitorului Tănăsă Căldărariu, întăritâ cu pecete târgului și încredințată cu a noastre iscălituri. 1825 Săpt. 2.

Toader Corodeanu stolnic. (Nedescifrabil) *Ioan Gheorghiu.*

(L. P. T.) No. 745.

XXXVI

1825 Septemvrie 4. *Act prin care se întărește cumpătura a 1 și giumătăte stânjin gospod, loc fără stăpân, cumpărat dela Casa Obștiei de către Tănasă Căldărariu cu preț de 140 lei (vechi).*

Epitropia moșiei târgului Bârladului

In putere Hrisovului di privileghiu ci are acest târg dila fericitul întru pomenire Domn Scarlat Calimah VVd, că locurile ci să vor găsi fără stăpân să se vânză de istov, drept aceia un asămine loc fiind între hanul dumneii stolnicesei Tarsița Botianu și între locul vătavului Ștefan i locul răposatului boer aga Petrache Negre, ci esti în dosul locului numitului vătav, care loc acum prin soltan-mezat au trecut în vânzare la neguțitoriul Tănasă Căldărariu,—carile, spre a-și mări această cumpărătură, s'au arătat mușteriu și, prin tocmală săvârșită, din locu ci s'au zis mai sus că este făr stăpân, i s'au vândut un stânjân și giumătate gospod din locul cumpărat dila casa răposatului aga Petrache Negre, și spre apus spre hanul numitei stolnicesăi, adecă până în locul ci s'au găsit di cuviință a se lăsà pentru huidiță, cu preț 140 adecă una sută patru zăci lei, pre cari bani s'au și numărat toți deplin în Casa Opștiei. Iar măsurându-se înpregiur, acest un stânjin pol ci s'au vândut, sânt trii spre zăci stânjâni și doă palmi gospod, însă:

stânjâni	palme	
5	1	pe dispre răsărit, alăture cu locul cumpărat dila casa răposat. boer aga Petrache Negre.
5	1	dispre apus, alăture cu locul ci s'au lăsat pentru huidiță.
1	4	parte dispre miază-noapte, pe lângă locul pomenitului vătav Ștefan.
1	4	pe dispre amiază-zi, alăture cu locu răposatului protopop Manolachi Bou.
13	3	

Deci de acum înnainte va stăpânì numitul acest loc ca pre o dreaptă ocină și moșie a d-sale, atât d-lui cât și urmașii d-lui ni strămutat în veci. Și spre încredințare urmează iscăliturile și punere peceții târgului. 1825 Săpt. 4.

Toader Corodeanu stolnic. (Nedescifrabil). *Ioan Gheorghiu.*

(L. P. T.)

XXXVII

1827 Noemvrie 1. *Adeverirea epitropiii moșiii târgului Bârlad că, Ioan, feciorul lui Ștefan băcalu, săponariu, pentru 20 stânjini loc măsurat înprejur, a plătit 50 lei banii analoghiei cumpărăturei moșiei.*

Epitropia moșiii târgului Bârladului

(Introduc. ca la Doc. XXIX pag. 94, după care urmează:)

Deci pentru 20 adică doă zăci stânjâni gospod loc măsurat împregiur ci are Ioan sân Ștefan băcalu, săponariu, clironomie dela răposata maica-sa, Dina, pe vatra târgului în dosul uliții veche, despre apus de poarta neguțitoriului Drăgan Căldărariu,—însă:

stânjâni	palme	
3	6	fața la drum în spre apus
6	4	înnapoi margine despre miază-noapte pe lângă zăplaju lui Tănasă Căldărariu
3	2	fundul locului despre răsărit
6	4	margine dingios despre amiază-zi.
20	—	

— Fac, pentru cari au şi plătit 50 lei, capite şi dobândă, la banii analoghiei cumpărăturii moşiei. Şi pentru ca să fie ştiut banii ci au dat şi locul cuprins, spre întărire veşniciii stăpâniri asupra acestui loc, i s'au dat această scrisoare întărită cu pecete târgului şi încredinţată cu a noastri iscălituri. 1827 Noem. 1.

Vasile clucer. Petre Dobrovici. Mihalachi Teodor.

(L. P. T.) Trecut, *Corodeanu Stolnic.*

No. 1041.

NOTĂ. După insemnarea ce se află în dosul acestui document se vede că proprietarul locului il vinde lui Dragan Căldărariu în 350 lei vechi, în ziua de 4 Noemvrie 1827; şi vânzarea aceasta este întărită de Casa Obştiei cu No. 73, din 9 Noemvrie, acelaş an.

XXXVIII

1828 Iunie 26. *Epitropia moşiei târgului Bârladului întăreşte lui Gheorghie Dragomir stăpânirea pe 83 stj. şi 1 palmă gospod, loc măsurat împregiur, situat în mahalaua din gios.*

(Introducerea cunoscută, după care urmează :) Deci pentru 73 stânjini gospod loc măsurat inpregiur ci au avut d-lui Costandin Prapucicu la *mahalaoa din gios de Cacaina*, pe vatra veche, alăture pe din gios de casăle dumisale neguţitoriului Ioniţi Langa şi pi din sus cu lăcuinţa d-sale neguţitoriului Toader Stoica, cari acest loc au trecut în vânzare la d-lui neguţitoriu Gheorghi Dragomir, pe care au şi plătit 165 lei, însă :

LEI	
130	capite la d-lui Gheorghi Alexândriu, 1815.
35	dobânda acestor bani, 1817 Fevr. 10.

Şi pentru ca să fie ştiut banii ci au dat la cumpărătura moşii târgului Bârlad şi locul cuprins, spre întărire veşnicii stăpâniri asupra acestui loc, d-sale neguţitoriului Gheorghi Dragomir i s'au dat această scrisori întărită cu pecete târgului şi încredinţată cu ale noastre iscălituri. 1828 Iulie 26.

(L. P. T.) *Petre Dobrovici. Mihălachi Teodor.*

NOTĂ. Din însemnarea oficială cu No. 1537 din 12 Maiu 1856, ce este făcută pe contra pagină a acestui act, se vede că, măsurându-se locul din nou, s'a găsit un sporiu de 10 stj. şi 1 palmă gospod împregiur. Întreagă această sumă de 83 stj. şi 1 palmă gospod—se determină prin megieşii: la răsărit, locul sărdăresei Iliana Miticiu; la miază-noapte, locul slugeriului Bratoiu Stoicovici; la apus, locul lui Ioachim Manoliu zet şetrariului G. Dragomir; iar la miază-zi, locul răposat. Iftemie Mihaiu.

XXXIX

1838 Decemvrie 14. *Opis de hârtiile atingătoare de locurile afierosite sfintei biserici Vovidenia din târgul Bârladului.*

1. Şeapte bucăţi documenturi atingătoari de doaă case cu locurile lor, afierosite sfintei biserici Vovidenia de *Nechita*, cari, în urmă, luând shima monahicească, s'au numit Elisăi monahul.

2. Patru bucăţi documenturi atingătoare de locurile dănuite tot acestei biserici în ograda ei de Ştefan Dinoaei.

3. Trei docum. atingătoare de locul dănuit aceştei biserici, la *poarta ei din sus*, de pitar Zanet ci-i zic şi Zaraful.

4. Patru docum. atingătoare de doaă locuri ce dănueşte tot aceştei biserici şătr. Grigori sân Lupul căpitan, lângă căsăpia lui Milea Brânză.

5. Unsprezece bucăţi doc. atingătoare de locul ce este bolta lui Alexandru Agbaşà.

6. Şease docum. atingătoare pentru locul dela Anghelachi bacalu ce-l are cumpărat dela Şolde.

7. Patru docum. atingătoare de locul dela Sandul Răşcanu din jos de căsăpia jîdovască.

8. Doaă doc. atingăt. de un loc dănuire bisericii dela Paraschiva Vidroae, unde este hanul bisericii făcut de Dumitrachi Duca.

9. Patru docum. atingăt. de locul dela capul podului ci este dat cu bezmân pe care sânt trei dughene.

10. Un zapis a lui Hagi Chiriac din let 1819 Oct. 19.

11. Copie particularnică de pe hotărârea giudecăt. Hotinului pentru a patra parte din moşiia Jorojna din-a-stânga Prutului, dănuită bisericii de răposatul Dumitrachi Duca, cu No. 602.

12. Zapisul lui Vasile sân Ursachi din let 1779 Noemvrie 5, prin care dărueşte bisericii un loc din dosul oltariului pe malul Bârladului.

13. Copie de pe porunca Divanului apilativ al țării de gios sub No. 748 din let 1835 Mart 21, întărită de giudecăt. ținut. Tutovii sub No. 5455 la 12 Iulie 1837 și întărită și de Divanul apilativ a țării de gios sub No. 3113 April 11 anul 1837, și asemine întărită și de Impărătescul consulat al Rosiei sub No. 1560 din 12 Aug. 1837.

Aceste hârtii le-am primit eu în stăpânire me gios iscălitul fiiu Duculesc, și după toată dreptate ca un ctitor și epitrop al sfântului lăcaș Vovidenia din târgul Bârladului ; care hârtii le-am primit dela moșul meu pitarul Ilie Vârgolici, ce și el le-au avut în păstrare dela răposarea părintelui meu banul *Pavel Duca, care au fost adevărat ctitor-epitrop și ostenitoriu întru zidirea acestui sfânt lăcaș.* Și dar și eu, după datoria ce am ca un fiiu ce sânt a răposatului părintelui meu, banul Duca, doresc a-mi jertfi osteneli pentru *acest sfânt lăcaș a neamului nostru Duculescu.* 1838 Dec. 14

(Iscălit) *Dimitrachi Duca.* Vasluiu

(Urmează adeverirea Ispravniciei de Vasluiu cu No. 3923 din 6 Iunie 1840, prin care se arată că copia acestui opis este întocmai cu opisul original, potrivit cererei ce i s'a făcut de Pavel Ioan, din târgul Bârladului.

Semnat pentru ispravnic, *Leitinant Crupenschi.*

(L. P. T. V.)

XL

1840 Iulie 20. *Diata lui Hagi Chiriac Petre.*

Prin cari gios însămnat prin viu graiul meu las pe nepotul mieu, Hagi Chiriac Calciul, diplin purtătoriu di griji în parti-mi pentru toati grijili trebuincioasă după a me săvârșiri până la înplinirea di trii ani, din multă puțină avere a me pe care o însămnez în dos, și a se urmă întocmai după cum mai gios li orânduesc fiiștecare anumi,—adică :

LEI	
500	Să se dee la Sfântul Mormânt.
500	*Să se dee la zugrăvirea catapitezmei sv. bisărici Vovidenii.*

500	Să se înpărtască în sărindare pe la sv. bisărici di aice din târg. precum și la Mănăs(tiri) di pi afară.
1500	Să se dei nepoatei Tudoriții, împreună și hanu ci am peste pod
1500	Să se dei nepoatei Ecaterinii, împreună și dugheana ci am peste pod alăturea cu hanu.
200	Să se dei sv. bisărici sfânt. Ierarh Nicolai Tuchilă.
200	Să se dei bisăricii sfânt. Ierarh Nicolai Eșanu.
500	Să se dei nepoatei Curtezăi.
400	Să se dei la copiii nepotului Marciu.
1000	Să se dei maicăi Magdalinii.
6800.	

Locu ci am cumpărat dila părintili Vasilie și un stânjin trii palmi schimb cu svt. bisărică Vovideniia, după cuprinderea docomenturilor, pe cari au și făcut nepotu hagiu binali, îl las lui după săvârșire me, înpreună și zăci stânjâni în câmp. Pentru cari rămâni datoriu a răspundi maicăi Magdalinii, cât va fi în viiață, pi fiiștecari an câti 250 lei; și la săvârșirea maicăi, până la înplinire a 3 ani, esti tot nepotu hagiu datoriu cu purtările di griji, așă precum să vor cuveni, întrebuințând din miia de lei mai sus însemnat, cari va stă la mâna lui, iar la niagiungeri datoria esti a înplini dila sini. Bani ci vor mai prisos, precum și lucruri, vor rămânè a se întrebuință în cheltuelile îngropărei meli și grijiri până la trii ani ; iar, ne agiungând, va îndeplinì nepotu hagiu dila sini. Dila Costachi Mihail și Costachi Popa am priimit chiriia dughenilor până la sfântul Dimitrii viitor, anul 1840. Și hanul l'am dat cu chirii pi un an di zili începator di acum 840 Iulie 2, după cuprinderea înscrisului ci au la mână Penu Mihail și Lionti Neculau, cu tocmală câte 300 lei pi an. Arătari că tot capitalul mieu esti acista mai gios însemnat,—adică :

LEI	
3600	am la han dați cu dobândă lui Penu și Lionti Neculau, adică 3000 lei capital și 300 lei faci dobânda legiuită, 300 lei chiria, cari costisăști 3600 lei
4135 păr. 20	am bani gata în lada me.
7,735,20	

Şi pentru ca să se păzască aceasta întocmai şi a nu îndrăznì nimine din neamuri a strămutà nici un lucru după cuprinderea mai sus, am rugat pe cinstita Protopopii înpreună şi alti feţi cinstite di au adiverit. 1840 Iulie 20.

Hagi Chiriac Petre *am dăruit aceste locuri di mai sus numite. Eu Iconomul Manoil Dohovnicul am fost faţă la facire acestei dieţi. Toader Bahrimu preot am fostu faţă. Sachelariul Teodor Berce am fostu faţă la facere aceştii dieţi. Lionti Neculau am fostu faţă. Neculai Dimitriu am fostu faţă*

(Ne descifrabil).

S'a scris di mine cu zisa numitului, *Costachi Mihail.*

Protopopiea ţinutului Tutovii

Iscălitul din dos, neguţitorul Hagi Chiriiac Petru, viind şi arătând că această diiată au făcut'o cu bună-priimirea sa, fiind întru toată minte, după rugămintea ci au făcut să încredinţază cu iscălitura cuvenită şi punere peceţii Protopopii.

Prot. ţinut. Tutovii, Costandin (Vrabie) *Iconom.*

(L. P. P.)

No. 69.

1840 Iulie 22 zile.

XLI

1843 Martie 16. *Vasile Teodor, pentru locul a trei dughene de peste podul mari, făcute pe locul bisericii Vovidenia se învoeşte cu epitropii acestei biserici ca se plătească bezman câte 90 lei pe an, pe timpul cât va trăi soţia sa, Stama, care moştenise dela fraţi acele clădiri; cu condiţiune însă ca bezmanul să se plătească regulat, altfel dughenele vor rămâne a bisericii.*

Adică eu Vasâli Teodor, cari mai gios îmi voi pune numile şi degitul, încredinţez prin acesta dumilor sali epitropilor bisăricii cu hramul Intrare în Biserică, de aice din târgul Bârladului, fac ştiut că mortul meu cumnat, Neculiţi sân Tănasă Păcurariu, a căruį sor, Stama, o am eu legiuită soţie, cu înscrisul epitropilor a aceştii bisărici, încă dela 1823 April 1, având luate cu bezman locul a trii dugheni de piste *podu-mari* pe viiaţa sa şi a altor patru fraţi, din care, toţi săvârşindu-se, au tras dreptăţile lor soţie me, Stama, cu stăpânire binalelor de pe locul bisăricii până la săvârşire şi a ei. Şi apoi în glăsuire înscrisului de mai înainti să rămâe în stăpânire bisericii locul cu binalile precum le-am priimit atunce.

Aşà dar ne urmând eu cu plata bezmanului şi râdicând dumnialor epitropii de acum proţăs, prin ţinutala giudecătorie, cà după pravilă să fiu depărtat din stăpânire locului şi a binalilor ca un neurmător cu plata la lucrul bisăricesc; privind d-lor la înpovorata familie a me şi milostivindu-se s'au tras dela faţa giudecăţii şi mi-au mai învoit stăpânire după chipul următor:

1. Deşi eu plătesc câte 60 lei pe an, iar acum să plătesc pe fieşte-care an câte 90 lei.

2. Anul să se înceapă dela 23 April 1843, şi banii să-i dau pe giumătati la începutul anului fieşte-cărue şi istov la 26 Octomvrie zioa svântului Dimitrii.

3. Stăpânire îmi va urmà numai pe viaţa Stamii soţii meli, iar după săvârşire ei rămâne în stăpânire bisăricii cu binalile dinpreună cum le-am primit atunce fără să pretinderisèsc vreo plată pentru binali.

După chipul următor învoindu-mă d-lor epitropii, voi stăpânì pacînic arătatele trii dugheni cât în viaţă va fi soţie me Stama numai,—dacă şi eu voi urmà cu plata bezmanului în vadelile ci mi s'au pus; iar de nu apoi să fiu depărtat după rostire § 1517 din Condica ţivilă. Şi dar spre întemeere a acestui înscris al meu scriindu-mi-se numile am pus degitul. 1843 Martie 16.

● Eu Vasâli Teodor adiverez. Am fost faţi şi sântem marturi: *Vasile Agachi serdar; Vasile Colescu serdar, martur; Vasile Constantinciu.*

S'au scris de mine cu buna sa priimire şi sânt martur, Grigori Hristu.

XLII

1846. Decembrie 5. *Testamentul Hagiicăi Teodora Drăgan.*

In numili Sfintii Treimi, a Tatălui şi a Fiiului şi a Sfântului Duh, Cerescului Impărat, carili din a Sa bogată milă înzăstrându-ne mai întăi cu viiaţi şi făcându-ni chironomi presti toati ali sale făpturi şi ne-au poroncit numai a nu li râsâpi numai noă, ci din ele a înpărtăşi şi pi alţii din acei ci vor avè lipsi lăsându-ni formi şi legături atât bisericeşti cât şi politiceşti: cărora şi eu gios iscălita vrând a urmà, la gios însâmnata zi, adunându-mi toati simţirili mele la un loc şi sfătuindu-mă în sinimi, mi-am adus aminte că viiaţa omului esti cunoscută şi văzută, iar ceasul sfârşitului ne ştiut şi ne înţeles. Pentru aceia mai întăi făgăduesc eu Domnului Domnezeu sufletul meu, iar trupul—pământului din carili s'au luat. Apoi, privind la înpregiurările întâmplati mai nainti altora, rude şi prietini, şi cugetând că şi în urma sfârşitului meu pot să se urmezi oaricari prigoniri din cari să se poată pricinuì pi dioparti vrajbă întri urmaşi, iar pi di alta ne odihnă sufletului mieu, de aceia spre potolire tuturor celor di asămine am socotit că, fiindcă din toată avere me avută mainainti, lucruri mişcătoare şi nemişcătoari, înzăstrând odată pi toţi fiei mei cu ceia ci li s'au cuvinit la a lor căsătorie, iar după săvârşire soţului meu (şi părintili lor) din viiaţi, mai râdicându-se ei cu judecată, au mai luat fiişticari din nou părţi, dupăcum să văd prin foili înpărţirii ci păstrează fiişticari cu întăritura Aghenţiei austrieceşti. Din cari a me înpărţiri, având mai sigură o *moară di vânt* aici pi moşia târgului şi cu document pi formă a Casăi de Epitropie pi această moară acum de a me bună-voe, ne fiind silită nici povăţuită de nimenè, şi când mai vârtos mă găsesc în întreaga minte, şi cu viu graiul gurii mele şi slobodă fiind de tot felul di vicleşug, o dăruesc fiiului meu Neculaiu,—pe care (moară), dela data aceştiia, o va avè în a lui stăpânire ca pre un drept lucrul lui: asupră căriia nici una din surorili sali să nu fie slobodi a-l depărtà sau a o protimisă. Pe lângă cari mai având dănuiţi zăci stânjâni pământ di hrană în moşia acestui târg, Bârlad, di răposatul moşul nostru Hagi Kiriac, şi din cari avem a-ni înpărtăşì trei fraţi, şi anumi: eu Teodora Hagiica, sora me Catrina şi fratile meu, Hagi

Kiriac Calciu. Din aceşti zăci stânjini dănuiţi, o a triia parte cuvinită mie o dăruesc tot fiiului meu Neculaiu. Aşijdire 1354 lei ce-i văd trecuţi prin alegire înpărtăşită mie di Aghenţie, cu condiţie ca eu să-i priimesc dila fiiul meu Neculai pentru parte de vie cuvenită mie, adiveresc cu viu graiul gurii meli că i-am priimit dela Neculai şi i-am întrebuinţat undi mi-au cerut trebuinţa. Iar, în potriva tuturor acestor dănuiti îl îndatoresc a mă înmormântà după obiceiul creştinesc şi a-mi purtà griji după sufleteştili rândueli la vreme cuviincioasi. Iar osăbitili măruntişuri ci să văd regularisiti mie tot prin ace foae di înpărţiri, cari, ne fiind lucruri de vre un însămnat cost, li las în despoziţiia fiiului meu Neculai: şi din iali îl îndatoresc a dà di pomană pi aceli ci s'ar socotì, şi din cari va mai înpărtăşì şi pi surorili sali, pe Marie, pe Neguţa şi pi Călina, câdi (câte) cu zăci lei ca din avere me, fiindcă mai mult nu mă ajunge putere de a li mai da; şi aceli ci vor mai prisosì li va clironomisì tot Neculai fără să fie slobodi surorili a-l jâgnì cu vreun fel de acolisâri. Iar hanul dila capul *podului mari* pi cari-l am danie dela moşul meu Hagi Kiriiac, pe acestă îl dănuesc şi eu nepoţilor mei Gheorghie şi Panaite, fii ai surorii meli Catrinii, spre pomenire me :ca să le fie ca o dreaptă averi a lor în cari ei să vor înpăcà frăţeşti şi fără jignire unuia de cătră altul.

Şi aşà, în numili Sfintei Treime, în a Căruià am şi început, sfârşind această di pi urmă à me hotărâri, am chiemat la a ei înfiinţari pi dumnialor gios iscălitili feţi de neguţitori cinstiţi şi de părinţii bisăricii poporului mieu, cu hramu Intrării în Bisărică, dela cari mai întăi mi-am cerut sufletească ertari şi eu zic Dumnezeu să-i erti; şi apoi i-am rugat di au întărit *Testamentul* meu cu ali sali iscălituri. Şi totodată am poftit şi pi sfinţia sa părintili Iconomul Neculai Igescul, protoereul ţinutului, şi l'am rugat a întărì aceasta cu a sa iscălitură şi punire peceţii bisăricii poporului meu. Iar cu am rugat pi scriitoriu di mi-au scris numili şi am pus degitul pi sămnul sfintii Cruci. 1846 Dechemvrie 5 zile.

† **Eu Teodora Hagi Drăgan** *adiverez.*

Fiind poftiţi di iscălita prin această diiată şi arătându-ni că di a sa bunăvoe afirosăşti celi cuprinsă prin ea, fiiului său Neculai şi nepoţilor săi Gheorghi şi Panaiti, fii ai surorii sali Catrinii, am iscălit de marturi.

Ναλου Ιοανου μαρτυρο. *Manolachi Barbu martor.* (Nedescifrabil).

K. Dobrovici martur. Vasili Ioan martur.

Fiind chiemaţi de dumneei hagiica Teodora, undi totdeodată să găsec şi dumnealor iscăliţii mai sus neguţitori, şi arătându-ne cu viu graiul gurii sali cumcă de a să bunăvoe dă celi cuprinsă prin această diiată fiiului său Neculai şi nepoţilor săi Gheorghi şi Panaiti, am iscălit şi am pus şi pecete bisăricii după formă.

Teodor Bahrin săchilar. Vasâli Corodeanu sachelar.

(L. P. B. V.) No. 3

Protopopia ţinutului Tutovii

Fiind poftit de dumneii Hagiica Teodora, unde totodată fiind şi dumnalor neguţitorii di mai sus iscăliţi, şi în viul glasul ei ne silită de nimene, de a sa bună voe au dat fiiului ei, Neculai, şi nepoţilor săi, Gheorghi şi Panaiti, aceste cuprinse prin diiată, pentru cari s'au întărit şi de către mine cu iscălitura cuvenită şi cu punire peceţii Protopopiei.

Protopop Neculai Igescu Iconom.

(L. P. P.)

Poftit fiind de dumneii Hagiica Teodora şi, în fiinţa iscăliţilor marturi, am scris această diiată şi, fiind cu bună-priimiri, am iscălit.

Ierodiaconu Robu

NOTĂ. Constatăm că sigilul Protopopiei este acelaş pe care il pune şi protopopul Vrabie in 1840 Iulie 22, pe Diata lui Hagi Chiriac Petre.

XLIII

1855 Decemvrie 16. *Şatrariul Gheorghie Dragomir vinde un loc cu nişte case ginerilui său Ioan Tacu.*

Supt scrisul şatrar, Gheorghi Dragomir, prin acesta facu cunoscut d-sale ginerilui mieu Ioan Tacu că casâle mele din oraşu Bârladului de pe vatra târgului vechi, în mahalaoa de gios, din împreună şi toate heiurili clădite pe locul lor, ci-i mărginit în mărime de 73 adecă şepte zeci şi trei stânjâni domneşti măşuraţi împregiur, mărturisăţi prin docomentu Epitropiei moşiei târgului Bârladului din 1828 Iunie 26, supt No. 1127, adeveritor de plata locului în prileju cumpărăturii moşiei acestui târg de veci, pe care loc şi eu îl am cumpărat dela Costandin Anastasâi cu act din 1817 Sept. 7. Acest locu cu casăli şi toate heiurili clădite pe dânsul, dreaptă averi a me, l'am vândut de veci dumisale ginerilui în preţ de 400 adică patru sute galbini blangi, pe cari bani i am şi priimit toţi deplin în manele mele. Şi de astăzi şi în veci veşnicul stăpânitor să fie d-lui şi urmaşii săi, făcând orice va vroi cu eli. Pentru acărue nestrămutată stăpâniri am iscălit însumi, când totodată i-am predat şi docomentile atingătoare de proprietate casâlor cu locu lor. Anul 1855 Dech. 16 zile.

G. Dragomir.

Poftiţi fiind de d-lui iscălitul mai sus, adeterim de marturi.

Grigore Hristu clucer. Gheorghie Grigoriu sardar, Gheorghi Vasiliu.

(Urmează legalizarea judecăt. de Tutova, semnată de (judecătorii) T. Giuşcă şi Mihai Ştefănescu, Director C. Menciu şi şef. N. Bujoranu sluger, — sub No. 2560, secţia III, 14 Mai 1856; de asemine şi întărirea definitivă a vânzărei de aceiaşi judecătorie cu No. 8 din 23 Mai 1857, semnată de Preşedintile C. Donici spatar, şi de Iancu Scântei paharnic, Director C. Menciu şi şeful mesei Ioan Antonescu pitar).

XLIV

1858 Octomvrie 21. *Ioan Tacu şi cu soţia sa, Soltana, vând casele cu tot locul lor, ce le aveau în târgu Bârladului, lui Neculaiu Drăgănescu şătrariu, în preţ de 450 galbeni zimţi.*

Prin care subscrisul dv. Ioan Tacu facu cunoscut, că casăle mele din oraşu Bârlad, de pe vatra târgului vechiu, în mahalaoa de gios, împreună cu toate heiurile clădite pe locul lor, mărginit în mărime de opt zăci şi trei stânjâni şi o palmă gospod, măsuraţi împregiur, mărturisâţi prin docomentul Epitropiei acestui târgu din anul 1828 Iunie 26 zile, cu

sporiul de zăci stânjăni și o palmă, găsiți la măsoriște făcută și adeverită în dosul citatului act de Epitropii zăsului târg la 12 Maiu 1856, supt No. 1537, doviditoare de plata întregimii locului, pe care casă și locu și eu le am cumpărate de socrul meu șatrariul Gheorghi Dragomir cu actul din anul 1855 Dechemvrie 16 zâli, publicat prin Buletinul Oficial supt No. 67, din 19 Avgust 1856, și intabulat statornic de ținutala judecătorie la 23 Maiu 1857 supt No. 8. Aceste casă și locu, pe temeiul suscitatilor acte, după tocmală săvârșită de bună voia me și a soției mele, Sultana, le-am trecut în vecinică vânzare cătră d-lui sardariul Neculaiu Drăgănescu, în preț de patru sute cinci zăci galbini zimți, pe care bani i-am și primit acum. Și dar, d-lui și urmașii d-lui vecinicu vor avè absolută stăpânire asupra citatelor casă și locu, pe temeiul acestui act și acelor de mai înnainte, mărginite în No. de patru bucăți, pe carile totodată le-am și tradat d-lui sardariului, pentru care urmează a me și a soției mele iscălitură ; rugând, prin deosăbită jalobă, pe Epitropia târgului de a-l înzăstra cu formalitățili cerute de legi. 1858 Oct. 21 zile.

Ioan Tacu. Soltana Tacu.

Față perlejându-mă și eu la săvârșâre acestei vânzări, poftit de d-lor fețâli învoite, am iscălit de martur. *T. Neculau.*

Față fiind la săvârșirea aceștei vânzări, și poftit fiind de d-lui vânzătoriul, am scris acest act.

Iordachi Tacu sluger.

(Urmează legalizarea semnăturilor soților Tacu de către Epitropia moșiei târgului Bârlad, sub No. 1537 din Ghenarie 1859, prin punerea sigiliului și iscăliturilor următorilor Epitropi: C. Nanu, Ștefan Gâlcă, Petrachi Pășcanu și Vasile Teodoru ; iar ca scriitor, D. Menciul. Actul vânzării se întărește însă definitiv sub No. 17 la 14 Febr. 1864, prin punerea sigilului și a semnăturilor următoare : Iancu Epuri, Gh. Dudescu, Mifea Dinovici și S. Ioan, și secretar, I. Bușilă).

XLV

1868 Maiu 2. *Epitropul bisericii, Neculaiu Filibiliu, intrând în înțelegere cu curgătorii din Alexandru Acbașă, cumpără în preț de 260 galbeni binaua ce erà făcută de acesta pe locul bisericii, în partea de apus, încă din anul 1824.*

Alexandru Acbașă, contractând cu banul Pavăl Duca, epitropul sfintii biserici Vovidenia, din orașu Bârladu, prin actul din 25 Martie 1824, au luat cu embatic un locu a sfintii biserici, despre apus, în mărime de trii stânjâni și jumătate, cu condițiune ca să facă bină pe el, s'o stăpânească două zeci de ani, începători dela 1823 Octomvrie 26, plătind bisericii câte șăizeci lei pe fiecare an ;—și la înplinirea a două zeci de ani să rămâe binaoa a bisericii, plătindu-se prețul ei lui Acbașă după prețeluirea ce se va face. După care contractare, făcându-se bină pe acel loc, s'a stăpânit de Acbașă pără la săvârșirea sa din viață. Săvârșindu-se din viață Alecsandru Acbașă, în cursul acelui termin de doă zeci de ani, această bină s'a dat de zestre de către soția sa, numită Soltana, fiicei sale Tarsița (ce a avut'o din însoțire, cu Acbașă), la căsătoria ei cu Iani Hagi Hristea ; și acesta apoi, cu dreptu de zestre,—a stăpânit'o atât pâră la înplinirea terminului de două zeci ani, adică până 26 Octomvrie 1843, cât și de atuncea înnainte: fiindcă acest loc, l'au mai luat cu embatic și Eni Hagi Hristea dela Epitropia bisericii încă pe alți doă zeci de ani, începători dela 6 Octombri 1843, tot cu aceleși condițiuni,—cu deosebire numai ca să plătiască una sută trei zeci lei embatic pe an, dupăcum se arată prin actul din 1843 Octomvrie 26.

Soția lui Eni Hagi Hristea, numită Tarsița, proprietara binalii cu dritu de zestre, săvârșindu-se din viață în acest interval, această bină s'a stăpânit tot de Iani Hagi Hristea ca părinte și firesc Epitrop copiilor rămași din viețuire cu soția sa. La anul 1861, săvârșindu-se din viață și Eni Hagi Hriste, a lăsat testament cu data din 12 Decemvrie 1861, legalizat de Tribunalul de Covurluiu sub No. 26, la 31 Ianuarie 1862, prin care, între alte dispozițiuni ce face, lasă această bină fiilor săi ce-i are din însoțire cu soția sa, Tarsița, anume : Gheorghe, Nicolae, Alecsandru, Hristachi și Elena,—dupăcum și de drept li se cuvine, ca singuri ii fii și moștenitori averei

mumei lor, Tarsița. Și fiindcă și acest din urmă termin, de două zăci de ani al embaticului, au expirat la 26 Octomvrie 1863, subscrisul Telemac Vasiliadi, soțul Elenei mai sus numită, fiica defunctului Eni Hagi Hristea și a soției sale Tarsița, și procuratorele ei, cu procura legalizată de Primăria comunei Oancea sub No. 1238, la 1 Noemvrie 1867, atât cu dritul ei personal ca moștenitoare averii mamii ei, Tarsița, cât și ca reprezentantul a doi frați a ei, anume Gheorghe și Nicolae, după procura din 24 Noemvrie 1867, legalizată de Tribunalul de Covurluiu sub No. 4355, la 24 Octomvrie 1867, fiind aceștia și emancipați cu acturele ce păstrează din partea Tribunalului de Tutova sub No. 6604 și 6605, din 30 Iunie 1865. Iar încât pentru cei lanți doi fii, anume Alexandru și Hristache, ce sânt sub epitropia, și acărora epitrop este unul din frați, anume Gheorghie, după actul de epitropie din partea Tribunalului de Tutova sub No. 6007, din 30 Iunie 1865. Subscrisul ca procuratore și numitului epitrop, cu procura legalizată de Tribunalul de Covurluiu la 20 Noemvrie 1867, sub No. 4888, având în vedere că *prețeluirea zisii binale, dupăcum cuprinde actul de embatic, s'a făcut la anul 1863 August 4, după actul de prețeluire ce se află in protopopie, de pe când averile bisericești erau sub controlul epitropiei,* și din aceea prețeluire au rezultat suma de 260 două sute șease zeci galbeni prețu binalii cu toate heiurile ei, cu care preț sunt mulțămit.

Astăzi, stând în înțelegere cu d-l Neculaiu Filibiliu, epitropu sfintii biserici Vovidenia, am priimit dela d-lui deplin suma arătată de 260 două sute șease zeci galbeni, prețul binalei cu heiurile ei, și cu a lor legiuit procent pe patru ani și jumătate, adecă dela 26 Octomvrie 1863, pe când s'au înplinit al doile termin de două zeci ani, și pără la 26 Aprilie anul curent, care cuprinde în totul suma de 13,949 lei, trei spre zece mii nouă sute patru zeci și nouă lei, cursu vechiu a pieții Bârlad. Pentru care în virtutea procurilor mai sus menționate, dau acest act prin care declar că arătata bină și cu toate heiurile ei, este și rămâne proprietate a sfintii biserici Vovidenia, din acest oraș Bârlad, pentru eternitate. Și se va dispoză de acum înnainte dupăcum interesele bisericii vor cere, trădând tot acum și No. de acte ce fac parte în acest caz. Și spre a avè acest act toată puterea am rugat și pe Tribunalul acestui județ Tutova de l'a legalizat.

T. Vasiliadi — *Anul 1868 luna Mai 2 zile* orașul Bârlad.

(Urmează adeverirea grefei Trib. Tutova din 6 Iunie 1868).

4.—Documentele bisericii Sf. Ilie.

I

1775 Iunie 3. *Măsurarea și hotărârea unui loc de casă a lui Costantin, ginerile lui Ioniță Grosul.*

Din porunca d-lui cuconului Petrache Vameșu, ispravnicul Tutovii, am hotărât un loc de casă a lui Costandin zăt Grosului, ce-au avut din baștină dela socru său Ioniță Grosul, de către locul lui Neculai Gașpar, ce-i are dat danie dela bătrânii târgoveți, din locul târgului, adică din locul g(os)p(o)d. Și s'au găsit a lui Costandin Grosului cinci stânjini în frunte la uliță, din locul lui Neculai Gașpar până în drumul ce merge alăture cu Costin Chiper spre apus; iar din fruntea locului, înnapoi, până in locul Crăstii, zăt lui Bălăban, trii spre-zece stânjini; iar din dos, desupre (despre) Crăste Bălăban, șapte stânjini, din drumul ce merge printre Andrei Părțul și pintre Gașpar spre Gavril Condurагiul; măcar că erà mai mult, dar s'au lăsat drumul larg; și din drumul acesta până în locul preutului Panait zăt Bunda, acești 7 stânjini care locu s'au stâlpit cu pietri în toate cornurile. Și dupăcum am socotit în frica lui Dumnezeu, am dat și această scrisoare la mâna lui Costandin zăt Grosul ca să-i fie îndreptare. Și am iscălit. 1775 Iunie 3.

Enache Nica căpitan. Costandin căpitan. Neculiță Cimbala. Gheorghie a Zinicăi. Ștefan Siva vornic. Stancul Vraghie. Ștefan brat Bunda. Darie Ciobotar. Ioan a Dahenii. Lupul Bode.

După hotărârea numiților bătrâni am iscălit, Petrache Vameșu ispravnic.

II

1781 Martie 9. *Mai mulți târgoveți, din Bârlad, dau o mărturie la mâna lui Costantin, ginerele lui Ioniță Grosu, pentru o casă cu locul ei,—pe care acest din urmă o aveà de baștină.*

Adiverim noi târgoveții, tineri și bătrâni, din târgul Bârladului, cari mai gios ne-am pus degitili ca să se crează, dat-am adivărată mărturia noastră la mâna lui Costandin zăt Ioniță Grosu, din târgul Bârladului, precum să știe că, având Ioniță Grosu o fată, au dat'o după acest Costandin, și fiind om scăpătat, și ne având altă zestre ca să-i de numitului ginere, i-au dat o casă și cu tot locul ei, ce au avut'o și Ioniță Grosu *baștină dila moșii lui.* Numitul ginerile lui ca pe o dreaptă ocină și moșie o stăpânește, dupăcum au stăpânit'o și numitul socru său pără acum, de carili iaste hotărâtă și stâlpită cu pietre hotarâ di patru părți iarăși de noi cu poronca d-sale vameșului Petrache, ce au fost ispravnic aici la ținutul Tutovei. Și după cum știm acest loc că iaste baștină a lui Ioniță Grosu, socrul lui Costandin, și iaste dat zestre gineri-său, mărturisim în frica lui Dumnezău. Și pentru mai adivărată credință ne-am pus degetili ca să se crează. 1781 Martie 9.

Eu vornicul Niculiță mărturisesc cu sufletul mieu. Eu Andrei Grigorașoi (Grigorășoaei) mărturisesc cu sufletul mieu. Eu Gheorghie Proca mărturisesc cu sufletul mieu. Eu Văsăli Vidră mărt. cu sufletul mieu. Eu Ștefan Siva mărt. cu sufletul mieu. Eu Darii ciobotar mărt. cu sufl. mieu. Eu Vasile săn Neculiții mărt. cu sufl. mieu. Eu Ioniță Todosă mărt. cu sufl. mieu. Eu Gheorghie Enache mărt. cu sufl. mieu. Eu Ioniță Părțul mărt. cu sufiet. mieu. *Costandin logofăt am scris mărturia cu zisa lor și sânt martor.*

III

1781 Decemvrie 27. *Vasile Chiper dăruește un loc pentru sufletul său lui Constantin, ginerile lui Constantin Grosu.*

Adică eu Vasile Chiper dat-am zapisul meu la mâna lui Constantin zet Grosu, precum să se știe că, având o bucățică de loc alăture cu a lui Costanti(n) Grosu, i-am dat-o danie pentru sufletul meu, să mă pomenească, lui Costantin și Păunii și fiilor d-sale și nepoților d-sale, ca să-i fie dreaptă ocină și moșie în veci neclătit. Iar cine s'ar sculà din neamul meu ca să o e (ia) sau să o răscumpere, să fie blestămat de Domnu Dumnezeu și de a sa Precurată Maică și de toți sfinții. Și eu i-am dat-o de a me bună-voe. Și la acest zapis s'au întâmplat mult(i) oameni tineri și bătrâni. Și pentru mai mare credință mem pus degetul în locu de pecete, ca să se creză. 1781 Dech. 27.

Eu Vasile Chiper am dat de a me bună-voe.

Eu Neculaiu Gașpar am fost față. Eu Anton pitar am fost față. Eu Stanciul negustor am fostu față. Eu Dima negustor am fostu față.

Eu Manolachi Diaçon am scris zapisul cu zisa lui Vasile Chiper.

IV

1784 Iunie 5. *Alegerea și hotărârea unui loc a lui Gheorghie Zinica.*

Din poronca d-lui banului Manolachi Conachi is(pravnic) de ținutul Tutovii, fiind noi orânduiți ca să hăutărâm (hotărâm) un loc ce are Gheorghie Zânica baștină dela moșii lui, după poruncă am mers la locul ce se numește mai gios (și) l'am ales, fața locului trei stănjini; fața din ograda lui Costandin, zet Grosul, spre apus, până în păretele casăi preotului Panaite și în sus, lungul, șapte stânjâni; căruia locu i s'a pus și semne, dupăcum au arătat și bătrânii târgoveți și au mărturisit și 2 mazili, anume Ioniță Pleșu și Lupu brat (lui). Și așà s'au ales locul cu frica lui Dumnezeu, ne făcând hatâr. Și, dupăcum am aflat, înștiințăm pe d-ta; iar ce după urmă rămâne la bună înțelepciune d-tale. 1784 Iuni 5.

Ai dumitale plecați slugi.

Erei Grigore prot(opop). Costantin Periețanu căpitan. Ne-

culiță Cimbala. Gheorghe Proca. Ștefan Savin. Leon Pentelei și toți târgoveții.

NOTĂ. Semnăturile, lipsind în original din pricină că-i rupt, le-am transcris de pe o vechiă copie.

V

1790 Septemvrie 8. *Neculai Gașpar vinde un loc de casă, la mahala, lui Dimitrie Antohe, în 25 lei.*

Adecă eu Neculaiu Gașpar dat-am adevărat zapisul meu la mâna lui Dimitrie Antohe, precum să se știe că i-am vândut un locu di casă, la mahala, drepți stânjeni 8, fața spre soare-răsare, și 8 în dos, adecă în toate părțile totu ucupă. Și tocmala ni-au fost drepți bani 25 lei, adecă două zeci și cinci lei. Să aibă a stăpânì d-lui cu tot niamul lui, moșie spre moșie, nepoți de nepoți să stăpâniască cu pace. Și la tocmeala aceasta s'au întâmplat mulți, cari mai gios să vor iscălì. Și pentru credință am pus și degetul înnainte acestor mai gios iscăliți marturi. 1790 Septemvrie 8.

● Eu Gașpar Neculai adeverescu puindu-mi și degetul.
Eu Vasile Vidră, martur, am fost față. Eu Leon Pentelei, martur, am fost față. Eu Vasile Ursache, martur, am fostu față. Eu Ianache Moreru (Morariu), martur, am fost față. Eu Neculai Leonu, martur, am fost față. Eu Vasile Cocu, am fost față. Eu Manolachi Gașpar. Eu Costantin Gașpar. Eu Ștefan Gașpar.

Eu Gheorghi Bonda am scris cu zisa lor.

VI

1791 Ianuarie 1. *Preoții bisericii sfântului Necolae, din Podeni, dau un loc cu 15 lei pe an bezmân lui Tanasă Grecu, pe tot timpul cât va trăì acesta.*

Adică noi preoții dela biserica sfântului Ierah Necolae din Podeni, cari mai gios ne vom iscălì, dat-am adivărat și încredințat zapisul nostru la mâna dumisale giupânului Tănasă Grecu, precum să se știe că i-am dat un loc ca să-și facă casă, pivniță, ogradă și orici i-a fi voia de han. Cari loc să numești a preotului Ion Hrișcu, dat bisericii sfântului

Necolae, (pe) cari și noi l'am dat dumisale de mai sus numit cu bezmăn câte 15 lei pe an. Și dumnalui să stăpânească pi viața dumisale, și nimi să nu fie volnic din preoții și epitropii bisericii a-l supără cât de puțin. Și pentru mai adivărată cridinți n-em (ne-am) iscălit. 1791 Ghenar 1

Erei Ioniți Blănar. Erei Costandin Zămău, am dat. *Erei Lupu Iosăp,* am dat. Eu Todorachi Blănar Eșan. Eu Lion Pintelie martur. Eu Vasile Vidră martur.

Iar pentru bani, să se dè giumătate la începutul anului și giumătate la giumătate de an.

VII

1791 Iulie 27. *Mai mulți târgoveți dăruesc poroșnicului Vasile Iașanu un loc în târgul Bârladului, din locu gospod, pentru oarișcare facere de bine ce le-au făcut.*

Adică noi o samă bătrâni și tineri de aice din târgu Bârladului, carile mai jos ne vom pune numile și degitele, adiverem cu acest zapis al nostru la mâna dumisale poroș(nicul) Vasâle Iașan(u), precum să se știi că di bună voia noastră, di nimine sâliți, nem (ne-am) socotitu din bunăvoința noastră și am dat dumnealui un locu aice în târgul Bârladului, din locu gospod, cari locu iaste fără de nici o pricină. Insă locu să hotărește: despre amezi-zi, locul mănăstirei lui Adam; și din susu mergi pără unde să împlinești cinci stânjâni gospod, pără unde să hotărește cu alții; iar dispre răsărit să începe din margine drumului ce merge în jos zici stânjâni, iarăș păn în margine drumului ce mergi spre apus. Cari pe acestu locu, fiind fără de nici o pricină, l'am dat dumisale *pentru orișcare faciri de bini ce neu (ne-au) făcut păn acumu,* ca sâ fie d-sale drept ocină și moșii în veci, să stăpânească cu paci, atât d-lui cât și giupănesa d-lui, i fiii și nepoții d-lui. Iar cându s'ar întâmplà a eși vre o pricină pentru locu acesta, noi să avem a răspunde; iar d-lui să aibă a stăpânì cu paci, și să aibă a-și faci pe locu orice i-ar fi voia. Și pentru mai adivărată credința nem (ne-am) pus degitile fieșticari pe numile său. Și la facire acestui zapis s'au întâmplatu și alți neguțitori de cinste, cari s'au și iscălit. 1791 Iule 27.

● Eu Gheorghi Pr(o)ca adiverez. ● Eu Vasăle Vidră adiverez. ● Eu Once Rați, tij. ● Eu Neculai Toțolică, tij. ● Eu Gligori Coranga, tij. ● Eu Mihaiu Iapuri, tij. ● Eu Cole Antohi, tij. ● Eu Necula sân Cătin, tij. ● Eu Neculai Gaşpar, tij. ● Eu Dumitrachi Trandafir, tij. ● Eu Vasâle sân Cătin, tij ● Eu Toadir Bou bătrânu, tij. ● Eu Ioniți Todosă, tij. ● Eu Şandul Perju, tij. ● Eu Lupu Chiperiu, tij. ● Eu vor(nicu) Toderaşcu Roman, tij.

Μανγοζ Δημιτρίου. (Nedescifrabil).

Şi noi toți Bârlădenii înpreună am dat de bună voia noastră.

(O însemnare)

Acestu loc ce să cuprindi în zapisu acesta, cari loc îmi iaste şi mii dănii dela bătrânii târgoveți, ce sânt iscăliți în nuuntru, şi acum şi eu, socotindu-mă de bun(ă) voia me, l-am dat danii sfintii bisărici, ce să prăznueşte hramul sfântului proroc Ilie, pentru pomenire părinților şi al noaştri la sfântu jertfelnic în veci. Şi pentru credința m'am iscălit însu-mi cu mâna me. 1794 Mart 5.

Vasile Iaşanu post(elnic), am dat de bună voia me.

Costandin Iaşanu căpit(an) martur.

VIII

1794 Maiu 8. *Antohi, feciorul diaconului Apostol, împreună cu soția sa, Ilinca, dăruesc bisericii sf. Ilie un loc, în mahalaua despre malu Bârladului, pentru lărgirea ogrăzii ei.*

Adică eu Antohi sân diiaconu Apostol, împreună cu soțul meu, Ilinca, adeverim printracestu zapis al nostru la mâna dumilor sali iapitropilor sfintii bisărici, ce să prăznuiaşti hramu sfântului proroc Ilii, precum să se ştie că având şi noi o bucățică di loc zăstre dila socrul meu, Ghiorghii Ianachi, *în mahalaoa dispre malu Bârladului, undi s'au socotit di iapitropi di s'au şi făcut sfânta bisărică*, şi având şi noi acea bucățică di loc ca patru stânjâni în lung şi trei în curmeziş, aproapi de sfânta bisărică, nem (ne-am) socotit şi nem sfătuit cu soțul meu şi l'am dat danii sfintii bisărici pentru lărgime ogrăzii, ca să fii spre pomenire sufletilor socrului meu şi a noastri. Iar alti nemuri sau cumnați a

noştri să nu aibă trebă, fiindcă şi lor şi tuturor li s'au lăsat câte un loc ca să li să dè. Iar când pe urmă să va întâmplà vre o pricină, eu să am a răspunde, sfânta bisărică să nu fii supărată, căci mii altu loc sau altă zăstri nu mi s'au mai dat, fără numai atâta. Şi pentru credința mem pus degetu, ne ştiind carti. 1794 Maiu 8.

● Eu Antohi sân diiaconu Apostol, am dat cu voia me.
● Eu Ilinca soț lui, am dat cu voia me.
● Eu Sandu Pârțul, martur.
● Eu Neculaiu Gaşpar, martur.
● Eu Leon Penteleiu, martur.

(O însemnare)

Fiindcă după această danii ce-au făcut cumnatu nostru Antohi sân diiaconu la sfânta bisărică a sfântului proroc Ilii şi noi ne priimindu-o, pentrucă cu datoriili morților să găsesc datorii de 45 lei şi cu grijile încă să mai făcuse câtăva cheltuială, nu ne dă mâna ca să-l lăsăm a fi acea danie adivărată, pentrucă cumnatul nostru Antohi n'a plătit parte sa de datorii. Şi acum prin giudecată fiind rânduiți, din porunca dumnelor sale boerilor ispravnici, la negustorii carii mai gios să vor iscăli de marturi, cari negustori stând la învoială, nem socotit şi noi şi l'am lăsat tot la sfântu Ilie, ca să fii ne strămutat în veci precum au fost dat. Şi spre cheltuiala datoriilor părinteşti ce ajunge pe cumnatul nostru Antohi, au plătit sfânta biserică, după hotărârea negustorilor, 12 lei 26 parale, cari bani i-am luat în mânile noastre. Şi de acum noi cu acel loc nu mai avem trebă nici cuvânt de răspuns, dar nici cumnatu nostru Antohi la alte locuri, ce vai(mai) avem dela socru şi părintile nostru, să nu aibă trebă, nici a mai ceri dila noi nimic niciodată, ce să rămâi spre cheltuialile grijălor ce am făcut. Şi spre credința nem pus şi noi degitili. 1801 April 3.

● Eu Neculaiu Huşanu am dat di voia me.
● Eu Angheluț, cumnat lor, am dat cu voia me.
Şi s'au iscălit şi alți.

Μανγοζ Δημιτρίου, μαρτυρο. *Ştefan Cucu. Costandin Iaşanu căpit(an). Vasăle Iaşanu post(elnic)*, sânt martur şi am şi scris zapisu.

IX

1794 Septemvrie 3. *Gheorghie Zinica și fiul său, Neculaiu, vând lui Costantin Grosu 4 stânjâni de loc în preț de 13 lei.*

Adecă eu Gheorghei Zânica și cu feiul meu, Neculai, car(i) mai geos ni vom puni și degitele, dat-am adevărat și încredențat zapesu nostru, care de nimene sâliți, nice asupriți ce de a noastră bună voe am vândut patru stânjâni de loc, lui Costanden Grosu, car(e) loc esti dindosu lui Costandin Grosului. Dispre apus se hotărește cu locu preutului Pana-ite, și despre răsărit se hotăreaște cu Costandin. Și locul este hotărât de alți omeni bătrâni, care hotarnică esti di fațe, și arată în hotarnică: patru stânjâni fața dispre ulițe și înnapoi cence stânjâni spre Coman. Pe care loc am vândut d-lui drept 13 lei, adecă trei spre zece lei, și bani am luat deplen în mainele noastre. Și d-lui să aibă a stăpâni cu pace, giupăneasa dumisale, și feciorii dumisale, nepoții lor, strănepoții lor. Și de s'a întâmpla ca să (se) scoale cineva din neamu nostru ca să întoarcă, să nu fie voln(i)cu. Și la acestu zapes s'au tâmplat și alțe oameni bătrân(i), cari mai geos s'au și iscălit, și d-lui să aibă a stăpâni în veci ne clătit. Și pentru credința ne-am și iscălit și nem pus degetile, ne șteind carte, cu numele nostru, ca să se ștei.

1794 Săpt. 3.

● Eu Gheorghe Zânica am vândut de bună voe și am pus degetu.

● Eu Neculai Zânica, săn lui Gheorghe, am vândut de bună voe me.

● Eu Vasilache Mandre am fostu fațe.

● Eu Ion Nechita am fost de fațe.

● Eu Tederașcu Roman am fost fațe.

Și eu *Sandu Nica căpit(an)* am scris cu zisa lor zapisu acesta și sântu martur.

X

1795 Decemvrie 8. *Cartea de judecată prin care Antonie, Episcopul Romanului, arată în ce chip s'a curmat pricina cu protopopul Ioan Chirul, în privința neîncrederii ivite asupra acestui din urmă, care fusăse însărcinat de breasla blănarilor și de alți negustori cu toată treaba facerii bisericii sf. Ilie.*

Inștiințăm prin această carte de giudecată, că din bună râvnă fiind îndemnați briasla blănarilor și alți negustori din târgul Bârladului, având și pe prot(opopul) Ioan Chirul priimit între dânșii, au început să facă o biserică acolo, în târgu Bârlad, întru slava lui Dumnezău și întru cinste sfântului proroc Ilie. Și dându-se toată treaba facerii de biserică asupra protopop(ului) Ioan Chirul, *și începând a se lucră biserica păn la un loc*, apoi născându-se multe pricini de ne unire și de ne credințe între ceialanți ctitori cu numitul protopop, și ne putându-se învoì nicicum, nici a se încrede ei între dânșii, atâta s'a întărit ne unire lor cât viind înnainte noastră doi dintrânșii, anume Costandin Șlicariul și Vasile Oul, cu scrisoare de jalobă și din parte celoralanți ctitori și cerând toți înt'un glas: ca ori protopopul Ioan Chirul să le intoarcă lor cheltuiala ce-au făcut păn acum cu biserica și ei sa se lipsască de ace pomenire, ori să întoarcă ei cheltuiala numitului protopop și să-l lipsască din mijloc. Deci, la această strigare și cerire a lor, fiind defață cu dânșii înnainte noastră și protopopul Ioan Chirul, și văzând atâta strigare asupra lui, s'au priimit și el să rămâe lucrul după cerire lor. Pentru care, văzând și noi că nu se poate întralt chip fără numai să lipsască dintre dânșii protopopul Ioan Chirul și facere bisericii să rămâe asupra celoralanți ctitori, fiindcă dela dânșii s'au început sfatul și triaba acestui lucru, am rânduit de s'au făcut socoteală între dânșii: de câți bani au cheltuit protopopul Ioan Chirul la facere bisericii, în câtă vreme au fost treba în mâna lui, și de câți bani au priimit acest protopop dela ctitori și dela alți creștini pentru facere bisericii. Și după ce cu amăruntul cercetare ce s'au făcut între dânșii, fiind amândoao părțile față, s'au încredințat cumcă protopopul Ioan Chirul au cheltuit, la facere bisericii, patru sute șasă zăci lei, trei zăci și opt parale; iar agiutoriul ce i-au intrat în mână dela ctitori și dela alți creștini, asupra acestei trebi, au cuprins doao sute doao zăci și cinci lei,

şi doao zăci şi cinci de parale. Deci, după această dreaptă socoteală ce s'au făcut între dânşii, cu bună priimire de unbe (ambe) părţile, au rămas ca să întoarcă ceelanţi ctitori protopopului Ioan Chirul doao sute trei zăci şi cinci de lei, trei spre zăci parale. La care se îndatoreşte de către noi pe aceşti doi ctitori, anume pe Constandin Şlicariul şi Vasile Oul, ca îndată ce vor agiungi în Bârlad, fără nici o întârzieri să facă banii aceşti 235 lei 13 parale, şi să-i de în mâna protopopului Ioan Chirul, ca să lipsasă tot cuvântul de prigonire dintre dânşii. Şi de acolo înnainte, scoţând pe popul Ioan din mijloc, briasla blănarilor şi ceialanţi ctitori să rămâe liniştiţi şi tot sub acel Dumnezeesc năstav întăriţi, ca să săvârşască biserica cu toată buna cuviinţă pentru a lor vecînică pomenire. Iar pentru alte deosebite pricini ce mai rămân asupra protopopului Ioan Chirul, adecă pentru un cal şi o cadelniţă, care cal, dupăce l'au luat, au şi murit; şi pentru nişti vin ce-ar fi strâns el supt nume de milostenie; şi pentru locul pe care s'au făcut această biserică şi numiţii ctitori arată că stăpânii acelui loc li-ar fi dat hotărâre ca locul să fie afierosire bisericii, iar protopopul Ioan Chirul zice că acel loc l'ar fi luat el cu schimbu, dând dintralte locuri alte părţi de moşie a sale pentru dânsul.—pentru aceste pricini ce s'au zis într'acest chip au rămas această dată: cadelniţa îndată ce mergi protopopul Ioan Chirul acasă să o de în mâna ctitorilor, ca un lucru ce esti defaţă; pentru cal s'a rândui din parte noastră de s'a face cercetare de ce preţ au fost calul şi, dupăcum s'a socoti cu dreptul, va plăti protopopul Ioan Chirul pe cal, căci datoria lui erà, îndată ce i-au venit calul la mână, să-l vândă şi banii să-i pună la treabă, iar nu să-l ţie tăinuit de către ceialanţi ctitori atâta vreme şi la ce de pe urmă să-l trimată la Odai să ernezi cu alte vite, unde au şi perit.

Pentru vinu ce-a fi strâns protopopul Ioan Chirul, supt nume de milostenie, s'au hotărât de către noi a lui să fie, şi de către ctitori mai multă supărare să n'abă la acest pont.

Pentru locul pe care s'au făcut această biserică vom trimite de s'a face cercetare, şi după aceia vom da şi hotărâre, dupăcum va fi cu cale.

Şi s'au dat această carte de giudecată a noastră la mâna ctitorilor, ca să le fii ştiut tuturor în ce chip li s'au curmat pricina cu protopopul Ioan Chirul. 1795 Dechemvrie 8.

Antonii Episcop Romanschii.

XI

1795 Decemvrie 23. *Adeverinţa protopopului Ioan Chirul prin care arată că, în urma judecăţei avute, potrivit poruncii Episcopului de Roman, a primit dela breasla blănarilor 235 lei.*

Din porunca Preosfinţitului Stăpân ci-au fostu ca să-m de d-lor briasla blănarilor 235 adecă doo sute trii zăce cinci lei, cu 40 lei a d-sale giupânului Mateiu şi cu zece lei a lui Vasile Milciu, dat-au toţi deplin în manele mele. Şi pentru aceasta am datu sinetu în mânile d-lor. 1795 Dech. 23.

Erei Ioan protopop.

XII

1796 Aprilie 23. *Constantin Grosul cu soţia sa, Păuna, şi cu feciorul său, Alistar, dau un loc pe uliţa din gios lui Gheorghe sân Vasile Morariu cu 25 lei pe an şi cu învoire de a-şi face pe el o dugheană.*

Adică eu Constandin Grosul împreună cu soţul meu, Păuna, şi cu feciorul meu, Alistar, încredinţăm cu acest zapis al nostru la mâna d-sali giupânului Ghiorghi sân Vasâli Morariu, precum să se ştie că i-am dat un loc de dugheană pe *uliţa din gios*, între Dima bacal(u) şi între Ion brahar(u): faţa locului doi stânjâni domneşti, iar înnapoi trii-spre zăci stânjâni iar domneşti. Şi tocmala ne-au fost câti doizăci şi cinci de lii pi anu, pe cari am luat acum înnainte: şapti zăci şi cinci di lii pi trii ani. Şi le-am dat d-lui cu această tocmală: încât a trăi d-lui şi fiii d-lui, să nu fii volnic nimini a-l scoati di pi loc; şi d-lui să aibă a-ş faci bină cum i-a fi voia; iar când ar scoate binaoa vânzătoare să fiu eu volnic ori ficiorul miu a-i întoarci d-lui toată cheltuiala şi să o eu (iau) la stăpânire me. Şi pentru mai adivarată credinţă am pus degitile în loc di pecete, ne ştiind carti. 1796 Apr. 23.

Eu Costandin Grosul am dat zapisul miu.

Eu Păuna, soțul lu: Costandin, am dat zapisul miu.
Eu Alistar, sân lor, am dat zapisul miu.
Eu Nastasia, feica lui Costandin *).
Eu Gheorghei Zenica am fost fațe.
Eu Ionu Pe(n)telei.
Eu Vasăle Pășcanul.
Și eu Sandul Neca am iscălit.
Și am scris cu zisa lor și am iscălit, *Ioniță......*

*) Poate a lui Cost. Grosul din altă căsătorie.

XIII

1797 Octomvrie 26. *Constantin Grosul cu soția și copii săi dau un loc cu bezmăn, 32 lei pe an, lui Iancul sân Morarul, pe care să-și facă dughene și să le stăpânească cât a trăi el și copiii lui și cu dreptul de a le puté vinde și la alt cinevà, nu însă și locul de sub ele.*

Adecă eu Costanden Grosul, dinpreună cu soțul meu, Păuna, și cu copii noștri anume, Alestar, și cu feica noastră, Nastasâe, de aice din târgu Bârladului, adeverim cu această scrisoari a noastră la mâna d-lui giupânului Iancul sân Morarul, precum să ștei că am dat un loc ca să-ș facă dughene, cari loc este tot într'un părete cu fratele d-lui, giupânul Gheorghei. Insă fața locului esti trei stânjini, iar înnapoi tot dupăcum umblă și ceelantă. Și tocmala am avut cu d-lui câti 32, adecă trei zăci și doi de lei, bezmănul pe anu. Și d-lui să-ș facă dugheni dupăcum i-ar plăce cu toată cheltuiala, și să aibă a stăpâne câtu a trăi d-lui cât și copii d-lui. Iar cându a vre d-lui să-și vâ(n)ză beneoa, volnic să fie a o vinde orcui ar vre, eu amestecu să n'aibu la beneoa d-lui ;—dar dându-mi mei mâna, atunce alței n'or pute să între peste meni. Și d-lui să aibă a stăpâne cu pace, fără de nece o pricină. Și cându am făcut această scrisoare, s'au tâmplat și alțe oameni și negutetori înpregiuraș(i). Și pentru încredințare mai bună ne-am pus degetile noastre, ne șteindu carte, și numele. 1797 Oct. 26.

Eu Costandin zăt Grosul am pus degetul me(u) și numele cu voe me.

Eu Păuna, soțu lui Gosta(n)tin, am pus degetul.
Eu Alestar, sân lui Costa(n)ti(n), am pus degetul.
Eu Nastasâe, feică lui Costandin, am pus degetul.
Eu Cheorghei Zeneca am fostu fațe.
Eu Leon Pe(n)telei am fostu fați.
Eu Vlad Blănar m'am tâmplat.
Eu Vasâle Blănaru Pășca(n)
Eu Dima Băcalu am fostu fațe.
Și eu Sandu Neca am scris zapisul cu zisa amândoror părțile.

XIV

1798 Martie 2. *Alestar, feciorul lui Costantin Grosul, vinde un loc de dughene pe ulița ce merge dela podul mare în gios, lui Gheorghie Gălățanul, fecior lui Vasile Morariul, și lui Iancu, fratele lui Gheorghie, drept 450 lei.*

Adecă eu Alestar sân Costandin Grosul, di aice den târgul Bârladului, cari mai gios mă voi și iscăli, dat-am adevărat și încredințat zapisul meu la mâna dumelor-sale giupânului Gheorghe Gălățanul sân Vasâli Morarul și d-lui giupânului Iancu, brat lui Gheorghei, precum să (se) ștei că avându eu un loc de dugheani aice în târgul Bârladului pe *uleța ce merge dela podu în gios*, parte despre apus, alăture cu locul preutesăi Ilenca, fata preutului Gheorghei Brăescu, dinsus, iar din gios până în *ulița ce merge printre Dima bacalul*, cari locu cuprinde : fața, dispre *ulița ce mari*, cence stânjâni gospod ; iar înnapoi, până în locu lui Comanu, triisprezece stânjâni ; iar dindos, dispre Crâste Coman, largul locului, șapte stânjâni, dupăcum arată zapisul vechiu. Pe cari loc l-am vândut d-lor mai sus numeți dreptu patru sute și cinzăci de lei, cari bani am luat deplen în mânule mele, cari de nimene sâlet nice asuprit, ce de a me bună voe am vândut d-sale deraptă ocină și moșie părințască baștină. Și, când am vândut această moșie, am întrebat pi toate nemurile mele și nu s'au aflat nimene ca să răspundă la această somă de bani. Iar d-lor să aibă a stăpâni cu pace, ca pe o dreaptă ocină și moșii, d-lor cum și

ficiorii d-saie, şi nepoţii lor, strănepoţi, ne clătit în veţi (veci). Iar cându s'ar tâmpla de s'ar sculà cineva din neamul meu, ca să se scoale să întoarcă pe locu să nu fei volnecu, pentru că au fostu întrebaţi mai înnainte de mine, şi ori la ce giudecată s'ar face să nu le să ţie în samă. Şi la această vânzare s'au tâmplat şi alţi oameni buni şi neguţetori, cari mai gios s'au şi iscălit. Şi pentru încredinţare *am şi iscălit cu mâna me.* 1798 Mart 2.

Eu Alistar ficior lui Grosul am vândut de a me bună voia.

Eu Leon Pentelei am fostu faţe.

Eu Ilei Moisă am fostu faţe.

Eu Costantin Popica Şlicarul am fost faţă.

Eu Păun Hriste am fostu faţe.

Eu Vlas(ă Blăna(r) am fostu faţe.

Eu Neculaiu Blănariu Teodor.

Eu Ion Ursan.

Eu Despa femeia lui Ursan.

Eu Măriuţa Chircolesă.

Vasile P....,

Şi eu Sandul Nica am scris cu zisa lui Alestar şi am iscălit, Sandu Nica.

XV

1798 Martie 2. *Gheorghie Gălăţanul şi cu fratele său, Iancu, se împrumută cu 100 lei dela Alestar, feciorul lui Costantin Grosul.*

Adecă noi anume Gheorghei Galaţanul şi frate-meu, Iancul, cari mai gios ni vom iscăli, dat-am zapisul nostru la mâna d-lui Alestaru sân Costandin Grosul, precum să să ştie că ne-au înprumutat cu 100 lei, adecă una sută lei de acum şi până la Zioa Crucei; iar, de nu a fi cu putinţe, să nu fim supăraţi, numai la Sfete Dumetru să nu fei sminteală, căci, trecându piste vadeoa di mai pi urmă, atunce să avem a plăti noi toate cheltuiala şi înpliniala ce s'ar face; şi la zeo însemnată să dăm banei cu mulţămită. Şi pentru credinţa am pus degetile şi numele noastri. 1798 Mart 2.

Eu Gheorghei Gălăţanu înpreună cu frate-meu, Iancu, platnic.

Şi eu Sandu Neca am scris zapisul acesta.

Eu Leon Pentelei martur.

Eu Costantin Popica Şlicarul am fost faţă.

Eu Păun Hriste am fost faţe.

Eu Vlas(ă) Blănar(u) am fostu faţe.

(O însemnare)

Această sută de lei, ce se cuprinde în acest zapis ca să-i de Gheorghi Gălăţanu cu frate-său, Iancul, lui Alestar sân Costandin Grosul, s'au luat de noi, cei mai gios iscăliţi, înnainte cinstitei isprăvnicii, după putere cărţii Gospod pentru un loc la uliţ ce l'au vândut Alistar lui Gheorghe şi Iancul Gălăţanu, *în plata cheltuelii ce s'au făcut cu târgul Bârlad;* căci că acel loc, un stânjân şi doî palme, fiind alăturat cu locu lui Costandin Grosu, tatul lui Alistar, n'au vândut Alistar numai locul tătâne-său, patru stânjâni ce sânt, ce au vândut cinci stânjâni şi doî palme, cu acel un stânjân şi doî palme, *locul mai sus arătat, care a fost a târgului.*

1800 Mart 12.

Μανγοζ Δημητρίου. *Sandu Bou. Ioniţă Popa. Vasile Popa.*

NOTĂ. Prin plata cheltuelei ce s'au făcut cu târgul Bârlad, trebue a se înţelege cheltuelile făcute cu procesele ce târgoveţii au avut cu proprietarii moşiei ce încunjura oraşul, moşie ce s'a răscumpărat la 1815.

Locul..... care au fost a târgului, se înţelege un loc din vatra veche a târgului Bârlad, ne ocupat de nime.

XVI

1798 Martie 17. *Un răvaş al Isprăvniciei de Tutova prin care învită pe 4 târgoveţi spre a fi întrebaţi pentru pricina locului ce a cumpărat Iancul Gălăţanu dela Costantin Grosu.*

Dumnealui Măteiu Mărat, i d-lui Costantin Eşanu, i d-lui Sandulu Bou, i d-lui Costantin Brânză, fiindcă aveţi să răspundeţi pentru pricina locului ce-au cu(m)părat Iancu Galaţanu dela Costantin Grosu, îndată ce veţi auzi răvaşul acesta să vă sculaţi să viniţi aici ca să răspundeţi la cele ce veţi fi întrebaţi. (17)98 Marte 17.

(Ne descifrabil).

XVII

1800 Iunie 9. *Constantin Alexandru Ipsilant Voevod, la stăruința breslei blănarilor, învoește bisericii sf. Ilie ca aducându-și 4 oameni streini de peste hotar fără de bir în visterie, să fie aceștia ertați și scutiți de orice dări și havalele.*

Noi Constandin Alexandru Ipsiant VVod cu mila lui Dumnezău Domn țării Moldovii. Să faci știre cu această carte a Domnii meli pentru bisărica sfântului proroc Ilie din târgul Bârladului că, dând jalobă cătră Domnie mea briasla blănarilor, dela acelaș târgu, ce se află epitropi asupra bisăricii, au arătat cumcă numita bisărică iasti lipsită de multe trebuincioasă și, ne având cât de puțin agiutor de slujbă de cătră vre o parte, li iaste cu anevoia a faci lucrurile ce trebuesc. Și au făcut rugămintea ca să miluim bisărica această cu câți-va oameni streini ce se vor socotì să fii de agiutoriul și slujba bisăricii,—după care jalobă, ce ni-au dat, făcându-să cercetare și adeverindu-ne că numita bisărică s'au făcut prin agiutoriul breslei blănarilor de acolo, cum și acum iarăș iai(ei) îi poartă de grijă pentru celi trebuincioase, nu li-am trecut cu vedere rugămintea, ci milostindu ne iată, prin această carte a Domnii meli, hotărâm: ca patru liudi, oameni streini ce vor găsì de piste hotar fără de bir în visteriia și făr de nici un amestic de dare cu alți lăcuitori ai țării, fiind adeveriți și prin mărturiia dregătorilor de margini că sânt streini făr de bir aduși acmu de peste hotar, din cari mărturii sunt încredințați dumnealor Ispravnicii ținutului Tutovii că sânt streini, să fia ertați și scutiți de tot birul visteriei și de alte dări și havaleli ce vor fi asupra altor lăcuitori, lăsându-se să fiia numai pentru slujba bisăricii și făcutul celor trebuincioase la bisărică, iar nu ca să se slujască cu dânșii vreunii din blănari. Deci, poroncim Domnie mea și dumnilor voastre Ispravnici de ținutul Tutovii și altor zapcii ce veți fi orânduiți cu slujbele Domnii meli, văzind carte aceasta a Domnii meli, cu toții să aveți a urmà întocma dupăcum mai sus să hotărăști. 1800 Iunie 9.

(L. S. D.)

Procitoh

S'au trecut la Condica Visterii

Costandin Veisa.

XVIII

1801 Iunie 27. *Iancu Gălățanu dă 3 lei la cheltuiala târgului pentru judecațile avute cu stăpânitorii moșiei încungiurătoare.*

Trei lei au dat Iancul Gălățanu pi locul ci are din-dosul dughenilor, cumpărat tot dela Grosu, din gios de *fântâna Perjoaii*, la *cheltuiala târgului*, răvaș de samă

Vasile Eșanu post(elnic). 1801 Iunie 27.

XIX

1807 Martie 31. *Anăstasă, feciorul lui Grigoraș Casapu, vinde un loc de casă părintelui Constantin în preț de 24 lei.*

Adiveresc eu, Anăstasă sân Grigoraș Căsapu, cu acest zapis al mieu la cinstită mâna părintilui Costandin, de aice din târgul Bârladului, precum să se știi că având un loc di casă al părinților mii l'am vândut sfinții sale drept 24 lii, adică doaă zăci și patru lii, bani curați, ce i-am luat in mână. Iară părintile să aibă a stăpânì în zilile sfinții sale și a fiilor sfinții sale. Iară sculându-să vreunile din nemurile mele să nu aibă voi a-l întoarce. Și pentru mai adivărata credință ni-am pus numele și degitili. 1807 Mart 31.

● Eu Nastasă am vândut.

● Eu Nedelcu, văr d-lui Nastasă, am vândut.

● Eu Manoli am vândut.

● Eu Tinâia am vândut, sor d-sale.

. . . . Μανολης μαρτυρο

Eu Vasile Oulet am fostu fați la această vânzare.

Eu starostili Păun Hriste am iscălit di bună voe me.

XX

1810 Ianuarie I. *Catrina, fata lui Neculai Gașpar, dăruește un loc bisericii sf. Ilie spre a fi pomenită la sfântul jertfelnic.*

Eu Catrina, fata lui Neculaiu Gașparu, din târgul Bârladului, care mai gios îmi voiu pune numili și degetul, încredințăz cu această a me scrisoare de dànii la mâna epitropului bisăricii sfântului prooroc Ilie, ci esti într'acest oraș, precum să să știi că, *făcându-se această sfântă bisărică*

de ctitori *în mahalà, la podul din gios*, pe locul mănăstirii lui Adam, și având și eu un loc di zăstri dila tatăl meu, care, după râvna ce am avut asupra sfintii bisărici, ne având altă nimică ci să dau bisăricii, am dat acel loc dànii sfintii bisărici, ca să fiu și eu pominită la svânt(ul) jărtâvnic (jărtfelnic), dinpreună cu cielanți ctitori, să-l stăpâniască bisărica de veci cu bună paci dispri mini și dispri toate niamurili meli. Iar sculându-se cinevà din niamurili meli ca să strici danie me să fii ni ertați de mini și de milosti(vu) Dumnezău, Impăratul Hristos, și di Precurata Sa Maică și Pururе Feciora Maria, și blăstămați de toate săboarăle, și di trii suti opt spră zăci sfinți pări(n)ți din Nechie; iar sfânta bisărică să stăpâ(niască) danie ce am dat cu bună paci, fiind dată cu bună priimire me. Și pentru mai adivarată credința am pus numili și degitu în loc di peceti. 1810 Ghenar 1.

● Eu Catrina sân Neculaiu Gașpar, am pus degitu în loc di piceate.

Această danie am scris'o cu zisa numitii Catrinii și am încredințat. *Gheorghii Diacu.*

XXI

1810 Maiu 15. *Paraschiva Vidroaea, prin actul ce dà la mâna epitropului Vasile (Oulet), dăruește un loc bisericii sf. Ilie, pentru pomenirea sa și a bărbatului său.*

Adică eu, Parascheva Vidroai, dat-am adivărat și încredințat zapisul meu la mâna dumisale epitropului Vasili, a a sfântului proroc Ilâi, pentru ca să să știi că, având eu o bucățică di loc di grădină dila bărbatu-meu rămas, carile locu esti în ograda bisăricii sfântului proroc Ilâi, care loc erà ca 16 stânjini în lungu, iar în curmeziș erà ca opt stânjini: și dispri soare-răsari să hotărăști cu locu lui Neculaiu Gașpar; iar dispre apus să hotărăști cu un loc a lui Gheorghi Enache; iar dispre ameazi să hotărăște cu *părăul carile curgi di ploi*; și având și eu râvnă ca să dau și eu bisăricii cevà și, ne având ci să dau, am dat această bucățică di locu ca să fii pominit și răposatul meu bărbat, și să fiu și eu pominită împreună cu cielanți titori. Iar sculându-să cinevà ca să o întoarcă danie me, adică din neamurile bărbatului meu sau din

neamurile mele, blăstămat să fii di Domnul Is. Hr. și di Precista, și di trii sute optspre-zăci sfinți părinți. Și pentru mai adivarată credinți me-am pus degitul meu în loc di peceti.

1810 Maiu 15.

● Eu Paraschiva Vidroi adiverez într'acesta zapis.

Și când s'au făcut aceasta s'au întâmplat și alți oamini fați, cari mai gios să vor iscăli.

● Eu Ioana, sora Paraschivei, am fostu fați.

Eu preot Theodor la iscăliturile aceste am fostu fați.

Eu **Iordachi dascal** *sfântului proroc Ilii am scris cu priimire d-sale.*

NOTĂ. *Părăul carile curgi di ploi*, este pârăul Beșleagăi, care azi formează canalul de scurgere din piața sf. Ilie spre malu Bârladului. *Preotul Teodor* a semnat și pe donatoare, dupăcum se vede din feliul scrisoarei.

XXII

1812 Noemvrie 27. *Epitropii bisericii Sf. Ilie roagă pe Măria Sa Vodă să nu încuviințeze cererea femeei lui Ioniță Dușcă de a-și întoarce binaoa, în care numitul, învoit fiind de a-și face acea bină pe locul și în apropiere de biserică, îndrăznise a deschide crâșmă, spre sminteala lumei care venià la sfintele slujbe.*

Pre Innălțati Doamne,

Jăluim Innălțimii Tale că noi epitropii bisăricii proorocului Ilie, dela târgu Bârladului, mai în trecuții ani am fost dat 4 stânjini din locul bisăricii unui Ioniți Dușcă cu bezmân și cu zapis: ca binaoa pe acel loc în viiața sa să o stăpâniască, plătind bezmân bisăricii, iar după moarte sa să rămâe a bisericii. Așa dar numitul Ioniță, încă bine acele binale ce-a pornit a le face n'au apucat a le gătì și cu alijverișurile ce vroe a întoarce în coastele bisăricii, pe unde iarà treacătul norodului la casa rugii, era smintială. I cu sfatul ctitorilor i a altor poporâni dila ace bisărică, noi epitropii am dat jalobă la cinstitul Divan, la 1810 Iunie ( ); și, eșindu în giudecată aice la Divan s'au hotărât ca să-i întoarcem cheltuiala ceia ce să va dovedi c'ar fi cheltuit el cu facire acelor binale; încă și cheltuiala cari va fi făcut, umblându prin giudecăți. Cu care carte fiindu rânduiți la d-lor boerii ispravnici, din

aceia vreme, s'au triimes preţeluitori, care toate cele făcute di acel Ioniţi s'au socotit drept lei; bez bezmân pi doi ani, că nu-l plătise la bisărică. Şi plătindu-i biserica banii, ispravnicii l'au şi dat afară din stăpânire şi s'au dat binalele în stăpânire bisăricii, care apoi, nu multă vreme trecând, s'au intâmplat de au şi murit Ioniţi Duşcă, şi clironoomi copii nu i-au rămas decât numai fimeia. Acum femee lui, prin povăţuire altora, s'au îndemnat a pornì jalobe cătră Inălţime Tacu cerire ca să întoarcă banii aciia ce atunci ar fi dat epitropii barbatului ei, mai vârtos că are şi carte ace dila Divan, la mâna sa, (care) cu ce iconomii au întrat dila d-lor ispravnicii la mâna ei nu putem şti. Pe lângă aceasta, binaleli atunce au fost într'o stare, iar acum cu o osebită cheltuială s'au întocmit în stare bună; şi pentru că este o bisărică săracă şi supuse supt datorii, pentru oareşcare folos acele binale s'au dat cu chirie ca să-şi poată bisărica ce à întâmpinà datoriile, ar socotì dar că dreptate ar agiutà-o de a-şi luà binalile iarăş înnapoi să le stăpâniască. Pentru aceasta, bisărica cu epitropii ne rugăm Innălţimii Tale ca să faci milă cu această sfântă bisărică a nu se lipsì de puţinu folos care-l ia de pe acele binale, fiind pe locu bisăricii şi binalile i s'au plătit odată, şi că această cerire ce o face este cu povăţuire altora şi pentru a acelora interes, iar nu dispre a fimeii întrebuinţare. Şi precum va fi mila Innălţimii Tale.

(Aici este un rezumat al petiţiei).

Robii Mării Tali
Epitropii bisăricii sfântului prooroc Ilie din târgul Bârladului.

(Rezoluţia :) Mergeţi la D-lui vel logofăt.
Sturza vel logofăt 1812 Noemv. 27

Noi Scarlat Alexandru Calimah VVod cu mila lui Dumnezeu Domn ţării. Moldaviei.

Credincioşi boiarii Domnii meli, dumneavoastră ispravnici ţinutului Tutovii, sănătate. Veţi înţelegi, din jaloba aceasta, arătarea şi cererea ce fac jăluitorii. Deci cât pentru ace binà ce-au făcut săvârşitul Ioniţi Duşcă pe locul bisăricii prorocului Ilii acolo, în Bârlad, şi pentru ca să lipsască vânzare

de vin şi altfel de băutură din coastele bisăricii, cu hotărâre Divanului la 1810 Iunie, după preţeluire dela faţa locului ce s'au făcut acei binali, epitropii bisăricii i-au plătit banii şi au rămas ace binà la stăpânirea bisăricii. Pârâtei soţii a lui Duşcă nu-i rămâne cuvânt ca să întoarcă ea acum acei bani epitropilor şi să i se dè ace binà la stăpânire ei, ci ace binà o va stăpânì bisărica fără de nici o supărare mai mult despre pârâta sau despre alţii. Iar pentru ca să lipsască vânzare băuturii ce au arătat pârâta prin osebită jaloba sa, că acum ar fi pus însuşi epitropii acolo în coastele bisăricii, d-voastre veţi cercetà şi, fiind precum au arătat pârâta că epitropii ar fi dát şi zapis că nu vor puni acolo băuturi a să vindi, atunce să nu-i îngăduiţi a vinde băutură acolo, ci să-i îndatoriţi după zapisul lor să urmeze întocma.

Şi, dupăcum veţi dovedì şi veţi puni la cali, să triimitiţi înştiinţare. 1812 Dechemvrie 3.

(L. P. D.)

Procit, vel logofăt
Trecut (la condică).

XXIII

1813 Martie 10. *Scarlat Alexandru Calimah Voevod înnoeşte scutirea de dări, dată bisericeii sf. Ilie, pentru 4 oameni streini ce şi-ar aduce de peste hotar în trebuinţile sale.*

Noi Scarlat Alexandru Calimah VVoda cu mila lui Dumnezău Domn ţării Moldavii. Să faci ştire cu aciastă carte a Domnii meli pentru bisărica sfântului marelui proroc Ilie, din târgul Bârladului, că, dând jalobă cătră Domnie mea epitropii bisăricii deacolo, au arătat că aceastâ numită bisărică ci iaste *zidită prin agiutoriul breslii blănarilor*, să află lipsită de multe trebuincioase, şi spre oareş-care agiutor de slujbă având carte gospod dela Domnie Sa Costandin Alexandru Ipsilant VVoda, ca patru liudi streini ce-şi va aduci de piste hotar, făr de bir, să fiia scutiţi, au făcut rugăminte ca să fii miluită şi de cătră Domnie mea cu ace puţină milă. După care jalobă, ce ni-au

dat, făcându-se cercetare și adeverindu-ne că *această bisărică fiind făcută prin agiutorul breslei blănarilor, tot iai îi poartă de grijă pentru cele trebuincioase și acum*, și văzându-se și din carte gospod ce ni-au arătat că au avut cuprindere de milă ce mai sus să arată, nu li-am trecut cu videre rugăminte, ci milostivindu-ne iată prin această carte a Domnii meli asemine îi întărim și hotărăm: ca patru *liudi*, oameni streini, *ce vor găsi de piste Dunăre sau din alte părți streine* di piste hotar, făr de bir în visterii și făr de nici un ameștic de dare cu alți lăcuitori ai țării, fiind adeveriți și prin mărturiia dregătorilor de margine că sint streini făr de bir, aduși de aginnainte de piste hotar, din cari marturii să se încredințezi d-lor ispravnicii de ținutul Tutovii că sint streini, să fie ertați de tot birul visteriei și de alte dări și havaleli ce vor fi asupra altor lăcuitori, lăsându-(i) să fiia numai pentru slujba bisăricii și făcutul celor trebuincioase la bisărică, iar nu ca să se slujască cu dânșii vreunii din blănari. Deci poroncim Domnie mea și d-voastre ispravnici de ținutul Tutovii și altor zapcii ce veți fi orânduiți cu slujbile Domnii meli, acolo la ținutul acela, văzând carte aceasta a Domnii meli cu toții să aveți a urma dupăcum mai sus să hotărăști.

(L. P. D.) *Vel vist.* 1813 Mart 10.

S'au trecut la condica visteriei. *Constandin Veisa medelnicer.*

XXIV

1813 Octomvrie 11. *Isprăvnicia Tutovii, la stăruința epitropului Vasile Ouleț, însărcinează o comisiune care să măsoare și să stâlpească locurile de danie ce le are biserica sf. Ilie.*

Isprăvnicia Tutovii.

Cătră dumnealor: Sandul Bou, Pascal Gane și Iorga Gâlcă. Vasili Ouleț epitropul bisăricii svântului Ilii, de aice ni-au făcut arătarea că bisărica are înpregiurul ei câte-va locuri pe vatra târgului, care locuri ar fi de danie cu zapis, și unili fără zapisi,—și au făcut ceriri ca toati locurili acele

să le hotărască și să li aliagă deoparte dispre alți megieși. Pentru aceia vi se scrii ca să mergiți acolo la stare locului, unde să află locurile acele și să strângeți la un loc și pe megieșii acelor locuri și, după scrisori ce va avè numitul epitrop, să măsurați fiiști-cari loc cu stânjinul după obicei; și, di nu va naști nici o pricină nici la un loc, să li stâlpiți și cu pietre hotară pe la toate locurili ce va ceri trebuința și să dați și mărturii hotarnică pe larg arătătoari de suma stânjinilor a fiiști-căruia loc. Iar la care loc va naști vre o pricină, pietre hotară să nu să pui, ce numai sămne să să facă și pe pricinuitorii aceiia cu mărturii înscris de curgire pricinii și hartă închipuitoare de stare locului, împreună cu epitropii și cu scrisori dovezi ce vor avè, să-i triimetiți aice la isprăvnicii, ca să se cercetezi și să se pui la cali, după cum va fi mai drept.

(Două semnături nedescifrabile) 1813 Oct. 11.

(O însemnare)

După poroncă alegând toate locurile bisăricii, după cuprindere hotarnicei ce s'au dat la mâna epitropilor, cari esti încredințată și de cinstita Isprăvnicie, făcând și hartă închipuitoari di cuprindire loçului întocma, s'au pus și chietri hotară în patru colțuri a locului, adică: doaă chietri din gios dispri amiazi-zi, una dispri apus, în colțul dughenilor, și una dispri răsăritu în colțul zaplazului dispri preutul Costanden Grosu; iar doaă chietre s'au pus dinsus, unde, să cuprinde, după hartă, și locu lui Angheluți sân Gheorghe Ianachi, pe cari în urmă l'au vândut lui *Manole Chiru epitrop bisăricii.* Și într'acestaș chip, ne fiind pricină, rămâni a stăpâni bisărica toate locurile după cuprindire hotarnicii și a hărții. 1814 Mart 2.

Pascal Gane. Iorga Gâlcă.

XXV

1813 Octomvrie 25. *Mărturia hotarnică, puntru locurile bisericii sf. Ilie, dată de rânduitul Isprăvniciei, Pascal Gane vornicul de poartă.*

Sfânta bisărică la cari să cinstești și să prăznuești

hramul sfântului prooroc Ilie, aici, în târgul Bârladulu avându locurile sali, unili supt cuprinsul ogrăzii și alti(le) dinafară, alăturate cu ograda, li-au stăpânit în paci pără acum, de când sânt trecuți ani la mijoc, fără de nici o supărari. Insă acum, voind epitropii sfinții bisărici ca să-și hotărască toati aceli locuri de danii, după care hotărâtură să-și poată faci și dresi domnești, au mersu la d-lor dregătorii ținutului Tutovii, undi, făcând această ceriri, d-lor dregătorii prin răvaș ni-au rânduit pe noi ca să hotărâm locurili bisăricii după scrisori și dovezi ci ni vor arătà epitropii. Deci noi, după poroncă, mergând la stare numitilor locuri, am cerut dela epitropi să ni arăti scrisorile bisăricii pe locurili ci are; d lor ni-au arătat scrisorili aceste, adică: doi scrisori, una din 1790 Avgust 8, și una din 1810 Ghenar 1, dila Neculaiu Gașpar și fiica lui Catrina, ci-și dau locurili dànii bisăricii, i alti două scrisori, tot într'o hârtii, una din 1794 Maiu 8, și una din 1810 April 3, dila Antohi zăt Gheorghi Enachi cu fimeia lui Ilinca, și dila cumnații lui, Angheluți și Neculaiu, ci încredințăzi danie lui Antohi pe un loc cătră bisărică; i o scrisoari din 7262 Maiu 9, dila Ursul ce-au fostu starosti di cizmari, ci să dă danii cu un loc bisăricii; i o scrisoari din 1791 Ghenar 1, a preuțălor lor și a ctitorilor bisăricii sfântului Nicolae, ci dau dànii un loc bisăricii sfântului Ilie; i o scrisoare din 1791 Iuli 27, dànii a Bârlădenilor pe un loc cătră Vasâli Eșanul, pe cari loc și Vasâli Eșanul, în urmă, îl faci dànii bisăricii; și o scrisoari din 1810 Maiu 15, dila Paraschiva Vidroai, ci dă un loc danii bisăricii, bez locul sfintii mănăstiri a lui Adam, și alti locuri ci să mai găsesc supt ograda bisăricii; însă pi acesti locuri scrisori de danii nu ni-au arătat epitropii, dar stăpânire bisăricii supt cuvânt de danii au fost și esti următoare de atâți ani și pără acum fără de nici o supărari. Deci, atât după scrisorili ci s'au arătat mai sus, cât și după următoari stăpânire bisăricii, vrând noi a ști cât loc poati avè biserica în toati părțili, am făcut stânjân de opt palmi, om de mijloc, și am început a măsura: întâi lungul locului, din colțul din sus, dispre răsărit, ci să alăturează cu locul lui Angheluți sân Gheorghi Enachi și în

gios pe margine drumului și pe lângă zaplajii bisăricii păr în colțul casăi preutului Costandin Grosul, au eșit trei zăci și trii stânjâni; apoi, di acole măsurând și în curmezâșu locului spre apus, pe lângă zaplajii și alăture cu *gârga (gârla) Beșliagăi,* ci esti pe dispre amiazi-zi, au eșit trei zăci și șapte stânjâni, undi, la acel colțu di ogradă, stăpânești bisărica 'și niști beniali dinafară de ogradă, și dispre apus, fiind făcuti tot pe locul bisăricii de un Ioniți Dușcă și bisărica în urmă li-au răscumpărat, după scrisorili ci are dela mâna acelui Dușcă; măsurând și lungul locului pe dispre apus alăture cu zaplajii bisăricii, și pe lângă drum, și spre miazi-noapte pără iarăș în locul lui Angheluți sân Gheorghi Enachi, di undi am început a măsura întâi pe dispre răsărit, au eșit cinzăci stânjâni, *mai lărgindu-să locurile din învechimi într'această linie*; măsurând și fundul locului dispre miazănoapti, pe lângă locul lui Angheluți sân Gheorghi Enachi, din drumul dispre apus până în drumul dispre răsărit, au eșit numai zăci stânjâni, căci aici să mai strâmtoriazi locul după fireștile hotară, fiind drumurili ci s'au zâs mai sus; însă la acest capât mai ari bisărica doi stânjâni drept poartă, afară din ogradă, pără în locul lui Angheluți sân Gheorghi Enachi. Deci, cu acesti măsuri încungiurându-si locul bisăricii din înpregiur—înpregiur, undi ne eșind nici o princină de cătră nimine, s'au dat această mărturie hotarnică la mână epitropilor bisăricii sfântului Ilie.

1813 Octomvri 25.

Eu Angheluți sân Gheorghi Ianachi răzaș adiverez

Costandin Ghene răzăș, preot s(f)tei bisărici sfântului proroc Ilie.

Vânzând și noi că esti cu priimire și mulțămire răzășilor ce sânt megiiași cu locurili svintii bisărici și ne mai rămânând mai mult cuvânt de înpresurari, ne-am iscălit și noi rânduiții.

Pascal Gane, vornic de poartă.

Dela Isprăvnicie ținutului Tutovii.

Cercetându-să și de cătră noi această mărturii hotarni-

că, cuprinzătoare pe locurili bisăricii sfântului prooroc Ilii, di aice (din) târgu Bârladului și găsându-să cu bună rânduială făcută, asupra cărie ne eșind pricini dispre megiași și împregiurași, s'au încredințat și cu ali noastre iscălituri.

1814 Ghenari 20. (Nedescifrabil).

XXVI

(Probabil 1813). *Isvod de 4 scrisori (documente) pentru dugheni amanetate la Pascal Gane vornicul de poartă.*

Știut să fii de câti scrisori sânt supt cuvânt de amanet pentru dugheani la dumnelui Pascal Gane, vornic de poartă, anumi dupăcum arată în gios:

O scrisoare din 1775 Iunie 3, cu cari să hotărăști locul dughenilor, fiind încredințată ace scrisoare și de *Petrachi Vameșu,* fiind în vreme aceia *ispravnicu*; al doile scrisoare, iarăș de alegire acelui loc, din 1784 Iunie 5, care esti făcută de un Costandin Periațanu căpit(an) și de alții, fiind rânduiți de răposatul banul *Manolachi Conachi,* fiind în vreme aceia *ispravnic;* al triile scrisoari, cuprinzătoare iarăș pe tot locul, din 1798 Mart 2; al patrule scrisoari, din 1800 Mart 12, iscălită de un *Mangu Dimitriu* i de *Sandul Bou, Ioniță Popa* și *Vasăli Popa,* în cari scrisoari arată că au priimit una sută de lei după zapisu din dosu acei scrisori, *în cheltuelele ce au avut târgoveții în giudecăți.*

XXVII

1813 Decemvrie 10. *Angheluță bărghierul, fecior lui Gheorghie Enachi, dinpreună cu soția sa, Safta, vinde un loc, drept poarta bisericii sf. Ilie, lui Manole Chire blănariu cu 250 lei.*

Adică eu Angheluți bărghierul, fecior lui Gheorghie Enachi, de aice din târgul Bârladului, dinpreună și cu soție me, Safta, făcut-am adivărat și încredințat zapisul meu la mâna dumisali neguțitoriului Manole Chire blănariu, tot di aice din târgu, precum știut să fie că, având eu un loc aice în vatra târgului, chironomii dila tatăl meu, Gheorghi Enachi, carili loc esti drept poarta bisăricii sfântului prooroc Ilie, din sus, și cu dipartare de doi stânjâni ci-i are bisărica afară din poartă, esti și în harta locurilor bisăricii arătată și stare locului meu. Deci, fiindcă mărime locului meu în lung și în curmezăș esti așà, adică lungul începându-si din gios, din locul bisăricii, și în sus spre Verga Dascalu noă stânjâni, și curmezișul, dispre locul bisăricii, opt stânjâni, iar capătul locului din sus, dispre Verga Dascalul, numai trii stânjâni, fiind între răspntiili a doă drumuri ci urmiază pi acolo. Cari loc di a me bunăvoia, ni silit, nici asuprit di nimine, l'am vândut dumisali numitului mai sus, cu preț doă suti cinci zăci lei, pe cari bani și dila mezat mi s'au dat, precum țâdula mezatului ci am dat'o dumisali adiveriazi. Și fiindcă acel iscălit în mezat acum lipsă esti, di când sânt luni trecuti la mijloc, au priimit d-lui a-mi dà banii, ci-mi didesă acela, și eu i-am dat locul; pe cari bani priimindu-i toți deplin în mâinili meli, va stăpânì și d-lui, cum și urmașii d-sali, locul ci au cumpărat dila mini în veci cu paci și fără de nici o supărare, ca pe o driaptă ocină și moșii a dumisali. Cărue spre mai mari credință i-am dat zapisul acesta, în cari, ne știind carte, am pus degitul atât eu cât și soție me, Safta. 1813 Dechembrie 10.

Eu Angheluți, sân Gheorghi Enachi, am vândut.
Eu Safta, soție lui, am vândut.
Eu Dumitrachi Sava am fost fați la această vânzare.
Eu Andreicu Râ.... martur.
Eu Alecsandru Zgaroi am fost fați la vânzari.

Tâmplându-mă și eu față la această vânzari a numiților am iscălit. Pascal Gane.

Și eu Vișan Bode, cumnat vânzătorilor, scriind zapisul, sânt martur.

Și la facire acestui zapis am fost fați. Gavril Necoară.

Dila Isprăvnicie ținutului Tutovii.

Viind și înnainte aceștii Isprăvnicii numitul vânzătoriu, Angheluți sân Gheorghi Enachi, și prin viu graiu arătând că cu bună voia și priimire lui au săvârșit vânzarea aceasta a locului său cătră numitul cumpărătoriu, Manoli Chire Blănar, și că banii după tocmală și i-au priimit toți deplin, s'au încredințat și di cătră noi. 1814 Ghenar 20.

Iordachi (Giurgea)

XXVIII

1817 Fevruarie 15. *Silvestru, Arhimandritul și Starițul mănăstirii Neamțului și Secului, scrie protopopului de Bârlad că scrisoarea de afierosire, trimese acolo de ctitorii bisericii sf. Ilie, s'a perdut, și deci, prin aceasta, o declară răsuflată, mai ales și pentru cuvântul că acea afierosire, ne fiind cu voia tuturor ctitorilor și epitropilor, nu fusăse admisă de sfânta mănăstire.*

Cu d(u)hovnicească dragoste mă închin sfinții tale,

Mai întâiu rugăm pe milostivul Dumnezeu ca să învrednicească pe sf-ta a petrece curgirea sfântului post cu tot doritul folos și cu mântuire sufletească. Iar al doile, viind sfinția sa părintele Luca d(u)hovnicul la mănăstire mea-u (mi-au) arătat cum că ai fi cerând sf-ta o scrisoare ce au fost triimis la mânăstire dumnealor ctitorii porocului Ilie din Bârlad, de afirosire la sfânta mănăstire de atâta vreme. Apoi, fiindcă acea afirosire n'au fost cu priimirea tuturor ctitorilor și epitropilor, au rămas ne priimită la sfânta mânăstire și, așà dar, și acele scrisori de afirosire au rămas răsuflate. Și căutându-să nu s'au aflat, stricându-să s'au zăhăindu-să undevà. Deci, spre odihna epitropilor, iată anerisăscu pe acele scrisori cu scrisoarea aceasta, ca ori când să vor află acele scrisori să fie ca niște hârtii albe, fără de nici o putere aici la sf. mânăstire. Și sânt al sf-tali către Dumnezeu rugător cu tot soborul. 1817 Fer. 15.

Silvestru Arhimandrit și Staref S. M. Neamțului și Secului.

NOTĂ. Pe o coală hârtie întreagă, având deasupra scrise următoarea adresă: «Cinst. sfinții Sale Părintelui Protopopului de Bârlad cu d(u)hovnicească dragoste,—Bârlad». Pe sigilul imprimat în ceară roșie, se citesc literele: M N—I S (Mănăstirea Neamțului i (și) Secului).

XXIX

1818 Aprilie 30. *Ana, fiica răposatului preot Constantin Ghine și a preotesei Saftei, împreună cu soțul ei pot parucic Sămion Triacovici, declară că, față de zestrea și ajutoarele repetate ci i s'au dat de familie, nu va mai aveà alte pretenții nici-odată.*

Adecă eu Ana, fiica săvârșitului preot Costandin Ghine și a Saftei preutesăi, împreună și cu soțul meu pot parucic Sâmion Triacovici, care mai gios ni vom adiveri și prin iscălituri, dat-am această adivărată și încredințată scrisoare a noastră, di veci învoială, la mâna numitei și adivăratei meli maice, și a fratilui meu ci este mai mare, preotului Vasili, ca să se știi și să fii de crezut: că eu ca una ce sânt născută din drepte trupurili și păcateli arătaților mai sus părinți, păzit-au urmare creștirei meli cu toată râvna și dragoste părințască, îndistulându-mă cu toate celi trebuincioase pără când m'au adus în stare a toată cunoștința și la bini și la rău; când la aceeși vreme prefăcându-se stăpânirei Moldaviei cătră pre puternicie împărății Rosiei, viind oștile armiei și aice în târgu Bârladu, undi picând la un cfatir în mahalaoa noastră și numitu meu soț parocic, prin iconomicoasă mijlociri și chipuri ci am urmat și o parte și alta, m'am și alăturat în dragoste, biruindu-mă patima tinereților fără să giudec și să socotesc cinste numiților mei părinți. Cu carele împreună am și fugit, umblând multă vreme prin țara Muntenească și fără să fim cununați, pără când întâmplare au adus de am căzut iarăș la părinți, undi viind priimită n'am fost, ca una ci am fost călcătoare și ne supusă cuvintelor părințăști. Așà dar, în sfârșit, fiind mijlocitori mulți epochimuri după rugăminților noastre, milostivindu-se beții părinți și, crezând că sânt cununată, ne-au ertat, dându-mi și zestre cuviincioasă după stare și putința lor cu care atunce am fost rămas mulțămiți; cari lucruri a zăstrii fiind socotite în bani, au cuprins șeasă sute cinspre zăci lei două zăci parale, bez di alte cheltueli ci au mai urmat cătră noi părinții, bani și alteli, pentru care, la neagiunsul lor, s'au și înprumutat di ni-au înplinit cerire. Apoi, în urmă, primind și legiuita cununie cu numitul meu soț, iarăș căzând la casa părințască ca unii ci nu avem nici o facere, prăpădind tot ce am avut, ni s'au mai dat, di către numita maica-me, lucruri cuprinzătoare în sumă de bani di patru sute cin-zăci și opt lei, trei-zăci parale, care cuprind piste tot 1074 lei 10 parale, bez di alte lucruri, după diosebit izvod, iarăși socotit

în bani 111 lei, ce am primit în curgătoru an. La nelegiuită și fără nici un cuvânt pretenție noastră ci am cugetat, arătându-ni nimulțămiți cu cee ce am luat, precum mai sus se cuprinde, di iznoavă am făcut apucare casăi, adecă betei ticăloasă și slabă di bătrâneți maicii mele, cum și numitului meu mai mare frate, ca să mai trag zăstre prin putere cinstitei isprăvnicii de Tutovva, și rânduindu-ni cu răvaș la svinție sa parintili Ioan Damian Iconom și alte ipochimenure cinstiți, după toată cercetare prin dohovnicii ce s'au urmat, nici o dreptate ni-au găsit, precum înștiințare ci fac către cinstita isprăvnicie citată, din trecutul an 1817 Noemvrie 10, prelarg arată.

Așa dar noi și piste aceasta urmând înpotrivire și fără vreun cuvânt a dreptății, prin arătare ce am făcut înaintei stăpânire, am printinderisât giudecată și în Domnescul Divan; de unde, la cercetare ci ni s'au făcut, am rămas urniți cu carte boerilor divaniști a cinstitului Departament iarăș în cercetarea cinstitei isprăvnicii a Tutovii și prin carte de blăstăm, pentru care zăcem cu rugăminți să ne erte Milostivul Dumnezeu, după necuvioase urmările noastre. Cu care carte viind nu puțini cercetări, făcându-se sâneti fără a toate rămasâli părințăști, nici o dreptate ni s'au găsit, ca unii ce am luat mai mult decât cee ce ni s'au căzut; cu toate că după urmărele mele cele făr de cuviinți ce am meteheresât, călcând cinste părințască, însu-mi mă giudec că nu mi s'ar fi căzut a trage nici o a patra parte. La cerire și pretinție noastră ce am mai urmat și piste aceste, rânduitu ne-au cinstita isprăvnicie și în cercetare a câți-va cinstiți și aleși negustori, cari și acie întrând după carte de blăstăm în toată cercetare, îndatorind pe numita me maică de au priimit'o spre a arătă adevăr de toati rămasăli dela săvârșitu meu părinti. Mărturisit-au ca o bătrână adivăr că mai mult decât 500 lei, la moartea lui, n'au rămas; care deabè au putut întâmpină grijile obicinuite a unui mort pără la o vreme și, pren cât în urmă nu s'au agiuns, au muncit și cu mânili. Pentru fratili meu, preotu Vasâli, iarăș au arătat că, la însurăciune sa, nu numai că nu i-au dat din casă nimica, dar

nici înbrăcăminte ace de cuviinți du(pă) stare și cinste lui nu i-au dat; decât numai o bucățică de loc, o a patra parte din locu părințesc, mai alăturând i cu cumpărare dela alții altă bucățică di loc, pe care și-au făcut oareșce binali, plătindu-l de havaet și la Casa Obștiii în cumpărătura moșii târgului Bârlad; pe care loc după dreptate, ca unu ce n'au tras cât mini parte, rămâni să-l stăpâniască în veci nesupărat de către mini și urmașii noștrii. Asămine și maicei meli cercetându-i-se toată avere, di către numiții negustori, nu s'au găsit mai mult decât o *ladă* veche mică, i *chilotă* [1]) de pânzi, de așternut, i un *iorgan* [2]) di învălit vechiu, i o *perină mică*, i un *topor stricat*, i un *molitevnic*, i un *patraher*, și *căsuța veche părințască*, care, cu toată voe noastră, rămâne în parte maicii meli, ca să să odihniască încât (ii) va urmà viiața; și săvârșindu-se din viați, iarăși rămâne pentru grijile obicinuite a sufletului său, fără să fii și la aceasta supărat di către noi, cel ce va purtà grijile după moarte, cât de puțin, ci în veci să rămâi stăpânitor. După toate aceste vei (vii) și adevărate cercetări urmate printr'atâte poronci și carte de blăstăm, i cunoscându-mă însuși că nu am nici o dreptate în goana pretenției mele și a numitului soț; văzând numita me maică și fratele meu afanisâre noastră cu multeli cheltueli ce am urmat, și fără cuviinți, iarăș milostivindu-se ni-au agiutat cu doă sute cinzăci lei spre oareșcare folos și agiutor a nostru.

Pentru acie de acum înnainti și înveci paci au rămas între noi, fără să să mai supere maică-me sau frateli meu di către noi nici o dinioară, sau de urmașii noștrii, atât la casa părințască, cât și la cuprindere atot locul baștină și cumpărătură. Și spre încredințare, ca să să păzască întocma cele mai sus grăite într'această scrisoare, am iscălit, rugând și pe toate zabeturili din târgu Bârlad di au încredințat. 1818 Apr. 30.

Ana. *Semion Triacovici.* Στέριαν Ρεκουπλίου.

Sandu Bou (Nedescifrabil) *Hagi Iordachi Eftimiu martor. Vasili..... sluger am fostu fată. Ioan Gheorghiț martor. Costache Ioan. Iorga Gâlcă. Ap. Gheorghiu martor.*

---

1) salte. 2) oghial, plapomă.

Dass gegenwärtiger Vergleich mit genehmigung aller Verträge (?) geschehe, wird von Seite des Bestellten des Russ Consulats bestättiget. — Că presenta invoială se face cu respectare tuturor stipulaţiilor, se certifică din partea reprezentantului consulatului imperial rusesc.

Burlad 1 May 818. *Samuel Engelleiter*

(L. P. V. C.)

Isprăvnicia Tutovii

Amândoaă părţile au venit faţă şi-au arătat că această învoială este, cu bună priimirea amândoror părţilor, şi s'au adeverit şi de cătră noi.

Iamandi spatar. *1818 Mai 1.*

NOTA. Pecetea vice-consulului este intipărită cu ceară roşie, având pe ea «K. K. Agenzie (s)tarostei in Burlad».

XXX

1823 Septemvrie 25. *Epitropia târgului Bârladului întăreşte lui Ioniţă, feciorul lui Ioan Petcul, stăpânirea a trei zeci stânjini loc măsurat împrejur, în mahalaua Podenii, între teasc şi între Moscu bacalu.*

Epitropii târgului Bârlad.

(Introducerea cunoscută, după care urmează:) Deci pentru trei zeci stânjini loc măsurat înpregiur ci au avut Ioan Buliga cuprinşi în *mahalaoa Podenii*, între teasc [1]) şi între Moscu bacalu,—căruia dela cumpărătoarea moşiei, fătăcându-i-se cerire de cătră strângătorii de bani, i-au tot precungit, şi acum, în epitropia noastră, iarăşi di iznoavă fiind apucat, au dat răspuns că nu-i trebuiesc şi ca să-i dè casa cui va voi. Şi găsând Casa muştereu să răspunzi banii, numitul Buliga au oprit pe acel cumpărătoriu, aducând el pi Ioniţi sîn Ioan Petcul, rudenie a sa, carile au şi plătit doao-

1) Teascu acesta erà pentru ceară (a familiei Geneti, dintre cari unii au fost tabacari), aşezat peste Bârlad dela moara cu aburi de astă-zi a răposat. Bălan, pe unde se află acum casele d-lui V. Danu, aşà îmi spune d-l A. V. Ionescu, care-i acum în etate de 80 ani, fost Primar etc.

zăci şi patru lei cu dobânda legiuită pe şapte ani,—dăruind şi lui Ioan Buliga zăce lei.

Drept acee, spre a fi ştiut banii ci-au dat şi locu ci are cuprins, spre întărire vecinicii stăpâniri, i s'au dat această scrisoare, întărită cu pecete târgului şi încredinţată cu a noastre iscălituri. 1823 Săpt. 25

(L. P. T. B.) *Gheorghi Oprişan pah. Ioan Moga caminar.*

. . . . *Ioan Gheorghiu.*

XXXI

1825 August 31. *Epitropia moşiii târgului Bârladului întăreşte stăpânirea bisericii sf. Ilie pe 110 stânjini şi 6 palme gospod, loc măsurat împrejur, ce sânt cuprinşi cu ograda, împreună cu odăile şi benaua din colţul dela vale, despre gârla Beşleagăi, pentru care s'au plătit 150 lei la banii analoghiei pentru emaş şi cheltuelile urmate.*

Epitropia moşiii târgului Bârladului

(Introducerea cunoscută, după care urmează:) Deci pentru *una sută zăce stânjâni şi şase palme gospod*, loc măsurat înpregiur, *ce are biserica sfântului Proroc Ilie*, cuprinşi cu ograda, împreună cu odaile şi benaoa ce este în colţul de la vaii, dispre gârla Beşliagăi, cu faţa spre apus, pe vatra veche,—însă:

stânjâni	*palmi*	
31	2	Parte despre răsărit de(la) colţul din sus, de lângă locul lui Angheluţi sân Gheorghie Enache şi pe lângă drum, până în locul casăi răposatului prect Costandin Grosu, măsurat pe dinafară.
34	-	Fundul locului despre ameaze-zi, din drumul dela răsărit şi pără în margine drumului dela apus, până în dreptul *picăturii benalii* pomenite mai sus, măsururat pe din lăuntru.
39	-	Lungul locului pe dispre apus, din colţul benalii ce s'au zis, şi pe lângă drum,

până iarăș în locul lui Angheluți sân Gheorghe Enache, însă cu un stânjân ci să cotește din colțul din sus a pominitii benale și pănă în zăplajii ogrăzii.

6 4 Fundul locului despre meazi-noapte, alăture cu locul pomenitului mai sus, Anghe- luță sân Gheorghe Enachi, și între drumuri.

;10 6 fac, pentru care odăi am și plătit una sută cinci zăci lei, la banii analoghiii ce s'au socotit pentru emaș și cheltuelile urmate. Insă:

LEI

100 Adecă una sută lei *chiria odăii cei mari, a numitei biserici, în care s'au căntat triaba obștii într'un an de zile;*

50 Adecă cinci zăci lei ce-au numărat acum; iar pen- tru dobânda acestor cinci zăci lei, s'au găsit de cuviință a să luà supt cuvânt *că nici a unii bisărici odăile nu se văd puse la analoghie*. Și pentru ca să fie știut banii ce au dat și locul ce are cuprins, spre întărirea vecinicii stăpâniri, sau dat această scrisoare sfintei bisărici, întărită cu pecetea târgului și încredințată cu a noastre iscălituri. 1825 Avgust 31.

(L. P. T. B.) *Ioan Corodenu stolnic.*

XXXII

1829 Iunie 12. *Zoița, soră cu Giurge Gălățanu și soție de al doilea a lui Dinu Blănariu, face danie nepotului său, Vasile Corodeanu, toată averea sa câtă are, din casă și locul de trei dughene în ulița mare, cu condițiune ca să fie îngrijită cât va trăi și pomenită după a ei moarte.*

Eu gios iscălita fac știut pi (prin) acestu înscrisu al meu ce dau (la) mâna nepotului meu, Vasile Coroden, de aici, din târgul Bârladului, precum știut să fie că-i dau parte me, altu nime n'am mai aproape decât numa(i) pe nepotul meu, Vasile, în care fac danie: ca toată averea mea cât am din casă precum și locu de trii dugheni în *hulița mare*, ală- ture cu dumnelui Ioniță Langa și între dumnelui Dima ba- calu i în față, iar în dosu lângă Panainte Antonu; în care,

în viață cătu voi trăi, are a-mi purtà de grijă pentru toate cele trebuincioase, precum și la moartea mea are a-mi purtà de grijă tot dumnelui, cât și fiii săi. In care de bună voe, ne silită de nimine, ci de a me bună voe, rogu și (pe) alte fețe de au iscălit, și cu legat ca nimine n'are voe a se atinge de rămasurile mele, f(ă)ră numai nepotul meu, Vasile, este deplin între a mele rămasuri, atotu din casă, cât și locul dughenelor, *precum glăsuiaște docominturile lăsate în lăzi la bisărica sfântului Ilie,* în care am rugat pe dumnelui de au scris cu a noastră primire. 1829 Iunie 12.

● Eu Zoița, sor lui Giurge Gălățanu ● Eu Dima Blă- nariu, soț al doile, martur ● Eu Neculai Ninu, față. ● Eu Dimitritre Borșu, față. ● Eu Dumitrachi Brânză, față ● Eu Petre Sârbu, am fost față.

Preotu Dinu am fost față. Vasile Strat preot față. Vasile Țopa preut față. **Și eu am scris cu bună primire lor. Ga- vril Tănasă.** *Și această danie fiind adevărată s'au încredințat și de către mine gios iscălitul.* 1829 Iunie 13. *Preot Vasile (?) fost față, slujitor la sfântul Dimitrie.*

XXXIII

1830 Noemvrie 26. *Epitropia moșiii târgului Bârladu- lui întărește stăpânirea preotului Vasile, fecior preotului Costan- tin Grosul, asupra a 52 stânjini gospod, loc măsurat înprejur, cuprinși cu locuința sa, alăture cu zaplajii sfântului Ilie, pentru care a plătit 94 lei la banii analoghiei cumpărării moșiii târgului.*

Epitropia moșiii târgului Bărladului.

(Introducerea cunoscută, după care urmează:) Deci pentru 52, adică cinci zăci și doi stânjini gospod, loc mă- surat înpregiur, ce au avut cuprins cu lăcuința sa preotul Costandin Grosul în *vatra veche*, alăture cu zaplajii sfântului Proroc Ilie, pentru care au și plătit 94 lei, adică nouă zăci și patru lei, la banii analoghii cumpărăturii moșii târgului Bârladului. Și pentru ca să fie știut banii ce au dat și lo- cul cuprins, spre întărirea vecinicii stăpâniri asupra acestui loc, i s'au dat această scrisoare, întărită cu a târgului pecete

și incredințată cu ale noastre iscălituri. 1830 Noemvrie 26.

(L. P. T. B.) *Vasile* . . . . *Mihalache* . . . .

NOTĂ. Pe partea de deasupra a acestui act se află: No. 4, 1830 Noemvrie 26.

XXXIV

1831 Octomvrie 14. *Manolache Zaharinl adeverește că a închiriat o crâșmă a bisericii sf. Ilie lui Coste Sârbul pe 4 ani, care crâșmă îi erà bisăricii danie dela Manole Chire și se află așezată din sus de ea.*

Știut să faci că pentru o crâșmă ce are răposatul Manole Chire din sus de bisărica sfântului prooroc Ilie, pe care la săvârșirea lui au făcut'o danie bisăricii, dela anul 1831 Oct. 14, pre această crâșmă, fiind eu epitrop din partea săvârșitului, am dat'o cu chirie dumisale Costii Sârbu în cuprindere de patru (ani), însă un an i s'au lăsat pentru miremet și pe trei ani să plătiască câte opt zăci lei pe fieștecare an; care am și primit una sută patru zăci și patru lei; iar noă zăci și șase are să mi-i răspundă la zioa sfintei Cru(ci) a acestui 1833 Săpt. 14, după sinetul ce mi-au dat, în care, spre a fi deplin stăpânitoriu pără la numita vadè, fără a-l supărà nimine, urmează a me iscălitură. 1831 Oct. 14.

Manolachi Zaharinl, ipitropul

Acest zapis l'am scris cu bună priimirea numiților și am iscălit. *Iordachi Dascal.*

XXXV

1831 Noemvrie 10. *Preotul Ioan Ghine și cu mama sa, Safta preoteasa, vând o casă cu locul ei bisericii sf. Ilie, în preț de 1400 lei, care casă se află în vatra târgului, alăture cu zaplajii bisericii.*

Adică eu, care mai gios mă voi iscăli, dinpreună cu bunica mea, facim știut pren această scrisoare a noastră la mâna dumilorsale epitropilor bisăricii sfântului proroc Ilie, că, având noi o casă cu locul ei în vatra târgului, alăture cu zaplajii sfântului proroc Ilie, locul casei este în cuprindere de 52, adică cinci zăci și doi stânjâni, după cuprin-

derea documentului casăi obștiei, din No. 1190, după măsoriște ce s'au făcut locurilor înpregiur. Pre această casă cu locul ei, scoțându-o de vânzare, ne siliți nici asupriți fiind de către nimine, ci de a noastră bună voe, prin bună învoială și tocmală o vândusem d-sale neguțitoriului Gavril Răchitosul, cu preț drept 1400, adică una mie patru sute lei; dar fiindcă sfânta bisărică cu protimisâs ce are, fiind alăture, sculându-se d-lor (epitropii) mi-au răspuns toți banii deplin în mâinele noastre, și dar și noi împreună cu această scrisoare i-am dat docomentul, împreună și zapisul locului vechiu și alte doă hârtii, cuprinzătoare de învoială de către niamurile noastre, spre siguranție că nu mai are nimine nici un amestic la acest loc, fiindcă și pre toate niamurile întrebând nici nu s'au ivit de cumpărători. Deci, de acum înnainte, va avè putere sfânta bisărică a sfântului proroc Ilie, împreună cu d-lor epitropii, să stăpâniască ne clătiți. Și spre a fi știut de veci această vânzare ce am făcut, spre întărire vecinicii stăpâniri urmează a noastre iscălituri.

1831 Noemvrie 10.

Ioan Ghine preot, sân preotul Vasile Ghine, adiverez am vândut.

Eu Safta preoteasa, soț preotului Costantin Ghine, adiverez am vândut.

Andrei Gheorghiță am fost față și am iscălit că nu-s mușteriu.

Acest condract de vânzare, ce au făcut numiții de sus prin bună învoire, am scris și am iscălit de martur.

Iordachi Dascal sfântului proroc Ilie.

XXXVI

1832 Fevruarie 19. *Ștefan, feciorul lui Manole Chirul, dăruește bisericii sf. Ilie un loc de 18 stânjini, ce este alăturat cu ograda ei.*

DANIE

Un loc cu No. de stânjâni optsprezăci, ce este cuprinsu în docomentul No. 34, iscălit de d-lui caminar Costachi Cerchez și de d-lui slugerul Vasâli Chirul, ce este alăturat cu

locul ogrăzii bisăricii sfântului prooroc Ilie, din târgul Bârladului, încă în viață fiind părintele meu Manoli Chirul, prin viu glas și în ființi di oameni, l'au făcut danie sfintii bisărici; și eu urmașul, spre vecinica pomenire a părinților mei, cu a me iscălitură dau și întăresc pentru pașnica stăpânire în veci, ca pe o dreaptă ocină și moșie ce s'au dat sfintei bisărici dela părintele meu. 1832 Fevruarie 19.

Ștefan sân Manoli Chirul.

Și eu, poftit fiind de iscălitul mai sus Ștefan, am scris. *Arghir Ioanu clucer.*

In fața noastră făcându-se înscrisul acesta de către fiiul trecutului din viață, Manoli Chirul, adeverim.

Manolachie Zahariul, epitropul.

Vasili Epuri stolnic. *Toma Vasiliu* am fost față.

Λάμπρου Γεωργίου ἤμουν παρὼν (Lambru Gheorghiu, fost față).

XXXVII

1838 Aprilie 15. *Zoița Galațanca cu soțul său, Dinul, dăruesc bisericii sf. Ilie niște locuri de dughene cu condițiune ca epitropii să cheltuiască cu a lor îngropare și la biserică să fie pomeniți după moarte.*

DIIATĂ

Gios iscălită încredințez prin acest înscris ce dau la mâna dumnealor sale epitropilor bisăricii sfântului proroc Ilie, din acest oraș, a târgului Bârladului, d-sale Toma Vasiliu i Ianachi Dimitriu și Dumitrachi Arghiri, pre(n) care știut să fie *că în vremi au picat frații mei aice întru acest oraș numit, trei frați. și cu mine al patrule sor*,—așà, statornicindu-se aice și-au făcut și benale; după viiață (s'au) săvârșit câte-trei frații, necăsătoriți fiindu de a le rămânè clironomi, și am rămas numai eu sângură sor clironoamă, cu bărbatul de al doilea cununată, ne având nici noi fii în urma noastră; întru care am și stăpânit benalile amândoi, pe care am avut și zestre o benà, dată dela frați, dar, *la arderea târgului, au ars și a meli benale, și au rămas numai locurile*; carile văzându-ni atâta de lipsită și săracă, înpreună cu bărbatul meu, am năzuit la mila bisăricii și la numiții epitropi

de ne-au dat o chilie în ograda bisăricii de am șăzut, unde și cu bani ne-au împrumutat, cari și astăzi sântem datori bisăricii. Pentru aceasta, fiind(că) și săvârșiții mei frați sânt ctitori la acest sfânt lăcaș, am socotit acum că de a me bună voe, ne silită de nimine nici asuprită, *le fac danie locurile dughenelor mele sfintei bisărici, pentru pomenire sufletului meu, atât și a fraților mei*, să fie sfânta bisărică stăpână pre acesti locuri, ca pe o driaptă ocină și moșie, fără a o supărà cineva câtui de puțin, nici a se acolisì cinevà cu nume de neam; iar când se va acolisì cinevà de neam, după săvârșirea mea, să fie blăstămat de soborul sfinților părinți, căci noi am fost oameni streini, veniți aice, și nu avem pe nimene neamuri nici clironomi.

Dar apoi, d-lor epitropii bisăricii, după săvârșirea a vre unui din noi, datori să fie a cheltuì cu îngroparea, atât cu grijile precum să cade după legea creștinească, iar (pentru acela) care va rămânè—să fie datori dumnealor a-l lăsà să șadă întru o chilie a bisăricii până la săvârșitul vieței lui, fără a pretindirisì măcar un ban chirie, și, după săvâșirea amândorora, precum am zis, să fie datori (dânșii) a cheltuì pentru îngropare, atât și pentru grijă. Și pentru de a se păzi această danie ce o fac sfintei bisărici întocmai, precum glăsuesc prin aceasta, am rugat pre scriitor de mi-au iscălit numele prin punerea degetului meu, unde fiindu și alte fețe cinstite de au iscălit de marturi. 1838 April 15.

Eu Zoița Gălățanca am dat de bună voe.

Eu Dinul, soțul săvârșitei Zoiții, am dat de voe.

V. Pârlog Sachelarie am fost fați la această facere și este cu bună voe.

Față fiindu și eu la această danie am iscălit. *Toma Vasiliu.*

Ianacachi Dumitriu.

Fiind cu bună priimire a tuturor părților de sus numite, am scris această diiată și am iscălit de martur. *Iordachi Dascal.*

Protoiereul ținutului Tutovii

Iscălitul mai sus, Dinul Focșeneanul, viind înnaintea

me, au arătat că această diiată au dat'o soție lui Zoița încă la anul 838, când erà e (ea) în viață, hărăzând locurile ei, ce le are în acest oraș Bârlad, sfintei bisărici cu hramul sfântului proroc Ilie, —după rugămintea prin jalobă ce au făcut, se încredințază, puindu-se și pecetea protopopiei.

Prot. ținut. Tutovei—*Costandin Iconom.*

(L. P. Prot.)

NOTĂ. Arderea binalelor s'a întâmplat cu prilejul focului dela 1826, când a ars biserica Vov'denia. Locurile de care-i vorba în această diată, sunt acele de sub clădirea bis. sf. Ilie, din colțul ce-l formează întâlnirea dintre str. Strâmbă și str. Paloda, de astăzi. Pe aceste locuri s'au clădit cele 7 dughene de căsăpii ale amintitei biserici, între anii 1885—86.

XXXVIII

1839 Octomvrie 21. *Judecătoria ținutului Tutovii, făcând cunoscut telalului târgului Bărlad că epitropii bisericii sf. Ilie au căpătat învoirea Episcopului de Roman pentru a vinde prin mezat o casă cu locul ei, îi scrie ca ne contenit în termin de 40 zile să publice aceasta pe toate ulițile și prin mahalale târgului în zilele de iarmaroc și în celelalte, spre știința tuturor celor ce vor voi să fii mușterii.*

Judecătoria ținutului Tutovii către telalul târgului Bărlad

In urmarea jalobii ci s'au priimit la această judecătorie din partea epitropilor bisăricii svt. prooroc Ilie, din acest târg, cu cerire că, în temeiul voei ci au câștigat dela Episcopul Eparhiot prin rezoluția din 17 Noembrie, anul trecut 1837, puse pe jaloba ci au dat ei dispre asemine, să se pue în lucrare vinderea diveci prin mezat a unei case cu locul ei, ce are bisărica în acest târg, spre plata datoriei ci să găsește supusă, de când au făcut un han cu venitul mai folositor pentru bisărică. Cerându-să dela ei mai întâi titlurile proprietății ci au pi această casă, le-au și înfățoșat în No. de 5 bucăți, și, după luarea aminte ce li s'au făcut, s'au văzut că este driaptă proprietatea a svt. bisărici, arătându-se lămurit prin documentul epitropiei moșiei târgului din 1830

Noemvrie 26, că locul aceștii case este de jur înprejur sumă de 52 stânjâni; asemine, făcându-se cercetare prin *poliția orașului* și de calitaoa ei, s'au văzut că este aceasta, adică: *casa cu două odăi și tindă, păreți făcuți de nuele, și învălită cu stuh, i alte case părăduite cu două odăi, din care una este făr păreți și cu pivniță dedesupt, stricată, i acoperemântul de asupra cu scânduri, iarăș stricat și cu 14 pomi aguzi, di mijloc.*

Drept aceia, în temeiul titlurilor înfățoșate și a voei date de Episcopul Eparhiot, prin zisa mai sus rezoluție, ci totodată pe lângă jaloba lor, o au alăturat aceștei judecătorii, potrivit § al 7-le, din anexa a doua pentru lițitații, să scrie d-tale că, în termin de 40 zile, nicontenit *să publicarisești prin toate ulițile și mahalale acestui târg, atât în zilele de iarmaroace, cât și în celelalte,* spre știința tuturor celor ci vor voi a fi mușterei ca să cumpere aceste case cu locul lor, și de prețul ci va dà fiești-care să însemnezi sub această țidulă; iar la inplinirea terminului să vii la judecătorie atât cu țidula de mezat, cât și cu toți mușterei ci vor fi iscăliți prin ea, spre a se da sfârșit mezatului.

(Ne descifrabil). *Iamandi. V. Donici stolnic.*

No. 5390 . . . . *I. Ștefănescu.* Director, *I. Neculce*

1839 Octomvrie 21.

NOTĂ. Mezatul s'a ținut la 18 Noembrie 1839, *rămânând asupra lui Neculai Stoian în 2600 lei*, cu mulțămirea epitropilor, d-lor: *Dimitrie Arghiri, Enachi Dimitriu* și *Haralamb Hagi Anghel.* mezat aprobat de tribunal cu No. 6599, din 29 Noemvrie 1839. Casele cu locul lor, de care tratează actul de mai sus, se aflau acolo unde-s acum casele dăruite bisericei sf. Ilie de răposata Ecaterina Velea Ioan.

XXXIX

1839 Noemvrie 23. *Epitropii bisericii sf. Ilie, în urma mezatului ținut, trec în deveci vânzare o casă cu locul ei către Neculai Stoian în preț de 2600 lei.*

Zapis de vecinică vânzare

Noi gios iscăliții, epitropii bisăricii svt. prooroc Ilie din târgul Bârladului, încredințăm prin acest zapis ce dăm d-lui Neculaiu Stoian, precum știut să fie că având bisărica în

acest târg o casă cu locul ei, cumpărătură dela preotul Ioan Ghine și prizvitera Safta, soția răposatului preot Costandin Ghine, în *măhălaoa Mijlocului*, în mărime de cinci zăci și doi stânjâni, măsurat de jur-înprejur, după docomentul epitropiei moșiei acestui târg, din 1830 Noemvrie 26, ci este alăture pe dinsus cu ograda aceștii bisărici, iar pe dingios să megieșește cu d-lui neguțitoriul Chiriac Dobroviciu, precum și dispre răsărit cu d-lui sluger Vasili Chirul ; care, ne fiind nici di un folos bisăricii și pentru a scăpà de supt datorie ci se găsește supusă dela râdicarea unii alte binale din nou, ci s'au găsit spre mai bun folos și agiutor a bisăricii, după voe slobozită de Preosfinția sa Episcopul Eparhiot, scoțându-să a să vinde di veci prin mezat, la strigarea ci s'au urmat în presudstvvia giudecătoriei ținutului Tutovii, la 18 a aceștei luni Noemvrie, următoriul an 1839, cu cel mai di pi urmă preț di doă mii șasă suti lei s'au harecîluit asupra d-lui Neculai Stoian ; cu cari preț fiind mulțămiți, noi epitropii am și priimit diplin toți arătații bani dela d-lui ; și di acum înnainte și în veci rămâni diplin stăpânitoriu pe arătata casă cu locul ei, atât d-lui cât și urmașii d-lui din neam în neam. Căruia, împreună cu acest zapis i-am dat și toati documenturile vechi și noă ci au avut bisărica pi aceastâ casă cu locul ei, ci s'au trecut acum în vecînică vânzare d-sale Neculaiu Stoian. Anul 1839 Noemvrie 23.

Haralampie Hagi Anghel. Ianachi Dimitriu. Toma Vasiliu. Dumitrachi Arghiri. Poftit fiind de iscăliții mai sus, am scris eu acest zapis și am iscălit di martur. *Ioan Ștefănescu.*

(Urmează autentificarea giudecătorii ținutului Tutova sub No. 6600, din 29 Noemvrie 1839, prin semnăturile membrilor și punerea peceții).

XL

1841 Martie 15. *Raportul comisiunii însărcinată de Ispravnicie prin care se constată că în adevăr Zoița Gălățanu făcuse o danie lui Vasile Corodeanu și că acesta, după izvodul de cheltueli prezentat, îngrijise de dânsa dela 1829 și până la 1840 Septemvrie 25.*

Către cinstita isprăv(nicie) de ținut. Tutovii, dela gios iscăliții raport. Cu poronca sub No. 1113, ni să puni însărcinari, după jaloba ce au dat Vasâli Corodeanu, ca să cercetăm pentru o dànii ci ar fi având dată di o mătușă a sa, Zoița, soră lui Giurge—Gălățanu, atât și asupra alti cheltueli ; următori fiind poroncii am mers la fața locului și aducând pe acei iscăliți în dànii di marturi, în ființa și a lui Dinu Blănaru, al doile bărbat Zoiții, au arătat iscăliții înnaintea noastră, în frica lui Dumnezeu, că în viiață fiind i-au făcut mătușa, jăluitorului, acea danii ; precum și pentru alti cheltueli, după izvodul ci ni-au înfățoșat jăluitorul, ni-au arătat că *în vremea molipsirii și a holerii, dila anu 1829 pără la anul 1840, la Septemvrie 25, le-au purtat di grijă jăluitorul cu cele trebuincioase, cheltuind unde erà scoși afară la câmpu, di molipsiri, precum și la holeră*, înfățoșându-ne jăluitorul marturi că cu adivărat esti acest izvod de cheltueli pentru aceste copii întocmai esti—după raportul dumnilor sale orânduiților, Gheorghie Burne și polcovnicul Paraschivu Malahii și căpitanu Iordachi comisaru. 1841 Mart 15.

In lipsă, *Polcovnicu Gheorghie Burne. Polcovnicu Paraschiv Malahii. Căpitanu Iordachi comisaru.*

NOTĂ. După o copie veche.—In izvodul de cheltuale, ce nu l'am mai transcris, este trecut : «în vremea molipsirii la anul 1829 Iunie 14» ; de asemine și : «la anul 1831, în holeră».

XLI

1841 Decemvrie 13. *Scrisoarea prin care Epitropia Casei Obștiei adeverește că Zoița Galațanca, încă din 1816 Maiu 1 a plătit suma de 150 lei pentru locul a trei dughene din ulița mare, în mărime de 39 stj. 7 palme, măsurat împrejur, și deci i se întărește veșnica stăpânire asupra acestui loc.*

(Inceputul cunoscut, după care urmează :) Deci pentru 39 stj. 7 palme, locul a trei dugheni, ce are pe *ulița mare* Zoița Gălățanca, megieșite dinsus cu locul dughenii preutesăi Ilincăi (dănuit bisăricii svtului Ilie) și dingios cu huidița despre Zoița Gălățanca și sardaru Eni Gheorghiu,—și fața, la răsărit, spre uliță, au și plinit 150 lei, după țidula rapos.

Gheorghie Alecsăndriu, din 1816 Maiu 1; iar întru toate laturile sânt:

stânjâni	*palme*	
5	3	fața.
12	6	lungime pe o parte
9	—	fundul
12	6	al 2-le lungime
39	7	adecă trei zeci și nouă stânjâni și șapte

palme, pentru a căria vecînică stăpânire s'au dat această scrisoare adeverită cu ale noastre iscălituri și punerea peceții târgului.

(Nedescifrabil.) *C. Donici stolnic. Bratoiu Stoicovici. Chiriac Dobrovici. Salcean Costandin.*

(L. P. T. B.) Secritar, *Grigore Hriste.*

NOTĂ. Locul, de care-i vorba în acest act, este acela de sub dughenele de zid ale bisericii sf. Ilie, din colțul dintre str. Paloda și strada Strâmbă.

Constatăm că pe la 1841 str. Paloda de astă-zi se numià *Ulița mare.*

XLII

1843 Fevruarie 10. *Gheorghie Chiciuc vinde lui Gheorghie Buliga un loc de 30 stânjini, măsurați împrejur, situat între teasc și între Moscu băcalul, în preț de 370 lei.*

Contract de vecinică vânzare

Cu formalnic docoment a cinstitii Epitropii din 1823 Săpt. 25, având în a me stăpânire un loc cumpărat dela d. nepotul Ioniță Petcu, suma de trei zăci stânjâni măsurați împregiur, cari loc este între *teasc* și între Moscul băcal,—și fiindcă din acea vremi până acum nu mi-au cerut trebuința a râdicà vre o benă pi el, și că nici acum um vre un folos de el, și, în sfârșit, ne mai trebuindu-mi, însu-mi de a me bună voe l'am trecut în de veci vânzăre cătră d-lui negutitoru Gheorghie Buliga, cu preț de trei sute șapte zăci lei, fără să fiu silit sau asuprit de cătră cinevà, pe cari mi-am și primit banii în ființa gios iscăliților. Și de aici d. cât și urmașii d-lui au a stăpânì în veci, ne supărați de cătră nimine din neamurile meli; asupra căria pi viitorime di s'ar

ivì cinevà din neamuri cu vre un fel di protiimisătoare hârtii, să nu se ție în samă nici la un fel di instanție giudecătorească, fiindcă eu de a me bună voie în deplină simțire și în stare sănătății am săvârșit această vânzare. Pentru aceasta va rămânè nestrămutată în veci, spre a căria siguranție, ne știind carte, am poftit pe scriitor de mi-au scris numili și eu am pus degitul, rugând și pi fețile ci s'au întâmplat fați a iscălì, spre mai bun credit, dându-i și formalnicul docoment la mână. 1843 Fevr. 10.

● Eu Gheorghi Chiciuc adeveresc prin punerea degetului.

Preotul Gheorghi Lazor. Eu Rad. Mandre am fost față. Vasili Ciobotaru am fost față.

Poftit fiind și eu de cătră amândouă fețili, am scris și am iscălit. *Ierodiacon Aliorescul.*

NOTĂ. Preotul Gh. Lazor a fost tată păr. Iconom Anton Lazăr, bătrânul de astăzi, dela bis. sf. Neculai (Tuchila.)

XLIII

1845 Aprilie 25. *Mărturia a 6 persoane dată la mâna lui Vasile Corodeanu prin care se constată că în adevăr Zoița Gălățanu îi danuise niște locuri de dughene cu îndatorire să o îngrijască cât va trăì și, după moarte, să-i facă toate pomenirile.*

Noi, cei mai gios iscăliții, încredințăm prin aceasta a noastră mărturie ce o dăm d-sali Vasili Corodeanu, precum că cu adevărat știm că daniia ce i s'au dat de cătră Zoița, sor lui Giurge Gălățanu, mătușă fiind a d-sali Corodeanu, *încă dela anul 1829 Iunie 20, atunce, în molipsire ciumei, i-au purtat de grijă păr la anul 1841, cât au fost și în viață, precum și după moartea ei i-au făcut toate grijile și pomenirile,* după îndatorirea ce au avut prin aceiași diată. După care apoi bărbatul ei anume Dinu Blănariul, ce au fost cu al doilea cununie, niște locuri de dughene ce cuprind prin aceiași danie, după moartea mătușei d-sali Corodeanu, fiind drepte a ei și fără a avè cu numitul vre-o roadă, pi supt cumpăt acele dughene (?) dănuite d-lui Corodeanului, le-au făcut danie bisăricii sfântului Ilie, aici, în târgul Bârladului, lucru ce nu au putut dà danie fiind strein, iscălit fiind și numitul în aceiași danie martur.

Și, fiind pricina întru acest-fel, i-am dat această mărturie: că acele locuri sânt drepte dănuite d-lui Corodeanului, de cătră mătușa sa, fiind drepte ale ei, iar nu a al doile ei bărbat, anume Dinu, ce, în urmă, în lipsa d-lui Corodeanului pe supt cumpăt (l)i-au dănuit pomenitii biserici. Așà știm și mărturisim, dându-i aceasta drept dovadă, fiind și gios iscălitul preot și duhovnic iscălit și în danie. 1845 Apr. 25

Vasile Strat preot, slujitor sf(ântu) Dumitru.

Eu Ioniți Artene mărturisesc. Eu Toader Dimitriu adeverez. Eu Toader Mitre Br(ân)zi adeveresc. Eu Dumitru Birisu adeveresc. Am scris și eu, *P. Ioaniu.*

(Urmează legalizarea Poliției târgului Bârlad sub No. 399, din 9 Iunie 1845)

XLIV

1851 Ianuarie 18. *Vasile Corodeanu, în schimbul primirii a 370 lei dela Epitropia bisericii sf. Ilie, renunță la orice pretenții de clironomie asupra a 3 locuri de dughene din ulița mare, ce erau făcute danie acestei biserici de răposata mătușa sa, Zoița Gălățanca.*

INVOIALĂ

Supt iscălitul, prin punerea degetului, încredințez cu această învoială la mâna d-lorsale epitropilor bisăricii cu hramul sfântului prooroc Ilie, din acest oraș, că măcar deși am pornit reclamație prin judecătoria ținut. Tutovei asupră-le, pentru trei locuri de dughene în *ulița mare,* ce le pretindem cu dreptul de clironomie, rămasă dela răposata mătușa mea, Zoița Gălățanca, ce au avut'o întru însoțire Dinul Blănaru, cu care, cât în viață au trăit, n'au făcut nici un rod; dar așà precum, cum astăzi, când eram a ni înfățoșà la terminul însemnat de giudecătorie, stând și o parte și alta înnainte și altor fețe: ce câte ce s'au întâmplat defață, ca pentru un lucru ce-l pretind dela bisărică, ne-am învoit cu d-lor epitropii cu aceasta însă cà, spre curmarea atot soiu de pretenții, să-mi numeri *trei sute șapte zăci lei* bani, pe cari acum la facerea aceștiia i-am primit toți banii deplin în mâna me; și biserica de astă-zi înnainte și în veci rămâni bună stăpână

pe arătatele locuri, fără a face eu vreodinioară mai multă pretenție sau urmașii mei, sau alte rudenii, ca unul ce afară de mine nu este în dreptate a face vre o cerire. Pentru care iscălesc prin punerea degetului, încredințându-le dumnilor sale epitropilor și toate acturile ce păstrez întru aceasta.

1851 Ghenarie 18.

Eu Vasâle Corodeanu adiverez.

Protoiereu ținutului, *Ioan Liga Iconom. Tudorachi Theohari, am fost față. Bratoiu epitrop. Nic. Dimitriu, am fost față. Andrei Gheorghiță. Dimitrachi Menciu,* față fiind și am și scris cu vroința amândorora. (Alte două semnături nedescifrabile).

NOTĂ. Zoița Gălățanca în 1829 făcuse danie cele trei locuri de dughene nepotului său Vasile Corodeanu, iar peste zece ani, în 1839,—le-a dănuit bisericei sf. Ilie. Iată de ce s'a făcut astă invoială, necesară pentru curmarea ori cărei ne ințelegere între o parte și alta.

XLV

1851 August 12. *Epitropia moșiii târgului Bârladului adeverește că a primit 110 lei dela Neculai Chetraru, pentru 62 stânjini ce-i are cuprinși cu locuința sa în mahalaua Cacaina de jos, și deci îi întărește veșnica stăpânire.*

Epitropia proprietății orașului Bârladului.

(Introducere obișnuită). Deci pentru șăsă zăci și doi stânjâni gospod, măsurați împrejur, ce au cuprins Neculaiu Chetraru cu lăcuința în *mahalaua Cacaina de gios,* cu sporiul de doisprezece stânjini, adecă:

stânjini	Lei	
50	62	locul cuprins la analoghie veche
12	48	sporiul cuprins din anul 1834, dați de alți epitropi
62	110	Adecă șasă zăci și doi stânjini, pe care

i-au plătit în Casa Epitropiei cu una sută zăci lei (încheierea obișnuită).

XLVI

1852 Noemvrie 3. *Preoții bisericii sfântului Ilie roagă pe Protoierie ca dispoziția luată cu înpărțirea venitului anual dela*

bisericâ, să se aplice numai cu un cântăreț, iar celuilalt să i să plătească o leafă cât se va socoti de cuviință.

Preoții dela biserica sf. prooroc Ilie din târgul Bârladului.

Privind că de către această onorată Protopopie ni s'au poroncit că, din venitul anual a aceștei sfinte bisărici, să înpărtășim cu de-opotrivă parte, precum luăm noi, și pe doi dascali ci să găsesc slujitori la această bisărică; în urmarea căria poronci am și fost următori de am îndeplinit'o prin înpărțire diopotrivă pe fie-care zi, potrivit câtimii vinitului ce să adună; acum însă dela sosirea lunei curgătoare, Noemvrie, obștește este cunoscut *că cursul banilor, din prețul de mai înnainte, s'au scăzut, încât și vinitul bisăricii s'au îngiosit, ne fiind în câtime de mai înnainte,* și prin urmare noi tot urmând înțelesului poroncii date, cu care socotim a fi în obijduire, mai cu samă după timpul de față; așà dar venim a încunoștință pe onorata Protopopie, rugând'o să bine-voiască a luà în privire înpregiurările prescrisă și a regulà aplicația unei asemene poronci numai încât să atinge înpărtășire pe unul din dascali ce se va socotì; iar pentru celalalt o rugăm să bine-voiască a încuviință plata de o leafă cât va găsì de cuviință, așà precum prin această dispoziție sântem cu toții mulțămiți.

1852 Noemvrie 3.

Scarlat Codreanu Iconom. *Sechilarii Vasilie Teodoru.*
Ioan Stati sechelar.

XLVII

1854 Iunie 28. *Hriste Gheorghiu vinde lui Ioan Ghe orghiu, în 2500 lei casele cu locul lor, foaste a răposatulu G. Buliga.*

Zapis de vecĭnică vânzăre

Supt scrisul Hriste Gheorghiu prin acesta fac știut că casele cu locul lor ce am cumpărat dela mezat(ul) săvârșit în giudecătoria ținutului Tutovii, de veci, a răposatului Gheorghe Buliga, după zapisul ce păstrezu, încredințat supt No. 4, din 20 Aprilie, curentul an, acum, prin bună învoială și toc

mală ce am săvârșit cu d-l Ioan Gheorghiu, le-am trecut zâsâ-le casă cu locul lor în deveci vânzare către d-lui cu prețu de doă mii cinci sute lei. Pe care bani primindu-i toți deplin în mânuli meli, de astăzi înainte și în veci va fi d-lui Ioan Gheorghiu vecĭnic stăpân, ca un cumpărător cu bună credință,—căruia totodată acum i-am predat d-lui și toate actele privitoare pe acest loc cu casă. Și, spre a-și avè acesta a lui tărie, am rugat pe giudecătoria de ținut de l'a încredințat pe formă. 1854 Iunie 28.

Hriste Gheorghiu.

(Urmează încredințarea giud. ținut. Tutovii sub No. 98, din 15 Ghenarie 1855, semnată de: *Iordache Gane spatar, Dănuleț sardar, Ștefănescul Medelnicer, Directorul Epure* și *sigiliul respectiv*).

XLVIII

1858 Iulie 5. *Testamentul lui Ioan Gheorghiu, în care, pe lângă cele ce hăzăzește soției sale, ospitalului, școalei publice și la diferite persoane, lasă și bisericii sf. Ilie un hambar cu patru ochiuri (pe malu Bârladului) în Podeni.*

Testament

Viața mea cercată în curs de 43 ani și învăluit de mai multe înprejurări, m'au lămurit că nimica nu poate fi statornic pe pământ decât singura facere de bine, care ne urmează atât aice în viață, cât și după trecerea din ea. Acum, văzându-mă că sânt bolnav și fiindcă-mi este mintea intreagă și în bunele simțiri, ne îndemnat de nimene, pe acest temeiu am găsit de cuviință că parte din avere mea să rămâe soții mele, Marghioala, cu care am trăit în căsătorie 15 ani fără să avem vre un urmaș, iar parte să se întrebunțeze spre folosu și binele omenirii. Și dar, *In numele Sfintei Treimi, a Tatălui și a Fiiului și al Sfântului Duh,* încunoștiintez prin aceasta a mea de pe urmă voință, că dacă Prea Puternicul Dumnezeu nu va voi a-mi lungi mai mult viață aice, toată averea mea mișcătoare și nemișcătoare adecă:

1. Una casă cu locul și cu toate câte se găsesc într'însa, de aice din târgul Bârladului, o las nevestei mele, cu toate mobilele, îmbrăcămintea și pojijie gospodăriei.

2-le. O dugheană pe lângă casă cu tot edecul ei, precum şi marfa ce să găseşte într'însă, precum şi 10 vase cu cercuri de fer.

3-le. Şi de 400 galbeni juvaeruri, argintării şi arămuri.

4-le. Şi 300 galbeni în naht.

5-l. Şi cinci zăci şi şase stânjini cu vie pe ei, şi livadă de *aguzi* precum şi alţi pomi, cu cramă, cu cinci căzi cu cercuri de fer şi cinci vase cu cercuri lemn, şi toate câte să găsesc într'însa, precum şi o crâşmă ce este tot pe aceşti stânjini, ce-i am pe moşia târgului, la Crâng, le hărăzesc Ospitalului din acest târg Bârlad, spre pomenirea mea şi a neamului meu.

1. Una moară de vânt noauă pe loc cu bezmân a moşiei târgului Bârlad, şi o velniţă cu două căldări mari de făcut rachiu, şi toată pojijia ce este defaţă şi este pentru trebuinţa velniţii, şi 100 de galbeni bani în naht, le hărăzesc şcoalei publice din acest târg Bârlad, spre pomenirea mea şi a neamului meu.

1. Bu hambar cu patru ochiuri ce-l am aice în târgul Bârladului, în mahalaua Podenii, îl hărăzesc bisericii sfântului prooroc Ilie din acest târg Bârlad.

400 galbeni las pentru măritarea a 10 fete sărace, spre pomenirea mea şi a neamului meu.

100 galbeni las pentru vărul meu, Gheroghie, cu fiul lui.

100 Galbeni las verei mele, Maria, cu fiii săi.

100 galbeni las lui Manoluchi ce m'au slujit.

50 galbeni las socrului meu, George Dimitriu.

25 galbeni las bisericii la Crângul-de-jos.

20 galbeni las cumnatei Parascheva.

20 galbeni las la doi băeţi a lui văru Vasile Ioan.

20 galbeni las la două fete din casă, Căsandra şi Catinca.

10 galbeni la Iconomu Robu.

10 galbeni las neamurilor mele, câte se vor ivì peste aceste mai sus însemnaţi, precum veri al doilea sau nepoţi de veri al doilea, să-şi înpărţască câte cât li s'or cuvenì fieşte-căruia.

12 galbeni las la 12 biserici, de aice, sărindare.

350 galbeni las pentru înmărmântarea mea, precum şi toate grijile până la şeapte ani.

Toată această avere mai sus însemnată remâne în mâna nevestei mele, dinpreună cu cumnatul meu, Costandachi Popovici, ale înpărţi la locurile însemnate, iar la îngreuere vor avè a da seamă înnaintea dreptului Judecătoriu şi a Maicei Preacurate; iar pe de altă parte oricine ar voi a oborâ prin oare-care chip Testamentul acesta, să fie ne iertat de mine şi de D-zeu, şi de toţi sfinţii; iar pe de altă parte cu plecate mătănii am rugat şi pe duhovnicescul meu părinte de l'au încredinţat cu a sa iscălitură şi punerea peceţii bisericii. 1858 Iulie 5.

Ioan Gheorghiu.

Fiind acest Testament scris cu bună priimire iscălitului, am iscălit şi eu de martur. *Gh. Dobroviciu stolnic. Manolachi Corbu* am fost faţă. *Petrachi Gonciu. Gheorghe Angheluţă pitar* am fost faţă. *Petrache Dobrovici* am fost faţă. *Vasile Teodoru* am fost faţă.

Poftit fiind de d-lui am scris şi am iscălit de martur. *Costache Popovici.*

D-lui Chir Ioan Gheorghiu la mărturisire, între altele mi-au arătat şi aceasta: că Testamentul de faţă este sub adevărata iscălitură a d-sale şi făcut în fiinţa iscăliţilor, şi în întregimea minţii şi în toate simţirile, fără să aibă vre o învitare de cinevà, decât singură voinţa d-sale; pe temeiul cărora văzându-l şi noi că este întreg la minte şi cu toate simţirile deplin, adeverim cu a noastre iscălituri şi punerea peceţii parohiei.

Scarlat Iconom, duhovnic. Sachelar Vasile Teodor. Ioan State Sachelar. 1858 Iulie 5.

(L. P. B. Sf. Ilie)

Conform cu originalul. *P. Dobrovici.*

Judecătoria ţinutului Tutovii.

Copia aceasta colaţionându-se din cuvânt în cuvânt, s'au găsit întocma cu originalul, pentru care se adevereşte. Director, *Dudescu.*

Masa II, No. 5636, 22 Octomvrie 1858.

Principatele-Unite Române. Tribunalul Tutova

Copia aceasta colaţionându-se şi fiind conform cu originalul se adevereşte. *V. Neculau. N. S. Dimitriu.* grefier, *V. Danu.* B. E. No. 9950, 24 Dec. 1864.

Primăria Comunei Bârlad

Copia prezentă fiind identică cu acea aflată là dosarul No. 125/1864 pentru care se adevereşte.

P. Primar, *Gr. Stămătescu.*

(L. P. C. B.) Secretar, *M. Ştefănescu*

1895 Octomvrie 15.

NOTĂ. Copia aceasta de Testament se găseşte între documentele bisericii sf. Ilie dela anul 1895, când eram paroh, cerută fiind de mine atunci dela Primărie.

Hambarul, de care-i vorba în Testament, a existat până pela 1885, pe malul râului Bârlad, strada calea Prutului, aproape de podul dela Buliga. Fiindcă erà vechiu şi lemnul din el în mare parte putred, Epitropia bis st. Ilie, în acel an, l'a vândut la mezat. Locul este şi astăzi ca proprietate a bis. sf. Ilie, însă îi gol şi ne îngrădit.

XLIX

1861 Iulie 12. *Contractul maestrului de chetrari, Mihaiu Popoiu, prin care se arată condiţiile în care s'a alcătuit cu epitropul bisericii sf. Ilie pentru a pregătì şi a face din nou această biserică—din zidire şi tencuire.*

CONTRACT

Subscrisul Mihaiu Popoiu, maestru de chetrari, prin acest contract al mieu ci-l dau d-sali epitropului bisăricii cu hramul sfântului proroc Ilie, din această politie Bârlad, fac ştiut că m'am alcătuit cu d-lui a pregătì şi a face din nou zisa bisărică din zidire şi tencuire după condiţiile gios însemnate, adică: 1-iu. Mă îndatoresc a încèpi lucrare în vara anului corent şi a-l (is)prăvì tot lucrul petrăriei ce mai este a să face de acum înnainte, după planul arhitectului, ce este la d-lui epitropul, cu lucrătorii şi salahorii mei; îndatorindu-mă a pregătì atât zidirea cu tencuiala trupului bisăricii până la acoperemânt,

precum şi a pridvorului dinainte bisăricii; asăminea şi a zidirei şi tencuirei turnului, ce are a să face deasupra pridvorului, în innălţime după plan, în care turn are a să pune clopotile; precum şi cu facerea unui pridvoraş tot asămenea zidit şi tencuit de mine.

2-lea. D-lui epitropul zisăi bisărici să fie datoriu a pregătì tot materialul trebuitoriu, de calitatea cea mai bună, spre a să putè înnaintì lucrul în timp favorabil; însă pentru anul prezent, fiindcă începerea lucrului este în timp târziu, să va îngrijâ d-lui epitropul pentru material pe cât timpul va suferì lucrarea; iar pentru anul viitoriu, 1862, d-lui epitropul să fie datoriu ca până în luna lui Martie, din acel an, să pregătească şi să teslimarisiască tot materialul trebuitoriu de bună calită, care să va cumpărà de d-lui dupăce mai întâi va fi observat de mine şi dacă voiu constatà eu că merită la zâsa lucrare; iar ne fiind asemene material gata până la vremea însemnată, când eu mă îndatoresc a începi lucrarea, sau cel mult până la sfârşâtul lunii lui Aprilie, apoi va rămânè pornirea lucrului pe anul 1863, şi tot dela asămine timp.

3-le. Mă îndatoresc ca zidirea bisăricii, a pridvorului, a turnului şi a pridvoraşului dela Altariu, să fie lucrată întocmai după plan, având construcţiile cele mai solide, şi să fiu răspunzătoriu la soliditatea cerută la asămine zidire; cu adăogire că lucrul turnului prevăzut în plan deasupra Altariului, precum şi aripile zidirei la faţa bisăricii, spre piaţă, după învoire d-sali epitropului are a fi scăzut la lucrare, şi bisărica în lăuntru să fie cu bagdadie, iară nu cu boltă.

4-le. Toată peatra trebuitoare pentru capitelurile prevăzute în plan, precum şi pentru trei uşori de uşă ce sânt datoriu a le face, d-lui epitropul să fie datoriu a o aduce la bisărică ne greşit în iarna viitoare, ca să am timp a o cioplì şi a o lucrà dupăcum ceri trebuinţa, rămâind eu datoriu nu nunumai a o lucrà, dar a mă şi duce la locul unde va ceri trebuinţa a să scoate această peatră sau unde va fi cumpărată, ca să o observez şi să o văd spre a fi în calită bună.

5-le. Eu să fiu datoriu a lucrà, atât ziderea cât şi ten-

cuiala, după povățuirea și plăcerea d-sali *arhitectului de oraș, de către care este proectat și planu;* zidirea să fie în var și năsip, și tencuiala cu var bun, năsip și ipsos.

6-le. Tot materialul trebuitoriu pentru scheli, adică căpriori, dulapi, scoabe, piroani și funii, să fie datoriu d-lui epitropul a le cumpără, și eu să fiu datoriu a lucrà asămine scheli cu oamenii și cheltuiala me; asămine să fie pe conta me și toate celelalte măistrii a lucrului zidirei, adecă coveți, ciuberi, varnițí, ciuri de sârmă, calupuri, arsul și pisatul ipsosului, precum și altele de asămine, fără însă d-lui epitropul să fie datoriu a cumpără măcar un lucru din aceste; iar calupurile trebuitoare la facere chimeriurilor și la tencuire să fie d-lui epitropul a li face cu a sa cheltuială.

7-le. D-lui epitropul să fie datoriu a-mi dà doă chilii din ograda bisăricii pentru a ține în ele instrumentele meșterilor mei.

8-le. Materialul trebuitoriu, ce este îndatorit d-lui epitropul a-l dà va fi acesta: peatră, cărămidă, var de zid, var bun de tencuială, ipsos, năsip și apă; asămine d-lui epitropul să fie datoriu a face a sumă cărămidă rătundă, după modelul cerut de plan, pentru zidirea stâlpilor.

9-lea. Pentru tot lucrul arătat mai sus petrăresc ce are a să face de către mine cu petrarii și salahorii mei, fără să cheltuiască epitropie bisăricii un ban macar cu vre un lucrătoriu, să fie datoare această epitropie a numitei bisărici sfântul Ilie a-mi răspunde sau a-mi plăti 25,160 lei, adică doă zăci și cinci mii una sută șasă zăci lei, în cursul politicesc și alta nimic; din care bani am primit acum înnainte, la facerea acestui contract, 3700 lei, adică trei mii și șapte sute lei; iar ceilaiți bani să-i primesc rânduri,—rânduri, cum voiu merge și cu lucrul, rămâind a primi una sută galbeni când voiu isprăvi tot lucrul.

10. Hartie gratuală pentru facere contractelor să fiu eu dator a o plăti.

Cu aceste condiții în număr de zăci puncturi m'am alcătuit cu d-lui epitropul *Frumuzachi Moscu,* a pregăti facere din nou a numitei bisărici, numai în ceia ce să atinge de

petrărie iar nu și de dulgherie, teslărie și săpătorie a lemnăriilor.

Am făcut doă asămine contracte, acesta din partea me dat d-sale epitropului, și altul, din parte d-sale, dat mie,—amândouă legalizate de Poliția de oraș.

Mihaiu Popoiu *1861 Iulie 12*

(Urmează legalizarea Poliției orașului Bârlad sub No. 703, din 13 Iulie 1861, semnat I. Anastasiu (polițai), secretar Fălceanu, și pecetea respectivă).

NOTĂ. In anul 1866 s'a iscat proces între epitropul bis. sf. Ilie și calfa Mihaiu Popoiu «pentru desființare de contract și o sumă de bani» (despre care se vorbeșta într'o adresă a Prim. Preș. Curții de Apel din Iași cu No. 3227, din 31 Maiu 1866, și a Prim. Preș. Curții de Apel din Focșani cu No. 2568, din 8 Iunie 1866,—ambele către epitropul bis. sf. Ilie păr. Icon. I. Ghinea). Nu știm cum s'a sfârșit această chestie.

L

1862 Septemvrie 7. *Samă de toate veniturile și cheltuelile pentru construcția bisericii sf. Ilie, pe timpul dela 1859—1862, Septemvrie 7.*

S A M Ă

De toate socotelele bisericii cu hramul sfântului Proroc Ilie, din această politie Bârlad, adică de toate veniturile și cheltuelele ce au urmat din trecutul an 1859, de când s'au început a se construi din nou, și până astăzi în 7 zile Septemvrie, anul 1862, precum în gios anume se arată. Care Samă este dată Protoieriei despărțirei a doa a districtului Tutovii, de către mine subscrisul, Frumuzachi Moscul, epitropul numitei biserici, fiindcă prin mine au urmat toate cheltuelele aceștei biserici până astăzi, și tot prin mine s'au adunat și veniturile, atât dela miluitori, cât și acele proprii a bisăricii.

A). Veniturile

LEI	Párale	Arătarea veniturilor
23,763		Primiți dela d-lui fostul epitrop Cole Vasiliul, adecă: Lei 14,726, primiți în anul 1858, prin răposatul Gheorghe Goiul, precum lămurit se arată la socoteala prescrisă, din acel an, în condica veche a bisăricii.

LEI	Parale	Arătarea veniturilor
		9,037, priimiţi în anul 1860, precum iarăşi se arată cu lămurire în zisa condică, la socoteala făcută din acelaş an. 23,763, fac.
1228		Primiţi tot dela fostul epitrop Cole Vàsiliul, din suma de 2744 lei şi 21 parale, ce numitul Cole au remas datoriu bisericii, după socoteala prescrisă în condica veche, la anul 1860, Mart în 5 zile, care bani s'au primit dela Cole în chipul următoriu : 444 lei sa'u primit în 12 galbeni. 784 „ „ în 28 mii cărămidă 1228 fac.
9971	20	S'au primit din cassa Epitropiei moşiei târgului Bârlad, dăruiţi din dijma cărămizii, a anului 1857, care bani s'au primit în chipul următor : Lei păr. 4985 30 Prin Cole Vasiliul 4985 30 „ răp. Ioan Gheorghiul 9971 20 fac.
6045		Priimiţi iarăşi din Cassa Epitropiei moşiei târgului Bârlad, dă nuiţi bisericii din dijma cărămizii, a anului 1860.
1125		Priimiţi dela miluitori cu condică de milostinii, cu care s'au umblat prin târg, bani adunaţi prin răposatul Ioan Gheorghiul.
5515	22	Adunaţi tot cu această condică prin târg, în urmă, după săvârşirea vieţii lui Ioan Gheorghiul.

LEI	Parale	Arătarea veniturilor
2666	36	Adunaţi cu condica ce au umblat Sachelarul Ioan Stati.
2378	11	Adunaţi cu condica ce au umblat Sachelarul Vasile Teodoru.
926		Adunaţi cu condica de miluire ce au umblat Iconomul Scarlat Codreanul.
7733		S'au priimit dela sfinţia sa Iconomul Ioan Ghinea Protoiereul, bani adunaţi de sfinţia sa cu condica de miluire, şi priimiţi de subscrisul în chipul următor, adecă : Lei 4018 Primiţi la 10 Iunie 1862 3715 „ „ 7 Sept. 1862 7733 fac.
370		Primiţi iarăşi dela sfinţie sa părintele Protoiereul, Ioan Ghinea, care bani nu sunt trecuţi în condica de miluire.
2922		S'au adunat cu cutie cu care umblă prin târg moşneagul Vasilie, până astăzi la 7 zile Săpt. anul curgător 1862.
150	26	S'au primit pentru nişte lumânări de ceară ce s'au vândut.
140		S'au primit pentru o materie adamască, ce se luase dela răposatul *Dumitrachi Blănariul* [1]), şi s'au vândut la biserica Ovidenia.
2000		Luaţi cu împrumutare dela monahul Efrem dela schitul Bogdăniţa.
37		S'au primit pentru Antimisul bisericii ce s'au vândut la biserica Ovidenia.

1) Arghiri, tatăl răposat ei Ecaterina Velea Ioan.

LEI	Parale	Arătarea veniturilor
300		S'au priimit dela Geciul bulgariul, pentru chiria unei case a bisericii, ce iaste în capătul grădinii în partea din sus, pe timp de 3 ani, dela 23 Aprilie anul 1859 și până la 23 Aprilie anul 1862.
752		Primiți dela Sandul Bărghierul, chiria unii dughenițe a bisericii, ce iaste alăture cu a lui Vasilie Croitoriul, pe timp de 3 ani, dela 26 Apriil 1859 și până la 26 Oct. 1862.
2402		S'au priimit pentru închirierea hanului de la 26 Octomvrie 1859 și până la 26 Apriil 1862.
625		Primiți dela d-lui Costandin Dimitriul, bezmănul locului bisericii dela șose, pe timp dela 26 Octomvrie 1859 și până la 23 Apriil 1862.
680		S'au priimit pentru închirierea a trei chilii din ograda bisericii, pe timp dela 23 Apriil 1860 și până la 26 Octomvrie 1862 ; însă închirierea chiliei, în care șede d-neii Stănuca Mituleasă, să împlinește la 23 Ap. 1863.
2226	12	S'au priimit pentru închirierea hambariului bisericii, pe timp dela 26 Octomvrie 1859 și până la 26 Octomvrie 1862.
73957	7	Priimiți toți deplin de subscrisul Frumuzachi Moscu, epitr. numitei biserici, pentru care adeverez cu însu-mi a me iscălitură. 1862 Septemvrie 7.
		Frumuzachi Moscu.

B) Cheltuelile

Lei	Părale	a) Cărămida cumpărată și dela cine anume s'au cumpărat	Totimea sumei de cărămidă cumparată	Cărămida zidită din cea cumpărată	Cărămida ne zidită și ne luată dela vânzători
2929		S'au dat d-lui Ștefănachi Fulger, pentru cărămidă cu carat cu tot	90000	47000	43000
418		S'au dat d-lui Ioan Goroveiu pentru cărămidă.	11000	11000	
680		» » » Nicolae Țuțcăneanul	13600	13600	
111		» » » Radul Peiul	2220	2220	
92		» » » Toader Forțu	2000	2000	
508		» » » Eftimie Filip	9600	9600	
433		» » » Arghirie Corodeanul	9300	9300	
920		» » » Frumuzachi Findule	20000	20000	
144		» » » Dumitrachi Albul	4000	4000	
5029		» » » Jidovului Marcul	107000	107000	
1806		» » » cucoanei Elenei Greceanu	40000	40000	
1140		» » » Dumitrachi Argintarul și lui Trifan Moisiu.	31000	31000	
1080		» » » Mile Opre.	36000	13000	23000
1980		» » » Costachi Bichilei și lui Costantin Opre.	55000	55000	
1875		» » » Savin Gherman, Ioan Barbul și Enacachi Tabacariul.	62500	54000	8500
621	32	» » » Ioan Tachi.	14800	14800	
413		» » » Constantin Toader.	9000	9000	
515		» » » Ștefan Chitariul.	12400	12400	
244		» » » Dima Anton.	4700	4700	
940		» » » Batistă Focă.	19600	19600	
900		» » » Ioan Tachi pentru acea care s'au făcut rătundă.	20000	20000	
784		» » » Cole Vasiliul.	28000	28000	
23564	16	fac peste tot	601720	507220	94500
1800	30	Se scade pentru cărămida ce s'au vândut.		50000	
21763	26	S'au cheltuit până astăzi la 7 Sept. 1862 pe cărămida cumpărată în sumă de:	601720	457220	94500
		b) Alte cheltuele			
13235		S'au dat pentru 40 coșuri peatră, ce s'au pus în temelie, cumpărată și cu coșul și cu carele din târg, socotită câte 331 lei coșul.			
330		S'au cumpărat 3300 ocă ipsos, ce să păstrează și acum la bisărică.			
2338	20	S'au dat pentru 12469 ocă var bun, ce s'au cumpărat câte 187 lei și 22 părale miea.			
12075	36	S'au dat pentru 653 chile var prost, socotit câte 18 lei 20 parale chila.			

LEI	Parale	Arătarea cheltuelilor
907	12	Pentru 1148 cară năsip ce s'au adus la biserică de s'au pus la zidire.
6922	16	Pentru 3812 ocă fer, ce s'au pus în legăturile zidului, la fereşti şi la praguri, socotit câte un leu 32 părale şi doi bani oca, lucrat gata.
1282		Pentru 1155 dulapi de brad.
1880		Pe 800 scânduri de teiu, cumpărate prin răposatul Ioan Gheorghiul, care scânduri se găsesc în păstrare la biserică.
284		Pentru lemnele aduse dela Mânzaţi, corzi de stejar şi de teiu, precum şi căpriori.
701	34	Cumpărarea lemnelor şi a tuturor celor trebuitoare pentru facerea schelelor.
481		Pentru facerea şopronului din ograda bisăricii.
6735		S'au plătit lui calfa Gheorghie Baciul, *pentru lucrul zidăriei*, ce a întrebuinţat *dela începutul bisăricii şi până la scoaterea din pământ şi pregătirea temeliei.*
1671	26	S'au plătit chetrarilor şi salahorilor, *ce au lucrat fără calfă la zidirea păreţilor bisăricii, de două palme şi mai bine dela temelie în sus, până s'au tocmit pe d-lui calfa Mihaiu Popoiul.*
9442		S'au dat d-sale calfa Mihaiu Popoiul, din suma de bani aratată în contractul său, prin care se îndatoreşte a pregăti biserica din lucrul zidăriei cu meşterii săi.
370		D-sali arhitectului poliţiei pentru planul bisăricii ce l'au făcut.

LEI	Parale	Arătarea cheltuelelor
185		Idem, un mic prezent în protiva ostenelilor sale.
391	20	S'au cumpărat o iapă şi două căruţi pentru a servì la trebile bisăricii.
1850		S'au dat prin răpos. Ioan Gheorghiul dulgherilor: Ioan Bălan, *Scarlat Braun*, Iordachi Abăgerul, Ioan Dole şi Toader Vinderiul, ca să lucreze la bisărică, şi încă până astăzi, 7 Sept. 1862, n'au lucrat nimic, rămânând dulgherii datori a lucrà pentru aceşti bani.
82845	36	Face peste tot cheltuelile ce au urmat cu zidirea bisericii până astăzi, la 7 Sept. 1862, pentru care adeverez cu însuşi a me iscălitură. *Frumuzachi Moscu. 1862 Sept. 7.*

Adunare

Lei	părale	
82845	36	suma cheltuelilor.
73957	7	„ veniturilor.
8888	29	Rămâne biserica datoare, după aceasta socoteală, pentru care adeverez. 1862 Săpt. 7. zile.

Frumuzachi Moscu.

(Urmează semnăturile preoţilor şi a mai multor poporeni şi ctitori a biserici Sf. Ilie, cum şi adeverirea Protoierie despărţirei a doua a jud. Tutova sub No. 728, din 8 Oct. 1862, prin semnătura Protoiereului Iconom I. Ghinea, secretar. Pr. Ionescu şi punerea sigiliului respectiv).

NOTĂ. După Sama originală, scrisă de mâna păr. Protopop Icon. I. Ghinea,—ce mi s'a dat de d-na Dumitra G. Mihălcescu, fiica lui Fr. Moscu.

LI

1863 Aprilie 24. *Listă făcută de Iconomul Ioan Ghinea pentru ofrandele în petre de Galaţi.*

Lista de numărul petrelor de Galaţi, ce s'au adunat şi se adună dela miluitori pentru bisărica sf. prooroc Ilie, din această politie Bârlad, prin dumnealui ostenitoriul Ioan Beldie, care a luat asupră-i a umblă pe la creştini, pentru adunarea petrelor ce vor trebui.

Ioan Ghinea Iconom. 1863 Apr. 24.

60 petre au dăruit Ioan Beldie; 20 p. Ioan Şuşnea; 2 p. E. Zăhărescu; 4 p. Toader Dole; 10 p. Ioan Crăciun; 5 p. Dumitrachi Calu; 10 p. . . . ; 5 p. K. Ionescu; 4 p. Vasile Grecu; 4 p. Ch. Tomescu; 3 p. Petre Dancului . . . ; 3 Gheorghie Vasile Neculai; 2 p. Gheorghii Vasili Iftimii . . ; 14 lei Costantin Ioan; 4 p. Dumitrachi Hriste; 10 p. Gh. Renţa sardar; 6 p. Gavrilciu Hagi; 2 p. s'au cumpărat de mine; 4 p. Neculaiu Toma; 1 p. Ion a Morăriţei; 25 p. ştie Domnu (!); 16 p. a dăruit părintele Vasile Baciu; 14 lei părintele Gheorghie Baciu pentru petre; 4 p. Ioan Vasiliu; 10 p. anonim; 2 p. Ştefan Dănilă; 5 p. Hagi Nicola Popovici; 6 p. Costandin Neculau; 57 lei 20 parale au dat Manolachi Hotun; 3 lei Gh. Ioan; 4 lei 24 parale Andreiu . . . ; 9 lei Dumitru Bărghieriu; 5 lei Dumitrachi a lui Anton Grecu; 2 p. Vasile Chirol; 14 lei Toader Marcu; 7 lei Gheorghe sin Corceovă; 6 lei Neculai Panaitiu; 2 lei 18 parale Gheorghe Gavriliu; 2 lei 20 p. Necula Sterian David; 2 lei 18 p. Haralambu . . . . ; 10 lei Gheorghe Georgescu; 2 lei 20 p. Ianachi Vasiliu; 30 lei au dat Gheorghe Albu; 6 lei Vasile Gheorghiu; 1 leu 32 părale Ioan Bacalu; 5 lei Chir Dima Jivan; 6 lei a hărăzit sfântului proroc Ilie spre pomenirea a tot neamul, Scârlat Schinu; 10 lei pentru patru petri, M. Neculau; 5 lei pentru 2 petri, Petrachi Gheorghiu; 10 lei . . . . ; 5 lei chir Pavăl Căsapu; 10 lei Toader Costandin; 2 lei 20 păr. I(oan) Popoviciu; 3 lei P. Vasiliu; 2 lei 18 părale, Dimitrie Teodoru; 3 lei 20 p. Anton . . . . ; 5 lei Gheorghe Fiodoru; 12 lei domnu (Emil) Bruhnăr (Brucner); 3 lei 20 p. A. Hovsepian; 14 lei . . . . ; 3 lei Ştefan Opârşanu; 4 lei V. Panaitiu; 3 lei . . . . ; 6 lei Iordachi Neculau; 12 lei; I. Nechitovici; 6 lei Vasile.... ; 14 lei Dimitri Neculi 6 lei Vasile Nastasiu; 14 lei, fraţii Ferhat; 12 lei Ghe. Râşcanu; 12 lei A. D. Răşcanu; 9 lei Dimitrie Vasiliu; 4 lei 8 p. Costandin Ioan; 4 l. 32 p. V. Negrescu; 1 leu 32 p. Lipovanschi; 3 lei 20 p. Manolachi Ioan; 3 lei Mărioara Filibiu; 1 leu 10 parale Ioan Alexandru; 6 lei Dumitrachi . . . . ; 3 lei 20 parale Stati Popa (preotul Stati ?) 14 lei C. Neculau; 6 lei părintele Gheorghie . . . .

LII

1863 Decemvrie 1. *Procesul-Verbal încheet de 54 poporeni ai bisericii sf. Ilie, prin care se constată alegerea ce au făcut în persoana părintelui Protopop Ioan Ghenea, ca epitrop, cu poftire de a îngriji de clădirea acestei biserici.*

Proces-Verbal

Anul 1863 Decemvrie 1. Subscrişii poporeni şi ctitori, precum şi preoţi a bisericii Sf. Ilie din această politie Bârlad, invitaţi fiind de Protoieria acestui district, despărţirea a doua, prin adresa No. 799, ca să alegem epitrop la numita biserica, pe care voinţa noastră va fi, astăzi, convocându-ne la un loc, *cu toţii de unire am ales pe sfinţie sa părintele Iconom Ioan Ghinea Protoiereul, acel care l'am văzut în faptă că au arătat mare zel şi silinţă cu această biserică; care prin a sfinţiei sale osteneli şi buni chibzuinţi au adus'o până în stare ce să găseşte defaţă, adecă până când au învălit'o, i au făcut un turnişor şi au început zidirea şi a turnului celui mare, în care au a fi puse clopotele, ajungând cu zidirea până la mijlocul fereştilor turnului. Cunoscând bine cu toţii că îndată ce sfinţie sa se va înlătură dela administraţia bisericii, rămâne biserica nefăcută, aşà precum au stat câţi-va ani în urmă în părăsire,—şi mai ales că miluitorii au mare opinie şi crezământ în sfinţia sa.* Şi pentru ca să se cunoască că părintele Iconomul Ioan Ghinea Protoiereul este ales, şi noi, subscrişii epitropi numitei biserici sf. Ilie, am încheet acest Proces-Verbal spre a se trimete Protopopiei cu osebită declaraţie din partea d-sale d-lui Chiriac Dobrovici, în a căruia persoană au fost recomandată mencionata adresă sub No. 799.

(Iscăliţi) Vasilie Colescul, Panaite Neculau, Chiriac Dobroviciu, Nestor Ioan, Dancul Simoan (băcal), Petre Jele, Andrei Gheorghiul, Hagi Stoian Neculau, Cole Vasiliul, Petrachi Dobroviciu, Petrachi Ioan, Pavel Mihail, Velea Ioan, Toader Andreiu, Costachi Dimitriul Robul, Constandin Dimitriul, Alexandru Pricop, Chitei Nechita, Vasilie Teodoru, Neculai Neculaul, Gheorghie Constandin, cofitar, Nicolae Dimitriul, Gheorghie Dimitriul, Hagi Nicola Ştefan, Neculiţă Neculau, Radul Bonciul (Ceaun), Haralambie Hagi Anghel (blănar), Grigorie Arsenie, Petrachi Marcu (cojocar), Vasilie Niţă (diaconul), Alexandru Neculaul (Mitrofan), Ioan Beldie, Toma Beldie, David Nechita, Neculai Altăngiul, Costandachi Popoviciu, Vasilie Uţă (cojocar), Ioan Ciolan, Nicolae Stoian, Hagi Panaite Anghelachi, Toader Marcu, Efrim Tufă, Costandin Ioan, Costandin Şuşne, Alexandrul Cardaş, Ioniţă Ioan, Vasilie Manolachi, Manolachi Şuşne, Nicolae Alecsie, Dimitrie Menciul, Iconomul Scarlat Codreanu, Sachelar Vasilie Teodoru, Ioan Stati Sachelar, Dascalu Nicolae Miron.

LIII

1863 Decemvrie 21. *Arhiereul Melhisedec, Locotenentul de Episcop al Huşilor, confirmă alegerea Iconomului Ioan Ghinea de epitrop a bisericii sf. Ilie, până la finirea în totul a lucrului acestei biserici.*

Principatele Unite Române.

Episcopia de Huşi

Arhiereul Melhisedec Locotenent Episcop.

Având în vedere procesul-verbal încheet la 1 zi a curentei de către ctitorii şi poporenii bisericei sfântului Proroc Ilie, din politie Berladul, prin care aleg de epitrop numitei biserici pe sfinţie sa Iconomul Ioan Ghinea, actualul Protoiereu secţia II de Tutova, declarând totodată că ii au toată încrederea în persoana sea şi totodată având şi subscrisul o asemine încredere în onestitatea şi activitatea Prea Cucerniciei sale, îl recunoşte în postul de Epitrop a bisericei sus numite, până la finirea în totul a lucrului acei biserici. Drept care să dă Precucerniciei Sale Iconomului Ioan Ghinea acest

Decret de Epitropie, cu poftire totodată de a fi şi pe viitoriu tot cu acelaş zel pentru continuarea cu lucrul acei biserici, precum a fost şi până acum.

(L. S. Sf. E.) **Arhiereul Melhisedec.**

Director, *V. Mandinescu.*

No. 1648.

1873 Decemvrie 21.

Huşii

NOTĂ. Acest Decret a fost însoţit de o adresă a Direcţiei Cancelariei sf. Episcopii de Huşi, prin care, între altele, se face cunoscut părintelui Ghinea: «Că totodată s'au scris şi d-lui Frumuzachi Moscu că Episcopia ie de bună relaţia dată de P. C. V. cu No. 767, pentru liquidarea socotelelor acei biserici, şi dacă s'ar simţi nedreptăţit în ceva se reclame la autorităţile civile competente. Totodată s'au făcut invitare a vă trădă pe seamă zestrea bisericei ce se află în păstrarea sa».

LIV

1864 Ianuarie 20. *Apelul făcut de Iconomul Ioan Ghinea către Princepele Mihail Sturza, spre a veni în ajutorul clădirei bisericei sf. Ilie.*

Bunule Principe,

Dacă în societăţile omeneşti să află mizeri şi mizerii, nevoi şi trebuinţi, provedinţa n'au lipsit a face să se nască şi suflete generoase, barbaţi marinimoşi, a cărora inimi pietoase să reverse binefaceri peste omenirea nevoiaşă. Şi în adevăr, ce sânt acele monumente istorice, lăcaşuri Dumnezeeşti, ospitaluri, stabilimente publice,—dacă nu urme doveditoare ecsistenţii unor aşà bărbaţi, cari prin ale lor fapte pietoase au strălucit pe pământ ca lucefirii în concertul corpurilor cereşti!

Unul din aceşti mari barbaţi sânteţi şi Inălţimea Voastre; căci nu este un Român în inima căruia să nu fie întipărită imaginea persoanei Voastre; nu este Român în sufletul căruia să nu fie înscrisă memoria faptelor ce aţi lăsat în părinteasca Voastre Domnie.

De acest adevăr inspiraţi subscrişii epitropi bisericii sfântului Ilie, din oraşul Bârladului, îndrăznim a Vă expune

o faptă pietoasă ce ei au întreprins, şi totodată a Vă rugă ca să binevoiţi de a le întinde mâna voastre generoasă, spre a putè desăvârşì fapta creştinească începută.

Inălţimea Voastre,

Biserica precitată, una din cele mai fregventate sfinte lăcaşuri din comunitatea Bârladului, *fiind de lemn şi foarte veche, erà aproape de cădere; siliţi de necesitate şi încorăjaţi de agiutoriul promis de către binevoitorii creştini, subscrişii epitropi s'au apucat de întrepindere îndrăzneaţă a rădicà acest Dumnezeesc lăcaş de zidiu, după stilul nou şi într'o mărime mai spacioasă. Zicem îndrăzneaţă, pentrucă am început lucrul fără a avè biserica vre un capital, decât numai speranţa agiutoriului sfântului proroc Ilie şi a binevoitorilor hristiani. Cu toate aceste, am izbutit a înnaintà lucrul până la a gătì biserica din roş; aice însă ajunşi ne vedem ameninţaţi a perde speranţa de reuşită, căci toate resursele ne sânt sacate, locuitorii oraşului ne mai putându-ne dà agiutor din cauza mai multor întâmplări ce i-au lovit în interese.* In asemene stare de lucru, nu ne-au rămas, Bunule Principe, decât a apelà la simţimântul de generositate ce Vă caracteriză şi cu devotamentul ce Vă păstrăm, a Vă rugà să întindeţi marinimosul Vostru agiutor întru desăvârşirea menţionatului Dumnezeesc edificiu. Şi pe lângă că veţi sporì prin aceasta numărul binefacerilor, ce V'au plăcut a răspândì în patria Voastră natală, apoi Vă veţi lăsà şi o eternă pomenire în inimele tuturor lăcuitorilor Bârlădeni, carii dinpreună cu noi Vi să închină cu cel mai profund respect.

Ai Inălţimei Voastre, prea plecaţi şi supuşi servitori.

NOTĂ. După o copie scrisă de mâna păr. Iconom Ioan Ghinea. Nu ştiu dacă un aseminea apel a fost sau nu ascultat de Principele Mihai Sturza. Mai degrabă credem că nu; pentru că altfel nu numai din spusele unora şi ale altora s'ar adeverì, dar şi în pomelnicul bisericii s'ar aminti. Părintele Econom Ioan Carp, întrebat de mine, zice: că redactarea apelului acestuia s'ar fi făcut de Arhimandritul Arhipescu, care se găsià pe atunci în treacăt pe aici, pe la Bârlad,—ne fiind păr. Ionică Ghinea familiarizat cu termini ce să văd în cuprinsul actului întrebuinţaţi.

LV

1864 Noemvrie 15. *Preoţii şi poporenii bisericii sf. Ilie înputernicesc pe Iconomul Ioan Ghinea ca, în interesul clădirii bisericii, să vândă un loc dela soşă din treacătul mare, lui Constantin Dimitriul.*

Proces-Verbal

Anul una mie opt sute şasă zăci şi patru, luna Noemvrie în cinci spre zăci zile. Subscrişii, preoţi, poporeni şi ctitori bisericii cu hramul sfântului Proroc Ilie din această politie Bârlad, adunându-ne astăzi la un loc şi consultându-ne dispre lipsa de mijloace ce urmează cu pregătirea numitei biserici, am luat în priivire următoarele: *Că această biserică văzându-o că merge deplin cu lucrul după toată soliditatea, la primavara viitoare cere neapărat trebuinţa a se tencuì, atât pe dinafară cât şi pe din lăuntrul; a se face stâlpii acei de prin prejurul bisericii; a se aduce piatra ce este scoasă la satul Popeştii, pentru de a se face din ea uşorii uşilor şi scările pridvorului bisericii, precum şi toate cele din lăuntrul mobilări; şi pregătirea definitivă cu toate ce sânt necesare pentru o biserică ca aceasta, care, până la pregătirea tuturora, mai trebueşte a se cheltui încă vr'o trei mii galbeni, peste acele patru mii galbeni ce s'au cheltuit dela începirea aceştii biserici şi până astăzi.*

Ca să se poată cevà agiutà la nişte asemine cheltueli, ce sânt necesari, *am socotit* în unire noi subscrişii, cà poporeni şi ca ctitori zisii biserici, *să se vândă de veci un loc ce-l are biserica la şosă în treacătul mare, în partea despre apus, în megieşie alăture din sus cu locul lui Gheorghie Merariul, şi din gios cu locul bisericii Adormire Maicii Domnului (Domneasca),* din acest oraş Bârlad; care loc este dat cu bezmăn pe termen de trei zăci ani, începători din trecutul an 1851 lunie 22 zile, către d-lui Matei Nechita blănariul, şi d-lui l'au trecut către d-lui Constandin Dimitriul, cu alcătuire înscris că d-lui bezmănariul să plătiască bisericii pe fiecare an, ca bezmăn, 250 lei, şi la finitul de 30 ani biserica să fie datoare a plătì binalile ce vor fi făcute pe acel loc de d-lui Costandin Dimitriul, şi apoi să rămână propietà a ei.

Vânzarea acestui loc am socotit a să face pe consi-

derație că venitul anual nu poate fi mai mult decât 250 lei, luat pe el, și până la înplinirea de 30 ani mai sunt încă 17 ani, când și atunce biserica nu-l va putè avè în stăpânire, dacă nu va fi înlesnită a plătì dumisale bezmănariului binalele ce se vor găsì pe el.

Luând în considerație și aceasta, că mușteriul de a cumpărà acest loc se găsește chiar însuși d-lui Costandin Dimitriul bezmănariul, cu bani în numerătoare chiar acum după tocmala ce se va face cu domnie sa, căci alți mușterii nu să pot găsì în privirea condițiilor de alcătuire, citate mai sus.

Pentru care am încheet acest Proces-Verbal, dându-l în priimirea sfinției sale părintelui Iconomul Ioan Ghinea: ca, pe de oparte, să-l prezinte onorabilii Primării, să poată căpătà învoirea vânzării deveci a locului citat mai sus iar pe de alta, să se poată cunoaște numitul epitrop că este împuternicit și de noi subscrișii; a mântuì tocmala cu d-lui Costandin Dimitriul a vânzării deveci acestui loc; a-i da înscrisul cuvenit cu toate documentele atingătoare de el; a priimi banii după tocmală și a-i întrebuințà în cheltuelile facerii bisericii așà precum avem cu toții toată încrederea de persoana sfinției sale.

(Semnați) *Scarlat Codreanu Iconom, Sachelariu Vasile Teodoru, K(iriac) Dobrovici, Ioan Beldie, Grigorie Arseni, Ion Șușne, Neculai Neculau, N. Dimitriu, Velea Ioan, Dumitrachi Paruș, P. Chenciu, Neculai Iorcuță, Petrachi Marcu, Vasile . . ., Alecsandru Cardaș, Petrachi Dobrovici, N. M. Ivanovici, S. M. Ivanoschi, Dumitru Gheorghiu, Const. Șușnea, Vasile Uță, Ioan Vidră, Cole Vasiliu, Eni Vasiliu, Harampie Hagi Anghel, Ion.... Costandachi . . ., Costachi Dimitriu Robu, Vasile Manolachi, Ilie sân preotu Gavrilă Groză..ță, Alecsa Ioan, Sandu....bărghieru, Neculai Oprișan, G. Simion, Nestor Ioan, Gheorghie Teodoru, Costandin a Tofanii, Alexandru Gheorghiu, Costin Hotun, Toader Ciolan, Gheorghie . . ., Nicolai sân Hotun, Anghel Prutenu, Ioan Savin, Dumitrachi Prutenu, Petrachi Tufă, Gheorghi Buiucu* (și alte vro 13 semnături nedescifrabile).

LVI

1895 Noemvrie 4. *Ecaterina Velea Ioan donează bisericii sfântului Ilie casa sa în condițiunile arătate prin actul de mai jos.*

Act de donațiune.

Sub semnata Ecaterina Velea Ioan, domiciliată în urbea Bârlad, despărțirea III, conformându-mă dorinții ce aveà decedatul meu soț, Velea Ioan, pe când se aflà în viață, și, în dorința ce am și eu de a venì în ajutorul bisăricii parohiale cu hramul sfântul Ilie, din urbea Bârlad, mă grăbesc, din propia mea voință și din liberul meu consimțimânt, a declarà cele ce urmează:

1) Donez bisericii parohiale sf. Ilie casa mea sub No. 304, din urbea Bârlad, strada Orientul, în care locuesc actualminte, cu tot locul și toate atenansele sale, aflate în îngrăditura actuală, și care casă cu locul ei, se mărginește la mează-noapte, cu curtea bisericii sf. Ilie; la răsărit, cu strada Orientul; iar la mează-zi și apus, cu canalul ce merge din piața sf. Ilie la râul Bârlad.

Prețul acestui imobil îl evaluez la suma de 6000 lei; iar venitul său anual—la suma aproximativă de 700 lei.

2). Imi rezerv pentru mine dreptul a locuì în această casă până la încetarea mea din viață, urmând ca biserica sf. Ilie să între în deplina ei stăpânire imediat după trecerea celor patru zeci de zile, dela ziua morții mele.

Pentru tot timpul cât voiu trăì și locuì în această casă, sarcina bunei întrețineri, cum și asigurarea ei în contra incendiului mă va privì pe mine donătoarea.

3) Pun îndatorire Epitropiei bisericii sf. Ilie că, în fiecare an să reguleze a se oficià câte trei panihide, pentru pomenirea mea, a soțului meu, Velea, și a cumnatei mele, Iordana, și anume: la ziua sfintei marii mucenița Ecaterina (25 Noemvrie), a doua zi de sfântul marele Ierarh Vasilie (2 Ianuarie) și la ziua sf. Ioan (7 Ianuarie). Aseminea a se cumpărà lumânări de ceară curată pentru biserică, la ziua sf. Vasilie, care este al doilea hram al bisericii sf. Ilie, și a

se face 2 mici prânzuri, pentru pomenirea noastră, la ziua sf. Ecaterina și a doua zi de sf. Vasilie.

Pentru aceste îndatoriri se va prevedè in fie-care an, de către epitropie, în budgetul de cheltueli a bisericii sf. Ilie, câte trei sute lei, care se vor întrebuința ast-fel: 96 lei pentru plata servitorilor bisericii la cele 3 panihide; 75 lei, cheltuelele necesare la panihide, pentru lumânări la preoți, colivă, etc; 29 lei, pentru prânzurile amintite; 100 lei, pentru cumpărarea de lumânări de ceară curată la ziua sf. Vasilie. Restul însă, cât va prisosì, peste suma arătată de 300 lei, din venitul imobilului ce donez bisericii sf. Ilie, prin actul de față, se va înscrie în budgetul de cheltueli al bisericii și se va consemnà la Cassa de Depuneri, spre a servì în totdeauna numai la reparațiunile și îmbunătățirile interne și externe, ce se vor simți de trebuință a se face, din timp în timp, edificiului bisericii sf. Ilie.

Sarcinele prevăzute mai sus, ca și spesele pentru îndeplinirea lor, se vor executà de către epitropi, bine înțeles, dela data când biserica va începe a beneficià de uzufructul anual al imobilului donat.

4) Toate documentele relative la proprietatea casei cu locul ei, ce donez bisericii sf. Ilie, prin actul de față, le voiu înmânà epitropiei acestei biserici în momentul când ea va consimți la acceptarea acestei donațiuni.

Făcut în orașul Bârlad, astăzi 4 Noemvrie 1895.

Ecaterina Velea Ioan

(Urmează autentificarea Trib. Tutova, prin Procesul-verbal No. 6099, din 13 Noemvrie 1895, semnat de membrul de ședință, Gh. C. Moscu, și de grefierul, Gh. Gh. Plesnilă, și învestit cu sigilul Tribunalului. Transcris la No. 1347 lit. I. repant).

NOTĂ. Actul ii redactat de mine, rugat fiind de donătoare, și numai în urmă a fost revăzut de avocatul C. Popescu Docan, când a fost scris pe timbru. Deși în el nu s'a prevăzut de donătoare la ce fel de persoane ar trebuì să se închirieze imobilul, declar însă că răposata, având în vedere că imobilul se află aproape de biserică, ținea a nu se dà decât la creștini ortodocși.

Pe locul casei de acum a fost altă dată o alta, proprietate tot a bis- sf. Ilie, care casă s'a vândut de epitropi prin mezat in anul 1839 Noemvrie 23 (A se vede in urma doc. pag. 159), lui Neculai Stoian, intre cari epitropi se află atunci și *Dumitrachi Arghiri* (blanariul), tatăl răposatei și donatoarii de acum, Ecaterina Velea Ioan. Aceasta spre știință.

LVII

1901 Iulie 23. *Șeful Portăreilor de pe lângă Tribunalul Tutova, predă în proprietatea și posesiunea epitropiei bisericii sf. Ilie terenul (piața mică) în suprafață de 659 m. p. 95 c. m. p. dobândit în urma procesului ce a avut cu Primăria orașului Bârlad, înaintea Trib. Tutova la 10 Fevruarie 1899 și înaintea Curții de Apel Galați, la 24 Noemvrie 1899.*

Proces-Verbal

No. 499

Anul 1901 Iulie în 23 zile.

In virtutea deciziunii civile a Curții de Apel din Galați, secția I. sub No. 202, din 24 Noemvrie 1899, învestită cu formula executorie No. 208|900, alăturată pe lângă cererea adresată de Epitropia bisericii sf. Ilie, din orașul Bârlad, d-lui Președinte al Tribunalului Tutova, cu petițiunea registrată la No. 1562 din 23 Ianuarie anul 1901, prin care Primăria comunei urbei Bârlad este condamnată ca să delase în proprietatea și posesiunea Epitropiei bisericii sf. Ilie, din Bârlad, terenul în suprafață de 659, șease sute cinci zeci și nouă, metri patrați, 95, noă zeci și cinci centimetri patrați, prevăzut în schița de plan a inginerului arhitect Ștefan Peternelli din 12 Maiu 1898, în următoarele limite: în partea despre biserica sft. Ilie pe o întindere de trei zeci și doi metri liniari și două zeci centimetri; despre piața sft. Ilie pe o întindere de 35, trei zeci și cinci metri liniari și zece centimetre, despre strada Orientului pe o întindere de trei zeci și unu metri liniari, nouă zeci centimetri; iar în partea unde strada Piața Sfântului Ilie face unghiu cu strada Orientului pe o întindere de șapte metre liniari și două zeci centimetre.

Subsemnatul, Neculai Vasiliu, capul portăreilor dupe lângă Tribunalul Județului Tutova, domiciliat în urbea Bârlad str. Țarigrad, în baza autorizațiunei dată nouă de onorabilul Tri-

bunal de Tutova prin jurnalul No. 580 din 23 Ianuarie a. c. pentru de a executà sus zisa deciziune și în urma expirărei termenului somațiunei No. 466/901 făcută Primăriei comunei Bârlad conform art. 597 și urm. proc. c vilă.

Astă-zi, data mai sus indicată, ora 10½ dimineața, la stăruința Epitropiei bisericii sft. Ilie din orașul Bârlad disp. III. strada piața sft. Ilie, unde asistat fiind de d l C. Ioan sub-comisarul disp. III. a orașului Bârlad și de domnul O. Mesina inginer, am mers la imobilul al căruia predare urmează a se face, aicea am găsit presenți pe d-nii Economul Ioan Antonoviciu și Gh. R. Constantinescu, Epitropii bisericei sft. Ilie, lipsind representantele Primăriei comunei urbei Bârlad.

Noi, în virtutea sus mencionatei deciziuni a Curței de apel din Galați, am declarat pe Primăria comunei urbei Bârlad expropiată din posesiunea terenului indicat mai sus și l'am predat în proprietatea și posesiunea Epitropiei bisericei sft. Ilie din orașul Bârlad, ce au fost representată prin Economul I. Antonoviciu și Gh. R. Constantinescu.

Terenul predat zisei epitropii, dupe măsuriștea făcută de d-l inginer O. Mesina pe fața locului, a căria presență am cerut'o noi pentru a ne înlesnì la executarea mencionatei decizii, se compune din :

Locul în suprafață de 659 șase sute cinci zeci și nouă metri patrați din orașul Bârlad cf. III., în următoarele limite : In partea despre biserica sft. Ilie pe o întindere de trei zeci și doi metrì liniari și două zeci centimetri ; despre strada piața sf. Ilie pe o întindere de 35 trei zeci și cinci metri liniari și zece centimetri ; despre strada Orientului pe o întindere de trei zeci și unu metri liniari și nouă zeci centimetri; iar în partea unde str. piața sf. Ilie face unghiul cu strada Orientului pe o întindere de șapte metri liniari și două zeci centimetri.

Pentru constatarea acestei operațiuni, precum și predarea imobilului de mai sus în proprietatea și posesiunea Epitropiei bisericii sft. Ilie, am încheiat presentul proces-verbal, iscălit de noi, sub-comisar, inginer și de Epitropia bisericei sf. Ilie în trei exemplare, dintre care unul s'au dat epitropiei sf. Ilie pusă în stăpânire, unul se va înaintà Primăriei comunei Bârlad

expropiată, iar cel al treilea se va înaintà onorabilului Tribunal de Tutova spre cele legale.

Capul Portăreilor, *N. Vasiliu*

Sub-Comisar, *C. Ioan*

Inginer, *O. Mesina*

Epitropi { *Econ. I. Antonovici* / *Gh. Constantinescu-Râmniceanu*

NOTĂ. Asupra chestiunii cu procesul iscat între Epitropia bisericii sf. Ilie și Primăria Bârlad, pentru Piața mică, a se vede în arhiva respectivei biserici «Dosariul relativ la Piața mică și procesul de revindecare a acestei piețe, ce a urmat între Epitropia bisericii sf. Ilie și Primăria urbei Bârlad între anii 1892—1901».

Prin sentința N0. 202, din 24 Noemvrie 1899, Curtea de Apel din Galați a condamnat pe Primăria Bârlad a delasà în proprietatea și posesiunea bisericii sf. Ilie nu numai terenul de 659 m. p., dar a acordat Epitropiei și 22[illegible] lei daune și cheltueli de judecată, menținând și cei 100 lei ce i se dăduse de Trib. Tutova prin hotărârea No. 62, din 10 Februarie 1899.

Inaintea Trib. Tutova Epitropia a avut ca avocați pe d-nii Th. G. Emandi și V. Simionov, iar la Curtea de Apel pe d-l T. V. Ioan.

Documentele bisericii Sfântului Gheorghie.

I

1797 Martie 10. *Iftinca, femeia lui Petre Ocneanu, vinde protopopului Ioan Chirul, pentru biserica sf. Gheorghie, casa ce o aveà lângă locul unde se proectase a se face din nou această biserică, în preț de 30 lei și cu condiție ca protopopul s'o și pomenească cât va trăi, la sfânta biserică.*

Adecă eu Iftinca, femeia lui Petre Ocneanu, de aici din târgul Bârladului, dau adevărat zapisul mieu la mâna sfinții sale părintelui protopop Ion Chiru, precum să se știe că, avându eu o casă făcută de mâna me pe moșiia d-neii spătăresii Ecaterinii Sturza, aproape *unde cu voia tuturora s'au pus la cale a să face biserica sfântului mari mucenic Gheorghii*, unde n'au fostu de suferit ca să trăesc eu într'acè casă, ci

să fii de şăzut au un preotu ori să fii pentru treaba bisericii, am socotit şi am dat'o cu toată inima sfinţii sale drept trei zăci lei bani, şi să mă şi pomenească cât a trăi la sfânta biserică; însă numai beneaoa ce-am apucat a face, iar pentru loc să aibă a să învoì, pe cât trece pe a d-neii spătăresei Ecaterinii, cu dumneii, precum să învoesc şi alţi(i) ce şàd pe acè moşii. Şi pentru mai adevărată credinţa, ne ştiind carte, mi-am pus numile şi degitul. 1797 Mart 10.

Eu Iftinca femeia lui Petre Ocneanu adeverezu.
Eu Iordachi Sârbul am fost faţă.
Eu Crâste Soponaru am fost faţă.
Eu Petcul Sârbul am fost de faţă.

NOTĂ. Biserica Sf. Gheorghie este aşezată cu vr'o 20—30 metri spre apus de unde a stat cândva biserica ungurească, deci pe linia de mează-zi a vetrei vechi a târgului, de aceia vânzătoarea] zice că casa îi este «pe moşiia d-neii spăt. E:at. Sturza....,» şi că vinde numai binaoa..., »iar pentru loc să aibă a să învoi, pe cât trece pe a d-neii spăt. Ecaterina, cu d-neii, precum să invoesc şi alţi(i)ce şăd pe ace moşie.» Biserica nouă s'a făcut cu vre-o 7—8 metri spre mează-zi-răsărit, de unde a fost cea dintăi, cunoscut fiind locul aceştia prin urmele sf. Mese ce se mai văd până astăzi.

II

1810 Martie 26. *Ctitorii primei biserici a sf. Gheorghie declară că, ne dându-le mâna a o face acum din nou, învoesc breslei abagerilor ca s'o facă cum vor vol, primindu-i pentru totdeauna pe aceştia şi pe toţi urmaşii lor de ctitori şi purtători de grijă ai sfântului lăcaş.*

Fiindcă cu mila lui Dumnezău am făcut noi cei mai gios iscăliţi bisărica sfântului mucenic Gheorghi din târgul Bârlad, şi acum, ne dându-ne mâna ca să o facem de iznovă iarăş cu a noastră putere, s'au găsât breasla negustorilor abăgeri, pe cari i-am primit alăturaţi ctitori că însăş noi, dându-le toată voia şi putere ca să facă această sfântă biserică din nou, dupăcum vor voì sĭ o facă vòi le-am dat, dându-să şi de către noi agiutor cu cât 'om putè. Şi de astăzi înainte volnici să fie d-lor toată breasla abăgerească,

atât cei ci să află acum cu titorie, cât şi fiii şi tot neamul d-lor înşici a face şi a pune la cale spre întemeiare orice li va fi voia, căci această primire au fost cu toată inima noastră. Şi spre a fi siguranţie dumilorsale le-m dat această scrisoare înnainte sfinţii sale părintelui protopop, pe cari am păftit şi pe sfinţia sa pări(n)teli protopop de ne-u făcut aceastã scrisoari în cari s'au şi iscălit. 1810 Mart 26.

Vasile Popa adeverez. *Iancu Chirul sân popa Chirul* adeverez. *Stoica Abăgeru* adeverez. 'Ονουφρέος Μάνξου βεβεόνο. *Hilinţi Popa săn Popa Chirul* adeverez. *Hagi Arghiri* adeverez.

Viind numiţii ctitori au arătat că de a lor bună voi au închinat bisărica sfânt. mucenic Gheorghi d-lorsale breslei abăgereşti, dupăcum mai sus să cuprinde, au poftit ca să să încredinţezi şi cu a noastră isc(ălitură), pe care, după a dumnilor-sale, am încredinţat.

Ioan Dămian protopop.

NOTĂ. După actul original. Este şi o copie făcută şi adeverită în 1846 Apr. 30 de Gh. Hristu clucer.

III

1817 Octomvrie 16. *Visteria ţării scrie Isprăvniciei de Tutova ca să se dee bisericei sf. Gheorghie, ce se zideşte din nou, 6 oameni străini, cari să fie ciocli la acea biserică, apăraţi de toate dările şi havalelile.*

Dela Visterie

Către cinstita Isprăvnicia Tutovii

Din oamenii streini de piste hotar, fără nici un amestic de bir cu locuitorii ţării, să se dè şasă oameni ca să fie *ciocli* la *biserica Sf. Gheorghie ce se zideşte din nou* în târgul Bârladului, carii să rămâe în apărare de toate dările şi havalelile, ca să fie pentru slujba ce s'au aşăzat. Şi de numile lor veţi trimite înştiinţare cătră Visterie, ca să să triacă în condică după rânduială.

. . . . *Vel vist.* 1817 Oct. 16.

IV

1823 Fevruarie 17. *Ioan Sandu Sturza Voevod învoeşte ctitorilor bisericii sf. Gheorghie ca să aducă, pentru trebile bi-*

sericii, 15 oameni streini de peste hotar, ne amestecaţi la bir cu locuitorii ţării, şi cari să fie scutiţi de orice dări şi havalele.

Noi Ioan Sandul Sturza VVda cu mila lui Dumnezău Domn ţării Moldavici. După jaloba ce au dat Domnii mele ctitorii bisăricii sf. Gheorghie din târgul Bârladului, rugându-să ca să fie miluită bisărica cu câţiva oameni străini scutiţi de slujbă, spre agiutor în stărea cea strâmtorită şi fără nici un agiutor în care să află, cercetând Domniia mea şi încredinţându-ne că starea acestii bisărici este întru adevăr vrednică de milă, iată prin această carte a Domnii mele hotărâm: ca să aibă a scuti cinci-spre-zăci liudi oameni streini, aduşi de peste hotar, fără bir şi fără nici un amestic în pământul acesta; cari adeveriţi fiind prin mărturie dregătorilor marginii că sânt străini, precum să hotărăşte, să rămâi scutiţi de birul Visteriei şi de toate alte orice dări şi havalele a ţării.

Poroncim dar d-voastre dregători a ţinutului şi altor zapcii, de cătră toţi să să urmeze întocma după hotărârea cărţii acestie a Domnii mele. 1823 Fevr. 17.

(L. P. D.) Pr. Vel logofăt

S'au trecut în condica Vist.
Costandin Veisa pah.

(Pe contra pagină:) După poruncă s'au cercetat.
Gheorghi Oprâşan pah.

V

1823 Decemvrie 12. *Ilinca, soţia răposatului preot Contantin Bălăban şi fiică răposatului protopop Gheorghie Brăescu, dăruește bisericii sf. Gheorghie o dugheană în uliţa mare.*

Adică eu priotiasa Ilinca, soţiia răposatului preot Costandin Balaban şi fiică răposatului protopopului Gheorghii Brăescu, de aice din târgu Bârladului, precum fac ştiut prin această scrisoari de danii ce dau cătră ipitropiia bisăricii sfântului Mari mucenic Gheorghii, precum să să ştii că avându eu o dughiană în *uliţa mare*, alăture pe din gios d, dughenile lui Ioniţă Langa, care dughiană o am şi eu clironomie dela părinţii mei, şi fiindcă mai denainte avându în

cuget ca să o dau sfintei biserici, dar acum căzând la neputinţă de boală gre, îndemnându-mă şi ginerile meu postelnicu Constandin Bou, soţ nepoatei mele *Maria, ce-i zăc Dumitra*, de a me bună voe o dau sfintei bisărici, ca să fii deveci atât spre pomenire me precum şi atot niamu. Şi fiindcă eu acum o fac *teslemu* dughiana ipitropiii sfintei bisărici cu toate hârtiile ce li am de cuprindere acelui loc a dughenei, pentru aceia să fei datoari ipetropiia a-mi dà câte 50 lei pe tot anu în câtă vremi voi fe în veiaţă; şi la săvârşirea me să fei îndatoreţi a-mi purtà de griji cu toate celi trebuincioasă, precum şi până la trei ani să aibă a-mi faci toate grejile, şi a mă dezgropà cu cheltuiala ipetropeii. Şi spre toată credinţa a să păzi în veci am rugat pe însuşi dohovnecu meu de mi-au scris numile şi eu am pus degetu în loc de iscălitură, iscălind şi sfinţâe sa de martur, precum şi alţi părinţi preoţi, şi din alte obraze ce s'au întâmplat faţă.
1823 Dechemvrie 12.

✠ Eu Ilenca prezvitira adeverez.
Costandin preot duhovnic Tenii. Eu preot Ioan Băgul am fost faţă ot sfântul Gheorghii. Eu Fteodosii preot Bunbar ot sfântul Gheorghii târgul Bârladului. Eu Irodiecon Ştefan am fost faţă. Eu Nicolai dascal faţă. Vasile Vedraşc medelnicer martur. Nistor Hăulică am fost faţă. Gherasim Vidră. Ion Ştefănachi polcovnic am fost faţă.

Insuşi cu gura sa vorovindu-mi aceste cuprinse prin scrisoare dată sfintei bisărici, după încredinţare am iscălit. *Pascal Gane stolnic.*

Si eu am scris daneia aceasta, fiind cu bună priimere me am iscălit. *Constandin Bou postelnic.*

Poftit fiind de preutesa Ilinca, fiica răpos. protop. Gheorghi Brăescu, ca să încredinţez această danie pentru o dugheană ce au afierosit'o de veci sfântului Marelui mucenic Gheorghi, de aice din oraşu Bârlad, după cerire am încredinţat.
Ioan (Dămian) Iconom şi protopop ţânâtului Tutovei.
1824 Fevr. 24.

NOTA. Pe partea de deasupra a îndoiturei actului se. ceteşte: «Locul dughenii dănuit bisericei sf. Gheorghie de Ilinca Balaban, astăzi uliţa strâmbă».

VI

1843 Iunie 4. *Judecătoria ținutului Tutovii, la jăluirea și stăruința Epitropilor bisericii sf. Gheorghie, Lupu Pavăl și Radu Mirciu, în potriva Anicăi Petrovici, soția lui Ioan Petrovici, fiul lui Petre Croitoriu, reprezentată prin fratele ei, Marinciu Drăghiciu (din Fălciu) ca vechil, au luat în tratație pretenția celor întăi asupra aceștei de pe urmă pentru un loc și cu binale pe el, din târgu Bârladu'ui,—pretindirisiți de bisărică.*

Epitropii au înfățoșat următoarele dovezi

1-iu. Din 1790 Iulie 12, Inscrisul lui Iordachi Sârbu ce-l dă la mâna preotului Ioan Chiru pentru un loc;

2-le. Din 1804 August 8, zapisul lui Petre Croitoriu, care ia cu bezmăn locul dela Epitropia bisăricii.

3-le. Din 1823 Iulie 11, poronca Isprăvniciei către Costatin Bou și Constantin Miticiu, ca să cerceteze pentru ne plata bezmănului de către Petre Croitoriu.

4-le. Din 1823 Iulie 2, Zapisul numitului Petru Croitoriu, prin care se îndatorește a plăti 155 lei bezmănul acestui loc.

5-le. Din 1824 Aprilie 19, documentul Epitropiei târgului cuprinzător de acest loc.

6-le. Din 1830 Săpt. 2, poronca Isprăvn. ca să cerceteze neplata bezmănului de către Petre Croitoriu.

Vechilul însă n'au înfoțoșat din partea pârâtei nici o dovadă alta decât au dat un înscris cu niște propuneri că ar avè vechi stăpânire.

Față de aceste dovezi, Judecătorie hotărăște:

„Ca pretindătorii bisăricii, potrivit § § 1517 și 1518, din Condica Politicească, să-și stăpânească în bună pace atât locu, precum și binalile ci vor fi pe el, ca unu ce nici Petre Croitoriu, nici urmașii lui n'au urmat cu plata bezmănului la vremi sau a-l depozitarisì la vre o judecătoriască stanții sau de a fi hierosu....“

(Semnați) Asăsori, *sardar Toma Giușcă, slug. Costachi Săcară*

Director, Simion Bontăș. Stolnacealnic, Panainte Sirian.

NOTA. După o copie legalizată de Trib. Tutovii, în 1 Iulie 1843, semnată de C. Donici și V. Chiru, Director S. Băntăș și Stolnacialnicul Pan. Sirian.

VII

1845 Iunie 8. *Epitropia Casei Obștiei, adeverind priimirea sumei de 50 lei la banii analoghiei cumpărăturii moșiei, întărește vecinica stăpânire a bisericii sf. Gheorghie asupra locului de 29 stânjini i palmă, din ulița mare, dănuiți bisericii de preoteasa Ilinca Bălăbaneasa.*

Epitropia moșiei târgului Bârladului.

(Inceputul obicinuit, după care urmează:). Deci pentru 29 stj. 1 palmă, ce are cuprinși cu locul dughenii preuteasa Ilinca Bălăbăneasa în *ulița mari*, pe vatra târgului vechi, între dugheana lui Ioniți Langa și între dugheana sor Giurgii, cari locu de către numita au trecut cu danii bisăricii sfântului Marelui mucenic Gheorghie, pentru care au plătit 50 lei la banii analoghiei cumpărăturii moșiei, după adeverința din 1815 August 5 a răposatului Gheorghi Alecsandriu.

Iar granițile locului în toate lăturile, după tabla analoghiei urmată când s'au făcut măsoriște în anul 1815, sânt aceste:

Stânjini	*palme*	
2	4	fața
12	6	lungime pe o parte
1	1	fundu
12	6	al doilea lungime.
29	1	

Și dar spre întărire vecinicii stăpâniri a sf. lăcaș, i s'au dat acestu actu supt iscăliturile noastre și punerea peceții târgului. 1845 Iunie 8.

. . . . . *Bratoiu Stoica sluger* (L. P. T.)

No. 1521 Secretar, *Grigori Hristu clucer.*

VIII

1856 August 1. *Maistrul Mihaiu Popoiu se învoește cu Ioniță Tiiinaș ca să zidească clopotnița bisericii sf. Gheorghie, în preț de 13,000 lei (vechi).*

Contract

ALCĂTUIRE

Prin carile eu gios iscălitul arăt că m'am alcătuit cu

dumnealui moșu Ioniță Titinaș, ca să zidesc clopotnița bisăricii sfântului marelui mucenic Gheorghii în următoarile condiții :

1-iu. Clopotnița ari a să zidi cu chetrarii mei, precum și salahorii trebuincioși.

2-le. Temelie clopotniții ari a fi adâncă cât va cere trebuința, în loc sănătos, grosime zidirei de gios ari a fi cvadrat de 15 stânjâni, și înnălțime adică din zidu ari a fi de șasă stânjini, și acoperemântul de 5 stânjini.

3-le. In clopotniță deasupra bolții mă îndatoresc a faci o căsuță cu două fereşti, pentru șidere.

4-le. Dumnealui Titinașul esti dator a-mi da tot materialul trebuincios la această zidire ; asemine și lemnul ce va cere trebuința pentru legăturile din zid, cât și la acoperemânt, am să-l lucrez cu lemnarii mei ; numai fierărie trebuincioasă ari a mi-o dà gata ca să o așez unde să va cuvenì, precum și toată învălitura cu tiniche va fi din parte dumnialui Titinașului.

5-le. La tencuiala din afară am a amestecà și ipsos, spre apărare de ploae, iară înnăuntru se va tencuì numai casa unde va fi de șăzat.

6-le. Tocmala am săvârșit pentru aceasta lucrare, cu toată a me mulțămire, ca să-mi numere 13,000 mii lei, adică trei-spre-zăci mii lei, iară altă nimica ; însă acum înnainte am primit una sută galbeni, adecă lei 3700,—iară ceilalți bani mi-i va numărà rânduri, după lucrare ce voiu face.

7-le. Mă îndatoresc a faci lucrul bun, curat și frumos, după cunoștința ce am în asemine zidire.

8-le. Și spre a să păzì această alcătuire din parte me ne strămutată o am întărit cu a me iscălitură.

Mihai Popoiu Anul 1856 August 1.

Insemnări de priimirea banilor.

Lei
1850—50 galbini tij am mai priimit cinci zăci galbini, Avgust 7 zile 1856 M. Popoiu.
1850—50 galbeni tij am mai priimit 15 Ianuar 1857. M. Popoiu

1110—30 galbini tij am mai priimit 17 Iulie 1857. M. Popoiu.
740—20 galbini tij am mai priimit 15 Iulie. M. Popoiu.
370—10 galbini tij am mai priimit Sept. 8. M. Popoiu.
1110—30 galbini tij am mai priimit 5 Maiu. M. Popoiu.
370—10 gabini tij am mai priimit 26 Ma. iM. Popoiu.
370—10 galbini tij am mai primit 1 Iunie. M. Popoiu.
7770
3700—la facerea Contractului
11470 total.

NOTA. După datele ultimelor trei primiri de bani rezultă că clopotnița a fost gata în Iunie 1858, rămânând a i se face tencuiala pe din afară și a casei de locuință,—ceia ce s'a săvârșit tocma în 1900, cu cheltuiala ingineriului Negruț, care a început atunci planul cadastral al orașului. Poate netencuirei se datorește restul de plată către chetrari, după contract, dacă nu și morții lui Titinaș întâmplată în 1859. Acesta se călugări pe patul de moarte prin părintele Protopop Vrabie, punându-i numele Ioanichie, și această călugărire s'a făcut chiar în ziua când s'a pus temelia bis. actuale a sf. Ilie,—după cum mi-a spus păr. Econom I. Carp.

IX

1857 Octomvrie 28. *In scopul de a se putè înființà piața sf. Ilie, Casa Obștiei, în schimbul unui loc pe care biserica sf. Gheorghie îl aveà aici, îi dă un altul din strada Principală.*

Act de Schimb

In urmarea Jurnalului încheet la 18 Iunie 1851 în Casa sfatului orășănesc, cu prilegul venirei în acest oraș a escelenței sale D-lui Ministru lucrărilor publice, chibzuindu-se îndreptarea uliților, a șoselelor, din acest oraș, după planul regulat de către gheometru în adins, *s'au găsit de cuviință că (în afară de) piața aflată lângă biserica gospod pentru adunare de cară la zile de iarmaroc, să se mai destineze încă o piață în fața bisericei sf. Ilie, care este iarăși în mijlocul orașului, spre a se înlesnì adunarea carelor și a norodului la ziua de iarmaroc ;* aceste locuri însă fiind proprietăți a unora din boieri și negustori, între care este și biserica sf. Gheorghe, prin bună alcătuire și tocmală, ce am alcătuit noi Epitropii

zisei biserici, am dat Epitropiei târgului Bârlad locul bisericii de veciu, pentru a rămâneà de piaţă, ce este împrejur în mărime de cinci-zăci şi opt stânjeni No. 58 gospod, în potriva căria Epitropia i-au dat bisericei schimb un alt loc iarăşi de veciu, din locurile slobode obşteşti, ci este în colţ cu linia soşelei lângă locul ds. sardarului Gheorghi Magăldea în mărime de cinci-zeci şi doi stânjini, patru palme domneşti, în prejur. Şi dar de astă-zi înnainte, în temeiul citatului jurnal şi altul încheet la 14 trecutei luni Iunie, anul curgător, tot de Obştia acestei Comunităţi, Epitropia acestui târg va fi înveci stăpânitoare pe locul acesta cei s'au dat, şi Epitropia bisericii pe acel luat dela Epitropia acestui oraş, puindu-se documentul sub No. 2040 din 28 Aprile 1824. Spre care sfârşit, făcându-se două aseminea, s'au dat acesta Epitropii târgului sub iscăliturile noastre, Epitropi bisericei sf. Gheorghe.

1857 Octom. 28.

Bratoiu Stoicoviciu, Epitropul bisericii sf. Gheorghe.

NOTA. Se ştie că la 17 Aprilie 1851 a ars o parte din oraşul Bârlad, născându-se focul dela un stoleriu evreu, prin aprinderea surcelelor din atelier. Autorităţile, folosindu-se de acel prilej, au luat măsuri pentru a regulă uliţile oraşului. Constatăm deci că tot atunci s'au luat dispoziţiuni pentru a se înfiinţă şi piaţa sf. Ilie. Locul, de care-i vorba, în acest act, îi din sus de podul de peatră, în colţul de mează-zi, dintre strada Principală şi strada Dobranici,—loc pe care Epitropia bis. sf. Gheorghie l'a vândut acum câţiva ani.

X

1858 Maiu 25. *Haralamb Neculau declară că suma de 244 lei 10 parale, ce are a luà dela Petrachi Chiru, o hărăzeşte bisericii sf. Gheorghie.*

Pentru pretenţie me supt iscălitul ce am a luà dela d-lui Petrachi Chiru somă di 244 lei 10 părale, le-m hărăzit bisăricii cu hramu sfântului Gheorghi, pentru care va primì bisărica arătaţii bani, şi am iscălit. 1858 Mai 25.

Haralambu Neculau.

XI

1859 Ianuarie 1. *Listă de câte locuri (imobile) are biserica sf. Gheorghie.*

Insemnari di câte locuri ari bisărica sfântului Marilui mucenic Gheorghi din această politii, cari sânt în păstrare me şi am iscălit. *Sluger Bratoi Stoicovici, epitropu sfintii bisărici.*

1 Hanbar în ograda bisăricii cu trei dispărţituri.

1 Loc stărpu ce l'au dăruit Ilinca preoteasa lângă piaţa sf. Ilie.

1 Loc la şosă ce-i alăture cu locu sfinţii sale Iconomu Constandin Vrabii, ce s'au făcut schimbu cu epitropii Casei Obştii pentru pieaţă şi cu locu acesta dila şosă cei acum a bisăricii, este şi 1 bordeu ce şedi un herar ce-i închiriet din 1858 Iulie 20.

4 Chilii a bisăricii.

NOTA. După însemnarea originală făcută de Epitropul Bratoi Stoicovici.

Documentele Bisericii Sf. Haralampie şi Mina

I.

1825 Maiu 16. *Epitropii moşiei târgului Bârladului, adeverind că Nasta, soţia lui Sotir grecul, au plătit 210 lei la banii analoghiei pentru locul ce are cuprins, 116 stânjini, îi întăreşte veşnica stăpânire.*

Epitropii târgului Bârladului

(Introducere ca de obiceiu, după care urmează :) Deci pentru una sută şasă zăci stânjâni gpod loc măsurat înprejur, ci are cuprins Nasta, soţiia lui Sotir grecul, cu lăcuinţa sa *în mahalaoa din gios di Căcaina,* alăture cu locul lui Şărban Bălăban, au şi plătit doă sute zăci lei la banii analoghiii ci s'au socotit pentru emaş şi cheltuelile urmate. Şi pentru ca să fie ştiut banii ci au dat şi locu ci are cuprins, spre întărire vecînicii stăpâniri asupra acestui loc i s'au dat această scrisoari, întărită cu pecetia târgului şi încredinţată cu a noastre iscălituri. 1825 Mai 16.

Toader Corodeanu stolnic. . . . . . . Ioan Gheorghiu.

(L. P. T.)

II

1829 Iulie 20. *Ion Manoli şi soţia sa, Anastasia, afierosesc un loc cu o binà pentru a se face pe el o biserică întru cinstea sfinţilor mucenici Haralampie şi Minà, spre pomenirea lor şi a neamului lor.*

Din însuşi bună-voinţa noastră, după sfătuire ce cu dragoste am priimit dela sfinţiia sa părintele sachilariu Fteodosâi, slujitoriu! bisăricii sfântului Marelui mucenic Gheorghi, din târgul Bârladului, ca unii ci am rămas fără de copii, ne având nici un razâm despre neamurile noastre, decât o casă cu locul ei în număr de 116 stânjini înpregiur, plătiţi la analoghia târgului, unde ne petrecem viiaţa pentru zile(le) câte vom avè; dar, *fiindcă sfinţiia sa numitul sichilar s'au făgăduit lui Dumnezău ca ari să facă cu agiutoriul creştinilor o svântă bisărică întru pomenire svinţilor Marilor mucenici Haralambie şi Mina, având însă trebuinţă de loc, unde să se zidiască din nou* [1]), *am afirosit acest loc tot, înpreună cu binaoa, spre vecînica pomenire atât noă cât şi neamului nostru*, ca să fii pentru zidire acelui svânt lăcaş, fără să pritindirisim cevà noi sau oricini din neamurile noastre; atâta numai; cât vom trăì să nu ne dei afară din casă, şi, până când se va săvârşì svânta bisărică, di să va intâmplà a ne mutà noi din viiaţă, să aibă svinţiia sa părintele sichilar a ne grijì cu ce va mai rămânè pre urma noastră, şi să ne pomenească la sfântul Gheorghie pără să va găti şi aice sfânta bisărică, şi atunce ca pre nişte întăi ctitori să ne pui la svântul jertvelnic. Şi spre vecînica ştiinţă urmează a noastre iscălituri.

1829 Iulie 20

Ion Manoli soţu Nasta(sâi) adeverez.

Eu Anas(tas)âia, soţia lui Ion Manoli, ci am dat locu de bună voe me pări(n)telui Teodosă săchilari, ca să zâdiască beserică întru prăznuiri marilor mucenici Hara(lam)p şi Menà, pentru pomenire noastră şi a tuturor creştinilor.

Şi eu am scris cu bună priimire amândora părţilor şi m'am iscălit de martur. *Ioan dascal.*

1). Trebue a înţelege o biserica cu un hram nou, altul de cum se mai află în Bârlad, altfel s'ar fi făcut pe locul ce l'ar fi avut.

III.

1835 Maiu 23. *Judecătoria ţinutului Tutovii, având în vedere cererea ne întemeiată a Nastasiei, soţia dascalului Ioan Manoli, de a-şi întoarce dania făcută în folosul bisericii sfinţilor mucenici Haralambie şi Minà, hotărăşte ca danie să rămâie în fiinţa ei şi ca dânsa să-şi stăpânească cât va trăì casa ce este pe acel loc înpreună cu toţi copacii aguzi.*

In numele Prea Inălţatului Domnului Mihail Grigoriu Sturza VVod, stăpânitoriu Principatului Moldaviei.

Anul 1835 Maiu 23 zile.

Judecătoria ţănutului Tutovii.

Prin înfăţoşare în presustfie sa a jăluitoarii Anastasiei, soţie dascalului Ioan Manoli, şi a pârâţilor di ea, epitropii bisericii cu hramul sfinţilor mucenici Haralambie şi Minà, anume Andreiu Gheorghiu (ce i zâc şi a Marolicăi) amândoi în persoană, a luat în cercetare Dela pornită di către ce întâiu şi au aflat că ea jăluitoarea la anul 1833 Oct. 2, prin jalubă către Divanul respectiv, s'au tânguit că di către bărbatul său acest di acum, numit Ioan Manoli, ci esti cu al triile cununie, la anul 1829 fără vroinţa ei au dănuit locul şi casa ci ea o are dila al doile bărbat, pi care s'au şi zidit biserica sfinţilor mucenici, cerând a să îndatorì pe epitropie a-i da alt locu în potrivă împreună cu toate *heiurile* precum au fost, plătindu-i şi *aguzii* ci i-au tăet la zâdire bisericii. A căria jalbă cu poronca acelui Divan din 11 Oct. 833 No. 1707 triimeţându-se judecătoriei spre legiuită lucrare, s'au făcut cuvenitele chemări epitropilor şi jăluitoarei, după care înfăţoşându-să astăzi şi cerându-li-să dovezile cu opis, jăluitoarea au înfăţoşat următoarele:

1-iu. 1820 Mart 5, isvodul di zăstri lămuritoriu averii dila cel întâi bărbat cu care au mers către cel al doile, cuprinzătoriu în bani somă di 2935 lei, cari în opis este trecut, iar în orighenal nu l'au înfăţoşat, arătând că ar fi perdut.

2-lea. 834 Iuli 22, răvaşu gios iscălitului Prezădint acestui Tribunal către Ilie Tutolici şi căpitanul Constandin Bălăban, ca să facă cercetare ce danie au dat sfintei bisărici, şi

di este cu știința jăluitoarei, cât loc cuprindi bisărica și ce rămâne jăluitoarei.

3-lea. 834 Iuli 27, mărturia acestora cu arătari a stânjânilor cuprinși di sfânta bisărică. Aceste fiind dovezile jăluitoarei.

S'au cerut și dila epitrop asemine, și au înfățoșat următoarele :

1-iu. 817 Apr., copie di pi izvodul di rămășiță, dat de medelnicerul Hiliuță Chirul către Casa Obștiei, moșie Târgului Bârladului, în care să vede rămășiță *Sotir Grecul, cumpărătoriul acestui loc, cel al doile soțu a jăluitoarei,* cu 96 lei.

2-lea. Fără velet, Tabla analoghiei di măsoriște ci s'au făcut moșiei târgului la 815, în care s'au văzut însemnat că au plătit Sotiriu Grecu banii analoghiei pentru 116 stânjâni ci au cuprins în el.

3-lea. 825 Maiu 16, Docomentul epitropiei moșiei târgului Bârlad pentru locul cuprins în mărime di 116 stânjâni înpregiur pe numile Anastasiei soția lui Sotiriu Grecu.

4-lea. Zapisul Nastasiei cu bărbatul său di acum, Ioan Manoli, prin care di bună voe lor dănuește tot locul în mărime di 116 stânjâni înpreună cu binaoa di pi el, spre a să zâdi biserica cu hramul sfinților mucenici Haralambii și Mina, întru pomenire lor și a niamurilor lor, fiindcă rod nu au.

Al 5-lea. 833 Noemvrie 26, Mărturia preoților dila bisărica sfinților Voivozi din târgu Bârlad, anume preutu Costandin duhovnic și preotul Ioan Gașpar, prin care arată că locul arătat, ea, Nastasâe, făcându-l întâiu danie bisăricii sfinț. Voivozi și în urmă, străcând aceeși danie, di bună voe ei l'au afierosât sfinților mucenici Haralambie și Mina, undi s'au și zâdit sfânta biserică.

Aceste fiind dovezâle și a unei părți și a altie, giudecătorie, după luare aminte ci au făcut, văzând danie în întregimea ei, nu poate a încuviință reclamațiile jăluitoarii după patru ani trecuți, măcar deși ea arată că fără știre și vroința ei s'au făcut di către bărbatul său, acest de acum, însă după mărturia preuților dila bisărica cu hramul sfinților Voivozi, arătată la No. 5, a dovezilor epitropului, să vedi că ea

pentru că nu ari rod mai înainte au fost făcut arătatul loc sfinților Voivozi și în urmă spre zâdirea din nou a sfintei bisărici cu hramul sfinților mucenici Haralambie și Mina, străcând aceași danie, îl dănuește di al doile cu înscris sfinților mucenici, care dă a înțelegi că de a ei bună voe au urmat, și a ei răclămație nu să înțălegi altă dicăt o învitare di nistcariva; pentru aceasta dar giudecătoria

HOTĂRĂȘTE:

Ca arătata danie să rămâe în sfințenie ei și ea, Nastasie, să-și stăpâniască casa ci esti pi acel locu înpreună cu toți copacii *aguzi* ci sânt pi tot locul dănuit di ea, până la săvârșirea vieții sale, ne fiind volnică nici a vinde (a înstrăina de veci), nici a dărui din acel loc, măcar un părmac și, după săvârșirea sa, să rămâe a sfintii bisărici, întocmai după cuprindere hârtii danie dată de ea; fiindcă acel loc *după documenturi să vede că este cumpărat de bărbatul de al doile numit Sotiriu*, carele să fii spre pomenire atât a mortului cât și a ei, de vreme ce rod nu le-au rămas.

Intr'acest chip dându-să hotărârea, vor iscăli înpricinații vroința lor; iar pentru că câtimea valorii proțăsului nu esti lămurită, la întâmplare când vre-o parte ar rămânè nimulțămită spre îndeplinirea Delii să va faci prețăluire locului și casăi, spre a sluji de câtime valorii, trecând Dela în apelație Divanului, dacă parte nemulțămită va apelarisi în vreme hotărâtă de două luni, socotite dila zâoa iscălirii sale nemulțămiri.

(Iscăliți) *Ioan Jora postelnic.* *Gheorghe Cerchez.*
Director, *Ioan Cărăcaș.*
Stolonacealnic, *Vidră.*

Anul 1835 luna Septembrie 9, am ascultat hotărârea aceasta și întru toată cuprindere ei am rămas mulțămit.
(Iscălit) *Andreiu Gheorghiu,* epitrop bisăricii.

Anul 1835 luna Sept. 9, am ascultat hotărârea aceasta și întru toată cuprindere ei am rămas nemulțămită, pentru care voi apelarisi. (Iscălită) *Nastasiia soție dascalului Ioan Manoli,* ce să află dascal la ace biserică.

Giudecătoria ținutului Tutovii

Copiia aceasta după prosläduire ce i s'au făcut fiind

întocma cu orighinalul s'au încredințat cu iscăliturile cuvenite și pecete Tribunalului. 1835 Oct. 15 No. 4420.

Gheorghie Cerchez serdar. *Plitos serdar.*

Director, Caracaș.

(L. P. J. T. T.)

De vreme ce după prețăluire urmată locului și casăi, proțesul s'au lămurit de una mie lei, apoi partea nemulțămită vroind a apelarisì, va dipozitarisì mai întâi cauțiia legiuită două sute de lei, la această giudecătorie, și apoi îi va fi slobodă apelațiia în vade de doă luni, socotite de astăzi, Marți, luna Octomvrie în cinci spre zăci zile, anul una mie opt sute trei zăci și cinci.

Cerchez serdar *Plitos serdar*

Stolonacealnic, *Vidră.*

IV

1836 Noemvrie 14. *Văduva Nastasia neputând obține dela judecătoria ținutului Tutovii anerisirea daniei și perzând dreptul de apelație, Mihai Sturza Voevod întărește hotărârea judecătoriei cum și încheerea Divanului Domnesc, rămânând închisă pentru totdeauna această pricină.*

Cu mila lui D-zeu Noi Mihail Grigoriu Sturza VVod Domn țării Moldaviei. Divanul Domnesc prin anaforaoa din 30 a trecutei luni Iulie, anul următor cu No. 1494, au adus la știința Domnii noastri că Divanul apilativ a țării di gios au pristavlisât acestui Domnesc Divan în rivizie Dela pricinii dintri Nastasiia văduva a dascalului Ioan Manoli, din târgul Bârladului, cu epitropia bisăricii sfinților mucenici Haralambie și Minà, din acelaș târg Bârladul, pentru un loc de casă, tot de acolo, ci s'au dănuit bisăricii de numita văduvă și acum voește a-și anerisì acè danie, căria Deli făcându-i-să luari aminti, s'au găsât că această pricină întru de față stăruire a amândoror părților s'au tratarisit de cătră giudecătoria ținutului Tutovii, și s'au hotărât prin jurnalul din 23 Mai, a anului trecut 1835, în dreptatea bisăricii; în care hotărâre jăluitoarea Nastasiia au iscălit nemulțămiri la 9 Sept. a aceluiaș an 1835, iar epitropiia mulțămiri; apoi la 15 Octom., tot a acelui an, i s'au dat numitei Nastasâi și còpii depe zisa hotărâre, în dosul căriia i s'au însemnat termenul apelațâi, și că un asemine ari a să socotì din aceiași zâ Oct. 15, și că mai întâi trebue să pui cauție 200 lei, fiindcă pricina este de compitenția giudecătoriei. După cari jăluitoarea Nastasiia la 21 Decemvrie, adică după 7 zile în urma trecirii terminului de apelație, s'au înfățoșat la Divanul țării di gios cu jalobă de apel,; însă Divanul ne priimind acè jalobă, fiind piste termin, în aceiași zi, Decemvrie 21, au închiet jurnal pentru închidere dritului apelațâi. Deci, fiindcă după luare aminte ci s'au făcut, găsești și acest Domnesc Divan că numita Nastasie au perdut dritul apelațâi cu nedepunere cauțâi și darea jalobei de apelațâi în termenul legiuit, și după art. 374 din reglement, pricina aceasta este închisă în veci, — pentru aceasta au supus Divanul la știința Domnii noastri spre a să întărì hotărâre giudecătorii ținutului Tutovei, mai sus pomenită, din 23 Mai a anului trecut 1835. Drept aceia Domniea noastră în privire că văduva Anastasie au pierdut dritul apelațâi cu nepunire cauțâi și dare jalobii de apelațâi în termin legiuit, după care rămâne pentru totdeauna și în veci închisă această pricină, prin acest hrisov cu a noastră iscălitură și pecete întărim pominita hotărâre a giudecătorii Tutovvii, precumși incheerea Divanului Domnesc spre vecìnică curmare a proțăsului, în temeiul art. 364, din organicescul reglement, urmând întru aceasta credința boerilor Domni, noastri, mădulări a Divanului Domnesc, iscăliți în anaforà, d-lor: vornicul Ion Paladi, vornicul Iordachi Balș, vornicul Iancul Cantacuzin, postelnicul Ioan Costachi și postelnicul Gheorghie Sturza. Pentru cari poroncim d-lui hatmanului Teodor Sturza, înplinitoriul îndatoririlor Marelui logofăt al Dreptății, ca prin locul cuviincios să aducă întru înplinire arătata horărâre. Scrisu-s'au hrisovul acista la Scaunul Domnii în orașul Eșăi, în anul al triilea al Domnii noastri.

Anul 1836 luna Noemvrie 14 zile.

No. 164.

(L. P. D.) *Mihaiu Sturza VVd.*

V

1839 Aprilie 10. *Judecătoria ținutului Tutovii, amintind de judecata urmată între epitropul bisericii sfinților mucenici Haralampie și Minà și între văduva Nastasia, soția dascalului Ioan Manoli, la stăruința epitropului câștigator de cauză însărcinează pe clucerul Vasile Chicoș cu aducerea întru înplinire a Hrisovului Gospod.*

D-sali Clucerului Vasile Chicoș

La această giudec. a țânut. Tutovii pe lângă jalba ci au dat neguțâtoriu Andreiu Gheorghiu, epitrop bisăricii sv. mucenici Haraiambie și Minà, di aice din târg, și alăturat și copiia Hrisovului Gospod No. 164, în pricina di giudecată ci au avut numitul neguțâtor cu văduva Nastasiea, soție dascalului Ioan Manoli, di aice, pentru un loc di casă, tot di aice, ci numita văduvă îl dănuisă sv. bisărici, și în urmă vroè a-și anirisâ acè dănuiri ; prin care jalbă cere aducire întru înplinire acum luminatului Hrisov, și precum și respectivul Dv (Divan) a țării di gios prin predpisaniia No. 5029 poroncește aceasta, și pentru că acum giudecătoria să găsești ne complectă, faci d-tali cereri ca să bine-vroești a priimì această însărcinare și a mergi la fața locului să și pășești cătră aducire întru înpliniri a Hrisovului Gospod, potrivit hotărârii aceștii giudecătorii ci va înfățoșà d-tale epitropul ; iar de lucrare urmată lămurit să încunoștiințați pe Giudecătorie.

(Două semnături nedescifrabile).

No. 1961 Derector (nedescifrabil).

1839 Apr. 10.

In cuprindire acestui adres, următoriu fiind, am dat în diplină stăpânire locul dănuit după hotărâre Domnescului Hrisov, după care urmare întocmai s'au înștiințat giudecătoria țânutală ; și adresul acesta s'au dat la mâna epitropului, d-lui Andreiu Gheorghiu, ca să-l aibă pi viitorime de docoment la sfântul lăcaș. 1839 Apr. 20.

Vasile Chicoș clucer.

VI

1839 Aprilie 20. *Clucerul Vasilie Chicoș scrie judecătoriei țânutului Tutova că, următor însărcinării ce i s'a dat, a pus în stăpânire pe biserica sfinților mucenici asupra locului de casă și a grădinei, potrivit rostirii Domnescului Hrisov No. 164.*

Cătră Cinstita giudecătorie țânutului Tutovii Clucerul Vasili Chicoș.

La însărcinare pusă mii de cătră cinstita giudecătorie prin adresul ei cu No. 1961, în urmare jalobii ci au dat cătră dânsa d-lui neguțitoriu Andreiu Gheorghiu, epitrop bisăricii sv. mucenici Haralambie și Minà din acest târg Bârlad, cu cerire di a să aduci întru înplinire hotărâre Domnescului, Hrisov cu No. 164, pentru di a să da în stăpânire sv. lăcaș locul di casă și grădină, dănuit de văduva Anastasiia, soțiia dascalului Ioan Manoli, tot di aice, pe cari dănuire vroe a o anerisâ,—următor fiind, am mers la fața locului și, după glăsuire copiii jurnalului acei giudecătorii, di hotărâre dată într'aceasta, și a Domnescului Hrisov, înfățoșat di cătră d-lui Andreiu Gheorghiu câștigător giudecății, am și pășit cătră întocmai lucrari, dând în stăpânire sv. lăcaș locul dănuit și grădina în măsurile lui, cuprinsă prin Docomentul Opștiii cu No. 722, și în glăsuire dàniii Nastasâi pi suma di 116, adică una sută șai spre zăci stânjâni măsurați înpregiur, pi cari locu să găsăști și sv. lacaș. Pentru cari di lucrari ci am făcut nu lipsăsc a înștiințà cinstita giudecătorie.

1839 Apr. 20.

(Iscălit) Vasile Ghicoș clucer.

(Urmează încredințarea giudecătoriei ce face acestei copii cu No. 2870, din 6 Maiu 1839 prin semnăturile a doi judecători, a directorului și a stolonacealnicului, și punerea peceții).

VII

1844 Aprilie 4. *Alecu Balaban face cunoscut epitropului bisericii sfinților mucenici Haralampie și Mina, că răposata maica-sa, Elena, având dănuită o bucată de loc, unde se află clădită această biserică, întărește hărăzirea maicii sale.*

INSCRIS

Prin cari supt iscălitul Alecu Balaban, fiiul răposatului

sluger Şarban Balaban, prin acesta facu cunoscut dumisale Andrei Gheorghiu, epitropul ocârmuitoriu averii bisăricii din orașul Bârladului, unde să prăznuește hramul sfinților mucenici Haralambii și Minà, că răposata maica-me, Eleni, cu înscrisul său din 1830 Fevr. 20, trecut în condica bisăricii supt adeverire și a altor marturi, având dănuită svântului lăcaș o bucată de locu aice în târg (unde acum să găsăști clădit svântul lăcaș) socotită în giumătati din 112 stânjini gospod înpregiur, cuveniți în partea sa, 56 adecă cinci-zăci și șasă stânjini,—după răoa îndemnari și sfătuire a moșului meu, capitan Costandin Balaban, am râdicat protăș prin locurile giudecătorești, ca să stric această dănuiri ; iar apoi, viindu-mi în driapta cunoștință că aceasta au fost o soglasiri pornită numai din a vicleanului și voitorului di rău diiavol, drept aceasta socotin lu-o prisosnică reclamație me și deșteptându-mă pentru sufleteasca și buna făptuire a maicii mele, și eu prin acesta întăresc hărăzire maicii mele, și în putere înscrisului maicii mele precum până acum, și de acum înnainti pacînică și ne strămutată în veci să fie stăpânire svântului lăcaș pe locul afierosât, stângându-mi tot feliu de pretenții.

Și spre întemeeri am iscălit însumi, rugând și pe cinstita giudecăterie ținutală de au încredințat. 1844 Apr. 4 zile.

Alecu Balaban înputernicesc. (Ne descifrabil) înputernicesc.
Toader Tașcă șatrar.

M'am tâmplat fați și poftit fiind am făcut acest înscris, pentru cari iscălesc de martur. *Grigorie Hristu clucer.*

Giudecătoria ținut. Tutovii

Inscrisul acesta, pe temeiul ceririi ci prin jalobă au făcut dătătoriul lui și, potrivit jurnalului încheet, să încredințază de Giudec. vremelnicești cu iscăliturile cuvenite și punire peceții, publicarisându-să prin redacții în Prințipat curs de șasă luni, spre înștiințare legiuiților pretindători. *V. Kiru. G. Lambrino.*

(L. P.)
No. 3120 (2 semnături ne descifrabile)
1844 Iulie 8.

Giudecătoria ținut. Tutovii.

Fiindcă în terminul de șasă luni a publicarisirei urmată prin adaosul Foei Sătești din 13 August 844 supt No. 39 și 40, nu s'au găsit nici o preteții asupra acestui înscris, de aceia să încredințază înscrisul statornicit cu iscăliturile cuvenite și cu punere peceții Giudec. spre vecînica proprietà a d. epitropului pomenitei prin el bisărică, asupra locului dat cu acest înscris. *M. Costachi. M-cer Buhnilă.*

(L. P.) Pentru Director, *C. Dimitriu.*
No. 755 (O semnăt. ne descifrabilă).
1845 Fevr. 16.

VIII

1845 Iunie 17. *Clironomii răposatului căpitan Constantin Bălăban, din satul Bălăbăneștii, dănuesc un loc stărp bisericii sfinților mucenici Haralampie și Minà, situat lângă această biserică.*

Act de dănuire

Prin care gios iscăliții clironomi răposatului căpitan Costandin Bălaban, din satul Bălăbăneștii, și anume Catrina, soție răposatului, Marie, soție capitanului Dimitrachi Mașcă, și Parascheva, soție postelnicelului Ioan Bălăban, fiicele răposatului, și Neculai Bălăban, fratele răposatului,—facem știut că răposatul căpitan Costandin Bălăban având un locu stărpu în târgul Bârladului lângă beserica sfinților mucenici Haralambie și Minà, giumătate din locul răpostului Șărban Bălăban, frate cu răpos. căpitan Constandin Bălăban, care giumătatea acè a lui Șărban Bălăban s'au dănuit pomenitei bisericii mai dinnainte de cătră soție lui Șerban, și răp. Constandin Bălăban, încă decând erà în viiață, avù plecare a dănuì și el acestu locu, parte sa, tot sfintei biserici, pe care loc (îl dăruisă) cât au fostu în viață, ne dând bisericii nici un act.

Apoi noi toți clironomii, vrând a întărì plecare și dănuire răposatului, după sfătuire noastră a tututora ni-am și unitu cătră aceasta cu bună priimiri, fără să fim sâliți sau asupriți de cătră cinevà, și prin acestu actu dănuim și noi

acestu locu sfintei beserici pomenite mai sus, pe care să-l stăpânească în veci, ne supărată de cătra niminea, trădând cătră epitropii aceştei biserici şi toate hârtiile docomenturi a a acestui loc; cu aceasta însă ca slujitorii acestei sfinte beserici mai întăiu să slujască acum pentru sufletul răposatului cinci sărindare şi zăci panahizi, plătind beserica osteneala preoţilor, dându-le şi cele trebuincioase; aseminea şi după trecerea mea a Catrinii, soţie răposatului, din viiaţă, să slujască iaraş cinci sărindare şi zăci panahizi, tot cu a besericii cheltueli, şi tot pentru sufletul răposatului beserica va dà şi osăbitu alte doă sărindare la doă beserici, din satul nostru Bălăbăneştii, la care una este îngropatu trupul răposatului; şi al doile peste tot anul pentru totdeauna să ne pomenească pe noi şi pe toţi acei însemnaţi în pomelnicile ce am dat.

Pentru care, spre a-şi avè acestu actu a lui tărie pentru totdeauna în veci, am iscălit însuşi cu mâinele noastre acei ce am ştiut carte, iar acei ce n'am ştiut, scriindu-ni-să numele de cătră acei mai de aproape ai noştrii, am pus degitele, poftind şi pe alte feţă, ce s'au întâmplat faţă la facerea acestui act, de au iscălitu de marturi; şi totodată prin jalobă am rugat şi pe giudecătorie ţinutală de au încredinţat'o pe formă. 1845 luna Iunie 17.

Eu Catrina, soţie răposatului căpitan Costandin Balaban, am dănuit.

Eu Marie, fiica răposatului Balaban, am dănuit.

Eu Paraschiva, fiica răposatului Bălăban, am dănuit.

Neculai Bălăban am dănuit. Dumitrachi Maşcă am dănuit.

Ioan Bălăban postelnic am dănuit.

Scarlat Bălăban faţi.

(Urmează încredinţarea vremelniceşti a Giudecăt. ţinut. Tutovii cu No. 604, din 28 Fevr. 1846, prin semnătura judecătorilor, G. Lambrino şi caminar Buhnilă, director Gheorghi Zaharie, şi a stolonacealnicului nedescifrabilă, - cum şi prin punerea peceţii, apoi şi cu încredinţarea statornică a Giudecătoriei No. 4723, din 4 Noemvrie 1846, prin semnătura a doi giudecători, a directorului, şi stolonacealnicului, cum şi prin punerea peceţii).

IX

1856 Martie 26. *Iconomul Ioan Ghinea roagă pe boerii din Iaşi să se milostivească a agiutà la terminarea bisericii sfinţilor mucenici Haralampie şi Minà din Bârlad.*

O bisărică cu hramul întru prăznuirea sfinţilor mucenici Haralampie şi Minà, ce să face din nou de peatră şi cărămidă în politie Bârlad, neputându-să săvârşi cu deplinătate din pricina lipsirii cheltuelilor ce urmează, fiind biserica saracă, lipsită de bani, şi fără nici un venit anual; şi ne mai rămânând altă nădejde de unde să să poată adunà capitalul trebuitoriu pentru nişte asemine cheltueli neaparat trebuitoare, iscălitul, fiind însărcinat din partea bisericii şi totodată învoit, atât de părintele Mitropolitul precum şi de părintele Episcop al Eparhiei Huşului, precum adeverează condica ce o am, cu adânc respect şi smerenie vin a rugà pe înalta noblesă din această capitalie, ca să să milostivească şi să să îndure a agiutà un aşa sfânt lăcaş sarac şi lipsit de tot agiutoriul trebuitoriu. Ca prin aseminea să să poată prăgătì atât pe din lăuntrul cât şi pe dinafară, adecă a să face: un turn deasupra pridvorului, unde să să pue clopotele; a să tencuì păreţii ce sânt zidiţi; a să face catapiteazma sapată de lemn şi zugrăvită; a să cumpără un policandrul, sfintele vase, cadelniţă, candele, sfeşnice, veşminte pentru preoţii servitori, şi toate cele care vor trebuì în lăuntrul, precum şi ograda bisericii a să faci din nou. Şi pre toţi îndurătorii ce vor avè milă să agiute la cheltuelile ce trebuesc, să vor prescrii în condica celor întăi ctitori spre vecînică şi ne ştearsă pomenire. 1856 Martie 26.

Ioan Ghinea Iconom din politie Bârlad.

X

1867 Ianuarie 25. *Testamentul Protoiereului Ioan Ghinea, în care, între altele, arată şi ce dănueşte bisericii sfinţilor mucenici Haralampie şi Minà.*

Testament

De vreme că ciasul sfârşitului vieţei fie-cărui om este

zugravului Ioan, ca să sape întrânsa locurile ne îndeplinite. Fac cunoscut că acestui zugrav, Ioan, i-am plătit ca să fie dator, după sevârşirea mea din viaţăl a-mi însemnà numele meu de „Ioan preot" în pomelnìcu, cel de peatră ce este la sfântul jertfelnic.

532 Adică cinci sute trei zeci şi doi lei să fie de cheluit pentru pregătirea mesei preoţilor, ostenitorilor, şi altor oameni, pe cât le va ajunge.

240 Adică două sute patru zeci lei, să se dee două spre zece serindare la bisericile din această politie Bârlad, la fie care biserică două zeci lei.

400 Adică patru sute lei să se plătiască preoţilor dela două biserici, adică dela biserica sfinţilor mucenici Haralambie şi Minà şi dela biserica sfântului marelui mucenic Gheorghe, unde îmi sunt părinţii mei îngropaţi, două sute de lei la unii şi două sute de lei la alţii, şi pentru această plată preoţii să fie datori a slujì sfânta leturghie patru zeci zile în şir, începute de la ziua înmormântarei mele; şi, în toate aceste patru zece zile, la fie-care biserică, după sevârşirea sfintei leturghii, să se slujiască şi câte o panahidă pentru sufletul meu, întocmai precum scrie în filadă, negrăbindu-se nicicum şi nici să se facă sminteală în vre o zi.

180 Adică una sută opt zeci lei, aceşti bani să se cheltuiască pentru de a se face în aceste patru zeci zile, în toată ziua, câte două colivi mici îndulcite cu miere, având fie-care colivă câte un colăcel mic, o lumănărică, tămâe, o litră vin, şi deosebit o altă lumănărică de pus la mormânt, socotit o colivă cu toate ale ei 90 parale, iar două colivi patru lei două zeci parale, iar piste tot, pentru patru zeci colivi la o biserică şi patru zeci la alta, fac una sută opt zeci lei, 180. Aceste colivi toate şi ducerea lor la biserică rămâne cumnata mea Marghioala datoare ale îndeplinì fără sminteală în toată dimineaţa, ca să serviască la panahizile ce au a se face.

80 Adică opt zeci lei să se plătiască preoţilor dela amân-

două bisericile, sfinţii Haralambie şi Minà şi sfântul Gheorghie, pentru ca să fie datori într'un an de zile în toate Sâmbetele a eşì cu pomelnicile la mormânturi şi a face ectenie pentru morţii mei.

4520 *Adică patru mii cinci sute două zeci lei fac peste tot.*

150 Adică una sută cinci zeci lei, să se cheltuiască la pomenirea ce mi se va face de trei zile.

150 Adică una sută cinci zeci lei, la nouă zile.

150 Adică una sută cinci zeci lei, la două zeci zile.

200 Adică două sute lei, la patru zeci zile.

300 Adică trei sute lei, la un an de zile.

300 Adică trei sute lei, la jumătate de an.

300 Adică trei sute lei, la trei ani.

500 Adică cinci sute lei, la şapte ani, când tot atunci să se disgroape şi ciolanele mele, iar până atunci să nu se disgroape.

500 Adică cinci sute lei, las băetului Scarlat Ioan, fiul cumnatului meu Ioan Popa, ce-mi este nepot şi fin din botez.

500 Adică cinci sute lei, las băetului Ioan Racoviţă, fiul dascalului Vasile Racoviţă.

300 Adică trei sute lei, las lui Toader Captariu, ci m'au slujit mulţi ani, însă aceşti bani îi dăruesc afară de hacul său ca să se cumpere doi mânzaţi să se hrănească cu dânşii.

100 Adică una sută lei, îi las ca să se dee la toţi acei câţi se vor aratà în urma sevârşirei mele din viaţă cu titluri că îmi sunt rudenii şi vor căutà moştenire dela mine, ca să nu aibă vre unul cuvânt de a-mi stricà testamentul acesta ce l'am făcut când am fost deplin sănătos şi cu mintea întreagă, căci altă avere afară decât se vede prescrisă şi împărţită prin acest testament nu mai am nici macar de un ban mai mult şi nici sunt dator cuiva, fiind că foarte mult m'am păzit a nu fi dator nimărui cu nimic.

580 Adică cinci sute opt zece lei, aceşti bani îl las ca să se plătiască slugilor mele din ogradă, restul ce au a

mai luà după socotelile ce se păstrează în masa mea, pe anul din urmă, căci pe toți anii cei mai di nainte le-am plătit deplin.

700 Adică șapte sute lei, acești bani îi dăruescu d-lor Executori acestui testament, cari au a fi d-lui Gheorghe Ionescu pisaltul dela biserica Domneasca și d-lui, Ioan Racoviță, fiul dascalului Vasile Racoviță; d-lui Ghorghe Ionescu va primì cinci sute lei și d-lui Ioan Racoviță două sute lei, și pe care îi rog foarte mult să primiască ca sarcină de a îndeplinì toate legaturile prescrise în testamentul de față, inputerniciți fiind de mine întru aceasta și aducându-și aminte de sincerul prieteșug urmat între noi, să nu lase nimic ne îndeplinit din acele presceise în acest testament și D-zeu care face răsplătire cerească tuturor făcătorilor de bine, le va răsplăti și d-lor sale așà, precum va știi mai bine, fiindcă cu toții avem a muri.

9250 Adică nouă mii două sute cinci zeci lei fac peste tot, pe care bani îi las legați 250 balbeni și pecetluiți într'o pungă de pânză în monedă de 250 galbeni, adică două sute cinci zeci galbeni și, după sevârșirea mea din viață, d-nii Executori ai testamentului din dată vor luà banii și se vor încredință în pastrarea d-lui Gheorghe Ionescu ca casier, luându-se de către d-l Racoviță dela d-l Ionescu adeverință de primirea banilor, și în unire amândoi îi vor întrebuință întocmai după glăsuirea articolilor prescrise în acest testament; mai repetând încă o dată că tot capitalul meu în bani este numai atâta pe cât se cunoaște prescris în testamentul acesta, adică de două sute cinci zeci galbeni, iar mai mult nu am nici macar un ban.

După aceste, având în privire că eu sunt fără soție, fără fii, fără părinți trupești, fără surori și fără nepoți de frați, având în privire că din trecutul an 1831, de când am remas lipsit de soție și de copilul ce l'am avut, săvârșindu-se

din viață amândoi de cumplita boală a holerii, urmată în acel an în toată Europa, căutare la boalele ce am avut și privigherea casei și gospodăriei mele a fost numai de către cumnata mea Marghioala, soție rep. Ilie Dumitru Abăgeru, iar de către alții niminea; având în privire că numita mea cumnată, Margheoala Dumitriu, se găsește împovărată de o nepoată cu numele Marghiolița, fiică a repos. sale fiice Maria, și tot odată cu desevârșire saracă și lipsită de tot traiul vețuirei ei; avâd în privire ca să nu remâi dator, după sevârșirea mea din viață, cu plata ce i se cuvine a resplătì ostenelile cumnatei mele, Marghioala, pentru slujbele ce au întrebuințat la casa mea și la boalele mele într'un așa timp îndelungat, fără să-i plătesc ceva, prin acest testament declar și otărăsc ca, după sevârșirea mea din viață, toate casele mele cu locul lor ce le am cumpărate dela cumnații mei, așà precum glăsuesc docomentele ci păstrez, se remâe în stăpânirea cumnatei mele, Marghioala, soția repos. Ilie Dumitru Abăgeriu, care, după sevârșirea mea din viață, din dată să le și ia în stăpânire cu toate docomentele ce am de cumpărătură, remâind liberă a le stăpânì și a le speculà ori precum va vroì în folosul său până la săvârșirea sa din viață, fără însă să fie volnică a le vinde de veciu; și după săvârșirea din viață a cumnatei mele, Margheoala, casele cu locul lor și cu toate docomentele să rămâe proprietate a bisericii sf. mucenici Haralambie și Mina din această politie Bârlad, la care mă găsesc servitor, însă cu condițiile următoare:

Că biserica mai întâi să respundă 200 adică două sute galbeni copilei Marghiolița, ce este nepoată de fată cumnatei mele Margheoala și mie fină de botez, pentru ca, din acești bani, 150 galbeni să fie ca zestre a sa, și cinci zeci galbeni să-i intrebuințeze cu grijile cumnatei mele Margheoala; și, după ce va respunde biserica acești două sute galbeni, apoi se iei în stăpânire casele, și din dată ce le va luà în stă-

pânire, să le şi vândă de veci prin formă de mezat, însă să se vândă numai la creştini şi nicidecum la jidovi; şi bani ce se vor luà pe dânsele, scăzîndu-se acei 200 galbeni arataţi mai sus, cei lanţi să se întrebuinţeze cu reparaţia bisericei, dacă va cere trebuinţa sau cu facerea altor chilii în ograda bisericii, ca să şază servitorii bisericeşti în ele, fără să aibă dreptate Primăria sau altă autoritate o pune stăpânire pe asemine bani, decât numai epitropul bisericii, carele să fie dator a dà formal cont justificativ executorilor acestui testament pentru toţi banii ce-i va cheltuì acei luaţi din vânzarea casei. După săvârşirea din viaţă a cumnatei mele Marghioala, copila Marghioliţa va stăpânì casele până când biserica îi va respunde acei 200 galbeni, fără să plătiască vre o chirie sau să fie supărată de către cineva; şi din dată ce să vor da banii, atuncea şi numita Marghioliţă din dată să-i dee casele cu toate docomentele în stăpânirea bisericii, fără a se înpotrivì cât de puţin.

Fiind că tot omul este muritor şi nu ştie nimeni ciasul şi ziua când are se moară, dacă întâmplându-se să moară capila Marghioliţa înnaintea bunicei sale, adică înnaintea cumnatei mele, Marghioala, atunci se remână clironomă asupra acelor 200 galbeni cumnata mea, Margheoala, ca să reguleze numita mai înainte de a să săvârşi din viaţă pentru aceşti 200 galbeni, aşà precum va vroi şi va găsi de cuviinţă, fără să se amestice alţii sub nici un drit; iar dacă s'ar întâmplà să moară o dată amândoă (de care se ferească D-zeu) bunica şi nepoata, adică cumnată-me Margheoala, şi copila, Marghioliţa, atunci d-l Epitrop al bisericei Sf. Haralambie şi Minà se întrebuinţeze acei 200 galbeni cu grijile cuvenite pentru amândouă reposate, dând cont justificativ d-lor Executori acestui testament.

Cumnata mea, Margheoala, după sevârşirea mea din viaţă, rămâne datoare a osteni la toate grijile numite până la şapte ani, potrivit celor prescrise în acest testament, care au a se face cu cheltuiala din banii ce las la D-nii Executori a testamentului, şi tot odată a urmà cu colivele întoc-

mai precum am arătat mai sus necurmat 40 zile, începute dela sevârşirea mea din viaţa.

Pe lângă aceste de mai sus arăt şi următoarele: că la poarta caselor mele este o bucată de loc stărp în mărime şi de o potrivă cu locul ci au făcut crâşmă cumnata mea Ileana, soţia repos. Neculai Bâgul şi în urmă l'a trecut în deveciu vânzare surorei sale, Safta, soţia repos. Iconom Ioan Nacul; acest loc sterp, dela poarta caselor mele, au fost dat de către soacra mea şi cumnaţii mei ca zestre unui băet cu numele Andrei, sevârşindu-se din viaţă în politia Galaţii; cumnaţii mei şi moştenitorii acestui loc l'au trecut către mine în veşnică proprietate după înscrisul lor ce-l păstrez; locul acesta numit mai sus, dela poarta casei mele, dupâ sevârşirea mea din viaţă, îl las să rămâe veşnică proprietate a băetului Scarlat Ioan, fiul reposatului meu cumnat, Ioan Popa, ca pe unul ce-l am ca pe un fiu, în privire că este botezat şi crescut de mine şi executat la învăţătura cărţei iarăşi de mine, dându-i-se in stăpânire acest loc de în dată ce mă voi sevârşi din viaţă, dinpreună cu toate hârtiile atingătoare de el, ca să facă ori ce va vroì cu el fără, se fie supărat la stăpânire de către vre una din cumnatele mele sau alţii.

Aseminea şi acei trei stânj. şi jumătate pământ din ţarina moşiei târgului ce am cumpărat cu casă, precum se arată în zapisile de cumpărătură, îi las dànii tot numitului băet Scarlat Ioan ca, după sevârşirea mea din viaţă, de îndată să-i şi iee în stăpânire; iar docomentele pe aceşti stj. stă în pastrarea cumnatei mele Săftica.

Iar pentru mobilitatea şi pojijie casei mele, precum vitele, straele mele, biblioteca mea de cărţi, şi pentru tot ce se va găsi după moartea mea, atât în lăuntru caselor mele cât şi pe afară, să se urmeze în chipul următor: caii şi trăsurile, dinpreună cu toate hamurile, ce se vor găsì, după sevârşirea mea din viaţă, să se vândă şi banii ce se vor

luà să se împartă în patru părţi, adică I parte să o iee cumnata mea, Margheoala, II parte să o iee copila Marghioliţa, III parte să o iee d-l Ioan Racoviţă, şi IV parte să o iee băetu Scarlat Ioan; d-lui Ioan Racoviţă îi mai las o salte, o perină de cap, două linguriţi de bacfon pentru dulceţi, patru ceşti de cafe cu farfurioarele lor, o chisă pentru dulceţi şi două pahară pentru apă; băetului Scarlat Ioan, pe lângă cele ce i-am lasat mai sus, îi mai las şi ciasornicul meu cel mic de argint, ca să-l aibă de suvenir părintesc; în privire că acest copil se găseşte sarac de părinţi şi de avere îi mai las un oghial, o salte şi o perină de cap, precum şi un antereu de a mele, care va fi mai bun, precum şi două caţaveici, care vor fi mai bune, una blănită şi alta disblănită, care toate aceste de mai sus arătate, precum şi hârtiile atingătoare de locul ce-i dăruescu, d-nii Executori ai testamentului de îndata să le încredinţeze în primirea băetului Scarlat Ioan, ca să şi le păstreze el aşà precum va şti, având speranţă în mintea lui că nu le va perde; iar banii, cinci sute lei, să se de cu dobândă şi cu garanţie sigură până la venirea lui în legiuită vrâstă.

Din toate cărţiie mele, câte se vor găsi prin dulapuri şi în casă, să se aleagă toate câte vor fi bisericeşti şi să se dee la biserica Sf. Haralambie şi Mina, dinpreună cu crucea mea ce de argint ce o am dela părinţii mei, iar cărţile ce nu vor fi bisericeşti să se împartă în trei părţi, o parte din ele să o ia d-l Ioan Racoviţă, II-ua parte să o ia băetul Scarlat Ioan şi a III-lea parte să o iee copila Marghioliţa, nepoata cumnatei Margheoala, ce-mi este fiică de botez.

Din vitele cornorate ce se vor găsì în ograda mea, când mă voi sevârşi din viaţă, o mânzată sau un mânzat să mi se dee peste groapă de pomană, după obiceiul vechiu, iar celelalte vite să rămâe în stăpânirea cumnatei mele, Margheoala, şi a nepoatei sale, Marghioliţa, ca să fie pentru hrana zilnică.

Stogurile cu fân sau păringul, câte se vor găsì la se-

vârşirea mea din viaţă, de îndată să se vândă în bani şi cu acei bani ce se vor luà pe dânsele, d-nii Executori a testamentului să plătiască lui Vasilică Buhnea, ce-i sunt dator pentru înposesiere a 20 stj. pământ a d-sale şi pe care i-am lucrat eu, socotit de fie care an câte trei galbini, adică una sută un-spre-zece lei, aşà precum i-am mai plătit şi ne-am învoit, şi anii plăţii vor fi dela data şi aratarea ţidulei d-sale, pe care le păstrez într'un plic pecetluit, şi până la sevârşirea mea din viaţă.

Giubeaua ce mai bună caplanisită cu mătăserie, iar nu cu blană, ce se va găsì în straele mele, să se dee de pomană d-lui Gheorghe Ionescu pisaltul, pentru sufletul meu, pentru ca să facă din ea ce va voi.

O giube, un antereu, un patcap bun şi chinga mea cea cu pafta de argint, să se dee de pomană cumnatului meu, părintele Mihalache Nistor, însă giubeaua să se dee aceia care va găsì de cuviinţă cumnata mea, Marghioala.

Iar cele lalte strae şi lucruri câte se vor găsì, atât în casă, în lada ce o am în biserică, prin dulapuri, în poduri, in chimniţe, în zemnic şi în toată cuprinderea ogrăzei mele, toate se remâe in stăpânirea şi în despoziţia cumnatei mele, Marghioala, ca să urmeze cu dânsele aşà precum am povăţuit'o şi precum am îndatorit'o prin verbale cuvinte, fără însă să se amestice vre o autoritate civilă sau eclisiastică în despoziţia ce fac dreptei mele averi, prin acest testament, cu vreo modificare sau schimbare din acele mai sus şi mai jos însemnate, decât numai d-nii Executori ai testamentului sunt în dreptate a se amestecà şi acei care au dreptul a se în părtăşì din legaturi, ca în unire cu toţii să îndepliniască cu toată buna cuviinţă tot ce se cuprinde în testamentul de faţă.

Pentru toate hârtiile, ce se vor găsi în casa mea, prin dulapuri, în masă, şi în lada mea din biserică, care ladă se rămâe earăşi în stăpânirea cumnatei mele, Margheoala, fiind că pentru biserică am cumparat ladă mai bună, precum se

vede în Altariu, d-nii Executori ai testamentului sunt rugați ca în unire cu preoții și epitropul bisericii sf. mucenici, Haralambie și Mina să facă două opise duplicate lămuritoare pentru fie-care hârtii, și un opis din acele două subscriindu-se de d-nii Executori a testamentului, să se pue în lada bisericii, dinpreună și cu toate hârtiile pecetluite, de d-nii Executori ai testamentului ca să stea în pastrare acolo în ladă pentru totdeauna, în care hârtii și opis să se păstreze și testamentul acesta tot în lada bisericii, remâind la d-nii Executori ai testamentului copie întocmai, după acest testament, pentru știința și regula d-lor sale; și cela lalt al doilea opis fără hârtii, subscriindu-se de d-nii epitropi și preoții bisericii, va stà în păstrare d-lor Executori ai testamentului; iar hârtiile toate atingătoare de locurile caselor mele să nu se treacă în opise, ci să se deà îndată în primirea fețelor ce las prin testament.

Aseminea și docomentele caselor cumnatei mele, Iconomița Safta Nacul, ce stau în păstrarea mea, să se dee cumnatei dindată după sevârșirea mea din viață.

Să se dei acele dipositare ce se vor găsi în lada mea, în păstrare fețelor a cui vor fi.

Aseminea și toate docomentile bisericei Sft. Ilie să se dee în primirea epitropului acei biserici.

Eu am două peceți: una de tumbac cu mănunchiul de lemn, și alta de argint pe care o port la ciasornic cu literile pe ele numele și pronumele meu. După sevârșirea mea din viață, d-nii Executori ai testamentului dindată, în ființa a cinci marturi, oameni cinstiți și vrednici de credință, să topască sau se nimiciască cu desevârșire amândouă acele peceți și încheind un prescript verbal cuprinzător despre nimicirea acelor peceți și subscriindu-l atât d-nii Executori a testamentului cât și martorii, îl va trece în opisul citat mai sus, care să stea în lada bisericei dinpreună cu testamentul.

Fac cunoscut și aceasta că am mai făcut și al doilea testamen duplicat întocmai ca acesta, care acel al II testament are se stea în păstrarea cumnatei mele, Marghioala: dinpreună cu docomentile casei, până la sevârșirea vieței sale, spre siguranța ei pentru legaturile ce-i las.

Pe lângă aceste toate mai arăt că biserica sf. mucenic, Haralambie și Minà are un capital de bani: în galbeni una sută trei zeci și cinci, iar în lei patru mii nouă sute nouă zeci și cinci, ce i-am luat prin judecătorie, după testamentul răpos. sluger Ștefen Dobranici; care acești bani sunt hărăziți de reposat, după îndemnul ce i-am făcut eu, când erà în viață, pentru de a se întrebuințà numai cu facerea a patru chilii în ograda bisericei sf. mucenici Haralambie și Minà iar nicicum în alt-fel; și acele chilii să fie pentru de a șideà în ele numai servitorii bisericești fără se plătiască chirie și fară să se închirieze la acele fețe; acești bani, suma de 4995 lei, i-am asigurat fără dobândă în cheltuelile bisericei sf. prooroc Ilie, precum anume se vor prescrie în conturile veniturilor și a cheltuelilor urmate la această biserică sf. Ilie pe anul 1863 și 1864; însă în acele conturi nu se zice că arătații bani sunt a bisericei sf. mucenici Haralambie și Mina, ci se zice că ar fi luați cu împrumut dela o persoană cunoscută numai de mine.—Insă acei bani de 4995 lei cu aseminea zicere să se știe că sunt a bisericei sf. mucenici Haralambie și Minà, pentru de a se întrebuințà în facerea chiliilor, după dorința dănuitoriului și a mea.

Pe lângă cele de mai sus prescrise mai arât și aceasta, că părintele Iconomul Costandin Vrabie, luând în privire serviciul meu, timp de două zeci și cinci ani, pe care l'am sacrificat în cancelaria protoerii sf. sale zi și noapte, fără să-mi plătiască vre un salar, mi-au hărăzit (însă fără să știu) una sută galbeni ca se mi-i dee condițional, ~~sau~~ când se va săvârși sf. sa din viață, sau când mă voi săvârși eu. Această sută de galbeni, după sevârșirea mea din viață, o dăruesc bisericei sf. prooroc Ilie din politia Bârladul la care mă găsesc epitrop. D-nii poporăni acestei biserici vor stărui cu esecutarea banilor în folosul bisericei, fiind

siguri. Mai lămuresc ca să se știe că banii câți vor ramânè necheltuiți din acei 250 galbeni până la patru zeci zile, după sevârșirea mea din viață, vor remânè până la implinirea de șapte ani în păstrarea d-lui Gheorghe Ionescu pisalt, luându-se dela d-lui înscris de primirea banilor, care înscris se va păstrà în lada bisericii de cătră epitrop cu consimțământul d-lui Ioan Racoviță, însă fără se plătiască vreo dobândă.

Șarampoii și scândurile ce sunt în ograda mea, pregătite spre a se face ograda împrejurul caselor mele, remân în dispoziție cumnatei mele, Marghioala, cu îndatorire ca această hereste să o întrebuințeze numai cu facerea gardurilor împrejur, iar nicidecum în altfeliu, adică de a le vinde, să nu fie volnică.

La finitul acestui testament amintesc și pentru iubitul meu și întocmai ca un fiu Vasilică Buhnia, cărui nu-i las alta decât îi las părinteasca bine-cuvântare, să-l norociască D-zeu, să-l păziască de ori ce supărări și necazuri, de vrăjmași văzuți și nevăzuți, și cât va fi în viață să fie sanătos și în deplină minte.

Și, pentru ca să fie temelnic acest testament, l'am scris însumi cu mâna mea și cu mâna mea l'am iscălit, puindu-mi și pecetea mea, rugând și pe duhovnicul meu de au adiverit de martur.

Anul una mie opt sute șease zăci și șapte, luna Ghenar în două zeci și cinci zile.

Ioan Ghinea Iconom 1867 Ghenar 25
Bârlad

(L. P.)

Rugat fiind de sf. sa părintele Iconomul Ioan Ghinea adeveresc de martur. *Gheorghe Baciu sachelar și duhovnic sf. sale.*
Vasile Baciu sachelar. (L. P.)

ROMÂNIA

Grefa Tribunalului Tutova

Copia presentă esaminându-se și fiind conform cu originalul testament, se adiverește spre a se eliberà d-lui Ioan

Racoviță, conform cerirei se au făcut împreună cu d-l G. Ionescu prin petița reg. la No. 77.

p. Grefier, *Triandafil.*

(L. P.) Esaminat. *V. I. Gheuu.*

Conform cu originalul
Adjutor *I. Racoviță.*

Trecut pe condică de docomente la No. $1/_{59}$ testamentu original.

NOTĂ. După testamentul ce se află în arhiva Primăriei Com. Bârlad.

Documentele Bisericii sf. Neculai (Ieșanu)

I

1730 Iunie 24. *Parfenie monah, fost ginere, în mirenie, lui Constantin Dima, arată că biserica făcută fiind la început de Dima cel bătrân, tatăl socrului său, și din întâmplarea vremilor arzând de Tatari, în puterea dreptului său de ctitorie a învoit giupânului Ieremia Eșanu, soției acestuia Catrinii, și fiilor lor, Costantin căpitanu, Lupul, Iancul și Vasili, ca să o facă din nou, ajutând și dânsul pe cât i-a fost cu putință.*

Adecă eu Parfenie monah, ce în mirenie am luat soț pe Căsandra, fata lui Costandin Dima din târgul Bârladului, dat-am adivărată și încredințată scrisoare de danie la mâna d-lui giupânului Irimie Eșanului i a d-neii giupânesei Catrinii, și a fiilor d-lor, Costandin căpitanu, Lupul, Iancul și Vasile, precum să să știe că cumpărându Dima cel bătrân, tatul socrului mieu, un loc din gios de crâșma lui Vasile Degeratu, în Podeni, în (loc alb) lei dela (loc alb) Mătăsărit(a) au făcut biserică, *și din întâmplare vremelor răzvrătite s'au arsu biserica de Tătari;* și viindu d-lui giupânu Irimie Eșanul cu d-lui căpitanu Enachi Nica și cu preotul Ioniți, și alți târgoveți, și au rugat să le dau voe să facă biserica iarăși la loc, să nu ste mahalaoa fără de biserică și numile Dimăștilor nepomenite, și după ruga d-lor le-am dat voai să facă biserică; și din toți care au venit la mine numai giupânul Irimie, fiind plin de focul duhovnicescu și de năstăvire Dumnezeiască, s'au apucat de biserică împreună cu fii sei și

au făcut biserica, înpodobind'o și în lăuntru cu toate cele trebuincioase ale sfintii biserici: icoane, veștminte și altele, din a lor dare și putință, și a altor pravoslavnici creștini, ce s'au pus ctitori; cum și eu păcătosul cu cele ce mi-au fostu prin putință am agiutat pe sfântul și Ierarhu Nicolae, ce să cinstești și prăznuești la 6 zâle a lui Decemvrie, cu cele ce să arată în dosul scrisorii aceștie. Și fiindcă din noi ticăloșii au rămas numai o fată anume Mirica și au luat un bărbat plin de datorii, anume Chirul Brașoveanu, și văzându-i că n'au purtat de grijă să pomenească moși și strămoși și părinți la sfânta biserică, dupăcum pomenesc alți creștini, și or vinde și locu sfintii biserici și cele ce am dat și eu agiutor pentru mântuirea sufletelor a tot neamului nostru la biserică; și văzându pe d-lui Irimie Eșanu și pe fiii d-lui că sântu cu frica lui Dumnezeu și înpilați cu totul la rugă spre lăcașuri Dumnezăești, unde să săvârșăște jartva ce tăinuită pentru mântuire de obștie, am dat danie dumilor sale locul bisericii și toate cele date de mine agiutor bisericii, să stăpâniască d-lor în pace de către tot neamul mieu; și d-lor cu fiii fiilor săi, să aibă purtare de grijă, după pomelnicu ce am dat, să ne pomenească preoții ce vor fi la toate sfintele Leturghii; și când, să nu dè Dumnezeu să să tâmple, vro priimejdie de foc să arză biserica, iarăși d-lor să o facă, iar nu alții, și pomelnicul nostru de vii și de morți în veci să nu să răpue. Și pentru mai adevărată credință m'am iscălit însuși cu mâna mea, și s'au iscălit și alți oameni buni și de cinste. Aceasta adiverez. 1780 Iunie 24.

Parfenie monah am dat această danie.

2 icoane Domnul Hristos și Maica Precista cu perdilile lor.

1 aer la Inviere Domnului.

1 respetie (?).

1 linguriță argint.

II

1801 Decemvrie 30. *Alexandru Neculai Suțu voevod scrie boerilor Ștefan Sturza biv vel spatar și Constantin Sturza biv vel comis, cum și ispravnicilor de Tutova, ca să cerceteze jalba dată de Ioan, feciorul starostilui Constandin, pentru un loc de dugheană.*

Noi Alexandru Neculaiu Suțu VVoda cu mila lui Dumnezău Domn țării Moldaviei. Cinstiți credincioși boerii Domniii mele: d-lui Ștefan Sturza biv vel spatar, i d-lui Costandin Sturza biv vel comis, i d-voastre ispravnici de ținut. Tutovii, sănătate. Să triimite jaloba ce au dat către Domnie me Ioan sân starostilui Costandin dela acel ținut, din cari pe larg veți înțelegi. Deci pentru un loc de dugheană ce ar fi având acolo dela tatăl său și fără dreptate acum s'ar fi stăpânind de către un Mihaiu tot dela acel ținut și, cerșind că prin giudecată să să dè supt stăpâniri, scriim d-voastre, înfățoșind pe amândoaă părțile, din scrisori ce să vor vidè și la o parti și alta, să faceți cercetari pre cu amăruntul și, dupăcum veți găsi cu cali și cu dreptate, prin mărturii de giudecată să le hotărâți; cu care de va rămâne vre o parti nemulțămită și s'ar tragi la Divan, din mărturie ce veți dà să să înțeleagă pricina. 1801 Dech. 30.

NOTĂ. Pe partea de deasupra a foii a doua, ce servă de învălitoare, în afară de sigilul Domnesc imprimat în ceară roșie, se află următoarea adresă: «Cinstiți credincioși boerii Domnii meli d-lor: Ștefan Sturza biv vel spatar, i d-lui Costandin Sturza biv vel comis, i d-voastre ispravnici de ținut. Tutovii cu sănătate să se de. Ioan sân starostilui Constantin.» «S'au trecut. M. Condicar.» «Procit vel logofăt».

III

1802 Iulie 1. *Cinci târgoveți, rânduiți fiind prin țidulă de către boerii și ispravnicii însărcinați de Domnie, hotărăsc lui Ion sân starostelui Constantin un loc de dugheană pe ulița nouă.*

Târgul Bârladului.

Din cinstita poronca dumilor sale spat. Ștefănachi Sturza i d-lui comisului Costandin Sturza și a dumnilor sale boerilor ispravnici de ținutul Tutovii, după luminată carte Mării. sali Alixandru Neculaiu Suțul Voivod, ce au adus la d-lor Ioan sân staroste Costandin ca să-i hotărască un loc de dughiană aice în târgul Bârladului, și d-lor prin țădulă rânduindu-ni pe noi, după poroncă, adunându-ni la un loc, am

mărsu la fața locului pe *ulița nouă*, care loc îl ari *dànii din locu târgului, dat de toți fruntașii târgoveți ce să află în vreme aceia, dupăcum pre largu să arată prin zapisul ce-i dau la mână numitului starosti, din let 1783 Aprilie 4.* Și, făcând stânjân de opt palmi om de mijloc, am măsurat întăi fața locului în rândul despre mează-noapti, din talpa dughenii lui Moscu Debisi (?) trei stj. și 5 palme pără în talpa dughenii lui Ivan Hotun; și înnapoi spre mează-noapte, dupăcum mărgu aceli doă dugheni ali megieșilor, cari loc găsându-să slobod, ne fiind cuprins de nimini nici cu o binà pără acum, după putere zapisului ce-l ari i se dă în stăpâniri prin sămnili ce i s'au arătat mai sus; pe care loc l'au plătit și la cheltuiala târgului ce s'au făcut cu hotărâre moșâii, după analogu ce l'au agiuns, cu 29 lei și 8 părale; *dar fiindcă acest loc, după întâmplare vremilor de rezmeriță ce au fost în anii trecuți, numitu-i staroste i s'au întâmplat moarti*, și copilu, fiind fără de vrâstă, s'au dus la Eși la un cumnat al său anumi Iordachi Măriache de au învățat meșteșugul blănăriei; în câtă vremi au șăzut el la Eși, fiind locu rămas aice fără de nici o stăpânire, l'ar fi luat la stăpânire tot pe acest loc un Vasâli Neculiță, zicând că i l'ar fi dat și lui mai pe urmă Bârlădenii dànii, dar noă zapis nu ne-au arătat, zicând că l'au vândut unui Ioan, Arman botezat dela Roman, dar nici acel Arman locu în stăpânire pără acum nu l'au avut, nici să știi undi esti, și nici la cheltuiala giudecățâlor târgului bani n'au dat, măcar că acestui Vasâli Neculiță, vânzătoriul locului, i s'au zâs de către noi ca să scrii ori însuși să să ducă la Arman să-l aducă aice cu zapisâli ce ari, să videm ce puteri au și dela cini îi sânt danii, puindu-i și vadè de trei săptămâni; și nici până acum piste trei luni ce au trecut nu l'au mai adus, și mai ales că în zapisul ce-l ari Ion sân starostile Costandin dànii dela Bârladeni este iscălit însuși Neculiță Cimbalà, tatăl lui Vasâli Neculiță, ce vinde locu Armanului; apoi văzànd pe tatul lui și cu toți fruntașâi din vreme aceia iscăliți, zapisul lui Ioan sân staroste văzându-să a fi bun, rămâni să-și stăpânească locu, iar Armanul de va avè cevà își va căuta cu vânzătoriu. Și la ho-

tărâtura ce am făcut locului acestuia fiind și cu priimirea răzășâlor, s'au iscălit și ei de răzăși, și, după poroncă, nu lipsem a înștiință; și la ce după urmă hotărâri rămâni la bună înțalepciunea dumne-voastră. 1802 Iuli 1.

Μανθος Δημετρίου. *Sandu Bou. Costandin Iașanu căpitan. Vasile Iașanu postelnic. Constantin Brânză.*

IV

1811 Noemvrie 23. *Pascal Gane și Vișan Bode hotărăsc un loc al Mariei, fata mortului Gavril Huidiul, ce-l avea în vatra târgului Bârladului pe ulița Armenească.*

Maria, fata mortului Gavril Huidiul, prin arătare ci au făcut cinstitii Isprăvnicii Tutova, au cerut și țâdulă către noi ca să-i alegem și să-i hutărâm un loc ce ari aci în vatra țârgului Bârladului, pe loc gospod, în *ulița Armenească*, lângă locul lui Grigoraș Balbuțanu, ce-i pi din sus, și dinspre apus fața șasă stânjâni; care loc a lui Grigoraș Balbuțanu acum esti a bisăricii sf. Neculai, și în gios, spre ameazi-zi, să lovește cu locu Câtii, ce acum să stăpânește di un Costand. Șâștovanu i di Dimofti Croitoriu; iar spre răsărit din talpa (casei) Câtii patru spre zăci stânjâni, pără în locu socrii lui Balbuțanu; și din sus își dă coasti tot cu locu lui Grigoraș Balbuțanu, ce este acum a bisăricii, cari și zapisul acesta a Mariei, pentru acest loc, iarăș de acel Grigoraș Balbuțanu esti răscumpărat. Deci, aducând pi ipitropii sf. Neculai, le-am cerut ca să ni arăti ci scrisori au di stăpânire locului (lui) Grigoraș Balbuțanu, iai spre dovadă ne-au arătat o hotarnică din 1810 Sápt. 25, ce esti făcută di mortul șatrar Gheorghii Portasă i di d-lui Sandu Bou, cum au hotărât doaă trupuri di locu a protopopului Grigori, adică un loc cu o scrisoari din 1777 August 7, ce-i dau târgoviții dànii 4 stànjini di loc, fața în ulița Arminească dispre apus; și înnapoi, spre răsăritu, iarăș 4 stânjâni; cari loc îl arată între locu unui Andon și între locu lui Balbuțanu; și diosăbit îi mai dau 4 stj. loc, iarăș fața la ulița Arminească, cu altă scrisoari din 1778 Mai 14, ce-i dă o Câti ungureanca, iarăși 4 stj. Și așà rânduiții de mai innainti cu aceli amân-

doaă scrisori dau loc protopopului, din talpa binalei sf. Neculai în gios fața șasă stj. pără lângă o fântână, ce esti din gios, lăsând un stj. dispre fântână, din locu protopopului, și un stânjân sub binaoa sf. Neculai, din sus, ce-i făcută pi locu lui Grigoraş Balbuzanu ; ne mai uitându-să rânduiții la un răvaș a Isprăvniciei din 1810 Săpt. 26, ce le-au adus Dumitrachi, barbatu Mariei, ca să-i aleagă și locu iai, unde il arată zapisul lângă locu lui Grigoraș Balbuzanu; și dau sfârșât hotărârei protopopului cu amândoaă aceli scrisori, ne mai cercetându-li di să cadi să de pe amândoaă aceli scrisori loc ori ba; iar cunoștința noastră într'acestași chip au dat: ca protopopul să stăpâniască 4 stj. după scrisoare de dànii ce-i dau întăi Bârlădenii, iar cu scrisoare ce-i dă în urmă Câti să nu poată pretindirisă și pe aceia diosăbit loc precum îi dau rânduiții, fiindcă amândoaă aceli scrisori tot într'un chip grăiasc și tot pi acel loc ; și Maria să stăpâniască cu zapisul iai 6 stj. faţă dispre apus, pe lângă locu lui Gligoraș pi din gios; și înnapoi spre răsăritu 14 stj după putere zapisului ce ari; și alături cu acest loc, pi din gios, dispre ameazi-zi, să stăpâniască și protopopul acei 4 stj. cu aceli amândoaă scrisori di dànii ce ari; și nimulțămindu-să protopopul într'acistaș chip ca să-i hotărâm locu numitii Marii, zicând că ari să să giudeci, n'am lipsât, după poruncă, a înștiință cinstita Isprăvnicie. 1811 Noemvrie 25.

Pascal Gane. Vișan Bode.

(Urmează aprobarea acestei mărturii hotarnice de către Isprăvnicia Tutovii, cu data 7 Dechemvrie 1811, prin semnăturile celor 2 Ispravnici: *Manolachi stolnic* și *Negre).*

V

1812 Iulie 5. *Dumitrachi Manoli și cu soția sa, Maria, fata mortului Gavrilă Huidiul, dau zapisul lor epitropilor bisericii sf. Neculai, ce este în mahalaoa Podenii despre apus; prin care arată că, având un loc de casă pe locul gospod, vând 4 stânjini în preț de 680 lei, iar pe 2 stânjini îi dăruesc bisericii.*

Adică eu, Dumitrachi Manoli, înpreună cu soțul meu, Marie, fata mortului Gavrilă Huidiul, de aice din târgul

Bârladului, dăm acest adivărat și încredințat zapis al nostru la mâna d-sali epitropilor sfintii bisărici a sfântului Erarhu Neculae, ci esti în mahalao Podenii *dispre apus*, precum să să știe că având noi un loc de casă pi locul gpod, 6 stânjâni fața despre apus, și 14 stânjâni înnapoi, dispre răsărit, între locul sfântului Neculae pe din sus, ce-l are dila Grigoraș Balbuzanu, și între locul lui Costandinciul Sfiștovanu i Dimofte Croitoriu, pe din gios, ce au și ei dila un Câte, dupăcum pre largu arată hotarnica acestui loc din 1811 Noemvrie 25, fiind întărită și de cinstita Isprăvnicie Tutova. Care loc îl avem și noi dila Grigoraș Balbuzanu, neam soțului meu Marie, ci l'au fost răscumpărat dila un vamiș Dumitru, ci i-l zălogise un Iancoș Hamzacu fimee lui Ursan, duprecum pri largu arată zapisul di răscumpărat din 7268 Fevr. 15; și noi di nimine sâliți nici asupriți, ci de a noastră bună voe 4 stânjâni din față, parte pe din sus, ci să hotărăști cu locu sfintii bisărici, i-am vândut cu bună tocmală drept 680 lei, adică șasă suti opt zăci lei; iar 2 stânjâni, parte pe din gios, dispre Costandin Sfiștovanu i Dimofte Croitoriu, i-am dat danie tot sfintii bisărici. Și luând toți banii deplin în mânili noastre, am dat acest zapis împreună și hotarnica locului i zapisul vechiu, cum și 2 cărți gospod, una dila fericitul Domn Grigore Ghica Vodă, din 7249 Iulie 1, și una dila fericitul Domn Costandin Vodă, din 7250 Iuli 13, cari sânt tot pentru locu acesta.

Deci, ca pi un drept al nostru am vândut și am dat dànii sfintii bisărici, pe care să-l stăpâniască cu paci, atât dispre noi cât și dispre neamurili noastre, să nu aibă nici o supărare dispre nimine; iar când vre unii din neamurile noastre sau dispri înpregiurași s'ar râdică cu vre o pricină asupra locului, noi să avem a răspunde. Și pentru mai adivărata credința am iscălit, puind și degitul soțul meu, Marie.

1812 Iuli 5.

Eu Marie, soț lui Dumitrachi Manoli, fată mortului Gavrilă Huidiul, de bună voe me am vândut și am dat dànie sfântului Neculae.

Dumitrachi Manole, soțul Mariei, adiverz.

Și am scris cu zisa numiților vânzători.

(Ne descifrabil)

Faţă viind înnainte me Marie, fiica răposatului Gavril Huidul, înpreună cu legiuitul său bărbat, Manole, şi au arătat că de a lor bună voe au săvârşit vânzare şi danie locului acestue cătră epitropia sfinţii bisărici a sfântului Ierarhu Nicolai ce-i zic *la Eşăni*, aice în târgul Bârladului, peste pod, şi că toţi banii şi-au luat dela Epitropi, am încredinţat şi cu a noastră iscălitură.

Ioan Damian Prot(opop)ot Bârlad.

VI

1856 Iulie 20. *Sărdăreasa Elena Alecsă declară că casele ce are a-şi face în ograda bisericii sf. Neculai, pronumită Eşăni, vor rămânè după moartea ei în proprietatea acestei biserici, cu îndatoriri de a i se luminà cu o candilă mormântul şi a i se face ecteniile obişnuite pentru morţi la zile statornicie pentru asămine prin tipicurile bisericeşti.*

INSCRIS

Prin care subscrisa sărdareasa Elena Alecsă fac ştiut că, urmând esemplului răposatului meu soţ, spre a rămânè după moarte me pomenire, m'am învoit cu epitropiea bisericei cu hramul svântului Ierarh Nicolae, pronumită Eşăni, din târgu Bârladului, a-mi face în ograda zisei biserici o locuinţă în mărginirea condiţiilor ce urmează mai jos:

1-iu. Locuinţa me ce să va compune de o casă cu doaă odăi şi osăbite în ea, supt un acoperemânt. despărţituri, de o pivniţă, de o bucătărie şi alte asămine neapărate pentru ademănarea me, heiuri, a cărora constucţie sânt slobodă a o face potrivit cu înlesnirile şi trebuinţa me; toate aceste, după săvârşirea me din vieaţă, vor rămânè în deplina dispoziţie şi proprietatea bisericei, fără ca să poată ceri urmaşâi mei vre o despăgubire pentru ele.

2-le. Epitropiea bisericei, în contra foloaselor ci poate avè din asemine acareturi, să îndatoreşti după moartea me, după regulile svintei noastre religii, a luminà cu o candilă mormântul meu şi a să face icteniile obicînuite pentru morţi la zilile statornicite pentru asămine prin tipicurile bisericeşti.

3-le. Pe câtă vremi voi fi în vieaţă, eu voi locuì în

zisa casă şi acareturile ei, fără ca epitropiea bisericii să cei dela mine vre o chirie pentru casă sau bezmen pentru loc.

Pentru ca acest înscris să aibă tăriea lui, adeverindu-l cu iscăiitura me, am rugat pe duhovnicescul meu părinte, svinţiea sa Iconomul Teodor Bercea, de au iscălit de marturi, împreună şi cu alte feţe. Totodată prin osăbită cătră Protopopièa ţinutului jalbă am rugat de s'au încredinţat.

1856 Iulii 20.

Ilena Alecsă sărd.

Teodor Bercea Iconom şi duhovnecu iscălitei dumisale sărdăresăi Elenei Alecsă.

Ioan Hristu. Panainte Angheluţă. Nicolai Popovici.

(Ne descifrabil).

(Urmează încredinţarea Protoieriei cu No. 386, din 14 Avgust 1856, semnătura Protoiereului C. Vrabie Iconom şi punerea peceţii).

VII

1857 Maiu 9. *Suplica sărdăresei Elena Alecsă către Protopopia ţinutului Tutovii, prin care, arătând că şi-a făcut o locuinţă pe locul bisericii, cere desfiinţarea unei căsuţe foarte vechi învălită cu stuh, în care şede prescorniţa, obligându-se a face, pentru locuinţa aceştia, alte încăperi, însă în cealaltă parte a ogrăzii bisericii.*

(Rezoluţie) Dumnealui epitropul numite' bisărici va învoi facerea chilioi pentru prescornicíţă alăture din gios—fiindcă aduce un folos bisăricii şi bordeiul ce-l ari învălit cu stuh să să desfiinţeze, potrivit cererii dumisale suplicantii.

Prot. ţânut., *C. Vabie Iconom.*

Onoratei Protopopii a ţânutului Tutova

Sardareasa Elena Alecsă.

Suplică.

In ograda bisericii svântului Nicolai, din acest oraş, pronumit Eşanu, unde eu cu învoirea acii onorabile Protopopii, după înscrisul ce păstrez dela epitropia bisericii mi-am făcut locuinţa, este o căsuţă foarte veche acoperită cu stuh; această căsuţă după ci cuprinde un loc unde ca să-mi fac

mai ademănatică locuinţa me, aş putè înfiinţà încă niştə acareturi, care au a rămânè tot a bisăricii, apoi, în privirea calităţâi şi a poziţiei ei, mă ameninţă de foc. Mai mult, pentru înlăturarea aceştii primejdii care poate la întâmplare înnicmicì toate construcţiile din ograda bisericii, şi pune chiar şi însuşi biserica în înriscări, cu costul meu m'am alcătuit cu *prescorniţa*, proprietăriţa căsuţei, să-mi dei căsuţa ace mie, spre a-mi sluji locul acela în alte trebuinţi, şi pentru şăderea ei m'am angajat a i face alte încăperi în locul acelora ci tot în ograda bisericii face văduva Fălceanu. O vecină cu ograda bisericii are pretenţie a nu face locuinţa prescorniţei în apropiere cu niştе încăperi din ograda ei, şi această pretenţie, deşi în totul nerezonată, este sprijinită de d-lor epitropii, care să înrudescu cu numita, ci arată pentru asămine svârşit un loc neademănatic, unde ca să fac locuinţa prescorniţăi, ar trebuì să trec pe mormânturi. Rog dar cu tot cuvenitul respect pe onorabela protopopie să binevoiască a înlăturà înprotivirea epitropilor dela antreprindere aceasta a me, care în toate privirile este folositoare bisericii, precum şi însuşi d-lor pre bine cunosc, dar nu vreu a refuzà la capriţul şi pretenţiile rudei lor.

1857 Mai 9 zile.

Ilena Alecsă sărd.

VIII

1863 Fevruarie 24. *Documentul slobozit bisericii sf. Neculai Eşanu de către Epitropia proprietăţii oraşului Bârlad, pentru locul de 24 stânjini, cinci palme, ce-l are la şosă, din jos de uliţa Cojocărească.*

Epitropia proprietăţii oraşului Bârlad

Dumnelui Costandachi Popoviciu, epitropul bisăricii sfântului Neculai Eşanu, din acestu oraşu, prin înscrisul ci au dat la 16 Avgust anu trecut 862, înregistrat sub No. 655, au cerut că aşa precum după mijlocirea ci au adresat aflaţii mai înnainte epitropi a zisăi bisărici pără acum, nu s'au slobozitu actul cuvinitu pentru locul de doă zăci şi patru stânjâni, cinci palmi, cari bisărica ari în acestu oraşu *la*

şosă, din giosu de uliţa cojocărească, să să dei acum un asămine docomentu, având bisărica trebuinţă a clădì şi binà pi locu. În urmarea căriia cereri, avându-să în privire că, după tablile epitropiii, acestu loc să cunoaşti a bisăricii, plătit la cumpărătura moşii oraşului, care au urmat la anu 815, prin capitanul Gheorghi Alecsandriu, ci au fost atuncea strângătoriu de bani, cu trii zăci lei, numindu-l locul de o dugheană; avându-să în privirea că, după motivul înfiinţat în în epitropii, locul acesta totdeauna au fostu sub stăpânirea bisăricii, pe care în anul 845 dupăci epitropii s'au grenetuitu în aceste măsuri:

3	1	faţa în şosă, spre apus,
3	—	fundul la răsărit
8	—	laturea la ameazi noapte, pe lângă un locu numit a lui Eni Gheorghiu.
10	4	laturea la meazi-zi, pe lânga locul numit a lui Pantazi Robul.
24	5	Două zăci şi patru stânjâni, cinci palmi,

proşti, când se află pe el şi o binà numită vechi, numită *căldărăria*; apoi, după stăruinţa epitropilor bisăricii, s'au publicat vânzarea lui deveci prin forma licitaţiei de bună voe, vânzare ci au rămasu nedesăvârşită, numai că epitropii bisăricii nu s'au mulţămitu cu preţul eşitu atuncea la 845; încât cu aşà lucrare de publicaţie, mai alesu făcându-să obştească deşteptari, nu s'au arătat nici o contestaţie din partea nimăruia cu drituri de proprietari asupra acestui locu; avându-să în privire că după lucrările desăvârşite de membrii epitropiii, d-lor Milea Dinovici şi Gheorghi Crasnaluţchi, locul şi acum s'au găsit tot sub stăpânirea bisăricii. Pe aceşti considerenti, spre cunoaşterea proprietăţii bisericii vecinicu asupra locului în măsurile prevăzute mai sus, s'au dat actul acesta cu iscăliturile membrilor epitropiii şi punerea peceţii ei.

Iancu Epuri. Gheorghe Dudesco. Gheorghe Crasnaluţchi. Mile Dinovici. Gh. Hagi Vasile. S. Ioan. Secretar, *F. Bişan.*

(L. P. E. O. B.)

No. 4169

1863 Fevruarie 24.

IX

1885 Noemvrie 13. *Convenţiunea încheetă între Directorul general al Epitropiei spitalului Bârlad şi Elena Beldiman şi între Epitropia bisericii sf. Neculai Ieşanu, în privinţa dughenei lăsată spitalului şi bisericii de defunctul Hagi Panainte Velicovici (boengiu).*

Convenţiune

Astă-zi anul una mie opt sute opt zeci şi cinci, luna Noemvrie în treisprezece zile.

Subsemnaţii D-r. ***C. Codrescu,*** Director General al Epitropiei spitalului „***Bârlad şi Elena Beldiman***" de-o parte, şi Economul ***Vasile Vântu*** preot, ***George Paruş*** şi ***Demetrie Teodor***, Epitropi bisericii cu hramul sfântului ***Neculai Ieşanu*** din Urba Bârlad, de altă parte, cel întâiu în baza autorizaţiunii ce-i este dată de Epitropia spitalului prin decisiunea cuprinsă în procesul verbal No. 17 al şedinţei din 28 Octomvrie 1885, iar cei al doilea în baza procesului verbal No. 4 din 6 Septemvrie 1885, aprobat de consiliul Comunei Urbei Bârlad prin votul din 23 Septemvrie 1885 şi confirmat de comitetul Permanent a judeţului Tutova în şedinţa dela 9 Octomvrie 1885, s'au convenit şi stipulat următoarele:

I. Conform glăsuirei testamentului defunctului Hagi Panaite Velicovici, Epitropia spitalului şi a bisericii întră în deplina stăpânire dughenei defunctului din despărţirea a IV-a a Urbei Bârladului, cu începere din ziua de 9 Decemvrie 1885, când se împlinesc 8 opt ani dela încetarea din viaţă a testatorului.

II. Se evaluează zisa dugheană, atât ca fond cât şi ca venit, cât şi ca cheltueli de impozite, de întreţinere, sau şi de alte sarcini ori venituri, la *trei părţi*, din care: *una parte* se cuvine bisericii, iar *două părţi* spitalului.

III. Epitropia spitalului ca una ce are partea mai mare va avea de administrat acest fond în întregul său, singură şi şi nemijlocit, ca un bun propriu al spitalului conform statutului acelei instituţiuni.

IV. Epitropia spitalului va îngriji să primiască şi să păstreze în arhiva sa toate actele şi documentele zisului imobil. Va specula acest imobil, prin închiriere sau în ori-ce alt mod va crede mai nimerit pentru a avea cel mai mare folos posibil; pentru ori-ce dispoziţiune va lua Epitropia spitalului în acest senz, vor fi bine luate şi consimţite de Epitropia bisericii, cu anticipare acum pentru totdeauna şi prin urmare fără să mai ceară trebuinţa de consimţimântul nostru a Epitropiei bisericii, urmând a beneficia biserica totdeauna de o a treia parte din totalul folosului anual.

V. Ori-ce cheltueli s'ar necesità pentru întreţinerea benalei, atenanselor şi ogrăzii, şi ori-ce sarcină ar cădea asupra lor, fie directă s'au indirectă, prevăzută s'au neprevăzută, toate aceste sarcini, cheltueli, perderi s'au deficituri vor fi împărţite iarăşi în *trei*, privind pe Epitropia bisericii a *treia parte* şi pe Epitropia spitalului *două părţi* din totalul lor.

VI. Atât pentru cheltueli cât şi pentru venituri provenite din faptul stăpânirii acestui imobil de Epitropia spitalului vor fi singurile acte şi pentru Epitropia bisericii, fără alt control sau obiecţiuni decât acele stabilite prin statutul spitalului.

VII. In caz când zisul imobil s'ar deprecià aşà încât s'ar prevedeà, că ar putea să aducă pagubă, şi vânzarea s'ar crede o necesitate de Epitropia spitalului, aceasta poate să şi vânză de veci imobilul, după regulele prevăzute prin statul spitalului; Epitropia zisului spital putând eliberà act de eternă vânzare şi îndeplinind ori-ce formalităţi cerute de aceasta, ca pentru un bun propriu al său în întregimea lui, fără să mai ceară trebuinţă de autorizaţiunea specială a Epitropiei bisericii pentru vânzare, sau consimţimântul zisei Epitropii a bisericii asupra preţului cu care s'ar fi adjudecat vânzarea de Epitropia spitalului, fiind obligată Epitropia spitalului a răspunde Epitropiei bisericii a *triea parte* din produsul net al vânzării, după ce se va scădeà mai întâi iarăşi a *treia parte* din cheltuelile necesitate pentru aceasta.

VIII. Despozițiunile de mai sus convenite între părți din libera lor voință, sunt și rămân obligatorii, atât pentru Epitropia spitalului cât și pentru Epitropia bisericii prin faptul aprobării lor de autoritățile în drept, adică: de o parte de Epitropia spitalului „*Bârlad și Elena Beldiman*", iară de altă parte Primăria Urbei Bârladului și Comitetul Permanent al Județului.

Pe baza celor cuprinse mai sus s'au încheiat prezenta convențiune în dublu exemplar, între subsemnații reprezentați ai casselor citate mai sus.

Director General
al
Epitropia Spitalului
«Bârlad și Elena Beldiman»
D-r. C. Codrescu.

Epitropii Bisericii
cu
Hramul Sf. Neculai Iesaun
din
Urba Bârlad
Vasile Vântu preot. G. Paruș.
D. Teodor.

(Urmează autentificarea Trib. Tutova cu No. 4605, din 13 Noem. 1885, semnată de Președintele *Sc. Popescu* și judec. *Gh. Dimopol*, grefier *G. Bahrin*, și investită cu sigilul respectiv).

Documentele Bisericei Sft. Neculai (Tuchilă).

I

1792 Iulie 2. *Carte de judecată dela Divan prin care se dă câștig de cauză lui Gavril Huidul, în chestia unui loc, din târgul Bârladului, ce voià a i-l luà căminarul Ioniță Sturză.*

Inaintea noastră, la Divan, defați s'au giudecat Gavril Huidul din târgul Bârladului cu d-lui caminar Ioniță Sturza, pricina fiind cum în gios să arată. Gavril Huidul prin jaloba ce au dat cătră Măriia sa Vodă și s'au rânduit la noi, au arătat precum că acolo în târgul Bârladului cu zapisă are doao locuri de casă cumpărate de mulți ani, pe care locuri avându-le îngrădite, d-lui caminar Ioniți Sturza în tăriia sa, tăindu-i gardul, i-au luat locul de supt stăpânire, și vra ca să-și facă d-lui casă pe dânsul. După care jalobă a sa au scos el de au arătat la Divan și doao zapisă asupra locurilor, unul fiind din 1780 Iuli 1, dela un Ursan cu fratile lui, Balint, ficiorii lui Andon și a Catrinii Petroaii, cu care îi vându un loc de casă, din târgu Bârlad, cu preț 40 lei; care loc pe din gios se hotărăște cu locul de casă a lui Grigoraș Balbuzan și pe din sus cu Vasile Cocul; și din talpa (casei) lui Vasile Cocul până unde să hotărăști cu locul lui Balbuzan șăi-spră-zăci stânjâni, și 18 stânjini lungul; și al doile zapis din 1782 Iulie 13, dela Sanda Balbuzăchiasa cu ficiorul ei, Ion, și fratele ei, Câte și Mafda, cu care iarăși vând jăluitoriului un locu de casă în târgul Bârladului, strămoșesc, drept 50 lei, și arată că locul cuprinde stânjâni din margine pivniții din sus spre ameazi-zi păr în fântâna lui Balbuzan; iar curmezișul locului, spre răsărit, patru-spră-zăci stânjini, din talpa casii, cum arată zapisile, și au cerșut jăluitoriul ca, după zapisile aceste, prin giudecată să-și afle dreptate. De fați fiind și d-lui camin. Ioniți Sturza, la întrebare ce i s'au făcut ce are a răspunde, cât pentru locu că l'au luat însuși n'au tăgăduit, ce numai au arătat că l'au luat după arătarea *vornicelului și târgoveților de acolo din Bârlad, că adică ar fi locu Domnesc și fără stăpânire,* iară nu că au avut vre o știință că iaste drept a jăluitoriului; și că dacă jăluitoriul acum va dovedi cum că vânzătorii lui, ce sânt arătați la

zapis, au avut vre o dată stăpânire asupra locului aceluia, d-lui mai mult nu pricinuește, ce i-l lasă la stăpânire.

La care cerându-i-să jăluitoriului dovada aceasta, el îndată au adus înnainte judecății trei oameni târgoveți de acolo din Bârlad, anume Cârste Curilă i Sandul Pârțul și Lupui Codrianu; cărora la întrebarea ce li s'au făcut ce știintă au de pricina aceasta, ii au mărturisit că nu numai vânzătorii jăluitoriului au avut casă și stăpânire asupra locurilor acelora, dar și părinții vânzătorilor au stăpânit, avându-le baștină de pe neamu lor; și că acum sânt drepte a jăluitoriului cumpărate dela acei vânzători ci să arată în zapisă.

Deci, după mărturisire acestora, ne mai rămânându-i d-sale cam. Ioniți Sturza alt cuvânt de răspunsu, s'au hotărât dela giudecata Divanului: ca numitu jăluitor, Gavril Huidul, după tărie și cuprindere zapisilor de cumpărătură, care s'au pomenit mai sus, să aibă a-și stăpânì de acum înnainte locurile acele cu bună pace și ne supărați mai mult despre d-lui camin. Ioniți Sturza, dându-i-să dela Divan și această carte de giudecată. Aceasta înștiințăm. 1792 Iuli 2.

(Șease iscălituri de boeri ne descifrabile).

II

1798 Maiu 10. *Vasile Blănaru cu soția, cu feciorii și cu alte rude ale sale, dau un loc din Bârlad lui Ioniță Popa și primesc în schimb două pogoane vie dela Chetriș, din ținutul Tecuciului, cum și 150 lei vechi.*

Adică eu Vasâle Blănaru i Ioana, soție me, Costantin și Ioniți, ficiorii mei, împreună și diaconul Simion Boțescu i Măriuța, soție mie și sor lui Vasâle Blănaru, cu Neculai, ficiorul mieu, dat-am adivărat zapisul nostru d-lui giupânului Ioniți Popa din târgul Bârladului, să să știe că având noi un loc di casă aice în vatra târgului, pi loc Domnesc, dila pod în gios, pe malul Bârladului; care loc, măsurându-să cu stânjânul gospod, s'au găsit din capul podului în gios, fața, pe lângă drum, 29 stânjâni până în drumul ci mergi la apa Bârladului; cum și capătul din gios s'au găsit 13 stânjâni, din *drumul mare* și păr în malul Bârladului; asemine și dosul pe malul Bârladului în sus păr în pod, iarăși 29 stânjâni; iar capătul din sus trii stânjâni, fiind surpat di apă,—după hotarnica rânduiților noguțitori di d-lor ispravnicii, în care să arată pre larg; pi cari loc sânt și doă crâșme, una a d-lui giupânului Ionițe Popa și una a lui Costandin Botezatul. Și acest loc îl avem și noi prin giudecată luoat dila Toader și Costandin Chiricuțe pentru 118 stânjâni, din hotarul moșiii Cornii de sus ot ținutul Covurluiului, din bătrânul nostru, a dascalului Neculai, ci ni-au vândut, fiind dreaptă parte noastră, d-lui logofăt. Ioniți Canta, după carte di giudecată ci o avem din let 1798 Maiu 9 și după alte scrisori. De bună voia noastră am făcut schimbu cu d-lui giupânu Ioniți Popa, ca să ne dè d-lui doă pogoane vie lucrătoare cu loc cu tot, în una sută cinci zăci lei; care vii ni li-au și dat la Chetriș în ținutul Tecuciului, înpreună și zapisile cumpărăturii ce are dela d-lui jâcnicerul Iordachi Movila, dându-ne și banii toți deplin în mâinule noastre. Și d-lui să aibă a stăpânì locul di sus arătat întocma după măsurile arătate dându-i și scrisorile ci am avut asupra acestui loc, și ne supărându-să di nime; iar născând vre o pricină, noi să fim datori a răspunde. Și pentru credințe am iscălit, și care n'am știut carte ne-am pus degitile. 1798 Mai 10.

Eu Vasâle Blănariu dila Bălăbănești
Eu Ioana soție lui Vasâle
Eu Costandin ficior lor.
Eu Ioniți tij ficior lor.
Diiacon Simion.
Eu Măriuța soție diaconului și Neculai ficior lor.
} adeverim

Ioniți Năstasă martur.

Ioan Sava. Poftit fiind de vânzători am scris acest zapis și sânt martur.

III

1800 Decemvrie 15. *Gavril Huidul dăruește un loc bisericii sft. Neculai, pe care aceasta il aveà dejà ca danie dela Balbuzan, primind acum Huidul dela epitropul Vlad Mungiul,*

pentru cheltuelile făcute cu judecata și stângerea cu totul a pricinuii și 95 lei.

Adică eu Gavril Huidul, din târgu Bârladului, dat-am acest adivărat zapis al mieu la mâna d-lui giupânului Vlad Mungiu, epitrop bisăricii sfântului Necolai, precum să să știi că, pentru un loc ce-am avut eu cumpărat cu zapis de la Sanda Balbuzăchiasa, care este din gios de alt loc ce-am cumpărat dela un Balint i fratili seu Ursan, ficiorii lui Andon, cari fața amândurór locurilor esti pi dispre apus, pe *drumul cel mari, ce vini dela bisărica Domnească*, având multă pără și giudecată cu d-mneii, pentru acel loc a lui Balbuzan, și la Divan, zicând că acel loc l'au avut bisărica sfântului Necolai dànii dela barbatul Sandii Balbuzăchiasa, și eu pricinuid că-l am cumpărătură dela Sanda femeia lui Balbuzan și d-lui zicând că au prăpădit scrisoare de dànii, și eu stând pricină cu scrisorile ce am, zapisul de cumpărătură și carte de giudecata ce-am avut la Divan cu caminaru Ioniți Sturza, și la ce di pi urmă, după toată pricina ce-au fost între noi, ne-am așăzat și ne-am învoit într'acest chip: adică, temându-mă de păcatu lui Dumnezeu, că cini știi ce vor fi făcut morții, de bună voia me l'am dat dànii iar sfântului Necolai,—și d-lui, pentru cheltuelile ce am făcut, m'am învoit să-mi dè noă zăci și cinci lei, și au rămas paci de acum între noi. Și locul acesta să începe din magine celuilalt loc al meu, din sus, și mergi în gios, spre amează-zi păn undi să împlinesc șapti stânjâni fața, iar curmezișul, spre răsărit, patru spre-zăci stânjâni, dupăcum arată zapisul meu.

Deci, după învoiala aceasta, ce de bună voe am făcut, să aibă a stăpânì sfânta bisărică locul acesta în veci. Și, împreună cu zapisul acesta, am dat d-lui și zapisul ce-am avut dela Balbuzăchiasa, cum și o carte de giudecată a Divanului; însă locul în gios spre amiazi-zi mergi păn în fântâna lui Balbuzan ce esti fați, iar mai în colo nu treci. Și spre încredințari am iscălit, puindu-mi numile și degetul.

1800 Dech. 15.

● Eu Gavril Huidul adeverez cu bună voia me.

● Eu Ion Balbuzan martor, fecior lui Grigoraș Balbuzan.

(Două semnături de marturi nedescifrabile).

IV

1801 Maiu 11. *Șeapte orășeni, în urma însărcinării avute, fac cunoscut Isprăvniciei felul în care au regulat cu un loc de danie al bisericii sf. Neculai din Podeni.*

Către cinstita Inspràvnicii ținutului Tutovii

Din poruncă, adunându-ni la un loc, am făcut cercetari pricinii unui loc de dugheni a bisăricii sfântului Neculaiu din Podeni, ce-l ari în *ulița veche* dànie dela un Sandul Balbuzan, *a căruia loc în vremi, când au ars târgul, i s'ar fi ars și zapisăli acelui loc, fiind la un Vlad Mungiu, ci erà epitrop bisăricii;* și acum, la cercetare ce am făcut locului prin oameni bătrâni și megieși a locului, n'am putut aflà întru alt chip adevărul; și iarăși, din poronca cinstitei Isprăvnicii, s'au zis răzășilor di prin prejur ca să-și scoață zapisăli locurilor ce or fi având, și să vedem cât loc au ei cuprins prin zapisă ca să li dè în stăpânire, și cât va rămânè necuprins din scrisorili lor să să dè sfintii bisărici; al cărora locuri, făcând stânjăn de opt palmi gospod și măsurându-să întâi locul lui Arghire Vasiliolu, ce-l ari cumpărat, și s'au găsât în ograda lui cuprins cinci stânjâni domnești la fundul ogrăzii în spre meazi-noapte, cuprins în stăpânire ogrăzii sali, cum și la Stanciul Băcalu încă să găsăște iar asemine loc cuprins tot cinci stânjâni în dosul ogrăzii lui, cum și la Moscul Dibiri iarăși să găsești mai puțin loc, fiindcă dugheana lui vini la fundu, undi se sfârșește măsoriște locului bisăricii deacurmezișul, adică măsurându-să din fața uliții în spre răsărit 14 stânjâni, dupăcum mergu și alti megieșite locuri. Și așà făcându-să măsurare locului (lui) Arghirii și a Stanciului i a Moscului, li să lasă locu cât il au în cuprindire zapisâlor lor ce-l au cumpărătură, și cât treci mai mult înpresurat cu facire ogrăzilor sale, rămâne ca să să ia in stăpânire sfintii biserici. Dar, fiind-că biserica să află supt datorii din pricina cheltuelii ce s'au făcut la Iași cu judecata

tot a acestui loc în anul acesta, păr s'au văzut scos dila un Gavril Huidul, 100 lei, noi am socotit di s'a socotì şi de către d-voastre, ca să dè numiţii de sus asupritori 150 lei, după analogul stânjânilor ce au fieşte carili, şi să rămâi acel loc pentru lărgime ogrăzilor lor, ca să nu să mai supere cu tăere ogrăzilor şi să rămâi în hodicnă toati părţili, fiindcă să priimesc şi epitropii, şi să rămâi biserica mulţămită numai cu şapti stânjâni, ce sânt slobozi şi afară di ogrăzile lor; şi dintr'acei bani să să dè una sută lei în datoriia bisericii, ca să scape de supt datorie, şi cinci zeci de lei să să dè ajutor în plata cheltuelii târgului, ce ari să să ia de giupânul Ştefănică Duca, şi să rămâi toate părţili n hodicnă. Insă la aceşti bani au să dè ajutoriu şi Arghiri Zlatariul i Ion Coranga lăcătoşu, ce au dugheni la fundul locului şi li să lasă şi lor drumu tot din trupul locului bisericii; iar când n'or priimi numiţii de sus ca să răspundă cu aceşti bani, să fie poronca cinstitii Isprăvnicii ca să li să tae gardurile dupăcum li scrii zapisâle lor şi să rămâi locul bisăricii slobod, stălpindu-l şi cu pietri hotară ca să să ştie în semni hotărâte. Şi aşà siguripsindu-să locul îl va putè dà biserica cu bezmen, ca să să scapi din datorie; iar la ce de pre urmă hotărâri va rămânè la bună înţelepciune d-voastre. 1801 Mai 11.

Crâste (nedescifrabil)

(Nedescifrabil) Μανδος Δημητρηου. *Sandu Bou. Vasile Popa* martur. *Costantin Brânză. Ştefan* (nedescifrabil)

V

1811 August 23. *Isprăvnicia Tutovii însărcinează pe cinci orăşeni ca să aleagă un loc a Mariei, fata mortului Gavrilă Huidul, dându-i, după obiceiu, şi cuvenita mărturie hotarnică.*

Dila Isprăvnicia Tutovii

D-ta Sandul Bou
D-ta Pascal Gane postelnic
D-ta Mantu Dumitriu

D-ta Vişan Bode
D-ta Mihai Roznită, sănătate.

Maria, fată mortului Gavril Huidul, au făcut arătari că, având un loc aice în vatra târgului pi loc gospod, i s'ar fi înpresurat di către alţi megieşi, vi să scrii să mergeţi la stare acelui loc şi, după scrisori şi dovezi ci veţi vidè la mâna jăluitoarii, să-i alegeţi locul, scoţându-l de supt inpresurări; căria, după obiceiu, veţi dà şi mărturii hoarnică la mână, cu cari viind aice şi cercetându-să di va fi cu a ei voinţă, să va încredinţà şi de către noi.

811 Avgost 23.

Manolachi stolnic.

VI

1817 Iulie 29. *Epitropia moşiei târgului Bârlad, adeverind primirea sumei de 118 lei dela Ganciul Sârbul pentru un loc de 66 stânjini, îi întăreşte veşnica stăpânire.*

Epitropia târgului Bârladului

(Introducerea obicinuită, după care urmează:) Deci pentru şasă zăci şasă stânjâni loc ce ari cuprins Ganciul Sârbul cu lăcuinţă din mahalaoa Podeni, lângă ograda bisăricii sfântului Neculai Tuchilă, au şi plătit una sută optspre zăci lei la analoghie banilor ce s'au socotit pentru emaş şi cheltuelile urmate. Şi pentru ca să fie ştiut şi banii ce au dat pentru emaş şi locul ce ari cuprins, spre întărire vecinicii stăpâniri asupra acestui loc s'au dat această scrisoari întărită cu pecete târgului şi încredinţată cu ali noastre iscăliturи. 1817 Iuli 29.

(L. P.) . . . . agă. *Ioan Gheorghiu*

No. 510, trecut.

VII

1817 Iulie 30. *Ganciul Sârbul vinde prin mezat în Casa*

Obștiei, lui Stroe Steclarul, locul de lângă ograda bisericii sfântului Neculai Tuchilă, în preț de 410 lei.

Adică eu Ganciul Sârbul, cari mai gios îmi voi puni degitul în loc de iscălitură, ne știind carte, încredințez cu acest zapis al meu la mâna d-sali Stroe Steclarul precum să să știe că având o casă în mahalaoa Podenii lângă ograda bisericii Tuchiloaii, aice în târgul Bârladului, ce este în cuprindire locul de giur-împregiur șasă zăci și șasă stânjâni gpod, și ne fiindu-mi trebuitoare, prin mezat o am vândut d-sali de istov cu toati celi din prin pregiur acareturi ce să află în ogradă, rămăind la hareci de pe urmă ce s'au făcut la cinstita Casă Opștiei asupra d-sali cu patru sute zăci lei, cu cari preț am rămas și eu mulțămit, priimindu-mi și toți banii aceștie 410 lei deplin în mânile meli. Și de acum și în veci rămâne vecinic stăpânitoriu, atât d-lui cât și clironomii d-sali, care, spre mai bună întărire stăpânirii d-sale i-am dat și docomentul ce am cu pecete târgului pe locul acesta, și alti hârtii vechi ce am mai avut pe această casă i le-am dat toate. Și pentru mai adevarată credință, ne știind carte, me-m pus numele și degetul în loc de iscălitură.

1817 Iuli 30.

Eu Ganciul Sârbul vâ(n)zător adeverez.

(Urmează încredințarea Epitr. târg. Bârladului prin semnaturele . . . . agă și Ioan Gheorghiu, și punerea peceții respective).

VIII

1825 August 3. *Extract din Condica arătătoare de numile ctitorilor, cari au contribuit la zidirea bisericii sf. Neculai (Tuchilă), și de sumele ce fiecare au dat și care în total se se rădică la 11,683 lei vechi.*

CONDICA

Pentru cei ci au dat agiutoriu, bani, la sfânta besărică a sfântului Ierarh Nicolae Tuchilă, în Podeni, ce, cu agiutorul milostivului Dumnezău și Maicii Precuratii și cu rugăciunile sfântului Ierarh Nicolae, s'au început de iznoavă din temelie a se faci de piatră, cu agiutoriul creștinesc a po-

porenilor sfintei besărici i a tuturor celor ci Duhul Sfânt, prin rugăciunile sfântului Ierarh Nicolae, li-au dat năstav bun în cugetul inimii lor de a dà milostenie care cât s'au îndurat și i-au lăsat inima, au dat împrumut sfântului Ierarh de sus numit; pre care înprumutari sfântul voește a li-o dà în veacul viitor însutit și miit, pre cari privighiazi de a-i păzi și a apără ocrotindu-i și ziua și noaptea și în toată vremea, dându-le și la toate celi din viață această trecătoare toate celi de folosire și norocire. După cari agiutor și milostenie fieștecari, după îndurarea inimii sale agiutoriul ci au dat spre săvârșire acestui sfânt și Dumnezeesc lăcaș, vor rămânè înveci înscrise numile lor spre a să pomeni de către slujitorii cei ci vor urmà a să învrednici a sluji; după care să învrednicească Dumnezău, cu rugăciunile tuturor sfinților, desfătării Raiului în vecii cei netrecuți, Amin.

Rămâind spre pomenire și aducere aminte de când s'au început a să zâdì acest sfânt lăcaș, la velet 1825 Avgost 3 zile.

Tablă de numile ctitorilor ci să chiamă izvod cari mai gios arată: cari de câți bani au dat agiutor sfintei besărici.

Au dat d-lui Dimitrachi Macriu 500 lei; Manolachi Zahariu 519 lei; Neculai Mungiu 510 lei; Cucoana Smaranda 500 lei; Gheorghie Chiuciuc 500 lei; Teoader Vasiliu sardar 500 lei; Neculaiu Gheorghiu 300 lei; Gheorghie Costandinciu 600 lei; Gavrilă Alecsă 200 lei; Nicola Arnăutu 250 lei; Lupul Gheorghiu 100 lei; Ioniță Tufă 200 lei; Neculachi Greceanu agă 150 lei; Stere Neculau 100 lei; Ganciul Stoica 100 lei; Hogiica Zanfira 156 lei 30 părale; Hagi Chiriac (cel tânăr) 100 lei; Vasile Tălpău 204 lei; Gheorghie Brașovanu 100 lei; Dumitru Păun 100 lei; Dumitru Borș 100 lei; Penciu Bogasieriu 100 lei; Cozma Bacalu 100 lei; Vasile Epuri stolnic 96 lei; Stama, giupâneasa răposatului Anghelachi Băcalu, 50 lei; Stirian Manoliu cruceriu 113 lei; Gheorghie Ceaun 62 lei; Chiriac Popazuolo 50 lei; Sofia (Ciolac), soacra giupânului Manolachi Zahariu, 50 lei; Menciu Rosulgiu 76 lei 20 părale; Dela Iorga Chirmiciu, prin mâna giupânesei Gherghinei, 2500 lei; Gherghina Mocănița 100 lei; Gheorghie Olaru 84 lei; Radul Inariu 50 lei; Drăgan Căldăraru 73 lei; Dumitru Ioan 63 lei; Dascalu Gavrilă 33 lei; Ivanciu zăt Brânzi 24 lei; Tudorachi Chirmiciu 21 lei; Petre Tocineanu și Pendazi Tocineanu 19 lei 20 părale; Lazăr ot Slobozia

20 lei ; Agora, giupâneasa răposatului Petre Covaciu, 20 lei ; Maria, soacra lui Vasile Hârlacu, 25 lei ; Ecaterina turcoaica 31 lei ; Sava Boingiu 25 lei 10 părale ; Ilie Gradinariu, zăt baba Chiriechie, 20 lei ; Tudorachi a babii Doschinii 46 lei; Crâstâna Tânculeasă 18 lei ; Ioniţă Efrem, *socru părintelui Panaite*, 17 lei ; Petre Popazuolo 32 lei ; Toader Munteanu 25 lei ; Ilie Malce 10 lei ; Nicola Gheorghiu, ci-i zic Tiliciu, 10 lei 20 părale ; Panaite Neaşu 60 lei ; Teohar Ciolacu 50 lei ; Haralambie, nepot lui Gavrila Alecsă, 30 lei ; Ioniţă Bahu 20 lei 12 părle ; Penu Bogasieru 25 lei ; Manolachi Abăgeriu 30 lei ; Gheorgie Cămăldan 32 lei ; Vasile Vidraşcu medelnicer 36 ; Mihalachi Talpiş 100 lei ; Eni Murgeneanu, zăt Sava Buingiu, 24 lei ; Vasile Costandinciu, zăt Ţânculeasa, 18 lei ; Pavăl Bogasieriu 11 lei 20 părale ; Toader sân Petre Croitoru 21 lei 20 păr; Costantin, zăt Anghelachi Băcalu, 22 lei 30 părale ; Tănasă Căldăraru 17 lei 20 părale; Costantin Cartofă 12 lei ; Tofana, giupâneasa răposatului Manolachi, 12 lei ; Nicolai 12 lei ; Dumitru Boingiu 11 lei 20 parăle ; Gheorghie a Vlădoaei 19 lei 30 părale ; Ioan Cojocaru a Stanei ot Margine 13 lei 32 părale ; Dobra, vădana, mama lui Ivanciu, 20 lei ; Dimitrie, Marie, 12 lei ; Radul Mandre tabacariu 10 lei; Stanciu Bucătaru 4 lei 12 părale ; Sava Antoniu ot teascu [1]), 5 lei 25 părale ; Anton Grecu 5 lei; Gheorghie Răzmeriţă 21 lei 20 părale ; Gheorghie Hărbacu 4 lei 20 părale ; Preotul Panaite Păun 13 lei; Ioan Tabacaru, zăt Curteza, 10 lei ; Safta, mătuşa răposatului Eni a Măriacăi, 12 lei ; Tudoriţa Paruşoae 8 lei 30 părale ; Ioan Mocanu 4 lei 10 părale ; Parascheva 2 lei ; Ioan Cuoatu, ot Şuletea, 2 lei ; Gheorghie Merariu 6 lei 10 părale ; Dimitrachi, ficiorul lui Fitoc chitaru, 4 lei ; Radu Tufă 15 lei 20 părale ; Petre, ficiorul lui Franga, 8 lei 10 părale ; Ivanciu Buingiu 5 lei 35 părale ; David Dobroviciu 6 lei ; Semion, zăt Sava Grădinaru, 2 lei 10 părale ; Pina, vădana, nora lui moş Ianachi 10 lei 20 părale ; Tudurachi a

1) Teascul de ceară ce erà în Podeni. (A se vedé în urmă pag. 150 jos).

Mitului 4 lei 20 părale ; Tănasă Ciobotaru, zăt Rotaru, 2 lei, 6 pârale; Constantin, zăt Tălpău, 2 lei 6 părale; Peiu Cojocaru 5 lei ; Marin Ciobotaru 2 lei 6 părale ; Nicola, zăt Mihali Acbaşà, 4 lei 12 părale ; Gheorghie Grosu 8 lei 24 părale; Petre Sârdenuş, zăt Chică, 2 lei 6 părale ; Gheorghie Raţă 10 lei ; Gheorghie, nepot lui Tufă, 5 lei 20 părale ; Cole Rachieru 1 leu 3 părale ; Mihalachi Ciobotaru 1 leu ; Petre Ciobotaru 5 lei ; Dimitrie 5 lei 10 părale ; Neculai Berescu 1 leu 36 părale; Ioniţă, feciorul argintăriţii, 12 lei ; Cole, zăt Radu Rachieru, 12 lei ; Mihali Muingiu 6 lei ; Teodor a lui Sava Grădinaru 10 lei ; Neagul Ciobotaru 6 lei ; Iordachi Cojocaru, zăt Constantin Păşună, 6 lei ; Petre 6 lei ; Vasile, zăt Nicola Arnăutu, 6 lei 2 părale ; Rădoi Bogasieru 9 lei 8 părale ; Ioan 9 lei ; Ioan 6 lei 36 părale ; Gavrilă Botezatu, zăt Dobriţa, 6 lei ; Dimitrie 6 lei ; Marina Novăcească 6 lei ; Zoiţa, fiica răposatului Năstasă prapoşcicu, 50 lei ; Paraschiva preoteasa, a răposatului părintelui Constantin 6 lei ; Ioan 4 lei 24 părale ; Constantin, zăt Petre Tucanu, 3 lei ; Criste Ciobotaru, zăt baba Doschina, 6 lei 4 părale ; Zamfira, giupâneasa răposatului Slav Băcalu, 2 lei 12 părale ; Vasili 2 lei 12 părale; Ioan cu Rucsanda 2 lei 12 părale ; Ganciul 2 lei 12 părale ; Manolachi 2 lei 12 părale ; Crâste, Ioan, Gheorghie, 2 lei 12 părale ; Teodor, Marie, 2 lei 12 părale ; Gheorghie, Costanda, 2 lei 12 părale ; Panainte a Năstoaei 2 lei 12 părale ; Nicolae, zăt Grăjdeanu, Mihălachi, 2 lei 10 părale ; Sima Săidăcaru 2 lei 12 părale ; Andrei Băcalu, zăt baba Doschina, 4 lei 24 părale ; Nicolae cu Marie 2 lei 12 părale ; Gavriil, Marie, 2 lei 12 părale ; Raicu, Dimitra, 2 lei 12 părale ; Lazăr, Marie, 2 lei 12 părale ; Părintele Ioan Iconom ot Slobozia 2 lei 12 părale ; Ioan, Dancu, Ioana, 2 lei 12 părale ; Neculai, Vasilca ,2 lei 10 părale ; Ioan, Smaranda, Stoian, Iancul, Teodor, Stama, Ioan, Ioana, Ioan, Mihalachi, Ioan, Stamati (cumnat părintelui Pavăl Răchitosu), Teodor, Ana, Chiriac, Mihali Buingiu, Mătachi Câşlalau, Gheorghie, Marie,—14 lei 22 parale ; Tudora (babă) 2 lei 10 părale ; Gheorghişan Cara 5 lei ; Dumitru Dulgheriu 1 leu 5 părale ; Marie 1 leu ; Ioan, Anas-

tasia, 2 lei 10 părale ; Crâste Doschin 4 lei ; Costantin, fiiul lui Calin Sârbul, 4 lei 20 parale ; Zaharia Ciobotaru 4 lei 20 părate ; Andon, nepot lui căpitan Coste, 3 lei ; Apostol Tăbăcaru, 3 lei ; Stancu ot Dealu-mare 2 lei 2 părale ; Cole Rachieriu Cernul 1 leu 3 părale ; Coste sân Tănasă Păcuraru 1 leu 3 părale ; Gheorghie Novac 2 lei ; Constantin Ciolacu 2 lei ; Petre Tucanu 1 leu 3 părale; Gheorghie Malcea, Nicola Ciubotaru, Cociul Sârbul, 4 lei ; Pena crâşmăriţa 1 leu 35 părale ; Maria, soţia lui Şărban Blănariu, 2 lei ; Constatin, zăt Birigeasa, 2 lei ; soţia lui Nicola Arnăutu 50 lei ; Maria 17 lei ; Stanciu, Rada, la agiutor cadelniţii, 50 lei ; Gheorghie Tufă, pe o toacă de her, 300 lei ; tij a făcut Răstignirea în sfântul oltariu 60 lei ; tij pe o liturghie dela diaconu Gheorghie 26 lei ; tij pentru facerea prapurilor 200 lei ; tij pe o sfântă cruce de chiparos îmbrăcată cu argint, ce au cumpărat dela Ioan Cruceanu, 80 lei ; 36 dramuri argint, o păreche paftale, Mihail ; Ştefan sân Mihălachi 40 lei.

Total : 11,683 lei.

NOTĂ. In această Condică, ce se păstrează în bună stare la biserica sf. Neculai (Tuchilă), în afară de ctitorii arătaţi mai sus şi cari-s trecuţi în ea pe primele 4 foi, se mai află trecute pe foile dela urmă şi Pomelnice de viii şi morţii fiecărui ctitor. E bine deci ca epitropia respectivă să introducă în Pomelnicul ctitoricesc toate numele arătate în această condică.

IX.

1839 Iunie 2. *Epitropia moşiii târgului Bârlad, adeverind primirea sumei de 24 lei pentru 30 stânjini loc măsurat înpregiur, cuprinşi într'o grădină, întăreşte bisericii sf. Neculai, din Podeni, veşnica stăpânire asupra acelui loc.*

Epitropie moşiei târgului Bârladului.

(Introducerea obişnuită, după care urmează:) Deci pentru 30 stânjini gospod locu măsurat înpregiur ci ari cuprinşi cu locul unii grădini bisărica sfântului Ierarh Nicolai în mahalaoa Podenii, au şi plătit 24 lei, după sama lui Iordachi

Smădu strângător, ţidulile n'au înfăţoşat fiind perdute, după-cum prin jalobă arată epitropii svântului lăcaş; şi oricând să vor găsì să nu fie ţânute în samă. Pentru cari spre întărire veşnicii stăpâniri, pe acest loc, să dă această scrisoari bisăricii, adeverită cu ali noastri iscălituri şi punire peceţii târgului. *1839 Iunie 2.*

Manolachi Zahariu

(L. P.)

Pism. *Grigori Hristu*

X.

1844 Iulie 3. *Dumitra, soţia răposatului Neculai Ciobotaru, făcându-şi o chilie în curtea bisericii sf. Necolai, ce să porecleşte a Tuchilii, pentru a se odihnì în ea cât va trăì, declară că, după moarte, o lasă în deplina stăpânire a bisericii.*

INSCRIS

După urmare vremo-timpurilor prevăzuti di astăzi găsându-mă şi eu într'o asemine singurătati şi văduvă, şi spre chivirnisire vieţii meli având o nădejde numai la ziditorul Dumnezeu, m'am simţit diodată în slăbăciune vârtutii ci pără acum am avut şi sânt încredinţată că curând îmi va împuţina şi vedere ochilor, ca spre vrâsta bătrâneţilor ce aştept. De aceia pre toati cugetările meli la un loc adunându-li şi însu-mi în minte me sfătuindu-mă, am socotit ca din puţinele rămasuri ci am să-mi pot închipuì purtare de griji sufleteşti, mai înnainte de a-mi sosì disăvârşit slăbăciune trupului, una, iar al doile ca nu îndeşert să perz aceia ci am (şi în urmă să fiu lepădată ca o slugă vicleană, precum cel cu talantul Evangheliei),—am mers la d-lor epitropii bisăricii poporului meu, undi să prăznueşti hramul sfântului Ierarh Necolai, din acest oraş, cari să porecleşti a Tuchilii şi după rugăminte ci le-am făcut, m'au primit ca cu alăturari di chiliile ci în ograda acestui sfânt lăcaş să văd, să-mi fac şi eu o asemine chilie cu însăşi a me cheltuială, în cari apoi să fiu odihnită

pi toată rămăşiţa vieţii ci voi mai avè,—iar după petrecere me din viaţi, acè chilie va rămânè a sfintii bisărici pentru tot-deauna; pentru care nu va urmà nici un protimisâs asupra ei despre rudeniile meli nici odinioară, urmând aceasta, precum zic mai sus, una, pentru odihna vieţii, iar al doile, pentru ne-uitata pomenire a sufletului meu, di cari, după moarte, purure ari trebuinţi. Şi spre un asemine sfârşit urmeazi iscălitura me şi a niamurilor ci li-am adus faţi, undi am rugat şi pi părinţii slujitori la acest sfânt lăcaş, ca să iscăliască cu ali sali iscălituri. 1844 Iulie în 3 zile.

● Eu Dimitra, soţiia răposatului Neculai Ciobotaru, adiverez. *Eu Vasăli Vârgoliciu adiverez, fiind nepot mai di aproape al meu. Manoil Iconom. Gheorghi preot Lazor. Frumuzachi Ioan dascal.*

Poftit fiind şi eu de d-lor am scris şi am iscălit.

Ierodiacon Aliorac.

XI

1844 Iulie 15. *Maria, soţia lui Stroe Steclaru, vinde casa cu locul ei, ce o aveà în mahalaua Podenilor, lângă biserica sf. Neculai Tuchilă,—nepotului său Bogdan Stan, în preţ de 1100 lei (vechi), sumă ce o dă ca zestre fiicei sale Dumitra.*

INSCRIS

Adecă eu Marie, soţie mortului Stroe Steclariu, prin aceasta ci dau nepotului meu Bogdan Stan că barbatu-meu cu zapis din 1817 Iunie 30, având cumpărată o casă cu locul iai în mahalaoa Podenilor, lângă biserica svântului Neculai Tuchilă, în mărimi de 66 stj. domneşti înpregiur, după docomentu Epitropiii moşii târgului Bârladului cu No. 510, această casă, la prileju măritării fiicii meli, Dumitra, împăcându-mă cu ginerile meu a i numărà bani, ne priimind zestri casa, pe care o amu scosu vânzătoare la mezat şi în curgire a unui an nu s'au ivit nici un muşteriu ; cari, apucată fiind de ginere a-i îndeplini cele ce i-am dat, nici un chip altul n'am avut şi am năzuit către dumnealui nepotul Bogdan, căruia o am trecut în vânzari de veci cu preţ mulţămitor de 1100 lei,—pe cari bani priimindu-i toţi de i-am dat şi eu ginerului. De acum şi în veci vecinicu stăpân să fie dumnalui şi urmaşii d-sali din niam de niam, pentru a cărue nestrămutată stăpânire mi s'au scris numile şi eu am pus degitu, dând în primire d-sale şi docomenturile sus arătate.

1844 Iulii 15.

● Eu Marie Steclăriţa am vândut.

(Urmează încredinţarea Epitr. moşiei târg. Bârlad că vânzarea s'a făcut de bună voe, semnând : Bratoiu Stoicăvici, K. Dobrovici şi un altul ne descifrabil, punându-se data 1844 Iuli 15, pecetea şi No. 1878, secretar fiind Grigori Hristu Clucer).

XII

1852 Maiu 31. *Bogdan Ştefan trece un loc în deveci vânzare bisericii sf. Neculai Tuchilă cu preţ de 800 lei.*

Zapis de vânzare

Supt iscălitul Bogdan Ştefan prin acesta fac ştiut că de către mini, cu zapisul din 15 Iulie 1844, întabulat şi de Epitropie cu No. 1878, având cumpărat un loc în mahalaoa Podenilor, lângă biserica sv. Necolae Tuchilă, în mărime de şăsă zăci şi şasă stânjâni gospod înprejur, dela Măriuţa Steclăriţa, pe cari loc şi de către bărbatul ei, cu docomentul No. 510 şi zapisul din 30 Iulie 1817, întabulat de Epitropie cu No. 2, avându-l cumpărat dela un Ganciul Sârbul, şi, fiindcă trebuinţă de arătatul loc nu am, prin bună alcătuire l'am trecut în deveci vânzare bisăricii sv. Necolae Tuchilă, prin d-lui Epitropul ei Manolachi Barbul, cu preţ mulţămitoriu 800 lei.Dela cari şi toţi banii după tocmală i-au numărat deplin în mâinele meli, când, odată cu aceasta, i-am teslimarisit şi toate actele atingătoare de acest loc la No. 4 bucăţi, cu acest zapis ; cu a cărora putere de astă-zi şi în veci zisa bisărică va avè neclintită stăpânire pe arătatul loc. Şi,

spre a să păzi sfinţenia acestui Inscris, am iscălit însuşi cu mâna me, rugând şi pe Epitropie a încredinţà.

1852 Mai 31.

Bogdan Ştefan.

Epitropia proprietăţii oraşului Bărladului

D-lui Bodan Ştefan, vânzătorul locului prevăzut în acest act, defaţă in presustdvia Epitropiei viind, au arătat buna sa vroinţă şi mulţămire, şi că preţul după tocmală şi l'au priimit deplin. Drept aceia, potrivit cererii ci prin jalobă au făcut, pe temeiul titlurilor ce au înfăţoşat, zapisul acesta vremelnic să încredinţază cu iscăliturile cuvenite şi punerea peceţii obştiei; şi prin Poliţia de oraş s'au slobozit legiuita publicaţie spre obşteasca ştiinţă, ca toţi acii ci vor avè vre o pretenţie asupra aceştii vânzări să să arăte cu reclamaţie la această Epitropie în termin de 40 zili, şi când atunci ne ivindu-să nimine, apoi şi statornic să va încredinţà. 1852 Maiu 31 zile.

(Ne descifrabil) *Petrache Mircea. Ioan Borş. Petrache Ganciu.*

(L. P.) Secretar, *Ioan* (nedescifrabil)

No. 640

Trecut la Iulie 29.

Epitropia proprietăţii oraşului Bărladului

De vremi că asupra locului prevăzut în acest act de vânzare, după urmarea publicarisirii în cuprinsu acestui oraş, nu s'au ivit nici o reclamaţie din partea cuiva în termin legiuit, precum dovedeşti iscăliturile prin publicaţia sub No. 179, din anu corent,—apoi, pe nişte asemine temeiuri, actul acesta şi statornic să încredinţază cu iscăliturile cuvenite şi punerea peceţii oraşului. 1852 Săpt. 21.

Iord. Gane. Petrachi Mircea. Ioan Borş. Petrache Ganciu.

(L. P.) Secretar, *Ioan* (nedescifrabil).

No. 685.

XIII

1868 Decemvrie 12. *Mateiu Manole, moştenind un loc dela stânsa familie Ohman, situat lângă biserica sf. Neculai Tuchilă, îl face danie acestei biserici.*

Act de Donaţiune

Subscrisul Matheiu Manole, domiciliat în Comuna Bârlad, Judeţul Tutova, văzând că de către Onorabila Casă a Proprietăţii oraşului Bârlad este lăsată în a mea stăpânire locul familiei Ohman din coastele bisericii sf. Neculae Tuchilă, partea despre răsărit, ca cea mai aproape rudă de acea familie, până când se va ivì vr'un fiu de a numitului Ohman; având în privire, ca acel loc timp acum îndelungat şede fără nici un folos; având în privire că eu sunt în slabe bătrâneţă—încât nu se ştie sfârşitul meu când va fi şi apoi acel loc să rămâie iarăş fără de nici o regulare; de aceia am găsit cu cale a-l donà bis. sf. Neculae Tuchilă, anunţând şi pe Epitropie despre această regulă, ca zisa biserică, clădind pe el vre-o locuinţă, să aibă folosul sfântul locaş al Domnului nostru Iisus Hristos, neputând nime cu jurământ a-l luà din stăpânirea acelui locaş, ca unul ce sunt informat ca acea familie, ce domicilià în capitala Bucureşti, s'au stins încă din anul 1848, şi nu mai e nici o rudă apropiată de cât eu. Drept care işcălesc cu a me proprie iscălitură, dând acest act de a fi în păstrarea bisericii. Intărindu-se şi de alte persoane ce au fost faţă.

Mateiu Manole. Petrachi Popovici, fost faţă. Petrachi Dimitriu Robul, faţă. I. Teohar. Manolachi Barbu.

9.—Documentele Bisericii Sfinţilor Voevozi.

I

1812 Ianuarie 3. *Diata lui Vasile a Dahinii prin care îşi lasă averea soţiei sale, declarând însă că casa, după moartea ei, să fie a bisericii sfinţilor Voevozi.*

Incredinţăz cu această diiată a me la mâna soţiei mele,

Ilenei, că, viind eu la sfârșitul vieții mele, mi-am rânduit cele din casa me și, văzând slăbăciune, am dat mai înnainte această diiată. Că, trăind eu, în curgere de 15 ani cele ce am făcut cu soție me, i le-am hotărât ca să fie după moarte me e(a) stăpânitoare, și să aibă a mă griji și cu toate cele ci trebuesc la un mort; cum și cele ci vor mai rămânè să-i fie e(a) stăpânetoare, ca și e(a) spre a-și chevernisì viața ei și copilu ce-l avem, am hotărât: vie, ce este la Căbești, și o giubè, și o părechi șalvari, să fie a-i lui; însă ascultându-o și slujindu-o ca un (le)geit fiiu până la vrema însuratului lui, iar ne ascultând vor rămânè tot a soției mele; *casa am dăruit bisăricii sfinților Voevozi, însă după moarte soții mele.* Și nimini din neamurile să n'aibă trebuință a să sculà asupră ca să e cevà. Și la facere acești dieți s'au aflat și duhovnicu mieu și alți ce sânt iscăliți.

1812 Ghenar 3.

Vasâli a Dahinii.

Apostul preot și duhovnec. Costantin Preot. Ion Preot.

(Ne descifrabil).

Și eu am scris cu zisa giupânului Vasile și am iscălit.

Alexandru Tenie dascal.

II

1812 Fevruarie 20. *Toader a Dahinii declară că asupra averei rămasă dela fratele său, Vasile, în mâna cumnatei sale, Ilenii, nu are nici o pretențiune. Protopopul Ioan Damian, în urma cercetării făcute, respinge pretenția Sandei asupra averei rămase dela fratele acestia Vasile.*

Adecă eu, care mai gios îmi voi puni degetul și numele, adiverez cu această scrisoare (a) me la mâna cumnatii mele, Ilenii, precum să să știe că cele ce au făcut pentru sufletul răposatului Vasile, și păn la patru zăci di zile, s'au făcut toate bune prin vedere ochilor miei, cum și de acum cele ce va mai face pentru acel suflet iarăși să fie prin vedere mea. Și eu dau această scrisoare ca pentru toate cele ce au rămas dela fratele mieu să fie cumnata me bună stăpânitoare pe toate acele, și să nu fie despre mine

supărată întru nimic. Și pentru ce mai adevarată credință, ne mai prelungind, mi-am pus degetul și numele.

1812 Fevruar 20.

Eu Toader a Dahinii adeverez.

Și eu am scris cu zisa d-sale arătatului și am iscălit.

Alexandra Tenie dascal.

Și s'au întâmplat la această scrisoare mulți oameni cari ș-a pus numele și s'au iscălit.

Preotu Costandin. Ioan Preot. Eu Dimofti Croitorul am fost față.

Ștefan Borțu Căpit(an) am fostu fați. Eu Ion Huștiul față. Eu Ioan Lungul față. Eu Costandin Sârbul față.

(Un adaos făcut de Protopopul Damian).

Viind aice Sanda și arătând că fratile său, Vasile, a răposat și rod din trup nu i-au rămas, și cumnata sa Ialena, soțiia mortului, grijile cuviincioase nu i-ar fi făcut după datorie, și aducând pe Ilena aice fați și cercetându-să cu înfățoșare Sandei și cercetându-să de s'au pus la cale mortul fiind în viiață și de i-au rămas cevà și de i s'au făcut grijâle cuviincioase, și la cercetare ce s'au făcut au fost și Toader fratile mortului. Și s'au dovedit prin diiată ce au făcut mortul fiind în viiață, așà fiind că mortul au fost luoat de suflet cu molitve, care și acela să numești ca un drept fecior din sânge, pe care l'au agiutat după putere lui ce au avut, și i-au dat: un pogon de vie, o giube (de) postav și o păreche șalvari; și soției sale: casa, doi boi și o vacă, să fie tot a soției sale și altă poghejie (a) casăi în stăpânire soției, după cuprindire diiații, îndatorindu-o să-l grijască ca pe o soție. Pentru care cercetându-să de l'au grijât cu osârdie căzută, au mărturisât și preoții, cari l'au îngropat, că pre bine l'au grijât, care și însuși fratile mortului, arătatu, Toader, prin viu graiu au încredințat că l'au grijât și cele ce au rămas dela mort s'au dat în grijì de soțiia sa, pentru sufletul mortului prin ochii lui. Apoi, eșând arătările Sandei răsuflate și ne având nici o pretenție de a luo clironomie, s'au dat această adeverință, fiindcă mortul, când erà în viiață, avè a luo dela Sanda mulți bani pentru parte lui de moșâe

ce ar fi vândut Sandei și cu bărbatul ei din satu Călărași și din Jăravățu, și, pripind moarte pe răposat, au rămas parte banilor la dânșii; care și pentru aceasta s'au îndatorit Sanda ca să dei cumnata-sa bani, parte frăține-său să-l grijască, și când nu ar vre să-i dei de voe, atunci soția mortului prin putere giudecăței ari să-i tragă. (1)812 Fevr. 22.

Ioan Damian prot(opop).

III

1813 Decemvrie 26. *Iani Argintarul, in calitate de Epitrop, semnează un izvod de câte lucruri ale bisericii sfinților Voivozi a primit din mâna ctitorilor.*

Izvod di câti lucruri s'au găsitu la sfânta biserică a sfinților Arhanghili și am priimit eu din mâna ctitorilor acum 1813, Dech. 26.

Lucruri

10	Candili de argintu.
2	Capite de argintu în chipuri de obraz.
2	Ochi tij di argintu.
2	Picioare di argintu.
1	Mână di argintu.
8	Firuri de mărgărintar la Maica Precista.
2	Rubele tij.
1	Ivanghelie cu argint.
1	Ivanghelie sadè.
11	Cărți Minii.
1	Liturghie.
1	Ohtoih de celi mari.
1	Apostol.
1	Pisaltiri.
2	Ohtoici mici.
1	Ceaslov.
3	Sfeșnici di celi mai mari } di pus pi masă sau pe sfântul Pristol.
2	Tij mai mici.
1	Tij de madem.
2	Sfeșnici di alamă di celi mari lângă tratapod.
1	Candilă argint tot la tratapod cu mirelnic tot argint.

2	Sfeșnici di fier înnainte sfintilor icoani.
2	Cadelniți di argintu.
1	Potir argint cu tot tacâmu lui, adică cu patru bucăți argint.
1	Potir tij di cositoriu cu tot tacâmu lui și cu un discu.
2	Talgiri di tinichè.
1	Șam alăngi dila Zoia Chitaru.
1	Bucată ghirmisit dila răposata Drăgniae.
1	Canavați tij.
2	Lăviceri.
1	Macàt sârbescu di cânipă cu flori.
4	Perdeli la sfintele icoane.
2	Pișchiri la Maica Pr(e)cista
1	Falon canavați cu flori.
3	Di aclaz tij.
1	Di fir.
1	Di șam alângi.
1	Tij un falon di cit.
1	Stihar aclaz.
2	Stihari șam alăngi.
1	Stihar cit.
2	Patrafir aclaz.
1	Patrafiri șam alângi.
1	Patrafir di fir.
3	Patrafiri îndoite, unul roș, dou albi.
4	Văzduhuri.
3	Procoveți.
3	Părechi rucaviți.
2	Cununii.
1	Poală icoană
1	Părechi paftale mai mari.
1	Părechi paftali mai mici.
1	Părechi scoice paftali.

1 Zapisu di 400 lei la chirMihai Gălățanu } ci au să
1 Zapisu di 100 lei dila Nicolai Tăbăcaru. } dei dobândă.

Adică eu, cari mai gios mă voi iscăli, dau adevărat

izvod di mai sus, arătat toati ci-am priimit la mâna me, şi la vreme cerşută să am a le răspundi la somă, şi am iscălit. Şi, ne ştiind carte, am pus numile şi degitul.

Eu Iani Argintaru.

Şi am scris cu zâsa ctitorilor. *Ioan Ştefănache.*

IV

1815 Iulie 16. *Epitropii târgului Bârladului întăresc stăpânirea spătarului Teodor Adibzadè asupra a 52 stânjini loc slobod în mahalaua din gios de Căcaina, alăture cu Dobre Sarealbă şi mitocul sf. M-ri Niamţul.*

Epitropii târgului Bârlad

(Inceputul obicinuit, după care urmează :) Deci pentru cinci zăci şi doi stânjâni loc slobod din *mahaloa din gios de Căcaina,* alăture cu Dobre Sarealbă şi cu mitocul sfintei mănăstiri Niamţu, au plătit la analoghie banilor cumpărăturii moşiiai târgului 68 lei d-lui spat. Teodor Adibzadè. Şi pentru ca să fie ştiut şi banii ce au plătit d-lui spataru şi locu ce ari cuprins, spre întărire vecinicii stăpâniri asupra acestui loc, s'au dat această scrisoari întărită cu pecetea târgului şi încredinţată cu a noastre iscălituri. 1815 Iulii 16.

Costachi Cerchez clucer. Ioan Gheorghiu. Vasile Sterian.

(L. P.)

V

1816 Octomvrie 14. *Invoiala dintre spataru Teodor Edibzaidè şi Mihai Gălăţanu, Petcu Grădinaru, ctitori bisericii sfinţilor Voivozi, pentru un loc.*

Ştiut să fii că pentr'un loc ci este cumpărat de d-lui spataru Teodor Edibzaidè dela Ioniţi Crânganu cu numeli sfinţilor Voevozi, acum de iznovă au făcut învoială cu tetorei sfinţilor Voevozi şi au dat d-lui spataru o raclă den cap în cap, cu din locu Crânganului cu dentr'a hanului, ci ie are cumpărate dela ban Petrachi Negre, şi n'au mai rămas pricină nici la o parti nici la alta, care aciastă învoială s'au

făcut la amândoo părţili. Şi pentru credinţa am iscălit.

1816 Octomvrie 14.

Mihai Galaţanu, tetor.

Petcu Grădinar.

Cu zisa lor am scres şi spre mărt. am iscălit. *Erei Vasilie.*

Şi la această învoelă am fost faţă. *Teodor spat.*

VI

1827 Iulie 30. *Carte de Epitrop al bisericii sfinţilor Voivozi dată stolnicului Ioan Angheluţă de către Meletie Episcopul Romanului.*

Meletie cu mila lui D-zău Episcop Romanului

Prin această a noastră Carte facem ştire că, pentru a să păzi în mai bună stare averile şi rânduiala bisearicii întru prăznuirea sfinţilor Mari Voivozi, din oraşul Bârladului a Eparhiei noastre, trebuinţă fiind de feţe cu bună socotinţă şi râvnitoare către datoriile creştineşti, ca să li să încredinţăză a aceiea purtare de grijă ; şi, luând ştiinţă pentru d-lui stolnicu Ioan Angheluţă, orăşan din Bârlad, cum că are voinţă şi râvnă spre aceasta, încredinţăm d-sale epitropiea aceştiea, îndatorindu-l : a pune dinadins în lucrare toată sălinţa putincioasă spre folosul şi sporirea averilor bisearicii ; şi spre a să ţine întru cuviincioasă podoabă ; şi a să face cele câte vremea şi întâmplările le vor arătà că sânt de trebuinţă ; şi slujbele Dumnezăeşti spre a să urmà în vreme cu frumoasă rânduială şi luare aminte ori în ce. Şi pentru ne urmarea întru cele după cuviinţă datorii a slujitorilor bisericeşti să facă arătare Protopopului, carele este dator pentru unii ca aceie a ne înştiinţà fără pregetare, spre a-i aduce întru cunoştinţă ; şi dela sine precât putinţa îl va înlesnì, dar şi pre alţii din râvnitorii creştini şi mai ales pre poporăni, să-i îndemne a da ceea ce le va fi la putinţă spre agiutor la cele de trebuinţă. Şi pentru adunarea venitului în bani, făcându-să o cutie să steae pecetluită cu a Protopopului şi a numitului Epitrop pecete ; şi cu amândo-

ror știință în vreme deschizându-să, să va luà soma ce va fi de neapărată trebuință a să cheltuì, și cu împreună socotință și voință înțelepțește cumpănind, să va cheltuì la cele ce vor găsì cu cale. Și atât veniturile cât și cheltuelile, ce vor urmà pe tot anu, să să treacă *în Condica ce s'au rânduit de cătră noi, care, cercetându-se de cătră cucernicul Protopop, să vor închee la împlinirea anului, iscălindu-le amândoi* [1], de pe care să va triimite și la Episcopie copie întocma. Și orice averi a bisearicii, locuri, binale, sau orice alt, nu au voe nici ale da în schimb, nici ale vinde de veci, nici vre o altă prefacere a să urmà fără știrea și poronca noastră ; ci mai vărtos să să îndeletnicească totdeauna spre înflorirea stării bisearicii, ca, prin această vrednică de laudă sârguință ce vor arătà, dela Domnul Dumnezău să dobândiască înmiită plată, pentru ostenelile lor ; iar dela smerenia noastră purerea să aibă Arhiereasca blagoslovenie! 1827 Iuli 30.

Meletie Episcop Romanului

(O însemnare). Acest sfânt Document s'au găsit între hârtiile părintelui meu și-l depun în mânile sfinții sale părintelui catihet Ion Carp, cu rugăminte a-l depune între Documentele sfintii biserici sfinților mari Voivozi, pentru vecînica pominire. 1900 Apr. 5, Bârlad.

N. Angheluță.

VII

1827 Decemvrie 16 până la 1840 Noemvrie 12.

Pomelnic de numele a 201 ctitori contribuitori la facerea de zid a bisericii sfinților Voivozi, prin care s'a înlocuit prima clădire, acea din 1806, ce erà de nuele.

Pomelnic pentru toate numele celor răposați spre pomenire, care a cui este, sau scris de mini în anul 1827 Dech. 16 și stricându-să s'au prefăcut tot de mini pi această condică la anul 1838 Februar 14.

Costache Tenie dascal

Stolnicul Iorga Gâlcă, medelnicer Ioniță Gâlcă, stolnicu

1 Aluzie la Condica de venituri și cheltuele înființată pentru bisericile din orașele Eparchiei Romanului în 1827 Iulie 1.

Constandin Alecsi, pitaru Costachi Popa, Toader Vasiliu, Costandin Mitiș, Gheorghi Nicolai Gâlcă, Antohi Stan, dascalu Efstafie, Mihaiu Gălățanu, Panaiti Ciupercă, Petre Ciuchitu, Petru Dima, Costachi Dobroviciu, Pavel Ciobotaru, Iacob Dulgheriu (de aice înainte lipsesc 10 nume, dela No. 16 —25, ruptă fiind partea de jos a foaei), Mihalachi zăt Goroviasă, Ioan Dulgheriu Cârlomănescu, Barbu Pană, Radu Munteanu Bălan, Ioniță Gălățanu, Petcu Grădinaru, Enachi; preotu Costandin Tanie, Ioan Borș, Timofti Croitoru, Ioan Ursan, Eni Vasiliu, Ioniță Botezatu, Ioan Mutu, Mihai Câte, Hriste Băcalu, Nicolai Cireș și Ifrim a Zinicăi, Mateiu, zăt Mogoș, și Mogoș, Apostu Botezatu, dascalu Marco, dascalu Iordachi ot sf. Ilie (de aice înainte lipsesc 7 nume, dela No. 46—No. 51, tot din pricină că-i ruptă foaia în partea de jos), Gheorghi Mocanu, Dima Argintaru, Toderaș Tabacaru, căpitan Gheorghi Grafă, ~~Doneiu~~ Braharu, Ispas Fălcianu, Ștefan Lungeanu, Safta diaconița Vasâlachi, Dumitrachi Anghelinii, *călugăru Iov ot sf. Spiridon,* Costandin Vișan, Vasâli Moisâi, Preotu Ștefan Novac, Costandin Bostan, Marie Lunguleasă, Nicolaiu Văcaru, Vasâli Agiudeanu, Grigoraș și Ioana Vrăjitoarea, Dumitru Lăcătușu, Toma Ciobotaru zăt Șărban, Toader sân Ioan Bălan, Gheorghe Buduiu, Ioan Buduiu, *Sachelar Dinu,* Gheorghi Panica, Gheorghi Bărbieriu, Manoli Cojocaru lângă bar . . . , Preotul Ioan Popoiu (de aice lipsesc 7 nume, dela No. 81—No. 88, din pricina arătată), Preotu Vasile Plesnicute, Toader zăt Petru Băcalu, *Vasile Mocanu giugănar,* Grigori a Dahinii, Costandin Mamili, Stoianu Băcalu, Gheorghi a Sprâncenatii, Dumitru Grecu a Zoiții, Stratia văduva, Toader zăt Petcu, Gheorghi Sava și soacră-sa, Ioana, Andreiu Negru, Ioan Mirce, Ioan Sandu Munteanu și ginerile său Ioniță, Arghire Câte, Gheorghi Cătană ot Bălăsăști, Ioan Leu, Anton Grecu, Gheorghi Sava, Ilie Toe, Marin Toe, Eni Durne (lipsesc 9 nume, dela No. 112—No. 120, tot din aceiași pricină), Pr(eotu) Gheorghi Stegărescu, Grigoraș Cioclu și Sandu Moraru, Toader brat Ștefan zăt Radu Bălan, dascalu Costachi Tenie, a călugărului Ananie, Căsandra soț Zisu Grecu și sora-sa, Cânciu

Sârbu şi baba Ţona, vatavu Constandin zăt Stan, das(calu) Ioniţă Popa, Sandu Nica a Prohirii, Pr(eotu) Ioan Gaşpar şi Costandin, Aniţa lui Toader Ciobotaru, căpitanul Todorii, Radu Mircu ot Bălăşeşti, a lui Tănasă Sârbul, a lui Marin Ungureanu, a lui Ioan Dima Sârbu, a lui Tănasă zăt Budii, a lui Alisandru Munteanu Pentelei, a Catincăi fata lui Roman, a lui Ioan Soari, a Lupului Stan Munteanu, a lui Ion Gheţchireu şi Iordachi Eni,a lui Costachi zăt Bucur, a lui Nedelcu Ciobotaru, a lui Stoen Hudrei, a lui Gheorghi Rotaru, a lui Gheorghi Răşcanu, a lui Ştefan sân Ilii Toea, a lui Ioniţă Chetraru sau Botez, a lui Gheorghi Butnariu, a lui Ilii Alisandru, a Vasâlcăi lui Ştefan Băcalu, a lui Ioan sânt Vasâlca Şchioapa, a lui Toader Avram di(n) chilii, a lui Ioan sân Andriiu, a lui Ion sân Pavăl, a babii Catrinii, Ştefănachi Cozmiţă, baba Safta, *a părintelui Vasâli Balaban*, a lui Marin Cojocariu, a lui Ioniţă Pârvu . . . . a lui Dumitrachi . . . . . , a Măriuţii soacra lui Vasâli . . . . , a lui Anton Chitariu, a lui Constandin Vidră, a lui Ioniţă . . . . , a lui Petru . . . . , Elena soţ lui Nicolaiu sân Surdu, Tomei (?) lui Ioan Ciobotaru sân preotu Filip, a lui Nicolai Mocanu ot Gâlcă, a lui Necolai Petrosu dela Joräşti, Gheorghi Grafu, Teodor Dobri, polco(vnicul) Stoica ot Tălpigi, Radoi Mirciu şi Petcu Mirciu, Ion zăt Argintariul, baba Dina, Vasâli Guriţă, Gheorghi Lefter, Ilie Orleolu, Mătei Ştefan a Mărandii, Nicolai Dandalic, Toder căpitan ot Gâlcă, Gheorghie Botnariu, Ion Roman în casa lui Isac, a babei Aniţei dela popa Ion Popoiu, a lui Ştefan Tiliman, a lui Gheorghe Bârzu dela Eforie, Ion Muntenu dela Burne, Ioana lui Vasâle Malu soţ lui Petre şi gineri-său Ion . . . . , Ivanciu Sârbu brat Donciu, Cole Ruse Sârbu, Toma Rugină, Stoica Tataru Ciobotariu, a lui Ioan Chebac, a lui Ioan Tiliciu, Gheorghi Sârbu ot Steriian, a lui Velic Sârbu, a părintilui Ioan . . . .

In total 201 contribuitori la facerea bisericii sfinţilor Voivozi.

NOTĂ. Din condica No. II, în care sunt trecute pe primele 2 file numele de mai sus; lipsesc însă 33 nume de ctitori de pe fila dela inceput, din pricină că aceasta îi ruptă în partea de jos. De regretat mai este încă că acest pomelnic n'a fost trecut şi în Sinodicul bisericii în care s'ar fi putut poate păstra mai bine până acum. Adaog că în Condica No. II, după numele acestor ctitori, sunt trecuţi pe filele următoare şi pomelnicile morţilor fiecărui ctitor, din cari încă lipsesc vre o nouă, din pricină că şi aice lipseşte o filă. Apoi urmează mai departe pomelnice de morţi nenumerotate; se vede că aceste sunt de ale acelor oameni, cari au dat câte cevà în ziua sfinţirii bisăricii (an. 1840), bani trecuţi fiind într'o altă Condică, caria i-am dat No. III, astfel: «354 lei 14 părale, ce s'au strâns la sfinţitu bisăricii, bez (afară) de condică» (adică de numele celor ce au dat sume mai mărişoare, mai inainte, şi au fost trecute în Condica No. II.

VIII

1836 Iulie 12. *Epitropia moşiei târgului Bârladului întăreşte lui Ioniţă Hiliuţă stăpânirea asupra unui loc de 52 stânjini, măsurat împrejur, situat în mahalaua Cacaina de gios şi între drumuri.*

Epitropie moşii târgului Bărladului

(Introducerea ca de obiceiu, după care urmează:) Deci pentru cinci zăci şi doi stânjâni loc măsurat înprigiur cu stânjânul gpod, ci ari cuprinşi cu lăcuinţa în mahalaoa *Căcaina di gios şi intri drumuri*, au plătit şasă zăci şi şapti lei după ţâdula Ioniţi Hiliuţă, din 1817 Maiu 16, banii ci s'au socotit pentru emaş şi cheltuelili urmate. Şi pentru ca să fie ştiut banii ci au dat şi locu ci ari cuprinsu, spre întărire vecinicii sali stăpâniri s'au dat această scrisoari supt iscăliturili noastri şi punire peceţăi târgului. 1836 Iuli 12.

Inplinitori îndatoririlor de epitropi, *Vasâli Chiru. Manolachi Zahariu.*

(L. P.) Pism. *Grigore Hristu*

(Pe contra pagină să adaoge:)

Epitropie moşâii târgului Bârladului

Fiindcă suma a 52 stânjâni, arătaţi în faţa acestui docment, giumătate adecă 26 sânt trecuţi în vânzari cătră Dumitrachi Musteaţă de Grigori, ~~ficiorul Ilenii~~, iar giumătate cu casa inpreună sânt afierosâţi bisăricii svinţilor VVozi, după danie din 1812 Ghenar 3, de acee să disfiinţază pu-

tere lui şi rămâne temeinic numai pe locul dănuit svântului lăcaş. 1836 Iulii 13.

Precum de aceasta Epitropie au luat pliroforie din însuşi mărturie preoţilor şi a Epitropului bisăricii sv. Voevozi din 19 Iuli anul următor, că dănuire o are numai pe 26 stânjâni cu casa.

Inplinitori îndatoririlor de Epitropi, *Vasile Chiru. Manolachii Zahariu.*

(L. P.) Pism. *Grigori Hristu.*

No. 398.

IX

1840 Noemvrie 12. *Cheltuelile ce au urmat cu facerea bisericii.*

Lei	părale	
5400	—	Arhitectorului Ioan Sârbeschi
3000	—	Meşteriului Iacov teslariul
1060	12	pi 630 ocă heru sâbir drugi subţiri.
570	12	lucru herariului.
2836	26	pi 156 chili var, i 7 dimerlii var de tencuială, bez 70 chili cumpărat de mai înainte.
643	3	pi 3107 ocă var di faţă.
50	15	pi 500 ocă ipsos.
1173	6	pi 79300 şindilă pentru coperit besărica.
599	12	pi 178000 cui di şindilă.
496	—	pi 77 ocă chiroani pentru leaţuri, şuşăli, pardosăli.
297	32	pi 3 cruci deasupra bisăricii.
2682	—	plata pi 162,000 cărămidă, *bez 15000 dijmă*[1]).
403	21	plata cărămizii di cărat.
251	4	plata uşii bisăricii cu înbrăcăminte ei.
360	—	pi şasă fereşti pentru bisărică şi una la pridvor.
705	—	apă, lut, năsip, i salahori.
689	39	s'au dat pi căpriori, leaţuri, tălpoe di pardosăli i corzi.

1) Ce i s'a dat desigur de Casa Obştiei, ca s'o iee dela cei ce fac cărămidă.

259	13	pi nueli, pari, coveţi, lopăţi, căuşă, ciubere, funii.
183	22	s'au dat pi un coş pol piatră [1]), bez ci esti cumpărată mai înainte.
641	36	pi dulachi pentru pardoseli, scânduri mărunte, *la cafas*.
211	4	pi scânduri de teiu i stejar, pentru uşi şi trăini.
199	—	pi tabli her albu pentru beşici i pe coama bisericii.
93	—	s'au dat pentru zugrăvit cafasu, anoloage, sfeşnice, i altili.
422	*35*	*s'au cheltuit ce sfinţire bisăricii.*
240	—	ci sânt trecuţi în condică, dela unii şi alţii, şi nu s'au priimit.
23,469	12	fac cheltuelile.

Adunarea somilor

Lei	părale	
22698	33	cuprind veniturile.
23469	12	„ cheltuelile.
770	19	rămâne besărica datoare, după această socoteală, în care am iscălit.

Antohi Stan. Costache Tenie.

Această socoteală cercetându-să cu de amărântul din condeiu în condeiu şi, găsându-să adevărată, am încredinţat'o 840 Noemvrie 12.

Prot. ţinut. Tutovii, *Costantin (Vrabie) Iconom.*

1) Un coş pol piatră: un coş, cât încape într'un coş de car; pol coş, jumătate coş.

Notă. Din condica No. III, în care se văd trecute sumele date de persoanele arătate în condica No. II şi publicate in urmă la pag. 264. In dreptul fiecărei sume din condica No. III sunt scrise şi pomelnicele de vii şi morţi a fiecărui ctitor contribuitor la facerea bisericii sf. Voivozi. De regretat însă este: 1) Că şi la această Condică lipsesc câte-va file dela început;

al 2) fiecare sumă şi rând de pomelnice nu-s însemnate cu un număr de ordine, spre a pute găsi în Condica cealaltă, No. II, persoana care a contribuit cu acea sumă. Incasările dela cei ce s'au însemnat ca ctitori în Condica No. II şi s'au trecut banii în cond. No. III se rădică la suma de lei 22,698 părale 33, cum se vede arătată în socoteala de mai sus.

X

1899 Iulie 13. *Referatul lui Gh. Cotoranu şi a lui Gh. Liga către Casa Obştiei despre măsoriştea făcută ogrăzii bisericii sfinţilor Voevozi.*

Referat

Nn. 502
1899 Iulie 13 zile.

Conform însărcinării ce ni s'au pus de colegii noştrii prin încheerea aplicată pe adresa Epitropiei bisericii sfinţilor Voevozi, pentru a face delimitarea locului ogrăzii bisericii, astăzi procedând la faţa locului, şi mai întâiu am pretins onor. Epitropii a ne prezentà vre un act de proprietatea acelui loc, şi răspunzându-ne că nu posedă nici un act de proprietate, ci numai după stăpânirea vechi şi îngrăditura actuală, şi dându-i măsură s'au găsit compus din aceste măsuri:

Stij.	palme	
11	—	Faţa la mează noapte, spre locu obştesc în piaţa ocolu de vite.
35	—	Laturea la apus, cam curbă la mijlocul locului în dreptul feţei bisericii, şi pe lângă proprietatea d-lui Mihălachi Gheorghiu.
29	7	Laturea la răsărit, pe lângă cinci proprietăţi a d-lor: Lefter, Anghel Basocescu, A. Pop, Maior Iordan şi defunctul Batistă Foca.
14	6	Laturea la miază-zi, pe lângă locul chiliilor bisericii.
7	5	Un cot spre răsărit pe lângă locul chiliilor.
16	—	Laturea la mează-zi, pe lângă locul tot a bisericii, în mărime de 52 stânjâni.
114	2	Adică una sută patru spre zece stânjini, două palme domneşti.

In urma acestei lucrări onor. Epitropie ne-a arătat că locul ce rezultă în parte de mează-zi, în osăbi de locul ogrăzii, este tot a bisericii, adică mai întâi locul chiliilor bisericii şi care s'a găsit compus astfeliu:

Stij.	palme	
6	3	Fundul la răsărit, pe lângă proprietatea d-lui Gh. Alexandru (Cojocaru).
13	1	Laturea la mează-zi tot pe lângă proprietatea d-lui Gh. Alexandru.
8	5	Laturea la apus, pe lângă osăbit loc tot a bisericii, şi pe lângă antretul lăsat din locul ogrăzii bisericii.
14	6	Laturea la mează-noapte, pe lângă gardul ogrăzii bisericii.
42	7	Adică patru zeci şi doi stânjâni, şepte palme împrejur.

In urma acestei lucrări ne-au prezentat onor Epitropie documentul sub No. 152 din 1815, pentru locul de 52 stânjini înprejur compus din următoarele măsuri:

Stj.	palme	
14	—	Laturea la răsărit, pe lângă locul de mai sus şi pe lângă proprietatea d-lui Alexandru.
8	—	Fundul la mează-zi, pe lângă proprietatea d-lui Gh. Ciuhureanu.
14	—	Laturea la apus, pe lângă 5 a d-lui Frumuzachi Lăzărescu, a d-lui Morariu, Zoiţa Pavel Anica Ursan şi Gh. Candilă.
16	—	Laturea la mează-noapte, pe lângă locu liber lăsat tot din locu ogrăzii biserici în lărgime la partea despre răsărit de 7 stj. 5 palme şi la cea despre apus de 7 stj. 4 palme.
52	—	Adică cinci zăci şi doi stânjini înprejur, la aceste proprietăţi, atât la locul bisăricii precum şi la acele două trupuri de loc să servesc, în partea despre apus pe lângă proprietatea d-lui Lăzărescu, cu un antret în strada Dragoş în lărgime de 2 stânjâni 2 palme, şi cu lungimea până la aceste locuri de 22 stj. 4 palme, unde vine poarta şi portiţa

în lungime de 2 stj. 3 palme; iară în partea despre răsărit să servesc cu o huidiță în lungime de 23 stj. și lărgime la poartă de 1 stj. 3 palme, la strada Principală de 1 stj.

Pentru care spre îndeplinire misiunei referim camerei.

Casa propr. moșiei târgului Bărlad

No. 191

Anul 1899 August 26

Copia prezentă fiind extrasă întacmai dupa referatul d-lor Epitropi G. Cotoranu și Gh. Liga, pentru măsorâștea făcută locului bisericii sf. Voivozi, pentru care să adeverește eliberându-se Epitropiei acei biserici.

Epitropi: *Gh. Cotoranu, V. Nacu, Gh. Liga, Gh. Șlicariu.*

Secretar, *G. Nicorescu.*

10.—Documentele bisericii sf. Spiridon

I

1822 Noemvrie 17. *Zapisul dulgheriului Toader Hăulică prin care se arată învoiala ce a făcut cu paharnicul Gheorghie Oprișan pentru lucratul și așezatul lemnăriei trebuincioase la facerea bisericii sfântului Spiridon.*

Adică eu Toadir Hăulică, calfă de dulgheri, di aice din târgul Bârladului, cari mai gios me-m pus numili și degitul, încredințăz cu zapisul acesta la cinstita mâna dumisali pah. Gheorghii Oprișan, să fii știut că prin bună tocmală m'am alcătuit cu dumnealui pentru *biserica sfântului Spiridon, ci să faci acum,* ca să-mi dei hacu: una mie o sută cinzăci lei, trii chìli popășoi, trii vetri brânză di oi, una merță grâu, și trii zăci vedri vinu, și să-mi dei și un postav di douzăci lei; și pentru toate aceste eu sânt îndatorit a lucrà precum în gios să arată.

1.—Pentru tot lemnul ce trebueşti pănă la un cui, eu să mergu în păduri cu oaminii ce-mi va dà și să stau până ce-l voi tăè totu, cum ceri trebuință; și cărat(ul) a toată

cheresteoa, după ce o voi mântui di tăet, să fii a d-sali.

2. Dupăci va aduci totu lemnul aice la bisărică, am să puiu bărdașii mei să-l lucrezu, după trebuinți, până ci-l voi închee tot, și apoi să mă apuc di lucru.

3. Pardosala pi gios să amu a o faci bună, încheetă bine, di scânduri stejar cu cât să vor putè mai groasă și di lungi să fii din capu in capu cât ține fața bisăricii, și să fac di giur-înprigiur câti doo *caldarâmuri,* ci vinu pi supt străni.

4. Toati stranili câte vor trebuì în bisărică să am a le faci de lemnu di teiu curat și di buni întocma dnpă proba ci-m va dà, și să fac și dou naloani dupăcum va ceri di buni; ușorii să am a-i faci buni cum și ușa să am o faci din scânduri groasă și bună, precum mi să va porunci, făcuți și așăzați lucru sănătos și bun întocma după plăcere.

5. Toati legăturile, ci trebui din nuntru zâdiului, eu am să le puiu di lemnu făcuti di plop sau di teiu întocma după măsurili ci-m va da *calfa de petrari.*

6. Tot lemnul ci va trebuì la acoperemântu bisăricii să am a-l faci bun, cioplit bini, încheet bini ; toate costoroavili să fii de stejar, asemine și căpriorii, și, după ce voi mântui-o de căpriorit, să mă apuc să o și șindilesc, puindu la acoperemânt di gros dou-spre-zăci șândili, însă șândila și cuile a dumisali au să fii, decât eu să o acopir bini, după plăcere dumisali, pără o voi da gata.

7. *Cafasul din lăuntru bisăricii, unde șăd femeile,* am să-l fac bunu și lucrat bini întocma după pruba ci-m va dà, și să fac și dou mesă cu picioarele lor.

8. Toată cheresteoa pentru scheli eu am să o fac și să o așăzu după trebuinți, însă la râdicaț ari d-mnialui să-m dei oameni di agiutor.

9. La toati cele di mai sus arătati sânt îndatoritu a urmă întocma, ne făcând cât di puținu smintială, și tot lucru am să-l fac cu oaminii mei, decât d-lui la râdicatul lemnului când va ceri trebuința, ari să-mi dei agiutor, iar nu mai mult. Iar dacă din ne silința și ni purtare me di grijă să va

întâmplà vre o smintială, atunce, după tot cuvântu dreptăţii, ari d-lui a mă apucà să răspundu toată paguba ci să va pricinuì; aseminea şi din parte dumisali iarăşi îi dator a urmà contractului. Şi acumu înainti, la facire zapisului, am luoat una sută lei arvonă, iar ceelanţi bani ari să mi-i dei dumnealui rânduri-rânduri la vremi. Şi spre încredinţari mi-amu pus numile şi în loc de peceti degitul.

1822 Noemvrie 17.

● Eu Toader Hăulică, calfă de dulgheri adiverez.

Şi eu amu scris zapisul acesta cu zâsa şi buna priimire numitului Toader calfa, iscălit mai sus, sânt martur. Andriiu . . . .

Ce am mai priimit:

Lei	parale	
26	—	Am priimit într'o mahmudie prin mâna lofăt. Dimitrachi, cari îi ari şi el trecuţi. 822 Dech.
40	—	tij am priimit acum prin mâna d-sali c-lui Rodachi 1823 Oct. 1.
66		Adică şasă zăci şi şasă lei.
		● Eu Toader Hăulică calfă de dulgheri.
144	—	i-am dat [1]) când au tocmit săpătoriu să facă stranili 1824 Apr. 29.
100	—	i-am dat rânduindu-l la Panaite Andreiu ca să-i dei banii meilor. 824 Maiu 9.
20	—	Ci l'am rânduit la Tunsăşti di au luoat una chilă popăşoi în socoteala lui Neculai dulgheriu, ci l'au tocmit să şindilească biserica. Maiu 19.
100	—	i-am dat di au dat săpătorului. 19 Maiu 824.
40	—	i-am dat di au dat săpătoriului Alecsi. 1824 Iunie 8.
20	—	i-am dat tij în mâna lui. 824 Iuni 9.

1) De aice incepe a scrie daturile însuşi pah. Oprişan cu a sa mână.

Lei	parale	
5	—	Tij i-am dat. Iuni 9.
20	—	Tij i-am dat, Iunie 13, di i-au dat teslarilor pentru acoperemânt.
15	—	i-am dat în mâna lui Alecsi săpătoriu. 824 Iuni 29
10	—	i-am dat iarăşi în mâna săpătoriului. 824 Iulie 6.
25	—	i-am dat rânduindu-l la Avram jidovul. 824 Iuli 6.
5	—	i-am dat lui Pavel la Ciocani când i s'au dat cele 2 merţă păpuşoi, ci să arătă mai gios, la 824 Fevr. 4.
13	—	i-am dat în mână lui Alecsi săpătoriu. 824 Iuli 16.
4	—	i-am dat în mână lui Alecsi săpătoriu. Avg. 31.
19	20	i-am dat plătind înpliniala la aprod ci-i cere 130 lei, bez sărd. Pavăl. 824 Avg. 31.
6	—	i-am dat în mână lui Alecsi săpătoriu. săpt. 30 cu Pavelică.
21	—	i-am dat astă-zi. 824 Noem. 26
12	10	i-am dat în mână lui Alecsi săpătoriu. 824 Dechemvrie 1.
130	—	i-am dat plătindu-l dela d-lui Sărd. Pavăl Cerchez după sinetu lui pe care l'am luoat, din let. 822 Mart. 20; osăbit am plătit 822 Noem. 20.
2	—	i-am dat rănduri păr acum. 825 Ghen. 15,
16	—	iam dat Ghen. 15.
12	5	i-am dat prin Ioniţi, rânduri, 825 Ghen. 15. i-am trecut aice.
1	20	i-am dat. 825 Ghenar 20.
2	—	i-am dat astă-zi 825. Ghen. 24.
25	—	L'am râdicat dila Lupul Ciobotariu. 825. Maiu 2.
		1 Chilă popuşoi i-am dat rânduindu-l la Ciocani. Fevruar 7.
		1 Chilă popuşoi i-am dat rânduindu-l la Tunsăşti. Maiu 19.

40	—	i-am dat prin mâna Arnăutului Grigori a d-sali C C Saftei, când me-u triimis d-mneei să chem pe Toader Hăulică di 200 lei ci i-au dat. 1825.
21	—	i-am dat în mâna lui Toader. 825 Dech. 5.
21	—	i-am dat astă-zi în mână lui Toader dulgheriu. 826 Ghen. 30.
73	—	i-am dat acum. 826 Maiu 20.
211	—	Prin mâna d-mneii C. C. Săfticăi. 825. Oct. 28.
6	—	Prin Gh. Chelariu. 825 Ghen. 19.
15	—	Lui Alecsi săpătoriu prin Gh. Chelariu. 824 Iuli 30.
100	—	Arvona din zapis
1201	15	Fac dați, și trec luoați mai mult 51 lei, pe care i-am ertat și s'au istovit, 826 Maiu 25; i-am istovit și pâne și vinu.

NOTĂ. După originalul aflat între multe hârtii rămasă dela răposat. pah. și la urmă spatar. Gh. Oprișan († 1849 Ian. 18), hârtii ce am găsit în Chilieni la d-l Iancu Popa în anul 1900 și care a binevoit a mi le dărui (Despre spat. Gh. Oprișanu a se în vede a mea Istoria Com. Bogdana, pag. 291).

Biserica sf. Spiridon, din Bârlad, a fost închinată, de fantazie, M-rei Neamțului la anul 1827 de spătăriasa Safta Sturza (Arhiereul Narcis Crețulescu, în Arhiva, organul Soc. Șt. și Lit. Iași, 1911, pag. 89 și 90)

II

1824 Aprilie 28. *Zapisul lui Alecsă săpătoriul prin care se învoește cu Toader Hăulică, calfa de dulgheri, spre a face 60 de strane la biserica sf. Spiridon.*

Incredințez cu zapisul meu la mâna dumisale Toader Hăulică, calfă di dulgheri, precum știut să fii că, fiind d-lui tocmit la d-lui paharnicul Cheorghi Oprișan ca tot lucru ce a trebuì a lemnului să-l facă la bisărica sv-lui Spiridon, m'au tocmit pi mini șasă zăci di strani, ci trebuescu eu să le lucrez întocmaa după plăcere ctitorilor,—începând lucru di acum păr ce-l voi da gata,—cu preț și tocmală să aibă a-mi da 200 lei și o merță popușoi, i una ocă pol cleiu.

Deci sânt îndatorit a da stranili gata pusă toati la locul lor, iar timilioara de supt strani nu am trebuință, d-lui să o facă. Și pentru că voi urmà întocmà, precum mai sus să arată, ne știind carti, mi-am pus numile și degetul.

824 Apr. 28.

Eu Alecsa săpătoriul adiverez.

(Urmează pe contra pagină daturile banilor)

Lei	părale	
50	—	Am primit acum înnainti. 824 Apr. 29.
75	—	i s'au dat *) rânduri prin Toader dulgheriu, să arătă la zapisul lui Toader. 824.
13	—	Tij i-am dat, să arată tij la zapisul lui Toader dulgheriu. 824 Iuli 16.
4	—	i-am dat. Avg. 31.
55	—	i-am dat cu Toader Chelariu. 826 Maiu 21.

*). De aici mai departe cu mâna Spat. Oprișan.

III

1824 Iunie 13. *Adeverința Saftei Sturza prin care se arată primirea banilor pentru 100 chile var a bisericii, cumpărat de paharnicul Iorgachi (Iordachi sau Gheorghie Oprișan).*

Lei	
538	Adică cinci suti trii zăci și opt lei am priimit dila Ștefănachi, ficiorul, într'acestu chip : 234 bani a mână, iar 304 întru un sânet a d-sale spatariului Ioan Iapurenu. Și sânetul esti din let 823 Apr. 28.

Acești bani, cari sântu scriși, sântu pentru o sută chili var a bisăricii, și au cumpărat dumnialui pah. Iorgachi.

Σάφτα Στούρζα 824 Iunie 13.

IV

1825 Octomvrie 28. *Scrisoarea lui Toader Hăulică, calfa de dulgheri, care adeverești că a primit dela Safta Sturza suma de 205 lei din hacul său.*

Adică eu Toader dulgheriul, cari mai gios îmi voi pun.

numili și degitul, încredințăz cu această scrisoare a me ce dau la cinstită mâna d-sale Saftei Sturza spătareasa, precum știut să fii că din banii călfiei, ci am avut să (i)eu pentru sfântu Spiridon, am luat 205 lei di am plătit și eu pe la meșterii ci au fost tocmiți di mi-au lucrat agiutor la bisărică. Și pentru ca să fie știut, că acești bani i-am luat din hacu mieu, am dat d-sali acest zapis, rugând pi scriitor di mi-au pus numile și eu am pus degitul spre siguranție.

825 Oct. 28.

Eu Toader Hăulică adiverez.

Și eu am scris cu zisa numitului Toader și am iscălit.

C. Hagi Iordachi.

Lei	părale	
205	—	Ci să arată pi zapis.
5	—	Tij i-am dat. 825 Noem. 9.
1	—	Tij i-am datu. 825 Noem. 15.*)
211	—	

Aceste daturi sunt trecute cu mâna spătăresei Safta Sturza.

11—Documentele Bisericii Sf. Ioan

I

Bărlad, 1852 Martie 22. *Protoereul Constantin Vrabie cere bine cuvântarea Episcopului de Roman pentru începerea clădirii bisericii sf. Ioan.*

Rezoluția : Apr. 7. Să încuviințază, pentru care să să scrie Protoiereului că mergând la fața locului să înaintească cuvenita lucrare potrivit regulilor statornicite. † Iustin Edesis.

Prea Sfinfite Stăpâne,

Ctitorii și poporănii bisericii cu hramul sfântului Ioan Botezătoriul din această politie Bârlad, acè *care s'au topit până în pământ de focul urmat în trecutul an 1851 Apriil 17,* pregătind tot materialul trebuincioas spre facirea unei alte

din nou biserici de peatră și cărămidă, având și meșteri tocmiți, să roagă Preaosfinției voastre să binevoiți a le da blagoslovenie pentru începerea zidirii pomenitei biserici. Pentru care eu după datorie cu adâncă supunire raportuescu Prea Sf. V. și mă rog să am stăpânească dijlegare.

Al Prea Sf. V. plecat și supusă slugă.

Prot. țin. Tutovei, *Const. Iconom.*

(Arhiva sf. Ep. Huși. Dosar. 75, din 1852).

NOTĂ. Cu prilejul arderii bisericii sf. Ioan au ars și multe lăzi cu obiecte de valoare și chiar bani, ce erau depuse în această biserică de către unii boeri și negustori. Se vorbește de mii de galbini. Niște așà lăzi se obicĭnuiau a se păstrà înainte vreme prin toate bisericile din orașu Bârlad, pentru care se luà de epitropii respectivi câte o plată în bani, ori ceară, ori untdelemn. Lăzile se depuneau în biserici nu numai când cineva aveà a călători undevà, dar și pentru motivul de a nu i se prădà casa de răi făcători ori de străini la vreme de năvăliri prin părțile aceste.

Intr'o Condică No. II dela biserica sfinților Voivozi se văd trecuți în anul 1848 o mulțime de poporeni cari depun sau își iau lăzile din biserică cu plata ce fiecare au dat. Obiceiul cu lăzile aceste se luase, cred, dela depunerea averilor, în vreme de grea cumpănă în țară, prin mănăstiri.

De pe la anii 1870—1880 nu se mai văd lăzi depuse prin bisericile din orașul Bârlad.

II

1856 Maiu 18. *Safta Avrămoaia, făcându-și o casă pe locul proprietatea bisericii sf. Ioan, declară că, după moartea ei, acaretul va rămânè în stăpânirea acestui sfânt lăcaș pentru totdeauna.*

Gios iscălita prin punire degitului, ni știind carte, prin aceasta ce dau Epitropiii bisăricii cu hramul sfântului Ioan Botezătoriu din târgu Bârladului, fac cunoscut că luând voi a faci o casă pentru locuit pi locul bisericii; mă îndatoresc a face această casă : bună, de lemn sănătos, cari casă să fii cu trii dispărțituri, păreții de vălătuci, cu ferești și ușă bună, fereștile cu ochiuri di sticlă și gratii de fer, sobe bune cu ogeagu scos afară, și casa să fii învălită bini cu scânduri biluite ; care casă o voi face în direcția chiliilor ci sânt, și în ea voi locuì numai eu pentru vreme (cât) voi avè viață,

iar după moarte me va rămânè a bisăricii pentru totdeauna a se folosì de ea ; în faţa casâi nu voi prindi nici cum locu, *afară nu sânt slobodă a faci nicicum foc,—aşà dar mă îndatoresc a face eşitoare săpată în pământ,* păreţii di scânduri şi învălită iarăş cu scânduri ; *în casă nu sânt volnică a face vre o adunătură care ar scandilà bisărica sau pre megieşi,— nici voiu ţinè în casă nici un fel de spiculă di băutură sau altili, şi purtare me va fi cu toată buna rânduială şi pace, fără să aduc cât de puţină turburare sau supărare vecinilor megiaşi ;* căci la oricari din protivă a me urmari sau casă nu aş face precum mă îndatoresc, sau nu aş păzì curăţenia în toată vreme înpregiurul ei, dreptate va aveà Epitropia a mă depărtà din casă, fără a-mi rămânè vre un cuvânt, şi casa va fi a bisăricii, fără a putè ceri eu vre o despăgubire. Cu aceasta mă îndatoresc de bună voia me, rugând şi pi cinstita Epitropie di au încredinţat al meu înscrisu di îndatorire. 1856 Mai 18.

Eu Safta Avrămoii.

(Urmează încredinţarea Protopopiei ţinutului Tutova, prin semnătura Protop. C. Vrabie, No. 398, data 1856 Avg. 20, şi punerea sigilului).

III

1858 Aprilie 3. *Catinca Apostol, luând cu chirie o chilie de a bisericii sf. Ioan pe tot timpul cât va fi în viaţă declară că orice îmbunătăţirì sau adaosuri va face, aceste vor rămâne după moarte-i, în folosul bisericii.*

(Rezoluţie). Primit 5 Apr. 1858. Chilia ce d-neii sora-me stolniceasa o ceri, deşi să găseşti în ograda bisericii sf. Ioan, însă această chilie fiind făcută de monahul Ifrim cu îndatorire ca cât va trăi să şadă într'însa, şi după moarte să rămână a bisericii, dar pentru că el, după înprejurări, s'au strămutat cu şederea la schitul Orgoeştii, iscălitul Epitrop, din proprie me avere am dispăgubit pe numitul monah de cheltuiala acei chilii, în privire că biserica nu are capital, ba încă este şi datoare, şi pentru că în această chilie până acum au şăzut unul din preoţii bisericii fără de nici o plată, iscălitul fără pretenţie de vre o despăgubire consideră această chilie ca avere a bisericii, şi fiindcă propunerea d-neii stolnicesei este pentru folosul bisericii, atât în privire chirii ce făgădueşte a da, întru cât va fi în viaţă, câte 148 lei pe an, precum şi în privire adaosului ce voeşte a face şi alte înbunătăţiri, care după trecere d-neii din viaţă să rămâe a bisericii fără a se mai pretinde vre-o despăgubire, socotindu-se aceasta folositoari pentru biserică, încuviinţază aceasta cerire şi se va dà d-neii stolnicesei cuvenitul act din partea Epitropii, primindu-se şi dela d-neii înscris că va urmà cu plata chiriii regulat pe fiecare an; iară aceasta se va alăturà la Acta Epitropiei bisericii. *Gane.*

Onoratii Epitropii a sf. biserici a sf. Ioan Botezătoriul din politia Bârladul.

In ograda acestii sf. biserici găsindu-se de închiriet o chilie alcătuită din o odăiţă cu tinda ei, m'am consultat în sine-mi că, în vrăsta în care mă găsesc, trebuind a lăcuì cat se poate mai aproape de biserică, m'am hotărât că, dacă va fi cu priimire şi a onoratii Epitropii, să-mi închirieze zisa chilie pe timp cât va binevoì Dumnezeu a avè viaţă, ca să plătesc pe fiecare an câte 148 lei şi cu condiţie obligătoare, adică : fiindcă zisa chilie pentru mine este strâmtă, apoi orice adaos de odăi ci voi mai face sau înbunătăţiri cu a me cheltuială, după săvârşire vieţei meli să rămâe în folosul sf. biserici pentru ertarea păcatelor mele. Aşa dar, dacă această propoziţie ci o fac din buna me voinţă se va socotì şi de cătră onorata Epitropie princioasă sf. biserici, o rog să binevoiască a-mi slobozì cuvenitul act din parte-i spre a-mi slujì de regulă în întreprinderea bunei mele plecări, trebuitoare mie pentru cât voi trăi, şi princioasă şi bisericii după mutare me din această viaţă.

1858 Aprilie 3 zile.

Catinca Apostol.

IV

1862 Iunie 20. *Monahul Efrem, arătând că şi-a făcut o chilie în ograda bisericii sf. Ioan, în care să locuiască cât va trăi sau până ce se va duce la vreo mănăstire,—declară că acaretul după moarte-i să rămână în proprietatea acestei biserici.*

ACTU

Supt scrisul, monahul Efrem, prin acest(a) fac cunoscut, că așà precum Epitropia bisericii cu hramul sfântului Ioan Botezătoru, din orașu Bârlad, după cererea ce amu făcut, în considerații că și ieu mă găsesc ctitor la acest lăcaș, m'am învoit ca să clădesc cu cheltuiala me o chilie în ograda bisericii, în care să lăcuesc în câtă vremi Domnul mă va ține în viață,—sau, trăgându-mă la vre o mănăstire, să fiu slobod a o încherie prin știre Epitropiii; iară după moartea me, această chilie cu toate heurile iei și îmbunătățirile ce păn atuncea să vor mai face în lăuntru și înprejuru iei, să rămâie a bisericii, fără ca cinevà din familia sau clironomii mei să aibă dreptul a face vre o pretenție.

1862 Iunii 20

Monahu Efrem.

V

1865 Noemvrie (fără zi). *Elena Ioan, făcându-și o casă în ograda bisericii sf. Ioan, declară că după moarte să rămână acaretul în deplina proprietate a acestui sfânt lăcaș.*

Domnule Epitrop,

Declarație

Subscrisa Elena Ioan, din orașu Bârlad, cu învoire acei Epitropii, clădind din nou o casă cu a me chelutuială pe locu proprietate a bisericii, aflător în lăuntru ogrăzii, cu condițiune ca să am libertate a viețuì în eli pe cât Dumnezeu îmi va dăruì viață, în urmă această casă și heiurile ei, afară de pojâjie lăuntrală, a(re) să și rămâi pentru totdeauna în interna (sic) proprietate a bisericii, fără cu rudele sau ait cinevà să aibă a se acolisà de această dispozițiune. Declar prin aceasta că, în condițiunele menționate mai sus, acè

casă cu heiurile ci va avè, afară de pojâjia lăuntrală, să rămâi, după a me trecere din viață, în interna (sic) proprietate a bisericii numite, fără ca să se poată acolisà cinevà de asemine a me bună-vroință, ca una ce în timpu viețuirii mele în ace casă nu am a plăti vre o dare în profitu bisericii sau aiurea. 1865 Noembri.

Ilina Ioan

Primăria Comunei Bârlad

Declarațiunea de față fiind subscrisă cu propria iscălitură a d-nei Elena Ioan, subscrisul o legalizază declarația defață numai întrucât aceasta priivește.

Primar, *Coroiu* (L. P. C. B.) Secretar, *Vasiliu.*

No. 745

1866 Martie 7, Bârlad.

INSCRIPȚII ȘI INSEMNĂRI

Dela Biserica Domneasca

Hramul Adormirea Maicei Domnului

I. Inscripţiuni

1. *Pe clopotul mijlociu*

In anu dela Hrs. 1776. Petru Popovici (dela turnat). Acest clopot este a Bisericii Domneşti din Bârlad, la Adormire Precistii (săpat).

Pe un clopot mic

Bogdanovv (fabricantul).

2. *Pe un Potir vechiu de argint.*

Gherasim Episcop. Ion Protopopu. Balasa prioteasa. Frosina. Caterina. Constandin. Vasilie. Erei Gheorghi. 1813.
Costandin. Caterina. Mariia.

3. *Pe Discul pereche cu Potirul*

Mihalachi. Catrina.

4. *Pe Icoana Maicei Domnului înbrăcată în argint.*

† Aceast. Sft. Icoană s'au înbract. de boeri Bârlad. aţi. Vasile pr. Iconom. şi s'au sfinţit de Preosfinţia Sa Chiriu Chir Meletie Episcopu Romanului. 1830 Sept. 27.
† Şi s'au lucrt di mestr dumnalor: Anton Tatos si Anastasis Ghersiu din Seleic.

Pe strana acestei Icoane.

Această strană pentru M-ca Domnului Iis. Hrs. s'au făcut, aurit şi zugrăvit, cu spesele d-sale Teodor (Gâtzulescu profesor), Anastasia, Rucsanda,

Catinca, Grigore, George (Buşilă), Eliza, Elena, spre pomenire, şi s'a oferit sfintei Biserici Domneasca, din Bârlad, anul 1885.

5. *Pe un alt Potir de argint.*

Meletie Episcop. Costandin preot Costandin preot. Ioan. Ioan preot. Balaşa prezvitera. Ioan preot. Teodor. Maria. Toma. Costandin preot. Maria prezvitera. Ştefan. Maria. Apostul. Ioan. Ecaterina.
Toma. Smaranda. Dimirişc (Dimitraşc?). Gheorghie. Ana. Maria. Teodoru. Casarpiras. Constandin. A. Pransinu. Neculai. Petcu. Gheorghi. Safta. Ioan preot. Anastasia. Ilencu. Costandin. Teodosia. 1837.

6. *Pe o Cruce îmbrăcată cu argint.*

Dm. Zarb. pr. (Dimitrie Zarimba preot), 1856.

II.—Insemnări de prin cărţi

1. † Noi Costantin Duca Voevoda să să pomeniască. It 7202—(1694) Martie 20.

(Sfânta şi Dumnezăiasca Evanghelie tipărită cu text grecesc şi românesc în sf. Mitrop. a Ungro-Vlahiei, 1693 pe pagina 1, jos).

NOTĂ. Insemnarea aceasta ii scrisă foarte frumos şi ea ne arată că sfânta Evanghelie ii dăruită bisericii de Constantin Duca Vodă, pe când, în acel an, domniă în Moldova.

2. Această sfântă Evanghilia, fiind fost strâcată, am leagato cu cheltuială mea, 3 lei pol. (Fără veleat; probabil între anii 1795—1800).

Erei Costandin sin Va(si)le Croitoru Zămău.

(Aceiaşi carte, fila 1—2)

3. (Această) carte ce să chemă Penticostar iaste a mea smeritul şi mult păcătos(ul) Ierodiacon Ienochinte monah şi dascal ot Făt(ă)ciuni, am dat pe dânsa şapte lei . . . . înse ficior lui Ivan Blănar(ul) dela Ciorăşti, dar m'am călugărit aicea la schit la Făt(ă)ciuni la părintele Ienochinte pocrovan, şi m'am călugărit la leat 7255 (1747) Mart 15, iar carte aceasta o am cumpărat la anii 7261 (1752) Oc(tomvrie) 14. *La această vreme (1752) au făcut şi schitul la Făt(ă)ciune dumnalui Ion Bogdan Vel Hatman, şi erà stareţ părintele Enochinte pocrovean, şi eu nevrednicul dascal de biserică şi învăţam şi copii.* Dar să spun şi pricina mănăstirii în prescurt: cu mulţi ani mai înnainte de acest velet (1752) au fost mănăstire, dar la velet 7219 (1711), când au venit înpăratul moschicescu de s'au bătut cu Turcii în Moldova, s'au făcut ră pradă şi robie Moldovii şi s'au ars şi mănăstirea de tătari; atuncea au arsu schitul acesta şi au rămas locul pustiu până la acest velet (1752) ce scrie mai sus, (când) au vrut Dumnezeu şi s'au făcut acest schit precum se vede. Dar se vinim la vorba dintăi. Această carte o am cumpărat eu, precum am zis, am dat 7 lei, ca se-mi fie pentru citit, după cum zice: cercaţi Scripturile; nu că doară aş fi eu acela atâta de vrednic, un ticălăs, ci iar aiurea zice: din Scripturi vă învăţaţi; dar, cu vrerea Tatălui, cu agiutoriul Fiului, cu îndemnarea Duhului Sfânt, m'am socotit şi eu, după cum zice Scriptura: că mai de folos iaste a dà decât a luà, am dat şi eu această carte numită Penticostar la biserica gsd în târg în Bârlad, văzând (parte şters, parte tăiată jos), să fie şi pentru pomenirea moşilor şi părinţilor mei, fiindcă la această sfântă biserică sânt roposaţi pe cari îi voiu scrie şi anume precâţi oi putè cuprinde, anume părinţii tătânemeu lui Ivan: Nedelco, Calina; iar a mumei meale care m'au făcut, Mariia, iar carea m'au crescut, Nast(asia), i s'au zis monahia Evfrosina (tăet mai departe ca un rând), soru-mea

Măriuţa, Mihălache, Sanda, Vasilie, Chirenuş, Călina, Zmăranda, Panainte, Sanda, Ghiorghie, Gavril, monah Nechifor, Ileana, Gahiţa, Ioniţe, Dosca, Nastasiia, Ieromonah Ioanichie, Pracsiia, cei ştiuţi şi cei neştiuţi, Domnul Dumnezeu să-i pomenească întru vecînică înpărăţia sa, totdeauna acum şi pururea.

Şi la această vreme (1758) erà preuţi la biserică anume: popa Andrei Brăescul protopop cu popa Manole proin protopop; erà şi alţi doi mai tineri, unul popa Costantin şi altul popa Tănasie, şi el erà tânăr. Părinţi sfinţi, blagosloviţi şi mă ertaţi pre mine păcătosul, pre cari v'au înălţat dătătoriul de tot binele Dumnezeu la aceasta (ruptă mai departe) stepenă a preuţiii înpăratului, neam sfânt (rupt) şi v'au orânduit la această sfântă biserică Domnească şi cari vor fi după sfinţiile voastre să nu fie cu supărare a pomenì aceste nume, fiind cam multe, ce să vă uitaţi la cuvântul ce zice: cel ce unge pe altul cu mirezme, el singur mabine miroseaşte; şi într'alt loc: plugariul ce să osteneşti, întăi el să cadi să mânânce din roadă. Părinţi sfinţi, fără de nici o îndoire să blagosloveaşte cel mai mic dela cel mai mare, şi eu mă rog cu plecăciune să dobândescu ertăciu(ne), ca şi sfinţiile voastre odihna de veci să aflaţi, cu drepţii să vă bucuraţi, în corturile sfinţilor, în horile precuvioşilor; că şi în cer sânt multe hore, ce să fac de prepodobnici, zic proorocii prin lăute, şi zic în zicături multe; trage danţul Petru Apostolul, lângă dânsul şi Pavel, unde Precista pre toţi îi strigă, de pe pământ să să strângă, la cereasca înpărăţie, la vecînica veselie, unde îngerii dorescu, şi să pleacă de privescu.

Iar carte aceasta cine o ar înstreina-o dela biserică, ori cu ce fel de pricină, mai mult nu zic: să fie carte aceasta pârâşă înnainte înfricoşatului judeţu.

Şi am scris acest titiluş pentru ştiinţa, 7266 (1758)

Ap. 10, în zilele (Măriei) Sale lui Scarlat Ghica Voevod.

Ierodiacon Ienochenti dascal, Ivanovici dascal.

ѲіѲѠѱѲ ѠъѠъІЏЧИ [1]. Аз смѣрені и многогрѣшникъ [2].

Să se știe și aceasta: eu păcătosul la velet 7233 (1725) m'am născut (rupt ca jumătate rând) în zilele pre luminatului Domn Mihai Racoviți Voevod, la a treia Domnie a țării Moldovei; și când m'am călugărit eram de 20 de ani. Pre tatăl meu l'au chemat Ivanu Blănaru, din târg din Bârlad, și pre mama mea Mariia, precum s'au zis mai sus; însă au murit mama, care m'au făcut, și s'au căsătorit tatăl meu al doile, și au luat o femee din casă dela Toader Păladi vel vist, o chemà Nastasia, care m'au crescut, fiindcă am rămas mic de mama Mariia; apoi această mama Nastasia la urmă s'au călugărit și i s'au zis Evfrosina; apoi am șăzut la Ciorăști, de aceia mi să zice dela Ciorăști.

Părinților, tuturor mă rog, de toată vârâsta mă rog: celor bătrâni, ca părinților; celor de (o) vârstă, ca fraților; celor mai tineri, ca fiilor; precum au priimit înpăratul Hristos cei doi fileri ai văduvei cei sărace, mai mult decât toate darurile ce se aruncà acolo, la visterie bisericii, așijderea au priimit, pre doriților mei părinți, înpăratul acela puțină apă dela omul cel sărac, în loc de mare dar, atâta cât au poroncit se o pue în cupa ce de aur, din carea bea singur înpăratul, socotindu-să lucrul nu din vrednicia darului, ce din căldura celui ce-l aduceà; așijderea și nevredniciia mea, vrând a aduce acest puțin dar, însă de mare folos sufletului creștinesc, la acea sfântă biserică, să o primiți după acea către toți bunătate și duhovnicești blândețe. Amin.

Insă tată-meu până acu trăiaște, de acum înnainte, cât a vrea Dumnezeu, nu știu; însă, când sânt țarinili plăvițe, știm că aproape.

---

1). (Criptograf) Aceasta să să știi. 2). Eu smeritul și mult păcătosul.

Și am scris Ap(riil) 10, zi(u)a erà Vineri spre Sâmbata lui Lazar, în postul mare. ЧиЏлЅЧипЛи [1]), *Ienochenti dascal ot Făt(ă)ciune*, se zna estesia [2]).

(Din Penticostariul tipărit cu o Preadoslovie de Clement Episopul Râmnicului, unde însemnarea aceasta îi dela fila 1—144, pe marginea de jos. Cartea îi lipsită de poartă).

NOTĂ. Fătăciunii, fost schit de călugări, astăzi ii un sat în comuna Praja din plasa Pereschiv, Jud. Tutova. Insemnarea fiind din 10 Aprilie 1758, nu ne vorbește deci de venirea Tatarilor întâmplată la 14 Sept. 1758. Pe unele locuri nu se poate ceti, rândurile fiind atinse prin tăetul filelor la legat. Sânt în această însemnare și câteva abreviațiuni ce nu se pot pricepe.

4. † Această sfântă carte am cumpărat'o eu preutul Gheorghi sin preutulu Gheorghi Brăescul înpreună cu soțul meu, Marie, și cu pre iubiți fiii mei, Ilinca și cu Ion. Și am dat'o pentru sufletul meu și a răposaților (părin)ților mei, Erei Gheorghi, papadia Ileana, și a fratelui meu, Ducăi, și a surorii mele, Safta.

Și am dat'o la beserica gospodu în târgul Bârladului, care este hramu sfintei Adormiri. Și cine s'ar ispitì ca s'o fure dila sfânta beserică (să fie) blestămat di Maica Precista și de toți sfinții a Maicei Precistii.

Eu Erei Gheorghi Brăescul, sin preutul Gheorghi Brăescul răposatul. Să să știe let 7200 (sic, urmează loc alb ca 2 c. m.), iar dila Hristos let 1791 April 23.

Erei Ioniță, papadia Catrina, Manolachi, și tot neamul lor.

Răposați să să pomeniască: Erei Mihaiu, papadie Marie, și fiii lor, și tot neamul lor.

(Mineiul pe Septemvrie, Râmnic, 1778, fila 57—80).

5. Această sfântă carte s'au luat (di) mini mai micul și smeritul și mult păcătosul, și s'au dat ca să fii pentru slujba sfintei bisărici gospod.

Erei Constandin Zămău, pad(papadia) Căsandra. Maria.
1791 Apr. 23.

(Mineiul pe Maiu, Râmnic, 1780, dela fila 93—95).

1) Criptograf, ce se traduce: ivrodiвcon=Irodiacon.
2) Ca să se știe

6. Această sfântă cartea s'au cumpărat dea părintele Gavril sin popa Andriiu Brăiascul, ca să fiia sprea pomeanea sufletelor noastrea, și s'au aftirosit (sic) la beserica gospod ot târgul Bârladului. Leat 1791 April 23. *Erei Gavril*, pa(pa)d(ia) Mariia, Ioniți, Catrina, Brăiascul, Safta, Gheorghie, Vasili, Anița, Paraschiva, Maria, Zmaranda, Mirica, Catrina.

(Mineiul pe Fevruarie, Râmnic, pe filele 12—19).

7. Această sfântă cartea s'a cumpărat dea părintele Ionița Blănaru, ca să fii spre pomeni(rea) noastră la sfânta bisărică Domnească. *Erei Ioniță*, Safta. Leat 1791 Apr. 23 Și am scris eu *Erei . . . . . . Costandin Zmău.*

(Mineiul pe Ianuarie, Râmnic, 1779, filele 77—81).

8. Această sfântă carti iasti cumpărată de noi, ca să fiia spre pomenire sufletilor noastri. Și s'au dat la bisărica cospod(sic) ot târgul Bârladului, din veleatul 1791 Apr. 23.

V I I

Numele noastre sânt aceste : Irimie, Mariia.

MORȚI

Erei Gheorghi, Paraschiva, Anița, *Lupul Eșan,* cu tot neamul lor. Să să pomeniască în veci.

(Mineiul pe Noemvrie, Râmnic, 1778, dela fila 40—47).

NOTĂ. Lupul Eșanu este unul dintre fundatorii bisericii sf. Neculai zis Eșanu.

9. Această sfântă carte s'au cumpărat de mine Gheorghe Abăgeru zet Hriza, soțul meu Ilinca, fiiu Toader, ca să fii spre pomenire noastră sfintei bisărici Domnești în veci.

1791 April 23.

M o r ț i

Hriza, Nastasie, Anița, Manolachi, Costandin, Dimitra, Crâstâna.

M o r ț i

Părinții mei : Andriiu, Marie.

Stăpânii mei : Craiul, Ioniți.

(Mineiul pe Iunie, Râmnic, 1780, dela fila 1—9).

10. 1791 Aprilie. Această sfântă carte au cumpărat'o Tudorache pitariul și au dat'o de pomană la biserica gospod de aice din târgul Bâladului, ca să fie de pomenire : Tudorache, Enciul, Mitachi, Stana, Stana, Curteza, Maria.

(Mineiul pe Dechemvrie, Râmnic, 1779, fila 1—5).

Această sfântă carte, ce se numește Mineiu, luna lui Dechemvre, au cumpărat : Matachi, Isacu, Tănașă, En(c)iul, Gheorghi Chitarul, Calciul, Zanetu, Tudorachi, Enciului, Gheorghie, Tănasă, Ivan, Dumitrașc (Aceiași carte, filele 28—33).

11. Această sfâ(n)tă carte ce se che(a)mă Miniet, care este luna lui Avgust, care au cumpărat'o dumnalui Sandul și Catrina, care este . . . . din bătrâni Nacul, care au . . . mult păcătosul și sme . . . . pentru su . . . . meu și a pre iubit soțului meu, Catrina, fata răposat Erei Gheorghi Brăescul, papadia Elena, care me-u fostu socră miia și am dat'o la biserica gospod, care este în tâ(rgul) Bârlad, ci este hramul Adormirii. Iar cini s'ar ispiti se o fure s'or s'o e, să aibă giudecată cu Maica Precista înnaintea Fiiului ei și a strașnicului giudeț ; și pentru răposată maica me, Stanca ; Ion, Gheorghi. Și înblă veletul 1791 April 23.

Mnogogreșni (mult păcătosul) Erei Ion Prajei pisat.

(Mineiul pe August, Râmnic, 1780, de'a fila 86—92).

12. Această sfântă carte . . . . eu Gheorghi Abăgeriu, soțul meu Ilinca, fiiul nostru Toader, ca să fii spre pomenire sufletelor noastre la bisărica Domnească în veci. 1791 Apr. 23.

M o r ț i

Părinții mei : Andreiu, Marie ; Hriza, Nastasie, Anița.
Stăpânii mei : Craiul, Ioniți.
cu tot neamul nostru.

Erei Costandin ot sf. Neculai am scris.

(Mineiul pe Octomvrie, Râmnic, 1786, dela fila 1—8).

13. Ion, Rada, Ana, Șerban, Dobra, Stanciul, Neacșu, Marie, Alecsa, cu tot neamul.

Eu Ioniţă, Gheorghie, Marica, Toadir, Mihaiu, Dobra, Safta.

Şi această carti iasti cumpărată de giupânul Ion Casapul şi de Stan Casapul, şi au dat'o de pomană sfintei biserice gpd, din târgu din Bârladu, ce să numeşti hramul sfintei Adormiri .... Şi înblà veletul atunce let 1791 Iulie...

Arsâne, Catrina, Iliana, Măranda, Costandin, cu tot nemu lor.

Neculai cu tot nemul lor.

(Mineiul pe Martie, Râmnic, 1774, dela fila 1—19).

14. Această sfântă carte a lunii lui Aprieli am cumpărat'o eu preutul Manolachi Cocu, nepot preutului Grozav, de aice din târgul Bârladului, şi am dat'o de pomană pentru sufletele noastre la bisărica gospod, de aice din târgul Bârladului, ce să prăznueşte Adormire Precistii. *Erei Manolachi*, pap(adia) Safta, Costantin, Elena. 1791 Apr. 23.

(Adaose mai pe urmă :) Vasile, moh(monahia) Casiena.

(Alt adaos de mai pe urmă :) Şi s'au legat de mine Costantin preot, ca să fii spre pomenirea noastră şi a tot nemul nostru. *Constantin (Cocu) preot.* 1818 Apr. 23.

(Mineiul pe Aprilie, Râmnic, 1780, pe filele 1—8).

15. Ace(a)stă sfântă carte au cumpărat'o Tudorachi Pitariul şi au dat'o de pomană la bisărica gospod de aice din târgul Bârladului, ca să fie de pomenire.

Tudorache, Enciul, Mitachi, Stana, Stana, Curteza, Marie. (Probabil anul 1791).

(Mineiul pe Dec., Râmnic, 1774, fila 1—5).

Alta

Aceasta sfântă carte ce se numeşte Mineitu, luna Dechemvrie, au cumpărat'o tată-meu.

Ivanu, Tănasă, Gheorghi Chitarul, Calciul, Zanetu, Tudorachi, Enciul, Ghiorghi, Tănasă, Ivan, Dumitraşcu.

(Acelaş Mineiu, fila 28—33).

16. Să să ştie că la ducire Moscalilor din Moldova, let 1792, la acest let au luat căpitanu Petre di polcul Faganareschi granadirsii pi Maria, fată mari, fata d-sale giupânului Botianu

şi a giupânesei Sandei, şi s'au cununat aici în biserica Domnească din târgu Bârlad, după voia sa şi cu poronca părintelui prot(opopul), de mine preotu Costantin, ne fiind preoţii ruşăşti, fiindcă să râdicasă înpreună cu polcurile şi să dusăsă şi iai şi adiverinţa la mână d-lui căpitanulu Petre, după cerire sa, că (rupt) trecut peste hotar ne cununaţi.

(Penticostarul cu o Predoslovie de Clement Episcop Râmnicului, unde această însemnare ii trecută dela fila 117—125).

17. Acest Triod este a me (sic) a lui Dumitru Elefteriu, care am dăruit'o sfântului Dumitru din târgul Bârladului, care să-mi fie spre pomenire cu soţie me Frosina. 1796 April 19.

18. Să ştie de când am venit dascal eu slăvitul (sic) Ioan Pelin (la) *sfânta bisărică tuchiloia ce moartă, în Podeni*, şi nu m'au primit părinte(le) Ion şi părinte(le) Panainte ca să fiu tovarăş cu slăvitul (sic) Grigoraş. 1800 Noem. 1.

(Τριώδιον, 'Ενετίησιν, 1744, pe ultima pagină, 524).

NOTĂ. «Tuchiloia ce moartă» se raportă la fundătoarea bisericii sf. Neculai din Podeni. Aceasta ni mai arată că biserica cealaltă a sf. Neculai începusă a se numì şi ea acum «Iaşanu» sau a «Eşenilor».

19. Această sfântă carti, slugă bisericească, ci să numeşti Tâlcul Sfintei Evanghelii şi Drumul Duminicilor, esti dreptă a me a Prot(opopului) Ioan Dămeian, din târgul Bârlad, ci slujăsc cu multă nevrednicie la sfânta biserică gospod, din târgu Bârlad, unde să prăznueşti hramul sfintei Adormiri a Maicii Preacurate. Care sfântă bisărică s'au zâdit de iznoavă din timelii prin osteneala me şi cheltuiala me şi a mulţi din râvnitorii pravoslavnici creştini, Preosfinţâţi Arhierei, Mitropolitu Veniamin şi Episcopul Romanului Gherasim, şi milostivului Domnu Alexandru Costandin Moruz Voevod, Doamna Zoiţa, ci au dat agiutor cuviincios şi veşnic ctitor, cum şi alţi boeri au agiutat, şi din negustori anumi Hagi Iordachi Eftimiu şi Ene Gheorghiu, pentru aceasta am însemnat şi numile d-sale spat. Catrina Sturzoi ca o vrednică de pomenire ctitoră. Să să pomenească la toate

sfintili slujiri şi numile iubitorului de biserică d-lui dascalul Gheorghi, ci mult au silit în faptă şi în cuvânt, şi pe mine m'au întărit păn şi sfânta biserică s'au săvârşit. Pentru aceasta întru sfintili slujiri diapururea şi în vec să fii pomenit împreună şi cu sfinţia sa părintile Meftodie duhovnic, şi cu toţi cei ce sânt scrişi în *Condica Bisericii.*

Şi bisărica s'au fostu stricat în groznicul cutremur ce au fostu la anul 1802 Octomvrie 14, şi au început a să zidi dela anul 1804 şi au luat săvârşire la anul 1807. Şi erà preoţi împreună cu mini slujitori la această sfântă bisărică: preotul Grigoraş Beşleaga, bătrân şi duhovnic, şi preotul Costandin Spânul, ficior preotului Ioan amorţâtul, ce erà slujitor şi duhovnic la bisărica sfântu Nicolai Tuchilă, unde, săvârşindu-să, s'au şi îngropat la acea sfântă biserică, pentru aceasta am însemnat numile preoţilor ci au fostu slujitori; iar dascăl şi psalt bisăricii şi logofăt mie erà dascalul Damiian, ficior răposatului Toader Boubătrânu, fiindu-mi şi finu din fin di botez.

Mă rog sfinţilor voastre, sfinţi părinţi, pi cari sfântul Dumnezeu va învrednici, în urma noastră, a fi slujitori la scaunul lui Dumnezeu, la această sfântă bisărică: cilor mai bătrâni, mă rog ca părinţălor; cilor di o vrâstă cu mine, ca fraţilor; şi cilor mai tineri, ca fiilor; tuturor mă rog şi mă cucerese, când viţi sluji să nu ne uitaţi, atât pe mine şi pi toţi noi ctitori, câţi să află în carte aceasta. Că ştiţi bine, fraţilor, că cil ci ungi pi altul cu mirezmi mai frumos miroseşti acela decât pi cari ungi; şi dacă sfinţiile voastri pi noi nu ni veţi uità, nici Dumnezeu pi sfinţiile voastri nu vă va uità; pi mine mă chiamă *Ioan Pro(topop)*, prezvitera Bălaşa, pre iubiţii mei fii şi fici, Frăsina, Ecaterina şi Enachi, şi pi alţi cari sfântul Dumnezeu mie va mai dărui di astăzi înainte. Fără ostenelă pentru ştiinţă voiu scri şi numili părinţilor mei răposaţi, ci m'au născut din copsăli lor, Dumnezeu să-i odihnească şi cu drepţii să-i sălăşluiască. Numile tatălui meu este *Damiian*, maica me Ilinca, cari să să pomeniască Elisaveta monahia, ci s'au călugărit după răpósarea părint(e)lui meu; Vasilachi, Vasâlca, Coli, Aniţa,

Ghiorghi, Costandin şi Ioana, Antohi, Isac, Magdalina monahie, Manolachi, Marie, Alexandru, Ioan, Săvorovic.

Şi pentru cumpăratu aceştie cărţi ci am cumpărat'o acum la acest let 1808 Săpt. 22, tot întru această zi am scris şi numile arătate, şi am dat pi dânsa 27 lei, bani turceşti, şi tot astăzi am afierosât'o sfintei biserici gospod. Şi nimine să nu o mute sau s'o înstrăineză din acest sfânt lăcaş, lasându-să să fie numai spre dişteptarea inimilor şi spre învăţătura preoţilor şi a dascalilor şi acilor ci bini vor voì din fini şi niamurile meli.

Şi am pus di au scris dascalu Dameian şi eu am încredinţat'o cu a mi iscălitură.

Ioan Prot(opop) sânt Dămeian 1808 Săpt. 22.

(Kiriacodromion, imprimat în tipogr. sf. Mitropolii Bucureşti, 1801, unde notele de mai sus sunt scrise cu mâna pe margenea de jos a cărţii dela fila 1—88).

20. 1815 Oct. în una. Gheorghie Radu dascal (Mineiul pe Oct., Râmnic, 1776, pe fila a doua a prefeţii).

21. Costantin (Cocu) preot, Ecaterina prez(vitera), Eliana, Vasili, Sofia, ca să fie spre pominirea noastră, fiiu preotului Manolachi Cocu. 1818 Apr. 23.

(Mineiul pe Aprilie, Râmnic, 1780, pe filele 95—96).

22 (Lipsă dela început) pe limba grecească Anftologhion, iar moldoveneşti Cuprindere sfintelor slujbe de peste întreg an, slugă bisericească ca şi dumnezeiască, care s'au cumpărat de mine păcătosul Ioan Dămeian Iconomul şi Protopopul ţinutului Tutovii, adevărat de mine cumpărată şi de soţia me, Balaşa prezvitera, şi amândoi u(ni)ţi fiind *am dăruit'o sfintii biserici gospod din oraşul Bârladului; undi şi părinţii noştri din vechime au fost agiutători, cum şi noi prin proniia celui Pre Innalt de iznoavă din timilie a doo oră s'au zidit, având agiutor darul lui Dumnezeu şi agiutor dela creştini pe cât s'au putut, cu voia lui Dumnezeu am isprăvit* şi, împreună cu alte odoare, şi acest mic lucru s'au dăruit, adevărat la vedere mic şi la D-zău primit lucru, ca o slugă vrednică întru slujire, pentru a sfântului Dumnezeu mărire, s'au cum-

părat şi s'au dat pentru pomenirea noastră, cum am zis: *Ioan Iconom* şi *Bălaşa preuteasa*. Unde şi eu *la această sfântă bisărică, atât mai înainte până a nu cădè de cutremuru ce-au fost la 1802 Oct. 14, care, la acest velet mare cutremur au fost, şi au picat prin oraşi zidiri şi mănăstiri, atunce de tot au fost picat şi această sfântă biserică, şi s'au zidit dupăcum la începere am povestit, şi scriind şi arătând, cât şi după ce s'au zidit, tot la această sfântă biserică cu multă nevrednicie am slujit.* Mă rog-rog sfinţi părinţi, care sfântul Dumnezeu vă va sfinţì şi, la această sfântă biserică, vă va rânduì de a fi slujitori, pe toţi şi la toţi mă cucerescu şi vă rog ca să ne pomeniţi şi să nu ne uitaţi. Şi iarăşi, fraţilor şi părinţi or, să ascultaţi şi mai ales că ştiţi mai bine decât mine că: cel ce unge pe altul cu mirezme şi cu unsori scumpe, mai mult miroseşte cel ce unge pe altul decât cel unsu; unsoare este pomenirea şi neuitarea de sfinţiţii fraţi. *Ioan* (Protopopul Dămiean). 1819 Martie 12.

(Βίβλος ἐνιαύσιος ἡ κοινως καλουμένη ευδομαδαρια etc. Μερος πρῶτον, Ἐνετίησιν, 1777, dela fila 3—97).

23. Ştiut să fii când au întrat Turci în târgul Bârladului, umblà velet (1)821, în luna aceasta Maiu 20, spre sfinţii Impăraţi Constantin şi Elena, *numai 450 Turci.*

(Mineiul pe Maiu, Râmnic, 1780, pe prima pagină a primei foi albe, ce precede poarta acestei cărţi).

24. In ştiinţă să să ştii că în let (1)826, Oc. 14, a aceştii luni, *au ars uliţa ce mari*, şi s'au aprins la 3 ceasuri şi au ars până la al noule ceas; *şi au ars şi bisărica Vovideniia, şi în lăuntru sfintele Icoane toate, şi marfă neguţitorilor bogasieri, şi altele.* In zilele Mării sale Ioan Sandul Sturza VVod.

Şi aice în Bârlad erà ispravnic Vasili Coroiu. Şi la acest sfânt lăcaş (la bis. Domneasca) era(u) slujitori: sfinţia sa părinte(le) Costandin prot(opop), şi sfinţiia sa părintele Vasili Hagi şi Dohovnic, şi părintele Gheorghii Boţoroga; şi dascali şi psalt eram eu Ioan Damiian Boubătrân, şi dascalul Pavel Popa ot Puţeni. Şi eram (de) 23 ani când am scris aice.

(Mineiul pe Oct., Râmnic, 1776, dela fila 94—109).

25. In ştiinţă să fii că la anul 1827 Iulii 24 au sfinţit bisărica Domnească. Şi s'au sfinţit de Preosfinţia Sa Meletii Episcop Romanului, întru carili au făcut şi pi sfinţia sa, părintile protopop Costandin, Iconom, tot întru aceată lună. Şt am scris spre credinţă, şi am iscălit. *Ioan Damiean pisalt.*

(Mineiul pe Iulie, Râmnic, 1780, pe filele 79—87).

26. In ştiinţă să fii pe ce vreme au venit Moscalii în Moldova, în let 1828 April 29, în zilele lui Ioan Sandu Sturza Voevod.

(Mineiul pe Noemvrie, Râmnic, 1778, dela fila 76—77).

27. Pe prima foae a unei cărticele manuscris, în care sunt transcrise mai multe cântări pe psaltichie, în Greceşte şi Româneşte, se citeşte următoarea însemnare:

Rugăciunea mânecării ci cuprinde în sine: Podobiile sedelnilor Greceşte i Moldoveneşte; un polieleu sinopticos glas 3, a lui Grigoriu protopsaltul; alt plu(polieleu) glas 5, Petru Pelo(ponesiu); altul varis a lui Petru Lamd (Lambadariu); altul de Kir Hurmuziu ddl (didascal), glas 8; altul Moldoveneşti, aşăzat pe ifosul lui Kir Petru Pelp. glas 5; evloghitarile Gr. i Mold.; La râul Vavil(onului), epì ton potamon vavilonos, făcut de Kir Hurmuziu i de Kir Grigoriu protopsalt; catavasiile praznicare de preste tot anul, Moldoveneşte, mèlos; doă tacămuri slavoslovii Greceşti, alcătuite de mulţi didascali, di pi a căror izvoade am făcut şi eu această carte.

Veniamin monah **1829.**

Cheorghie Korciovă psalt.

NOTĂ. Tot manuscrisul îi scris foarte frumos de mâna monahului Veniamin, care, dupăcăt se vede, a fost dascal la şcoala de psaltichie de pe lângă biserica Domneasca din Bârlad, în al 3-le deceniu a veacului al 19. Cine a fost acel Veniamin nu ştiu mai mult nimic. Gheorghie Corciovă psalt semnează mai jos cu aceiaşi cerneală.

28. Pe prima foae a unui al doile manuscris de cântări bisericeşti, în Greceşte şi Româneşte, se citeşte următoarea însemnare:

Rânduiala rugăciunii de seara, care cuprinde în sine: Gramatica Moldovenește și Grecește; podobiile vecerniei, cuprinzătoare preste tot anul, Mold. și Grecește; anixandarile G. M. macarios anir, slava 1, făcut de 3 dascali; Kegragariile și dogmaticalile, mèlos, făcute pe câte opt glasurile, cu lumină lină și cu prochimenile ci să cântă la praznicile înpărătești, alcătuite de iscusiți didascali, di pi a căror izvode am scris și eu această carte. 1829.

Veniamin monah.

NOTĂ. Manuscrisul acesta, ca și celalalt, îi foarte bine legat și păstrat. Legătura ambelor manuscrise, făcută în piele probabil de un legător bârlădean îi frumoasă și solidă, înpodobită fiind pe deasupra și cu flori aurite.

Culegerile de cântări, din aceste manuscrise, cred că au fost făcute pentru a se întrebuințà în bis. Domnneasca și poate și în școala de pe lângă ea, pentru elevii înaintați în meșteșugul psaltichiei.

29. Pe prima pagină a unui al treile manuscris, bine legat, dar mai prost păstrat, în care se cuprind un număr de căntări pe psaltichie, în Grecește și Românește, se citește:

„Eu iscălit(ul) Gheorghe Gatin 1845"; mai jos o semnătură „Panaite Dobranici."; pe contra pagină a acestei prime foi se vede ca joc de condeiu aceste: „Eu cari mai gos mă voiu iscăli, încredințez prin acest inscris al meu ce-l dau la mâna sf. sale părintelui Gheorghei diiaconul dila bisărica sft. Gheorghi din orașul Bârladului".

Pe prima pagină a foii a doua:

„Eu iscălit(ul) sân Gheorghe Gătin, 1848"; iar pe contra pagină a acestei foi: „Să se știe dicând au venit copiii lui giupânul Toader Forțul la școală, 1846 Dechembre 12, am primit 14 lei. „Să să știe di când au venit copiii lui giupânul Gheorghe Manolachi, 1846 Noembri 8, am primit 26 lei".

NOTĂ. Manuscrisul în 8, nu-i paginat și n'are dată, nici vre o însemnare de cine l'a întocmit; dar, fiindcă pe prima pagină a unei foi de pe la mijlocul cărții, se vede 1838 Febr. 1, deducem că în anul acesta s'a scris. De cine? de un psalt, dascal la școala de psaltichie dela Domneasca. D-l D. Rezmeriță, bătrân de aproape 90 ani, îmi spune, azi 7 Iulie 1910, că pe la 1835, de când își aduce aminte,—la Domneasca erà o școală de psaltichie și niște psalți care rivalizau cu cei dela Mitropolia din Iași. Dânsul a

apucat din acei psalți pe Ioan Damian, la care a învățat carte, om deștept și psalt renumit. Poate manuscrisul de el să fie făcut.

30. In anul 1842, în luna aceasta Săpt. 13, s'a sfințit biserica gospod de sf. sa Iconomul Costantin Vrabie, fiind epitrop d-lui caminar Ioan Liga; și preoți slujitori erà: sf. sa Iconomul Constantin Cocul și Preotul Ioan Butunoiu și preotul Vasili Costantin. Cântăreți erà: D. Ioan Damiian psalt și dascalu Dumitrachi Praja.

1842 Săpt. 16.

NOTĂ. O mână necunoscută a șters iscălitura celui ce a făcut această însemnare.

(Mineiul pe Săptemvrie, căruia îi lipsește poarta, însemnarea fiind pe ultima foae).

Dela Biserica sf. Dimitrie

I. Inscripții

1. *Pe o cruce frumos lucrată.*

Această cruci este (a dumn)alui (Ga)vril dascal ot sfântu Dimitrie. Ecaterina soție sa. 1826.

2. *Pe Icoana Maicei Domnului îmbrăcată cu argint.*

Această sfântă Icoană s'au înpodobit din mile, din orașu Bârladului, ipitrop sf. bis. părintele Costantin Cocu, și prin osârdie d-sale Costandin Ursan. *Neculai Conak* (argintarul) 1830.

3. *Pe o cruce îmbrăcată cu argint, ce stă pesfânta Masă.*

Ioan Galeri săchilar 1853.

4. *Pe un Portir de argint.*

Făcutu cu cheltueala sfinții sale Iconomului Costantin Vraghie. 1875 Martie 30 zile.

5. *Pe o cruce îmbrăcată în argint.*

Mih. Brăescu. 1810 Mai.
Soțul său Sanda.

II. Insemnări de prin cărți

1. Această svântă Ivanghelie am cumpărat'o eu popa Ștefan și cu preautasa mea cu Rucsanda, cându am fostu preaotu la biserica unde esti hramul lui sfetii Dimitrie în târgu în Bârlad. Și om (am) cupăratu (cumpărat) dela Gligorie vătavul în Stătiești, ca să-mi fie mie pomană și preautesăi meli și cuconilor noștri și ciia cea ceti de pe dânsa, a m i n.

Vleat 7200 Ghenar 3.

(Cartea de învățătură, Iași, 1643, pe marginile de jos ale foilor 187—191).

NOTĂ O mână posterioară a tăet cu condeiul dela început și până acolo unde se zice «la biserica unde esti».

2. (Să se știe) de când am cetit. Ioan sin preutulu Timofti, let 7265 Mart 1 dn.

(Aceiași Carte, pe fila 215, colțul de sus).

3. Să să știe de când am scris și am cetit. Ion Diac, sin popi lui Timofti (fără dată).

(Aceiași Carte, pe prima pagină a filei 218).

4. Să să știe că această Cazanie ește a bisericii lui Sfti Dimitrie, care este în târg în Bârlad, ci au făcut'o preotul Grozav proi(n) protopop, și au pus preot pe popa Dimoftei și pe popa Manole ficioru Prajii. Și am scris eu Ioan Diac, let 7265 Maiu 1.
1757

(Aceiași Carte, pe pagina a doua a filei 218).

5. De când au venit Antiohi sân Cantimir și au scos pe Dumitrașco sân Duca Voevod, au umblat veleatul 7204.

(Aceiași Carte, pe prima pagină a foii 32).

6. Am însămnat ca să să știe de când am cetit pin această carte în satu Bogeștii. Când am cetit am pus și veletul 1804 Fevr. 4. Gavril Petreman.

(Aceiași Carte, pe prima pagină a filei 268).

7. Această Cazanie ci este a bisericii din satul Lieștii

cu hramu sfânta Adormire Precistii, și am legat eu, iscălitul mai gios, plătindu-mi cari cu cât l'au lăsat inima, spre pomenire lor și a me, cari s'au însemnat întru această carti anumi di aici înnainti. 1841 Ian. 16.

Gheorghie Buhuș preot.

Ecaterina prezvitera ot Lieștii.

Gh. Mihai din târg. Bârlad a dat 7 lei ; Gh. Borș au dat 2 lei 20 părale. (De aice mai departe fila este ruptă).

(Aceiași Carte, dela pag. a doua a filei 384).

8. Această svântă carte au cumpărat'o poporenii dela Gligori vătavul Stăt(iești) și au dat'o bisericii unde este hramul lui sftii Dimitri în târg în Bârlad, ca să le hei pomană pentru sufletele dumnilor sali. Cini o ar vinde sau să o e dela biserică să hie afurisit și triclet ca Iuda și de 318 oteți i care sânt în Nichei (mai departe lipsesc foile din carte, pe a căror margine de jos se continuă).

(Aceiași Carte, dela pagina a doua a filei 198 înnainte).

9. Dat-am ciastă Căzanie dat la biserica lui sveti Dimitre, care au găsit'o popa Grozav la popa Dârzu și au scos'o cu gâlceav(ă), și au dat'o la biserică. Și cine o va luà (scriitorul a stat din scris aice, ne mai mergând mai departe).

(Aceiași Carte, dela pagina a doua a filei 218).

10. Pi această carti am cetit și eu preotul Toderu din satu Bogeștii. Iet 1800 Dech. 14.

(Aceiași Carte, pe pag. a doua a filii 218).

11. Să se știe de cându s'au cutremurat pământul. 1802 Oct. 14. Ereu Toder ot Bogești.

(Acieași Carte, pe pagina a doua a filii 225).

12. Acestu Molitfea(lni)c l'am cumpărat eu Ermonah Isaie în 3 lei pol și l'am dat feciorului mieu preotului Mihălachi, ca să fie pomană sufletului mieu, și cine s'ar ispiti se-i fure sau se i-l e din feciorii miei, să fie afurisit și anaftima, și să aibă parte cu Iuda, și de cei 318 oteți, și să-l lovască cutremurul lui Cain, bubile lui Gheze. Let 7279 (1771).

(Molitvenic, Iași, 1764, fară poartă, pag. 63—86).

—Erei Manolachi (Cocul). Safta.

(Molitveanic, Râmnic, 7290, fila 71).

13. Acestu Molitfevnic ci esti strămoşăsc şi părinţăsc s'au afierosât părintelui sachilar Dinul di a să pomenì sufletele răposaţilor: Meletie Ieromonah, Casăiana monahia, Ioan preot, Elena prezvitera; şi ori cari din neamuri nu are voe a-l luà, căci s'au dat spre pomenire părinţâlor şi a noastră. *Manoil diiacon. Anastasăe.* (Aceiaşi Carte, pag. 702—711).

14. Acest Mofelnic (sic) l'am dat sf. marelui m. Dumitru, ca să fie de pomenire pentru sufletul părintelui meu, Ioan Costache, în veci. 1825 Oct. 26.
(Aceiaşi Carte, pag. 316—322).

15. Acest Mineaiu s'au dat sfintei bisărici Sivilele, hramul Intrării în biserică a Prea Sf. Născătoarei de Dumnezeu, însă prin mâna d-lui polcovnicul Mărgărint.
1779 Noemvrie 28.

Anatolie Ierod. Episcopiei Râmnicului.

(Mineiul pe Dechemvrie, Râmnic, 1779, pe pagina a doua a porţii acestei cărţi).

16. Acest Mineaiu s'au dat de Anatolie Ierodiacon din porunca Episcopului Chir Chesarie, ca să fie sfintei biserici ce să zice Sivilele, hramul Intrării în biserică a Prea sfintei Născătoarei de Dumnezeu, însă prin mâna d-lui polcov. Mărgărint s'au dat la această sfântă bisearică. 1779 Noem. 28.
Anatolie Ierodiacon.
(Mineiui pe Ianuarie, Râmnic, 1779, la finele paginei foii 4, dela început).

17. Această carte s'au dat di mine la sf. Dimitrie ot târgu Bârladului, să fie spre pomenire păcatelor mele.
Vasile Ponariul. 1784 Dechemvrie 18. (Acelaş Mineiu, fila 124).

18. Acestu sfânt Molifelnicu l'am cumpărat eu, erei Manolachi Cocul, din târgul Bârladului, în 6 lei pol, în zilile Prea Innălţatului Domnu Alisandru Costantin Voevod, şi cine s'a tâmplà ca să-l e şi să-l tăgăduiască să fie blestămat de Domnul Dumnezeu şi de toţi sfinţii în veci, amin.
Şi umblà velet dila Adam 7293 (1784) Noemvrie 10.
(Molit. Râmnic, 7290, fila 1—4).

19. Când s'au cumpărat acesti 12 Minei ce umblă pe luni, la bisărica sfântului Marelui Mucenic Dimitrie, ci esti hramul aice în târgul Bârladului, în 56 lei (vechi), iar banii s'au strânsu din mila creştinilor de *preotul Ion Dimofti* i de *preotul Manolachi Cocul;* iar cine s'a tâmplà ca să e ver o carte să o tăgăduiască, să fie . . . . 1785 Dech. 1.
(Mineiul pe Maiu, Râmnic, 1780, la finele Precuvântarii Episcop. Filaret).
—Să să ştie de când s'au cutremurat pământul în zâlele Moscalilor, în luna lui Maiu 5, la 2 ceasuri din zâ. La let 1812.
Iordachi (Cimbalà) am scris.
(Acelaş Mineiu, pe Maiu, fila 152).

20. Să să ştie că acestu Oftoic (sic) iaste a meu, a preutului Ioan, fecior pr(e)utului Costantin Stratulul ot Puţeni, şi am dat bani drepţi a mie 5 lei pol, ca să fie feciorilor şi nepoţilor în veci. Şi cine s'ar ispiti să o furi, sau prelejindu-se să se prăprădeacă . . . . noştri l'ar găsì şi nu ar vre să-l de de acui iaşte, să fie afurisit şi blăstămat de cei 300 de părinţi, oteţi, dela Nechei; ferul şi pe(a)tra să putrezască, iar trupul acelue să stè întreg şi viu (sic) nevătămat; şi să(-l) lovască bubele (lui) Gaz (Gheezi) şi cutremuru lui Cain, şi să-l înghiţe pământul de viu, ca pre Aviron şi Daftan; iar dându-l a cui este . . . . zidire lumei let 7295 (1787). . . .
(Octoh, Râmnic, 1776, dela fila 1—37).

21. Să să ştii dicând au murit tatăl meu, preotul Ioan, fecior preotului Costantin, fecior protopopului Strat din satul Puţeni, în vrâstă de 55 ani, anul 1812 Noemvrie 24; *iar mama me au murit anul 1829 Iulie 6, anume Elisaveta monahia; tot atunci au murit şi sora noastră Marie în vrâstă de 23 ani, de bola* **ciumei**; *şi sânt îngropaţi în satu Puţenii, la coasta unii văi ci să chiamă Găunoasa, coasta dispre satu;* iar Gheorghi şi Măriuţa s'au îngropat la sf. Neculai din satu Puţenii. Şi am scris ca să să pomenească.
Costantin Stratul preot.
(Din acelaş Octoih, Râmnic, 1776, 152—164).

22. Să să știi când m'am însurat eu dascalu Verga în zilili Pre luminatului Domn Mihai Costantin Suțu Voevod, Sevastia Doamna, și umblà velet 1794 Iulie, Duminică după Sân Chetru.

(Mineiu pe August, Râmnic, 1780, dela fila 121—122).

23. La let 1797 Mart 24, de când au făcut Vlădica o sfiștanii în casa părintelui Manolachi (Cocul), Preosfinția sa Chiriu Chir Veniamin Episcop sfintei Episcopii Romanschii, și au fost și sfinție sa părintele Gheorghi Exarhu.

(Molitveanic, Râmnic, 7290, fila 140—142).

24. Să să știi de când m'am pus tovarăș eu Costandin dascal cu dascalul Dămian pre zile Preluminatului Domn Alexandru Ion Calimah Voivod, și umblà Velet 1797 Noemvrie 8. (Octoih, București. 7282, pe fila 437).

25. Această sfântă Evanghelie este a sfântii biserice a lui sfeti Dumitre din târgul Bâr (tăete mai departe mai multe rânduri). *Erei Manole sin Lupul Praje.*

(Evanghelia, Iași, 7270, pe fila 3 și 5, dela început).

—Erei Costantin, papadia (mai departe marginea tăetă dela fila 9 până la fila 21 aceiași Evanghelie).

—Erei Anghelută, papadia Anița (fila 23, din aceiași Evanghelie).

—Dumitrachi Bran ce-am fost logoft în Bârlad, puternic asupra lui Toader Bou în . . . (tăet mai departe ca un rând).

(Din aceiași Evanghelie, fila 26).

26. Acest Minii este a bisăricii lui sfeti Dimitri din târgul Bârladului.

Erei Manolache Cocu.

(Mineiul pe Iulie, Râmnic, 1780, la urma Precuvântării Episcop Filaret).

27. Izvod de câte bisărici am sfințit (ca diacon) cu Protopop Grig(orie).

1 La Costești, hramu sfeti Gheorghi.
1 La Brădești.
1 La Vale-lungă.

Câte am sfinţit cu Protopopul Ioan Chirul, 1794 Av. 2.

1 In târgul Bârladului, Vevidenia.
1 La Vârlezu, hramu sfeti Gheorghi.
1 La Stâncăşeni, hramul sf. Arhangheli.
1 La Orgoeşti, hramu sf. . . . .
1 La Fruntişăni.
1 La Ciortolom, hramu Adormire.
1 La Sâlceni, hramu Adormire.
2 La Deleni.
1 La Pârveşti.
1 La Triponeşti (Priponeşti).
1 La Cernaţi, hramu Trii ieraşi.

NOTĂ. Protopopul I. Chiru murind pe la 1802, bisericile aceste au fost deci sfinţite intre 1794—1802.

Câte bisărici am sfinţit de când sânt în slujba Protopopii, din **let 1824. Costandin Iconom Cocu.**

1. La schitu Delenii, hramu Adormire,
2. La Rusăni, hramu sf. Voivozi.
3. La Odae-Bursucanilor, hramu Adormire.
4. La Lungeşti, hramu sf. Ioan Botezătorul.
5. La Schitu Cruceanu, hramu sf. Nicolae.
6. La Peşa (Pleşa) hramu sf. Ioan Botezătorul.
7. La Lieşti, hramu sf. Nicolai *).
8. La Cârlomăneşti, hramu sf. Nicolae.
9. La Gura-Similii, hramu sf. Nicolae.
10. La Schitu Pârveşti, hramu sf. Nicolae.
11. La Corlăteşti, hramu Naşterea Precistii.
12. Aice în oraş, hramu sf. Nicolae.
13. Tot aice, hramu sf. Haralampie şi Minà.
14. La Bogdana, sf. Trii ieraşi.
15. La Pârăul-Boului, sf. Ioan Botezătorul.
16. La Cursăşti, sf. Nicolae.
17. La Onţeşti sf. Gheorghie.
18. La Pătrăşcani, sf. Voivozi.

*). Biserica accea ce este intre viile deacolo.

19. La Susăni, Adormire.
20. La Popeni, sf. Gheorghi.
21. La Crângul de jos, sf. Nicolae.
22. La Cârjăoani, sf. Nicolae.
23. In orașul Bârlad, sf. Dimitrie.
24. La Rădești, sf. Nicolae.
25. La Rădeni.
26. La Dinga, Buna-Vestire.
27. La Ițicani.

(Molitveanic, Râmnic, 7290, pe ultimele 2 file albe ale cărții, pe care le-a avut la dispoziție protopop. Cocul spre a face aceste însemnări).

28. Să să știi de când au venit Moscalii în Modova la leat 1828 Apr. 25, au trecut în pământul acesta. Și am scris să să știi. Și Domn erà Ioan Sturza Voevod și l'au trimes rob în țara rusască. *Iordachi Cimbală.*

Dimitrie Sachelar ot sfântul Dimitrie.

(Mineiul pe Aprilie, Râmnic 1780, pe pagina a doua a primei foi albe, ce precede poarta cărții).

29. Cinci zăci di drobi de piiatră au luoat părintele Costandin Protopop la dugheana ce-au făcut în uliță, ca să dei doi pentru unul, pentru că s'au înprumutat dela sfântul Dimitrie. 1827 Iunie 12.

(Mineiul pe Iunie, Râmnic, 1780, pe prima pagină a scoarței dela urmă a acestei cărți).

30. Să să știi di cându s'au cutremurat pământul la anul 1864 Iunii 21, când eram în bisărică cântându-li evloghitarili, și spre știință am scris.

(Dumnezeeștile Liturghii, Iași, 1845, pe prima pagină a scoarței dela urmă).

Dela Biserica Vovidenia

I. Inscripții

1. *Pe Icoana sf. Haralampie*

Hagi Stoian Ivanovici. Io(a)na. Ștefan. și t. n. lor. 1829 Iunie 27.

2. *Pe Icoana sf. Neculai.*

Această sf. Icoană s'au zugrăvit prin osârdia a pururea pomenitului Radu și soția sa, Florica.

3. *Pe o Cruce înbrăcată în argint.*

Hagi Drăgan. Hagiica Feodora. 1844.

4. *Pe peretele bisericii sub cafas.*

In (zilele Prea Inălțatului Domnului nostru) Grigorie Alecsandru (Ghica) s'au zugrăvit păreții b(isericii) prin osârdia epitropilor : Pavel (Filibiliu), Ghețu Mihail, Chiriac Dobrovici, Hagi Chiriac Calciu, Cruceriu Moscu, Hagi Panainte, Hagi Dimitrii.

Anul 1849 (Deche)mvr. 12.

5. *Pe o Cruce îmbrăcată cu multă artă în argint.*

Donat de George B. Constantinescu [1]).

6. *Pe Clopotul cel mare.*

† Acest clopot s(a)u vărsat pentru biserica sfintii Vovidenii cu hramu Intrarea în biseri(că) a Maicii Domnului. Și materialu s'au adunat prin osârdia ctitorilor răposatu Pavel. Ioan și soția Smaranda. Gheorghie. Mihai și soția Ioana. Hagi Chiriac Calciu. și soția Maria. Chiriac Dobrovici și sația sa Teodosia. Ștefan Dobrovici. și soția sa Marghioala. Lucru este cu agiutoru d-sale Neculai Drăgan și soția sa Elena. Și părinții lor răposați Hagi Drăgan și soția. Și să fie spre pomenirea celor ce au agiutat. La anu 1852. † Ion Lazăr clopotariu (soția) sa Teodora.

7. *Pe Clopotul mijlociu*

Acest clopót tot de miluitorii aceștia s'o făcut [2]). 1852.

1). Crucea fiind de multă vreme a bisericii, d-l Constantinescu giuvaergiu în București a bine-voit a-i face o reparație gratuită.
2). Adecă de cari s'a făcut și clopotul cel mare.

II. Insemnări de prin cărți

1. (Două rânduri lipsă, din pricina tăerii filei la legat) hramu Intrării în bisărică a Pre sfintii Născătoare de (iarăș 4 rânduri lipsă, din aceiași pricină).

(Triodion, Râmnic, 7269).

—Un Octoih, București, 7282.

2. Această sfântă Evanghelie am cumpărato eu preutul Vasile Pascul și am dato de pomană la sfânta bisărică la Vovidenie în Bârlad pentru su(fletul meu) și a preutesei mele, Ecaterina. Și nime să nu fie volnic să o de în laturi în veci; iar vrând cineva să zică că este, nu va găsi ertare în veci. Amin. let 7276 (1768) Maiu (tăetă marginea cărții de legător). Asijderea și un loc ci am cu dugheni, ci am în târgul Bârlad (2 rânduri tăete de legător) parte pre amiazăzi, unde ședi Bețleaga (2 rânduri tăete) părinții mei și ori (1 rând tăet)i va sluji biserică să aibă (2 rânduri tăete) în veci. Erei Vasile și papadiia Ecaterina (2 rânduri tăete) nu va (½ rând tăet).

(Evanghelie, Iași, 7270, pe primele 23 file, marginea de jos).
1762

3. Această sfântă Evanghelie s'au cumpărat de *preotu Gavril Brăescul ce slujià la biserica gpd ot târgul Bârladului*, ce să numești hram(ul) Adormirea Precistii, *sin preotul Andrei Brăescul, și de papadiia sa, Mariia*, și de fiii săi, Ioniță, Catrina, Safta Brăescul, Gheorghie, Vasile, Anița, Maria, Paraschiva.

Și la această cumpărătoare s'au întâmplat *preotul Gheorghie sin preotul Gheorghie Brăescul, și preotul Manole sin preotul Ioan Brăescul,—acești doi ce slujăscu la bis. Vovidenia.*

Și s'au dat această sfântă Evanghelie la Dealu-mari, la sfânta biserică ce să numește și să prăznuește sfântul Gheorghie; și la acea vremi erà slujitor sfintei biserici, dela Dealu-mari, *preotul Matei sin preotul Ion Brăescul.*

Iar cumpărătura este cumpărată în doi spre zece lei, cum(părată) de preotul Gavril sin preotul Andreiu Brăescul, și este dată danie sfintei biserici de mai sus arătată. Și întâmplându-să de întâmplări la vreme de primejdii și prăpădindu-să și cazând la vre un loc nebăgat de seamă și tăgăduindu-o să fie supt blestemul sfintei biserici: iar arătând adevărul, după cum s'a scris mai sus, să fie ertat și blagoslovit. 1786 Avgost 26.

Iar *morții acestui neam* (Brăescu) sânt aceștia: Erei Miron, papadiia Alicsandra; Erei Andreiu, papadiia Sanda; Eromonah Isaiia [1]), papadiia Sanda; Erei Gheorghie, papadia ego Iliana; Erei Panainte, Toader, Vasile, Iorga, Ilinca, Ion, Catrina, Vasile, Ilinca, Chiriiac, Zanfira, Todosiia, Safta, Duca, Manolache, Toader, Catrina, Tofana Casandra, Iordachi, Irina, Dima, Maria, Catrina Dragne [2]), Catrina, și tot neamul lor. 1786 Avg. 26 d.

(Adaos cu aceiași mână și cerneală:)

Și aceste nume de mai sus numite s'au scris de robul lui Dumnezeu *Toader Bacalu* [3]), care slujiia la sfânta biserică a Vovidenii Precistii, înpreună cu soția lui, Păuna.

(Evanghelie, dela biserica din Dealu-mari, Râmnic, 7292 (1784), filele 1—30, pe marginea de jos).

Pomenește-ne, Doamne, și pre noi cei ce-am vândut această sfântă Evanghelie în noao lei, și un leu l'am lăsat pomană penu (?) să fiie: Ioan, Catrina, Ilie, Soltana, Prodana. 1786.

(Pe fața a doua, din lăuntru, a scoarței dela început a cărții).

NOTĂ. Insemnarea aceasta, a doua, este scrisă de o altă mână. Nu știu cine și de unde sânt aceste persoane, și nu ne dumerim de ce declară că au vândut cartea cu 9 lei, pe când, în însemnarea de mai sus, se spune că s'a cumpărat cu 12 lei.

4. Această sfântă Evanghelie și bisericească carte esti a svintii bisărici din Dealul-mari, unde să cinstești și să prăznuești hramul purtătoriului de biruință mucinicul Gheorghiè, care este dată afierosită și dată danie aceștii pomenite bi-

1) Inseamnă că mai întâi a fost preot de mir și apoi, dupăce ii va fi murit preoteasa, se va fi călugărit.

2) Ctitora (fundatorea) bisericii sfinților Voivozi din Bârlad.

3) Probabil că erà dascal.

sărici din Dealu-mari di preutul Gavril Brăescu sin popă Andriiu. 1794 Apr. 13.

I K C (Ion Codrianu Stolnic).

(Aceiaşi carte filele 31—29).

NOTA. Insemnarea aceasta îi făcută cu mâna lui Ion Codrianu, proprietarul Dialului-mari din acea vreme. Prin ea se confirmă deci dănuirea cărţii de preotul Gavril Brăescu

5. Aceste 12 Minii s'au dat sfintii Mănăstiri Vovidenii ce să prăznueşti hramu Intrării în biserică a Maicii Domnului nostru Is. Hrs., spre pomenirea robilor lui Dumnezeu: Ion, Maranda, Mihalache, Anica, Soltana, Despa, Penca, Ecaterina, Ilinca. Velet 1817 Maiu 14. (Mineiul pe Iunie, Buda, 1805, pe fila din urmă a prefeţii).

6. Este a sfintii biserici Vovidenii.

Pavel Duca Ban

(Triodion, Buda, 1816, fila 1).

7. Această sfântă Evanghelie este cumpărată de mine şi am afierosito sfintei bisărici Vovidenii, din târgul Bârladului, pentru sufletele părinţilor mei, ce sânt răposaţi şi îngropaţi la această sfântă biserică. 1828 Octomvrie 13.

Gheorghe Duca caminar.

(Evanghelia, îmbrăcată cu argint, Buda, 1813, pe filele 143—146).

8. Să să ştie decând m'am însurat eu Gheorghi Bahrin, umbla veletul 1834 Fevruarie 8.

(Molebnic, Chişinău, 1816, pe prima filă a prefeţii).

—Ştiut să fie când m'am (făcut) preot eu Gheorghie Bahrin zet preotu Caranfil, umblà veletul 1834 Iunie 24.

(Aceiaşi Carte, fila 2).

—Să se ştie de când s'au săvârşit din viaţă soţul meu Ecaterina, fiica preotului Caramfil, umblà veletul 1834 Octomvrie 25.

(Molebnic, Chişinău, 1816, fila 1).

—Această carte este a me a preotului Gheorghie Bahrin zăt preotul Caranfil, şi cine s'ar ispitì să o înstreineze şi c. l. 1836 Maiu 23 zile.

(Molebnic, Chişinău, 1816, fila 123).

9. Această Filadă ce se cuprinde într'însă Slujba sfintei Prea Cuvioasei Maicei noastre Paraschivii, Eleneşte şi Româneşte, s'au hărăzit bisericii cu hamul Intrărei în biserică, din oraşul Bârladului, di Prea cuvioşia sa Arhimandritul Nicodim şi Egumenul sfintei Mănăstiri Treierarhii din oraşul Eşii, pentru care adeverez. 1841 Oct. 13.

Prot. ţinut. Tutovii, *Costantin (Vrabie) Iconom.*

(Slujba Cuv. Parascheva, Iaşi, 1841, pe contra pagina porţii acestei cărţi).

10. Acest Ceaslov esti drept al meu, cumpărat di babaca şi cine se va ispitì (ameninţarea obişnuită). Şi pentru ştiinţă am iscălit cu mâna me. Olimbiiada. (18)44 Ghenar 23.

(Ceasoslov, Braşov, 1835, filele 9—23).

11. Acest Moliftelnic esti a sf. bisărici Vovidenii di aice din târgul Bârlad. Pentru ca să nu să întreineze am scris eu. *Vasâli Corodenu săchilar dhvc* (duhovnic), slujitor bisăricii. 1845 Iulii 4.

(Evhologhion, fără poartă, pag. 1—7).

12. 1848 Iunie 5 zile s'au început holeră şi au venit Moscalii în zioa di S. Chetru.

13. 1850 au fost iarnă mari cari n'au fost de 30 de ani şi Paştile tot într'o zi cu sf. Gheorghi.

14. 1851 April 17 zile, la şasă ceasuri turceşti, s'au aprins târgu dila Solomon, ficioru lui Leiba stoleru, şi au ars 23 de zile la multi locuri. *Gheorghie Chiriac.*

(Pravile, 1814, Iaşi, pe fila ultimă).

15. Acest Penticostar s'au hărăzit sf. biserici Vovid. din oraşul Bârladul de moş *Ioniţă Titinaş*, spre pomenirea sa, la an. 1852 Iulie 6 zile. Şi, de osârdie ce au avut asupra sf. biserici, am însemnat şi am iscălit. *Erodiacon Panainte Râşcanu.*

(Penticostarion, Niamţ, 1848, fila 1—3).

16. Această carte ce să numeşte Octoih şi s'au cumpărat de moşul Ioniţă Titinaş la an. 1853, pe care tot la acest an, luna Mart 25 zile, l'au şi dănuit tot d-lui svintii biserici Vovidenii din acest oraş Bârlad, însemnându-să aice spre a sa pomenire. 1853 Mart 26.

Şi s'au scris de supt iscălitul epitrop aceştii sfintii biserici. *K. Dobrovici pitar.*

(Octoih, Niamţ, 1836, filele 1—2).

17. 1856 Noemvrie 22. Acest Ceaslov l'au dănuit Chir Ivan Băcalu Filibiu svintii biserici Vovidenii pentru sufletul fiicii d-sale călugăriţii shimonahiei Olimbiada, ce este înmormăntată la sfânta mănăstire Adam. Şi s'au însemnat spre pomenire de mâna me. *Kiriac Dobrovici pitar,* din această politie Bârlad.

(Ceasoslov, Braşov, 1835, pe primele foi).

18. Această sf. carte este a bisericii cu hramu Intrarea în biserică sau Vovidenia, din oraşul Bârlad. 1866 August. 11.

Grăjdeanul Ioan preot.

(Viaţa sfântului Haralambie, Iaşi, 1865, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii).

19. Această carte numită Apostol s'a donat bisericii Vovidenia, din oraşul Bârlad, de cătră Iconomul Vasile Vântu, servitor bisericii sf. Neculai Eşanu, spre pomenirea sa. *V. Vântu Iconom.* 1888 Martie 15.

(Apostol, Iaşi, 1835, pag. 8).

20. Cu cea mai mare măhnire şi cu o profundă supărare am luat condeiul în mână să arăt că: Ştiut să fie că colegul meu şi de binevoitorul *Iconomul Ioan Grăjdeanu,* dupăce au petrecut o viaţă de 42 ani şi după un serviciu de 16 ani la biserica Vovidenia, din acest oraş Bârlad, astăzi Duminică în 26 Iuliu pe la orele $9^1/_2$ ante meridiane s'au terminat cursul vieţii sale, şi s'au mutat cătră Domnul, unde este vecinica fericire,—care dea Domnul cu toţi să o dobândim. Pentru care subsemnatul, în respectul, în supunerea şi ascultarea ce am dat sf. sale, vroind a îndeplinì o datorie

cătră veneraţia sa, am însemnat în această Liturghie, atât pentru memoria sa cât şi a subsemnatului. 1881 Iuliu 26.

Ştefan Negru preot.

N. B. La 27 Iuliu, în ziua de sf. Panteleimon, s'au înmormântat la cimitirul din deal cu o foarte frumoasă paradă.

(D-zeeştile Liturghii, Niamţ, 1860, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii).

Dela Biserica sfântului Ilie

I Inscripţii.

1. *Pe rădăcina legăturei în argint a sf. Evanghelii, imprimată la Sibiu 1806.*

Această sfântă Evanghelii s'au îmbrăcat din nou cu cheltuiala dumisale a giupânului Lupu sân Gheorghie Abăgierul, să fie pomană pentru sufletu dumisale şi soţului şi a fiilor şi a tot neamul lor. 10 Mart 1809.

2. *Pe Chivotul de argint ce este pe sfânta Masă.*

Enachi. Dimitrachi. Haralambii. Gheorghie. Colea. Radu. Iani. Vasilie. Manolachi. Chiriac. Vasilie. Ioniţă. † 1837.

3. *Pe Clopotul cel mare.*

Anul 1840 Iunie. Toma. Elinca. Anica. Stănuca. Manolachi. Maria. Crisante. Vasili. Parascheva. Dumitrachi. Chiriachia. Safta. Mihalachi. Cristina. Colea. Maria. Moisă. Maria. Teodosia. Teodoriţa. Petre. Gheorghie. Andreiu. Vasile. Petre. Costachi. Vasile. Radu. *Ion Lazăr clopotar.*

4. *Pe Clopotul mijlociu.*

Anul 1840. Teodor. Marghioala. Gheorghie. Pavel. C(u)c(onul) Alecu Sturza. Dumitru.

5. *Pe o Cruce îmbrăcată în argint ce stă pe sf. Masă.*

† Această Cruce este a sfântului (Ilii).

6. *Pe Crucea cea mare de lemn ce se află în Altar.*

Să să pomeniască sufletele aceste de Mântuitorul: Sava, Petra, Panainte închinător, Stama, şi tot neamul 'lor. 1870.

7. *Pe Icoana Maicei Domnului ce se află lânga Amvon.*

Această sfântă Icoană s'au îmbrăcat în argint prin stăruinţa d-nei Ecaterina Valea şi a d-lor Nistor Ioan şi Gavril Mihălcescu, cu agiutorul mai multor creştini, şi s'au oferit Bârladului la biserica sf. Ilie. 1876 Martie 21.

8. *Pe Icoana Sf. Vasilie ce se află în partea din jos a Catapetezmii*

Această Icoană s'au montat în argint cu cheltuiala roabei lui Dumnezeu Ecaterina Velea, pentru pomenirea sa şi a soţului său, Velea Ioan, precum şi a surorii răposatului, Iordana. 1885.

9. *Pe cele 3 clopote mici.*

Anul 1887.

10. *Pe Icoana Sf. Neculai ce stă în partea din sus la Catapeteazmă*

Imbrăcată în argint de doamna Ecaterina Velea Ioan, spre pomenirea cumnatei sale Iordana. 1897 Aprilie 12.

NOTĂ. Bătrâna Iordana, care a murit cu câţi-va ani înainte de 1897, era soră cu Velea Ioan, ctitorul bisericii sf. Ilie. Dânsa, încă din tinereţă, au venit cu soţul său şi cu frăţiorul ei, Velea (Vasile), din părţile Târnovei Bulgariei în Moldova şi călătorind pe marea, s'au stârnit atunci o furtună grozavă, şi, prin rugăciunele ce s'au făcut de toţi calătorii, câţi se aflau în corabie, către sf. Neculai, au scăpat de o mare primejdie. Şi acum, recunoştinţa ce nu putuse să şi-o arăte în viaţă, a lăsat cu limbă de moarte ca să se înbrace cu argint Icoana sf. Neculai dela biserica si Ilie. Răposata Iordana n'a avut copii; bărbatul îi este înmormântat la biserica sfinţilor Voivozi.

II. Insemnări de prin Cărţi

1. Acest sfânt Pintecostar l'au cumpărat d-lui Ivan Goiolui şi s'au dat la sfânta bisărică la sfetie Ilie pentru sufletul părinţilor, la leat 1796 Apr. 14, însă la sfetie Iliia din târgul Bârladului. Şi am fost faţă şi . . . . .

(Penticostarion, Bucureşti, 7291 (1783), filele 7—10, pe marginea de jos).

2. Să să ştie de când am întrat eu dascal la sfântul proroc Ilii în târgul Bârladului, 1805 Iulie 5.

Gheorghie sân Longhin dascal din târgul Herţa.

(Cazanii, Râmnic, 1792, la urma Preadosloviei).

3. Această sfântă carte ce se numeşte Mineiu iaste a sfântului proroc Ilii. 1807 Oct. 15. *Ştefan Dascal.*

(Mineiul pe Dechemvrie Buda, 1805, pe foaia de sub prima scoarţă a cărţii).

4. Această sfântă carte ce să numeşte Mineiu este a sfântului proroc Ilii. 1811 Iulie 1. *Iordachi dascal.*

(Mineiul pe Dechemvrie, Buda, 1805, pe foaia de sub prima scoarţă a cărţii).

5. Să să ştie de când au venit Moscalii în Moldova de au făcut zăzboiu cu Turcii, în rândul a triia oară, au venit la veleatul 18(0)6 în luna lui Noemvrie 30 zile, la praznicul sfântului Apostol Andriu cel întăi chemat. Şi au fost în Moldova şase ani de zile, întru cari, după trecirea acestor ani, s'au făcut şi paci la anul 1812 April 23 de zile, la praznicul sfântului mari mucenic Gheorghie. S'au petrecut Moscalii în sus, întru cari şi Pre luminatul Domn Scârlat Alexandru Voevod Kalimah au sosit aice în târgul Bârladului la Noemvrie 4 zile. Şi, pentru ca să să ştie, s'au scris de robul lui Dumnezău Iordachi dascalu, ci mai mic mă număsc. 1812 April 23.

Prin punire la cale a epitropului sfântului prooroc Ilie, giupânului Vasile Oulet, pentru ca să să ştie.

(Mineiul pe Noemvrie, Buda, 1804, pe foaia de sub prima scoarţă a cărţii).

6. Să să știe de când au fost cumpănă foarte mare de au fost iarnă la sfântul Gheorghi, fiind a patra săptămână după Paști, la anul dela Hristos 1814 Apr. 20, și au făcut multă păgubire. *Iordachi* (Vasiliu ?) *dascal.*

(Mineiul pe Aprilie, Buda, 1804, pe fila dela urmă).

7. Să să știe de când am fost dascal la sf. prooroc Ilie înpreună cu dascalu Iordachi, am fost amândoi tovarăși, la veleat 1814 Iulie 20. *Dimitrie dascalu sin Stoian ot Giurcani.*

(Mineiul pe August, Buda, 1804, pe ultima filă a cărții).

8. Acest sfânt Mineiu esti a bisăricii a răsăritului a sf. proroc Ilie și cini să va ispiti să-l înstreinezi să nu fie ertat. 1815 Dech. 22. *Dimitrie Ciohan dascal.*

(Mineiul pe Octomvrie, Buda, 1804, pe foaia de sub prima acoarță a cărții).

9. Să să știe de când au venit Turcii în Moldova de s'au bătut cu Grecii întru aceștaș an și velet 1820 Apr. 20 de zile (?). Au venit și s'au bătut cu Grecii, Turcii în Moldova, și au dat foc Galațului, prin țară au făcut blestămății și pe unde au umblat au strâcat, tot acel velet, au fost în vreme a c e i a. *Iordachi dascal în sf. proroc Ilii.*

(Mineiul pe Martie, Buda, 1804, pe foaia de sub prima scoarță a cărții).

10. Să să știe de când am scris și eu aice, 1820 Oct. 13.

Ștefănchi . . . . .

(Acelaș Mineiu, pe fila dela urmă).

11. Insămnare privitoare la orașul Bârlad găsită pe cartea : *Sf. Simeon a Tesalonicului* și comunicată de Pr. I. C. Beldie din comuna Fârțănești, jud. Covurluiu.

Această sfântă carti am cumpărato eu preotu Theodor Murgenenu, din tărgu Bârladului, ce slujăscu la bisărica sfântului Proc. Ilei cu preț : 31 : lei, la zio tărgu(lu)i din iarmaroc, dila un diacon dila Crețana, frate cu pări(n)tili Vasile Spanache și au fostu di fați și sfinție sa părintele

Ștefan Degeratu și părintele Mihălache dila bisărica Tukiloi și dumnelui jupânu Radu Rachieriul și alții; iar certe(a) erà fo(ar)ti rău stricată și am pus velet ca să se știe.

1823 Martie 23.

12. Să să știe de când am scris această slovă și în ce an, la veleat 1823 Apr. 16 zâle.

Iordachi dascal.

(Acelaș Mineiu, pe fila dela urmă).

13. Să să știe de când au venit apele mari de au făcut stricăciuni fânaților pe șesuri și au fost și lăcuște, și țânțari, și fluturi mulți, la 1825 Iulie 20. *Iordachi dascal.*

(Mineiul pe Iulie, Buda, 1805, pe foaia de sub prima scoarță).

14. Trii lucruri scot pre om afara din casă : fumul, picătura și muere ră. 1825 Oct. 5. *Iordachi dascal.*

(Mineiul pe Octomvrie, Buda, 1804, pe foae de sub prima scoarță a cărții).

15. Acest Pinticostariu esti a sf. proroc Ilii și cine să va ispitì să-l fure, să fii anaftimisit și sub canonul sf. proroc Ilii. Și s'au scris la anul 1827 Maiu 26. *Ștefănache dascal.*

(Penticostarion, București, 7291, pe filele 8—10, jos).

16. Această Sfântă și Dumnezăiască carte este a sfintei biserici a sf. prooroc Ilii, ce se numește Mineiu, care această sfântă bisărică este zidită și făcută cu toată zestre ei prin agiutorul numitii bresle a blănarilor, care cu purtare de grijă să află până în ziua de astă-zi. Pentru aceasta cini se va ispitì ca să o fure să fie blăstămat de toate rugile ce sânt aice, precum mai gios arată. 1828 Dechemvrie 30.

(Nedescifrabil).

(Mineiul pe Dechemvrie, Buda, 1805, pe fila de sub ultima scoarță).

17. Să să știe de când am venit eu la sf. Ilie de m'am pus dascal la bisărică dela anul 1841 Oct. 14 zâle, și am deschis școală în chiliili bisăricii. *Stan Neculau dascal.*

(Mineiul pe Iulie, Buda, 1805, pe foaia de sub prima scoață a cărții).

18. Acest Mineiu este a lui sfânt proroc Ilii din orașul Bârladului, ținut. Tutovii, și s'au scris de mine *Stan Zaremba dascal*, în Duminica Slăbănogului. 1847 Apr. 13.

(Mineiul pe Săptemvrie, Buda, 1804, pe foaia de sub prima scoarță a cărții).

19. Să să știe de când au ars târgul Bârladului foarte tare ca la vro 2500 di casă, și au ars și bisărica sf. proroc Ioan cu totul, la anul dela Hristos 1851 Apr. 17. Și am însemnat aici ca să să știe. *Iordachi Ilie dascalu.*

(Mineiul pe Aprilie, Buda, 1804, pe fila dela urmă).

Dela biserica sfântului Gheorghie

I. Inscripții

1. *Pe clopotul cel mare.*

1797.

2. *Pe sf. Potir (mai mic) de argint.*

1799 Fevruarie 22. Vasile Popa i Dumitra. Vasile Mantul. Toader Hagiu. Caramfil Teodor.

3. *Pe o sf. Evanghelie îmbrăcată în argint, imprimată București, 7258 (1750).*

Această sfântă Evanghelie s'au cumpărat de Ganciu bogasieru sin Stoica Abăgeru (și soțul d-sale Dumitra), și s'au îmbrăcat de Nicola Abăgeru sin Stoico și sora-sa, și de Stan Abăgeru sin Ispas și de căpitanu Vasile Popa (sin?) Ion Protopopa, cu cheltuiala dumnelor sale, să le fie pomana sufletelor și părinților. 1809 Avgust.

4. *Pe Icoana Izvorul Maicii Domnului, din pronaos.*

In Țarigrad. Mai 2. Di mâna lui Parfenie. Pavăl Popa abăgeriul ipitrop sf. mar. muc. Gheorghie.

Această Icoană este făcută di Catrina lui Stoian Sârbul. Icaterina. Gheorghi. Sanda. 1828 Iuli 25.

5 *Pe Icoana sf. Mina din pronaos.*

Aceast Icoană este făcută di Pavăl Popa dila Tetiva. Titori sânt: Ioan. Rucsanda. Pavel Raica.

6. *Pe Icoana sfintei Varvara și sfintei Paraschiva, din pridvor.*

Gheorghi. Maria. Dimitrie. Ivanca. Pavâl Popa Abăgeriul, ostenitoriul ipitropul sfântului mar. mucenic Gheorghie.

7. *Pe Icoana sfinților Apostoli Petru și Pavel, din pridvor.*

Petre. Catinca. Pavăl. Zoița. Pavăl Popa Abăgeriul, ostenitor ipitrop sf. mar. muc. Gheorghie.

8. *Pe un Potir (mai mare) de argint.*

Vasile sulger. Dumitra.

9. *Pe piatra din mijlocul bisericii.*

Această piatră este puse de dum. Hagi Iordachi Iftimiu și Eni Gheorghiu, în sfânta biserică ce să prăznuește sf. și mar. mucenic Gheorghie, pentru a lor pomenire, la an. 1818 Martie 6.

10. *Pe Icoana sf. Gheorghie dela Catapeteazmă.*

1846 Iunie 27.

11. *Pe Icoana Mântuitoriului, îmbrăcată în argint, dela Catapeteazmă.*

La Biserica din Bârlad cu hramu sfântului Gheorghie. 1847.

12. *Pe Icoana sf. Vasile și sf. Ioan Botezătorul*

Tărg. Bârlad. la S. B. sf. Gheorghie. 1848 Dechemvre 4.

13. *Pe Icoana Maicii Domnului, îmbrăcată în argint, dela Catapeteazmă.*

La Mns. sf. Gheorghie din trg. Bârlad. 1849.

14. *Pe o sf. Evanghelie îmbrăcată în argint.*

La sf. Gheorghie din târg. Bârlad. 1849 Oct. 22.

15. *Pe sf. Disc de argint.*

Jertfeşte-se melul lui Dumnezeu care râdică păcatele lumii. Anul 1875.

16. *Pe Icoana sf. Ştefan dela Catapeteazmă.*

Maria Gâlcă. Lalu Rădoiu. Ştefan Gheorghiu. 1875.

17. *Pe Icoana Maicii Domnului, îmbrăcată în argint, din naos.*

Ştefan şi Maria Gâlcă. 1883.

18. *Pe un sf. Aer.*

Ioan (Ivanciu *B*oiu) închinătoriu, Elena închinătoare, Maria, Natalia, Safta, Steliana. 1884 Aprilie 1.

II. Insemnări de prin Cărţi.

1. Adecă să să ştie de când m'am însurat eu preotul Pavăl în zilele lui Ioan Ion Neculai Voevod, când umblà velet 7252 Iulie 22 zile.

(Adaos mai pe urmă de aceiaşi mână :) de când au murit Nastasia let 7264 Oct. 6. (Ceasoslov, Rădăuţi, 1745, pag. 50).

2. Să să ştie de când s'au născut Costantin copilul vâ dânâ (în zilele) Ioan Ion Neculai Voevod, când umblà velet 7253 Iulie 16 zile. (Ceasoslov, Rădăuţi, 1745. pag 50).

3. Să ştie de când s'au născut copila Maria vâ dânâ (în zilile) Ioan Ion Voevod, când umblà velet 7255 Sept. 20 zile. (Ceasoslov, Rădăuţi. 1745. pag 50).

4. Să să ştie de când s'au născut copilul meu Vasile în zilile lui Ioan Costantin Cehan, când îmblà velet 7258 Sept. 20 zile. (Ceasoslov, Rădăuţi, 1745, pag. 50).

5. Adecă să să ştie de când m'am călugărit eu Ermonah Paisie în zilili lui Scârlat Voevod, când umblà velet 7265 Mart 16 (Ceasoslov, Rădăuţi, 1745, pag. 34).

6. Să să ştie că această sfintă şi Dumnezeiască carte anume Paucenie este a me, a preutului Ion ot Lungeşti, şi o am dat'o besăricii, care să prăznueşte Tăere (cinstitului) capu a lui sfeti Ion predtece (Inainte-mergător), întru care este şi sfânta beserică făcută cu toată cheltuiala me şi pe moşie me. Şi am mai datu şi alte cărţi câte sântu trebuitoare anume : 12 Miniiu, Triodu, Octoihu, Pinticostariu, Apostol, Evanghelie, Pisaltire, Ciaslovu, Molitvenicu, Leturghie. Şi am scrisu în toate cărţile asemene ca într'aceastâ. Şi nimene din nepoţi de fraţi sau de soră să n'aibă triabă, numai din copiii mei care să vor alege de vor ţine sfânta besărică aice la Lungeşti. Şi aceste cuvinte le-am aşezatu cu jurământu până în veci, amin.

Eu smeritul între preuţi, *Popa Ioan Dumitroviciu.*

Şi s'au dat aceste cărţi la velet 7283 (1775) Mai 1.

(Cazanii, Bucureşti, 7276 (1768), pe marginea de jos, dela fila 35—84).

Notă. Nu ştim cum aceasta carte a ajuns dela biserica din Lungeşti (plasa Corod, jud. Tutova) la bis. sf. Gheorghie din Bârlad.

7. Să să ştie de când au fost fortună la 40 de mucenici. 1800.

8. Să să ştii de când s'au cutremurat pământul foarte tare, 1802 Oct. 14.

9. Să să ştii de când am venit la târgul Bârladului cu toată familie me, 1851 Martie 24.

Costandin Avram Iconom.

10. Să să ştii di când au ars târgul Bârladului foarte tare, 1851 Aprilie 17 zile.

11. Să să ştii di când s'au născut fiiul nostru Scarlat, la an. 1853 Iulii 29.

Costandin Avram Iconom.

12. Să să ştii de când s'au măritat sora me Catrina, 1854 Fevr. 14. *Gheorghe Avram.*

13. Să să ştii de când m'am căsătorit eu giosul iscălitul, 1858 Noemvrie 7. *G. Avram diacon.*

(Acaftistier, Bucureşti, 1823, pe fila de sub scoarţa dela urmă).

14. Să să ştii di când m'am căsătorit gios eu iscălitul, la anul 1831 Iunii 13.

15. Să să ştii di când s'au născut fiica noastră Catinca, la anul 1836 Dech. 28.

16. Să să ştii di când s'au născut fiiul nostru Gheorghie, an. 1839 Aprille 6.

17. Să să ştii di când s'au născut fiica noastră Elena, la an. 1842 Martie 15.

18. Să să ştii di când s'au născut fiica noastră Smaranda, 1844 Aprilie 16

—Să să ştii di când s'au născut fiica noastră, Magdalina, 1851 Fevr. 1.

Costantin Avram Iconom.

(Acaftistier, Bucureşti, 1823, pe fila de sub scoarţa dela urmă).

19. Acest Mineiu pe luna lui Mai s'a cumpărat di mine Vasâle Necorescu, cu soţul meu, Chirichie, şi s'au dat la bisărica sfântul Gheorghie spre pominire noastră. *V. Necorescu.* (1)836 Apr. 11.

(Mineiul pe Maiu, Niamţ, 1831, pe filele 2—6, jos).

20. Această sfântă carte este a bisericii sfântului Gheorghie de aice din târgul Bârlad, cumpărată cu preţ de 35 lei de unii miluitori, spre a avè sfânta biserică un

a Diamant aşe de preţuitor mari de a să folosâ poporănii bisăricii şi alţii din norod, cari vor ascultà cu bună luare aminte şi de a să folosâ din auzire cuvintelor sale din sfânta Evanghelie. (1)840 Martie 20. *Anghelache Neculau.*

(Cu aceiaşi mână :)

Agiutătorii aceştii cărţi este întăi moş Ioniţă [1]) şi cei lalţi pi urmă : „că din dar, zâce, să faci Raiu.“

(Chiriacodromion, Buzău, 1839, pe fila de sub prima scoarţă).

21. Alecsandru, Eleana, cu tot neamu lor, să să pomenească totdeauna pentru sănătatea şi norocirea lor (Evanghelia, Niamţ, 1834, pe fila dela început).

22. Să să ştii di când au răposat perintile nostru Teodor, anul 1843 Iuli 16.

(Ceasoslov, Rădăuţi, 1745. pag. 356).

23. Să să ştii di când s'a săvârşit din viaţă prezvitera Rucsanda, soţia Iconomului Costandin Avram, la anul 1853 Iunii 29, şi să găsă e(a) în vrăstă de 42 di ani ; în căsătorie am trăit 25 ani. *Costandin Avram Iconom.*

(Acaftistier, Buc. 1823, pe fila de sub prima scoarţă)

24. Să să ştii de când au răposat Ioniţă Titinaş adică părintile Ionichie monah, la anul 1858 Octomvrie 8, şi spre ştiinţă am însămnat (Mineiul pe Dechemvrie, Niamţ, 1846, pe fila de sub scoarţa dela urmă).

25. Acest Ceasoslov este al bisericii cu hramu sf. M. Muc. Gheorghie din politia Bârladului, dănuit de Gheorghie a Strâmbulesâi, veşmântariu. Vii : Gheorghie, Ecaterina. 1864 Mart 7 zile. *Ierod. Gh. Avram.*

(Ceasolov, Rădăuţi, 1745, pe foaia de sub prima scoarţă).

---

1). Credem a fi Titinaş, care adunà bani dela creştini pentru fapte bune : măritări de fete sărace, ajutoare văduvelor, imbunăţiri şi cumpărări de lucruri bisericeşti. Fiind cunoscut tuturor viaţa lui curată şi sufletu-i caritabil toţi îi dădeau şi-l încurajau. Ba, gavernu Moldovei, dupăcum îmi spune părintele Econom I. Carp, luase dispoziţiuni că ori unde îl va întâlnì pe drum căruţa de poştă să-i iee şi pe dânsul numaidecât (A se vede în urmă Nota dela pag. 199).

Dela Biserica sfinţilor Haralampie şi Mina

I. Inscripţii

1. *Deasupra uşii bisericii.*

1856.

2. *Pe Icoana Hramului, sfinţii Haralampie şi Mina, îmbrăcată în argint şi suflată cu aur, ce stă la Catapeteazmă.*

Această împrăcăminte de Icoană montată în agint s'au făcut cu cheltuiala robului lui Dumnezeu Toma Neculau Beldie, pentru pomenirea sa şi a tot niamului său, la anul 1883 Iunie 5, ziua inaugurării statuei lui Ştefan Cel Mare, la care serbare am luat şi noi parte de mai sus, precât şi preotul Teodor Paladi, care a fost iniţiatorul acestui lucru.

3. *Pe Aerul cel mare ce-i într'un dulap cu sticlă pe peretele din biserică.*

Oferit de d-l Mihail Comănescu, 1899, în onoarea şi eterna amintire a familiei Martha şi C. N. Gheorghiu, 1900.

4. *Pe strana Icoanei Izvorul Maicei Domnului.*

Această sfântă Icoană, înpreună cu strana ei, s'a făcut cu cheltuiala d-lui Toma Beldie la anul 1884.

II. Insemnări de prin cărţi.

1. Această sfântă carte s'au cumpărat de robul lui Dumnezeu Costandin Leondari biv vel sluger, şi eu însumi am afierosit'o la biserica din Eşi a sfinţilor Impăraţi şi întocma cu Apostolii, Costandin şi Elena, spre ale noastre vecinică pomenire, la an. 1815 April. *Const Leondari sluger.*

(Slujba în Duminica Paştelor şi Săpt. luminată. Niamţ, 1814, pe filele 1—6).

2. Această sfântă Evanghelie au dat dumnialui Chir Stoian Ivanovici la bisărica sfinţilor mucenici Haralambie şi Minà, spre pomenirea d-sali, 1832 Ghenar 1 (Evanghelie, Buda, 1812, pe pagina a doua a porţii).

3. Acest sfânt Apostol l'au cumpărat dumnialui giupânul Stoian Ivanovici şi l'au dăruit sfintei bisărici cu hramul sfinţilor mucenici Haralambie şi Minà, de aice din oraşul Bârladului, spre pomenire d-sale şi a tot niamul d-lui Stoian Ivanovici. 1832 Ghenarie 1. Şi eu am scris spre pomenire. *Ioan Ghinea preot.*

(Apostol, Buc. 1802, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii).

4. Părintele Fteodosie (Bumbac) sachelarie au început biserica cu epitropul Andriiu şi au murit de boala holerii părintele şi n'au apucat ca să slujască în sfânta biserică.

Să să ştie ce preoţi au slujit întâiu, când s'a făcut biserica sfinţilor mucenici Haralampie şi Minà, şi ce epitrop au fost la facerea bisericii, şi ce dascali au fost slujitori, spre pomenire. *1832 Noemvrie 13.*

D-lui Andriiu Gheorghiţă, epitrop.
Ioan Ghinea preot, slujitor bisericii.
Vasile Bâgul preot, slujitor bisericii.
Vasile Baciul preot, slujitor bisericii.
Ioan Manoli, dascal.
Gheorghi sân Timofti Baciu, dascal.
Şi eu am scris spre pomenire.

(L. P. B.) *Ioan Ghinea Preot.*

NOTĂ. Pecetea biserici este mică, în forma monedei de 2 lei, având pe ea: «Hml. sft. Haralam. şi Mina, 1834 (la mijloc, pe patru rânduri) Târgul Bârladului ţânutul Tutovii (înprejur)». Cea mai veche pecete de biserică în Bârlad.

5. Această cărticică ştiut să fi(i) că am dăruit bisăricii sfântuloi mariloi mocenicu Arlahmbi (sic) ca să să slozască cu dânsa. 1833 Marti 25. *Radoi Mircio.*

6. Această cărticică au dăruit'o giupânul Rădoiu Mirciu la bis. sf. mucenici Haralampie și Minà, spre pomenirea d-sali și a tot neamul. 1833 Marti 25. *Ioan Ghinea preot.*

(Slujba în Duminica Paștelor și Săpt. luminată, Niamț, 1814,—pe fila dela urmă).

7. Această sfântă carte ce să numește Slujire Sfintii Liturghii o am afierosito eu cel mai gios iscălit bisericii cu hramul sfinților marilor mucenici Haralampie și Minà din orașul Bârladului, spre pomenire me și a tot niamul meu. 1836 Martie 1. *Evanghelachi Hristu.*

(Liturghie, Sibii 1831, pe pagina a doua a porții).

8. Această sfântă Liturghie s'au cumpărat de noi gios iscăliții pentru bisărica sfinților marilor mucenici Haralampie și Minà, din orașul Bârladului, cu preț de 33 lei, pentru pomenirea noastră și a tot niamu. 1837 Iulii 24.

Anghelachi Nicolau. Vasile Ioan.

Vii: Nicola, Ilonora, Vasili, Anghelachi, Elena, Gheorghie, Anastasia, Solomia monahia, Maria, Maranda, Ilinca, Ioan, Nicolai, și. t. n. l.

Morții: Anghel, Ivanciu, Marie, Ștefan, Marco, Marie, Nedele, Vasili, și t. n. l.

(Liturghie, Iași, 1834, pe fila de sub prima scoarță a cărții).

9. Această sfântă Liturghie s'au cumpărat de chir Vasilică și chir Anghel, ci sânt iscăliți la fila dintăiu, prin silirea sfaturilor ce le-am făcut sufletești, pentru bisărica sfinților mucenici Haralampie și Minà. 1837 Iulii 24.

Ioan Ghinea preot.

(Aceiași carte, pe fila de sub prima scoarță a cărții)

10. Hărăzită iubitului meu tată Iconomului Ioan la 1845 Apriil 8. *N. Scriban.*

(Evanghelie, Niamț, 1845 pe marginea de jos a porții sfintii cărți).

11. Această sfântă Evanghelie este a bisăricii cu hramu sfinților marilor mucenici și făcători de minuni Haralambie și Minà, din orașul Bârladului, ținutul Tutovii, pe care Evanghelie ne argințită s'au afierosit aceștei bisărici de sfinția sa părintele Arhimandritul Scriban, egumen sf. M-ri dela Socola, prin îndemnare și stăruința osârdnicului în fapte bune Ioniță Bardaș, ce ține locul răposatului Lumânărică. Și s'au îmbrăcat cu argint în capitalia Iașii de d-l Ionică argintariul, la anul 1846, cu cheltuiala și agiutoriul acelor orășeni și altora, însă tot prin strădanie și multele osteneli a numitului Ioniță Bardaș. Și pentru că această sfântă Evanghelie este driaptă a numitei mai sus biserici, adeverez cu pecetea aceștei bisărici și cu iscălitura me, ca un preot ce sânt slujitor la această bisărică. 1846 Dechemvrie 27, Bârlad.

(L. P.) *Ioan Ghinea preot.*

(Evanghelie, Niamț, 1845, pe pag. 6.)

12 Să să știe de când m'am dus la sfântul Nicolai *Tuchiloai* la anul 1855 April 15. *Ioan Alexă psalt.*

(Carte de cântări bisericești, Iașii, 1846, pe fila de sub prima scoarță a cărții).

13. *Subscrisul Iconomul Ioan Ghinea, slujitoriu bisericii cu hramul sfinților mucenici Haralampie și Minà din această politie Bârlad, am făcut această condică precum să vede numită*

Pomelnic Mare

Și am trecut într'însa pomelnicile fiecărue ctitor, care au vroit de au miluit și au agiutat atât bănește, precum și de altfeliu, la *facerea și zidirea din nou a numitei biserici, începută la anul 1855 luna Maiu în 9 zile, și sfârșându-să la anul 1856 luna Septemvrie în 9 zile,* lucrându-să și pregătindu-să numai cu agiutoriul dela miluitorii hristiani, fiindcă biserica vechi, ce s'au stricat, n'au avut nicidecum capital bănesc, și nici vre un venit anual. Și pentru ca nici odată și în veac să nu să uite de a să pomeni, atât făcătorii de bine ctitori, precum și tot niamul lor, am făcut *legi*: Ca această Condică nici odată să nu să depărteze dela sfântul jervelnic și preoții servitori, atât acești cari sântem acum, precum și

acei cari din timp în timp vor fi la acest sfânt lâcaş, să fie datori la toată servirea sfintelor şi Dumnezeeştilor Leturghii, să pomenească în fiecare-zi numele viilor şi a morţilor, din câteva file cât vor putè şi, unde vor ajunge, să pue zăloaga, ce am legat'o la rădăcina legăturii Condicii; şi a doua zi-când vor săvârşi iarăş această sfântă slujbă, aseminea să pomenească numele din câteva file iarăş cât vor putè, delà zăloagă înnainte; şi prin nrmare în toate zilele să meargă câte puţin cu pomenitul pără să va isprăvi toate pomelnicili; şi, isprăvindu-să, să înceapă iarăş întâiu a să pomenì cu mutarea zăloagii până să vor isprăvì iarăş toate pomelnicile. Şi tot aşà să să urmeze în cursul fiecărui an, din veac în veac, fără să să lenevească vre un preot sau să în-greueze de această sfântă şi datornică *legi*; ne având dreptate nici un preot servitoriu, atât din aceşti ce sânt acum în fiinţă, precum şi din acei cari vor fi după timpuri, a strică această *legi* facută de mine iscălitul; şi nici a să îngreuià de a urmà întocmai celor mai sus prescrisă; ci mai vârtos să fie datori a ţinè cu stricteţă această *legi*, şi nici unul să nu uite a pomenì pre ctitorii acei cari prin a lor agiutoriu s'au făcut acest Sfânt şi Dumnezeesc lăcaş; ca să aibă plată cerească, atât dela Dumnezeul Ziditoriul a toate, pre-cum şi dela aceşti doi sfinţi făcători de minuni.

Şi când ar venì această Condică în stricăciune, după trecerea vremilor, Epitropul aceştii biserici ce să va întâm-plà pe atunce, să fie datoriu a face altă Condică noă deo-potrivă cu aceasta; şi toate numele pomelnicilor prescrise în aceasta să să treacă în ace noă, fără să lasă netrecut nici un nume, şi să urmeze cu pomenirea precum mai sus s'au legiuit.

Şi, spre veşnica ştiinţă a celor mai sus prescrisă de însuşi mâna me, am iscălit cu punerea şi a peceţii mele.

1856 Săpt. 9, Bârlad.

Ioan Ghinea Iconom. (L. P. P. I. G.) [1]

1) Pecetea-i în mărime cât o monedă de 2 lei, având pe ea în monogram literile I G P (chirilice)—Ioan Ghinea Preot, şi o masă pe care stă un vas şi o cruce, simbolul oficierei aghezmei.

(Un adaos)

Mai însemnez spre pomenire, ca să să ştie: Că astăzi la 21 Octomvrie, anul 1856, s'a sfinţit biserica numită mai sus, întru o zi de Duminică, de însuşi Prea-sfinţitul Episcop al Epar-hiei sfintei Episcopii Huşul, Kirio Kirio **Meletie Istrati.**

1856 Octomvrie 21. *Ioan Ghinea Iconom.*

(Pre primele file ale Condicii pentru numele ctitorilor).

14. *Numele ctitorilor, ale căror pomelnice se află în Con-dica înfiinţată în anul 1856 de părintele I. Ghinea, sunt ur-mătoarele:* Iconomul Ioan Ghinea, Ilinca Condurachi băneasa, Maica Asineta Curt dela Adam, Maicele Elisaveta şi Evdoxia Vrabie dela Adam, Maica Asinefta Miclescu dela Adam, An-dreiu Gheorghiu vechiul epitrop al bisericii, Monahul Efrem dela schitul Orgoeşti, Costachi Chebac clucer, Panaite Va-siliu neguţitor, Ştefan Dobraniş sluger, Iancu Avrămăscu-sardar, Teodosie sachelar (acel care au început a faci bise-rica vechi şi la anul 1831 s'au săvârşit din viaţă de boala holerii), Vasile Baciu sachelar, Gheorghie Baciu sachelar, Vasilie Bâgul preot (răposat), Nasta (care a dat locul pe care-i zidită biserica), Costantin Bălăban căpitan şi cumnata lui, Ileana Şărbăniasă (cari au dat încă 2 părţi loc din o-grada bisericii), Marga (soţia răposat. Sandul Bogan, care au dăruit o bucăţică de loc, ce s'a vândut şi banii s'au cheltuit la facerea bisericii), Nicolai Alecsă pitar, Costantin Bou căpitan (răposat), Alecu Sturza mare logofăt, Marghioa-la Crupenschi agoaia, Costachi Emandi spatar, Iconomu Iorgu Chirul, Costachi Chirul clucer, Petrachi Chirul, Vasili Chirul sardar, Catinca Bogdănească (a dărut Icoana Maicei D-lui îmbrăcată în argint), Neculai Dediul sachelar, Ştefan Scântei spatar, Vasile Bâgul dascal, Vasile Buhnea căminar, *Ioniţă Bardaş* [1]), *ce-i zic şi titinaş sau lumănărică*, Ioan Beldie,

1). Vii: Ioniţă, Ioan, Elena; morţii: Antonie, Ioana, Aniţa, Ana, Maria, Maria, Alexandru, Varvara, Sanda, Catrina, Vasile, Maria, Iosăp, Toader, Ioan şi Maria.

Gavrilă Cimbală dascal (răposat), Vasile Gaşpar, Ştefănică Gâlcă neguţitor, Iordachi Popa paharnic, Chiriac Dobrovici pitar, Vasilică Mitrea, Ioniţă Vrabie sardar, Ioan Vişan comis, Dimitrie Neculau stolnic (sau Zaraful), Gheorghieş (secretarul dela Eforie), Costachi Buingiu, Ileana Alecsă sărdăriasă, Gheorghie Alecsandrul (tabacariul şi cântăreţul dela bis. sf. Gheorghie), Panaite Neculau, Maica Elefteria (dela schitul Bogdăniţa), Părintele Paisie Novac, Ioana soţia lui Gh. Mocanu, Mihaiu Popoiu (arhitectul ! care au zidit şi făcut biserica din meşteşugul zidirii), Costachi Drosul, Lascar Costachi, Nastasiia Negroponti din Iaşi, Gheorghie Iamandi postelnic (bătrânul), Rucsanda Dragomir, Sava Alecsiu preot, fraţii Vasile Neculau şi Costachi Neculau (De aice se adaog următorii, mai târziu, adică după anul 1856:) Vasile Gheorghiu, Vasile Ioan, Ioan Dolea, Petrea Ioan, Scarlat Creţu dela Mânzaţi, Gheorghie Popovici, Anica moaşă (1866 Sept. 8 [1]).

1) Aice înceteaza condeiul păr. Ghinea şi se continuă alte 20 pomelnice, scrise de alţii, unele cu cerneală şi altele cu plumbul. Ar trebui ca Condica cu pomelnicele ctitorilor, cum zice păr. Ghinea în regula făcută, acum să se înnoiască; iar cea veche să se dreagă şi să se păstreze cu sfinţenie întru o anume cutie ca un odor preţios.

15. In ziua de 23 Apriil 1900, din cauza secetei şi a lipsei de ploae, s'au adus sf. Icoana Maica Domnului dela Adam şi încă până la 26 nu au plouat.

1900 Aprilie 26. *Diacon I. Dediu.*

(Mineiul pe Aprilie, Niamţ, 1831, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii).

Dela Biserica sfântul Neculai (Iaşanu).

I. Inscripţii.

1. *Pe cotorul Evangheliei legate în argint.*

Sfântul Neculai Eşenii. Epitropi bisăricii: Gavriil Alecsi, Vasile Costantinciu, Grigore Ioan [1]). 1840 Mart 14.

1) Aceştia au făcut biserica actuală cu concursul poporănilor şi a altor creştini.

2. *Pe sfântul Potir.*

КЏЯНР [1]).

3). *Pisania de afară de pe păretele de mează-zi.*

1842 Iunie 17. Vii: Mihail Calfa, Soltana; Andriiu, Ioana [2]) şi care au zidit bisărica.

II. Insemnările de prin cărţi

1. † Aceste sfinte cărţi ce se chiemă Miniae datu-le-au Antiohie Jora Hatmanul cu femeia sa (Catrina) svintei mănăstiri Floreştilor, unde iaste hramul slăvitului şi marelui proroc Ilie, ca să fie de pomeneala părinţilor lor şi a tot rodul şi neamului lor. Şi pentru aceasta le-au dat cu blestăm ca nime să nu le clintiască dela sfânta mănăstire, nici cu fortuşagul, nici cu tălhuşugu, nici într'un fel; iar cine s'ar ispitì în unile ca aceste să fie blăstămat de Dumnezeu şi legat şi afurisit de 318 oteţi ij vă Nicheia, şi parte lui sa fie cu Iuda. Amin. 7209 (1701) Ghen. 20.

(Din Mineiul pe Maiu-Iunie, legate la un loc, cu numerotaţia însă a parte fie-care volum, Buzău, 7206, dela fila 1—8).

2. Să să ştie de când s'au cutremurat pământul de au crăpat mănăstire şi clopotniţa, în zâlele lui Grigorie Vodă, în domnia al doile, întru ani trecuţi 7246 Mai 31 în pol dnă.

Ierodiacon Neculaiu am scris.

(Din acelaş Mineiu, pe pagina ultimă a filei 108).

NOTĂ. Pe faţa a doua a scoarţei Mineiului pe Maiu-Iunie, arătat mai sus, se citeşte: «dela Orgoeştii noi», ceia ce însemnează că cartea s'a dat Orgoeştilor dela Floreşti şi dela Orgoeşti a ajuns la Sf. Neculai Eşanu.

3. Această carte au cumpărat'o Hristodor Sacaraolu şi au dat'o de pomană la *Sfântul Neculaiu în Podeni*, să fie

1) Nu ştiu ce însemnează.

2) Maiştrii, cari au zidit, cu soţiile lor.

pentru pomenire sufletelor lor: Hristodor, Hrisafa, Gheorghii, şi tot neamul lor. 1781 Ghen. 1.

Şi la Sf. Teodor Tiron să să cetească Cazanie, iar necetindu-să să fie supt blăstăm.

(Mineiul pe Fevruarie, Râmnic, 1779, pe foaia ce urmează după Precuvântarea Ep. Chesarie).

4.—Erei Costandin, Căsandra.

—Erei Ioniţi, Safta.

—Aceste 12 Mineiuri s'au cumpărat di mini popa Ioniţi (1785) cu îndemnare Chirului şi cu a căpitanului Alecsii, şi au dat mulţi creştini agiutor, Dumnezeu să-i erte. *Erei Ioniţi.*

(Mineiul pe Apriil, Râmnic, 1780, pe filele 1 şi 6, 7-13).

5. *Vii:* Costandin. Măriuţa, Gheorghi, Zmaranda, Eni, Lupul, Costandin, cu tot neamul.

Această sfântă carte am dăruit'o eu Gheorghiia sin Costandin Abăgeriul la *biserica lui Sfântul Neaculai vechiu ot Podeanea*, ca să fii deà pomen(i)rea în veci. 1785 Deach. 17.

Γεώργις Κωσταντίνου'Απαζῆς

(Mineiul pe Dechemvrie, Râmnic, 1779, la finele Precuvântării Ep. Chesarie).

6. Erei Costandin Zmău, prezvitera Casandra.

(Dintr'un Ceasoslov vechiu, fără poartă, pagina 682).

—Preotul Costantin Degeratu.

(Din acelaş Ceasoslov).

7. Când s'au luat acestu rându de Miniia, let 1785, eram eu preot Castandin (Zmău) slujitoriu la sf. Neculaiu, înpreună cu preotul Ioan Blănariu.

(Mineiul pe Ianuari, Râmnic, 1779, fila 1—2).

8. La veleat 1794 Mai 2 zilea au venit aice la Bârlad Măriia Sa Prea strălucitul Mihai Ilarionvici Cutuz ghinral, solul Moschiceascu, şi mai făcând doao zile *otorac* au purces Maiu în cinci zile.

(De pe faţa a doua a unei scoarţe de carte).

Iar *mitmidari* au fostu Hatmanul Costachi Ghica şi dumnalui Coconu Bălăsachi, având toată purtarea de grijă conacului până la hotarul ţării Munteneşti.

(De pe prima faţă a scoarţei a doua, a aceiaşi carţi, de care s'a ţinut şi scoarţa de mai sus).

NOTA. Nu ştim sigur dacă însemnarea a doua stă in legătură cu cea întăi; de alfel pare a fi aceiaşi mână care le-a scris.

9. Erei Costandin Zâmău, pap. Căsandra.

La leat 1795 Avgust 11 zile s'au mutat din viaţa aceasta vremelnică preotul Lupul zăt Mihaiu Epuri, şi s'au îngropat *aice la sfântul Neaculai vechiu.* Şi am scris eu preotu Costandin Zâmău, ca să fiia spre pomenirea in veci.

(Mineiul pe Avgust, Râmnic, 1780, dela pagina a doua a porţii şi până la a doua foae a cărţii).

10. Să să ştiia dea când s'au sfinţit bisărica sfântului Neaculai, ce *au prifăcut'o din nouă* dea dumnalor giupânul Costandin Iaşanu i dea dumnalui post(elnicul) Vasile brat, Iancul brat, în zilele Domnului Ioan Calimah Voivod.

1796 Săpt. 14.

Erei Constandin (Zmău).

(Din aceiaşi carte, fila 48).

—Erei Costandin (Zmău) papadei Casandra.

(Din aceiaşi carte, fila 96).

—Erei Ioniţi (Blănariu), Safta.

(Din aceiaşi carte, fila 97).

11. Să să ştie de când au zugrăvit Porfirie monah Patimele la catapeteazmă aice la sf. Neculaiu, la let 1799, şi am însemnat; însă înpreună cu alt călugăr anume Grigorie.

. . . . dascal am scris.

(Din aceiaşi carte, fila 161).

12. Au răposat logofăt Panaite Epistat 1814 Ghenar 12. Cine a ceti să zică D-zeu să-l erte.

(Mineiul pe Ianuarie, Râmnic, 1779, pe prima pagină a Precuvântării Ep. Chesarie).

Pe la 1834 Martie 18, erà protopop Teodor Bercea (Kiriacodromionul, Mitrop. Bucureşti, 1801, fila 1—10).

13. La anul 1838 Ghenari în 11, la 4 ceasuri din noapte,

s'au cutremurat pământul foarte tare încât . . . . toate bisericile şi casele s'au dărâmat păreţii, şi sobile i hornurile, *mai ales biserica Vovedenia s'au dărâmat turnurile bisericii,* care n'au mai putut sluji preoţii întrînsa.

(Mineiul pe Ianuarie, Râmnic, 1779, dela fila 108—110).

14. Ştiut să fie că la anul 1843 Dechemvrie 5 s'au sfinţit biserica Sf. Ierah Neculai Eşanu, şi au sfinţit'o protopopul Vrabie.

(Sfintele şi Dumnezeeştele Liturghii, Râmnic, 7276, dela fila 198—200).

—Ioan ereu, Ioan, Ieremie (Din aceiaşi carte, pe prima pagină a porţii ei).

—Catrina, Constandin, Măriuţa, Lupul, Maria, Iancu, Aniţa, Vasile, Catrina, cu tot neamu.

(Din aceiaşi carte, pe prima pagină a foii a doua).

Dela Biserica Sfântului Neculai (Tuchilă).

I. Inscripţii

1. *Pe o Cruce mare îmbrăcată în argint, ce stă pe sfânta Masă.*

Această sfântă Cruci este făcută di Toadir, Ilinca Tuchiloi şi preuteasa Aniţa, la anul 1773, iar înnoire s'au făcut di Dumitrachi Popa şi soţia sa Iliana, şi Dimitrie, şi alţi miluitori, la anul 1861. Nicolae.

2 *Pe Chivotul de argint.*

Erei Ioan. Erei Ioan.
Erei Sanduli. 1784. poporu. Tudora.

3. *Pe un Potir de argint.*

Acestu Potiru este făcutu de preotul Ioan Praja în anul 1785, iaru înnoirea de Hagi Panainte Anghelachi pren Iconomul Anton Lazăr în anul 1875, Octomvrie.

4. *Pe Clopotul cel mare.*

Acest clopot s'au făcut din mila creştinilor şi ctitorilor prin silinţa preuţilor ot Bârlad la biserica sfântului Erarhu Nicolai ot Podeni, leat ot Hr. 1785, întru pomenire vecînică.

(O altă inscripţie mai jos, între florile imprimate :) Panaite Ioan, soţia Todosie.

5. *Pe un Potir de argint.*

Acest Potir este a lu sveti Nicolae Tuchilă, făcut de narod. 1811.

6. *Pe o Piatră aşezată pe păretele din sfântul Altar.*

Viii	*Morţii*
Dumitrache Macriu, Mariia şi tot neamul lor. *Manolachi Zahariu,* Gheorghe, Ecaterina, Teohari, Safta, şi tot neamul lor.	Nicolae, Tănasie, Soltana, Gheorghie, Sofia. Manolache, Gheorghie, Zaharia, Pena, Aoanasie, Dobra, Frumuzache, şi tot neamul.
Vii	*Morţii*
Nicolae Dimitriu, Maria Aoanasie şi tot neamu. Vasilie Chirmiciu, Gheorghina, Gheorghie, Ilinca, şi tot neamu. 1825.	Teodor, Dimitrie Căina, Ioan, Teodor, Chiriachi, Constandin, Frumuzache, Gheorghie, Clonara închinătoarea, Teodora, Chiriac, şi tot neamu.

7. *Pe o Cruce îmbracată în argint.*

Această sfântă Cruce s'au cumpărat di Gheorghie Tufă. 1839 Fevruarie 2.

8. *Pe un Clopot mai mic.*

1868.

II. Insemnări de prin cărţi.

1. . . . Ce să zice Invăţături Căzanie . . . . cele mari

și la sfinți, însă cheamă-se Chiriacodromion, adecă . . . este a mea smeritului și mult păcătosului Ierodiacon Enochinte, dascal ot Fătăciuni, însă ficior lui Ivan Blanaru dela Ciorăști, dar m'am călugărit aice, în Fătăciune, la părintele Ienochinte Pocrovanu, și m'am călugărit la leat 7253 (1745) Mart 15. Iar cartea aceasta o am cumpărat la anii 7261 (1752) Oct. 12; în aceasta vremea au făcut și schitul aice la Fătăciuni, dumnealui Ioan Bogdan vel Hatman, și erà stareț părintele Enochinte Pocrovanul, și eu nevrednicul . . . Dar să spuiu și pricina mănăstirii, însă pre scurt. Cu mulți ani mai nainte de acest velet (1752) au fost mănăstire, dar la velet 7219 (1711), când au venit înpăratul Moschicescu de s'au bătut cu Turcii în Moldova și s'au ars și mănăstirile de Tătari,—atunce au ars și schitul acesta, și au rămas locul pustii până la acest velet, ce scrie mai sus, au vrut milostivul Dumnezeu s'au făcut acest schit, precum scri(e) mai sus. Dar să venim la vorba dintăi. Această carte o am cu(m)părat'o eu, precum am zis, am dat 7 lei tocma, ca să-mi fie pentru citit, dupăcum zice: cercați scripturile; nu că doar aș fi eu acela atâta de vrednic, ci iar aiurea: din scripturi vă învățați; iar după moartea mea să rămâe ori und(e)aș da-o eu (urmează obișnuitul blăstăm pentru cine ar fura-o sau ar lua-o fără voe, cum și ertăciunea ce-și ia dela toți, după care închee așà:) *și am scris acest titulaș pentru știința, 7261 Dech. 24, în zilele lui Costantin* Mihai Racoviți Voevod. *Ierodiacon Enochinte Ivanovici.*

ѲтѲѠѱѲ ѠѫѠѫІЦЧИ [1]). **Аз смѣреній и многогрѣшникъ** [2]). Eu păcatosul m'am născut la velet 7233 Ghen. 11, în zilele Prea luminatului Domn Mihai Racoviță vodă , . . . țărâi Moldovii,—și când m'am călugărit eram de 20 de ani. Pre tatăl meu l'au chemat Ivan Blănariu din târg din Bârlad, și pre muma me Marie; însă au murit mama, când m'au făcut, și s'au căsătorit al doile tatul meu și au luat o femee din casă dela Toader Pălade vel vist, o chemà Naste (Anas-

1) Criptograf ce se cetește: Aceasta să să știe.
2) Eu smeritul și mult păcătosul.

tasia), iar la urmă s'au călugărit și i-au zis Evfrosina.

(Cazanii, Râmnic, 1748 fără poartă, partea I, fila 1—45).

2. Iar că aceasta este păucenie, iar am scris colo în Mineiat . . . . cu M(i)niatul zic și cu Mărgăritul, și aceasta și Crucea, aice în schit, la Fătăciune, că și eu voi să fiu îngropat aice, de va vre Domnul, ce știu eu!

Ierodiaconu Ienochint Ivanovici dascal.

La anii dela facerea lumii 7269 (1761) Iuli 17 dn.

(Aceiași carte, partea I, fila 47—50).

3. . . . Această carte de învățături . . . . besiricească este a mea a celui iscălit într'nsa, dar am dat'o și am hărăzitoo și am închinatoo și o am afirosit la sfânta besirecă ce-i prăznuiaști hramul sfântului Ierarhu Nicolae ce este în în târgu în Bârlad, în Podeni. Și o am dat să fie acolo în veci neclătit, și am iscălit cu mâna mea.

Ienochent Ieromonahul, Exarhul, Ivanovici, dascal . . . . .
7283 (1775) Ghen. 1 zâle.

(Cazanii, Râmnic, 1748, partea I, fila 54—68).

4. Ienochint Ieromonahul Ivanovici, dascalul, exarhul, al doile stareț după Ienochent Pocroveanu, aice la schitu Fătăciuni, 7286 Mai 24, ziua Gioi, aștept după Invierea Domnului. **Се знаемеса** [1]).

(Cazanii, Râmnic, 1748, partea II, fila 35).

5. Să să știe de când m'am hirotonisit preut și diiacon la 1772 Dechemvrie 26 [2]).

(Cazanii, Râmnic, 1748, p. II, fila 35).

6. Să să știe de când s'au făcut biserica sf. Ierarh Neculai, la anul dela Hristos 1826.

(Cazanii, Râm. 1748, p. II, fila 37).

7. Să să știi de când am fostu dascal eu Ion sân Dămeian Slevnianul din târgu din Bârlad, la sfântul Ierarh

1) Ca să se știe.
2) Nu semnează,—dar eu cred că-i preotul Ioan Praja, feciorul preutului V. Praja. Se va fi făcut diacon în ziua de Crăciun și preot a doua zi, 26 Decembrie.

Nicolae, în Podeni, ce este făcut di (du)mnealui strămoșul nostru Toderașcu și (Ilinca) Tuchiloe, fata Colei [1]. Și preot erà iar nepotul dumilor sale, erei Ion P(ra)ja. Let 1780 Noembrie 8.

(Cazanii, Râmnic, 1748, fără poartă, partea II, fila 9).

8. Ἐγω Δημήτριος Παπάζωλος βιστερλὶς ἔγραψα ἐδῶ εἰς το χαρτὶ 28 Γεναρίυ 1783. [2]).

(Cazanii, Râmnic, 1748, partea II, fila 16).

9. Acestu Meneet, ce este pe luna lui Dechemvrie, l'am cumpărat eu mult smeritul și păcătosul Erei Ion Praja și preutesei mele, Măranda, și l'am dat pentru pomenirea me și a părinților mei, erei Vasile Praja, și a răposat soțu sau, papadiia Anița, care me-u fost mumă mie, fata Colii din târgu Bârladului. Iar cine s'ar ispiti să-l fure sau e, să fie blăstămat de Domnu Dumnezeu Iisus Hristos, și de Maica Precurata sfinte sa Fecioara Marie Domna noastră a tutoror, și de sfinții și purtătorii de Dumnezeu părinți, și de sfinții trii otroci (tineri) Ananie, Azarie și Misail, care au fostu în cuptiorul cel cu foc, și să aibă moarte lui Cain, care au ucis pe fratele său, pe Avel, să-i fie și lui moarte așà. Și aceste Mineete ci sântu adecă 12 luni, care au slujba sfinților în toate zilele, și s'au cumpărat la biserica . . . . Tuchilă a lui Toderașcu . . . . (su)fletului meu . . . . . . (urmează obișnuitul blestăm), let 1784 Maiu 8. Și s'au cumpărat în cinzeci de lei și unul, și sintu 12 Mineete, pe lună un Mineet. Și aceste le-au adus dela țara Românescă Hagiul Ion Focșăneanul, înzilele lui . . . Voevod, ca să rămâe pomenire ctitorilor, spre pomenire vieții vecinice, și pentru ca să aibă pomenire dela Dumnezeu și a lui

1) Se vede că preoteasa Anița a preotului Vasile Praja a fost soră cu Ilinca Tuchiloaia, deci preotul Vasile Praja, tatăl preotului Ion Praja, erà cumnatu cu Toderașcu Tuchilă. A se vede și însemnarea No. **9** de pe această pagină.

2) Eu Dimitrie Papazolos am scris aice pe hârtii. 28 Ianuarie 1783.

Maica Maria, și dela toți sfinții, și cei frați cari or fi la această sfântă biserică. *Erei Ion Praja* scârbelnic pisah.

. . . . Și din cinci zeci de lei, am luat pe Meneiul cel vechiu 17 lei. Și Toderașcu Vârlan au dat (loc alb) lei și . . . . popa Ioan Croitorul un leu, la care s'au făcut 21 lei,—iar cei lanți bani sintu a mei 30 lei mnogogreșnii. Și câți iți ceti mă rog fraților să mă ertați pe un păcătos.

(Mineiul pe Decemvrie, Râmnic, 1779, dela fila 1—45).

10. † Să să știe de cându au răposat părintele nostru, Erei Vasile (Praja), în zilele Preluminatului Domnului nostru Alicsandru Voevod, Doamna Zamfira, în luna lui Mart în 3 zile, în zio de sfinți mucenici Eutrapie, Cleonin și Vasileecu, în Marța a doua săptămână din postul cel mare, Marți, când să revărsà zorile, 1785, și l'au îngropat Mercuri îndisară. Cini s'ar întâmplà a ceti să zică: D-zeu să-l erte. 1785 Mart 4.

(Triodion, Râmnic, 7290, pag. 116).

11. Să să știe de când au răpoasat preutul Vasile Praja, tată-meu, la let 1785 Mart 3.

(Mineiul pe Fevruarie, fără poartă, tip. desigur tot la Râmnic, fila 156).

12. . . . . Alisandru Epsilant Voevod la Mart în 20, la Florii, la let 1786.

(Mineiul pe Iunie, Râmnic, 1780, pe filele Precuvântării Ep. Filaret).

13. Să să știe de când au murit protopopul Manolache Boul la luna lui Septevri în 25 (Vineri sara) și în 26 (Sâmbătă) s'au îngropat, la let 1786. Preot. Ion Praja.

(Triodion, Râmnic, 7290, dela fila 361—363 și 476).

14. Și Vlădica Iacov au răposat la (1786) Oct 24.

(Din acelaș Triodion, fila 364).

—Erei Panaite (Praja).

(Din acelaș Triodion, fila 476).

15. Această carte ce este într'însa toate cărțile bisearicii au dăruit'o dascalul Ianoli sfintei bisearici a sfântu

Ierarh Nicolai Tuchiloe, ca să fiia pentru pomenire sufletului lui; a răposat. părintelui, Erei Iov, pap. Hrisafa.

(Βιβλος ἐνιαύσιος, ἐν Λειψία τῆς Σαξονίας, 1761, pag. 1—15).

16. Aceste Mineete sintu cumpărate din beserică, 20 lei tocma sintu dați, iar eu păcătosul și multu osirduitorul, eu erei Ion Praja, am dat și eu din toată neputința me 30 de lei, pentru sufletul meu cel păcătos, și mă rog tuturor sfinților să mă erte. Amin.

(Mineiul pe Iunie, Râmnic, 1780, dela fila 62—66).

17. Această carte ci este Mineet am cumpărat'o eu, preutul Ioan Praja, și am dat'o pentru sufletul meu și a preutesei mele, Mărandei, și a pre iubiților mei părinți, erei Vasile și a răposatei mele maice, *preutesei Aniții, a Coliai, ce să odihnește la biserica dumilor sale ctitorilor sfintei biserici ci esti în Bârlad în Podeni, adecă a lui* (ruptă aice într'adins marginea foaei) *Tuchilă și* (ruptă asemenea) *Tuchiloe, fiind a lor bisărica*,—și a mei fii pre iubiți, fiică Marie, și al meu fiu răposat, Ștefan, și al (ruptă de asemenea) și să cauți înainte la 14 zi ale aceștie luni că am mai însemnat ce am mai avut, leat 1789.

(Din Mineiul pe Octomvrie, Râmnic, 1776, fila 1—25).

Și a pre iubitului meu frate, Panainte, ca să fie pomană în veci, ca să pomenească; iar cine s'ar ispiti (șters într'adins) să fie blăstămat de Domnul Dumnezeu și Maica Precista Marie, Maica Domnului nostru Iisus Hristos, și de trii sute și optu spre-zece purtători părinți; și să aibă bubele (sic) lui Cain, cutremu(ru)l lui Cain, și să fie de mine mult păcătosul, Erei Ion Praja, anaftima. Amin.

Și umblà vletul dela zidire 7292, iar dela Hristos 1784.

Și am scris la luna lui Iulie în 8, la marile mucenic Pricopie. *Erei Ion Praja.*

(Din aceiași carte, fila 94—109).

18. Să să știe de când au murit copilul nostru Dumitru, care l'au botezat Radul Bercarul mocanul, și copilul erà de un an, și s'au prestăvit în April în 4, într'această zi,

și erà Duminică, la let 1791. *Erei Ion Praja* am scris mnogogreșnii.

(Mineiul pe Maiu, Râmnic, 1780, dela 18—21).

19. Dascalul Grigoraș.

La velet 1793 Iunie 8, m'am apucat dascal aice la Sfântul Neculaiu.

(Mineiu pe Septemvrie, Râmnic, 1776, fără poartă, pe fila 239).

20. (Acest Ceasosl)ov est(e) . . . . lui Mihaiu Sofiica Bacalu adică de (El)ena Sirboica și l'au cumpărat ea în 22 lei . . . . *Neculaiu în Podeni* [1]) la . . . . pomenire sufletului ei și a celor răposați. 1799 Noemvrie 4.

(Ceasoslov, Iași 1797, pag. 5—17),

21. Precum gonește ogarul vânatul, așà și pre om păcatul (Mineiul pe Iulie, Râmnic, 1780, fila ultimă).

22. (După ce se amenință cu afurisenia pe acei cari vor furà sau vor înstreinà cartea din biserică sf. Neculai Tuchilă, se adaoge că aciia să fie ne iertați și de:) noi preoții sfintii bisărici, Ioan P(r)aja pre(ot) duhovnic, Erei Panainte brat, Erei Costantin.

(Teofilact, Tâlc. Evang., fără poartă, pe o fila albă dela început).

23. Să să știi când am fost dascal în târgul Bârladului eu Dimitrie sân Stoian ot Giurcani, la sfântul Neculaiu Tuchiloae, a Sârbilor, 1811 Ghenar 8, tovarăș cu dascalul Grigoraș Praja și cu preotul Costandin, ficior a dăscăliții, ottam (Psaltire, Iași, 1802, pe fila dela început).

24. Acest Tesalonic ci este a părintelui Ion Praja.

(Simeon Arhiep. Tesal., București, 7273, pag. 3).

25 Să să știe când au răposat preutesa me, Smaranda, fata popii lui Ștefan ot Petrești, Ghenar 26 . . . . . . *Ioan*

1) Cum vedem și sf. Nec. Tuchilă i să ziceà pe la 1799 în Podeni. Poate că nu erà încă stabilită regulat și difinitiv supranumirea de Eșanu și Tuchilă, pentru ambele biserici cu hramu sf. Neculai din acea mahala.

Praja titor bisericii (Ceasoslovul Iași, 1797, pag 479 și 553).

26. Să să știe de când au venit Barladul mare Iulie 20, la slăvitul Ilie proroc, la velet 1805. *Erei Ioan Praja.*

(*Ceasosl.* Iași, 1797, pag. 339).

27. Să să știi de când au venit Muscalii în Moldova la velet 1806 Noemvrie 20 al doilea rând.

(Ceasoslovul, Iași, 1797, pag. 562).

28. † Să să știe de când au venit Muscalii al triile rând, la let la anii 1806 Noemvrie 30. Măria Sa Ipsilantu Dom(n) au venit cu Muscalii.

(Ceasoslov, Iași, 1797, pag. 339).

29. Să să știi decând au venit Mitropolitul Gavriil cu tră(sura) dela București la Eși. 1810 Maiu 20.

(Ceasosl. Iași, 1797, p. 309.

30. Să să știe de când am fost eu dascal la sfântu Ierarh Necolae Tuchilă în anul 1811 Ghenar 10, și atuncea am început și la școală să învăț copii. *Eu Dumitru dascal.*

(Mineiul pe Octomvrie, Râmnic, 1776, fila 255).

31. Să să știe dicând au răposat fratele meu cel mare Erei Ionu în Duminica . . . . Grigore Bogoslovu (Ghenari) 25, la velet 1817 *.)

(Sf. și Dz. Liturghii, Râmnic, 7267, pe ultima filă).

32. Să să știe de când au venit apa mare după sf. Gheorghie, Marți. Eu Costantin la velet 1817.

(Ceasoslov, Iași, 1797, pag. 333).

33. Să să știi când au nins omăt mari a patra zi după sfântul Dimitrii, Miercuri, la velet 1818 Oct. 30.

Dimitrie dascal am scris.

(Mineiul pe Decemvrie, Râmnic, 1779, la finele Precuv. Ep. Chesarie).

34. Să să știe de când au fost omor de ciumă piste

*). Cifra unimelor nu se distinge bine, poate să fie 1, și încazul acesta data ar fi 1811.

Bârlad, dar nu în Podini, și au murit mulțime de suflete (sic). 1819 Iulii 26.

Dumitru dascal, am scris ot Tuchiloe, ce-m fost slujitor.

(Cazanii, Râmnic, 1748, p. II, fila 85).

35. August 2 arhidiacon (sic); în trii m'am săvârșit preotu, 1823; August 22 am slujit în Episcopii. *Ion Bercea preot.*

36. Acest Catehisis iaste al meu, al preotului *Ion Berce din satul Sălcenii.*

(Invățătura Creștinească, Iași, 1801 Sept. 29).

37. Lucrurile bisăricii cu hramul sf. Neculai, poporănii din mahalaoa Podenii, de lemn durată, vechi, acoperită cu șindilă, cu temelie piatră, cu ogradă zaplaju și spini, cu clopornița lemn, vechi, cu 2 clopoti, unul mari și altu mic. 1827 Iunie 27.

(Din Condica rânduită de Meletie Episcopul Romanului în Iunie 1827, pentru venituri și cheltueli, pe prima pagină a filei a doua).

38. Să se știe de când s'au săvârșit din viață preotu Ioan Bercea, la veletu 1837 Mart 6 zile.

39. Să să știi di când s'au săvârșit preaoteasa Sanda, soție preotului Ioan Bercea, la veletu 1855 Avgust 1.

(Sfintele și D-zeeștele Liturghii, Sibiiu, 1814, pe fața a doua a filei a doua).

40. 1840 Ghenarie 25 zâle au tunat și au fulgerat și mulți din oameni au scos plugurile di au arat la câmpu. Și să fie spre pomenire, s'au scris di mini, ca, catind cinevă, să să aducă aminti și di mini smerit și plecat la toți, iproci. *Ion Vasâliu.*

(Psaltirea, Brașov, 1816, pag. a 2 a primei foi ce precede poarta cărții).

41. Să să știe de când au venit lăcuste multe, la anul 1847 April 29.

(Mineiul pe Noemvrie, Râmnic, 1778, pe foaia a doua a Precuv. Ep. Chesarie).

42. Să să știe de când au fost lăcusti multi, la anul 1847 Iulie 1, **și am pus ca să să știe.**

(Mineiul pe Iulie, Râmnic, 1780, fila ultimă).

43. Să să ştii de când au fost lăcuste şi au strâcat pânile, la anul 1847 Iulie 10. Şi am scris ca să să ştii.

(Ceasoslovul, Iaşi, 1797, pag 570).

44. Să să ştii di când au fost holeră la anul 1848 Iunie 10, şi după holeră au venit Moscalii totodată.

(Mineiul pe Iulie, Râmnic, 1780, fila 178).

45. Această carte ce să numeşte Penticostar s'au cumpărat de mine gios subscrisul cu preţu patru zăci lei, fiind slujitor la această biserică, ce să prăznueşte hram sf. Ierarh Nicolai Tuchilă, la care am dat'o bisericii pentru a me pomenire. Şi am iscălit spre ştiinţă. *Frumuzachi Ioan dascal.*

(Penticostar, M-rea Niamţului, 1848, fila 177).

46. Să să ştii de când au răposat Iconomul Manolachi Chiriac în 20 de zile Săpt. în zâoa sfânt mare Mucenic Eftatii, anul 1849, şi s'au însemnat spre ştiinţi de mine.

Frumuzache Ioan dascal.

(Tipicon, Iaşi, 1816, fila 97).

47. Acest Molivenic ci esti dăruit de d-lui Manolachi Bricîcu (Barbu) sfântului Neculaiu Tuchilă, la anul 1849 Avgust 20, ca să să ştie. *Gheorghi preot Praja.*

(Molitvenic, imprimat I. Bart, Sibiiu 1833, pe pagina a doua a porţii).

48. Să să ştii de când au fost iarnă mari, şi s'o început dila lăsatul săcului di Crăciun şi o ţânut până la Postu-mari. Anul 1850 Apr. 1.

(Sf. şi D-z. Liturghii. Râmnic, 7267, pe ultima filă).

49. La 17 April 1851 s'au ars târgu Bârladului şi spre ştiinţă s'au însemnat de cătră iscălitul. *Igescu Iconom.*

(D-zeeştele Liturghii, Iaşi, 1834, pe prima faţă a scoarţei din urmă).

50. Să să ştie de când s'au întâmplat Sfintele Paşti Mart în 30 zili şi au picat zapadă ca de o palmă, încât boerii, care au făcut la schitul Cârţibaşii Sfintele Paşti, fiind şi eu acole petrecător, în acest schit, şi s'au dus boerii cu sanie. Şi spre ştiinţă am însemnat, cu sângur condeiul meu, la anul 1852 Mart 30. *Aftanasie Ieromonah.*

(Dintr'un Ceasoslov, fără poartă, dela fila 122—124).

51. Să să ştie de când au fost lăc(uste) . . . . . di au intrat pi în grădini di au mâncat ci s'au găsât, la anul 1859 Iunie 26.

(Mineiul pe Iunie, Râmnic, 1780, pe prima faţă a scoarţei dela urmă).

52. Să să ştie de când s'au învălit biserica cu tinichè, la anul 1862 Iulie 10.

(Simion Arhiep. Tesal., Bucur., pe fila 563).

53. Să să ştie de când s'au reparat clopotniţa, fiind aproape să cadă, în anul 1879, prin mine Iconomul Anton Lazer.

(Molitvenic, Sibiiu, 1833, pag. 435).

54. Să să ştie de când au încetat din viaţă sf. Sa Iconomul Teodor Bercea, servitor la biserica sf. Neculai (Tuchilă), din urbea Bârlad, anul 1886 Apr. 14.

Anton Lazer Iconom.

(Dintr'un Ethologhion, Sibiiu, 1849, pag. 49).

Dela Biserica sfinţilor Voivozi

I. Inscripţii.

1. *De pe rădăcina placelor de argint în care se află legată o Evanghelie de Râmnic, imprimată în 1794 şi care stă pe sfânta Masă.*

Această svâtă Evanghelie sa a cumpărat de Tanasie Vişan şi s'a ferecat 1809 [1]).

1). Cu prilejul reparaţiunilor şi îmbunătăţirilor făcute bisericii sfinţilor Voivozi în 1896, s'au rădicat placele de pe Evanghelie veche şi s'au prefăcut, aşezându-se acum pe una cu litere latine, ediţia 1895, Buc., tip. Cărţ. Bis., dar păstrându-se întocma rădăcina cu inscripţia cea veche. Pe placa a doua, la urmă, s'a lipit de innoitorul o mică tabliţă tot de argint cu inscripţia: «Spre pomenirea mea şi a familiei. **Gheorghe Albu diacon. 1898.**»

2. *Pe o Cruce îmbrăcată în argint ce stă pe sfânta Masă.*

Această sfântă Cruci la bisărica sfinților Voivozi din orașul Bârlad. 1851. Hriste. Teodora. și tot neamu lor.

3. *Pe o altă Cruce îmbracată în argint ce stă pe sfânta Masă.*

Această sfântă Cruce s'au dăruit bis. sf. Voivozi de d. Dimitrie și soție sa Tasiea. 1871.

4. *Pe Strana Arhierească, făcută cu cheltuiala părintelui Gheorghie Albu.*

Spre lauda lui Dumnezeu, imitațiunea celor ce vor urmà după mine, și pomenirea numelui Gheorghie Albu diacon. 1874 Martie 3.

5. *Pe Vasul de Aghiazmă ce este de aramă.*

Spre pomenirea mea, a părinților și a fiiu lor, Dumitrie. Elena Popovici. 1878 Maiu 1.

6. *Pe Icoana Maicei Domnului, îmbrăcată în argint și așezată în Strana din biserică.*

Bis. sf. Voivozi. G. Avram Iconom.

II. Insemnări de prin cărți

1. Acest Molifnecu (sic) este al mieu, l'am cumpărat cu banii mei, și am iscălit. *Apostul preot* 1808.
(Molitveanic, Râmnic, 1793, pe filele 148—149).

2. Acest Molitfenicu este al meu a preotului *Apostu Tenei*, și am scris ca să să știe 1089 (1809) Oct. 18.
(Molitveanic, Râmnic, 1793, fila 173).

3. Să să știe de când au răposat părintele meu, Teodor diacon Huștiul, din satul Călimăneasai, la anul 1811 Maiu 28.
(A lui Teofilact Arhiep. Bulgariei tălcuire, Iași, 1805,

pe marginele de jos ale foilor cu prefața Mitrop. Veniamin).

4. Această carte este a lui Manolachi Barbu de aci din Bârlad, și este dăruită dela Mihalachi Ghica la anul 1837 Noemvrie 13.

Alta

5. Această carte s'au dănuit de mine subsemnatul bisericii sfinților Voivozi din politia Bârladul, spre pomenirea mea și a soției meie, Elenuța, ce zace lângă sfântul lăcaș numit mai sus. Mă rog cine va ceti să zică: D-zeu să ne arăte fii luminii în eternitate. *G. Albu diacon.*

(Slujba . . . prea marilor purtători de chinuri și buni frați: Manoil, Savel și Ismail, Iași, 1836, pe pagina primei file albe dela început).

Alta

6. Aceasta slujbă tipărită a sfinților mucenici să hărăzește *neguțitorului Manuil sân Ioan Brișcu din târgul Bârladului* de către răposatul Beizadè Scarlat Ghica prin epitropii Luminării sale, dela anul Mântuitorului 1837, la luna lui Iuni în 6 zile . . . .

(Din aceiași Slujbă, pag. 11).

NOTĂ. Cuvintele subliniete în însemnarea 6 sânt scrise în carte cu mâna pe locul lăsat liber dela tipar; dovadă că cartea aveà a fi trimese pe la toți cei cari purtau numele sfinților, în a căror cinste ii făcută slujba.

7. De când au ars târgu Bârladului. 1851 Apr. 17.
(Ceasoslov, Brașov, 1835, pe foaia dela finele cărții).

8. Acest Tipicon este a bisăricii sfinților Voivozi din politia Bârladului, cumpărat cu banii bisăricii, 40 lei, în anul 1827 Maiu 18, iar acum s'au legat. 1853 Săpt. 13, am scris. *Costachie Tenie.*

(Tipicon, Iași, 1816).

9. Această carte ce să numește Pidalion au fost a răposatului părintele Sofronie Vârnav și, după săvârșirea sfinți(i) sale, urmașii o au dăruit'o bisericii Sfinților Voivozi din

politia Bârlad, unde și trupul răposatului zaci. S'au scris de mine. *C. Tenie.* 1870 Ghenarie 12.

(Pidalion, M. Niamțului, 1844, pe fila 4 și 5, jos. In Pedalionul acestă îs mai multe semnături *Sofronie Vărnav* cu litere latine).

10. La anul 1806 s'a făcut (în rândul întăi) biserica sfinților mai marilor Voivozi din acest oraș, însă ea a fost făcută de nuele.

—La anul 1806 au venit Moscalii Ruși în țară și la anul 1812 s'au înapoit, și au luat până în apa Prutului Basarabia Română.

—La anul 1819 a fost o mare boală de ciumă în acest oraș Bârlad, când au murit și Stan Chitariu la Iunie 20, care, acesta, a fost ctitor la întăia facere a acestei sfinte biserici.

—La anul 1821 s'au sculat Grecii asupra Turcilor.

—La anul 1824 s'au văzut lăcuste întăi prin orașu Bârlad. Și tot în acest an a răposat Protoiereul Ioan Dămian.

—La anul 1826 Ianuarie 26 au venit Morahișii dela Țarigrad ca să facă pace cu Rosia; numele acelora erau așà: Răiza Fundè Chihaia, Vizru Beilicce Fundè; tot în acest an s'au înturnat ei înapoi la Noemvrie 14 și li s'au făcut o mare paradă la venirea lor.

—Tot în acest an au ars și orașu Bârlad la 14 Oct. într'o Joi, pe la 6 ceasuri turcești din zi; au ars multe acarete și au ars și biserica Vovidenia, ce se ziceà *biserica Ducăi*; în această biserică au ars un negutitor, anume Ilie Fiștoveanu, fiindu-i marfa în biserică; și au ars multe acarete.

—*Tot în acest an s'a făcut întăi moară de vânt în orașu Bârlad, a lui Drăgan Căldărariu.*

—Tot în acest an s'a făcut o cloporniță de lemn la bis. sf. Voivozi, din acest oraș, și au stat această clopornită până la anul 1858.

—La anul 1828 Aprilie 24 au venit iarăși Moscalii Ruși în țară, când au luat cetatea Brăila, fiind foarte tare.

—La anul 1829 iarăși a mai fost o mare boală de ciumă în orașu Bârlad, care au murit de această boală pă(nă)

la 750 de oameni, bărbați, femei și copii; și s'au găsit scris în *condica comitetului*, și la Dechemvrie 10, tot în acest an, s'au tăet această boală.

—La anul 1831 *s'au ivit holera întăi în țara Moldovii*, că *pe atuncea nu se pomenea acel fel de boală.*

—La anul 1836 s'au tras toți Moscalii Ruși în țara lor.

—La anul 1837 Avgust 22 s'au prădat bis. sf. Voivozi: au luat 22 candele de argint și 2 cadelnițe tot de argint, și cutiile cu părale, stricând ușa biseriicii; pe acea vreme erà epitrop Antohi Stan.

—La anul 1838 Noemvrie 13 au început o iarnă foarte gre și au ținut până la 1839 Fevr. 15; și atunci au mai furtunat o zi și o noapte, și a căzut o mare zăpadă; și în Mercurea Săptămânii Patimilor a dat o lapoviță, și în ziua Sfintelor Paști, Martie 26, a înghețat de mergeau vitele ca pe uscat, și a ținut până la 1 Aprilie.

—La anul 1839 Iunie 13 a dat o mare furtună în acest oraș, a stricat multe dughene, a rupt morile de vânt, și a rupt pomii de prin grădini.

(Din Sinodicul bisericii sfinților Voivozi, întocmit în anul 1879, de bătrânul psalt și epitrop C. Tenie, pe filele 27—29).

Dela Biserica sfântului Spiridon.

I. Inscripții.

1. *Pe o Cadelniță de argint.*

Coconu Ștefanachi. 1803.

2. *Pe Clopotul cel mare.*

Cu cheltuiala ctitorilor. Costandin Sturza. Safta Sturza. s'au făcut acest clopot la biserica sfântului Spiridon. orașu Bârlad. 1810.

3. *Pe Icoana Maicei Domnului, îmbrăcată în argint.*

Safta Sturza. Alecu. Smaranda. și fii lor. Ioan. Maria. Maria. Safta. Alecu. Maria. Dobri. Ecaterina. Hristu. Sevasti. Gligori. Ioan. Costachi. Ga-

vrilă. Maria. Ioan. Safta. Vasili. Ioan. Ianachi. Gheorghi. Safta. Ânu 1840 Oct. 21.

4. *Pe Chivoţelul de pe sf. Masă.*

1846.

5. *Pe o Cruce îmbrăcată cu argint.*

Safta Sturza. Alecu. Smaranda. cu fii lor. 1850.

6. *Pe o Candelă de argint.*

Păuna Manolli. 1852.

7. *Pe Clopotul cel mic*

1865.

8. *Pe o Cruce îmbrăcată cu argint.*

Această sfântă Cruce să dărueşte bisăricii sf. Spiridon. 1874.

9. *Pe Potirul de argint.*

Potir al bisericii sfântu Spiridon din Bârlad.

10. *Pe o Linguriţă.*

K T

11. *Pe Crucea cea mare de lemn, ce stă în Altar.*

Această Sfântă şi Dumnezeiască Cruce s'au făcut numai cu singura me cheltuială, Neculaiu Şlicariu, spre lauda lui Dumnezeu, imitaţie celor ce mă vor urma, a pomenii numelui meu şi răposaţilor mei părinţi, Dimitrie preot şi Maria prezvitera.
Şi s'au lucrat de Ion Costantin Zugravu, în anul 1886—1887 Fevr. 16. Bârlad.

12. *Pe Icoana hramului Bunei-Vestiri de deasupra uşii din Pridvor.*

Acest tablou este făcut cu cheltuiala d-lui Neculai Budu, soţia sa Ruxanda.

13. *De pe Icoana hramului Sf. Spiridon de deasupra uşii din pridvor.*

Acest tablou este făcut cu cheltuiala d-lui Gheorghie Gheorghiu minor, soţia sa Eufrosina, spre a lor vecĭnică pomenire. 1892 Maiu 23.

14. *Pe cele 6 clopote mici.*

Aceste 6 clopoţele sunt dăruite bisericii sf. Spiridon de P. Petrini şi fii.

II. Insemnări de prin Cărţi.

1. Acest Penticostar este a bisericii sfântului Spiridon cumpărat de mini în anu 1809 Iulie 10.
Safta Sturza.
(Penticostar, Sibii, 1805, fila 1).

2. Acest Mineiu cu soţiile sale este a bisericii sfântului Spiridon din târgu Bârladului, cu soţiile sale, 1816 Apr. 2, dăruite de cumnata Ralu Manu.
(Μηναιον του Οκτωβριου, Ενετίησιν, 1790, fila 3).

3. Această cărticică este afierosită sfintei biserici sfântului Ierarh Spiridon, din Bârlad. Cine va îndrăznì să o (i)ei (şi c. l.). 1824 Iunie 6. *Safta Sturza.*
(Slujba sf. părintelui nostru Dimitrie Basarabov, Buc. 1801, fila 4).

4. Aceste sfinte cărţi (3 tomuri Efrem Sirul) s'au cumpărat cu *banii din discu bisericii sf. Ierarhu Spiridon*, din Bârlad, de mine *Safta Sturzoai.*
(Efrem Sirul, Cartea III, Niamţ, 1819, pe fila dela început).

5. Această filadă este dăruită la biserica sfântului Ierarhu Spiridon, din Bârlad, *ce să prăznueşte şi hramu Bunii-Vestiri.* Deci cine va îndrăznì să o (i)ei dela acestu sfântu lăcaş, să o dei aiurea sau pentru dânsu, să fie niertat de milostivul Dumnezeu şi de Preacurata Fecioara Maria, şi

de sf. Ierarh Spiridon, și în veacul viitor să nu vadă lumină. Dăruită esti de Kir Hriste Efstatiu. 824 Iunie 14.

(Ακολουθια του εν αγιοις πατρος ημων Σπυριδονος, En Benetia, 1807, pag. 7—11).

6. Această carti esti a sfântului Ierarhu Spiridon din Bârladu. 835 Sept. 1. Σαύτα Στουρζα.

(Sfântul Ioan Gură de aur, Inpărțirea de grâu, Buzeu, 1835, fața 1).

7. Această carte, Faptele sfinților Apostoli, să fii știut că au rămas dela giupânul Gavril Răchitosu, au rămas d-sali c(ucoanei) Mărioarei, nevasta d-sali, dila anul 1841 Marti 20.

Ștefănachi Popovici, am scris.

—Această carte ce să numește Tâlcuirea Faptelor sfinților Apostoli s'au dăruit sfintii bisăricii cu hramu sfântului Spiridon, din târgul Bârladului, de d-mneii Maria Răchitosul soția răp. Gavril Răchitosu, ca să fie spre pomenire.

Gheorghi Vasili(u). 1849 Ghenar 26.

(Pe fila dela inceput).

8. Acest Ilii Miniet este a sfintii bisărici sfântului Ierarhu Spiridon, din târgu Bârladului, dat de Gavril Băcalu pentru pomenire sa. Cine va îndrăznì a-l mutà la altă biserică sau să-l iei pentru sine, să fie ne ertat de milostivul Dumnezeu și de Precurata sa Maică pururea Fecioara Maria și de toți sfinții, și de sf. Ierarh Spiridon, și să dei samă la strașnicul județ. 1840. Σαύτα Στουρζα (Didahii a lui Ilie Miniat, Iași, 1837,—fila 15).

9. Aciastă carte cu alte doă, soțiile ei, le-am cumpărat eu Safta Sturzoai cu banii sfintii biserici în șasă zăci lei, trii tomuri, a sfântului Spiridon din Bârlad. 1854 Iulii 10.

(Efrem Sirul, cartea III, Niamț, 1823, fața 11).

Dela Biserica Sf. Ioan Botezătoriul.

I. Inscripții.

1. *Pe rădăcina unei Evanghelii îmbrăcată în argint, tip. Sibii, 1806.*

Această sfântă Evanghelii s'au ferecat de noi ctitorii bisericii sfântului Ioan Botezătoriul din orașul Bârladului: Ioan, Safta, Pavel, Ana. 1829 Aprilie 20.

2. *Pe o Iconiță Maica Domnului îmbrăcată în argint.*

Iacob. Balașa. let 1840 Dechemvr. 25.

NOTĂ. Dăruită de Iacob Chetrariu din Cotu-negru, căruia i-a ars casa și i-a scăpat ne atinsă numai Icoana Maicei Domnului; dânsul, văzând această minune, a îmbrăcat Icoana cu argint și, suflând'o cu aur, a dăruit'o bisericii sf. Ioan.

3. *Pe Icoana Sfinților Voivozi, din Pridvor.*

Aceste sfinte Icoane [1]) s'au plătit de zugrăvit de dumnelui cuconul Teodor bev vel căpitanu Negruțu, spre iertarea păcatelor și viața de veci, amin. La anul 1843, în luna lui Aprilie 14 zâle, s'au sfârșit.

(Du)mitrachi Zugravul ot Buciumii.

4. *Pe o Cruce îmbrăcată în argint.*

Gheorghie preotu Praje. 1847 Martii 12.

5. *Pe o Cruce mai mică îmbrăcată în argint.*

Ierea Petra dila sfântul Gheorghi. anu 1847 Avgust 26.

6. *Pe o Cruce îmbrăcată în argint.*

La bisărica Sfântului Ioan Botezătorului din Bârlad. 1851.

7. *Pe altă Icoană a Maicei Domnului îmbrăcată în argint.*

Gheorghios Zugrafos. Calinia.

1). Sf. Voivozi, Maica Domnului, Sf. Neculai și sf. Ioan Botezătorul; toate înegrite și atinsă de para focului în 1851, când a ars această biserică.

8. *Pe o Cadelniță de argint*

II M B 1) 1853.

9. *Pe Vasul pentru turnat căldura în Potir.*

II M B 1853.

10. *Pe un Potir de argint.*

Pietru. Vochița. Catrina. ș. t. II M B 1853.

11. *Pe o Linguriță de argint.*

Vas(i)l(e) 1853.

12. *Pe o Cruce îmbrăcată în argint.*

Pomenește Doamne pre robul tău Dimitrie. La Sf. Ioan din Bârlad. 1854.

13. *Pe altă Cruce îmbrăcată în argint.*

Iconomul Teodor Nacu. 1863 Iulii 4.

14. *Pe o altă Cruce îmbrăcată în argint.*

Această sfântă Cruce făcută de D. Ioan Uliea, soția sa Raluca. 1871.

15. *Pe o Candelă mare.*

Gheorghie Ioan Docan și Profira Costachi Manu. 1872.

16. *Pe un Disc de argint.*

Morți: Zoița, Ioan, Ioan, Rucsanda, Maria, și tot (neamu). Petru, Catrina.

Vii: Costantin, Elena, Ioan, Catinca, Nicolai, Costachi, Nicolai, Dimitrie, Costantin. 1873.

---

1) Petrache M. Veisa.

17. *Pe o Icoană a Maicei Domnului îmbrăcată în argint.*

Grigorie. Maranda. Profira Istrati. 1873 Mai 1.

18. *Pe Potirul de argint cel mare.*

Costantin. Ioan. Dimitrie. Zoița. Andronachi. și tot neamul lor. 1875.

19. **Crucea Trecerea Dunării 1877.**

Soldatu Sandu Niță. Din Regimentul No. 12 Dorobanți, activ, din județul Tutova, plasa Târgului, comuna Bârlad,—*mort la 19 Octomvrie 1877* 1).

20. *Pe o Cadelniță de argint.*

Nicolai și Zamfira Morărescu. Bârlad. 1896.

21. *Deasupra ușii, în pridvor, la intrarea în biserică.*

Acest sfânt lăcaș s'au reparat cum să vede cu cheltuiala în cea mai mare parte a donațiunii defunctului Iconom Costantin Vrabie, fost Protoieru, eternă fie-i memoria, în anul 1897 Sept. 1, și prin osârdia epitropilor: Iconomul Gh. Barbu, Sterian P. Nicolau și Neculai Uglea.

II. Insemnări de prin cărți

1. Să să știi de când au murit Grigorie Iamandi, 1852 Martie 30.

(Mineiul pe Aprilie, Buda, 1805, pe fila dela urma cărții).

2. Această carti, ce să numește Puțul sf. Ioan Gură de aur, îmi este de dar dela Preosfințitul Mitropolit al Mol-

---

1) Crucea, cu această adnotare, se păstrează în Altar la Proscomidie. Soldatul erou a fost din mahalaua Cotu-negru; mama lui a murit acum nu de mult.

daviii şi Suceavii Kirio Kir Veniamin Costachi, şi oricine ar cugetà sau ar îndrăzni a mi-o înstrăinà, protivnic să-i fie acest sfânt şi mari dascal, a cărui învăţături să cuprind într'nsa, intru toate zâlele vieţii lui, amin. 1835 Iuli 19.

L(ascarachi) Costachi agă.

(Puţul sf. Ioan gură de aur, Buzău, 1833, pe fila de sub prima scoarţă.)

3. Această carte este a me, cumpărată dela d-l Gheorghie Cipiscul cu preţ 42 lei. Şi pintru ca să să ştii că esti driaptă a me, am şi iscălit. *Iani Vasiliu*. 1842 Fevr. 24.

(Didahii de Mineat, Iaşi, 1837, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii).

4. S'au săvârşât din viaţă, trecând la cele cereşti, Gavrilă Răchitosu, 1842 April 9 zâle. S'au scris de mine.

Iani Vasiliu.

(Didahii de Ilii Meniat, Iaşi, 1837, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii.

5. S'au săvârşit din viaţă Dunciul 1845 Iuli 22, şi s'au ngropat la 23 Iuli la bisărica sf. Gheorghie, şi spre pomenire am scris, aducându-şi şi alţii aminte de mini.

Iani Vasiliu.

(Didahii de Ilii Meniat, Iaşi, 1837, pe fila de pe prima scoarţă a cărţii).

6. S'au văvârşit din viaţă Pantază Rubul cu aşa sfârşit: sfădindu-să au picat din picioari şi au murit în dugheana lui Sterian, Luni, 1845 Iuli 30, la 3 ceasuri din zâ; şi s'au scris de mini spre pomenire.

(Didahii de Ilii Meniat, Iaşi, 1837, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii).

7. La Satu Avrămeşti să să de la bisărica răzăşască, unde să află slujând preotu Ioniţi Clapa, plata aceştia una carboavă. 1847 Apr. 6.

(Slujba Invierii, Iaşi, 1846, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii).

8 Această cărticică fiind înpărţită de Iconomul Antonii,

pentru ca să strângă bani, preotul bisăricii numit, ne având nici o pără în vreme şi în ceasul acela, când cu eczăcuţie să facă banii, am scos eu doi spre zeci lei şi am dat; pentru care stă la mini carte ca o proprietà a me.

1852 Martii 30.

Ioniţă Vrabie sardar [1]).

(Slujba Invierii, Iaşi, 1846, pe fila dela începutul cărţii).

9. Acest Triod este afirosât la bisărica din Bârlad cu hramul sfântului Ioan Botezătoriu, *a doa oară zidită,* spre pomenirea răposatului robului lui D-zău Gheorghie, şi cine ar îndrăznì să o înstrăineze dela acea bisărică să fie blestemat.

1852 Mai 5.

(Triodion. Niamţ, 1847, fila 1—4, jos).

10. Această Liturghie este a bisăricii sf. Ioan Botezătoriul din politia Bârlad. *Grigori Boţoroga Iconom.*

(Liturghie, Iaşi, 1845, pe fila dela început).

11. Această sfântă carte, ce să numeşti Meneet, au dat'o d-neii cucoana Elena, soţia răposatului Eni Năvodariu, bis. sf. Ioan Botezătoriu, din târgul Bârladului, pentru pomenirea răposaţilor. 1853. Săpt. 14. *Ioan Gaiu,* prin mine dată.

(Didahii de Ilii Mineat, Iaşi, 1837, pag. 202—216).

12. Aciastă sfântă şi Dumnezăiască Leturghie este legată de Costachi Filiuţă [2]) la anul 1854 April 26.

Costache Hum (legător) am legat'o. (Liturghie Iaşi 1845, la început).

13. S'au săvârşit Chiriac Gociu, ginerile Lupăcesăi, la anul 1861 Maiu 1.

(Didahii de Ilii Meniat, Iaşi, 1837, pe fila de sub prima scoarţă a cărţii).

14. S'au săvârşit Ion Alecsandrescu aşà moarte: au picat din picioare şi pi loc au şi murit, scriind în Cassierii la 1861 Noemvrie 13.

(Didahii de Ilii Meniat, Iaşi, 1837, pe foaia de sub prima scoarţă a cărţii).

1). Frate cu fostul Protopop C. Vrabie.
2) Frate cu fostul Protopop Iorgu Chiru.

15. Să să ştie că la anul 1865, dela începutul lui Fevruarie, au început a veni Bârladu mari, şi au venit aşà di mari încât au înnecat cea mai multă parti din casă din mahalaoa Podenii, şi au rămas cei mai mulţi di miluit ; că s'au înnecat casâli şi s'au pornit, încât şi provizie le-au înecat şi au rămas muritori de foame. Care aşa primejdie di apă, aşà spun bătrânii că n'au fost dela 1835, care şi atunci n'au fost aşà de mari ca acuma; că s'au înnapoit apa înnapoi pe Căcaina până la casa lui Iordachi Romaşcu ; în care asăminea n'au apucat Bârlădenii.

(Puţul sf. Ioan Gură de aur, Buzău, 1833, pe fila de sub prima scoarţă).

16. Această sfântă Evanghelie îmbrăcată cu argint şi suflată cu aur este făcută de miluitorii şi făcătorii de bine, împreună cu o sfântă Cruce mare de argint cu opt pietre şi suflată cu aur, spre vecinica lor pomenire, prin multă osârdie şi stăruinţă a sachelariului Gheorghie Barbu, ca îngrijitor bisericii sf. Ioan Botezătoriului, din urbea Bârlad, la anul 1870. In timpul Epitropiei Domnului Iordachi Ganea.

(Evanghelie, Niamţ, 1858, fila 1—7, jos).

17. Prin stăruinţa Iconomului Gheorghie Barbul s'au cumpărat. 1870. (Prolog, Niamţ, 1855, pe fila 1).

18. Această sfântă carte este cumpărată de dumnealui Manoil Filipescu şi dată bisericii sf. Ioan Botezătoriu din această politie Bârlad, spre pomenirea noastră în veacul acesta şi cel viitoriu. La anul 1871 Iulie 9.

Vii: Manoil, Grigorie, Ştefan, Ioan, Ruxanda, Casandra, Marie, şi t. n. lor.

Morţi: Costandin, Iliana, Stan, Marina, Maria, Maranda, Toader, Neculai, Costandin, Sandu, Tofana, Ioan, şi t. n. l.

(Slujba sfinţilor Manuil, Savel şi Ismail, Iaşi, 1836, dela faţa 95—110).

19 Această Psaltire este donată bis. sf. Ioan Botezătoriul, din oraşul Bârlad, de mine Safta Gheorghiu, la anul 1875 Martie 17, pentru vecinica pomenire.

Vii: Safta, Vasilie, Ana, Neculai, Maria. cu t. n. lor.

Morţi: Ruxanda, Ioan, Catrina, Gheorghie Ecaterina, Darie şi Ancuţa, Gheorghie, Catrina, Ioan, Aglae, Vasilie, Ioan, Gheorghie, Nicolai, Iliana, Panainte, Ioana, Ioan, Ermond, Tănasă, Catrina, şi t. n. (Psaltire, Niamţ, 1843, fila 1—4, jos).

Dela Biserica Sfinţilor Trei-erarhi.

I. Inscripţii.

1. *Pe Icoana sfinţilor Haralampie şi Mina din pridvor*

Morţi: Raicu închinător. Maria şi t. n.

Vii: Iordachi, Acachie monah. 1828. Iordachi (Zugravul).

2. *Pe o Evanghelie (Iaşi, 7270) legată în argint.*

Anul 1837 Iuni 18.

3. *Pe o Cruce îmbrăcată în argint.*

A(ceastă) S(fântă) C(ruce) S(finţii) *Trerş* (Treierarhi). 1841.

4. *Deasupra uşii dela intrarea în pridvorul bisericii.*

F. 1843 (Fundată la an. 1843) 1863 R. 1893 (Reparată la 1863 şi 1893).

5. *Pe Icoana Maicei Domnului din naosul bisăricii.*

Această sfântă Icoană s'au făcut cu cheltuiala d. Ifrinim (Ifrim) soţie Elana (Eleana). 1845.

6. *Pe Clopotul cel mare.*

Acest clopot s'au făcut din îndemnarea a lui Petrachi Ioan cu cheltuiala flăcăilor din Bârlad, bisărica Treierarhi, la anul 1854.

7. *Pe o Cruce înbrac. în argint.*

Ioan Gorsu (Grosu) preut. 1859 Mai 15.

8. *Pe Potirul cel mai mare.*

| Ştefan Dobranici. 1861 Dech. 3.

9. *Pe o Cruce mai mare înbrăc. în argint.*

Această Cruci esti a sfinţilor Trerarhi din acest oraşu Bârladu. 1866 Septemvrie 20.

10. *Pe Policandru de alamă din biserică.*

Panainte. Sava. Petra. Sava. (cam pe la 1870).

11. *Pe Icoana Bunei-Vestiri îmbrăcată în argint.*

In numele Bunei-Vestiri a Maicei Domnului s'au făcut această sfântă Icoană de contribuitorii ctitori ai bisericii Trei-erarhi: N. Gheorghiu, Toader Maftei şi Vasile Irimia. 1881 Noemvrie 1.

II. Insemnări de prin cărţi.

1. Acest Pinticostariu este cumpărat cu milostenie, la cari milostinei au dat Ionică Chicu lei 5, şi cumnatu-său, Ştefan Dranga, iar cinci lei, am pus şi eu preotul Gheorghi cinci lei părăli, şi preotul Badul Părăriţii. Şi ace(a)stă milosteni meu dato mii cât oi avè zele, ori undi oi fi, să fi(e) pi mâna me carte ace(a)stă, preut Gheorghi. Şi când s'au cumpărat carte ace(a)sta iaram preut la *satul Bujărinenilor* [1]). în luna lui April 4. Şi cine ar apucà dela mini carte aceasta să caute pomelnicul celor cu milostenia să aibă datorii a-i pomenì, ca să ne iarte şi pre noi Dumnezău, fraţilor. Şi umblà veletul dela Hristos 1790.

(Penticostarion, Râmnic, 7293, dela fila 42—55, pe marginea de jos).

2. Această sfântă carte am cump(arat'o) în opt-spre-ce lei, noi oamenii din Bujorăni, ca să fie pentru pomenire şi spăsănie sufletelor noastre. Eară cine ar fura-o ori ar muta-o de aice dela bisărică din satul Bujorăni, să fie

1) Fost în com. Zorleni. Desfiinţat cu forţa de G. Konachi pe la 1806, de când locuitorii s'au dus pe unde au putut.

blăstămat de cei şepte zeci şi şepte (sic) oteţi şi de toţi sfinţii apostoli şi să fie afurisit şi ne ertat.

Şi când am cumpăratoo înbla veletu (alb). Eu Vasilachi vornicu. Eu Toader Dranga. Eu Gligori Dranga. Eu Ştefan Ignat. Eu Gheorghie Ignat. Eu Ion Roman. Eu Toader Brumaru. Eu Apostol Codreanu. Eu Gligoraş Bălan. Eu Toader Dumitraşcu. Eu Iosup Melinte. Eu Toader Pricoche. Eu Ilie Calapod. Eu Ioniţă Agachi. Eu Ştefan Necorescu. Eu Apostol Izgon. Şi cu toţi oaminii din sat am cumpăratoo.

(Triodion, Râmnic, 1777, pe fila dela inceput).

3. S'au plătit cu 30 lei prin mâna d-sale Paraschev Topală (rupt) ne strămutată dela sfânta bisărică (rupt) am încredinţat. 1806 (rupt).

(Teofilact, fără poartă, Niamţ, pe marginea de jos a prefeţei de Gherontie şi Grigorie).

4. Acest testo (sic) Moleftenicu este al meu a preotului Costen Bercei si se ştei. 18(0)9. Gen. 16. *Costen preot.*

(Molitveanic, Buc. 1794. fila 40).

5. Să se ştei di când s'au cutremurat pământul într'o sfân(tă) Sâmbătă 8 zile, şi Luni noaptea în doă rânduri iarăşi s'au cutremurat, 10 zile aceştei luni, Mart 10. 18013 (1813).
Costen preut.

(Molitveanic, Bucureşti, 1794, fila 355).

6. Să să ştii de când s'au cutremurat pământul la noă ceasuri din noapte în luna lui Mai 6, velet 1814.

7. Să să ştie de când învaţă Ioan ficioru lui Vasâle Eşanu . . . . la învăţătura în luna lui Fevr. 25 velet 1814.

(Cazania, fără poartă, pe partea din lăuntru a scoarţii dela urmă).

8. Această sfântă şi Dumnezeiască carte este a nevredniciei mele, care am cumpărat cu bani dret cu 30 lei, anume Ieromonahul Teofan Nemţianul, şi să nu îndrăznească (etc. etc.), leat 1818 Avgost 19.

(Chiriacodromion, Niamţ, 1811, pe marginile de jos ale prefeţei).

9. Această Psaltiri fiind driaptă a me, cumpărată de părinții mei, am afierosât'o eu la bisărica sfinților Treierarhi din orașul Bârladului, ca să fii spre pomenire.*

Costache Aftanasău. 1835 Ghenarie 28.

(Psaltirea, Iași, 1802, pagina 29).

10. Să să știi di când m'am făcut preot la anul 1836 Avgost 20 zile. *Ioan Neghină preot.*

(Carte folositoare de suflet, Iași, 1819, la urma prefeții).

11. Să să știe di când au așezat clopotul cel mare la sfinții Treierarhi, la anul 1854 Săptemvrie 22. S'au însămnat spre știință de mai gios iscălitul.

Gheorghi Boingiul dascal.

(Noul Testament, S. Peterburg, 1817, pe fila ultimă).

12. Să să știi di când s'au săvârșit din viață preotul Arsăni Grapă, la anul 1860 Fevr. 17 zile, pe vreme de 6 ceasuri din zi turcești.

(Molitveanic, București, 1794, pe fila dela început).

ADAOS

La Biserica Sf. Neculai (Iașanu).

Inscripții.

1. *Pe un Clopot dogit, ce se află în biserică, sub cafas.*

Acest clopot s'au făcut di pravoslavnici creștini târgu in Brâlad la sf. Niculaiu cel v(e)chiu. 1779.

2. *Pe un Clopot iarăși dogit, ce se află în cafas.*

Acest sfânt clopot sau făcut în târgu Bârladului unde să preznuește sfântul Neculaiu cel vechi. Anul 1816.

15 Acte DE INTERES BISERICESC

I

1794 Martie 13. *Antonie, Episcopul Romanului, respunzând scrisorii stolnicului Ioan Codreanu, îi face cunoscut ce măsuri a luat cu privire la strâmbătățile ce preoții, Gavril, Mateiu și Grigoraș (Brăescu), fac bisericii din Dealu-mare.*

Cinst. Dum. arhon vel spatar cu părintească blagoslovenie.

Cinst. fiiască scrisoarea dum. cu dragoste am luat și mai întăi de întregimea sănătății dum. m'am bucurat. Cele scrise pentru strâmbătatea ce fac (preoții Gavril și Mateiu, din târgul Bârladului, și Grigoraș, din satul Dealu-Mare), bisericii din Dealu-mare, atât din scrisoarea dum. cât și din scrisoarea dumneii sărdăresii Catrinii, pre largu am înțeles. Și iată am scris această carte cătră Protopopa Ioan Chirul, din ţânutul Tutovii, ca să-m trimită pe doi din numiții preoți aicea; și nădăjduesc că, după întrebările ce le voiu face, vor fi siliți numiții preoți a-mi arătà tot adevărul pricinii aceștiia și a încetà cu această strâmbătate asupra bisericii de mai sus arătate, făcându-i eu să înțeleagă pentru niște afierosiri la bisăricile lui Dumnezeu în ce chip voește pravila a să păzi; iar când înnaintea mea nu vor arătà pricina pre largu și întru adevăr, atuncea îi voiu trimite înapoi, rânduindu-i la starea locului în cercetarea a cinstite obraze ce voiu socotì, înpreună și cu carte de blăstăm spre cea mai curată alegere a adevărului pricinii; și tot așà voiu dà sfârșit pricinii cu dreptatea bisăricii din Dealul-mare spre odihna d-sali sărdăresii. Și cu aceasta acum sânt al d-tali părinte sufletesc (1)794 Martie 13.

Antonii Episcop Romanului.

(Documentele Casei Roșca-Codreanu din Bârlad, inedite, vol. I, fila 92).

II

1794 Maiu 20. *Scrisoarea preoților, Gavrilă, Matei și Grigoraș Brăescu, ce o dau sărdăresii Catrina Codreanu, cu privire la ctitoria bisericii din Dealu-mare.*

Voind d-neii sărdăriasa Catrina, soţ răposatului Dediul Cod(rianu) sărdar, a avè deplină ştiinţă pentru toate celi ci le ari svânta bisărică ci esti pe moşie d-sali Dialul-mari, la care sântem şi noi titori, din porunca Preosfinţiei sali Episcopul Romanului Chirio Chirio Antonii, făcându-ne cercetari şi întrebari cu amăruntul sfinţie sa Ioan Chirul, Protopopa din Bârlad, am făcut arătari pentru toate celi ci am ştiut noi că sânt a bisăricii lucru. Adecă toate cărţile trebuincioase a bisericii, vechi şi noaă, ce sânt unile şi de noi date şi afierosite svintei bisărici, pe toate câte le-au cunoscut bisărica supt stăpânirea sa; şi un clopot a bisăricii ce s'au toc - mit de noi acum, fiind stricat ; i un felon bun şi nişte paftale de argintu ; şi una sută două zăci lei ; i un loc de dugheni, patru stânjâni, pe care loc sânt 2 dughene cu bezmăn,—dat şi afierosit de noi şi de neamul nostru svintii bisărici. Toate aceste pomenite şi alte ce să cuprindu în deosăbit izvod, adică odăjdii a bisăricii, sânt a svintii bisăricine oprind la noi cât de puţin din lucrurile bisăricii,—ce au fost atât bisărica, cât şi toate ale bisăricii pe sama noastră a tuturora, le dăm toate svintii bisărici. Şi fiindcă d-mneii sărdăriasa Catrina, cel mai întăiu titor fiind, a cerut ca, de acum înnainte, pe svânta bisărică să o lasă numai în sama unue din niamul nostru, pe care va socotì d-mneii ; încredinţându-i bisărica şi toate ale bisăricii lucruri, în sama şi purtarea lui de grijă, îndatorit despre toţi titorii fiind, acel purtător de grijă, cu toată frica lui Dumnezău şi silinţa a purtà de grijă pentru toate cele trebuincioasă bisăricii, i alte ce trebuinţa a ceri spre folosul bisăricii (cu osteneala numai) ; şi a arătà d-mneii, pentru orice pricină a bisăricii, cum şi nouă,— şi dumneii sau fiiul d-sali a puni la cali dupăcum a socotì. Datori rămâind şi noi, ca nişte drepţi titori ce sântem, tot agiutoriul, ce va treci prin mâna noastră şi om putè, să facim svintii bisărici. Şi pentru ca să numai nască pricini şi vorbi care inpiedică slujba svintii bisărici, am dat această scrisoare a noastră la mâna d-sali sărdăresâi Catrinii i fiilor d-sali, ca să să păzască bisărica de acum înnainte cu această rânduială. Şi pentru credinţa am iscălit. 1794 Maiu 20.

Erei Gavrilă Brăescul. Erei Mateiu Brăescul. Erei Grigoraş Brăescul. Şi eu Protop(op)ul Ion Chirul am fost faţă.

(Documentele Casei Roşca-Codreanu din Bârlad, inedite, vol I, fila 94).

III

1820. Fevruarie 20. *Sfătuirea Episcopului de Roman Gherasim către tot clerul şi poporul drept credincios, cu privire la curăţenia şi îngrijire ce trebue să se păzască faţă de boala ciumei ce fusăse şi care, din neîngrijire, puteà din nou să se arăte.*

Smeritul Gherasim cu mila lui Dumnezeu Episcop Romanului.

Tuturor bine credincioşilor hristiani, parte bisericească şi politicească, fie voaă haru, pace şi milă dela Dumnezeu, iar dela smerenia noastră blagoslovenie şi ertare. Dumnezeu, întru adevărul său fiind grabnic întru mila şi zăbavnic întru mânie, de au şi pedepsit pre noi cu boala ciumii, dar, după fără de legile noastre, nu ne-au dat morţii cei de tot pierzătoare. Pentru aceaia în mijocul besearicii plecând genunchele cu umilit suflet am cântat măririle cerescului Părinte,—din a căruia îndurări toată ţara noastră au câştigat alinare, şi acum nicăirea nu să află boala cea plină de oţărâre a ciumii, carea ca în nişte obezi au ţinut pre toţi cei ce lăcuesc în pământul acesta, închizând şi chivirniseala prin carea să aduceà hrana vieţii. Ba şi alte mai de aprope înpedecări pricinuià, adecă nu lăsà nici pre iubiţii familioţi, neam sau priiaten, să petreacă la un loc. Cu adevărat infricoşată au fost întâmplarea şi jalnică privirea, că mulţi au rămas dărmaţi de averi, mulţi au rămas săraci de părinţi, unii s'au lipsit de soţii, iar alţii de fiii şi de cunoscuţii lor. Cu un cuvânt : glasuri în Rama să auzià, plângeri şi tânguiri şi ţipete multe, şi nimenea nu puteà să se mângâe că nu erà. Deci, din unele ca aceste neplăcute pricini, tocma şi acum când fieşte carele poartă semnele bucuriei că au scăpat de loviturile aceştei boale, care în tulba sa are grămădite segeţile ceale umorătoare, sufletul nostru ca celui cu dureare

de inimă părinte cuprins fiind de frică tremură, ca nu cumva iarăși să se înnoiască primeajdia din nebăgarea din seamă a unora ce ușor socotesc că, prin treacere vremii, toate lucrurile ce au de sine sânt curățite, și fără sâială poate vor cutezà a umblà la iale fără a le vădi, precum strae, pânzuri, bumbacuri, inuri, arginturi, arămuri, și alte scule de ale casii sau pojâjii ; ne judecând că toate acestea, de nu să vor spălà, de nu să vor curăți, și de nu se vor aerisì, cu acea lesnire pot să aducă primejdie, precum și moliile care tocma atuncea să ivesc când au stricat toate blanele, din ne purtarea de grijă a stăpânului ; cu chipul acesta stârnind necazul cel de obște, vor pricinuì rău Patriei fără să priceapă.

Pentru unile ca acestea neplăcute întâmplări, ce să pot iscà, cugetând și însuși Oblăduitoriul Țării, Prea Inălțatul nostru Domnu Mihail Grigoriu Suțul Voevod, întru iubirea de oameni fiind îngrijat pentru buna starea și fericirea supușilor săi, bine au voit a face noaă cunoscut scoposul cel de adevărat Părinte al Patriei și, prin Luminata țidula Inălțimii sale dela a 25 trecutei luni Ianuarie, au poroncit ca în toată țara Moldaviei să se facă publicație pe la besearici in auzul tuturor, spre a fi de fieștecarele lăcuitoriu urmate și plinite poroncile ce să cuprind întru aceasta. Adecă nici unul să nu tăinuiască din zmreduitele lucruri precum sânt felurimea sculelor, și din pojâjiia casilor, ci fără cât de puțină pregetare cei de prin sate și târguri să le arăte dregătorilor ținutului său, iar cei din acest oraș, Iașii, la Vornicia Politiei, ca să se facă lucrurilor acestora curățire, aeresire, sau, de va cere trebuința, spalare. Fiind dară că prin această urmare nimăruia nu să face măcar cât de mică păgubire, ci mai vârtos folosul a toată Țara, căci, prin întrebuințarea curățirii pomenitelor lucruri, fără îndoială credem că pe totdeauna vom scăpà de primejduincioasa boala ciumii.

Drept aceia bisericeaște în numele lui Hristos Iisus, carele iaste începatura Legii noastre cei drept credincioasă a Răsăritului, în numele sfinților lui Apostoli și de Dumnezeu purtători Părinții, și în numele celor șeapte a lumii Soboare,—Părintește și Arhipăstoreaște pre toți vă sfătuim, iubiții noștrii în Domnul fii pravoslavnici hristiani : ca să fiți cu ne fățarnică dragoste următori poruncii ce s'au dat de cătră Inălțimea sa, a să face în pontul acesta mare privighiare spre stâmpirea primejdiilor, care îndestul au veninat inimile,—și ca nu cumvà (precum zice Petru Apostolul) să vi să facă ceale din urmă mai răle decât cele dintăi, prin ascunderea, tăgăduirea, și tăinuirea lucrurilor celor zmreduite ori de cari feliu ar fi ; căci de să vor aflà din unii netemători de Dumnezeu și vor tăgădui din lucrurile ce vor aveà ascunse, și nu vor arătà de față, ca să se aerisească precum s'au zis, atuncea unii ca aceia să vor arătà ca niște urători de frați, pricinuind osândirea la tot norodul. Pentru unii dar ca aceștia poroncim cucerniciilor voastre duhovnici, ori de care treaptă sânteți, ca să faceți în vremea mărturisirii cele mai puternice sfătuiri fiește căria persoane, parte bărbătească și femeiască, să-și iae seama, și de au undevà niscaiva lucruri nedate spre aeresire, curățire, s'au spălare, îndată să le arăte de față la rânduiții dregători, spre a să face mai sus arătată lucrare, și așà să rămâe fără îngrijare. Iar cei ce nu vor ascultà această sfătuire folositoare lor și obștiei, îi avem opriți de Dumnezeiasca Impărtășire. Iar ceialalți fii ai besearicii noastre aceștii dreapte a Răsăritului, carii să vor supune ascultării și vor face voia stăpânului, să aibă cu sine deapururea Darul Domnului nostru Iisus Hristos și blagoslovenia Arhipăstoriei noastre, Amin. 1820 Fevruarie 20.

Gherasim Episcop Romanului.

NOTĂ. După o foae volantă imprimată, pe care o posed.

Aici e vorba de ciuma care a bântuit in Moldova in anul 1819, și care, cu excepție de mahalaua Podeni, a săcerat și mulți Bârlădeni (A se vede, in urmă, insemnarea No. 34, pag. 344).

IV

1820 Mai 27. *Cartea de numire a preotului Ioan Buța, din satul Blăgeștii, ca Protopop preste Ocolul Horincea, din ținutul Covurluiului.*

Gherasim cu mila lui Dumnezeu Episcop Romanului

Facem știre prin această Carte a Episcopiei noastre

pentru Cucernicul între prezviteri Ioan Buța, din satul Blăgeștii, dela ținutul Covurluiului al Eparhiei noastre, că iată, socotind, l'am ales și l'am rânduit Protopop, dându-i în sama și purtarea sa de grijă ocolul Horincii dela acel ținut. Și, pentru toate pricinele și trebuințele bisericești ce s'ar întâmplà într'acel ocol, să aibă neadormită priveghere și purtare de grijă, atât pentru cuviincioasa podoabă și buna rânduială a sfintelor biserici, cât și pentru cinstită petrecere a Preoților și a Diaconilor dintr'acel ocol, poroncindu-i-se cu deadinsul cà adesa să facă datornica sa cercetare în tot ocolul acela, și ori-cari biserică va fi negrijită, ne îngrădită, sau descoperită, și fără de cele trebuincioasă în nuntru, sau ne sfințită, să o popriască și să o închidă, ne îngăduind a se sluji într'însa, până nu vor face ctitorii sau poporănii cele trebuincioasă, și până nu să va sfințì după rânduială. Așijdere priveghere să aibă și pentru petrecerea Preoților și a Diaconilor dintr'acel ocol, cà oricare Preot și Diacon nu-și va păzì rânduiala și cinstea sa, după vrednicia Darului ce poartă, și nu să va ferì de faptele acele ce aduc defăimare togmei bisericești, pe unii ca aciia, după învățăturile ce le va da numitul Protopop cu cuvântul, iar mai ales cu pilda urmării sale cei bune, de nu se vor îndreptà, să-i trimită aicea la noi, ca să să canonisască. S'au îndatorit către acestea pe Cucernicia sa, cà *întru pricinile de giudecăți, ce razămă asupra Protopopiei, să fie foarte cu luare aminte de a nu strâmbătăți pe nimenea, și întru cele ce va aveà știință să dea hotărâri, iar în cele ce va aveà îndoială, sau întru acele ce târnă de însuși a noastră hotărâre, să ne înștiințeze.* Osăbit i s'au dat poroncă să privigheze cu luare aminte, să nu să facă cununii fără de lege și amestecări de sânge trupești sau duhovnicești,—și pentru aceasta niminea din Preoții acelui ocol să nu îndrăznească a cununà pe cinevà fără știrea și cercetarea numitului Protopop, și fără Peciu cu însuși a noastră Pecete.

Drept aceasta toți Preoții și Diaconii, cum și tot clirosul, să-l aveți la dragoste, dându-i datornica cinste, supu-

nere și ascultare, întru toate cele ce va poroncì și va învăță. 1820 Maiu 27.

Gherasim Episcop Romanului.

V

1823 Aprilie 4. *Ioan Sandu Sturza Voevod răsplătește serviciile aduse ţerii de Protopopul Ioan Buța, cu prilejul întâmplărilor de rezmeriți din anul 1821.*

Noi Ioan Sandu Sturza VVod cu mila lui Dumnezău Domn țării Moldaviei.

Se faci știri cu această Carti a Domniei meli pentru Ion Buța Potropop din ținut. Covurluiului, carele, prin jaloba ce-au dat către Domniia me, au arătat că *în vremea întâmplărilor acestora de rezmeriți au fost neclintit umblând pren satele acelui ținut cu Cârc-sardar de adunà pe lăcuitorii pe la locurile lor, și de multe ori au fost să-și piarză și viiața, rămânând sărac cu totul.* Au făcut rugăminte ca să ne milostivim Domniia me și, încredințându-ni asupra arătărilor sali, nu i-am trecut cu vederea rugămintea, ci, milostivindu-ni, îi hotărâm: ca să aibă a scutì cinci zăci oi de goștină, cinci zăci stupi sau sfini de desătină, și una sută cinci zăci vedri vin de vădrărit; pe aceste, fiind drepte ale sali, să nu să superi cu nici o cerire de plată; așijdere să aibă a scutì și zeci ludi, oameni străini, aduși de acum înnainte de piste hotar, fără bir și fără nici un amestic cu lăcuitorii țării, care, adeveriți fiind prin mărturia dregătorilor marginii că sânt streini, precum să hătărăşti să fie scutiți de birul Visteriei și de toate orice alte dări și havaleli a țării.

Poruncim dar, Domniia me, de către toți să să urmeză întocma și desăvârșit, după hotărârea Cărții aceștia a Domniei mele. 1823 Apr. 4

(L. P. D,)

S'au trecut la condică, *Vasile Veisa sard(ar).* (Pe contra pagină, jos:) Din poruncă s'au cercetat. 1831 Săpt. 22. *K. Cerne.*

NOTĂ. Cu prilejul celor întâmplate între Greci și Turci, în anul 1821, groază mare intrase nu numai în boerii țării, dar și în bieții locuitori

de prin sate, cari începuse a fugì pe unde puteau. Din actul de față se constată că autoritățile luaseră măsuri spre liniștirea locuitorilor pentru care treabă și Protopopul Ioan Buța și-au dat mare osteneală, pricinuindu-și multe pagube materiale și punându-și chiar viața în primejdie.

Protopopul Ioan Buța este bunicul, după tată, a d-lui judecător I. Buța și a d-nei Matilda I. Vârgolici, din Bârlad. Dânsul, dupăcum s'a văzut din Cartea de Protopop, a trăit în satul Blăgeștii, unde și-a avut și reședința Protopopiei sale preste ocolul Horincea, din ținutul Covurluiului.

Câre—Serdarul, căpitan care comandă 40 de călăreți.

VI

1827 Iunie 17. *Indatoririle puse asupra Protopopilor de către Meletie Episcopul Romanului.*

Ponturile ce au a să urmà de cătră Protopopii din Eparhiia aceștii Episcopii, spre a noastră nesupărare și a lor nevinovăție.

1. *Protopopul să-și aliagă câte un Vechil la un ocol,* asupra căruia să să poată încredință și carele să fie cu bune purtări și ferit de nedreptele și lacome apucături; căci, pentru cele din protivă a Vechililor urmare, Protopopul are să fie răspunzătoriu și invinovățit.

2. *Pentru sf(intele) lui Dumnezău lăcașuri, Protopopul să fie cu priveghere,* făcând dese cercetări, ca în sf. Altar să fie toate sf. Vase și Veșmintele îndeplinite și păzite întru cuviincioasă curățenie. Precum și Cărțile trebuincioase să să afle la fieștecare besearică; iar unde nu vor fi deplin, făcând izvod de cele ce vor fi de lipsă, să să triimită la Episcopie. Și bisearicile să fie bine lipite și acoperite, și țintirimurile îngrădite, ca să nu între vite și să să facă stricăciune; și când poporenii nu să vor sili a face întocmirea ce va trebuì, Vechilii ocoalelor să facă arătare Protopopului și Protopopul să ne înștiințăză ca să i să scrie cum are să urmeză, fără a urmà Protopopul dela sine nimica.

3. *Pentru besearicile acele din nou zidite, sau acum sau de mai înainte, care încă nu vor fi sfințite, Protopopul este dator a ne înștiință de să află într'acele toate cele trebuincioase,* precum: sf. Vase, Veșminte, Cărți, și celelalte, atât în nuntru cât și afară. Și apoi i să va scrie în ce chip are a

urmà, *ne îndrăznind Protopopul, osăbit avaetul Scaonului, a cere dela careva vre o plată, sau pentru înștiințarea ace ce ne va triimite, sau când se va rândui, prin Cartea noastră, a să săvârșì sfințirea besearicii,—rămâind mulțămit cu cât din bună voință îi vor dà ctitorii besearicii.* Și când să va cere a să zidì besearică din nou iarăși să ne înștiințază: la ce loc are a să zidì, și de nu să află besearică acolo, și cât număr de gospodari sânt, și de este adunată materiia trebuincioasă, și de lemn are a să face, sau de piatră a să zidì?

4. *Dela acei din clirici ce sânt aleși a să hirotonisì preoți, fiindcă s'au socotit de cuviință a avè și Protopopul un măsurat avaet, pentru adeverința ce îi dă, cu care vine la Episcopie spre hirotonie, să nu îndrăznească Protopopul a luà mai mult de șapte lei dela acel ce va aveà a să hirotonisì;* iar pe clиricul acela să-l îndatoriască Protopopul a să sâlì de a învățà mai înnainte, acolo unde îi va fi șăderea, pentru a-și puteà căutà și de trebile gospodării sale; și când va venì la Episcopie să nu mai zăbovască învățându-le aceste, ce ne apărat cere trebuința a le știi, adecă: Psaltirea, Octoihul, M i n e i u l, Triodul, Pendicostariul, Apostolul, Evanghelia, Liturghia, Molitfelnicul și C a t i h i s â s;—și să le cetească curat, fără să încâlcească sau de doă ori să zică cuvântul, spre a luà întru înțelegire cuprinderea cetirii și el și ascultătorii; să învețe asămine și scrisul. Și până ce aceste nu le va învățà așà precum să cuvine, să nu-i de Protopopul adeverința sa, nici să îndrăznească clиricul a venì la Episcopie fără a le învățà și a le știi aceste, și fără adeverința Cucer(niciei) sale Protopopului.

5. *In vremea rânduită, la care au a să adunà banii poclonului Episcopiii,* Protopopul să cerceteze cu dinadinsul dacă Vechilii ocoalelor fac adevărată scriere de toți cei besearicești, însămnând și pe acei ce să vor adăogì din nou la darea poclonului, ca să nu să afle în urmă la cercetarea ce să va face nume tăinuite, căci va fi învinovățit Protopopul a plătì îndoit. *Și mai mult de șapte lei și două zeci parale, la o dare, ce este la șase luni,—adecă cinci lei, banii poclonului Episcopiii, și doi lei doă-zeci pàrale, banii shoalelor,* cu

care bani are să-şi închee Sama la Episcopie,—să nu îndrăznească nici Protopopul, nici Vechilii săi, cu nici un cuvânt a luà un ban macar piste aceştii, căci, devedindu-să, vor fi în supărătoare răspundere.

6. *Dela clirícii acei cari vor voì a avè a noastră Carte de dăscălie, pentru că, după rânduială. are a venì la Episcopie cu mărturie dela săteni şi cu adeverinţa Protopopului, ca să i să deae Cartea, osăbit de avaetul Scaonului, va avé a luà Protopopul cinci lei;* iară mai mult să nu îndrăznească a luà, căci, vădindu-se, va fi învinovăţit şi îndatorit a dà înapoi îndată ; iar acel cliric să fie îndatorit a învăţà a cetì curat şi a scrie, căci, dacă aceste nu le va învăţà, nu i se va da Carte de dăscălie.

7. Dela *preoţii acei ce vor voì a se mutà dela o biserică la alta,* fiindcă, după rânduială, au a luà a noastră Carte de mutare şi Protopopul are a ne înştiinţà cererea lor de mutare şi de rămân alţi preoţi în locul lor, precum şi unde vor voì a se mutà de este trebuinţă şi de alţii, — *osăbit de avaetul ce are a dà la logofătul Episcopiii, va oveà a luà şi Protopopul câte un leu.*

8. *Dela acei ce vor avè a se însoţì, osăbit de avaetul Scaonului câte doisprezeci lei de Pecetluit,* cu care bani are să-şi închee *Protopopul* Sama la Episcopie, *va avè a luà şi avaetul său câte doi lei;* iar mai mult un ban piste aceştii să nu îndrăznească a luà, pentrucă, de se va vădì, va fi însă adatorit a da înapoi. Şi să îndatorească pre toţi preoţii ca a cele mărturii, ce să dau celor ce să au a se însoţi, să să scrie după copiia ce să triimite acum dela Episcopie, pe hârtie curată; iar pentru scrisul mărturii să nu cee vre o plată, ce cât va voì cinevà a-i da să rămâe mulţămit preotul. Şi nici Protopopul, nici Vechilii săi, să nu de răvaş în loc de Pecetluit, nici Pecetluit fără Mărturie, a căriie cuprindere, cu veletul, luna, şi ziua, să o treacă Protopopul în Condică, precum asemineà şi în Pecetluit. Şi să fie Protopopul cu luare aminte, ca să cerceteze pe acei ce vin de cer Pecetluit, măcar deşi vor aduce Mărturia preotului, de nu cumva au vre-o rudenie din sânge sau din sf. Botez, ca să nu să facă vre-o amestecare; sau între văduvi şi văduve de va fi vre o pricină ce le pro-

preşte însoţirea, precum unii sau unele ce îşi lasă soţul sau soţiia aiurea şi voesc a să însoţì cu alte feţe prin chipuri viclene sau dări de bani,—dându-să poroncă tuturor preoţilor să nu să amăgiască cumva a da mărturie la unii ca aceştia fără a-i cercetà cu dinadinsul şi a să adeverì prin vrednice de credinţă dovezi, că nu urmează vre-o aseminea pricină, pentru care să-şi tragă asupră-le arghită şi canonisire; şi Protopopul, aflând odinioară vreo o Mărturie ne adevărată, îndată să ne o trimită, înştiinţându-ne pre larg de urmarea pricinii.

9. *Pentru orice pricini ce au a să cercetà şi a să hotărâ, dacă Protopopul nu le va putè pune la cale, la faţa locului, cu înştiinţarea sa cuprinzătoare de urmarea pricinii, pre acei cu pricina să-i triimită la Episcopie,* ne îndrăznind a le cere plată de osteneala sa pentru înştiinţarea ce le va da cătră noi; iar dacă pentru vre o pricină va cere trebuinţa ca prin Cartea noastră să să rânduiască Protopopul de a merge la faţa locului ca să o cerceteză, sau şi fără Cartea noastă va fi poftit de acei cu pricina, atuncea, având a merge Protopopul cu trăsura sa, rămâne a să învoi cu aceie ca să-i de după pricină plata cuviincioasă.

10. *La pricinele ce vor urmà între fete cu ficiori,* când să întâmplă adecă a aveà întâlnire, şi fata va trage pe ficior în giudecată la Protopop, dacă cu vrednice de credinţă dovezi să va vădì el vinovat cumcă i-au răpit fecioria şi nu se va plecà a o luà întru însoţire, Protopopul să-l îndatoriască a o înzăstrà după starea şi putinţa sa, făcând driaptă cumpănire a nu să asuprì nici o parte, nici alta ; şi la asăminea pricină, pentru că şi Pravilile hotărăsc să să globască pe răpitoriul fecioriii, dela cel mai cu stare fecior va luà Protopopul până la doă zeci léi, nu mai mult.

11. *Dela preoţii ce au a li se da Paucenii sau Cărţi de Duhovnicie, osăbit de hotărâtul avaet a Scaonului, să nu îndrăznească Protopopul a ceri nimică;* căci, de ne vom înştiinţà că au luat cât de puţin dela carivà, va fi îndatorit a dà înnapoi.

12. *Pentru urâta ace de cinste defăimătoare şi de suflet vătămătoare patima beţiii,* de care sunt biruiţi mulţi din pre-

oţi, pentru ca să înceteze cât va fi la putinţă, este datoriu Protopopul atât însuşi, cât şi Vichilii săi, acei aleşi de vrednici, să umble adesa să-i privigheză, făcându-le ştiut: că acel carele nu se va ferì sau nu se va părăsì de beţie, să va supune supt o gre canonisire şi arghită; şi la zâle însemnate sau la iarmaroace, să fie cu luare aminte a nu îngăduì pe nici un preot să între în cârciume şi îmbătându-să să să tăvălească. Şi, pentru acei ce nicidecum nu vor voì a să îndreptà, îndată Protopopul să ne înştiinţeză, ca să să hotărască pentru aceie cele de cuviinţă. Asămine şi pentru oricare vădite greşale a celorlalţi bisericeşti, fără pregetare să ne înştiinţeze, ne îndrăznind Protopopul a hotărî cevà dela sine, sau a arghisì pre cinevà din preoţi, sau supt vre o altă canonisire a-i supune fără ştirea şi porunca noastră.

Pentru toate aceste hotărâte ponturi se cuvine ca Protopopul să fie pildă bună către toţi, purtându-să cu cuviincioasă rânduială şi ferit de cele defăimătoare urmări, arătând către toţi chipul blandeţâlor şi dând cuviincioasă cinste preoţilor ca la nişte fraţi ai săi în Hristos, şi la toate câte prin ponturile arătate să îndatoreşte pe Cucernicia Sa, să fie întocma următoriu fără a părtinì sau a asuprì în vre o pricină cât de puţin. Şi să să ferească de jafuri şi lacome apucări, căci, dovedindu-să că au păşit piste aceste hotărîte ponturi, să ştie cu hotărâre: că nu numai ceia ce va luà va da înzăcit innapoi, ci, îndată scoţându-să şi din slujbă, va fi supus şi în gre canonisire, spre vegherea şi altora de asămenea cutezători. Aceste le poroncim cu dinadinsul hotărîre.

1827 Iunie 17.

Meletie Episcop Romanului.

VII

1820 August. *Carte de învăţătură ce se da de Meletie Episcopul Romanului la noii hirotonisiţi.*

Meletie cu mila lui Dumnezău Episcop Romanului.

Dupăce Dumnezeiasca Pronie au bine voit a ne încredinţà ocârmuirea besericească şi păstoria duhovnicească, cea mai întâia datorie, care am socotit că să cuvine de a avè neîncetată lucrare, este aceasta: ca sfintele besearici din Eparhia noastră să să păzască în bună stare şi rugăciunele către Dumnezău să să urmeză după rânduială; preoţii, ce sânt lucrători celor sfinte, să aibă purtări precum să cuvine chiemării lor; cum şi toţi cei lalţi pravoslavnici creştini să să povăţuiască către calea sufleteştii mântuirii lor.

Pentru aceea dar molitfei tale preote (loc alb ca 8 centimetri lungime), carele acum cu Darul şi puterea Prea sfântului Duh, prin smerenia noastră te-ai hirotonisit, învrednicindu-te a priimì Darul acest înnalt şi sfânt al Preoţiii, ţi să pune înnainte îndatoririle mai jos însemnate, care fără sminteală în toată vremea ai să le urmezi.

1. Petrecerea ta să o păzeşti de a nu o asămănà ca acelor deobştie şi ferită de oricare prihană îţi poate aduce sufletească vătămare şi Preoţiii defăinare, adecă: de beţie, ce este începutul tuturor răutăţilor, de gâlcevi, de zavistie, de răsplătirea răului, de pizmuire, de dreaptă sau nedreaptă pâră sau mărturisire la vre o giudecată asupra cuiva în vre o pricină, ori prin cuvânt ar fi ori înscris, de deşartă mândrie, de grăirea neadevărului, de a nu te face înşălătoriu, de jurământuri ori în ce chip ar fi, de sudălmi şi de voroavele cele deşarte, de giudecăţi a te ferì cât să poate de a nu avè pricină cu nimenea, bine să-ţi ocârmueşti casa ta, având pre copiii tăi şi pre toţi casnicii supt şi întru curăţie, să-i înveţi frica lui Dumnezău şi buna credinţă, cum şi năravurile cele bune, ca toţi ceilalţi să iae pildă bună dela tine şi dela casnicii tăi.

2. Când va fi să săvârşăşti sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie, să te îngrijăşti de toate cele câte învrednicesc pe preot spre această sfântă slujbă, adecă: o zi mai înainte să posteşti şi să lepezi toate grijile lumeşti, să te găteşti ca să fii foarte curat, atât întru cele din lăuntru ale tale, înaintea Ochiului Aceluia ce vede toate cele dintru ascuns, cât şi întru cele din afară; să nu aibi cu nimeni mânie, sau de te-au scârbit, sau de ai scârbit pe carevà, să mergi să te înpaci din toată inima ta; hainele să ţi le ai curate, şi să fii spălat, şi cu mâinile foarte curate; şi aşà să întri în sfân-

tul Altar cu mare sfiială şi frică, având să săvârşăşti jărtfa cea fără de sânge, ca să fie bine priimită în prea sfântul Jărtfelnic cel mai presus de ceriuri.

3. Sfântul Agneţ, uscându-l bine şi cu rânduială, să-l cerci la vreme ca să nu umezască sau să mucezască, cum şi *potrivirea* sfintelor Taine cu luare aminte, iar nu *fiecum* să o săvârşeşti, fără să rămâe cât de mică *părticică* în sf. Vas, sau pe sfântul Disc, sau pe Burete. Sfintele Vase să le păstrezi totdeauna curate şi bine să le ştergi, ca să nu rămâe udială. Veşmintele să le ai strânse cum să cade şi să le ai puse la un loc şi, când să vor rupe sau să vor *ponosi*, să porţi de grijă a le meremetisì.

4. Besearica, atât în nuntru peste tot, să pui pe Ponomarul a o curăţì şi a o măturà, cum şi în sfântul Altar a nu să pune Prinoasele ce să aduc în besearică, nici vre un alt lucru de prisos, ci numai cele ce sânt de trebuinţă acolo; şi pe din afară să fie bine acoperită şi înpregiur îngrădită. Şi pentru ori ce va fi lipsă să îndemni pe ctitori sau poporăni a le înplinì; iar când după întâia şi păn la a treia dată nu te vor ascultà, îndată să arăţi Protopopului să ne înştiinţeză, ca, după poronca ce i să va trimete, să să urmeze.

5. Să te sileşti întru cetirea sfintei Liturghii, sfintei Evanghelii, şi celor lalte Cărţi beseariceşti, ca să le ceteşti cu lămurire, fără să încâlceşti sau să îngiumătăţeşti cuvintele,— şi nu întru altfel să le înţelegi, ci numai dupăcum sfinţii Părinţi le-au aşăzat.

6. Sfântul Botez să-l urmezi întocma după rânduiala aşăzată în Molitfelnic, în vas încăpătoriu, ca cu lesnire să să facă cele trei rânduite afundări, iar nu cumva turnări sau într'alt chip.

7. Să nu îndrăzneşti a cetì cununia la nici o faţă de orice stare sau orice persoană va fi, ne privind la orice îndemnări ţ-ar pune înnainte, fără Pecetluitul cu însuşi a noastră pecete, cum şi Mărturiia ce să va cere de către acei ce au a să însoţi, să nu o dai până să nu cercetezi cu luare aminte, ca să nu fie vre o pricină de rudenie de sânge sau din sfântul Botez de care să fie poprită însoţirea ; nici la

oameni streini pe carii nu-i vei cunoaşte şi nu vor fi din poporul molitfei tale, să nu cutezi nici mărturie a le da, nici cununia a le cetì ; căci pentru o aşà urmare şi îndrăznială neapărat ai să fii supus în aspră canonisire.

8. Să nu îndrăzneşti a te mutà dela besearica unde eşti rânduit la altă besearică, fără ştirea şi înscris voia noastră ; căci şi pentru aceasta vei fi în canonisire.

9. Pre popărăni să-i înveţi cele zăci poronci a lui Dumnezău ; să i îndemni să meargă la besearică Duminicile şi Sărbătorile şi să-i sfătueşti ca, la aceste zile, nimică să lucreză ; să să ispovăduiască la tuspatru posturi, sau, dacă unii nu vor putè la toate, măcar la cel mare post,—şi carii vor fi vrednici să să şi împărtăşască cu sfintele Taine ; la această însă creştinească datorie mai cu dinadinsul să cuvine cu râvnă să o urmeze întâi casnicii tăi, spre a da pildă celorlalţi ; osăbit să te sileşti ca să depărtezi în tot chipul prin sfătuiri duhovniceşti dela acei poporăni ce urmează păgâneasca obiciuinţă, adecă : vrăjile, farmacile, descântecele, baerile, şi alte multe de asemenea fapte, ce sânt gonite de besearică, arătându-le că, de ne vom înştiinţà, greu îi vom canonisì pre unii ca aceie ; ci, de va fi carevà din poporăni bolnav, să chieme pe preot să să roage pentru dânsul, după învăţătura Apostolului „Că prin rugăciuni şi credinţă să va vindecà cel bolnav".

10. De se va întâmplà să ai supărare despre carevà în vre o pricină, să nu te biruiască cumva mâniia a te pornì asupră-i cu ocări sau cuvinte de gâlceavă, sau să rădici mâna să-l loveşti,—că, pentru o aşà urmare ieşită din măsuri împotriva Preoţiii, ai să fii greu canonisit ; ci să mergi să arăţi Protopopului, cà, după datoriia slujbii sale, să pue la cale a să aduce pre supărătoriul întru înfrânare ; cum şi de vei aveà vre o pricină a te înfăţişà la giudecata politiciască, nu eşti slobod să miergi singur, nici dregătoriul te poate ridicà, ci iaràşi prin Protopopul a-i să-ţi arăţi îndreptările şi prin Cucernicia sa să-ţi cei îndestularea dreptului ; iar când Protopopul nu te va putè odihnì, să vii să năzueşti la Scaonul Episcopiii, supt apărarea căruia te-ai supus ; să te fereşti însă de a nu fi însuţi începătoriu pricinii.

Toate aceste îndatoriri, privindu-le cu multă luare aminte, să le citești des spre a le tipărì în minte, și de le vei păzì întocma, să știi că de asupra ta nu va lipsì Darul și Mila lui Dumnezău; și dela oameni vei avè evlavie și dragoste, cinste și tot agiutoriul; cum și Arhiereul tău se va bucurà de tine și te va iubì ca pre un slujitoriu al Tainilor lui Dumnezău; al căuia nemărginită iubire de oameni și atot puternicie să te întărească a le urmà cu deplinătate, ca să te poţi învrednicì răsplătirei vecinice. Amin.

(L. P. E.) 1829 Av(gust).

NOTĂ. Găsită între hârtiile, ce se află în cancelaria Protoieriei de Tutova, rămase dela răposatul Protopop Ioan Ghinea. Din acest act deducem că răposatul, Ghinea, a fost hirotonisit preot în 1829 și deci lui trebue să i să fi dat această Carte de Invăţătură,—Carte ce să da desigur în felul acesta, de Episcopul Meletie, la toţi cei ce se preoţiau.

Pecetea-i în formă ovală și-i intipărită cu fum de lumânare, având pe ea: Crucea, Cârja, la mijloc M E R și jos data, **1826 Iunie 2,**—dată, cred, a suirei pe scaunul Episcopal.

VIII

1844 Septemvrie 1. *Program întocmit pentru primirea Episcopului de Roman în orașul Bârlad.*

Program

Intrarea și priimirea Episcopului în oraș.

La intrarea Episcopului în oraș vor sunà toate clopotele de pe la toate besăricile păn la sosirea sa la ușa pridvorului besăricii celii mai de căpitenie. Acolo îl va intimpinà un preot înbrăcat în felon și epitrahil, ţinând Evanghelia în mână, cu un diacon sau doi cu cadelniţă, și doi anagnoști înbrăcaţi, și cu sfeșnicele aprinse. Tot clirosul din oraș, preoţii și diaconii, vor fi faţă. De acole, dela ușa besăricii, înbrăcând Episcopul mantia și sărutând Evanghelia, va intra în besărică, cântând psalţii Axion estin, rar, păn ce se va închinà Episcopul în Oltariu și la Icoane, și se va suì în Strană. Apoi eșind diaconul afară din Oltariu în mijlocul besăricii va zice Ectenia ace scurtă de litanii, și preotul răspunde: Auzi-ne pre noi Dumnezeule, și celelalte,

și otpustul. După a căruia sfârșit vor începe a venì la blagoslovenie, întăi preoţii, diaconii, apoi boerii, neguţitorii, și tot norodul adunat.

In sfârșit, după aceasta, Episcopul să va închinà în mijlocul bisăricii și psalţii vor cântà: Ton despotin . . ; și desbrăcând Mantia va merge la gazda pregătită, și vor trage clopotele numai la ace bisărică, unde are a se întimpinà.

Ioan Ghinea blagocin.

Anul 1844 Săptemvrie 1.

NOTĂ. Programul e desigur o copie și e scris de însăși mâna părintelui Ghinea. După data ce poartă îl cred întocmit cu prilejul primei vizite ce va fi făcut Bârladului Veniamin Roset, Episcopul Romanului, în luna Septemvrie 1844, ales fiind ca Episcop în primăvara acelui an.

IX

(Fără dată, prababil 1840—1850). *Insemnare pentru câte lucruri trebuesc la sfinţirea bisericilor, cum și plata ce este a se luà.*

(Lucruri :) 1 Cumaș; 1 brâu de încins; 6 testemele bune; 12 basmale; 4 calâpuri sopon; 4 păpuși șfară; 4 chiroane, câte 25 dramuri unul; 50 dramuri apă de trandafir; 50 dramuri tămâe; 25 dramuri smirnă; 200 dram. unt-delemn; 1 lumânare de o litră; 4 lumânări câte de 50 dram.; 10 lumânări câte 25 dram.; 2 oale noă; 1 teste bolduri; 20 coţi pânză de îmbrăcat Pristolul; 20 coţi cit de pus deasupra Pristolului; 2 bureţi; 2 tiploti.

(Plata :) 35 lei 20 parale *havaetul sfinţirii bisericii a Prea sfinţitului Stăpân;* 164 lei 20 părale osteneala Protoiereului și a celorlalţi, adecă a unui preot și un psalt, i un diacon; deosebit paralele dela naforă și un disc,—aceste toate au să fie pentru acești patru slujitori.

NOTĂ. După o însemnare, scrisă frumos cu mâna părintelui Iconom I. Ghinea, găsită ca foae volantă în cancelaria Protoieriei de Tutova. Lista de mai sus trebue să se fi întocmit cam între anii 1840 și 1850.

X

Bârlad, 1852 Martie 6. *Protopopul C. Vrabie cere*

deslegare dela Episcopul Romanului dacă poate să dee voe de a cântà lăutari la înmormântări, ceia ce nu se întâmplase până acum la Bârlad.

Prea sfinţite Stăpâne,

Mulţi din localnicii vieţuitori în această politie Bârlad, când li se întâmplă de să săvârşesc din viaţă familii de a lor, vin la mine şi cu stăruinţă cer de a li se da voe ca, în vremea când îşi duc morţii lor la biserici spre înmormântare, pe lângă preoţii şi slujitorii bisericeşti, să fie şi *lăutari cu muzică,* ca să cânte în urmă,—puind înnainte că această orânduială s'ar fi obicinuind atât în capitalie precum şi în alte oraşă : Galaţi, Focşani, Tecuciul, şi aiurea ; şi fiindcă pără acum, *în această politie, acest feliu de obiceiu nu s'au urmat pără acum,* eu nici unuia nu i-am încuviinţat cerirea pără mai întăi nu voi raportui Preosv. Pentru care cu adâncă supunire raportuescu şi mă rog să am stăpâneasca dezlegare: să încuviinţăz aseminea ceriri, ci o fac localnicii Bârlădeni, ca să le dau voe să-şi petreacă morţii cu lăutari şi cu muzică păn la biserici, sau să nu le încuviinţăz; căci, pără când voi priimi stăpâneasca Preosfiinţieivoastre dizlegare, nicidecum voi putè scăpà de cerirea şi supărarea ce-mi fac.

Al Prea Sf. V. plecat şi supusă slugă.

Prot. ţinut. Tutovei, *Constantin (Vrabie) Iconom.*

No. 52

1852 Martie 6, Bârlad.

(Arhiva Sf. Episcopii de Huşi, Dosar 75, din 1852).

XI

Roman, 1852 Martie 17. *Răspunsul Prea sfinţitului Arhiereu Iustin Edesis, locotenent de Episcop al Romanului, prin care face cunoscut Protopopului de Tutova că, întrucât n'a fost obiceiul în Bârlad până acum de a se înmormântà morţii cu lăutari, să nu se încuviinţeze nici pe viitor.*

La Protopopul de Tutova Icon. Constandin

La raportul P. C. Tale cu No. 52, prin care încunoştiinţăzi că unii din lăcuitorii acei politii au dorinţă ca înmormântările să să facă cu muzică sau lăutari, ţi se răspunde: că, de vreme ce în acea politie n'au fost obiceiu de a să săvârşi înmormântări cu lăutari, apoi în aşà priivire nu să poate nicidecum încuviinţà mijlocire ce-mi faci P. C. Ta ; şi dar ţi se scrie ca să ai cea mai de aproape privighere de a nu îngădui înmormântări cu muzică sau lăutari, care nu ar fi altă decât un scandal şi lovire în canoanele sfintii biserici.

No. 293 17 Mart. 1852.

(Arh. sf. Ep. Huşi, No. 75, din 1852).

XII

1852 Octomvrie 2. *Scoala publică ia parte în ziua de 3 Octomvrie 1852, la sărbătorirea venirei în oraşul Bârlad a noului Episcop de Huşi, Meletie Istrati.*

Ţirculară.

In urmarea încheerei făcută de către Comitetul de Inspecţie, astăzi în 2 a curgătoarei, având a se considerà ca sărbătoare şi de către corpul scolariu, ziua de mâni, Vineri, în care Prea sfinţitul Episcop, Domnia Sa Meletie Istrati, noul Diecesan, are a celebrà sfânta Liturghie în biserica Vovidenia, spre a înpărţi binecuvântările Sale, subscrisul, în temeiul mai sus ţitatei încheeri, invită pe d-lor profesorul Ioan Popescu şi suplentul Gh. Giorgescul ca mâne dimineaţă, la $6^1/_2$ oare, să asisteză împreună cu subscrisul, şi cu elevii şcoalei la sfânta Liturghie în biserica Vovidenia, şi de urmare sânt poftiţi a iscălì în aceasta. 2 Octomvrie 1852, Bârlad. (Director) **C. Nanu.**

(Semnaţi de vedere şi urmare :) *Ioan Popescu, Gheorghie Georgescul.*

(Din Arhiva şcoalei Nŏ. de băeţi, Dosar pe 1852).

XIII

(Fără dată, probabil 1850—1868). *Listă amănunţită de obiectele trebuitoare la o sfinţire de biserică ce se puneà în vedere din timp preoţilor şi ctitorilor de către Protopopii de Tutova.*

Listă

Pentru toate ce trebuesc la o sfințire de bisărică, precum în gios să arată.

Mai întăi să să pregătiască și să să înfrumusețăze sfântul Pristol și sfânta Masă, precum și Procomidie, precum trebuește. Sfântul Pristol, adecă stâlpul sfintei Mesă, să fie făcut cu iscusință și nu mai mare decât trebuește; fața sfintei Mesă să fie mai lată decât grosimea stâlpului, să treacă de giur-înpregiur, dacă nu mai mult, măcar de un lat de mână, și să nu fie grosimea stâlpului asemine cu Masa; Masa să fie încheiată bine, de lemn uscat, ca să nu se *corogiască*, cu două chingi, și alte două chingi să fie zidite în stâlp,—așăzate foarte bine și potrivite cu chingile Mesăi, ca cuile ce au a să bate în Masă să meargă prin amândouă chingile,—adecă prin acele a Mesăi și prin acele a stâlpului; fiind pregătit în timpul sfințirii un sfredel, potrivit în grosime cu cuile, precum și o teslă bună, ca să să bată cuile.

După aceste să fie pregătite următoarele:

1 Sfânt Potir; 1 Disc; 1 svezdă (ste); toate aceste să fie sau de argint sau de costor bun; 1 Linguriță; 1 Copie de oțel, ascuțită bine; 1 Tabla mică de pus Prescura pe ea; 1 Tabla mare de ținut sfânta anaforă; 2 Garafe albe, pentru vin și apă; 1 Tiplotă mică (ibricel) de încălzit apa pentru Căldură; 1 Vas de adus foc în Oltariu; 1 Clește pentru foc; 1 Cadelniță; 2 rânduri Procovețe, cu mari și mici; 3 Sfeșnice noă mici, două de pus pe Procomidie; 1 Candilă noă, așăzată în dreptul sfântului Pristol, în Oltariu; 1 Dveră de materie, pusă în verigi, la Ușile Impărătești; 1 rând Veșminte, ce trebuesc pntru servit unui preot; 1 Evanghelie pe sfântul Pristol; 1 sfântă Cruce; O Carte numită Liturghie, noă, idem, și toate celelalte cărți trebuitoare pentru servit la bisărică, nelipsind nimica din ele; 1 Ocă untdelemn; 1 rând de Litii (ce trebuesc seara la Vecernie); 1 Miruitor de uns oamenii cu untdelemn sfințit, ce are a fi pus untul de lemn, într'un pahar ca de 50 dramuri; 1 alt Miruitor de lemn, înfășurat la un capăt cu bumbac și legat

cu ață, ca să fie de miruit păreții bisăricii; la sfințiri, și 1 Vas (Castron mari de Aghiazmă).

După aceste să să pregătească și următoarele: 1 Ocă Ceară galbănă, curată; 30 dramuri Sacăz; 100 dramuri Smirnă; 20 dramuri Aloi; 200 dramuri tămâe; 20 dramuri Râșină curată; 20 dramuri Ladin mirositor; 400 dramuri marmoră pisată și cernută bine; 1 Cutioară mică de argint sau costor pentru pus sfintele moaște în ea; 2 Oale mari noă câte de 4 ocă una; 36 coale Hârtie albă curată; 1 Ghem cu ață subțire și 4 ace de cusut hârtie; legături Șfară (tare și bună); Sfintele Moaște de ale Mucenicilor; Sfântul Mir-Mare; 2 litre Apă trandafir; 1 Sfințit Antimis nou; 4 calupuri Sopon bun; 2 Bureți de mare, noi și curați pentru șters Masa, și 2 Bureți pentru Antinis și Proscomidie; 4 Covățele noă și curate; 4 bucăți Pânză curate câte de un cot bucata, pentru șters sfânta Masă; 4 Evangheliști zugrăviți pe pânză; 1 Imbrăcăminte noă, pe Masă, de pânză de in, care să ajungă colțurile ei până gios, la pământ, având la câte 4 colțuri găitane (ca benturi la antereu) să să poată legà; 1 Imbrăcăminte de materie noă, pe deasupra îmbrăcămintii de Pânză să agiungă iarăș până în pământ și iarăși cu benturi; 1 Imbrăcăminte, pe deasupra celor doă, iarăși materie noă, însă aceasta să fie atât de mare încât să poată acoperi sfânta Masă peste tot; 1 Camașă de hasà făcută în adins, spre a să înbrăcà Procotosul peste sfintele veșminte în timpul sfințirii; 2 basmali de legat la mâni; 3 panglici (cordeli lati), lungimea să fie încât să să poată a să încinge Proestosul cu eli, și a să legà basmalele; 1 hârtie de Bolduri; 4 Chiroane, câte de o *șchioapă* de lungi, potrivite ca să treacă prin amândoă chinghile, adecă a Mesăi și a Pristolului; 4 Lopățeli de lemn, late cât palma, și cu cozile lungi de 2 palme.

Pe lângă aceste mai urmează:

Lumănări trebuitoare de impodobit bisărica; 4 Preoți (deosăbit de Proestos), pentrucă fără 4 Preoți nu se poate îndeplini serviciul sfințirii,—fiind trebuinți a fi la fiecare colț de Pristol câte un Preot (însă Preoți cari știu rânduiala

sfinţirii) şi pe cari îi va denumì Proestosul ; 2 diaconi ; 2 psalţi ; 1 Clisiarh învăţat, (în pregătirea Aromatilor 4) ce neapărat este trebuitor.

La umblarea înprejurul bisăricii negreşit că au să fie îmbrăcaţi în Veşminte şi alţi Preoţi ce s'ar mai întâmplà. Preoţilor, Diaconilor, Psalţilor şi Clisiarhului, ce au a fi servitori la sfinţirea bisăricii, să li să de lumănări aprinse, legate la dânsele ce se va socotì ; Aseminea şi acelor cari nu vor servì la sfinţire, decât numai se vor îmbrăcà, când se va încungiurà bisărică, să li se de şi lor lumănări. Şi—

La finit,—să să pregătiască mai întâi de toate o masă de lemn mari şi puindu-se în vremea Vecerniei, sara, în biserică, în dreptul Icoanii Maicei Domnului, să să pue pe ea toate obiectele prescrise în această listă, fără să lipsască un cât de mic lucru de cele însemnate (căci lipsind să fac mare sminteală şi impedecare în sfinţirea după tipic) ; şi apoi acele obiecte puse pe masă, să fie învălite cu o prostire curată, ca să ste până a doua zi. Masa ace(asta) de lemn să să potrivească ca să poată începe pe uşile cele mari a Catapetezmii, fiindcă la timpul cuvenit are a să duce în Oltar cu lucrurile împreună.

Pe lângă aceste să nu se uite a să faci şi o Cristelniţă de aramă sau de tablă pentru botezuri, precum şi Cutie de ţinut în ea tacâmul sfânt. Botez [1]).

NOTĂ. După o Listă scrisă cu probalitate între anii 1850—1868, de mâna fostului Blagocin şi apoi Protoiereu, Iconomul Ioan Ghinea, pe care am găsit'o în Arhiva Protoierii locale, printre nişte foi volante.

1) Buretele, forficelele şi c. l.

XIV

1856 Martie 26. *Apelul Iconomului Ioan Ghinea către noblesa Iaşului spre a veni în agiutorul gătirei bisericii sfinţilor mucenici Haralampie şi Minà din politia Bârladului.*

O biserică cu hramul întru prăznuirea sfinţilor mucenici Haralampie şi Minà, ce să faci din nou de peatră şi cărămidă în politia Bârlad, neputându-să săvârşi cu deplinatati din pricina lipsirei cheltuelilor ce urmează, fiind biserica saracă, lipsită de bani, şi fără nici un venit anual, şi nemai rămâind altă nădejde de unde să să poată adunà capitalul trebuitoriu pentru nişte aseminea cheltueli neapărat trebuitoare,—iscălitul, fiind însărcinat din parte bisericii şi totodată învoit, atât de Părintele Mitropolitul, precum şi de Părintele Episcop al Eparhiei Huşului, precum adevereazǎ Condica ce o am, cu adânc respect şi smerenie vine a rugà pe înnalta noblesă din această capitalie, ca să să milostivească şi să să îndure a agiutà un aşà sfânt lăcaş sarac şi lipsit de tot agiutoriul trebuitoriu. Ca prin asemenea să să poată pregătì, atât pe din lăuntrul, cât şi pe din afară, adecă: a să face un turn deasupra pridvorului, unde să să pue clopotele ; a să tencuì păreţii ce sânt zidiţi ; a să faci catapeteazma sapată de lemn şi zugrăvită ; a să cumpărà un policandru, sfintele Vase, cadelniţă, candele, sfeşnice, veşminte pentru preoţii servitori, şi toate cele care vor trebui în lăuntrul, precum şi ograda bisericii a să faci din nou.

Şi pre toţi îndurătorii ce vor avè milă să agiute la cheltuelile ci trebuesc, să vor prescrii în condica celor întâiu ctitori, spre veşnică şi neştearză pomenire. 1856 Mart 26.

Ioan Ghinea Iconom, din politie Bârlad.

XV

(Fără data). *Jurământul cel mare ce să întrebuinţà înnainte vreme de către Protopopi din judeţul Tutova.*

Foaia Jurământului celui mare.

Mă făgăduesc şi giur cu Prea-Atot puternicul Dumnezeu, înnaintea sfintei Lui Evanghelii şi a Cinstitei Cruci, că, la ce sânt chemat şi voi fi întrebat, voiu arătà adevărul, ne ţiind parte nici pentru prieteşug, sau vrajbă, sau rudenie, sau pentru vre o frică, sau pentru alte interesuri, ce să am a arătà adevărul aşà precum ştiu şi am auzit ; iar dacă eu n'aş vre să arăt adevărul, la ce voiu fi întrebat, pentru oareş-care interes, şi voiu arătà altele neadevărate şi care nu le voiu şti, zic : de viaţa me, de ostenelele mele, de chivirnisala me, şi de tot ce am eu mai dulce înnainte ochilor

mei, parte să nu am: ce ca praful ce-l spulberă vântul de pre fața pământului, așà să-mi fie mie toate spre pierzare și peire; fimeia me să rămâe văduvă, copiii mei săraci cerșitori, și ingrabă urgiea lui Dumnezea să mă ajingă cuprinzându-mă bubele lui Gheezi și tremurul lui Cain,—oftând, tremurând și târându-mă pre pământ ca Cain în toată viața me, ca și ne vrând să mărturisesc adevărul.

Iară dacă voiu arătà drept și în frica lui Dumnezeu ce voiu fi intrebat, rog pre milostivul Dumnezeu să fiu ertat și de Dumnezeu blagoslovit, Amin.

Și spre încheerea acestui jurământ sărută sf. Evanghe'ie și Sfânta Cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

NOTĂ. Scrisă de mâna păr. Iconom I. Ghinea. Găsită ca foae volantă în Arhiva Protoieriei de Tutova.

TABLA NUMELOR

A.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

I.

J.

L.

M.

N.

O.

P.

R.

S.

T.

U.

V.

Z.

ADAOS

Nume de lucruri şi de slujbe.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

I.

J.

L.

M.

N.

O.

P.

R.

S.

Ș.

T.

Ț.

V.

Z.

TABELA MATERIEI

DOCUMENTE.

1. Documentele Bisericii Domneasca, Hramul Adormirea Maicii Domnului.

PAGINA

Prefața.

1898 Iulie 3. Epitropia bisericii Domnească cumpără o dugheană cu locul ei dela Hristache Ioan, in strada Ştefan cel Mare, cu preţ de 11,000 lei. 44

Documentele bisericii Sfântului Dimitrie.

1777 Martie 16. Mai mulţi neguţitori bătrâni şi tineri, din târgul Bârladului, urmând poruncii Domnului Grigorie Alexandru Ghica spre a cercetà de se află in Bârlad nişte loc domnesc fără de pricină cu stăpânirea cuivà, găsesc 5 jum. stj. pe uliţa veche, ce merge spre ocolul făcut nou la movilă, pe care ii dau bisăricii sf. Dimitrie. 45

1786 Martie 24. Alexandru Ioan Mavrocordat, motivat de cererea preoţilor Ioan şi Manolachi, scrie ispravnicilor de Tutova ca să aleagă locurile de dugheni şi partea de moşie dela Fântâneli, proprietatea bisericii sf. Dimitrie. 46

1799 Augutt 22. Listă de scrisorile pentru locurile ce biserica sf. Dimitrie le are in târgul Bârladului, cum şi pentru părţile de moşie ce le are pe afară. 48

1800 Aprilie 14. Vasile Bărcan cu soţia şi copii săi işi vinde toată via din podgoria Priponeştilor lui Sandul Bou, din Bârlad, cu suma de 122 lei 90 bani. 50

1812 Ianuarie 21. Casandra cu soţul ei, Ion Mihălachi, şi Maria cu soţul ei, Constantin Râpă, vând un pogon de vie cu loc cu tot, din Priponeşti, lui Sandu Bou, cu tocmală 50 lei. . 51

1812 Fevruarie 16. Gheorghie Pătraşcu vinde lui Sandu Bou o jumătate pogon şi un hiler de vie paragină şi o hirtă de loc stârp in preţ de 50 lei pogonul . . . .

1823 Iulie 15. Vâlcul Sârbul bacal ia cu bezmăn un loc a sf. Dimitrie, situat «din gios de biserică între Constandin Fteodosiu şi între căpitan Donciul», cu câte 30 lei pe an, pe care loc să-şi facă o bină. 52

1823 Septemvrie 27. Grigore Toma bacal ia cu bezmăn un loc a bis. sf. Dimitrie «între dughiana Stancului şi între Neculai Mocanu», cu câte 30 lei pe an, pe care loc să-şi facă o bină. 52

1823 Septemvrie 27. Epitropii bisericii sf Dimitrie vând băcalului Grigore Toma o dughiană, iar locul de sub ea i-l dă cu bezmăn câte 30 lei pe fiecare an. 53

1826 Iulie 18. Ctitorii, Epitropii şi Slujitorii bisericii sf. Dimitrie, din Bârlad, aducând la cunoştinţa Domnului ţării inceperea zidirii din temelie a acestei biserici, nădăesc la mila Mării Sale ca să dăruiască sfântului lăcaş spre ajutor venitul giugăritului şi a cotului, cum dăduse un asemine ajutor şi pentru zidirea bisericii sf. Spiridon, tot din acest târg. 53

1826 Iulie 24. Vel visternicul scrie către Ispravnicii ţinutului

Tutovii că Epitropii bisericii sf. Dimitrie, din Bârlad, in scopul de a face meremetul acestei biserici au cerut la Măria Sa Vodă să li se dee venitul giugăretului şi a cotului târgului Bârlad precum mai fusăse dat şi pentru zidirea bisericii sf. Spiridon, şi deci dumnealor Ispravnicii, cercetând in chip şi de către cine s'au dat acest irat, şi de este cu mulţămirea obştiei de a se mai da, să puiă la cale înlesnirea cerută până va lua sfârşit meremetul. . . . 54

1830 Octomvrie 26. Grigorie Toma ia cu bezmăn un loc a bis. sf. Dimitrie «din gios de ograda bisăricii dispre mează-zi», cu tocmală câte 50 lei pe tot anul. 55

1831 Martie 18. Adeverinţa Iconomului Costantin (Cocu) pentru trei documente a moşiei Huşii ot gura Tutovii, proprietatea bisericii sf. Dimitrie. 56

1831 Aprilie 23. Ivan Sârbul ciobotar încredinţază prin al său zapis ce-l dă Iconomului Constantin Cocul epitropul bis. sf. Dimitrie, că a luat cu bezmăn un loc «din gios de bisărică din trupul ogrăzii bisăricii,» cu tocmală câte 20 lei pe an, pe care să-şi ţină o bină. 56

1831 Aprilie 23. Manole ciobotar incredinţază prin zapisul ce-l dă părintelui Iconom C. Cocu, epitropul bis sf. Dimitrie, că a luat cu bezmăn un loc «din gios de bisărică, din trupul ogrăzii bisăricii», cu tocmală 25 lei pe an, pe care să-şi aibă o bină. : 56

1831 Decemvrie 2. Gheorghie Bou, fecior răposatului Sandu Bou, dărueşte bisăricii sf. Dimitrie 5 pogoane vie şi jumătate hiler loc în podgoria Priponeştilor. 56

Roman, 1832 Iulie 27. Meletie Episcopul Romanului, luând cunoştinţă despre invoirea bisăricii sf. Dimitrie, trimete poporănilor arhierească blagoslovenie şi părintesc indemn ca într'o unire să ajute fie-care spre a se aduce întru ispravă acest plăcut lui D-zeu lucru. 57

1833 Aprilie 16. Epitropia moşiei târgului Bârladului, adeverind că, pentru 26 stânjăni proşti, a primit suma de 16 lei, întăreşte veşnica stăpânire asupra locului pe care se află un bordeiu şi pe care l'a avut Zoiţa Săcăroaea. 58

1835 Oct. 26. Constantin Vulpe cizmariu încredinţază prin zapis că a luat cu bezmăn un loc di două dugheni «despre răsărit din trupul ogrăzii bisăricii», cu tocmeală câte 60 lei pe an. . 59

1835 Oct. 26. Costandin Raţă cizmar şi Ion Cozacu chitar încredinţază prin zapisul ce-l dau la mâna epitropilor bis. sf. Dimitrie, că au luat bezman un loc «despre răsărit, în colţul de miază-zi din trupul ogrăzi bisericii,» câte 50 lei pe an,—pe care să-şi ţină o bină. 59

1836 Oct. 26. Gheorghie sân Ştefan cizmariul, ia cu bezmăn un loc «din gios de bis. din trupul ogrăzii bisericii,» câte 40 lei pe an. 59

1838 Fevruarie 19. Ioan sân Toader Moisi dă un zapis la mâna ctitorilor bis sf. Dimitrie, prin care adevereazǎ că ia cu bezmăn

un loc «lângă poarta bisericii dispre apus, unde au mai fost un şopron a tatălui meu,» cu câte 20 lei pe an. 59

1838 Maiu 29. Gheorghie Ştefanovici dărueşte bisericii sf. Dimitrie o dugheană ce o făcusă pe locul acestei biserici, ca să fie pomenit în veci. 59

1841 Martie 22. Epitropia bis. sf. Dimitrie aduce la cunoştinţa Isprăvniciei Tutovii că săvârşitul din viaţă Diaconul Manoli Bostaca au rămas datori bisăricii cu 600 lei (vechi). . . . 60

1845 Septemvrie 12. Invoiala de schimb dintre fraţii Manolachi şi Ioan, fii răposatului Căpitan Ioniţă Drăgănescu din Bârlad, şi dintre Epitropii bisericii sf. Dimitrie, prin care cei dintăi, in locul unei dughene ce maica lor Ancuţa cu diata din 1839 Martie 13, dăruisă sf. Dimitrie,—dăruesc acum în skimb un loc stărp, tot în Bârlad, în mărime de 26 stânjâni proşti. 60

1845 Noemvrie 17. Scrisoarea Iconomului C. Vrabie către Iconomul Ioan, din Botoşani, prin care il roagă să-i răspundă de unde şi în ce chip se pot luà cei 200 galbeni, lăsaţi prin testament de Antohi Bou, deacolo, parte ca donaţie, parte pentru suma cu care părintele său, Sandu Bou, a rămas dator bisericii sf. Dimitrie, din Bârlad. 61

Iaşi 1845 Noemvrie 29. Iconomul Ioan din Botoşani, aflându-se în Iaşi, făgădueşte că, întorcându-se acasă, se va interesà să observe diata răposatului Antohi Bou şi să se înţeleagă cu cucoana acestuia celor 200 galbeni, de care ii vorbeşte Iconomul Vrabie. 62

Botoşani, 1845 Decemvrie 20. Iconomul Ioan înştiinţază pe Iconomul C. Vrabie că în adevăr răposatul Antohi Bou a lăsat bisericii sf. Dimitrie 200 galbeni şi că cucoana Mărioara va venì la Bârlad, în vara viitoare, spre a plăti această sumă. . . 63

1847 Aprilie 9. Căminarul Ioan Liga, informându-să că Antohi Bou feciorul lui Sandu Bou, prin diata lăsată în mâna soţiei sale, Mărioara, a hărăzit bisericii sf. Dimitrie 200 galbeni pentru datoria părintelui său, scrie Iconomului Ioan, din Botoşani, ca să vorbiască cu şoţia răposatului şi să iee înţelegere de chipul cum s'ar putea mai nimerit a se primi acei bani. 64

Botoşani, 1847 Iunie 4. Iconomul Ion răspunde căminarului Ioan Liga că, în toamna viitoare, însă-şi cucoana Mărioara Bouaia, venind la Bârlad, pe lângă dezgroparea morţilor va face şi inplinirea datorii către biserică. 65

1849 Septemvrie 11. Stoici Ilie băcalu vinde trei dughene lui Costantin Macarie băcalu, în 2000 lei, nu însă şi locul dè sub ele care este a bisericii sf. Dimitrie, şi pentru care trebue a plăti bezmăn câte 108 lei pe an. 65

1874 Fevruarie 5. Gheorghie Vulpe vinde două dughene bisericii sf. Dimitrie, ce erau construite pe locul acestei biserici, în preţ de 440 galbeni. 66

1885 Decemvrie 20. Sava Savin vinde Epitropiei bisericii sf. Dimitrie un loc cu dugheană şi atenansele de pe el, situat în strada Principală, cu preţ de 8100 lei noi. 67

Documentele bisericii Vovidenia.

1754 (7262) Maiu 9. Ursul, fostul staroste de cizmari, împreună cu fiii săi, vinde o casă la mahalaua Silitrii lui popa Ion feciorul lui Toader Siva. 69

1767 Iunie 1. Constantin, feciorul preotului Panfile, vinde hatmanului Vasilie Razu două dughene cu o pivniţă şi un loc stărp, din târgul Bârladului, cu 150 lei. 70

1867 Iulie 1. Costantin, feciorul preutului Pamfilie, vinde lui Manolache Brânză două dughene cu pivniţă şi un loc stărp cât se află în dosul lor, în târgul Bârladului, cu 150 lei. . . 71

1770 Aprilie 25. Alexandra Ţăfărdăneasa dă ca danie nepotului său Toader Vidră patru stânjini de loc ce ii aveà moştenire dela părinţi, în oraşul Bârladului. 72

(Fără dată, către 1770). Mai mulţi târgoveţi dăruesc bisericii Vovidenia un loc, 3 şi jum. stânjini faţa, 6 şi jum. stânjini înnapoi, spre apa Bârladului, spre a-şi face pe el orice va voi. . 73

1772 Iunie 7. Alegerea şi hotărîrea a două locuri de peste podul gospod, dăruite bisericii de Ştefănică Duca şi Vasile Părcălabul ispravnic. 73

1774 Iunie 28. Zapis de vânzare şi de schimb între Maria Rosetoaea băneasa, din Iaşi, şi Dumitru Otmache, neguţitor din Bârlad. 74

1775 Fevruarie 16. Alisandra Ţifârdăneasa donează bisericii Vovidenia un loc de casă, în târgul Bârladului, în întindere de 3 stânjini liniari in faţă şi 6 stânjini liniari în dos. . . 75

1777 Martie 1. Toader Vidră se împrumută cu 60 lei dela fostul potropop Gheorghie Brăescu, pe timp de un an şi cu dobândă din zece doisprezece (20 la sută). 76

1777 August 1. Preţeluirea în 125 lei a lemnului întrebuinţat de Staicu Sârbul, la facerea a trei dughene şi a unei pitării pe locul de proprietate a răposatului Vasile Duca. . . . 77

1779 Noemvrie 5. Vasile, feciorul lui Ursache, vinde un loc de casă situat din sus de podul gospod, în dreptul altarului bisericii Vovidenia, lui preotul Ioniţă, in 10 lei. . . . 78

1781 Martie 1. Andrei Grigoraş vinde lui Vasili Vidră un loc în 30 lei. 79

1783 Iunie 18. Isac, feciorul Leibei jidovul, vinde lui Nistor un loc de pivniţă. 80

1790 Octomvrie 26. Preoţii: Matei Brăescu şi Ioniţă (Cojocarul), adeveresc că Gheorghie Scandaluolu şi cu Eni fratele său, au

luat cu bezmăn 2 locuri ale bisericii Vovidenia,—pentru care să plătească câte 40 lei pe an. 80

1791 Noemvrie 1. Ilie, ginerile lui Chiricuță, vinde jupânului Zanet un loc de dugheană, în târgul Bârladului, drept 20 lei. 81

1792 Iunie 10. Măsurarea și hotărîrea a două locuri de peste pod, date danie bisericii Vovidenia de frații Ștefănică și Vasile Duca. 81

1798 Ianuarie 1. Ivan Chitarul și Tănasă Grecul iau cu bezmăn locurile din păscărie obligându-se a plăti câte 18 lei pe an. 82

1799 Fevruarie 16. Paraschiva, soția răposatului Vasile Vidră dărueşte bisericii Vovidenia un loc de dugheană. . . 83

1800 Ianuarie 18. Constantin Alexandru Ipsilant Voevod scrie ispravnicilor de Tutova ca, având în vedere jalba dată de preotul Manoli, să hotărască niște locuri ale bisericii Vovidenia. . 84

1800 Dechemvrie 9. Ilinca, preuteasa preutului Costantin Balaban, vinde preotului Manole dela biserica Ducăi 4 stânjini de loc cu 35 lei; apoi, acest preot, îi vinde bisericii Vovidenia. . 85

1801 Iunie 16. Preotul Ioniță Cojocariul vinde două case lui Toader Jomirul cu 250 lei; iar la 1805, rudele sculându-se cu judecată, cumpărătorul a mai dat și acestora 140 lei. . . 85

(Probabil 1806) Preotul Ioniță (Cojocarul), din călugărie Ieromonahul Elisei, dărueşte bisericii Vovidenia două case ale sale de pe malul Bârladului. 87

1809 Martie 5. Preotul Ioniță (Cojocariul), iar din călugărie Ieromonahul Elisei, dărueşte bisericii Vovidenia 2 case ale sale din malu Bârladului, spre pomenirea sa și a familiii sale. . . 88

1809 Iunie 10. Ieromonahul Elisei dărueşte biseircii Vovideniei 2 case făcute pe locul acestei biserici, ca să-i fie pomană. . 89

1810 Septemvrie 19. Velică Brânză se împrumută la Costin Pangrate cu 300 lei, punându-i amanet o dugheană de lângă mungerie și un loc de dugheană din ulița cea veche. . . . 90

1815 Ianuarie 22. Alegerea și hotărîrea a 2 stânjini de loc cuveniți Catrinei, sororii lui Velică Brânză, de alți 2 stânjini de loc cuveniți acestui din urmă. 91

1815 Martie 12. Zanet Zarafoul dărueşte bisericii Vovidenia un loc de pivniță ce-l aveà pe vatra târgului, pe loc gospod, ca să-i fie pomană. 92

1817 Maiu 2. Casandra, soția răposatului Velică Brânză, vinde epitropilor bisericii Vovidenia doi stânjini de loc cu 400 lei pentru a se plăti de o datorie a bărbatului său la cluceriu Constantin Pangrate. 93

1817 Iunie 22. Actul prin care se constată că biserica Vovidenia a plătit la epitropia moșiei târgului Bârlad suma de 31 lei, anaoghia ce s'au socotit pentru 34 stânjăni loc în ulița veche, alăture cu foasta cafine a lui Ioniță Popa, și deci i se intărește vecînica stăpânire asupra acestui loc. 94

1817 Septemvrie 7. Costantin Anăstasiei vinde giupânului Gheorghie un loc în mahalaua din gios, pe vatra târgului, cu 1950 lei pe care și dânsul il cumpărase dela Donciu, ficiorul lui Ivan Dobrovici. 95

1819 Ianuarie 20. Hagi Chiriac, în schimbul unei huidițe, ce erà a bisericii Vovidenia de eșit în uliță, dă acestei biserici 1400 lei cu care în puterea dreptului de protimisis răscumpără dela Neculi Mungiul un loc de dugheană, ce erà lângă țintirimul bisericii. 96

1821 Martie 29. Costantin, feciorul Mitului, vinde bisericii Vovidenia doi stâjini cu 250 lei (vechi). . . , 97

1823 Aprilie 1. Invoiala făcută între Pavel Duca, epitropul bisericii Vovidenia, și între Neculiță sân Tănasă Păcurariul, ca acesta și frații lui cât vor trăi să stăpânească locul bisericii de peste Bârlad la capul podului, pe care erau 3 dughene, plătind bezmăn pe fie-care an numai câte 60 lei (vechi). 99

1824 Martie 25. Alexandru Agbașă se obligă ca pe 3 și jummătate stânjini, pe care bisărica Vovidenia îi aveà la ulița veche, să facă o bină și s'o stăpâniască 20 de ani, dând și bezmăn câte 60 lei (vechi) pe an. 101

1825 Septemvrie 2. Epitropia moșiei târgului Bârlad, adeverind că neguțitorul Tănașă Căldărariu a cumpărat un loc prin soltan mezat dela casa răposatului boer aga Petrache Negre, ce plătise partea cuvenită la analoghia pentru emaș și cheltuelele urmate, îi întărește dreptul de stăpânire asupra acelui loc. . . 103

1825 Septemvrie 4. Act prin care se intărește cumpărătura a 1 și giumătate stânjin gospod, loc fără stăpân, cumpărat dela Casa Obștiei de către Tănasă Căldărariu cu preț de 140 lei (vechi). 104

1827 Noemvrie 1. Adeverirea epitropiii moșiii târgului Bârlad că, Ioan feciorul lui Ștefan bacalu, săponariu, pentru 20 stânjini loc măsurat inprejur, a plătit 50 lei banii analoghiei cumpărăturei moșiei. 105

1828 Iunie 26. Epitropia moșiei târgului Bârladului intărește lui Gheorghie Dragomir stăpânirea pe 83 stj. și 1 palmă gospod, loc măsurat înpregiur, situat în mahalaua din gios. . . 106

1838 Decemvrie 14. Opis de hârtiile atingătoare de locurile afiorosite sfintei biserici Vovidenia din târgul Bârladului. . 107

1840 Iulie 20. Diata lui Hagi Chiriac Petre. . . 108

1843 Martie 16. Vasile Teodor, pentru locul a trei dughene de peste podul mari, făcute pe locul bisericii Vovidenia, se învoește cu epitropii acestei biserici ca se plătească bezman câte 90 lei pe an, pe timpul cât va trăi soția sa, Stama, care moștenise dela frați acele clădiri, cu condițiune însă ca bezmănul să se plătească regulat, altfel dughenele vor rămâne a bisericii. . . . 110

1846 Decemvrie 5. Testamentul Hagiicăi Teodora Drăgan. 111

1855 Decemvrie 16. Șatrarul Gheorghie Dragomir vinde un loc cu niște case ginerului său Ioan Tacu. . , . 114

Documentele Bisericii Sf. Ilie.

ghie Enachi, dinpreună cu soția sa, Safta, vinde un loc drept poarta bisericii sf. Ilie, lui Manole Chire blănariu cu 250 lei. . 144

1817 Fevruarie 15. Silvestru, Arhimandritul și Starițul mănăstirii Neamțului și Secului, scrie protopopului de Bârlad că scrisoarea de afierosire, trimisă acolo de ctitorii bisericii sf. Ilie, s'a perdut, și deci, prin aceasta, o declară răsuflată, mai ales și pentru cuvântul că acea afierosire, ne fiind cu voia tuturor ctitorilor, nu fusâse admisă de sfânta mănăstire. 146

1818 Aprilie 20. Ana, fiica răposatului preot Constantin Ghinea și a preotesei Saftei, inpreună cu soțul ei potparucic Sămion Triacovici, declară că, față de zestrea și ajutourele repetate ci i s'au dat de familie, nu va mai aveà alte pretenții nici-odotă. . 146

1823 Septemvrie 25. Epitropia târgului Bârladului întărește lui Ioniță, feciorul lui Ioan Petcul, stăpânirea a trei zeci stânjini loc măsurat inprejur, în mahalaua Podenii, între teasc și între Moscu bacalu. 150

1825 August 31. Epitropia moșii târgului Bârladului întărește stăpânirea bisericii sf. Ilie pe 110 stânjini și 6 palme gospod loc măsurat inprejur, ce sânt cuprinși cu ograda, împreună cu odăile și benaua din colțul dela vale, despre gârla Beșleagăi, pentru care s'au plătit 150 lei la banii analoghiei pentru emaș și cheltuelile urmate. 151

1829 Iunie 12. Zoița, soră cu Giurge Gălățanu și soție de al doilea a lui Dinu Blanariu, face danie nepotului său, Vasile Corodeanu, toată averea sa câtă are, din casă și locul de trei dughene în ulița mare, cu condiț'une ca să fie ingrijită cât va trăi și pomenită după a ei moarte 152

1830 Noemvrie 26. Epitropia moșii târgului Bârladului întărește stăpânirea preotului Vasile, fecior preotului Costantin Grosul, asupra a 52 stânjini gospod, loc măsurat inprejur, cuprinși cu locuința sa, alăture cu zaplajii sfântului Ilie, pentru care a plătit 94 lei la banii analoghiei cumpărării moșiii târgului. . . . 153

1831 Octomvrie 14. Manolache Zahariul adeverește că a inchiriat o crâșmă a bisericii sf. Ilie lui Coste Sârbul pe 4 ani, care crâșmă ii erà bisăricii danie dela Manole Chire și se află așezată din sus de ea. 154

1831 Noemvrie 10. Preotul Ioan Gh'ne și cu bunica sa, Safta preoteasa, vând o casă cu locul ei bisericii sf. Ilie în preț de 1400 lei, care casă se află în vatra târgului, alăture cu zaplajii bisericii. 154

1832 Fevruarie 19. Ștefan, feciorul lui Manole Chirul, dăruește bisericii sf. Ilie un loc de 18 stânjini, ce este alăturat cu ograda ei. 155

1838 Aprilie 15. Zoița Galațanca cu soțul său, Dinul, dăruesc bisericii sf. Ilie niște locuri de dughene cu condițiune ca epitropii să

cheltuiască cu a lor ingropare și la biserică să fie pomeniți după moarte. 156

1839 Octomvrie 21. Judecătoria ținutului Tutovii, făcând cunoscut telalului târgului Bârlad că epitropii bisericii sf. Ilie au căpătat invoirea Episcopului de Roman pentru a vinde prin mezat o casă cu locul ei, ii scrie ca necontenit în termin de 40 zile să publice aceasta pe toate ulițile și prin mahalalele târgului în zilele de iarmaroc și în celelalte, spre știința tuturor celor ce vor voi să fii mușterii 158

1839 Noemvrie 23. Epitropii bisericii sf. Ilie, în urma mezatului ținut, trec în deveci vânzare o casă cu locul ei către Neculai Stoian în preț de 2600 lei. 159

1841 Martie 15. Raportul comisiunii însărcinată de Ispravnicie prin care se constată că în adevăr Zoița Călățanu făcuse o danie lui Vasile Cordeanu și că acesta, după izvodul de cheltueli prezentat, îngrijise de dânsa dela 1829 și până la 1840 Septemvrie 25. 160

1841 Decemvrie 13. Scrisoarea prin care Epitropia Casei Obștiei adeverește că Zoița Galațanca încă din 1816 Maiu 1 a plătit suma de 150 lei pentru locul a trei dughene din ulița mare, în mărime de 39 stj. 7 palme, măsurat inprejur, și deci i se întărește veșnica stăpânire asupra acestui loc. 161

1843 Fevruarie 10. Gheorghie Chiciuc vinde lui Gheorghie Buliga un loc de 30 stânjini, măsurați inprejur, situat între teasc și între Moscu băcalul, în preț de 370 lei. 162

1845 Aprilie 25. Mărturia a 6 persoane dată la mâna lui Vasile Corodeanu prin care se constată că în adevăr Zoița Gălățanu ii dănuise niște locuri de dughene cu îndatorire să o ingrijască cât va trăi și, după moarte, să-i facă toate pomenirile. . . 163

1851 Ianuarie 18. Vasile Corodeanu, în schimbul primirii a 370 lei dela Epitropia bisericii sf. Ilie, renunță la orice pretenții de clironomie asupra a 3 locuri de dughene din ulița mare, ce arau făcute danie acestei biserici de răposata mătușa sa, Zoița Gălățanca. 164

1851 August 12. Epitropia moșii târgului Bârladului adeverește că a primit 110 lei dela Neculai Chetraru, pentru 62 stânjini ce-i are cuprinși cu locuința sa în mahalaua Cacaina de jos, și deci ii întărește veșnica stăpânire. 165

1852 Noemvrie 3. Preoții bisericii sfântului Ilie roagă pe Protoierie ca dispoziția luată cu împărțirea venitului anual dela biserică să se aplice numai cu un cântăreț, iar celuilat să i să plătească o leafă cât se va socotí de cuviință. 166

1854 Iunie 28. Hriste Gheorghiu vinde lui Ioan Gheorghiu în 2500 lei casele cu locul lor, foaste a răposatului G. Buliga. 166

1858 Iulie 5. Testamentul lui Ioan Gheorghiu, în care pe lângă cele ce hăzăzește soției sale, ospitalului, școalei publice și la diferite persoane, lasă și bisericii sf. Ilie un hambar cu patru ochiuri, (pe malu Bârladului) în Podeni. 167

1861 Iulie 12. Contractul maistrului de chetrari Mihaiu Popoiu, prin care se arată condițiile in care s'au alcătuit cu epitropul bisericii sf. Ilie pentru a prăgătí și a face din nou această biserică—din zidire și tencuire. 170

1862 Septemvrie 7. Samă de toate veniturile și cheltuelile pentru construcția bisericii sf. Ilie, pe timpul dela 1859—1862, Sept. 7. 173

1863 Aprilie 24. Listă făcută de Iconomul Ioan Ghinea pentru ofrandele în petre de Galați. 180

1863 Decemvrie 1. Procesul-Verbal încheet de 54 poporeni ai bisericii sf. Ilie, prin care se constată alegerea ce au făcut în persoana părintelui Protopop Ioan Ghenea, ca epitrop, cu proftre a îngriji de clădirea acestei biserici. 181

1863 Decemvrie 21. Arhiereul Melhisedec, Locotenentul de Episcop al Hușilor, confirmă alegerea Iconomului Ioan Ghinea de epitropi a bisericii sfântului Ilie, până la finirea în totul a lucrului acestei biserici. 182

1864 Ianuarie 20. Apelul făcut de Iconomul Ioan Ghinea către Principele Mihail Sturza, spre a venì în ajutorul clădirei bisericei sf. Ilie. 183

1864 Noemvrie 15. Preoții și poporenii bisericii sf. Ilie înputernicesc pe Iconomul Ioan Ghinea ca, în interesul clădirii bisericii, să vândă un loc dela soșă din treacătul mare, lui Constantin Dimitriul. 185

1895 Noemvrie 4. Ecaterina Velea Ioan donează bisericii sft. Ilie casa sa în condițiunile arătate prin actul autentificat. 187

1901 Iulie 25. Șeful portăreilor de pe lângă Tribunalul Tutova predă în proprietatea și posesiunea epitropiei bisericii sf. Ilie terenul (piața mică) în suprafață de 659 m. p. 95 c. m. p. dobândit în urma procesului ce a avut cu Primăria orașului Bârlad, înaintea Trib. Tutova la 10 Fevruarie 1899 și înaintea Curței de Apel Galați, la 24 Noemvrie 1899 189

Documentele bisericii sfântului Gheorghie.

1797 Martie 10. Iftinca, femeia lui Petre Ocneanu, vinde protopopului Ioan Chirul, pentru biserica sf. Gheorghie, casa ce aveà lângă locul unde se proectase a se face din nou această biserică, în preț de 30 lei și cu condiție ca protopopul s'o și pomenească cât va trăi, la sfânta biserică. 191

1810 Martie 26. Ctitorii primei biserici a sf. Gheorghie declară că, ne dându-le mâna a o face acum din nou, învoesc breslei abagerilor ca s'o facă cum vor voi, primindu-i pentru totdeauna pe aceștia și pe toți urmașii lor de ctitori și purtători de grijă a sfântului lăcaș. 192

1817 Octomvrie 16. Visteria țării scrie Isprăvniciei de Tutova ca să se dee bisericei sf. Gheorghie, ce se zidește din nou, 6 oameni străini, cari să fie ciocli la acea biserică, apărați de toate dările și havalelile. 193

1823 Fevruarie 17. Ioan Sandu Sturza Voevod învoește ctitorilor bisericii sf. Gheorghie ca să aducă, pentru trebile bisericii, 15 oameni streini de peste hotar, ne amestecați la bir cu locuitorii țării și cari să fie scutiți de orice dări și havalele. . . 193

1823 Decemvrie 12. Ilinca, soția răposatului preot Constantin Bălăban și fiică răposatului protopop Gheorghie Brăescu, dăruește bisericii sf. Gheorghie o dugheană in ulița mare . . 194

1843 Iunie 4. Judecătoria ținutului Tutovii, la jăluirea și stăruința Epitropilor bisericii sf. Gheorghie, Lupu Pavăl și Radu Mircea, în potriva Anicăi Petrovici, soția lui Ioan Petrovici, fiul lui Petre Croitoriu, reprezentată prin fratele ei, Marinciu Drăghiciu (din Fălciu) ca vechil, au luat în tratație pretenția celor întăi asupra aceștii de pe urmă pentru un loc cu binale pe el, din târgu Bârladului,—pretindirisiți de bisărică. 196

1845 Iunie 8. Epitropia Casei Obștiei, adeverind primirea sumei de 50 lei, banii analoghiei cumpărăturii moșiei, întărește vecinica stăpânire a bisericii sf. Gheorghie asupra locului de 29 stânjini 1 palmă, din ulița mare, dănuiți bisericii de preoteasa Ilinca Bălăbăneasa. 197

1856 August 1. Maistrul Mihaiu Popoiu se învoește cu Ioniță Titinaș că să zidească clopotnița bisericii sf. Gheorghie, în preț de 13,000 lei (vechi). 197

1857 Octomvrie 28. In scopul de a se putè înființà piața sf. Ilie, Casa Obștiei, în schimbul unui loc pe care biserica sf. Gheorghie il aveà aici, îi dă un altul din strada Principală. . 199

1858 Maiu 25. Haralamb Neculau declară că suma de 244 lei 10 parale, ce are a luà dela Petrachi Chiru, o hărăzește bisericii sf. Gheorghie. 200

1859 Ianuarie 1. Listă de câte locuri (imobile) are biserica sf. Gheorghie. 200

Documentele Bisericii sf. Haralampie și Mina.

1825 Maiu 16. Epitropii moșiei târgului Bârladului, adeverind că Nasta, soția lui Sotir grecul, au plătit 210 lei la banii analoghiei pentru locul ce are cuprins, 116 stânjini, îi întărește veșnica stăpânire. 201

1829 Iulie 20. Ion Manoli și soția sa, Anastasia, afierosesc un loc cu o binà pentru a se face pe el o biserică întru cinstea sfinților mucenici Haralampie și Minà, spre pomenirea lor și a neamului lor. 202

1835 Maiu 23. Judecătoria ținutului Tutovii, având în vedere cererea ne întemeiată a Nastasiei, soția dascalului Ioan Manoli, de a-și întoarce dania făcută în folosul bisericii sfinților mucenici Haralambie și Minà, hotărăște ca danie să rămâie în ființa ei și ca dânsa să-și stăpânească cât va trăi casa ce este pe acel loc înpreună cu toți copacii aguzi. 203

1836 Noemvrie 14. Văduva Nastasia neputând obține dela ju-

Documentele Bisericii sf. Neculai (Iașanu).

Documentele Bisericei sft. Neculai (Tuchilă).

Documentele Bisericii Sf. Voevozi.

Documentele Bisericii Sf. Spiridon.

Documentele Bisericii Sf. Ioan

INSCRIPŢII şi INSEMNARI.

Dela Biserica Domneasca.

Dela Biserica sf. Dimitrie.

Dela Biserica Vovidenia.

Dela Biserica Sfântului Ilie.

Dela Biserica Sfântului Gheorghie.

Dela Biserica Sfinţilor Haralampie şi Mina.

Dela Biserica Sf. Neculai (Iaşanu).

Dela Biserica Sf. Neculai (Tuchilă).

Dela Biserica Sfinţilor Voevozi.

Dela Biserica Sfântului Spiridon.

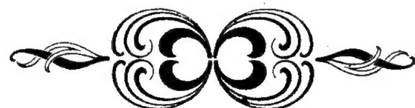
Dela Biserica Sf. Ioan Botezătorul.

Dela Biserica Sfinţilor Trei-erarhi.

ADAOS

La biserica Sf. Neculai (Iaşanu).

15 ACTE de INTERES BISERICESC.

INDREPTARI

Pag.	Rândul	In loc de:	Să se ceteascä:
6	36	ctobotele	ciobotele
7	27	aceaş	acelaş
14	28	dughaenă	dugheană
30	15	starp	stărp
34	14	dredte	drepte
42	2	vâznari	vânzari
45	26	găseşte	găsesc
46	34	Manolalachi	Manolachi
74	15	1764	1774
84	13	1880	1800
145	6	răspntiili	răspintiile
149	35	Vusili	Vasili
153	11	Dima	Dinu
154	26	mama	bunica
168	19	Bu	Un
168	24	Gheroghie	Gheorghie
195	20	Bunbar	Bumbac
198	21	şăzat	şăzut
202	19	numai; cât	numai: cât
244	2	pricinuii	pricinii
276	20	a se în vede	a se vede în
288	22	ticălăs	ticălos
307	2	Vevidenia	Vovidenia
351	21	de bătrânul	după notele rămase dela bătrânul răposat
386	6 şi 27	Procomidie	Proscomidie
387	25	Procotosul	Proestosul
388	2	(să se şteargă 4)	
388	19	începe	încăpè
389	20	ne ştearză	neştearsă
390	4	ajngă	ajungă
393	33	Bărş	Borş